ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ ΚΘ'
—ο—
ΑΡΙΘ.—35

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 2 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιτραμμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον ἀρχιμ. Καλλ. Δελικάνη. Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ περὶ στρατολογίας ἐγκύκλιος—Οἰκουμενικαὶ ἐνέργειαι—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Ἡ ἁγιοταφιτικὴ ἀδελφότης (ἀγῶνες τῆς ἀδελφότητος περὶ τῶν προσκυνημάτων)—Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

Η ΠΕΡΙ ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Ἐν τῷ παρόντι τεύχει τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας » παρατίθεται ἡ πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ περὶ στρατολογίας ἐγκύκλιος διὰ τῆς ὁποίας τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐν τῇ ἰδιότητι αὐτοῦ ὡς ὑπάτης ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς Ἀρχῆς τῶν ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ ὀρθοδόξων Ἑλλήνων, Ὀθωμανῶν ὑπηκόων—ἰδιότητι ἐπισήμως καὶ συνεχῶς ἀναγνωρισθείσῃ αὐτῷ ὑφ' ἁπάντων τῶν Σουλτάνων καὶ ὑφ' ἁπασῶν τῶν Ὀθωμανικῶν Κυβερνήσεων, ἀπ' αὐτῆς τῆς ἡμέρας τῆς Ἁλώσεως ἄχρι τῆς σήμερον—προτρέπεται καὶ συνιστᾷ θερμῶς εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους ὅπως, καλῶς τὴν σημασίαν καὶ τὴν σπουδαιότητα τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἐκτιμῶντες, προθύμως σπεύσωσιν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ συνταγματικοῦ καθήκοντος αὐτῶν τούτου τῆς αὐτοπροσώπου συμμετοχῆς ἐν τῷ στρατῷ, τοῦ ἐπιβαλλομένου ὑπό τε τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς φιλογενείας.

Διὰ τῆς ἐγκυκλίου αὐτοῦ ταύτης τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον παρέχει νέον τρανὸν μαρτύριον τοῦ ὑπὲρ τῆς παγιώσεως καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συνταγματικῶν θεσμῶν ἐν τῇ Αὐτοκρατορίᾳ θερμοῦ αὐτοῦ ἐνδιαφέροντος, καὶ τῆς εἰλικρινοῦς αὐτοῦ ἐφέσεως ὅπως ὑποβοηθήσῃ, διὰ τοῦ κύρους καὶ τῆς ἐπιβολῆς αὐτοῦ παρὰ τῷ ὀρθοδόξῳ πληρώματι, τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς κοινῆς πατριδος· καίτοι τὰ ἀπὸ τῆς ἀναστηλώσεως τῶν συνταγματικῶν θεσμῶν ἄχρι τοῦ νῦν ἐπισυμβάντα, ἤκιστα συνταγματικὰ καὶ, κατ' ἀκολουθίαν, συντελεστικὰ εἰς προαγωγὴν τῶν ἀληθῶν συμφερόντων τῆς κοινῆς πατρίδος ἀποδειχθέντα, πολλῆς τῆς ἀθυμίας καὶ τῆς ἀπογοητεύσεως καὶ πολλῶν ἐνδοιασμῶν περὶ τοῦ μέλλοντος πρόξενα ἐγένοντο.

Διότι, πάντες οἱ μὴ ὑπὸ τοῦ ἀκράτου σωβινισμοῦ ἀμβλυωποῦντες, θὰ συνομολογήσωσιν ὅτι οὔτε αἱ κατὰ τὴν περίοδον τῶν κοινοβουλευτικῶν καὶ δημοτικῶν ἐκλογῶν διενεργηθεῖσαι, εἰς εὐρεῖαν κλίμακα, παντοῖαι καταστρατηγήσεις καὶ καταδολιεύσεις τῆς ἐλευθέρας ψήφου τῶν ἐκλογέων, οὔτε αἱ περὶ ἐνιαίας ἐκπαιδεύσεως, ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Κράτους παρεχομένης καὶ κανονιζομένης, διατυπωθεῖσαι, οὐχὶ παρ' ἀσήμων τινῶν, θεωρίαι, ἐπὶ τῷ ἀναφανδὸν ὁμολογουμένῳ σκοπῷ τοῦ βαθμιαίου στραγγαλισμοῦ τῆς ἐθνικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν διαφόρων λαῶν καὶ τῆς ἀφο-

μοιώσεως αὐτῶν, γλωσσικῶς τε καὶ φυλετικῶς, πρὸς τὴν κρατοῦσαν τουρκικὴν φυλήν, οὔτε ὁ ἀπαγορεύων τὴν ἐθνικὴν προσωνυμίαν τῶν σωματείων νόμος, οὔτε ἡ δι' ὅλως ἀσήμαντα αἴτια ἐφαρμογὴ, ἐπὶ φιλησύχων καὶ φιλονόμων περιφερειῶν, τῶν δρακοντείων διατάξεων τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου, οὔτε αἱ λοιπαὶ ἀδικαιολόγητοι καταπιέσεις, αἱ ἐν τῷ τελευταίως ἐπιδοθέντι πρὸς τὴν Κυβέρνησιν **μαζβατᾷ** τῶν Πατριαρχείων ἀναγραφόμεναι, οὔτε τὸ περὶ τῶν διαφιλονεικουμένων ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ ἐκκλησιῶν ὑποβληθὲν καὶ ἐκ συναρπαγῆς ἐπιδιωχθὲν νὰ ψηφισθῇ νομοσχέδιον, τὸ ἀντικείμενον πρὸς ρητὰς διατάξεις καὶ αὐτῶν τούτων τῶν περὶ ἰδιοκτησίας νόμων τοῦ Κράτους, συνᾴδουσι πρός τε τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος. Ἀλλ' οὐδὲ συντελεῖ βεβαίως πρὸς κατεύνασιν τῶν φόβων καὶ τῆς ἀδημονίας τῶν Ἑλλήνων ὀρθοδόξων καὶ πρὸς ἐφέλκυσιν τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτῶν ἡ ἐπ' ἐσχάτων πρὸς τὴν πατριαρχικὴν ἐπιτροπὴν, τὴν μεταβᾶσαν διὰ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ **μαζβατᾶ** διατυπωθεῖσα, ἔστω καὶ ἀκαδημαϊκῶς, θεωρία, ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον, ὡς θρησκευτικὴ Ἀρχὴ, δὲν δικαιοῦται νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὰς μὴ θρησκευτικὰς ὑποθέσεις τῶν Ὀρθοδόξων ὀφειλόντων ἵνα ἀπ' εὐθείας ὑποβάλλωσι ταῖς κυβερνητικαῖς Ἀρχαῖς τὰ ἑαυτῶν παράπονα. Ἥτις δήλωσις, ἡ καταμαρτυροῦσα διαθέσεις πρὸς ἀθέτησιν τοῦ ἀπὸ τῆς Ἁλώσεως κρατοῦντος ἐννόμου καθεστῶτος, τοῦ δι' ἀπειροπληθῶν σουλτανικῶν Βερατίων, προκηρύξεων πρὸς τὴν Εὐρώπην, ἐπισήμων κυβερνητικῶν δηλώσεων καὶ διεθνῶν συνθηκῶν κατωχυρωμένου, ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς βεβαιοῖ τὸ βάσιμον τῶν παραπόνων τῶν Ὀρθοδόξων περὶ μονομεροῦς συστηματικοῦ διωγμοῦ κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους—ἀφοῦ ὅλως διάφορος γλῶσσα καὶ πολιτεία τηρεῖται πρὸς τοὺς πνευματικοὺς ἀρχηγοὺς ἑτέρας χριστιανικῆς ἐθνότητος, τῆς τῶν Ἀρμενίων—καταπροδίδει, ἀφ' ἑτέρου, προθέσεις πρὸς δημιουργίαν διὰ τοὺς ὀρθοδόξους καταστάσεως ἀφορήτου, ἀσυγκρίτως χείρονος τῆς κρατησάσης καὶ ἐπὶ τῆς ἤδη καταλυθείσης ἀπολυταρχίας, διὰ τῆς ἀφαιρέσεως ἀπ' αὐτῶν τοῦ δικαιώματος ὅπερ ἐκέκτηντο καὶ κατὰ τὴν μᾶλλον ἀπαισίαν ἐποχὴν τοῦ γενιτσαρισμοῦ ἔτι· τοῦ δικαιώματος δηλ. τοῦ ἀναφέρεσθαι **καὶ** πρὸς τὴν ὑπάτην ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἐθνικὴν αὐτῶν Ἀρχὴν, **καὶ δι' αὐτῆς** ὑποβάλλειν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰς αἰτήσεις καὶ τὰ παράπονα αὐτῶν.

Παρὰ πάντα ταῦτα ὅμως τὰ ἥκιστα ἐνθαρρυντικὰ καὶ εὐοίωνα συμπτώματα, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον πέποιθεν ἀκραδάντως, ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα, ἀποδεικνύντα ἀριδήλως, οὐκ εἰς μακρὰν, τοὺς δεινοὺς σκοπέλους,—ἐσωτερικούς τε καὶ ἐξωτερικοὺς,—πρὸς οὓς ἐξωθεῖ πλησίστιον τὸ σκάφος τῆς Αὐτοκρατορίας ἡ βιαία πνοὴ τοῦ ἀκράτου σωβινισμοῦ, θέλουσιν ἐμπνεύσει εἰς ἅπαντας τοὺς ἀληθῶς φιλοπάτριδας πολιτικοὺς ἄνδρας σκέψεις νηφαλιωτέρας καὶ μὴ ἀντιστρατευομένας πρὸς τὰς περὶ ἰσότητος καὶ ἰσοπολιτείας ἀρχάς· ἀποσκορακιζομένης πάσης ὑπούλου ἐπιβουλῆς καὶ ὑπονομεύσεως τῶν δικαίων τῶν διαφόρων λαῶν τοῦ Κράτους, περὶ ὧν δικαίων ἡ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις, οὐ πρὸ πολλοῦ ἔτι, ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΗΡΥΞΙΝ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ, ἐν τῷ Βερολινείῳ Συνεδρίῳ (συνεδρ. 4. Ἰουλ. 1878) διὰ στόματος τοῦ ὑπουργοῦ αὐτῆς τῶν Ἐξωτερικῶν ἀνέλαβεν ἀπέναντι τῆς Εὐρώπης τὴν ἀκόλουθον βαρυσήμαντον κατηγορηματικωτάτην ὑποχρέωσιν: «**ἡ Αὐτοκρατ. Κυβέρνησις ἀπόφασιν ἔχει νὰ διατηρήσῃ τὰ ἀνέκαθεν κεχορηγημένα εἰς τὰς χριστιανικὰς Κοινότητας δίκαια ἐν ἁπάσῃ αὐτῶν τῇ ἰσχύϊ**».

Κατὰ συνέπειαν, προκειμένου καὶ περὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς καθολικῆς στρατολογίας, φρονοῦμεν ὅτι πᾶσα θέλει καταβληθῇ ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων μέριμνα ὅπως καὶ ὁ θεσμὸς οὗτος, ἐν τῇ ἐφαρμογῇ αὐτοῦ, μὴ ἐκτροχιασθῇ ἀπὸ τῆς εὐθείας λεωφόρου τῶν συνταγματικῶν ἀρχῶν τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἰσοπολιτείας· ὅτε, ἀντὶ ὀργάνου ὁμονοίας καὶ συσφίγξεως τῶν μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Αὐτοκρατορίας δεσμῶν τῆς ἀλληλεγγύης, θὰ ἀπέβαινε νοσογόνος μολυσματικὴ ἑστία προστριβῶν καὶ διενέξεων καὶ ἐμφυλίων σπαραγμῶν, ἐπιζημιωτάτων, ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, πρὸς τὰ τιμαλφῆ τῆς κοινῆς πατρίδος συμφέροντα.

Πρὸς ἀποσόβησιν τῶν ἀπευκταίων τούτων ἐνδεχομένων, ἀπαραίτητος ἀποβαίνει ἡ ὅσον οἷόν τε τάχιον καὶ ἐκ συνεννοήσεως μετὰ τῶν πνευματικῶν ἀρχηγῶν τῶν μὴ μουσουλμανικῶν λαῶν διακανόνισις πλείστων οὐσιωδεστάτων σημείων, τινὰ τῶν ὁποίων, ἐν γενικωτάταις γραμμαῖς, ἀναφέρει ἡ πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ ἐγκύκλιος. Οὐδὲν δὲ δικαιότερον ἢ συνταγματικώτερον τῶν αἰτημάτων τούτων.

Α΄. Καὶ δὴ, προκειμένου περὶ κατατάξεως τῶν νεοσυλλέκτων, πρέπει νὰ ἀποφευχθῇ πάσῃ δυνάμει ἡ μέθοδος ἡ ἐφαρμοσθεῖσα πέρυσι κατὰ τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς, ἡ τῆς τεχνιτῆς κατακερματίσεως τῶν χριστιανικῶν περιφερειῶν καὶ τῆς ἐκμηδενίσεως τῆς ψήφου αὐτῶν διὰ τῆς προσαρτήσεως αὐτῶν πρὸς ἀπώτατα κείμενα πλειοψηφοῦντα μουσουλμανικὰ τμήματα. Διότι, ναὶ μὲν ὁ στρατὸς ὀφείλει νὰ σπεύδῃ πρὸς ὑπεράσπισιν παντὸς ἐπαπειλουμένου σημείου τῆς χώρας· ἀλλὰ τοῦτο δὲν θὰ ἀποτελέσῃ βεβαίως λόγον ὅπως, ἐνῷ ὁ μουσουλμάνος νεοσύλλεκτος τοῦ βιλαγιετίου π. χ. Θεσσαλονίκης κατατάσσεται ἐν τῷ τρίτῳ στρατιωτικῷ σώματι τῷ σταθμεύοντι ἐν Εὐρώπῃ, ὁ χριστιανὸς νεοσύλλεκτος τοῦ αὐτοῦ βιλαγιετίου νὰ χρησιμοποιῆται πρὸς πλήρωσιν τῶν στελεχῶν τῶν ἐν Ἐρ-

ζερούμ, ἢ ἐν Βαγδάτῃ, ἢ ἐν Ἰεμένῃ, ἢ ἐν Τριπόλει τῆς Ἀφρικῆς στρατιωτικῶν σωμάτων.

Β΄. Δέον νὰ ἐξασφαλισθῇ τοῖς χριστιανοῖς στρατιώταις πληρεστάτη ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς αὐτῶν συνειδήσεως, ἀπαγορευομένης αὐστηρότατα πάσης θρησκευτικῆς συζητήσεως καὶ, γενικώτερον, πάσης τάσεως πρὸς προσηλυτισμόν.

Εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὴ ἡ πρὸς ἐξισλαμισμὸν μανία τοῦ καταργηθέντος ἀπολυταρχικοῦ καθεστῶτος, καταντήσαντος νὰ θεσπίσῃ ὅτι δεκαετῆ παιδία ἦσαν εἰς θέσιν νὰ κρίνωσι περὶ θρησκείας καὶ νὰ ἀποσπᾷ ταῦτα ἀπὸ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν ὅπως τὰ τοποθετήσῃ ἐν μουσουλμανικαῖς οἰκογενείαις. Βεβαίως οἱ ἐν τῷ στρατῷ χριστιανοὶ δὲν θὰ ὦσιν ἀνήλικοι καὶ ἑπομένως ἡ αὐτὴ μέθοδος δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτύχῃ. Ἀλλ' ἡ ἠθικὴ παραπλάνησις, ἐπὶ παροχῇ ποικίλων πλεονεκτημάτων καὶ ὠφελειῶν, δύναται πάντοτε νὰ εὕρῃ ἔδαφος πρὸς ἐκμετάλλευσιν· διὸ καὶ, πρὸς ριζικὴν ἀνάσπασιν ταύτης, δέον νὰ ἀπαγορευθῇ, ρητῶς καὶ ἀπολύτως, πᾶσα μετάστασις, ἀπὸ θρησκείας εἰς θρησκείαν, παντὸς στρατιώτου ὑπὸ τὰς σημαίας ὑπηρεγοῦντος, καὶ ἐὰν οὗτος παρίσταται ὡς ὅλως ἑκουσίως ἐπιποθῶν καὶ ἐπιζητῶν τὴν μετάστασιν ταύτην.

Γ΄. Πρὸς τούτοις, ὁ στρατὸς ἀπὸ τουρκομουσουλμανικοῦ πρέπει νὰ μετατραπῇ εἰς καθαρῶς **Ὀθωμανικὸν** στρατὸν, ἐξασφαλιζομένης οὕτω τοῖς μὴ μουσουλμάνοις τῆς πλήρους ἐκπληρώσεως τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν καθηκόντων ἐν ἴσῃ μοίρᾳ πρὸς τοὺς μουσουλμάνους τοιούτους, διὰ τῆς ὑπάρξεως ἐν τῷ στρατῷ χριστιανῶν θρησκευτικῶν λειτουργῶν, εὐκτηρίων οἴκων, καὶ διὰ τῆς διευκολύνσεως τῆς ἐκπληρώσεως τῶν θρησκευτικῶν χριστιανικῶν καθηκόντων τῆς παραστάσεως εἰς τὰς θρησκευτικὰς τελετὰς, τῆς νηστείας, τῆς ἀργίας κατὰ τὰς θρησκευτικὰς ἑορτὰς κτλ. Πρὸς ἐκπλήρωσιν δὲ πάντων τούτων προσφορώτατος θὰ ἦτο ὁ καταρτισμὸς μικρῶν μονάδων, οἷον λόχων, ἐκ μόνων μουσουλμάνων ἢ χριστιανῶν· διότι, διὰ τοῦ μέσου τούτου, καὶ ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία δὲν θὰ παρεβλάπτετο, ὡς ἐκ τοῦ διπλασιασμοῦ τῶν ἡμερῶν τῆς ἀργίας, ὅπερ θὰ συμβαίνει ἐὰν οἱ λόχοι εἶσὶ μικτοὶ, καὶ ὁ χριστιανὸς στρατιώτης, ὁ θέλων νὰ φάγῃ ἢ νὰ καπνίσῃ κατὰ τὰς ἡμέρας π. χ. τοῦ Ραμαζανίου, δὲν θὰ παρενοχλῇ τὸν ἐν τῷ αὐτῷ λόχῳ καὶ κοιτῶνι καὶ ἑστιατορίῳ μουσουλμάνον συστρατιώτην του, οὔτε ὁ τελευταῖος οὗτος θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ συμμετέχῃ τῆς διαίτης τοῦ χριστιανοῦ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς νηστείας αὐτοῦ.

Δ΄. Ἐπίσης καὶ ἐν τῷ καταρτισμῷ τοῦ σώματος τῶν ἀξιωματικῶν, καθὼς καὶ ἐν τῇ προαγωγῇ τούτων, δέον νὰ ληφθῶσι τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς ἀποφυγὴν καὶ ἁπλῆς κἂν ὑπονοίας περὶ μεροληψίας ὑπὲρ τῶν μουσουλμάνων ἐπὶ βλάβῃ τῶν χριστιανῶν συναδέλφων των.

Τοιαῦτα εἰσὶ τὰ κυριώτερα σημεῖα ἅπερ θίγει γενικώτατα ἡ πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ ἐγκύκλιος, ἡ διακανόνισις τῶν ὁποίων θὰ παρουσιάσῃ βεβαίως καί τινας δυσχερείας. Ἀλλ' ἡ κατ' εὐχὴν ὑπερπήδησις τούτων, καλῆς θελήσεως ὑπαρχούσης, δὲν εἶναι δυσκατόρθωτος, πολλῷ δὲ ἧττον ἀκατόρθωτος· ἐξ ἄλλου δὲ, εἶναι ἀπολύτως ἐπάναγκες ὅπως ἡ διακανόνισις τῶν σημείων τούτων, **τῶν ἀποτελούντων τὴν ἔμπρακτον ἐφαρμογὴν τῶν συνταγματικῶν ἀρχῶν τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἰσοπολιτείας,** ἐπιδιωχθῇ, ὡς οἷόν τε τάχιον, καθ' ὃν τρόπον ὑπεδείξαμεν ἀνωτέρω. Καθόσον, μόνον διὰ τοῦ τρόπου τούτου εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ ὅπως ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ καθολικῆς στρατολογίας θεσμοῦ ἀποβῇ γόνιμος καὶ εὐεργετικὴ πηγὴ ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς ἐνισχυσεως τοῦ Κράτους, διὰ τῆς συναδελφώσεως τῶν ἐν αὐτῷ διαφόρων λαῶν καὶ τῆς συνενώσεως τῶν προσπαθειῶν ἁπάντων πρὸς εὐημερίαν καὶ εὔκλειαν τῆς κοινῆς πατρίδος.

Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ ἐγκύκλιος περὶ στρατολογίας.

Ἱερώτατε Μητροπολῖτα . . . . . ὑπέρτιμε καὶ ἔξαρχε . . . . . ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κὺρ . . . . . χάρις εἴη τῇ αὐτῆς Ἱερότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Ἀρχομένης ὁσονούπω τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς νόμου περὶ τῆς στρατολογίας καὶ τῶν μὴ μουσουλμάνων ὑπηκόων τοῦ Κράτους, εὔκαιρον καὶ ἀναγκαῖον ἡγούμεθα ἵνα, διὰ τῆς παρούσης Πατριαρχικῆς ἡμῶν καὶ Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου, ὑποδείξωμέν τινα περὶ τῆς τηρητέας πολιτείας ἐκ μέρους τοῦ ἡμετέρου εὐσεβοῦς Γένους, ὅπως ὡς ἐμπρέπει οἱ πάντες πολιτευθῶσι κατὰ τὴν πρώτην ταύτην ἐφαρμογὴν τὸ τοσοῦτον τιμητικοῦ καὶ τοσοῦτον ἅμα σπουδαίου διὰ πάντας τοὺς ὑπηκόους καὶ διὰ πάσας τὰς φυλὰς μέτρου τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

Καὶ ἐν πρώτοις, δηλοῦμεν ὅτι τὸ ἡμέτερον Ἔθνος, πρόθυμον πάντοτε ἵνα ἐκθύμως συνεργασθῇ ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ εὐκλείας τῆς κοινῆς πατρίδος, μετὰ χαρᾶς, ὡς εἰκὸς, ἀποδέχεται κατ' ἀρχὴν τὴν στρατολογίαν, τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἡ ἀπόκρουσις καὶ ἀποφυγὴ αὐτῆς ἀντέβαινεν ἂν καὶ πρὸς τὰ ἴδια αὐτοῦ συμφέροντα, ὡς δημιουργοῦσα δι' αὐτὸ θέσιν ἧττονα καὶ ὑποδεεστέραν ἀπέναντι τῶν ἄλλων τῆς Αὐτοκρατορίας λαῶν ἐν τῇ ἐκτελέσει καὶ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων καὶ δικαιωμάτων τῶν συνταγματικῶν πολιτῶν. Οὐχ' ἧττον ὅμως, ἐπειδὴ διὰ τὴν διαφορὰν τῆς θρησκείας ἐνδέχεται ἵνα προκύψωσιν ἄτοπά τινα ἢ καὶ κίνδυνοι, τὸ Πατριαρχεῖον, ἐκ καθήκοντος προνοίας, οὐδαμῶς θέλει λείψῃ ἵνα ποιήσηται ἁρμοδίως τὰ δέοντα διαβήματα πρὸς λῆψιν μέτρων προφυλακτικῶν τῶν στρατευσίμων χριστιανῶν ἀπὸ παντὸς τοιούτου κινδύνου.

Πρὸς τοῦτο μέλλει ἀπαιτήσειν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὰ ἀκόλουθα.

Α') Ὅπως, πρῶτον καὶ πρὸ πάντων, κατὰ τὸν χρόνον τῆς θητείας καὶ τῆς ὑπὸ τῆς σημαίας ὑπηρεσίας, ἀπαγορεύηται αὐστηρῶς πᾶσα οἱαδήτις μετάστασις ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς ἄλλην θρησκείαν.

Β') Ὅπως οἱ χριστιανοὶ στρατιῶται ἔχωσι τοὺς ἱερεῖς αὐτῶν, οἵτινες μέλλουσι διδάσκειν καὶ ὁδηγεῖν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν καθηκόντων.

Γ') Ὅπως ἔχωσι τὴν ἐκκλησίαν ἢ μέρος ὡρισμένον, ὅπου μέλλουσι συνέρχεσθαι καὶ προσεύχεσθαι κατὰ τὰς ὡρισμένας ὥρας, ὡς τοῦτο γίνεται διὰ τοὺς μουσουλμάνους.

Δ') Ὅπως τηρῶσι τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς νηστείας καὶ τὰς λοιπὰς διατάξεις τῆς χριστιανικῆς θρησκείας.

Ε') Ὅπως σχηματισθῶσιν ἰδιαίτεροι λόχοι ἐκ χριστιανῶν στρατιωτῶν.

καὶ ΣΤ') Ὅπως ἀπὸ τοῦδε προσληφθῶσιν εἰς τὰ στρατιωτικὰς σχολὰς νέοι φέροντες τὰ προσόντα πρὸς σπουδὴν τῆς στρατιωτικῆς ἐπιστήμης, ἵνα ἀκολούθως ὑπηρετήσωσιν ὡς ἀξιωματικοί.

Καὶ περὶ τούτων μὲν καθηκόντως μέλλει φροντίσειν τὸ Πατριαρχεῖον, ἀποτεινόμενον προσεχῶς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Τό γε νῦν ὅμως καὶ πρὸ παντὸς, ἀναγκαῖον ἡγούμεθα ἵνα συστήσωμεν θερμῶς ὅπως οἱ πάντες, καλῶς τὴν σημασίαν καὶ τὴν σπουδαιότητα τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἐκτιμῶντες, προθύμως σπεύδωσιν εἰς ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος τούτου, ἵνα μὴ ὑστερήσωσι τῶν ἄλλων συμπολιτῶν, ἀποφεύγωνται δὲ πάσῃ δυνάμει αἱ ἀντὶ χρημάτων ἀπαλλαγαὶ καὶ ἀντικαταστάσεις καὶ ἰδίᾳ αἱ ὀλέθριαι ἀποδράσεις καὶ οἱ ἐκπατρισμοὶ, πάντων ὀφειλόντων γινώσκειν ὅτι καθῆκον πατριωτισμοῦ τε καὶ φιλογενείας ἐπιβάλλει τὴν παραμονὴν καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος διὰ τῆς αὐτοπροσώπου συμμετοχῆς αὐτῶν ἐν τῷ στρατῷ.

Ταῦτα ἐν ὀλίγοις περὶ τῆς προκειμένης στρατολογίας ὑποδεικνύοντες καὶ προτρεπόμενοι, οὐδαμῶς ἀμφιβάλλομεν ὅτι μετὰ προσοχῆς αἱ ὑποδείξεις καὶ ὑποθῆκαι αὗται ληφθήσονται ὑπ' ὄψιν, χάριν τοῦ ἰδίου τε καὶ τοῦ τῆς κοινῆς πατρίδος συμφέροντος.

Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς αὐτῆς.

ἀπεθ'. Αὐγούστου κ'.

† Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ἐν Χριστῷ ἀγαπ. ἀδελφός.

(Ἕπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν ἁγίων συνοδικῶν ἀρχιερέων).

ΟΥΝΙΤΙΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ

Κατὰ πληροφορίας ἐκ Βιέννης, ἐν τῇ μικρᾷ πόλει τῆς Μοραβίας Βέλεχραδ, ἥτις ὑπῆρξεν ἡ ἐν Μοραβίᾳ πρώτη ἀρχιεπισκοπικὴ ἕδρα τοῦ ἀποστόλου τῶν Σλαύων ἁγίου Μεθοδίου, Ἕλληνος Θεσσαλονικέως, συνεκροτήθη αὖθις (καθὰ καὶ πρὸ διετίας) Οὐνιτικὸν συνέδριον, ἐξ Οὐνιτῶν κληρικῶν διαφόρων ἐθνικοτήτων ἔκ τε τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀνατολῆς, ἐξ Ἰησουϊτῶν, καθὼς καὶ ἐξ ὀρφικιάλων τῆς παπικῆς Ἕδρας. Ἀντικείμενον τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου τούτου ἦτο ἡ μελέτη τῶν δογματικῶν διαφορῶν μεταξὺ τῆς Δυτικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ ἡ ἐξεύρεσις τῶν μέσων δι' ὧν θὰ κατωρθωθῇ ὅπως, τῇ ὑποβοηθήσῃ τοῦ Οὐνιτισμοῦ, ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας ἀναγνωρίσῃ τὸ πρωτεῖον τῆς παπικῆς Ἕδρας.

Τοῦ Συνεδρίου τούτου προήδρευσεν ὁ Ρουθῆνος Οὐνίτης ἀρχιεπίσκοπος τῆς ἐν Γαλικίᾳ Λεμβέργης κόμης Σεπτίκι (Szepticki), ὅστις καὶ διετύπωσεν ἐν ὀνόματι τούτου διαμαρτυρίαν κατά τινων ἐφημερίδων ἀναγραψασῶν ὅτι τὸ Συνέδριον ἐπεδίωκε πανσλαυϊστικοὺς σκοπούς.

Τὸ Συνέδριον ἐνεκαίνησε τὰς ἐργασίας του δι' ἐπισήμου λειτουργίας ἐν Σλαυϊκῇ γλώσσῃ, ὁ δὲ πρόεδρος ἀντήλλαξε δημοσίᾳ τὸν ἐν Χριστῷ ἀσπασμὸν μετὰ πολλῶν ὀρθοδόξων κληρικῶν (Οὐνιτῶν πάντως. Σ. Σ. Ε. Α.). Οἱ ἀπαγγελθέντες λόγοι ἐξέφραζον ἅπαντες τὴν διάπυρον εὐχὴν περὶ τῆς ἑνώσεως τῆς Δυτικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ Εὐαγγελικοῦ λογίου «καὶ γενήσεται μία ποίμνη καὶ εἷς ποιμήν».

Σ. Σ. Ε. Α. Τὴν διάπυρον εὐχὴν ὑπὲρ ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν συμμεριζόμεθα καὶ ἀναπέμπομεν καθ' ἑκάστην πρὸς τὸν ὕψιστον ἅπαντες οἱ ὀρθόδοξοι. Ἀλλ' ἐφόσον ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία τὴν ἕνωσιν ταύτην ἐξαρτᾷ ἐκ τῆς ἀναγνωρίσεως ὑπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας τῶν δογματικῶν αὐτῆς καινοτομιῶν καὶ τῶν ὑπερφιάλων καὶ ἀντιευαγγελικῶν ἀξιώσεων τοῦ πρωθιεράρχου αὐτῆς πρὸς ἀπολυταρχικὴν κυριαρχίαν, θείῳ δικαίῳ, ἐπὶ συμπάσης τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, αἱ ὑπὲρ ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν διάπυροι εὐχαὶ καὶ ἐνέργειαι θὰ παραμένωσιν ἐσαεὶ εὐσεβεῖς πόθοι ὅλως ἀνέφικτοι.

Ο ΟΥΝΙΤΙΣΜΟΣ ΕΝ ΘΡΑΚΗ

Δημοσιεύσαντες ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» στατιστικὴν τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἡρακλείας Οὐνιτῶν, παραθέτομεν τοιαύτην καὶ τῆς ἐπαρχίας Ἀδριανουπόλεως

«Ἐντὸς τοῦ ἄστεως Ἀδριανουπόλεως οἰκογένειαι Οὐνιτῶν δὲν ὑπάρχουσιν, εὑρηται ὅμως Γυμνάσιον μὲ ἑκατὸν μαθητὰς οὐνίτας περισυλλεγομένους ἐκ τῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἐπαρχίας Ἀδριανουπόλεως οὐνιτικῶν χωρίων, πάντων βουλγαροφώνων. Ἐκτὸς τούτου εὑρηται καὶ μία ἐκκλησία μετὰ ἓξ ἱερέων, ἐν ᾗ ἐκκλησιάζονται οἱ μαθηταὶ τῆς εἰρημένης Σχολῆς, καὶ τινες ἐκ τῶν ἐν τοῖς προαστείοις Οὐνιτῶν, περὶ ὧν ἤδη ἔσται λόγος.

Ἐν τῷ προαστείῳ τοῦ Κιρις-χανὲ ὑπάρχουσι πέντε οἰκογένειαι, μία ἐκκλησία, εἷς ἱερεὺς καὶ εἷς ἀρχιερεύς. Ἐν τῷ προαστείῳ Κιγικίου εὑρίσκονται ἕνδεκα οἰκογένειαι, ἓν

παρεκκλήσιον καὶ εἷς ἱερεύς. Ἐν δὲ τῷ προαστείῳ Γιλδιριμίου κατοικεῖ μία μόνον οἰκογένεια οὐνιτῶν· πάντες οὗτοι τυγχάνουσι βουλγαρόφωνοι.

Ἐν τῷ χωρίῳ Μουστρακλῇ, βουλγαροφώνῳ, ὑπάρχουσι δέκα οἰκογένειαι, μία ἐκκλησία, δύο ἱερεῖς καὶ τέσσαρες καλλιγραῖαι. Ὥστε ἐκ τῶν Ὀρθοδόξων οὐδεὶς οὐνίτης ὑπάρχει ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Ἀδριανουπόλεως.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ ἑορτὴ τῆς Ἰνδίκτου καὶ τῆς Παμμακαρίστου διεξήχθη κατανυκτικῶς ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ, πολλοῦ πλήθους εὐσεβῶν ἀπὸ πρωΐας ἐν αὐτῷ συρρεύσαντος πρὸς ἀσπασμὸν τῆς βυζαντινῆς σεπτῆς εἰκόνος τῆς Θεοτόκου τῆς Παμμακαρίστου λεγομένης. Ἐν τῷ ναῷ, κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, μετὰ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου συνεχοροστάτησαν οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Νικομηδείας, Νικαίας, Πισιδείας, Φιλιππουπόλεως, Διδυμοτείχου Ἀγκύρας, Μεσημβρίας, Σωζοαγαθουπόλεως, Ἐλασσῶνος, Προικοννήσου, Ἐλευθερουπόλεως, Ἡλιουπόλεως καὶ 40 Ἐκκλησιῶν, οἱ καὶ σὺν τῇ Α. Θ. Π. ἀνελθόντες, μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐν τῷ Μ. Συνοδικῷ. Τὴν «πρᾶξιν τῆς Ἰνδίκτου» ἀνέγνω ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης, εὐξάμενος ἐν ὀλίγοις εὔφορον καὶ πάροχον γαλήνης καὶ πλῆρες ἔργων ἀγαθῶν τὸ ἀρξάμενον ἐκκλησιαστικὸν ἔτος (Η′ ἰνδικτιῶνος) ὑπέγραψαν δ' αὐτὴν μετὰ τῆς Α. Θ. Π. οἱ συγχοροστατήσαντες ἐν τῷ ναῷ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ κατὰ τὴν τελετὴν παραστάντες σεβ. μητροπολῖται Μαρωνείας καὶ Ξάνθης. Εἶτα δὲ πάντες οἱ παρευρισκόμενοι, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ὑπέβαλον ταπεινὰς ὑϊκὰς εὐχὰς καὶ προσρήσεις τῇ Α. Θ. Π. τυχόντες τῶν πατριαρχικῶν εὐλογιῶν.

Κατὰ τῆς μελετωμένης ἁρπαγῆς τῶν ὀρθοδόξων ἐν Μακεδονίᾳ ναῶν πολυπληθῆ συλλαλατήρια συνῆλθον ἐν Θεσσαλονίκῃ, Πελαγονίᾳ, Βερροίᾳ, Σέρραις καὶ ἐν ἑτέραις μακεδονικαῖς πόλεσιν, ἐν αἷς χιλιάδες πολιτῶν ὀθωμανῶν διετράνωσαν νομοταγῶς καὶ ὡς ἐμπρέπει ὀρθοδόξοις τὴν πάγκοινον ἀγανάκτησιν καὶ θλῖψιν ἐπὶ τῇ τολμωμένῃ καταπατήσει τῶν δικαίων τῆς ἱερᾶς ἰδιοκτησίας, περὶ ὧν νέαι θεωρίαι κατασκευάζονται.

Κανονικαὶ ψῆφοι.—Τῇ παρελθούσῃ πέμπτῃ, 27 λήξαντος, γενομένων τῶν κανονικῶν ψήφων πρὸς ἐκλογὴν μητροπολίτου **Βερροίας**, ἐκ τῶν τεθέντων ὑποψηφίων πανιερ. μητροπολιτῶν Δριϊνουπόλεως κ. Λουκᾶ, Μογλενῶν κ. Σμαράγδου καὶ Κρήνης κ. Θεοκλήτου, προεκρίθη ὁ πρῶτος, ἀπὸ εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν ὡς ἀρχιερεὺς ὑπηρετῶν τῇ Ἐκκλησίᾳ.—κενωθείσης οὕτω τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως **Δριϊνουπόλεως καὶ Δελβίνου**, τεθέντων ὑποψηφίων τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Βελεγράδων κ. Βασιλείου, τοῦ θεοφιλ. ἐπισκ. Ἐλαίας κ. Ἀγαθαγγέλου καὶ τοῦ πανοσλγ. ἀρχιμ. κ. Γρηγορίου Παπαδοπούλου, προεκρίθη ὁ πρῶτος, ἀπὸ δεκαεπενταετίας διοικῶν τὰς μητροπόλεις Λιτίτζης, Παραμυθίας καὶ Βελεγράδων.

Ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ Ταμείου προσηνέχθησαν ἐξ ἐράνων τῶν ὀρθοδόξων τῆς ἐπαρχίας Ἡρακλείας καὶ Ραιδεστοῦ 2553 γρόσια—ὑπὸ τοῦ πανιερ. ἀρχιεπισκόπου Σιναίου κ. Πορφυρίου 600, καὶ ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμ. ἀγγλικανοῦ διακόνου κ. Πέρσυ Βρόουν 60 γρόσια. Ἐκ Μιτυλήνης ἀγγέλλεται ὅτι πολλὴν ἐπιδείκνυνται προθυμίαν οἱ ὁμογενεῖς πρὸς συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου. Προσδοκῶμεν δὲ νὰ μιμηθῶσιν αἱ ἐπαρχίαι πᾶσαι καὶ μάλιστα αἱ δυνάμεναι τὸ παράδειγμα τῶν μέχρι τοῦδε συνεισενεγκουσῶν εἰ οὐχὶ καὶ τῶν ἐπανειλημμένως ἐκπληρωσασῶν τὸ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καθῆκον.

Μητρόπολις 40 Ἐκκλησιῶν.— Ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἡ ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως ἀπόσπασις τοῦ χωρίου Καρὰ Χαλὴλ, προσαρτηθέντος τῇ μητροπόλει Σαραντεκκλησιῶν, καθὼς ἐπανειλ-ἐζήτησαν οἱ κάτοικοι αὐτοῦ. Τὸ Καρὰ-Χαλὴλ ἀριθμεῖ περὶ τὰς 300 οἰκογενείας, ἀπέχει δὲ τῆς μὲν Ἀδριανουπόλεως ἡμέραν μίαν, τῶν δὲ 40 Ἐκκλησιῶν ὥραν μίαν.

Ἡ ἔναρξις τῶν μαθημάτων τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ηὐλογήθη χθὲς ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π., συνευλογούντων τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Πισιδείας, Διδυμοτείχου, Ἀγκύρας, Σωζοαγαθουπόλεως, Ξάνθης, Ἐλασσῶνος, Προικοννήσου καὶ 40 Ἐκκλησιῶν, παρόντων τῶν ἐφόρων, διδασκάλων καὶ μαθητῶν τῆς σχολῆς, καὶ πολλῶν φιλομούσων. Τὸν ἁγιασμὸν ἐτέλεσεν ἡ Α. Θ. Π.—τὴν νενσμισμένην ἐναρκτήριον προσφώνησιν, ἀπήγγειλεν ὁ πανιερ. μητροπολίτης Σάρδεων κ. Μιχαὴλ Κλεόβουλος, ὁ σχολάρχης—τῆς δὲ τελετῆς ἐπέθηκε τὴν κατακλεῖδα ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης εὐχαριστήσας τοῖς ἐφόροις καὶ τοῖς διδασκάλοις, συμβουλεύσας δὲ τοὺς μαθητὰς ὅπως ὦσιν εὐπειθεῖς τοῖς νόμοις ἐν γένει, ἐπιμελεῖς καὶ εὐσεβεῖς. —Ἀναγραφὴν τῶν ὀνομάτων τῶν τελειοδιδάκτων ἐκδίδομεν κατωτέρω.

Ἐπισκέψεις ἐπίσημοι.— Τῇ τετάρτῃ μετὰ μεσημβρίαν ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ ἔνδοξ. Χαλὴλ βέης, δήμαρχος πρωτευούσης—τῇ δὲ πέμπτῃ ὁ ἐν Καΐρῳ ἐρίτιμος τραπεζίτης κ. Γ. Ζερβουδάκης.

Πατριαχ. Σχολὴ Μαρασλῆ.—Ἔφοροι τῆς πατριαρχικῆς ἀστυκῆς Σχολῆς Μαρασλῆ διωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου οἱ ἐκ τῶν κατοίκων Φαναρίου ἀξιότιμοι κκ. Ἀχ. Πρῶτος, Π. Χατζηκωνσταντάσης, Β. Αἰμιλιάδης καὶ Γ. Καλογρηάδης, οἵτινες ἐπελάβοντο προθύμως τῶν ἀνατεθέντων αὐτοῖς καθηκόντων.

Ἀξέπαινοι πράξεις.—Ἐξ Ἁγίου Εὐστρατίου τῆς ἐπαρχίας Λήμνου ἀγγέλλεται ὅτι ἐν κοινοτικῇ συνεδρίᾳ, συγκροτηθείσῃ αὐτόθι τῇ 5 παρελθόντος αὐγούστου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ παν. μητροπολίτου Λήμνου, ἐνεκρίθη ὁμοφώνως ἵνα ἀνακηρυχθῶσιν ἱδρυταὶ καὶ εὐεργέται τῶν νεοδμήτων ἐκπαιδευτηρίων τῆς κοινότητος ὁ ἀείμνηστος Γρηγόριος Μαρασλῆς, ὡς χορηγήσας, κατὰ τὸ 1902 ἔτος, 400 εἰκοσόφραγκα πρὸς ἀνέγερσιν αὐτῶν καὶ ὁ ἐξ Ἁγίου Εὐστρατίου τὴν καταγωγὴν ἕλκων πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Σιναίου κ. Πορφύριος, ὡς προκαλέσας τὴν δωρεὰν ταύτην χορηγήσας δὲ καὶ ἐξ ἰδίων ἕτερα 900 εἰκοσόφραγκα. Τῇ δὲ ἐπαύριον 6 αὐγούστου τοῦ αὐτόθι παρεπιδημοῦντος ἀρχιεπισκόπου Σιναίου, μετὰ τὴν τελεσθεῖσαν ἀρχιερατικὴν λειτουργίαν, δηλώσαντος ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν συντήρησιν τοῦ ἀπὸ τοῦ ἐπὶ θύρας νέου σχολικοῦ ἔτους λειτουργήσοντος νηπιαγωγείου, ἡ κοινοτικὴ συνέλευσις, συνελθοῦσα καὶ αὖθις, ἐνέκρινεν ὁμοθύμως ὅπως τὸ νηπιαγωγεῖον ὀνομασθῇ **«Λογοθέτειον»** τιθεμένης καταλλήλου ἐπιγραφῆς ἄνω τῆς εἰσόδου.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί.—Τῇ κυριακῇ, 30 παρελθόντος ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῷ τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἄγοντι σεβασμ. μητροπολίτῃ Θεσσαλονίκης κ. Ἀλεξάνδρῳ, ἠύξατο δὲ τὰ δέοντα διὰ κληρικῶν πατριαρχ. ὑπαλλήλων τοῖς ἑορτάζουσιν ἐκ τῶν ἀξιοτίμων ὁμογενῶν.

Πατριαρχικὰ γραφεῖα.— Ὑπὸ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου διωρίσθη ἀκόλουθος ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ καπικεχαγιᾶ ὁ ἀξιότιμος κ. Γεώργιος Σ. Γεωργιάδης, ὑπηρετήσας ἐπὶ πολυετίαν παρὰ δημαρχιακοῖς τισὶ τμήμασι τῆς πρωτευούσης καὶ συνεπῶς εἰδήμων τῆς τουρκικῆς.

Μονὴ Σινᾶ.—Ἀπῆλθεν ἐξ Ἁγίου Εὐστρατίου (τῆς παρὰ τὴν Λῆμνον νήσου) εἰς Σμύρνην ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ καὶ Ραΐθοῦς κ. Πορφύριος, ἐπιστρέφων εἰς τὴν ἱεράν αὐτοῦ μονήν.—χθὲς ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἐκ Κιέβου προερχόμενος, ὁ αὐτόθι ἐπίτροπος τῆς ἱερᾶς μονῆς Σιναίου ὄρους πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἀμφιλόχιος Ἀργυράκης.

ΟΙ ΤΕΛΕΙΟΔΙΔΑΚΤΟΙ ΤΗΣ Μ. ΤΟΥ Γ. ΣΧΟΛΗΣ

τοῦ λήξαντος ἄρτι σχολικοῦ ἔτους, οἱ καὶ τυχόντες πτυχίου, εἰσὶ τὸν ἀριθμὸν τριάκοντα. Τούτων ἔτυχον 13 τοῦ βαθμοῦ **ἄριστα**, ἤτοι, κατὰ σειρὰν ἀλφαβητικὴν οἱ ἑξῆς· * Ἀντώνιος Χ. Πετρόπουλος, βυζάντιος —* Βασίλειος Α. Σταυρίδης ἐκ Καλλικρατείας — * Βασίλειος Τζ. Βασιλειάδης ἐκ Χώρας (Γανοχώρων)—* Γεώργιος Π. Β. Πρωτονοτάριος ἐκ Νάξου—* Δημήτριος Π. Πολίτης ἐκ Μαρωνείας—Δημοσθένης Ι. Δανιηλίδης ἐκ Προκοπίου — **Κωνστ. Γ. Παπαδόπουλος,** βυζάντιος — * **Κωνστ. Π. Οἰκονόμου** ἐκ Καστανιάνης (Ἠπείρου)—**Λάζαρος Χ. Κιουρκτζόγλους** ἐκ Κερμήρας (Καισαρείας)—**Μιλτιάδης Θ. Γαϊτανάκης,** βυζάντιος — * **Νικόλαος Κλ. Πελεκάνος** ἐκ Καλύμνου — **Στυλιανὸς Π. Β. Πρωτονοτάριος** ἐκ Νάξου—**Φίλιππος Θ.** Ζῶτος ἐκ Βησάνης (Ἠπείρου)·

13 ἐπίσης ἔτυχον τοῦ βαθμοῦ **πάνυ καλῶς**· Ἀντώνιος Νικολαΐδης ἐκ Σκοποῦ (Θρᾴκης) — Γεώργιος Κριμιτσᾶς ἐκ Νάξου—Γεώργιος παπᾶ Χαρισιάδης ἐξ Ἠπείρου—Γεώργιος Ι. Πετούλης ἐκ Μακεδονίας—* Γεώργιος Σ. Σπυρίδης, βυζάντιος — Δημήτριος Ζ. Τζίνης, βυζάντιος—* Δημήτριος Ι. Λεοντῆς ἐκ Χώρας (Γανοχώρων)—* Ἡρακλῆς Ν. Παπαδόπουλος ἐκ Μιτυλήνης—Ἰωάννης Δ. Καμπουλούρης ἐκ Νισύρου — Ἰωάννης Σφακιανὸς Κανάρης ἐκ Χίου — * Κλεομένης παπᾶ Ρουσίδης ἐκ Ζαγορίου (Ἠπείρου)—* Μηνᾶς Γ. Πατρίκιος ἐκ Καλλικρατείας—Μιχαὴλ Θ. Θεοδωρίδης, βυζάντιος·

τέσσαρες δὲ τοῦ βαθμοῦ **καλῶς**· Ἀχιλλεὺς Ἀλ. Δημητριάδης ἐκ Νικομηδείας — * Ἠλίας Μιχαηλίδης ἐκ Χίου — Πρόδρομος Φράγγος ἐξ Ἐπιβατῶν καὶ Χαρίλαος Π. Φιλανθείδης ἐκ Πανόρμου (Κυζίκου).

Οἱ διὰ παχέων γραμμάτων ἀναγραφόμενοι ἠξιώθησαν τοῦ «πλήρους ἄριστα», βαθμοῦ σπανίου, κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ σεβ. σχολάρχου—ἐκεῖνοι δὲ, ὧν προτάττεται τῶν ὀνομάτων ἀστερίσκος, ἔτυχον καὶ τοῦ πτυχίου τοῦ διδασκαλείου.

Ἐκ τῶν ἀριστευσάντων μαθητῶν τῶν λοιπῶν τάξεων, τρεῖς εἰσὶ διάκονοι, (ὧν ὁ ἕτερος ὑπότροφος τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀντιοχείας) καὶ δύο μοναχοὶ ἁγιορεῖται.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων

Ἔκτακτος ἐπιτροπεία.—Ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανοῦ διωρίσθη πρόεδρος τὸς ἐκτάκτου ἐπιτροπείας, τῆς ἀφικομένης ἐνταῦθα πρὸς ἐξέτασιν τῶν αἰτημάτων τῶν ἀράβων ὀρθοδόξων, ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως κ. Ἀρσένιος. Τὴν ἐπιτροπείαν, διαμένουσαν ἀπὸ τῶν μέσων παρελθόντος ἰουλίου παρ' ἡμῖν, ἀποτελοῦσιν οἱ πανοσ. ἀρχιμανδρῖται κκ. Ἰωσὴφ πρόεδρος τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Παναγίου Τάφου, Ἰάκωβος Ἀρχατζικάκης διευθυντὴς τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἱερατικῆς Σχολῆς, καὶ ὁ ἱερολογ. διάκονος καὶ γραμματεὺς συνοδικὸς κ. Δοσίθεος.

Κανονικὴ ἄδεια.—Τυχὼν τῆς νενομισμένης ἀδείας, ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν καὶ μετέβη εἰς Προῦσαν, χάριν τῶν ἐκεῖ ἰαματικῶν λουτρῶν, ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Λύδδης κ. Νικόδημος. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος εἰς Προῦσαν ὁ ἀπὸ ἓξ σχεδὸν μηνῶν ἐνταῦθα διαμένων πανοσ. σκευοφύλαξ τοῦ Παναγίου Τάφου ἀρχιμ. κ. Εὐθύμιος.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος

Ἐκκλησιαστικὴ μουσική. — Ἐξετάσεις εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν μουσικὴν ἀναγγέλλει ἡ ἐφημερὶς «Φόρμιγξ» 1) τὴν τῆς ἐν Ζακύνθῳ μουσικῆς σχολῆς, 2) τὴν τοῦ μουσικοῦ τμήματος τῆς ἱερατικῆς ἐν Ἄρτῃ σχολῆς, 3) τὴν ὁμοίου τμήματος ἐν τῷ λυκείῳ τοῦ ἑλλογ. κ. Τσερέπη ἐν Λονδίνῳ. Καὶ ἀπὸ τῶν τριῶν αἱ ἐντυπώσεις ὁμολογοῦνται

καλλισται.—Τῆς «Ἐθνικῆς Μούσης» ἐξεδόθησαν ὁμοῦ τὰ τεύχη 3 καὶ 4, περιέχοντα σπουδαίαν ὕλην, καθιστῶσαν τὸ καλὸν τοῦτο περιοδικὸν ἄξιον πολλῆς ὑποστηρίξεως.

Η ΑΓΙΟΤΑΦΙΤΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

(συνέχεια τεύχους 33)

ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΩΝ

Ἡ μακρὰ ἐποποιΐα τῶν Προσκυνημάτων ἐξηκολούθησεν ἐπὶ τοῦ μεγάλου πατριάρχου Δοσιθέου Β΄ (1669—1707), ληφθείσης, πρὸ παντὸς, μερίμνης περὶ ἀποδόσεως τοῦ ἐξ αἰτίας αὐτῆς ἐπισωρευθέντος μεγάλου χρέους τῆς Ἀδελφότητος, καὶ ἀνοικοδομηθέντος μετὰ πολλῶν ἀναλωμάτων καὶ ἀγώνων τοῦ ναοῦ τῆς Βηθλεέμ. Τῷ 1673 ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβυς τῆς Γαλλίας κόμης de Nointel ἐζήτησεν ἐπισήμως ἀπὸ τῆς Ὀθωμανικῆς κυβερνήσεως τὴν παράδοσιν τῶν Προσκυνημάτων εἰς τοὺς λατίνους. Μὴ ἐπιτυχὼν ὅμως, θέλων δὲ νὰ ἐξυψώσῃ τὸ κύρος τῆς Γαλλίας, ἀνέλαβε περιοδείαν εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους. Ἐκ τῆς παρουσίας αὐτοῦ ἀποθρασυνθέντες οἱ φραγκισκανοὶ ἠθέλησαν ν' ἁρπάσωσιν ἀπὸ τῶν ἑλλήνων τὸν Ἅγιον Τάφον. Ἐπηκολούθησεν αἱματηρὰ συμπλοκή, καθ' ἣν οἱ λατῖνοι τὸν μὲν ἕλληνα μοναχὸν Κλήμεντα ἀφῆκαν ἡμιθανῆ ἐπὶ τόπου, βαρέως δὲ ἐπλήγωσαν ἕτερον μοναχὸν Μακάριον καὶ αὐτὸν τὸν σκευοφύλακα Ζακχαῖον. Ἡ συμπλοκὴ ἐγένετο τῇ 3 μαρτίου 1674, μετὰ μικρὸν δὲ ἀπέθανεν ὁ Κλήμης. Ἔκτοτε μεγάλαι διεξήχθησαν διαδικασίαι καὶ ἐνέργειαι, συνέπραξαν δὲ μετὰ τοῦ Nointel καὶ τῶν λοιπῶν λατινικῶν Δυνάμεων οἱ πρεσβευταί. Τῇ 5 φεβρουαρίου 1675 ἐγένετο ἐν Ἀδριανουπόλει μεγάλη δίκη, καθ' ἣν τὸ ζήτημα περιφανῶς ἐλύθη ὑπὲρ τῶν ἑλλήνων μοναχῶν, ὧν τὸν θρίαμβον προσεπεκύρωσε σουλτανικὸν φιρμάνιον τῆς 26 ὀκτωβρίου 1675. Ἀλλὰ, δυστυχῶς, μετά τινα ἔτη ἡ Γαλλία ἠθέλησε νὰ ὠφεληθῇ τὴν ἕνεκα τοῦ πρὸς τὴν Αὐστρίαν πολέμου τῆς Τουρκίας κατάστασιν ὅπως ζητήσῃ προνόμια ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ τὰ Προσκυνήματα τῶν Ἁγίων Τόπων ὑπὲρ τῶν λατίνων. Ὁ πόλεμος ὑπῆρξεν ἀτυχὴς διὰ τὴν Τουρκίαν, ἥτις ἕνεκα τούτου ἠναγκάσθη νὰ ὑπενδώσῃ εἰς τὰς ἀπειλητικὰς ἀξιώσεις τῆς Γαλλίας, κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1686 παραχωρήσασα, διὰ διατάγματος, τὸ σπουδαιότερον μέρος τῶν Προσκυνημάτων εἰς τοὺς λατίνους. Οὕτως ἐφάνη πρὸς στιγμὴν ὅτι ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης ἀπώλεσε τὸ πᾶν. Ἐν τῷ ἑλληνικῷ ἔθνει τοσαύτη ἀθυμία καὶ ἀπογοήτευσις ἐπεκράτησε τότε, ὥστε παρὰ πολλοῖς ἀνεφάνη ἡ ὀλεθρία ἰδέα νὰ ἐγκαταλειφθῇ ὁ ἐν τοῖς Ἁγίοις Τόποις κολοσσιαῖος ἐκεῖνος ἀγὼν αἵματος καὶ χρήματος. Οἱ ἁγιοταφῖται ἐθορυβήθησαν, ἰδόντες τὸν θρίαμβον τῶν λατίνων, ἀπομακρυνθέντες μάλιστα, πρὸς καιρὸν, ἐκ τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐὰν ἐγκατελείπετο ὑπ' αὐτῶν ὁ ἀγών, βεβαίως ἡ ὀρθοδοξία θὰ κατεστρέφετο ἐν τῇ κοιτίδι τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ σήμερον δὲν θὰ ὑπῆρχεν ὀρθόδοξος ἀλλὰ λατινικὴ Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων. Ἀλλ' οἱ ἁγιοταφῖται ἀναθαρρήσαντες ἐπεδόθησαν εἰς νέους ἀγῶνας, πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς μεγάλης ζημίας, ἔχοντες μάλιστα ἀρχηγὸν τὸν ἀκατάβλητον πατριάρχην Δοσίθεον. Διὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου († 1709) κατώρθωσαν οὐ μόνον νέας ζημίας νὰ προλάβωσιν ἐν τῇ ἐν Κάρλοβιτς συνθήκῃ, δι' ἧς πρὸς στιγμὴν ἠπειλήθη ἡ πλήρης καταστροφὴ τῶν ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων δικαιωμάτων τῶν ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ τῶν μετά τινα ἔτη γενομένων ἐπισκευῶν τοῦ ναοῦ νὰ συμμετάσχωσι. Κατὰ τὰς ἐπισκευὰς ταύτας οἱ πλούσιοι τοῦ ἔθνους ἐφάνησαν ὅλως ἀπρόθυμοι, ἕνεκα τῶν ἀνωτέρω λόγων, θεωροῦντες μάταιον τὸν περαιτέρω ἀγῶνα τῶν ἁγιοταφιτῶν. Ἀλλὰ κατώρθωσαν οἱ ἁγιοταφῖται, ἡγουμένου τοῦ νέου πατριάρχου Χρυσάνθου (1707—1731) διὰ συλλογῆς συνδρομῶν νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὸν ἀγῶνα, καίτοι ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποβληθῶσι συγχρόνως εἰς βαρύτατα χρέη.

Αἱ ἐπισκευαὶ τοῦ ναοῦ ἤρξαντο τῷ 1719, καὶ τῶν μὲν λατίνων παρετάθησαν ἐπὶ ἓν περίπου ἔτος, τῶν δ' ἑλλήνων μέχρι μαρτίου τοῦ 1720. Ἡ συμπλήρωσις τῶν ἐπισκευῶν ἔσχεν ἠθικήν τινα ἐπὶ τῶν πνευμάτων ἐπίδρασιν. Διὰ τοῦτο βλέπομεν μεγάλας παρ' ἡγεμόνων ἑλλήνων καὶ ἰδιωτῶν δωρεὰς οὐ μόνον πρὸς συντήρησιν τῶν Προσκυνημάτων ἀλλὰ καὶ πρὸς ἵδρυσιν φιλανθρωπικῶν καθιδρυμάτων ἐν Ἱερουσαλήμ. Ἄλλως τε διὰ διαπρεπῶν λογίων πατριαρχῶν τοῦ ΙΖ΄ αἰῶνος ἐνεφυσήθη νέα πνευματικὴ ζωὴ εἰς τὴν ἁγιοταφιτικὴν ἀδελφότητα, προσλαβοῦσαν νέαν δύναμιν, ἣν ἀντιπροσωπεύουσιν οἱ λόγιοι μοναχοί. Τούτου ἕνεκα καὶ ἀνὰ τὴν Παλαιστίτην ἱδρύθησαν πλεῖσται σχολαί, καὶ ἡ τῶν Ἱεροσολύμων σχολὴ κατὰ τὸν ΙΗ΄ αἰῶνα εἰς μεγάλην προεβιβάσθη ἀκμήν, ἰδίως διὰ τοῦ διαπρεποῦς διδασκάλου Ἰακώβου Πατμίου († 1765), ἐπὶ τοῦ λογιωτάτου πατριάρχου Παρθενίου (1737-1766). Ἡ πνευματικὴ αὕτη κίνησις ὑπεστήριξε τὸν ὑπὲρ τῶν Προσκυνημάτων ἀγῶνα τῆς Ἀδελφότητος, ἥτις ηὐτύχησε πάλιν νὰ θριαμβεύσῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς. Διότι τῷ 1757 κατέλαβε τὰ Προσκυνήματα δι' εἰδικοῦ σουλτανικοῦ φιρμανίου, μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας καὶ ταλαιπωρίας μεγάλας. Οὕτως ἡ θέσις τῆς Ἀδελφότητος ἐν τοῖς Προσκυνήμασιν ἀποκατεστάθη πάλιν τοιαύτη, οἵα ὑπῆρξε πρὸ τοῦ 1689, καὶ οἵαν διέγραψε τὸ διάταγμα τοῦ 1634. Τὸ μέγα τοῦτο κατόρθωμα ἐπηκολούθησε γενικὴ ἐπισκευὴ τῶν Προσκυνημάτων.

Δυστυχῶς ὅμως δὲν ἀπέστησαν οἱ ἀλλόδοξοι, καὶ ἰδίως οἱ ἀρμένιοι, τῶν πρὸς τὴν κατάληψιν αὐτῶν ἀποπειρῶν, ἄχρις οὗ τῇ 30 σεπτεμβρίου 1806 ἐπυρπολήθη ὁ ναὸς τῆς Ἀναστάσεως. Τότε δὲ ἀπερίγραπτοι καὶ ὅλως πρωτάκουστοι ἤρχισαν ἀγῶνες πρὸς ἀνοικοδόμησιν αὐτοῦ. Ὅταν ἔφθασαν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὰ πρῶτα γράμματα ἐκ τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐγνώσθη τὸ γεγονὸς τῆς μεγάλης καταστροφῆς τοῦ ναοῦ, ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Καλλίνικος συνεκάλεσε μετὰ τοῦ παρεπιδημοῦντος πατριάρχου Ἱεροσολύμων Πολυκάρπου γενικὴν συνέλευσιν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐκ τῶν προκρίτων τῆς ἱεραρχίας καὶ τοῦ ἔθνους. Πάντες ἀκούσαντες τὴν καταστροφὴν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ἐθρήνησαν αὐτὴν ὡς μεγάλην ἐθνικὴν συμφορὰν καὶ ἀπευθυνόμενοι πρὸς τὸν πατριάρχην Ἱεροσολύμων εἶπον «Ἀνάλαβε, μακαριώτατε δέσποτα, τὸν ἀγῶνα τῆς ἀνοικοδομήσεως, καὶ ὅλοι μας συντρέχομεν, ὅλοι μας βοηθοῦμεν· δὲν ἀνεχόμεθα παντελῶς τὴν στέρησιν ἐκείνου τοῦ θείου ναοῦ, δὲν παραχωροῦμεν διόλου τὴν δόξαν τοῦ γένους ἡμῶν εἰς ἄλλα ἔθνη· . .» Ἤρξαντο δὲ ἀμέσως οἱ ἔρανοι, ἐγκύκλιοι ἐξεδόθησαν πρὸς ὅλον τὸ ἔθνος, ἵνα προσέλθῃ εἰς κοινὴν συνδρομὴν καὶ βοήθειαν, ὡρίσθη ἑκούσιος φόρος διὰ πάντα Ἕλληνα, πολλοὶ δὲ τῶν πτωχῶν καὶ τὰ οἰκιακὰ αὐτῶν σκεύη ἐπώλουν ἵνα συνδράμωσιν εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ θείου ναοῦ. Συγχρόνως, διὰ τῆς προθύμου μερίμνης τοῦ Μ· διερμηνέως τῆς Ὑψηλῆς Πύλης Δημητρίου Μουρούζη, ἐγράφη ἀναφορὰ ἐξ ὀνόματος τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους πρὸς τὸν σουλτάνον, δι' ἧς ἐζητήθη ἡ ἄδεια τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ ναοῦ. Ὁ σουλτάνος ἐξέδωκε φιρμάνιον, δι οὗ παρεχωρεῖτο εἰς τὸ ἔθνος τῶν ἑλλήνων ἡ ἄδεια τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ὡς ἰδίου αὐτοῦ τοῦ ἔθνους κτήματος. Δυστυχῶς ὅμως παρουσιάσθησαν μεγάλαι ἀντιδράσεις ἐκ μέρους τῶν ἀλλοδόξων, λατίνων καὶ ἀρμενίων, ἰδίως τῶν δευτέρων, ζητούντων τὸ δικαίωμα τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ ναοῦ. Τούτου ἕνεκα ἐδέησε νὰ διεξαχθῇ μακροτάτη διαδικασία. Ἐπιτροπὴ ἐξ ἑλλήνων, ἀρμενίων καὶ τούρκων ἐξήτασαν διὰ μακρῶν τὸ ὅλον ζήτημα τῶν Προσκυνημάτων καὶ τέλος ἀνεγνωρίσθη ἐπισήμως εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος τὸ δικαίωμα τῆς ἀνοικοδομήσεως, ἥτις ἐπετελέσθη ὑπὸ περιστάσεις δυσχερεστάτας καὶ πολλάκις δυσκατανικήτους φανείσας, ἐπιστατοῦντος τοῦ ἕλληνος ἀρχιτέκτονος Κομνηνοῦ. Εὔλογος δὲ ὑπῆρξεν ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ ὅλου ἔθνους, ὅτε τῇ 13 σεπτεμβρίου 1810 ἐπανηγυρίσθησαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ διὰ συνδρομῶν αὐτοῦ ἀνεγερθέντος μεγαλοπρεποῦς ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως· Αἱ δαπάναι ὑπῆρξαν κολοσσιαῖαι, ἡ δὲ Ἀδελφότης ὑπεβλήθη εἰς χρέη βαρύτατα, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐκινδύνευσε μετὰ μικρὸν νὰ διαλυθῇ. Μετά τινα ἔτη ὁ ναὸς καὶ τὰ λοιπὰ Προσκυνήματα ἔπαθον ἐκ σεισμῶν, ἐδέησε δὲ πάλιν νὰ ἐπισκευασθῶσιν. ἄχρις οὗ, μεσοῦντος τοῦ ΙΘ΄ αἰῶνος, διεδραματίσθησαν τραγικαὶ σκηναὶ ἐν τῷ προσκυνήματι τῆς Βηθλεὲμ, προκαλέσασαι πανευρωπαϊκὸν πόλεμον.

Τῇ 12 ὀκτωβρίου 1847 ἐγένετο ἡ μεγάλη ἐκείνη συμπλοκὴ μεταξὺ ἑλλήνων καὶ λατίνων μοναχῶν ἐν τῷ ναῷ τῆς Βηθλεὲμ, καθ' ἣν ἐκλάπη μὲν ὁ ἀστὴρ ἐκ τοῦ Σπηλαίου τῆς Γεννήνσεως, ἐξερράγη δὲ ὁ Κριμαϊκὸς πόλεμος τῷ 1854, ὅστις διὰ τὸ ζήτημα τῶν Προσκυνημάτων προσέλαβεν ὅλως ἔκτακτον σημασίαν. Μετ' αὐτὸν τῷ 1856 συνῆλθε τὸ ἐν Παρισίοις συνέδριον, ὅπερ καθώρισε τὸ αὐστηρὸν «καθεστὼς» (status quo) ἐν τοῖς Ἁγίοις Τόποις. Κατὰ τὸ καθεστὼς τοῦτο τὴν πρωτεύουσαν θέσιν ἐν τοῖς Προσκυνήμασι κατέχει πάλιν ἡ ἑλληνικὴ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης, ἀλλὰ τῆς πατρικῆς ταύτης καὶ προγονικῆς κληρονομίας ἐγένοντο ὡρισμένως μέτοχοι καὶ οἱ ἀλλόδοξοι. Μετακίνησίς τις τοῦ καθεστῶτος ἀπέβη ἔκτοτε ἀδύνατος, ἀλλὰ δὲν ἔλειψαν αἱ συμπλοκαὶ, αἱ δίκαι, αἱ ἐνοχλήσεις, ἐκ μυρίων διαμφισβητήσεων καὶ παρερμηνειῶν τοῦ προσκυνηματικοῦ καθεστῶτος. Ὁ ἀγὼν ἐξηκολούθησε μέχρι σήμερον, ἐξαντλῶν τὰς δυνάμεις τῆς Ἀδελφότητος.

(ἕπεται συνέχεια)

Ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΥΔΩΝΙΩΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ,

Δέχεται τὴν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29 δεκεμβρίου 1908 καὶ ἀριθ. πρωτ. 194 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Βασιλικῆς Μαλτζῆ κατὰ Νικολάου Σερβίτου ὡς νόμιμον καὶ βάσιμον,

Κηρύσσει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, διὰ τὰς νομίμου συνεπείας καὶ,

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Νικολάῳ Σερβίτου τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, ἀνιόντα εἰς γρ. διακόσια πεντήκοντα (ἀριθ. 250) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη αὐθημερόν.

Ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει Κυδωνιῶν τῇ 18 Ἰουλίου 1909.

Ὁ πρόεδρος 3

† Ὁ Κυδωνιῶν Γρηγόριος. Ὁ γραμματεὺς Γαβριὴλ Ἀλεξιάδης.

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΚΘ'
ΑΡΙΘ. – 36

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ
Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιτραμμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον . . . . . Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ὀνομαστικὴ ἑορτὴ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος – Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ – Πανηγυρισεύποιίας – Ἀνάγνωσμα τῆς κυριακῆς (ΛΒ' Λ ς'.).

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ

οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἡ ὀνόματική, ἀφορμὴν ἔδωκεν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς καὶ τοὺς ὀρθοδόξους πάντας ἐκδηλώσεως πανηγυρικῆς τοῦ βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ τῆς στοργῆς πρὸς τὸν θεσθεν κληρωθέντα τὴν διακυβέρνησιν τῆς ὀρθοδόξου κατ' Ἀνατολὴν Μ. Ἐκκλησίας. Ἐπὶ ὀκτὼ συνεχεῖς ἐνιαυτοὺς εὐχαὶ τέκνων ἐν Χριστῷ ἄδολοι καὶ πρόρρήσεις ἀδελφικαὶ ποιμένων ὑποβάλλονται τῷ παναγιωτάτῳ κ. Ἰωακείμ Γ' τῷ ἀπὸ Θεσσαλονίκης, ἐμψύχωσιν αὐτῷ παρεχόμεναι εἰς τὸν μέγαν ἀγῶνα τῆς ἀνασώσεως τῶν πατρίων δικαίων καὶ τῶν ἱερῶν θεσμίων, ὑπὲρ ὧν τῇ Α. Θ. Π. συνεργάζονται μετὰ λελογισμένης εἰς τὰ συμφέροντα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἀφοσιώσεως οἱ σεβασμιώτατοι συνοδικοὶ καὶ οἱ ἀξιότιμοι λαϊκοὶ σύμβουλοι.

Τὰς ὑπηρεσίας ἐκείνων καὶ τούτων τὰς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος ὡμολόγησε προχθὲς ἡ Α. Θ. Π. καὶ ἠὐχαρίστησεν αὐτοὺς ἐπὶ τῇ εἰλικρινεῖ συνεργασίᾳ ταύτῃ, ἧς ἄνευ οὐδὲν ὄφελος ἐπιγίνεται τοῖς κοινοῖς. Ἐδέξατο τὰς εὐχὰς τὰς ἀδελφικὰς τῶν ἁγίων συνοδικῶν ἀπὸ στόματος τοῦ πρώτου τῇ τάξει σεβασμ. γέροντος Νικομηδείας κ. Φιλοθέου Βρυεννίου, καὶ ἠύξατο, καθὼς εὐχόμεθα πάντες, τὸν αὐτὸν ὑπὲρ Ἐκκλησίας ζῆλον, τὴν αὐτὴν ἀφοσίωσιν, μετὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν τὸν διὰ κινδύνων καὶ πειρασμῶν εἰς ἀναψυχὴν ἐξάγοντα τὸν πιστὸν, τὸν περιούσιον τοῦ Κυρίου λαόν.

*

Ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τῇ Α. Θ. Π. συνεχοροστάτησαν οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Νικομηδείας, Νικαίας, Πισσιδίας, Φιλιππουπόλεως, Δράμας, Διδυμοτείχου, Ἀγκύρας, Μεσημβρίας, Μαρωνείας, Ἀγχιάλου, Σωζοαγαθοπόλεως, Ξάνθης, Ἐλασσῶνος, Προικοννήσου, Ἡλιουπόλεως καὶ Σαραντεκκλησιῶν, οἵτινες ὑπέβαλον κατόπιν, ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν πατριαρχῶν, τὰς ἀδελφικὰς αὐτῶν προρρήσεις, ὅπερ ἔπραξαν καὶ ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Δέρκων, οἱ σχολάζοντες πανιερ. μητροπολῖται, οἱ ἀρχιερατικῶς πρεϊστάμενοι τῶν ἐνοριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, καὶ οἱ πανιερ. ἀρχιερεῖς τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ θρόνου Ναζαρὲτ, Νεαπόλεως, Λύδδης καὶ Σεβαστείας. — Ὑπέβαλον ἔτι τὰς ἰδίκὰς αὐτῶν εὐχὰς οἱ παρεπιδημοῦντες ἀγιοταφῖται, οἱ ἐπίτροποι τοῦ θεο-

δαδίστου Σινᾶ καὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ οἱ οἰκονόμοι τῶν ἐνταῦθα ρωσσικῶν μετοχίων μετὰ τοῦ ὑποψηφίου ἡγουμένου τῆς ρωσσικῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος κ. Ἰωακείμ, ὡς καὶ σύνολος ὁ κλῆρος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς—Ἐπίσης συνεχάρησαν ὁ ἐξ. πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος, ὁ Α' διερμηνεὺς τῆς ρωσσικῆς πρεσβείας κ. Μανδελστάμ, ὁ τῆς Σερβίας ἐπιτετραμμένος κ. Γαβριήλοβιτς,, ὁ ἐπίτροπος τοῦ σοφολογ. ἀρχιρραβίνου μετὰ τοῦ καπικεχαγιᾶ αὐτοῦ, ὁ μουμείζης τοῦ Ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης ἐνδοξ. Χαμδῆ ἐφέντης, οἱ ἐνταῦθα παραμένοντες ὀρθόδοξοι βουλευταί, οἱ ἐρίτιμοι τραπεζῖται κκ. Εὐστ. καὶ Δημ. Εὐγενίδης; Α. Μαυρογορδάτος καὶ Γ. Ζαρίφης, οἱ ἐκ τῶν βαθμούχων τοῦ Κράτους καὶ λογάδων τοῦ Γένους Κωνστ. Βαγιάνης ἐφέντης πρώην ἡγεμὼν τῆς Σάμου, Γρηγ. Ἀριστάρχης βέης πρώην πρεσβευτὴς ἐν Οὐασιγκτῶνι, Β. Μουσοῦρος Γκίκης, Κοσμᾶ πασᾶς, Παυλάκη βέης Φενερλῆς, Σ. Χριστοφορίδης, Ἰω. Χότζης, Καλ. Βαξεβάνογλους—πάντες οἱ ἐπίτροποι τῶν ἱερῶν ναῶν, οἱ ἔφοροι καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν ἐθνικῶν ἀνωτέρων καὶ τῶν κατ' ἐνορίας σχολῶν—ἔμποροι, βιομήχανοι καὶ τραπεζῖται καὶ τὰ προεδρεῖα πολλῶν ἀδελφοτήτων καὶ συλλόγων. Οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, προηγουμένου καὶ προσφωνοῦντος τοῦ πανοσιολογ. Μ. πρωτοσυγκέλλου, ὑπέβαλον τὰς υἱϊκὰς αὐτῶν εὐχάς, ἀντιφωνήσαντος τὰ δέοντα τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου.

Τηλεγραφικῶς ἢ διὰ γραμμάτων συνεχάρησαν οἱ μακαριώτατοι πατριάρχαι Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, καὶ οἱ σχολάζοντες πρώην Ἱεροσολύμων κ. Νικόδημος καὶ πρώην Ἀντιοχείας κ. Σπυρίδων, οἱ πανιερ. μητροπολῖται τοῦ οἰκουμ. θρόνου καὶ ἐκ τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Δημητριάδος κ. Γερμανός, ὁ ἐξ. πρεσβευτὴς τῆς Ρωσσίας κ. Ν. Τσαρικώφ, ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας κ. Νεναδοβιτς, ἐκ Βελιγραδίου (ὅπου διαμένει), ὁ ἐν Σοφίᾳ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Εὐγ. Ζαλοκώστας, πάντες οἱ διαμένοντες ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν ἕλληνες βουλευταί (τῆς ὀθωμαν. Βουλῆς), ὁ ἐξ. Ἀλ. Κωνσταντινίδης πασᾶς, ὁ ἐν Ἐμιργιὰν ἔγγονος τοῦ διασήμου ἄλλοτε Ρεσὶτ πασᾶ Μ. βεζίρου Νουρεδδὶν βέης, ἡ εὐγενεστάτη κόμησα Λουίζα Ριανκοὺρ, ὁ πρώην πατριάρχης τῶν ἀνατολικῶν ἀρμενίων κ. Μαλαχίας Ὀρμανιὰν, οἱ ἐξοχ. ὑποστράτηγοι Ζωγρὸς πασᾶς καὶ Λαμπίκη πασᾶς, ὁ ρωμοῦνος γερουσιαστὴς καὶ καθηγητὴς κ. Δραγομὴρ Δημητρέσκος, οἱ ἡγούμενοι καὶ ἐπίτροποι τῶν βασιλικῶν καὶ πατριαρχικῶν μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους οἱ προϊστάμενοι καὶ οἱ σύμβουλοι πολλῶν ἑλληνικῶν ἐν Εὐρώπῃ κοινοτήτων, αἱ ἐπαρχιακαὶ δημογεροντίαι καὶ σωματεῖα.

Η ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Νικομηδείας πρὸς τὴν Α. Θ. Π. περὶ ἧς ἄνω γράφομεν ἔχει οὕτω

Παναγιώτατε δέσποτα

Τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν ἑορτὴν τῆς Ὑμ. θειοτάτης Παναγιότητος μετὰ πολλῆς ἀγάπης καὶ τιμῆς ἄγει καὶ πάλιν σήμερον ἡ περὶ αὐτὴν Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, περιχαρὴς δὲ περιστοιχίζουσα αὐτὴν, θερμότατα ὑποβάλλει συγχαρητήρια τῷ κορυφαίῳ καὶ σεπτῷ πρωθιεράρχῃ τοῦ ὀρθοδόξου κόσμου. Παναγιώτατε, ἡ ἱερὰ ἀδελφότης σεμνύνεται ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ πατριάρχου αὐτῆς, κλῆρος δὲ καθόλου καὶ λαὸς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀφοσιούμενοι καὶ συντρέχοντες, συμπυκνοῦνται περὶ τὴν ἐξέχουσαν αὐτοῦ προσωπικότητα, ὅσῳ μείζων ἐν τῷ μεταξὺ καθίσταται καὶ μᾶλλον ἐπαισθητὴ ἡ χαλεπότης τῶν καιρῶν, τοὺς ὁποίους διερχόμεθα· Καὶ δὴ ἄρα Κύριος ὁ Θεὸς τῇ ὑμετέρᾳ πανσεβέστῳ κορυφῇ ἐπὶ πολλὰς ἐτῶν περιόδους περικοσμεῖν τὸν περίβλεπτον πατριαρχικὸν αὐτῆς θρόνον, τὸν θρόνον τῶν Φωτίων καὶ Χρυσοστόμων, τῇ δυνάμει καὶ χάριτι τοῦ οὐρανίου τῆς Ἐκκλησίας Νυμφίου, τοῦ εἰπόντος «χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Κανονικαὶ ψῆφοι.—Τῇ παρελθούσῃ πέμπτῃ, γενομένων ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ ψήφων κανονικῶν διὰ τὴν ἱερὰν μητρόπολιν **Βελεγράδων**, ἐκ τῶν τεθέντων συνυποψήφων θεοφιλ. ἐπισκόπων Παμφίλου κ. Μελισσηνοῦ καὶ Ἐλαίας κ. Ἀγαθαγγέλου καὶ τοῦ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Καλλινίκου Δεληκάνη, ἀρχειοφύλακος, προεκρίθη ὁ τελευταῖος οὗτος, ὃς καὶ ἐπὶ Συνόδου εὐχαριστήσας τῷ σαβάτῳ ἐποιήσατο καὶ τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἐπὶ τῷ μεγάλῳ μηνύματι—Ὁ θεοφιλ. ἐψηφισμένος Βελεγράδων κ. Καλλίνικος, σπουδάσας ἐν Ρώμῃ τὴν θεολογίαν, ὑπηρέτησε μετὰ ζήλου καὶ νοημοσύνης τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ εἴκοσι τεσσάρων ἐτῶν ὡς τε προϊστάμενος ἱερῶν ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὡς καθηγητὴς τῶν ἱερῶν καὶ ἱεροκήρυξ ἐν τοῖς ναοῖς Σταυροδρομίου, ὡς πατριαρχικὸς ἐπόπτης τῶν σχολείων ἐπὶ ἑπταετίαν καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1901 ὡς ἀρχειοφύλαξ τῶν Πατριαρχείων.

Νέοι μητροπολῖται.—Ἐκ τῶν νεωστὶ ψηφισθέντων μητροπολιτῶν ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, τῇ παρασκευῇ, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως κ. Γερμανὸς, προπεμφθεὶς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὑπὸ τοῦ ἱερ. τριτεύοντος. Τὸν ἀναχωροῦντα μητροπολίτην προέπεμψαν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου οἱ πανιερ. μητροπολῖται Δράμας καὶ Μαρωνείας, ὁ ἐκ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Παναγίου Τάφου πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἰάκωβος Ἀρχατζικάκης, ὁ πανοσιολ. ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ πολλοὶ κληρικοί.

Γάμος.—Χθὲς ἐτελέσθη ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ὁ γάμος τοῦ ἐν Δυρραχίῳ ὑγειονομικοῦ ἰατροῦ κ. Γεωργίου Δ. Τσιραγγέλου μετὰ τῆς ἐλλογ δεσποινίδος Ἰουστίνης Κ. Λαγουδάκη, τέως διευθυντρίας τοῦ ἐθν. Ἰωακειμείου παρθεναγωγείου. Τὸν ἀρραβῶνα ἐτέλεσεν ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἐλασσῶνος, τὸ δὲ μυστήριον τοῦ γάμου ηὐδόκησε νὰ εὐλογήσῃ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, προσφωνήσας ἐν τέλει δι' ὀλίγων τοὺς εἰς κοινωνίαν γάμου συναφθέντας, καὶ παραινέσας ὅπως ζῶσι πάντοτε κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, συμπηγνύντες καλιὰν χριστιανικήν. Τοὺς στεφάνους ἀντήλλαξεν ἡ ἀδελφὴ τῆς νύμφης δεσποινὶς Ἑλένη Κ. Λαγουδάκη, ἀντὶ τοῦ θείου αὐτῶν ἐξ. Ἀλ. Καμπούρογλου πασᾶ, κωλυθέντος ἐξ ἀδιαθεσίας.

Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια.—Μετὰ τοῦ φύλλου τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος συναπεστείλαμεν τοῖς συνδρομηταῖς ἡμῶν τὰς προμετωπίδας καὶ τοὺς πίνακας τῶν περιεχομένων τοῦ Κς' τόμου (1906)—μετὰ τοῦ σημερινοῦ συναποστέλλομεν τοὺς τοῦ ΚΖ', ἤτοι τοῦ 1907—καὶ μετὰ τοῦ προσεχοῦς τεύχους τοὺς τοῦ ΚΗ' τόμου. Δηλοῦμεν δὲ ὅτι τὸ παρὸν τεῦχος ἐκδίδοται σήμερον, ἀντὶ τῆς τετάρτης, ἕνεκα τῶν παρεμπεσουσῶν ἑορτῶν.

Κανονικὴ ἄδεια.—Συνοδικῶς ἐπετράπη τῷ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει διαμένοντι πανιερ. μητροπολίτῃ πρώην Καρπάθου κ. Νείλῳ ἡ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔλευσις ὡς καὶ τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Ἰωαννίνων κ. Γερασίμῳ.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.—Ἐπὶ τῇ παρ' Ἰσραηλίταις ἀγομένῃ πρώτῃ τοῦ νέου κατ' αὐτοὺς ἀπὸ κοσμογενείας ἔτους, ἡ Α. Θ Π. διεβίβασε τὰς συγχαρητικὰς αὐτοῦ προσρήσεις τῷ μὲν σοφολογιωτάτῳ ἀρχιραββίνῳ διὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Βενιαμίν, τῷ δὲ πρώην τοιούτῳ διὰ τοῦ ἱερλγ. δευτερεύοντος κ. Εἰρηναίου, μετὰ τοῦ βοηθοῦ τοῦ καπουκεχαγιᾶ κ. Σπυρ. Κωνσταντινίδου.

Ἐθν. Ἰωακείμιον παρθεναγωγεῖον.—Ὑπὸ τῆς ἐφορίας τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰωακειμίου παρθεναγωγείου διωρίσθη διευθύντρια αὐτοῦ, ἀντὶ τῆς ὑποβαλούσης παραίτησιν δεσποσύνης Ἰουστίνης Κ. Λαγουδάκη, ἡ ἐλλόγιμος δεσποσύνη Ἐρριέτα Κωνσταντινίδου, ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν διευθύνασα πολλὰ τῶν ἀνωτέρων ἑνοριακῶν παρθεναγωγείων καὶ πολλὴν κεκτημένη πεῖραν.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί.—Τῇ πέμπτῃ, 3 ἀρξαμένου, συνεχάρη τηλεγραφικῶς ἡ Α. Θ. Π. τῷ τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἄγοντι πανιερ. μητροπολίτῃ Βιζύης καὶ Μηδείας κ. Ἀνθίμῳ. ἐπεσκέψατο δὲ κατ' οἶκον τὸν ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτην 40 Ἐκκλησιῶν κ. Ἄνθιμον—τῇ 5 τηλεγραφικῶς ηὔξατο τὰ δέοντα τῷ κ. Ζαχαρίᾳ Χατζοπούλῳ—τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ, τῷ πρώτῳ γραμματεῖ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου καὶ Μ. πρωτεκδίκῳ κ. Π. Δ. Νικολοπούλῳ ἐπὶ τε τῇ ὀνοματικῇ καὶ τῇ γενεθλιακῇ αὐτοῦ ἑορτῇ—καὶ προχθὲς τηλεγραφικῶς συνεχάρη τοῖς ἑορτάζουσι σεβ. μητροπολίταις Ἐφέσου, Ρόδου, Αἴνου, Καστορίας καὶ Πρεσπῶν, ἐπεσκέψατο δὲ κατ' οἶκον τὸν ἐκ τῶν σεβ. συνοδικῶν μητροπολίτην Ξάνθης.

Πράξεις κοινωφελεῖς.— Ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ «Φάρῳ τῆς Ἀνατολῆς» τῆς Τραπεζοῦντος ὅτι ὁ ἐκ Μονοβάντων τῆς ἐπαρχίας Χαλδίας φιλόπατρις ὁμογενὴς κ. Χατζῆ Παναγιώτης Εσερῆς, ὁ ἐν Κέρτς τῆς Ρωσσίας ἐμπορευθεὶς καὶ σχηματίσας ἱκανὴν περιουσίαν, ποιεῖται χριστιανικὴν αὐτῆς χρῆσιν. Οὕτω, πλὴν πολλῶν εὐεργεσιῶν, ἃς ἐκ διαλειμμάτων παρέσχε τῇ θρεψάσῃ πατρίδι, ἐκτὸς 20 λιρῶν διδομένων ἐτησίως ἀπὸ δεκαπενταετίας εἰς τὴν σχολὴν τῆς Μουζαίνης πατρίδος τῆς συζύγου αὐτοῦ, τῶν 125 ρουβλίων, ἃ προσήνεγκεν εἰς τὸ ἐν Ἀργυροπόλει Οἰκοτροφεῖον, τῆς διὰ 500 λιρῶν ἀνεγέρσεως δύο σημαντικῶν γεφυρῶν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ μάλιστα ἐν τῇ ἐπικαίρῳ θέσει τοῦ χωρίου Στῦλος, τῆς ἱδρύσεως δύο κεντρικῶν σχολῶν διὰ 200 λιρῶν ἐν τῇ γενετείρᾳ Μονοβάντων διέθεσεν ἐτήσιον χορηγίαν ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων τούτων ἑβδομήκοντα λιρῶν Τουρκίας καὶ συνεργεῖ εἰς τὴν ἵδρυσιν ἀπὸ τοῦ ἐπιόντος ἔτους τελείου σχολαρχείου.

Ἐφημερίδες.—Ἀπὸ δύο ἑβδομάδων εἰς τὰς ὀλίγας ἑλληνικὰς ἐφημερίδας τῆς πόλεως ἡμῶν προστέθη μεταμεσημβρινὸς ὁ «Ἀνατολικὸς Ταχυδρόμος», ἐκδιδόμενος ὑπὸ τοῦ κ. Χρ. Βέλλη, εἰς μέγα σχῆμα. Περιέχει ὕλην ἐπίκαιρον καὶ ἀξιοανάγνωστον, ἡ δὲ γλῶσσα καὶ ἡ ἀρθρογραφία αὐτοῦ φαίνεται ἐπιμεμελημένη. Εὐχόμεθα τῇ νέᾳ συναδέλφῳ πᾶσαν εὐδοκίμησιν καὶ πᾶσαν προκοπήν.

Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας

Σχέσις πρὸς τὴν Κοπτικὴν Ἐκκλησίαν.—Ὡς γνωστὸν τῷ παρελθόντι σαββάτῳ (29) ἦν ἡ πρώτη τοῦ ἔτους κατὰ τὴν παρὰ Κόπταις κρατοῦσαν χρονολογίαν, τὴν ἀπὸ τῶν μαρτύρων. Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ ταύτῃ ἡ Α. Θ. Μ. ἀπηύθυνε τηλεγράφημα συγχαρητικὸν πρὸς τὸν μακαριώτατον πατριάρχην τῶν Κοπτῶν, ἐδρεύοντα ἐν Καΐρῳ, σπεύσαντα ν' ἀπαντήσῃ εὐχαριστήρια. Ἐπίσης τηλεγραφικῶς ἐπὶ τῇ αὐτῇ εὐκαιρίᾳ διεβιβάσθησαν αἱ ἐπευχαὶ τῆς Α. Θ. Μ. τῷ ἐξοχωτάτῳ πρωθυπουργῷ Μπουτρὸς πασᾶ Γκάλι, ὅστις ἐπίσης ἀπήντησε δι' ἐνθέρμων εὐχαριστηρίων.

Ταῦτα ἀρυόμεθα ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ περιοδικοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας «Πανταίνου» τῆς 2 σεπτεμβρίου.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων

Ἡ ἐνταῦθα ἐπιτροπεία τοῦ Παναγίου Τάφου ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων εἰς τὴν διὰ τὰς αἰτήσεις τῶν ἀραβοφώνων ἀποσταλεῖσαν ἐπιτροπείαν, ἧς προεδρεύει ὁ πανιερ ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως κ. Ἀρσένιος—ὁ τέως συνεπίτροπος πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Παντελεήμων Ἀθανασιάδης ἐκλήθη εἰς Ἱεροσόλυμα—προσεκλήθη

ἐπίσης ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου κ. Δαμιανοῦ καὶ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ναζαρὲτ κ. Θεοφάνης.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Ἱερὰ Σύνοδος.—Διὰ νέου βασιλικοῦ διατάγματος, ἐκλήθησαν νέα μέλη τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διὰ τὴν μέχρι σεπτεμβρίου 1910 συνοδικὴν περίοδον, οἱ σεβασμ. ἐπίσκοποι Σύρου καὶ Τόνου κ. Ἀθανάσιος Λεβεντόπουλος καὶ Σταγῶν καὶ Τρίκκης κ. Ἄνθιμος Παντελάκης. Ἐκ τῶν τῆς παρελθούσης περιόδου συνοδικῶν μελῶν παραμένουσιν, ἀνανεωθείσης τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν, οἱ σεβασμ. ἐπίσκοποι Ἠλείας κ. Δαμασκηνὸς Σπηλιωτόπουλος καὶ Πατρῶν κ. Ἀντώνιος Παράσχης.

Βασιλικὸς ἐπίτροπος παρὰ τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ διωρίσθη ὁ ἐλλογ. κ. Ἀλ. Κολυβᾶς ἀντὶ τοῦ πρὸ μικροῦ διορισθέντος κ. Ι. Λεωνίδα, παραιτησαμένου τὴν θέσιν ταύτην.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΕΥΠΟΙΪΑΣ

Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, 6 ἀρξαμένου σεπτεμβρίου, ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου κτιρίου τοῦ Γηροκομείου, ὅπερ ἐξ ἰδίων ἀνήγειρεν ὁ τῶν ἐθνικῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων Μ. εὐεργέτης κ. Θεόδωρος Α. Μαυρογορδάτος. Μετὰ τὴν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς πατριαρχικὴν χοροστασίαν, καθ' ἣν μετὰ τῆς Α. Θ. Π. συνεχοροστάτησαν οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Νικαίας, Δράμας, Ξάνθης, Ἐλασσῶνος, Προικοννήσου καὶ 40 Ἐκκλησιῶν, ἐψάλη ἐν τῷ νέῳ φιλανθρωπικῷ οἴκῳ ὑπὸ τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ ἁγιασμός, παρόντων καὶ τῶν πλειόνων μελῶν τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων, ὡς καὶ τῆς ἐριτίμου συζύγου καὶ τῶν τέκνων Θ. Μαυρογορδάτου·—ἡ Α. Θ. Π. ηὔξατο ὑπὲρ ὑγιείας καὶ εὐτυχίας τῶν ζώντων μελῶν τῆς οἰκογενείας ταύτης, ὑπὲρ ἀναπαύσεως δὲ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου Ἀμβροσίου.

*

Τὴν τελετὴν ταύτην ἀναγγέλλων ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 5 τοῦ μηνὸς τούτου, προσέθηκε καὶ ταῦτα «Αὔριον τελοῦνται τὰ ἐγκαίνια καὶ ὁ ἁγιασμὸς τοῦ νέου Γηροκομείου, τὸ ὁποῖον ἀνήγειρεν ἡ γενναιοδωρία, ἡ φιλογένεια καὶ ἡ πρὸς τοὺς πένητας στοργὴ τοῦ οἴκου τοῦ ἀειμνήστου Ἀμβροσίου Μαυρογορδάτου. Ὁμολογουμένως ὅλη ἡ γενομένη ἐν τοῖς Ἐθνικοῖς Φιλανθρωπικοῖς Καταστήμασιν ὑπὸ τῆς οἰκογενείας ταύτης ἐργασία νέων περικαλλῶν οἰκοδομῶν εἶνε ἔργον τοῦ εὐγενεστάτου κ. Θ. Μαυρογορδάτου· αὐτὸς, ὅσον γινώσκομεν καὶ πεποίθαμεν, συνέλαβε τὴν ἰδέαν, αὐτὸς ἐμελέτησε τὰ πράγματα, αὐτὸς ἔπεισε τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ νὰ ἐγείρωσι τὰ μεγάλα καὶ μεγαλοπρεπῆ ὑπὲρ τῶν πτωχῶν ἱδρύματα. Ἐξ ὀνόματος λοιπὸν τῆς Ἐκκλησίας, ἐξ ὀνόματος τῶν πενήτων αὐτῆς, ἐκφράζομεν αὐτῷ τὰς βαθυτάτας ἡμῶν εὐχαριστήσεις ἐπὶ τοῖς φιλανθρωπικοῖς τούτοις ἔργοις, καὶ εὐχόμεθα ὅπως ὁ πανάγαθος Θεὸς τῷ μὲν μεταστάντι πρὸς Αὐτὸν Ἀμβροσίῳ Μαυρογορδάτῳ παράσχῃ ἀνεσιν ἐν τῷ ἐπουρανίῳ βίῳ, κατατάσσων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων, πᾶσι δὲ τοῖς ἐπιζῶσι μέλεσι τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ χαρίζηται διαψιλεστάτην τὴν εὐλογίαν εἰς τὸ ὑγιαίνειν καὶ εὐδαιμονεῖν. Ἐκφράζομεν δὲ καὶ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας τὴν διάπυρον εὐχὴν καὶ ἀξίωσιν ὅπως τὸ τέκνον αὐτῆς τὸ ἀγαθὸν καὶ ἔντιμον μὴ ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων, ἀλλ' ἐξακολουθῇ νὰ εὐνοῇ καὶ ἀγαθοποιῇ αὐτά».

*

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἐγκαινίων τοῦ νέου φιλανθρωπικοῦ καθιδρύματος, ἐκδίδομεν ἀκριβῆ σημείωσιν τῶν λοιπῶν κτιρίων, ὅσα πρὸς περίθαλψιν τῶν πασχόντων ἀδελφῶν ἡμῶν ἀνήγειραν ὅ τε κ. Θεόδ. Μαυρογορδάτος καὶ τὰ μέλη τῆς ἐπιφανοῦς ταύτης οἰκογενείας: Εἰσὶ δὲ ταῦτα.

ΤΜΗΜΑΤΑ ΙΔΡΥΘΕΝΤΑ

ὑπὸ τοῦ φιλογενεστάτου κ. Θεοδώρου Α. Μαυρογορδάτου καὶ τινων αὐτοῦ συγγενῶν ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων

Α΄.

«Μαυρογορδάτειον ἀσηπτικὸν ἐγχειρητήριον»

Ἱδρύθη ἐν ἔτει 1901 ὑπὸ τῶν υἱῶν Μαυρογορδάτου κκ. Παντολέοντος, Θεοδώρου καὶ τοῦ ἀειμνήστου Στεφάνου, «εἰς ἀΐδιον μνήμην τοῦ ἀοιδίμου αὐτῶν πατρὸς Ἀμβροσίου», δαπάνῃ λιρῶν τουρκικῶν 3150, μετὰ τῶν μηχανημάτων ἀσηψίας καὶ θερμάνσεως καὶ διαφόρων χειρουργικῶν ἐργαλείων, ἐπίπλων, σκευῶν κ.λ.π. [1].

Β΄.

«Ἀλεξάνδρας Ἀμβροσίου Μαυρογορδάτου χειρουργικὴ κλινικὴ γυναικῶν, οἰκοδομηθεῖσα ἐν ἔτει 1904, ἀναλώμασι τῶν τέκνων αὐτῆς, εἰς σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης τεκμήριον».

Ἡ κλινικὴ αὕτη, περιλαμβάνουσα 42 κλίνας δωρεὰν περιθαλπομένων γυναικῶν, ἐστοίχισεν εἰς τὰ εὐγενῆ τέκνα τῆς σεβαστῆς κ. Ἀλεξάνδρας Α. Μαυρογορδάτου, ἅτινα ἔκτισαν αὐτὴν, εἰς τεκμήριον υἱϊκοῦ σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης, Λ. Τ. 5849.66 μεθ' ὅλων τῶν ἐξόδων ἐγκαταστάσεως μηχανικῆς θερμάνσεως καὶ ἀεριτμοῦ, κλινοστρωμνῶν καὶ τῶν τοιούτων.

Τῇ κυριακῇ, 13 μαρτίου 1905, τελεσθέντων τῶν ἐγκαινίων αὐτῆς ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ οἰκουμε-

1. Ἐκ παραλλήλου τὰ Φιλ. Καταστήματα ἔκτισαν τὴν κεντρικὴν χειρουργικὴν κλινικὴν, ἣν κατόπιν ἀφιέρωσαν εἰς μνήμην τοῦ μεγάλου εὐεργέτου αὐτῶν Ἀνδρέου Δ. Συγγροῦ.

νικοῦ πατριάρχου, ἡ κλινικὴ αὕτη ἤρξατο λειτουργοῦσα τακτικῶς εἰς νοσηλείαν τῶν δωρεὰν περιθαλπομένων γυναικῶν, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀπὸ τοῦ μηνὸς ὀκτωβρίου 1903 σεπτοῦ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ σιγιλλίου.

Ταὐτοχρόνως ἤρξατο λειτουργοῦσα καὶ ἡ κατὰ τὸ αὐτὸ σιγίλλιον οἰκοδομηθεῖσα,δαπάναις τῶν Φιλ. Καταστημάτων, Χειρουργικὴ Κλινικὴ τῶν δωρεὰν περιθαλπομένων ἀνδρῶν, ἀφιερωθεῖσα εἰς ἀΐδιον μνήμην τοῦ μεγάλου εὐεργέτου αὐτῶν Γεωργίου Ζαρίφη.

Ἄνωθεν δὲ τῆς Μαυρογορδατείου χειρουργικῆς Κλινικῆς, εὐμενεῖ ἀδείᾳ τῶν ἱδρυτῶν, ἐκτίσθησαν, δαπάνῃ, τῶν Φιλ. Καταστημάτων, πέντε δωμάτια τῶν ἐπὶ πληρωμῇ χειρουργουμένων γυναικῶν.

Γ'.

«Εἰδικὸν νοσηλευτήριον στηθικῶν ἀπόρων ἀνδρῶν» εἰς μνήμην τοῦ μακαρίτου Νικολάου Α. Μαυρογορδάτου», ἱδρυθὲν ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Λοξάνδρας ἐν ἔτει 1905.

Τὸ νοσηλευτήριον τοῦτο περιλαμβάνον 28 κλίνας στηθικῶν ἀπόρων ἀνδρῶν, δωρεὰν νοσηλευομένων, ἱδρύθη εἰς μνήμην τοῦ ἀειμνήστου Νικολάου Α. Μαυρογορδάτου, δαπάνῃ τῆς μητρὸς αὐτοῦ κ. Λοξάνδρας Ἀμβροσίου Μαυρογορδάτου, ἣ ἀπενεμήθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ὁ τίτλος «Μητρὸς τῶν ἀσθενῶν καὶ τεθλιμμένων»,—διὰ δαπάνης Λ. Τ. 3200, μετὰ τῶν μηχανημάτων θερμάνσεως, ἀερισμοῦ, φωτισμοῦ καὶ ἐπιπλοσκευῆς.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ Νοσηλευτηρίου τούτου ἐτελέσθησαν, ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τῇ 13ῃ μαρτίου 1905· ἔκτοτε δὲ ἐκτελεῖ τοῦτο ἀπροσκόπτως τὸν φιλάνθρωπον αὐτοῦ προορισμόν, συμφώνως τῷ ἀπὸ τοῦ μηνὸς φεβρουαρίου 1905 σεπτῷ πατριαρχικῷ καὶ συνοδικῷ σιγιλλίῳ.

Δ'.

Εἰδικὸν νοσηλευτήριον στηθικῶν ἀπόρων γυναικῶν δωρεὰν περιθαλπομένων, «εἰς μνήμην Ἰωάννου καὶ Ἀλεξάνδρας Σκυλίτση», ἱδρυθὲν ὑπὸ τῆς θυγατρὸς καὶ τοῦ γαμβροῦ αὐτῶν Ἰωάννας (Ζενῆς) καὶ Παντολέοντος Α. Μαυρογορδάτου ἐν ἔτει 1905

Καὶ τὸ νοσηλευτήριον τοῦτο, καθ' ὅλα ὅμοιον πρὸς τὸ ἀνωτέρω, καὶ περιλαμβάνον ἐπίσης 28 κλίνας στηθικῶν ἀπόρων γυναικῶν δωρεὰν νοσηλευομένων, ἐγκαινιασθὲν ταυτοχρόνως τῷ ἀνωτέρῳ μνημονευθέντι, ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. λειτουργεῖ ἐπίσης συνῳδὰ τῷ ἄνω μνημονευθέντι σεπτῷ πατριαρχικῷ καὶ συνοδικῷ σιγιλλίῳ.

Ε'.

Εἰδικὸν νοσηλευτήριον στηθικῶν ἀνδρῶν, ὅπερ ἵδρυσαν «εἰς μνήμην Παντολέοντος καὶ Αἰκατερίνης Μαυρογορδάτου οἱ ἔγγονοι αὐτῶν Παντολέων καὶ Θεόδωρος Μαυρογορδάτου», ἐν ἔτει 1906.

ΣΤ'.

Εἰδικὸν νοσηλευτήριον στηθικῶν γυναικῶν, ὅπερ ἵδρυσαν «εἰς μνήμην Θεοδώρου καὶ Μαρίας Ράλλη οἱ ἔγγονοι αὐτῶν Παντολέων καὶ Θεόδωρος Μαυρογορδάτου, ἐν ἔτει 1906.

Ζ'.

Ἕτερον εἰδικὸν νοσηλευτήριον στηθικῶν νοσημάτων, ἱδρυθὲν ἀναλώμασι Παντολέοντος καὶ Θεοδώρου Α. Μαυρογορδάτου, ἐν ἔτει 1906.

Τὰ ὡς ἄνω τρία εἰδικὰ νοσηλευτήρια, προωρισμένα διὰ τοὺς ἐκ στηθικῶν νοσημάτων πάσχοντας ἀσθενεῖς, τοὺς εὐπορουῦντας, οἵτινες ἠδύναντο ν' ἀπολαύσωσιν ἰδιαιτέρας τινὸς περιποιήσεως ἐν ἰδιαιτέροις δωματίοις, ἐπὶ καταβολῇ νοσηλείων, ἴσων ὡς ἔγγιστα πρὸς τὴν ἐπιβαρύνουσαν τὰ Φιλ. Καταστήματα δαπάνην, περιλαμβάνουσιν ἕκαστον ἀνὰ 10 δωμάτια, περιέχοντα 23 κλίνας ἐν ὅλῳ.

Τὰ ἐγκαίνια αὐτῶν ἐτελέσθησαν τὴν 29 ὀκτωβρίου 1906.

Τὰ τρία νοσηλευτήρια ταῦτα, στοιχίσαντα τοῖς ἱδρυταῖς μεθ' ὅλων τῶν ἐγκαταστάσεων θερμάνσεως καὶ φωτισμοῦ καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτῶν Λ. Τ. 9260,05, λειτουργοῦσι κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἀπὸ τῶν μηνῶν φεβρουαρίου καὶ νοεμβρίου 1905 σεπτῶν πατριαρχικῶν καὶ συνοδικῶν σιγιλλίων.

Τα περὶ ὧν ὁ λόγος πέντε ἐν ὅλῳ εἰδικὰ νοσηλευτήρια ἀποτελοῦσι πλῆρες σύνολον μεθ' 130 κλινῶν διὰ στηθικὰ νοσήματα,

Η'.

Νοσηλευτήριον εὐλογιώντων, ἀνεγερθὲν ἐν ἔτει 1908, εἰς μνήμην Στεφάνου Α. Μαυρογορδάτου, παρὰ τῆς μητρος αὐτοῦ Λοξάνδρας Α. Μαυρογορδάτου.

Περιλαμβάνει 48 κλίνας δι' ἄνδρας καὶ γυναῖκας, ὧν αἱ 26 προωρισμέναι διὰ τοὺς ἀπόρους καὶ δωρεὰν νοσηλευομένους, αἱ δὲ λοιπαὶ 22 διὰ τοὺς εὐπορουῦντας ἐπὶ πληρωμῇ νοσηλείων καθ' ἡμέραν καὶ κατ' ἄτομον ἐκ 18 γροσίων κατ' ἀνώτατον ὅρον, συμφώνως τῷ ἀπὸ τοῦ μηνὸς μαρτίου 1907 σεπτῷ πατριαρχικῷ καὶ συνοδικῷ σιγιλλίῳ.

Τὰ ἐγκαίνια αὐτοῦ ἐτελέσθησαν ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τῇ 24 μαΐου 1909.

Θ'.

Ζερβουδάκειος χειρουργικὴ πτέρυξ ἀνδρῶν «εἰς μνήμην τοῦ ἀειμνήστου Κωνσταντίνου Φ. Ζερβουδάκη, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Αἰκατερίνης Κ. Ζερβουδάκη, ἀδελφῆς τοῦ εὐγενεστάτου κ. Θεοδώρου Α. Μαυρογορδάτου» ἐν ἔτει 1908.

Περιλαμβάνει 40 κλίνας, ἐξ ὧν 20 μὲν χάριν τῶν ἀπόρων καὶ δωρεὰν περιθαλπομένων, αἱ δὲ λοιπαὶ 20 χάριν τῶν εὐπορούντων καὶ ἐπὶ πληρωμῇ περιθαλπομένων.

Ἡ πτέριξ αὕτη, ἐγκαινισθεῖσα ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τῇ 24 μαΐου 1909, λειτουγεῖ ἐπίσης ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἀπὸ τοῦ μηνὸς μαρτίου 1907 σεπτοῦ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ σιγιλλίου.

Ι'.

Τέσσαρες οἰκίσκοι ψυχασθενῶν, δαπάναις

τῆς εὐγενεστάτης κ. Ζενῆς Π. Μαυρογορδάτου, (νύμφης τοῦ κ. Θ. Α. Μαυρογορδάτου.

Οἱ οἰκίσκοι οὗτοι εἰσὶ προωρισμένοι εἰς περίθαλψιν τεσσάρων ψυχασθενῶν εὐπορούντων, ἐπὶ πληρωμῇ λιρῶν τουρκίας δέκα πέντε (15) κατὰ μῆνα καὶ κατ' ἄτομον, συμφώνως τῷ αὐτῷ ὡς ἄνω μνημονευθέντι σεπτῷ πατριαρχικῷ καὶ συνοδικῷ σιγιλλίῳ.

Γηροκομεῖον

ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, οἰκοδομηθὲν δαπάναις τοῦ κ. Θεοδ. Α. Μαυρογορδάτου «ὡς ἀγάπης τεκμήριον πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Παντολέοντα Α. Μαυρογορδάτον».

Τὸ γηροκομεῖον τοῦτο, ἀνηγερθὲν δαπάναις αὐτοῦ τοῦ κ. Θ.Α. Μαυρογορδάτου καὶ ἐξ ἀγάπης ἀδελφικῆς πρὸς τὸν φιλογενέστατον αὐτοῦ ἀδελφὸν Παντολέοντα Α. Μαυρογορδάτον ἀφιερωθέν, ἐστι προωρισμένον, συμφώνως τῷ ἀνωτέρῳ μνημονευθέντι σεπτῷ πατριαρχικῷ καὶ συνοδικῷ σιγιλλίῳ (ἀπὸ τοῦ μηνὸς μαρτίου 1907), πρὸς γηροκόμησιν 150 ἀνδρῶν καὶ 64 γυναικῶν, συμπληρωσάντων ἤδη τὸ 60 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν, ἤτοι ὁμοῦ 214, ἐξ ὧν 100 ἄνδρες καὶ 40 γυναῖκες γηροκομηθήσονται δωρεάν, οἱ δὲ λοιποί, ἤτοι 50 ἄνδρες καὶ 24 γυναῖκες, ἐπὶ πληρωμῇ ὑποδιαιρούμενοι εἰς δύο τάξεις, ἤτοι εἰς τοὺς τῆς α' τάξεως, τοὺς ἐν ἰδιαιτέροις δωματίοις νοσηλευομένους ἐπὶ πληρωμῇ, ἑτησίᾳ 24 κατ' ἄνδρα λιρῶν ὀθωμανικῶν καὶ τοὺς τῆς δευτέρας, τοὺς ἐν εἰδικαῖς κοιναῖς αἰθούσαις νοσηλευομένους, ἐπὶ πληρωμῇ λιρῶν ὀθωμ. 15 ἑτησίως, ἢ λιρῶν 75 ἐφ' ἅπαξ καταβαλλομένων.

Τοὺς θεμελίους λίθους τοῦ καθιδρύματος τούτου ἡ Α. Θ. Π. ἐτέλεσε μετά τινων ἄλλων προμνημονευθέντων τμημάτων τῇ 16 σεπτεμβρίου 1907.

Σημ. Σημειωτέον ὅτι αἱ συναφεῖς ὑποχρεώσεις, ἃς τὰ Ἐθν. Φιλανθ. Καταστήματα ἀνέλαβον ἐκ παραλλήλου ἀπέναντι τῶν ἱδρυτῶν τῶν ὡς ἄνω Μαυρογορδατείων τμημάτων, καθὼς καὶ οἱ ἐν γένει ὅροι τῆς λειτουργίας αὐτῶν, ἀναφέρονται ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἀνεγραφεῖσι σιγιλλίοις.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω τμημάτων τῶν Ἐθν. Φιλ. Καταστημάτων, τῇ μεσολαβήσει τοῦ φιλογ. κ. Θ.Α. Μαυρογορδάτου, ὁ εὐγενέστατος κ. Στέφανος Σκουλούδης ἀνέλαβε νὰ κτίσῃ, ὡς γνωστόν, τὸ Σκουλούδειον Ὀφθαλμιατρεῖον.

Ὁ κ. Θ.Α. Μαυρογορδάτος καὶ πολλὰς ἄλλας δωρεὰς καὶ εὐεργεσίας ἀνέκαθεν ἐποιήσατο πρὸς τὰ Ε. Φ. Καταστήματα. Ὁ ἐξοχώτατος Ἀλεξ. Καμπούρογλους πασᾶς ἀπὸ ἰατρικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως εἰργάσθη ἐπὶ τῶν σχεδίων πάντων τούτων τῶν Μαυρογορδατείων ἱδρυμάτων, ἅπερ ἐξεπόνησεν ὁ κ. Περικλῆς Φωτιάδης, ἀρχιτέκτων τοῦ κ. Θ. Α. Μαυρογορδάτου.

32. ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΤΗΣ ΚΤΡΙΑΚΗΣ ΛΒ'.

(*Βλέπε συνέχειαν ἀπὸ τοῦ* 32 *τεύχους*)

Τῇ 16 αὐγούστου ἡ Ἐκκλησία πανηγυρίζει τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἐξ Ἐδέσης ἀνακομιδῆς τῆς **ἀχειροποιήτου θεανδρικῆς μορφῆς** —*τὴν μνήμην* **Διομήδους, Ἀλκιβιάδου** *καὶ τριάκοντα τριῶν παλαιστηνῶν μαρτύρων,* —*τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἐξαντλήσεως τοῦ ἁγιάσματος τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ τὴν ἐκ νέου ἀνάδοσιν,* — *καὶ* **μνήμην ἀπειλῆς σεισμοῦ.**

Ὁ σεισμὸς ἐγένετο τῇ 15 αὐγούστου 554 φοβερώτατος, ἀλλὰ γινώσκομεν καὶ ἕτερον τῇ 16 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τοῦ 542 γενόμενον, ὅτε συνέβη πιθανῶς καὶ ἡ ἐξάντλησις τοῦ ὕδατος τοῦ ἐν τῷ λούματι τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. — Ἡ εἰς Κ]Πολιν εἴσοδος τῆς Ἀχειροποιήτου (μορφῆς) ἢ κοινότερον **«τοῦ ἁγίου μανδηλίου»** *συμπίπτει τῇ* 15 *αὐγούστου τοῦ* 944.

*

Ἡ παλαιὰ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως *ἑώρταζε κατὰ τὴν* 16 *αὐγούστου τὴν ἀνάμνησιν τῶν ἐγκαινίων τοῦ ναοῦ τῆς Θεοτόκου τοῦ Ξηρολόφου καὶ τὴν μνήμην τῶν ἐγκαινίων τοῦ ναοῦ τοῦ Σωτῆρος ἐν τῇ Χαλκῇ* — *Ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ναοῖς ἐγίνετο βεβαίως ἡ πανήγυρις μεγαλοπρεπεστέρα μετὰ παννυχίδος* — *ὡς καὶ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Διομήδους τὸν ἔνδον τοῦ ναοῦ τῆς Θεοτόκου παρὰ τῇ Χρυσῇ Πύλῃ* — *ἐν τῷ ναῷ τῆς Πηγῆς ἐπίσης ἑώρταζεν,* — *οὐχί, καθὼς εἰκάζω, πρὸ τῆς ΙΒ' ἑκατονταετηρίδος* — *καὶ ἐν τῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου τοῦ Φάρου, ὅπου κατετέθη ἡ Ἀχειροποίητος θεανδρικὴ μορφή.*

*

Ὁ **κανὼν** *ὁ ψαλλόμενος ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ ταύτῃ ἐστὶν ἔργον τοῦ μακαρίου πατριάρχου Γερμανοῦ (Κωνσταντινουπόλεως) τοῦ μεταξὺ τῶν ετῶν* 1222 — 1240 *ἀκμάσαντος· ὁ κανὼν τοῦ ἁγίου Διομήδους οὐ σημειοῦται τίνος συγγραφέως ἔργον ἐστὶν* — *εἰ δ' ἐψάλλετο κατὰ μεγάλας παννυχίδας καὶ κανὼν εἰς φόβον σεισμοῦ πάντως ἐστὶν οὗτος ὁ γνωστὸς, ὁ συγγραφεὶς ὑπὸ Ἰωσὴφ Θεσσαλονίκης τοῦ ὑμνογράφου.*

Ἱστορικὸν λόγον *περὶ τῆς εὑρέσεως καὶ τῆς εἰς Βυζάντιον μεταφορᾶς τῆς θεανδρικῆς μορφῆς ἔγραψεν ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος Πορφυρογέννητος καὶ τοῦτον εὑρίσκομεν προχείρως ἐν Πατρολογίᾳ τοῦ* Migne. *Ἀδήλου συγγραφέως ἔργον ἕτερον περὶ τῆς αὐτῆς εἰκόνος ἀναφέρει ὁ Νικόδημος ἐν τῷ Συναξαριστῇ αὐτοῦ.* **Μαρτύριον** *Διομήδους εὕρηται εἰς τὴν πολύτιμον ἁγιολογικὴν βιβλιοθήκην τῶν Βολανδιστῶν, καὶ βραχεῖα μνεία ἐπίσης εἰς τὸν Συναξαριστήν.*

Ἐάν ποτε συνενωθῶσιν εἰς ἓν πάντα τὰ περὶ τῶν εἰκόνων τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν γραφέντα καὶ τὰ περὶ ἁγίων εἰκόνων ἐν γένει, θέλουσιν ἀποτελεσθῇ μεγάλοι τόμοι, ἴσως δὲ γενήσεται ἀνάγκη ἵνα συσταθῇ μάθημα ἴδιον «ἱστορίας τῶν εἰκόνων».

*

Πλὴν τῶν γεγονότων τούτων, τῶν πανηγυριζομέ-

νων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, δοξολογούσης τὸν Θεὸν ἐπὶ τούτοις ἢ δεινῶν ἀπαλλαγὴν εὐχομένης, ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς ἡ 16 τοῦ αὐγούστου τὴν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῷ 963 γενομένην στέψιν τοῦ ἐν ἁγίοις αὐτοκράτορος ἡμῶν Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ.

33. ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΛΓ΄.

Τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἑορτῆς τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου γεραίρει ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὴν 23 αὐγούστου, καθὼς καὶ τὴν μνήμην τῶν ἱερομαρτύρων ἐπισκόπων **Εἰρηναίου** Λουγδούνου καὶ **Εἰρηναίου** Σιρμίου, καὶ **Λούπου** μάρτυρος—ὡς καὶ τὴν τοῦ μακαρίου **Καλλινίκου** πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ μεταξὺ τῶν ἐτῶν 693—705 παρατείναντος τὴν ἱερατείαν αὐτοῦ.

Ἡ παλαιὰ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, κυρίως αἱ μοναὶ τῆς πρωτευούσης, ὧν τὸ τυπικὸν παρέλαβον καὶ αἱ τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἐπανηγύριζον τὴν ἀπόδοσιν τῇ 28 αὐγούστου.—Ἡ 23 ὡς ἡμέρα ἀποδόσεως τῆς ἑορτῆς τῆς κοιμήσεως ἐν οὐδενὶ τῶν παλαιτάτων Συναξαριστῶν ἀπαντᾶται—κατὰ δὲ τὴν ΙΒ΄ ἑκατονταετηρίδα τὰ δικαστήρια κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην εἰργάζοντο.

Τὸ λεγόμενον **Βασιλειανὸν Μηνολόγιον** ἀναφέρει κατὰ τὴν 23 αὐγούστου γεραιρομένην καὶ μνήμην Μελετίου πατριάρχου Ἀντιοχείας.

Βίος καὶ πολιτεία τοῦ πατριάρχου Καλλινίκου εὑρηται ἐν τῇ συλλογῇ τῶν Βολλανδιστῶν ἐπίτομος. Οὐδενόσωρα δέ τινα γράφονται καὶ ἐν τῷ γνωστῷ Συναξαριστῇ.

Πανηγυρικῶς οἱ βυζαντινοὶ ἑώρταζον τὴν τοῦ πατριάρχου Καλλινίκου μνήμην ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Σοφίας.

34. ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΛΔ΄.

Ἡ μνήμη τριῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως **Ἀλεξάνδρου, Ἰωάννου** καὶ **Παύλου,** ὡς καὶ ἡ τοῦ ὁσίου Φαντίνου τοῦ καλαβροῦ πληροῖ τὴν ἡμέραν τῆς 30 αὐγούστου, καθ' ἣν ψάλλεται κανὼν εἰς τοὺς πατριάρχας, ὡς καὶ κανὼν εἰς τὸν τίμιον Πρόδρομον, ἀγνώστων ἔργα συγγραφέων. Γεραίρονται δὲ καί τινες ὅσιοι καὶ μάρτυρες, ὧν ἐν μὲν τῷ Συναξαριστῇ γίνεται μνεία, οὐχὶ δ ἐν τῷ Μηναίῳ, ὅπου μόνον, ἐκ τῶν παρὰ τῷ Συναξαριστῇ, δεκαὲξ ἐν Θήβαις ἀναφέρονται μάρτυρες.

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀλέξανδρος ἱεράτευσε μετὰ τὴν Α΄ Οἰκουμενικὴν ἐν Νικαίᾳ Σύνοδον μέχρις ἴσως τοῦ 340, οὗ βίον καὶ πολιτείαν ἐξέδωκα ἐν Δ΄ τόμῳ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας»—Ἰωάννης ὁ πατριάρχης ἴσως ἐστὶν ὁ πρὸς Κύριον μεταστὰς τῇ 31 αὐγούστου 577 Ἰωάννης Γ΄ ὁ ἀπὸ σχολαστικῶν—καὶ Παῦλος ἐστὶν ὁ τῇ 31 αὐγούστου 784 παραιτησάμενος τὸν θρόνον παράδοξος ἀνήρ, ὁ «ἐξ ἡμισείας εὐσεβήσας», συμφρονῶν πρώην μὲν τοῖς αἱρετικοῖς, εἶτα δὲ τοῖς ὀρθοδόξοις, ὡς καὶ ὁ πολὺς Ἀνατόλιος.

Ἡ μνήμη τῶν τριῶν πατριαρχῶν ἤγετο παιηγυρικῶς ἐπὶ βυζαντινων ἐν Ἁγίᾳ Σοφίᾳ—φαίνεται δ' ὅτι ἡ παλαι Ἐκκλησία εἶχεν ὡρισμέιην τὴν μὲν μνήμην αὐτῶν τῇ 31 τοῦ μηνος, τὴν δὲ τῆς καταθέσεως τῆς τιμίας Ζώνης τῇ 30.

*

Τῇ 30 αὐγούστου 1401 ἐγενιήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ τελευταῖος ἱστοριογραφος τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας Γεώργιος Φραντζῆς—δυνάμεθα δὲ 'να μνησθῶμεν καὶ τῆς τῇ 30 αὐγούστου 766 γενομένης παύσεως τοῦ κακοδόξου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Κωνσταντίνου Β΄ τοῦ ἀπὸ Συλαίου.

35. ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΛΕ΄.

Ἡ πρώτη κυριακὴ τοῦ σεπτεμβρίου συνέπεσεν ἐφέτος τῇ μνήμῃ τοῦ ἐν Χώναις ἢ Κολοσσαῖς τῆς Φρυγίας **θαύματος τοῦ ἀρχαγγέλου** Μιχαὴλ, γεραιρομένῃ τῇ 6 τοῦ μηνὸς, συγχρόνως τῇ μνήμῃ τῶν μαρτύρων **Εὐδοξίου,** Ρωμύλου, Ζήνωνος καὶ πολλῶν ἑκατοντάδων ἔτι. Παλαιαί τινες Ἐκκλησίαι ἑώρταζον τὴν μνήμην Οὐρβανοῦ καὶ Μεδίμνου μαρτύρων καὶ πολλῶν ἱερέων σὺν αὐτοῖς μαρτυρησάντων.

Ἡ παλαιὰ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἑώρταζε καὶ τὴν ἀνάμνησιν τῶν ἐγκαινίων τοῦ ναοῦ (μικροῦ βεβαίως) τῆς Θεοτόκου, τοῦ εἰς τὸ Δεύτερον, ἔν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας Ἄννης, ἤτοι τῷ μεταξὺ τῶν πυλῶν Τὸπ-καποὺ καὶ Μεβλεχανὲ τῆς σήμερον κειμένῳ. Παννυχίδας δὲ ἦγον ἰδίως, ἐπὶ μὲν τῷ θαύματι τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ ὁ ἐν τῷ Σωσθενίῳ ναὸς αὐτοῦ, ἐπὶ δὲ τῇ μνήμῃ Ρωμύλου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Προκοπίου ὁ ἔνδον τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ.

Οἱ κανόνες (δύο) οἱ κατὰ τὴν 6 σεπτεμβρίου ψαλλόμενοι ἐπὶ τῷ θαύματι τοῦ ἀρχαγγέλου συνεγράφησαν ὑπὸ Ἰωσὴφ τοῦ ὑμνογράφου. Κανὼν εἰς Εὐδόξιον εὑρηται ἐν χειρογράφοις ἁγιορειτικοῖς. Εἰρήσθω ὅτι ὁ ἕτερος τῶν εἰς τὸν ἄγγελον Μιχαὴλ κανὼν τοῦ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς Ζ΄ ᾠδῆς ἐγκωμιάζει καὶ τὸν ἀρχαγγελον Γαβρήλ.

Διηγήσεις περὶ τοῦ ἐν Χώναις θαύματος σώζονται τρεῖς, ἐκδοθεῖσαι πρό τινων ἐτῶν—**Μαρτύριον** δὲ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Εὐδοξίου εὑρηται ἐκδεδομένον ἐν τῇ Πατρολογίᾳ Migne, ἀποδιδόμενον εἰς Συμεὼν τὸν Μεταφραστήν.

*

Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἀναμιμνησκόμεθα τῆς τῇ 6 σεπτεμβρίου 394 κηρυχθείσης συνενώσεως τῆς Ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας ὑπὸ Θεοδοσίου Α΄—τῆς (6 σεπτεμβρίου) τῷ 543 καταστροφῆς τοῦ ἡμίσεως τῆς Κυζίκου ὑπὸ σεισμοῦ. Ἡ ἱστορία τῆς καθ' ἡμᾶς

Αιατολῆς ἀναφέρει τῇ 6 τοῦ μηνὸς τούτου τῷ 1566 τὸν θάνατον τοῦ σουλτάνου Σουλεημὰν Α΄ τοῦ νομοθέτου—ἡ δὲ ἱστορία τῆς πατριαρχικῆς ἀκαδημίας τὴν ἐν αὐτῇ ἐγκαθίδρυσιν ὡς ἀρχιδιδασκάλου τοῦ μνήμην ἀρετῆς καὶ παιδείας ἡμῖν λιπόντος Σαμουὴλ τοῦ Κυπρίου.

36. ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΛΣΤ΄.

Ἡ προσεχὴς κυριακὴ γεραίρει τὴν μνήμην τῶν ἐγκαινίων τοῦ μεγάλου **ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως**—τὴν τοῦ ἑκατοντάρχου **Κορνηλίου** ὡς καὶ πολλῶν ἑτέρων μαρτύρων—ἡ δὲ ἁγιορειτικὴ ἀδελφότης τὴν ἀγήρω μνήμην τοῦ ἐπ' ἀρετῇ φημισθέντος ὡς καὶ ἐπὶ διδασκαλίᾳ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΗ΄ ἑκατονταετηρίδος Ἱεροθέου τοῦ διδασκάλου.

Ὁ εἰς τὸν ἑκατόνταρχον Κορνήλιον κανὼν παραλείπεται, κατὰ τὸ Τυπικόν, ὅταν ἡ 13 σεπτεμβρίου συμπέσῃ ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ, καθὼς ἐφέτος. Τῶν δὲ ψαλλομένων κατὰ τὸν ὄρθρον τῆς ἑορτῆς **τριῶν κανόνων,** ὁ μὲν προεόρτιος τῆς ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ οὐ σημειοῦταί τινός ἐστιν ἔργον—ὁ τῶν ἐγκαινίων ἐπιγράφεται εἰς Ἰωάννην μοναχὸν—ὁ εἰς τὸν Εὐδόξιον ἔργον ἐστὶν Ἰωσὴφ ὑμνογράφου.

Περὶ τοῦ βαθμιαίου σχηματισμοῦ τοῦ κατὰ βυζαντινοὺς Ἑορτολογίου μορφώσας ἤδη γνώμην, εἰκάζω ὅτι ἡ μνήμη τῶν ἐγκαινίων τούτων ἀναφέρεται πολὺ περισσότερον εἴς τινα ναὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει κείμενον ἢ ἐν Ἱεροσολύμοις. Ὁ κανὼν Ἰωάννου μοναχοῦ ἧκιστα προβιβάζει τὴν πεποίθησιν ὅτι πρόκειται περὶ τῶν ἐγκαινίων τοῦ ἐν τῇ Ἁγία Πόλει ναοῦ, καθὼς πείθεται πᾶς μελετῶν αὐτόν. Ἀλλὰ καί τι θεοτόκιον πρὸ τῆς Ε΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τούτου, γραφὲν ὑπ' ἀγνώστου ὑμνογράφου, διδάσκει ἡμᾶς ὅτι κατὰ παλαιοτέρους χρόνους ἐπανηγυρίζετο μνήμη ἐγκαινίων ναοῦ τινὸς εἰς τὴν Θεοτόκον ἀφιερωμένου· Τὸ δὲ παράδοξον ὅτι παλαιὰ ἑορτολόγια τὴν ἑορτὴν ταύτην οὐ σημειοῦσι. Τὰ δικαστήρια τῶν βυζαντινῶν καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ΙΒ΄ ἑκατονταετηρίδα εἰργάζοντο τῇ 13 σεπτεμβρίου, ἐνῷ κατὰ τὴν 26, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου μεταστάσεις ἕως, ἤργουν·

*

Τῇ 13 σεπτεμβρίου (ἢ 12 πιθανῶς) τοῦ 1185, κατά τινα τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει συνήθως τότε γινομένων ἐπαναστάσεων, ἐξηφανίσθη ἡ πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν ἐπιστολὴ τοῦ τοπάρχου τῆς Ἐδέσσης (Μεσοποταμίας) Αὐγάρου, διατηρουμένη ἕως ἀπὸ τοῦ 1033 ἐν τῷ βυζοντινῷ παλατίῳ.—Ἐν νεωτέροις χρόνοις, τῇ 13 σεπτεμβρίου τοῦ 1788, ὁ πατριάρχης Προκόπιος Κωνσταντινουπόλεως, συννευόντων Δανιὴλ τοῦ τῆς Ἀντιοχείας καὶ Προκοπίου τοῦ τῆς Ἁγίας Ἀναστάσεως, ἐχειροτόνει μετὰ τῶν μητροπολιτῶν Θεσσαλονίκης καὶ Ἄρτης, ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, μητροπολίτην Πηλουσίου Παρθένιον τὸν τέως Μ. πρωτοσύγκελλον, ὃν οἱ παρόντες ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀρχιερεῖς ἐγκαθίδρυσαν τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ καθὸ πατριάρχην Ἀλεξανδρείας ἐψηφισμένον ἤδη.

Εὐκαίρως σημειοῦμεν ὅτι τῇ 13 σεπτεμβρίου 1810 ἐγένοντο λίαν καταλλήλως τὰ ἐγκαίνια τοῦ πανιέρου ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ἀνοικοδομηθέντος κοινῇ δαπάνῃ τῶν ὀρθοδόξων ἑλλήνων, μετὰ θεοκατάρατον πρὸ διετίας πυρπόλησιν, δῆλα δὴ τῇ 30 σεπτεμβρίου 1808· – Τῇ 12 σεπτεμβρίου τοῦ προσεχοῦς ἔτους ἑορτασθήσεται λοιπὸν ὑπὸ τῶν ἁγιοταφιτῶν ἑκατονταετηρίδος συμπλήρωσις ἀπὸ τῆς, ἡμετέραις δαπάναις, ἀνοικοδομῆς τοῦ θείου ναοῦ·

Μ.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Ἀριθ. πρωτ: 2217

Ὁ Δημήτριος Ἐξόπουλος, φαρμακοποιὸς, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς τέως μὲν διαμένων ἐν Χρυσοπόλει, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον τρίτην καὶ ὥραν 8 τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν 31 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε διὰ νομίμου ἀντιπροσώπου πρὸ τοῦ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει **Χαλκηδόνος Πνευματικοῦ** δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ **Θεοδοσίας** τὸ γένος **Καλαμάτα**, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης, κατοίκου **Χρυσοπόλεως**, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζεύξεως δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων ἐφημερ. «Ἐκκλ. Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν Χαλκηδόνι τῇ 3 αὐγούστου 1909.

Ὁ πρόεδρος 3

† Ὁ **Χαλκηδόνος Γερμανός.** Ὁ γραμματεὺς

Ἱερομ. **Ἀπόστολος**

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΩΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Πέτρος Χρ. Βασιλάκη, τέως κάτοικος τοῦ χωρίου Μεγάλου Βογιαληκίου, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον παρασκευὴν καὶ ὥραν 10 π. μ. εὐρωπαϊστὶ, μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν Φιλιππουπόλει ἐδρεύοντος ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Φιλιππουπόλεως αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Πάγκας Ρ. Νικολάου ἐπὶ διαζευξει. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Φιλιππουπόλει τῇ 31 ἰουλίου 1909

Ὁ προεδρεύων 3

Ὁ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος Ὁ γραμματεὺς

† Ἀρχιμανδρίτης **Φώτιος.** **Γ. Θεοδωρίδης.**

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΑΡΙΘ. – 37

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιτραμμ. τῆς Ἱ Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον . . . . . Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ γράμματα (εἰρηνικὴ πρὸς τὸν μακαριώτατον πατριάρχην Ἀντιοχείας)—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά— Συγχαρητικὰ τηλεγραφήματα - Ἐξ Ἀμερικῆς ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ ταμείου Ἄγγλοι κληρικοὶ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις—Μνημεῖον τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου—Ἀνάγνωσμα τῆς κυριακῆς (ΛΖ' ΛΗ')—Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Εἰρηνικὴ πρὸς τὸν μακάριώτατον πατριάρχην Ἀντιοχείας

ἀριθμ. 5986.

Μακαριώτατε καὶ ἁγιώτατε πατριάρχα τῆς μεγάλης θεουπόλεως Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος, κύριε Γρηγόριε, τὴν φίλην ἡμῖν σεβασμίαν αὐτῆς μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἡ τῶν τῆς πρὸς ἀνατολὰς ἁγίας Ἐκκλησίας πατριαρχῶν ἱερὰ τετρακτὺς, εὐσεβῶς ἀεὶ τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι τὸν τῆς ἀληθείας λόγον ὀρθοτομοῦσα, ἐν ἀρρήκτῳ ἅμα πάντοτε συνδέσμῳ ἀγάπης ἀδελφικῆς καὶ συμπνοίας καὶ συνεργασίας τὸ αὐτὸ φρονοῦσαν ἑαυτὴν λαμπρῶς ἀπέδειξεν, ἰσχυρὰν τῷ κρίκῳ τῆς ἑνότητος καὶ κοινοπραγίας ἀποτελοῦσα παρεμβολὴν, εἰς σωτηρίαν μὲν καὶ περιφρούρησιν τῶν ἐγγὺς καὶ ἰδίων, εἰς ποδηγέτησιν δὲ καὶ στήριξιν καὶ τῶν πόρρῳ. Ἕνα γὰρ κηρύττουσα Κύριον, μίαν πίστιν, ἓν βάπτισμα, κοινοὺς ἅμα εἶχε πάντοτε τοὺς πόθους καὶ τοὺς σκοποὺς τοὺς ἁγίους τε καὶ ὁσίους, δι ὧν εἰς σωτηρίαν ὡδήγει καὶ τὰ πρὸς οἰκοδομὴν ἀπειργάζετο, ζηλωτῶς τὸν ἄνωθεν ὑφαντὸν καὶ τιμαλφῆ καὶ σωτηριώδη τῆς ἑνότητος καὶ ὁμοφροσύνης χιτῶνα περιέπουσα καὶ ἀπὸ πάσης σχισμάδος περιφρουροῦσα. Δόξαν οὖν ἐχέτω ὁ πανάγαθος καὶ εἰρηνάρχης Θεὸς, ὅτι τῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ εὐδοκίᾳ καὶ χάριτι ὁ τῆς ἀγάπης συνεκτικὸς δεσμὸς, τὴν ὑπεισελθοῦσαν ἔνθα οὐκ ἦν αὐτῇ χῶρος διάστασιν ὑπεκκρούσας, εἰς τὴν προτέραν καὶ πάλιν ἐγγύτητα καὶ οἰκειότητα τὰ τῇ φύσει καὶ τῇ κλήσει ἐγγὺς καὶ οἰκεῖα, ὡς ἡ μακραίων καὶ πάντοτε ἐνιαία ἱστορία καὶ παράδοσις μαρτυρεῖ, ἀποκατέστησεν, ἐπὶ κοινῇ παραμυθίᾳ καὶ σωτηρίᾳ καὶ χαρᾷ. Μηδὲ γένοιτο ὥστε τὴν ἄτοπον ἐπαναληφθῆναι διάστασιν καὶ διαίρεσιν, ἐξ ἧς τοσαύτη ἐπεγένετο ἡ θλῖψις ἡμῶν. Διὸ δὴ καὶ τῆς χαρᾶς τῆς ἐπὶ τῇ ἀποκαταστάσει τῶν οἰκείων δεσμῶν ἔμπλεοι, ἄσμενοι καὶ μετὰ πόθου διαγνώμῃ συνοδικῇ ἐπὶ τὴν ὀφειλομένην ἤκομεν ἀπάντησιν εἰς τὰ ἅπερ ἐν καιρῷ ἐπέμφθησαν ἡμῖν ὑπὸ τῆς περιποθήτου ἡμῖν σεβασμίας αὐτῆς μακαριότη-

τος ἀδελφικὰ αὐτῆς γράμματα, δι' ὧν ἡ ἐπ αἰσίοις εἰς τὸν ἁγιώτατον τῆς Θεουπόλεως θρόνον ἐκλογὴ καὶ ἀνάδειξις ἐξηγγέλλετο κατὰ τὴν καλῶς κρατοῦσαν σεπτὴν τάξιν. Ἐν ἀγαλλιάσει δὲ ψυχῆς τὸν ἀδελφικὸν αὐτῇ ἀποδιδόντες ἀσπασμὸν καὶ ἐγκαρδίως συγχαίροντες, ἰδιαζόντως χαίρομεν ἑνορῶντες ἐν τῷ προσώπῳ τῆς σεβασμίας αὐτῆς μακαριότητος ἱεράρχην θεόφρονα, μετὰ πάσης ἀκριβείας τὰ τῆς εὐσεβείας φυλάττοντα δόγματα, ἰθύντορά τε ζηλωτὴν καὶ δόκιμον, πάσῃ διαφλεγόμενον ἐπιθυμίᾳ εἰς θεοφιλῆ διαποίμανσιν τοῦ αὐτῷ πεπιστευμένου εὐσεβοῦς ποιμνίου, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ ἀδελφὸν τιμιώτατον, ἐκ τῶν ἱερωτάτων καὶ γλυκυτάτων μελημάτων ἔξοντα τὰ τῆς σπουδῆς πρὸς τήρησιν τῶν πρὸς ἀλλήλους ἱερῶν δεσμῶν τῆς ἀγάπης, ἐξ ὧν ἡ τῶν ἐπὶ μέρους καὶ τοῦ ὅλου οἰκοδομὴ καὶ σωτηρία κατορθοῦται καὶ ἐπιτυγχάνεται. Καὶ τὴν ἐξ ὕψους δὲ ἐνίσχυσιν αὐτῇ καὶ κραταίωσιν ἐν ταῖς ἀκραιφνέσι καὶ θεοφιλέσιν αὐτῆς ἐφέσεσι καὶ προθέσεσιν ἀδελφικῶς ἐξαιτούμενοι, διαβεβαιούμεθα αὐτὴν ὅτι τὸ ἐφ' ἡμῖν οὐδέποτε μὲν διαλείψομεν θερμὰς πρὸς τὸν οὐράνιον τῆς Ἐκκλησίας δομήτορα καὶ κυβερνήτην ἀναπέμποντες ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τοῦ εὐσεβοῦς αὐτῆς ποιμνίου εὐχὰς, μετὰ πόθου δὲ καὶ προσοχῆς δεξόμεθα πάντοτε πᾶσαν ἀδελφικὴν αὐτῆς γραφὴν καὶ ἀνακοίνωσιν, καὶ μετὰ πάσης δὲ προθυμίας τὴν ἀδελφικὴν ἡμῶν συναρωγὴν ἐν οἷς ἂν δεήσῃ καὶ ζητήσῃ ἐπ' ἀγαθῷ παρέξομεν.

Ἐπὶ τούτοις ἐγκαρδίως καὶ αὖθις ἐν φιλήματι ἁγίῳ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς Μακαριότητα κατασπαζόμενοι, τὰς ἀδελφικὰς δὲ προσρήσεις ἡμῶν καὶ εὐχὰς καὶ πρὸς πάντας τοῦ θρόνου τοὺς ἱερωτάτους διαβιβάζοντες ἀρχιερεῖς, ὧν τὴν κοινὴν ἐπιστολὴν μετὰ πολλῆς τῆς προσοχῆς ἐν καιρῷ ἐλάβομεν καὶ ἐξετιμήσαμεν, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης ἀδελφικῆς

ᾳθ', αὐγούστου ιδ'.

Τῆς ὑμετέρας λίαν ἡμῖν περιποθήτου μακαριότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὅλως πρόθυμος

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ.

Υ.Γ. Επισυνάπτονται δύο σημειώματα, περιέχοντα εὐχάς τινας τῆς Μ. Ἐκκλησίας περὶ τῶν ἐν τῷ μέλλοντι σχέσεων τῶν Πατριαρχικῶν Ἐκκλησιῶν

Εὐχαὶ ἀδελφικαί.

Ποθεῖται ἡ ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ καὶ ἐν ὀρθοδόξῳ φρονήματι ἑξακολούθησις εἰς τὸ διηνεκὲς τῆς προαιωνίου καὶ δὴ ἐνδεινοῖς καὶ δυσχειμέροις περιστάσεσι διατηρηθείσης σφιγκτῆς συνεννοήσεως καὶ συνεργασίας τῆς τετρακτύος τῶν ἁγιωτάτων πατριαρχικῶν θρόνων

Κρίνεται δίκαιον ἵνα οἱ ἀποκλεισθέντες, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, μητροπολῖται Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων καὶ Χαλεπίου, ὡς ἱεράρχαι τοῦ Ἀντιοχικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ἀποκατασταθῶσιν αὖθις ἐν τῷ κλίματι καὶ, εἰ δυνατόν, ὁ μὲν Χαλεπίου κ. Νεκτάριος εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων, ὁ δὲ Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων κ. Γερμανὸς εἰς τὴν τῆς Θεοδοσιουπόλεως—συνάμα δὲ εὑρεθῇ καὶ κατάλληλον πρόσωπον, συναμένων ἵνα ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἐπιτοπίους ἀνάγκας διὰ τὴν ἐπαρχίαν Ἀμίδης. Νοεῖται δὲ ὡς ἀναπόφευκτον ὅτι οἱ εἰρημένοι δύο ἱεράρχαι Θεοδοσιουπόλεως καὶ Ἀμίδης δέον ἵνα ὑποστηριχθῶσι καὶ ὑλικῶς.

Θεωρεῖται περιττὸν μὲν ἵνα συστηθῇ, ἐπιθυμητὸν δὲ ἵνα τελεσθῇ ὅπως ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔχῃ τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῇ ἱερὰν εὐαγγελικὴν καὶ ἱστορικὴν θέσιν ὅπου ἔνεστιν ἐν τῷ κλίματι τοῦ Ἀντιοχικοῦ θρόνου. Ἐν μέρει μάλιστα ἐπικαίρῳ, οἷον ἡ Δαμασκὸς ἢ ἡ Βηρυττὸς, νὰ συστηθῇ οἰκοτροφεῖον πρὸς διδασκαλίαν, ἐν τῇ ἑλληνικῇ, σὺν ταῖς ἄλλαις, ἐννοεῖται, χρησίμοις γλώσσαις.

Ὁ σύνδεσμος ὁ κατ' ὀφειλὴν μέλλων ἵνα κυριαρχῇ μεταξὺ τῶν τεσσάρων ἁγίων Πατριαρχείων ὑπαγορεύει ὅπως οἱ κοινοὶ κανονισμοὶ αὐτῶν οἱ διέποντες τὰ τῆς διοικήσεως αὐτῶν συμφωνῶσι καὶ συνάδωσιν ἐν τοῖς κυριωτέροις.

Καλὸν ἵνα εἰσαχθῇ ὁ ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ ἐν χρήσει θεσμὸς τῆς ὑπάρξεως βιβλίου ἐκλεξίμων δι' ἀρχιερατείαν, ἐν ᾧ κατὰ τὸν καταρτισμὸν αὐτοῦ ὁ πατριάρχης μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν Συνόδου δύναται ἵνα περιλάβῃ καὶ κληρικοὺς ἐκ τῶν κλιμάτων τῶν ἄλλων πατριαρχικῶν θρόνων, καὶ δὴ τοῦ θρόνου Κωνσταντινουπόλεως.

Μέλημα ἱερὸν τῶν τεσσάρων ἁγιωτάτων πατριαρχικῶν θρόνων δέον ἀπαρεγκλίτως ἵνα ᾖ ἡ εὐστάθεια τῆς ἁγίας ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως καὶ ἡ ἀδιάσπαστος πρὸς ἀλλήλους ἐν πᾶσιν ἑνότης, ἡ τοσοῦτον αὐτοῖς τε καὶ τῇ ὅλῃ ὀρθοδοξίᾳ σωτήριος.

Ὑπόδειξις ἀδελφική.

Πολλαχῶς οἱ χριστιανοὶ τῆς ἐπαρχίας Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων ἐξέφρασαν τὸν πόθον ἵνα ἔχωσιν ἀρχιερέα ἀρεστόν. Πολλάκις παρεκλήθημεν ὑπ' αὐτῶν ἵνα δεχθῶμεν τὴν αἴτησιν αὐτῶν περὶ προσαρτήσεως εἰς τὸν καθ' ἡμᾶς Οἰκουμενικὸν Θρόνον, ὅπερ ἡμεῖς κατηγορηματικῶς ἀπεκρούσαμεν. Διὰ ταῦτα καλὸν ἦθελεν εἶσθαι ἵνα προτιμηθῇ καὶ διορισθῇ ὡς μητροπολίτης αὐτόθι ὁ Χαλεπίου Νεκτάριος, ἐὰν δέχηται, θεωρούμενος ἔτι ἀρχιερεὺς τοῦ θρόνου.

Ἐπίσης καὶ περὶ Θεοδοσιουπόλεως καὶ Ἀμίδης προκειμένου, αἱ αὐταὶ παρακλήσεις περὶ ἐξαρτήσεως ἐξ ἡμῶν διετυπώθησαν, ἀλλ' ἀπεκρούσθησαν, ἐννοεῖται, καὶ αὗται. Οὐχ ἧττον εὔλογον ἦθελεν εἶσθαι καὶ περὶ αὐτῶν νὰ ληφθῇ φρονὶς περὶ ἐκλογῆς ἀρεστῶν ἀρχιερέων.

ΣΗΜ. Εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος ἐκδόσομεν τὴν νεωτέραν ἐπιστολὴν τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀντιοχείας. Εὐκαίρως δὲ δημοσιεύσομεν καὶ λεξεις τινας πρὸς τὴν ἐφημερίδα «Φωνὴν τῆς Μόσχας» ἀναφορικῶς πρὸς ὅσα περὶ τῆς εἰρήνης τῶν Ἐκκλησιῶν ἔγραψε.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος.—Διαμείνας ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐν Ἐπιβάταις, ἕνεκα τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων τῶν Ἀρχιγενείων ἐκπαιδευτηρίων, ὁ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν καὶ πρόεδρος τῆς ἐφορίας αὐτῶν μητροπολιτης Σωζοαγαθοπόλεως κ. Δωρόθεος ἐπανῆλθε προχθὲς δευτέραν εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν.

Χειροτονία.—Τῇ κυριακῇ, 13 μεσοῦντος, ἐγένετο ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ χειροτονία τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Βελεγράδων κ. Καλλινίκου ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολιτῶν Νικομηδείας, Νικαίας, Ἀγκύρας, Ἐλασσῶνος, Προικοννήσου, Ἡλιουπόλεως καὶ 40 Ἐκκλησιῶν.

Νέοι μητροπολῖται. — Συνοδικῶς ἐνεκρίθη ἵνα πᾶς προβιβαζόμενος ἢ μετατιθέμενος μητροπολίτης, ἐκ τῶν ἐν ἐπαρχίαις διαμενόντων, ἔρχηται εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπως ἐντεῦθεν μεταβαίνῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, μηδενὶ δ' ἐπιτραπῇ ἡ ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ μετάβασις εἰς τὴν νέαν, εἰς ἣν μετετέθη.—Ἐπίσης δὲ, προκειμένου περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς Θεολογικῆς σχολῆς, τῶν χορηγουμένων ὑπὸ τῶν νεωστὶ χειροτονουμένων ἢ τῶν μετατιθεμένων, ἐνεκρίθη ἵνα μὴ ἐπιτρέπηται αὐτοῖς ἡ εἰς τὴν ἐπαρχίαν μετάβασις πρὸ τῆς δηλώσεως τοῦ ἐφοροταμίου ὅτι ἐξώφλησαν τὰς ὀφειλὰς αὐτῶν πρὸς τὸ ταμεῖον τῆς Σχολῆς, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει θεωρῆται συνοδικῶς ὑπεύθυνος ὁ ἔφορος-ταμίας τῆς σχολῆς ταύτης.

Κανονικὴ ἄδεια —Συνοδικῶς ἐχορηγήθη τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Σηλυβρίας κ. Διονυσίῳ ἡ ἄδεια τῆς εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἐλεύσεως.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί.—Προχθὲς, δευτέρᾳ, ἡ Α. Θ. Π. ἐπισκεψάμενος τὸν ἑορτάζοντα ἄρχοντα Μ. λογοθέτην κ. Στ. Ἀριστάρχην βέην ηὔξατο αὐτῷ τὰ δέοντα—χθὲς δὲ τηλεγραφικῶς συνεχάρη τῷ τὴν ὀνομαστικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἄγοντι πανιερ. μητροπολίτῃ Μυριοφύτου καὶ Περιστάσεως κ. Φιλοθέῳ.

Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς Ἐθνικοῦ πανεπιστημίου.—Ἐν τῇ Ἐπετηρίδι ταύτῃ τῇ ἀπὸ τριῶν ἐτῶν ἐκδιδομένῃ, μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀξίων μελέτης ἐπιστημονικῶν πραγματειῶν, συνεκδίδεται ἀπὸ ἑνὸς ἔτους καὶ Ἑλληνικὴ βιβλιογραφία, ἀναγράφουσα τοὺς τίτλους τῶν ὑπὸ ἑλλήνων ἐκδιδομένων βιβλίων, κυρίως ἀπὸ τοῦ 1907, μετὰ σημειώσεως τῶν σελίδων, καὶ τοῦ σχήματος ἢ μεγέθους τοῦ βιβλίου. Ἐπειδὴ τὸ θεσπισθὲν ὑπὸ τοῦ ἐθν. πανεπιστημίου μέτρον τοῦτο πᾶσι τοῖς ἕλλησι λογίοις ἀποβήσεται σὺν τῷ χρόνῳ χρήσιμον, ἐὰν μάλιστα πάντες οἱ συγγραφεῖς καὶ ἐκδόται θελήσωσι νὰ πέμψωσι τὰς ἐκδόσεις αὐτῶν πρὸς τὸν ἐπιμελούμενον τοῦ ἔργου τούτου ἕλλογ. καθηγητὴν κ. Ν. Γ. Πολίτην (ὁδῷ Μητροπόλεως, 36, εἰς Ἀθήνας), καθίσταται γνωστὸν τοῖς παρ' ἡμῖν λογίοις ὅτι δύνανται ν' ἀποστείλωσι τὰ βιβλία αὐτῶν ἀνεξόδως διὰ τοῦ ἀρχισυντάκτου τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» κ. Μ. Ι. Γεδεών, ἔκ τε τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, ἵνα ἀναγγελθῶσιν ἐν τῇ «Ἐπετηρίδι». Οἱ ἐκδόται τῶν ἡμερολογίων καὶ τῶν περιοδικῶν, ἐὰν μὴ θέλωσι νὰ πέμψωσι τὰ βιβλία, παρακαλοῦνται νὰ στείλωσιν τουλάχιστον ἀναγραφὴν λεπτομερῆ τοῦ περιεχομένου. —Οἱ στέλλοντες τὰς ἐκδόσεις αὐτῶν δύνανται νὰ δηλῶσι συγχρόνως εἰς τίνα βιβλιοθήκην θέλουσι νὰ περιέλθῃ τὸ βιβλίον ἢ τὰ βιβλία, ἅτινα πέμπουσι.

Χρήσιμα βιβλία.—Ὁ πατρώζων υἱὸς τοῦ μακαρίτου συγγραφέως τῆς «Χρονογραφίας τῆς Ἠπείρου» Παναγιώτου Ἀραβαντινοῦ κ. Κωνστ. Ἀραβαντινὸς ἐξέδωκεν ἀρτίως τὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ «Ἠπειρωτικὸν γλωσσάριον», εἰς 102 σελίδας σχήματος ὀγδόου μικροῦ. Εἰς τὸ βιβλίον ὕλη πολλὴ συνεπυκνώθη διὰ λεπτῶν χαρακτήρων ἐκτυπωθεῖσα, δεικνύουσα δὲ τὸ ἔργον τοῦτο ἀποτέλεσμα φιλοπονίας πολλῆς καὶ φιλοπατρίας ἀξιοζήλου.—Ἐφ' ὅσον ὁ πανδαμάτωρ χρόνος παρερχόμενος συμπαρασύρει πολλὰ τῶν πατρίων ἐθίμων καὶ πολλῶν ἔτι καὶ νῦν ζωσῶν ἀναμνήσεων ἀμνήμονας ἀπεργάζεται τὰς μετὰ ταῦτα γενεάς, ἔργα τοιαῦτα, οἷον τὸ «Γλωσσάριον», ἀνάγκη νὰ ἐκτυπῶνται, κτῆμα γενόμενα πάγκοινον.—Εὐχόμεθα νὰ εὑρεθῶσι προστάται ἰσχυροὶ καὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν «Βιογραφιῶν τῶν λογίων ἠπειρωτῶν» (ἃς συνέγραψεν ὁ Παναγιώτης Ἀραβαντινὸς) μέχρι σήμερον ἀνεκδότων.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων

Ἐκλήθη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Ἰωσὴφ, μετὰ δίμηνον παρ' ἡμῖν ἕνεκα τῶν ἀραβικῶν αἰτημάτων διατριβήν—Ἀναχωρεῖ εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν αὔριον ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. καὶ σκευοφύλαξ τοῦ Παναγίου Τάφου κ. Εὐθύμιος.

Νικηφόρος μητροπολίτης Πέτρας. — Ἐκ τῆς «Νέας Σιὼν» τῶν Ἱεροσολύμων, ἧς ἐλάβομεν ὁμοῦ τὰ ἀπὸ ἰανουαρίου μέχρις ἰουνίου φυλλάδια, μανθάνομεν ὅτι ὁ τῇ 5 μαρτίου ἐ. ἔ. ἐν ἡλικίᾳ ἐννενῆντα δύο ἐτῶν ἀποβιώσας μητροπολίτης Πέτρας Νικηφόρος, ἐκ Νικοπόλεως τοῦ Πόντου καταγόμενος, ὑπηρέτησε τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἁγίας Σιὼν ἀπὸ τοῦ 1847. Ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας ἐχειροτονήθη τῇ 17 δεκεμβρίου τοῦ 1861 ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου πατριάρχου Κυρίλλου, τῷ 1865 μετετέθη εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Σεβαστείας καὶ κατὰ αὔγουστον το 1881 εἰς τὴν μητρόπολιν Πέτρας.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΝ ΤΩ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΩ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΩ
ΤΑ ΔΙΚΑΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΜΙΑ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ
Γρόσια 5.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΙΚΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Α. Θ. Π., καθὼς ἀνεγράψαμεν ἐν τῷ προγενεστέρῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας», ἀπεστάλησαν πολλὰ τηλεγραφήματα. Τούτων τὰ κυριώτερα σήμερον ἐκδίδομεν, μὴ δυνηθέντες νὰ πράξωμεν τοῦτο κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα. Εἰσὶ δὲ ταῦτα·

Κάϊρον, 9 σεπτεμβρίου, ὥρᾳ 12,55′ μετὰ μεσημβρίαν.

Συγχαίροντες ἐπὶ ἑορτῇ Ὑμετέρας Παναγιότητος ὅλη καρδίᾳ εὐχόμεθα ὑγείαν ἐν εὐλογίαις χρηστότητος εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

Ἀλεξανδρείας ΦΩΤΙΟΣ.

Δαμασκὸς (αὐθήμερον).

Ἐπετείῳ ὀνομαστικῆς ἑορτῆς Ὑμ. Παναγιότητος βαθυσεβάστως συγχαίροντες, ὁλοψύχως Ὑψίστῳ εὐχόμεθα ὑγιῶς διατηρεῖν αὐτὴν εἰς τὸν σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, χαρίζειν αὐτῇ μακρὸν βίον καὶ ὑγιείαν ἀκλόνητον, πρὸς δόξαν ὀρθοδοξίας καὶ ἔθνους.

Ἀντιοχείας ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.

Ἱερουσαλήμ, 9 σεπτεμβρίου, 9 πρὸ μεσημβρίας.

Ἐγκαρδίως συγχαίροντες ἐπὶ ἑορτῇ ὀνόματος Ὑμ. Π., αἰτούμεθα ὅλβον πάντα καὶ σθένος ἀκλόνητον πρὸς παγίωσιν εἰρήνης καὶ δικαίων ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας.

Πατριάρχης ΔΑΜΙΑΝΟΣ.

Νεοχώριον, 9. ὥρᾳ 7,40′ πρωΐας.

Συγχαίροντες φιλαδέλφως ἐπὶ ὀνοματικῇ ἑορτῇ, εὐχόμεθα ὑγιείαν ἀμετάπτωτον καὶ ἰσόβιον διατήρησιν ἐπὶ Οἰκουμ. Θρόνου.

Πατριάρχης ΣΠΥΡΙΔΩΝ
(πρώην Ἀντιοχείας).

Χάλκη, 9, ὥρᾳ 4,30′ μ. μ.

Συγχαίροντες Ὑμ. Π. εὐχόμεθα ἐγκαρδίως τῷ Θεῷ χαρίζεσθαι αὐτῇ ζωὴν μακροχρόνιον καὶ ἐπὶ πολλὰς ἐτῶν περιόδους ἑορτάζειν καὶ κοσμεῖν τὸν παναγιώτατον αὐτῆς θρόνον.

Πατριάρχης ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
(πρώην Ἱεροσολύμων).

Ἅγιος Στέφανος, 9, μεσημβρίᾳ.
(γαλλιστὶ)

Συγχαρητήρια θερμὰ μετ' εὐχῶν εἰλικρινῶν ἐπὶ τῇ ὑμετέρᾳ ὀνοματικῇ ἑορτῇ.

πρώην πατριάρχης
ΜΑΚΑΡΙΟΣ (ΟΡΜΑΝΙΑΝ)

Ἅγιον Ὄρος, 9, ὥρᾳ 9,30′ πρωΐας.

Ἐπὶ σημερινῇ ὀνοματικῇ ἑορτῇ Ὑ. Θ. Π. εὐσεβάστως ἔνθερμα συγχαρητήρια ὑποβάλλουσα δέεται Σωτῆρος Θεοῦ χαρίζειν αὐτῇ ὑγιείαν καὶ μέχρι γήρας βαθέος κοσμεῖν οἰκουμενικὸν θρόνον

ἡ Ἱερὰ Κοινότης
ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ.

Βαθυρρύαξ, 9, ὥρᾳ 9,30′ πρωΐας
(ρωσσιστὶ)

Προσφέρω τῇ Ὑμ. Π. τὰ εἰλικρινῆ καὶ ἐγκάρδια συγχαρητήριά μου ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ σήμερον ὑπ' αὐτῆς ἑορτῇ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς, καὶ, ἐξαιτούμενος τὰς ἱεραρχικὰς εὐχὰς καὶ τὴν εὐλογίαν αὐτῆς, εὔχομαι ἐκ ψυχῆς ὅπως ὁ Ὕψιστος διαφυλάττῃ αὐτὴν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν πλήρει ὑγιείᾳ καὶ εὐημερίᾳ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ὀρθοδοξίας.

ΤΣΑΡΙΚΩΦ
(πρεσβευτὴς τῆς Ρωσσίας ἐνταῦθα).

Σόφια, 9, ὥρᾳ 3,40′ μ. μ.

Παρακαλῶν δεχθῆναι συγχαρητηρίους εὐσεβάστους εὐχὰς ἐπὶ ὀνοματικῇ ἑορτῇ ἀσπάζομαι σεβασμίαν ὑμῶν δεξιάν.

ΖΛΑΟΚΩΣΤΑΣ
(πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Σόφιᾳ).

Βελιγράδιον, 9, ὥρᾳ 10. 30′ πρωΐας
(γαλλιστί)

Παρακαλῶ τὴν Ὑμ. Παναγιότητα νὰ δεχθῇ τὰ εἰλικρινῆ συγχαρητήριά μου·

ΝΕΝΑΔΟΒΙΤΣ
(πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας ἐνταῦθα)

Ἅγιον Ὄρος, 9, ὥρᾳ 9,30′ πρωΐας.

Βαθύτατα συγχαρητήρια ὑποβάλλοντες ἐπὶ σεπτῇ ὀνοματικῇ Υ. Θ. Π. ἑορτῇ, ἀπεκδεχόμεθα εὐχὰς καὶ εὐλογίας αὐτῆς, δεόμενοι ἁγίου Θεοῦ ὅπως ἐπὶ περιόδους ἐτῶν κοσμῇ θρόνον Φωτίου καὶ Χρυσοστόμου.

Ἐπιστάται καὶ γραμματεῖς
(ΙΕΡΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ)

Ἀθῆναι, 9 σεπτεμβρίου, 8 πρωΐας.

Θερμῶς εὔχομαι ἵνα δῷ ὁ Ὕψιστος κραταιὰν ἀρωγὴν τῇ Α. Θ. Π. εἰς ἔτη πάμπολλα.

Λουΐζα Ριανκούρ.

ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ. *ἀπεστάλησαν, ἐντὸς τῶν τεσσάρων ἑβδομάδων, διὰ μὲν τῆς ἐφημερίδος «Πανελληνίου»* 12665 *γρόσια — ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς ἐν* **Βοστώνῃ** *κοινότητος* 24342 *— ὑπὸ τῆς ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἀδελφότητος «Ἡφαίστου»* **(τῶν ἐκ Λήμνου** *ἑλλήνων)* 9474 *— κοινότητος* **Γκάρφελδ** (Γιούτας) 9242 *— ὑπὸ τῆς ἐν* **Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ** *ἀλληλοβοηθητικῆς ἀδελφότητος* 8296 *— τῆς ἐν* **Πρόβιδενς** *ἑλλην. κοινότητος* 7106 *— ὑπὸ τῆς ἐν* **Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ** *κοινότητος* 5923 *— ὑπὸ τῆς ἐν* **Στάνφορδ** 1687 *— ὑπὸ τῶν ἐν Βοστώνῃ ἑλλήνων τῶν* **ἐξ Ἀλατσάτων** (Κρήνης) 1657 *— τῶν ἐν* **Χελπὲρ** (Γιούτας) *ἑλλήνων* 1345 *— τοῦ ἐν Σικάγῳ Συλλόγου «Ἁγίου Γεωργίου»* **Ταινίας** 1208 *— καὶ τῶν ἐν Βὲστ-Ζόρδαν* (Γιούτας) *ἑλλήνων* 710 = *τὸ ὅλον δῆλα δὴ τῶν ἐντὸς μηνὸς ἀποσταλέντων* 83655 *γρόσια, ἀναβιβ ζοντα τὸ ποσὸν τὸ μέχρι σήμερον ἐξ ἐράνων ἀποσταλὲν εἰς ἑπτακοσίας τριάκοντα τρεῖς χιλιάδας γροσίων.*

Αἱ συνδρομαὶ τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἀδελφῶν ἡμῶν οὐ μόνον ἀπόστελλονται λίαν ἐπικαίρως, ἀλλὰ καὶ συνοδεύουσιν αὐταῖς ἐπιστολαί, ἀνάγραπτον διαιωνίζουσαι τὴν βιθεῖαν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας στοργὴν τῶν τέκνων αὐτῆς καὶ τὰ εὐγενῆ αὐτῶν αἰσθήματα πρὸς τὸ μέγα τοῦτο κέντρον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐθνικῆς ζωῆς, εἰς ὃ ἐμπνέουσι καρτερίαν ἐν μεγάλαις δοκιμασίαις, ἃς ἀπό τινων ἐτῶν καὶ ἐσχάτως ὑφίσταται.

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἠὐξατο πᾶσαν ἀμφιλαφῆ εὐδαιμονίαν τοῖς συνεισενεγκοῦσιν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας· τὸ δὲ Ἐθν. Μ. Συμβούλιον, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰς σταλείσας ἐπιστολὰς κοινοτήτων, ἀδελφοτήτων καὶ προϊσταμένων, ἀπεφάσισε ν' ἀποσταλῶσι πρὸς ἕκαστον εὐχαριστικαὶ ἐπιστολαί.

ΑΓΓΛΟΙ ΚΛΗΡΙΚΟΙ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ

Τῇ πέμπτῃ τῆς προπαρελθούσης ἑβδομάδος, 3 σεπτεμβρίου, ὁ ἄγγλος ἀρχιδιάκονος καὶ διδάκτωρ τῆς θεολογίας κ. Δάουλιγκ, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα ἐπισκόπου τῆς ἀγγλικανῆς παροικίας σεβ. κ. Χάϊν, ἐπεσκέψατο τὸν παναγιώτατον οἰκουμενικὸν πατριάρχην. Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην, ἐφ' ἱκανὸν διαρκέσασαν, ὁ ἀρχιδιάκονος Δάουλιγκ, ἐξέφρασεν ἐν πρώτοις τὴν μεγάλην αὐτοῦ χαρὰν ἐπὶ τῇ ἀποκαταστάσει τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς, ὧν ἡ μέχρι τοῦδε διάστασις πολλαχῶς ἐζημίου τὰ συμφέροντα τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Εἶτα προσέθηκεν ὅτι μεγάλως ἐπεθύμει ἵνα γνωρίζῃ τὴν γνώμην τῆς Α.Θ.Π. ἐπὶ ζητημάτων τινῶν ἐκκλησιαστικῶν.

Ἐν πρώτοις περὶ τῶν ἐν Μανετόβᾳ τοῦ Καναδᾶ ἐκ τῆς Αὐστρίας κατελθόντων ρουθήνων. Ὁ ἀρχιδιάκονος Δάουλιγκ εἶπεν ὅτι περὶ τοὺς 12000 ὀρθοδόξων ρουθήνων εὑρίσκονται ἐν Καναδᾷ, οἵτινες ἄνευ ἐκκλησιαστικῆς ἐποπτείας διατελοῦντες ἀπετάθησαν πρὸς τὸν ἀγγλικανὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς ἐπαρχίας Rupertsland, ζητοῦντες ὅπως ὑπαχθῶσιν

ὑπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ δικαιοδοσίαν. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἠρνήθη νὰ πράξῃ τι ἄνευ τῆς γνώσεως τῶν πνευματικῶν ἀρχηγῶν τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας· ὅθεν ἐρωτᾷ ἂν ἐγκρίνῃ ἡ Α. Θ. Π. ὅπως ἀποσταλῶσιν ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς Καναδᾶν δύο σπουδασταί, ἵνα, μετὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς ἀγγλικῆς, χρησιμεύσωσιν ὡς ἱερεῖς τῶν ἐκεῖ ὀρθοδόξων ρουθήνων, τῆς δαπάνης καταβαλλομένης ὑπὸ μελῶν τινῶν τῆς ἀγγλικανικῆ Ἐκκλησίας.—Ἡ Α. Θ. Π. ἀπήντησεν ὅτι, καθ' ἃς ἔχει πληροφορίας, οἱ πλεῖστοι τῶν ρουθήνων, ἂν μὴ πάντες, εἰσὶν οὐνῖται, ἡ δὲ Μ. Ἐκκλησία αὐτόκλητος ἀδυνατεῖ ν' ἀποστείλῃ ἱερεῖς διενεργοῦσα οὕτω προσηλυτισμὸν ἐν μέσῳ χριστιανῶν. Ἐὰν δὲ ὑπάρχωσι πράγματι μέλη τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, δύνανται οὗτοι ν' ἀποταθῶσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ ζητήτωσιν ἐκεῖθεν ἱερεῖς χάριν τῶν πνευματικῶν αὐτῶν ἀναγκῶν, ὡς πράττουσι καὶ αἱ λοιπαὶ ἐν τῇ διασπορᾷ Ἐκκλησίαι.

Γινώσκω ἐκ πείρας, ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Δάουλιγκ, ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι ἰθαγενεῖς ἐφημέριοι τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, στερούμενοι ἐκκλησιαστικῆς μορφώσεως, ἀδυνατοῦσι νὰ διαθερμάνωσι τὸν θρησκευτικὸν ζῆλον καὶ ἐπιδράσωσιν ἐπωφελῶς ἐπὶ τῶν χριστιανῶν τῶν ὑπ' αὐτούς. Ἕνεκα τούτου τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα τῶν ἰθαγενῶν ὁσημέραι μαραίνεται· οἱ προπαγανδισταὶ τῆς ρωμαϊκῆς καὶ τῆς προτεσταντικῆς Ἐκκλησίας λυμαίνονται τὰς τάξεις αὐτῶν, καὶ ἡ ὀρθοδοξία ἐξασθενεῖ. Ἤθελεν εἶναι συμφέρον τῇ Ἐκκλησίᾳ νὰ ληφθῇ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων φροντὶς περὶ τῆς ἐπαρκοῦς ἐκκλησιαστικῆς μορφώσεως τοῦ ἰθαγενοῦς κλήρου ἐν ἴσῃ πρὸς τοὺς ἕλληνας κληρικοὺς μοίρᾳ, τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῶν εἰς τὴν θεολογικὴν σχολήν, ὡς καὶ τῆς παραδοχῆς αὐτῶν εἰς τὰ διάφορα ἀξιώματα τῆς ἁγιοταφιτικῆς ἀδελφότητος, πρὸς ἐνίσχυσιν οὕτω τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων—Εἰς ταῦτα ἡ Α. Θ. Π. ἀπήντησεν ὅτι ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἀραβοφώνων ἱερέων, πρὸς ἐπωφελῆ ἐπὶ τοῦ ἰθαγενοῦς πληθυσμοῦ ἐπίδρασιν, οὐδεμίαν ἔχει ἀντίρρησιν, ἀλλά, παρὰ πᾶσαν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἢ καὶ ἀνωτέραν θεολογικὴν μόρφωσιν, ἣν δυνατὸν νὰ λάβωσιν οἱ ἰθαγενεῖς κληρικοί, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται αὐτοῖς ἡ κατάταξις εἰς τὴν Ἁγιοταφιτικὴν Ἀδελφότητα καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ συμμετοχὴ αὐτῶν εἰς τὴν διοίκησιν τῶν ἱερῶν Προσκυνημάτων. Ἡ διοίκησις αὕτη, ἀποκλειστικὸν οὖσα προνόμιον μόνον τῶν ἑλλήνων μοναχῶν, κατεκυρώθη τῇ κυριότητι αὐτῶν ἀπ' ἀρχῆς τῆς συστάσεως τῶν Προσκυνημάτων διὰ βασιλικῶν διαταγμάτων καὶ ὑψηλῶν ὁρισμῶν. Διὸ ἀποκλείονται τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος καὶ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Κοινοῦ ὄχι μόνον οἱ ἀραβόφωνοι ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ ὀρθόδοξοι. Τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει, ὡς γνωστόν, καὶ ἐν τῇ λατινικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἧς τὰ ἐν Παλαιστίνῃ προσκυνήματα ἐξαρτῶνται μόνον ἐκ τοῦ τάγματος τῶν φραγκισκανῶν μοναχῶν.—Ὁμολογήτας ὁ κ. Δάουλιγκ τὰς δυσχερείας, ἃς παρουσιάζει τὸ ζήτημα τῶν ἀραβοφώνων, συνεμερίσθη πληρέστατα τὴν γνώμην τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου.

Ἐπὶ ἐρωτήσει δ' αὐτοῦ περὶ τῆς δημιουργηθείσης ἐν Κύπρῳ ἐκκλησιαστικῆς ἀνωμάλου καταστάσεως διὰ τῆς ἐκλογῆς καὶ συνυπάρξεως δύο ἀρχιεπισκόπων, ἡ Α. Θ. Π. παρετήρησεν ὅτι λίαν λυπηρὰ παρίσταται ἡ κατάστασις. Ἡ Μ. Ἐκκλησία ἔπραξε πᾶν τὸ δυνατὸν πρὸς εἰρηνικὴν καὶ κανονικὴν ἐπίλυσιν τοῦ κυπριακοῦ ζητήματος. Δυστυχῶς, ἡ κυβέρνησις τῆς Κύπρου οὐδαμῶς ἐτήρησε τὴν οὐδετερότητα, ἣν ἀπ' ἀρχῆς ἔδειξεν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἐν τούτοις ἡ Μ. Ἐκκλησία, καὶ πάλιν, χάριν τῆς εἰρήνης, ἐνδίδουσα, ἀπεδέξατο ἵνα ὁ ὑπ' αὐτῆς ἐκλεγεὶς ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου δῷ οἰκειοθελῆ παραίτησιν ἀπὸ τοῦ θρόνου ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ τηρῇ τὸν τίτλον «Μακαριώτατος πρώην Κύπρου καὶ πρόεδρος Κυρηνείας» καὶ νὰ ἔρχηται πρῶτος ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ τῆς Κύπρου μετὰ τὸν ἀρχιεπίσκοπον. Οὔτε αἱ συστάσεις τῆς Ἐκκλησίας αὗται εἰσηκούσθησαν **παρὰ τοῖς ἀναλαβοῦσι τὴν διακανόνισιν τοῦ ζητήματος**, καὶ οὕτως ἐπῆλθε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς σήμερον. Λυποῦμαι μεγάλως, εἶπεν ὁ ἀρχιδιάκονος κ. Δάουλιγκ, διὰ τὴν ἔκβασιν ταύτην καὶ ἰδίᾳ διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως, διότι, ὡς γινώσκω καλῶς, ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν ἀποικιῶν Chamberlain εἶχε συστήσει εἰς τὸν ἁρμοστὴν τῆς Κύπρου νὰ μὴ ἐπέμβῃ παντάπασιν εἰς τὰ τῆς ἐκλογῆς. Εὔχομαι ὅμως ἀπὸ καρδίας ὅπως ἡ προταθεῖσα ἐπίλυσις γίνῃ ἀποδεκτὴ ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν μερίδων, ὅπως οὕτω πρυτανεύσῃ καὶ εἰς τὸ τμῆμα ἐκεῖνο τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡ ποθητὴ εἰρήνη καὶ γαλήνη.

Ἀκολούθως ἐζητήθησαν πληροφορίαι περὶ τῆς ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου δευτέρας ἐκδόσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης, τῆς κυκλοφορίας αὐτῆς, ὡς καὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐργασιῶν τῆς ἄλλοτε ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας διορισθείσης ἐπιτροπείας, ἧς καὶ ὁ ἀρχιδιάκονος Δάουλιγκ διετέλεσε μέλος, πρὸς μελέτην δογματικῶν τινων ζητημάτων ἀφορώντων εἰς τὰς σχέσεις τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τῆς Ἀγγλικανικῆς. Ἀφοῦ δὲ ἐδόθησαν αἱ σχετικαὶ πληροφορίαι, ὁ κ Δάουλιγκ προσήνεγκεν εἰς τὴν Α. Θ. Π. βιβλία τινὰ παρακαλέσας νὰ δεχθῇ αὐτά, ἤτοι «Ἐγκύκλιον ἐπιστολὴν πρὸς πάντας τοὺς ἐν Χριστῷ πιστοὺς» τοῦ ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας Ράνδαλλ μεταπεφρασμένην εἰς ἑλληνικήν, λατινικὴν καὶ ἀραβικὴν γλῶσσαν, ὡς καὶ τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐν Λάμπεθ συνδιασκέψεως τοῦ ἔτους 1908 τὰς ἀφορώσας εἰς τὰς μετὰ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς σχέσεις· «Ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρίας πρὸς ἕνωσιν τῆς Ἀγγλικανῆς καὶ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας», καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ ἰδίου κ. Δάουλιγκ ἐκδοθεῖσαν συγγραφὴν «Περὶ τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων», ἃ ἡ Α. Θ. Π. εὐμενῶς ἀπεδέξατο, μεθ' ὃ οἱ αἰδεσιμ. ἐπισκέπται, ἀφοῦ ηὐχαρίστησαν θερμῶς τῇ Α. Θ. Π. ἐπὶ τῇ φιλόφρονι δεξιώσει καὶ εὐμενεῖ ἀκροάσει, ἧς ἔτυχον, ἀπῆλθον ἐκ τῶν Πατριαρχείων.

Ἡ ἐπίσκεψις αὕτη καὶ τὰ κατ' αὐτὴν διαμειφθέντα μαρτυροῦσιν ἔτι ἅπαξ τὸν ἀκραιφνῆ σεβασμὸν τῶν ἀγγλικανῶν πρὸς τὴν ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς ποιμένας αὐτῆς καὶ τὸν πόθον ὅπως καλλιεργήσωσι φιλικὰς σχέσεις μετὰ τῆς «μητρὸς Ἐκκλησίας» καὶ ἐργασθῶσιν ἐν αὐταπαρνησίᾳ πρὸς

ἄρσιν τῶν κωλυμάτων τῶν ἐπιπροσθούντων εἰς τὸ ἔργον τῆς ἑνώσεως, πρὸς συνεννόησιν τῶν Ἐκκλησιῶν, πρὸς στενοτέραν μετ' αὐτῶν ἐπικοινωνίαν. Ἀπτὰ δείγματα τῆς ἐκτιμήσεως ταύτης, εὐτυχῶς, ἔχομεν οὐκ ὀλίγα, περὶ ὧν ἡ «Ἐκκλησ. Ἀλήθεια» ἔγραψεν ἄλλοτε, ἰδίᾳ ὅτε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ὄχι εὐάριθμοι ὀρθόδοξοι ἐν Δαμασκῷ ἐπιζητήσαντες νὰ προσέλθωσιν εἰς τὴν ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν, προὐτράπησαν ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ ἀγγλικανοῦ ἐπισκόπου ὅπως ἐμμείνωσιν εἰς τὴν πίστιν τῶν πατέρων αὐτῶν. Ταῦτα προκαλοῦσι τὴν χαρὰν παντὸς ζηλοῦντος τὴν ἑνότητα καὶ τὴν εὐστάθειαν τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ ἐπιβάλλουσιν ἅμα τὸ καθῆκον ὅπως καὶ ἡμεῖς ὑποβοηθήσωμεν τὸ γ' ἐφ' ἡμῖν τῷ ἔργῳ τῆς ἑνώσεως, ἵνα οὕτως ἴδωμεν πληρούμενον ὅ,τι ὁ θεάνθρωπος Σωτὴρ ηὔξατο πρὸς τὸν οὐράνιον Αὐτοῦ Πατέρα, πρὸς δόξαν τῆς ἐπηρεαζομένης χριστιανικῆς πίστεως.

*

ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΝ ΝΙΚΑΙΑ ΣΥΝΟΔΟΥ

Ἐν τῇ ἱστορικῇ πόλει τῆς Βιθυνίας Νικαίᾳ ἐγένετο πρό τινων ἡμερῶν ἱερὰ καὶ κατανυκτικὴ τελετή, ἀξία σημειώσεως οὐ μόνον διὰ τὸ ἑλληνικὸν σύμπαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν χριστιανικὸν κόσμον. Ὑπάρχει ἐν Νικαίᾳ ἔξωθεν τῶν τειχῶν καὶ παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀσκανίας λίμνης ἐν παρημελημένῃ καταστάσει ὁ κῆπος, ἐν ᾧ συνεκροτήθη ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἡ καθορίσασα καὶ τὸ σύμβολον τῆς πίστεως. Ὁ κῆπος οὗτος, χάρις εἰς τὰς τελεσφόρους προσπαθείας τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Ἀμφιπόλεως κ. Εὐγενίου, ἀντιπροσωπεύοντος τὸν σεβασμ. μητροπολίτην Νικαίας, ἐπανεκτήθη καὶ κατεστάθη ἐπισήμως ἀναπαλλοτρίωτον κτῆμα τῆς μικρᾶς κοινότητος Νικαίας, τῆς ἀριθμούσης νῦν μόλις 65—70 ἑλληνικὰς οἰκογενείας. Τὸ οὕτω λοιπὸν ἐπανακτηθὲν πάτριον κτῆμα ἐνεκαινίσθη κατὰ τὴν τελευταίως τελεσθεῖσαν πάνδημον θρησκευτικὴν πανήγυριν τῆς Νικαίας τῇ 16 αὐγούστου, ἐν ᾗ συνέρρευσαν πολυάριθμοι προσκυνηταὶ ἐκ τῶν περιχώρων. Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, τὴν τελεσθεῖσαν ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου κτισθέντι ναῷ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου σύμπαν τὸ ἐκκλησίασμα διηυθύνθη τὸν εἰς ἡμίωρον περίπου τῆς ἑλληνικῆς συνοικίας ἀπέχοντα ἱστορικὸν τῆς Συνόδου κῆπον, ὅστις καὶ ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων τούρκων καλεῖται **Σύνοδος μπαγτζεσί** (=κῆπος τῆς Συνόδου). Ἐνταῦθα τελετάρχοῦντος τοῦ ἐπισκόπου ἐψάλη κατανυκτικὸς ἀγιατμός, οὗ πάντες μετ' εὐλαβείας καὶ συγκινήσεως ἠκροῶντο. Ἀλλ' ἡ συγκίνησις ἔτι μᾶλλον ἐκορυφώθη ὅτε ὑπὸ τοῦ τελετάρχοῦντος ἐπισκόπου μεγαλοφώνως ἀπηγγέλθη τὸ σύμβολον τῆς πίστεως. Μετὰ τὸν ἁγιασμὸν εἶπεν ὀλίγα ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Ἀμφιπόλεως, μεθ' ὃ ἔδωκε τὸν λόγον εἰς τὸν χάριν περισυλλογῆς δημοτικῶν ᾀσμάτων παρεπιδημοῦντα ἐκεῖ μουσικοδιδάσκαλον κ. Γ. Παχτῖκον. Ὁ λόγος αὐτοῦ ἐν τοῖς κυριωτέροις ἔχει ὡς ἑξῆς·

«Ὅτε πέρυσιν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας χώρας ἤρξατο νὰ ἐπιπνέῃ ἡ ζείδωρος τῆς ἐλευθερίας αὔρα, ἡ χαρὰ πάντων ἡμῶν τότε κυρίως ἐκορυφώθη, ὁπότε εἴδομεν τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν διαφόρων τῆς Αὐτοκρατορίας λαῶν προκαθημένους ἐν τῇ Βουλῇ, πρὸς ἐλευθέραν διατύπωσιν τῶν ὑπὲρ τοῦ προβιβασμοῦ τῆς χώρας ἰδίων αὐτῶν σκέψεων καὶ ἰδεῶν. Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν ἦτο δυνατόν, ἐδοκιμάσαμεν ὁπωσδήποτε τὰ τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου καὶ τῆς ἐλευθέρας συζητήσεως ἀγαθά. Χάρις δὲ εἰς τὸ φιλελεύθερον τοῦ συνταγματικοῦ ἡμῶν πολιτεύματος, συνήλθομεν σήμερον ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ τόπῳ, ὅπως ἀφόβως πλέον καὶ ἐλευθέρως ἐκπληρώσωμεν ἓν ἱερὸν καὶ ἐπιβαλλόμενον καθῆκον πρὸς τὴν πίστιν τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ πρὸς τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν τῶν πρώτων τοῦ χριστιανισμοῦ χρόνων.

Ὁ ἱερὸς οὗτος χῶρος, ὅστις, διὰ τῶν σθεναρῶν ἐνεργειῶν τοῦ τελετουργοῦντος τὴν στιγμὴν ταύτην ἀντιπροσώπου τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου τῆς ἱστορικῆς ταύτης ἐπαρχίας, οὕτω πανηγυρικῶς ἀνακαινίζεται σήμερον, εἶνε χῶρος μεγάλης ἱστορικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἀξίας καὶ σημασίας. Ἐν αὐτῷ, πρὸ δέκα καὶ ἓξ αἰώνων, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πρώτου χριστιανοῦ ἄνακτος Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, συνεκροτήθη ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ὅπου 318 θεοφόροι πατέρες, παρὰ τὴν γλυκεῖαν καὶ ἦπιον τῆς Ἀσκανίας λίμνης αὔραν, ἀπὸ πάσας τὰς γνωστὰς τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου χώρας συνελθόντες, ἔθεντο τὰς ἀπαραταλεύτους τῆς ἁγίας ἡμῶν θρησκείας βάσεις, σαφῶς καθορίσαντες καὶ τὸ ἱερὸν τῆς πίστεως ἡμῶν σύμβολον, τὸ «Πιστεύω». Δι' ἐλευθέρας δὲ καὶ φωτεινῆς συζητήσεως κατεδίκασαν καὶ τὰς κακοδοξίας τῶν αἱρετικῶς θεολογούντων. Ὁ ἀνακαινιζόμενος οὗτος τόπος ὑπῆρξεν ἄλλαις λέξεσι τὸ πρῶτον παγκόσμιον χριστιανικὸν βουλευτήριον, ἐν τῷ ὁποίῳ 318 σοφαὶ θεολογικαὶ κορυφαὶ πάσης ἐθνότητος καὶ φυλῆς, σφοδρῶς ἀντιπαλαίουσαι καὶ κατὰ τὸν δοξασιῶν τῆς ἐπικρατούσης τότε ἐθνικῆς θρησκείας, δι' ἐλευθέρας συζητήσεως ἐβουλεύοντο ὑψιστα θεολογικὰ ζητήματα. Αἱ συζητήσεις δὲ αὗται ἐγένοντο ἐν τῇ γλώσσῃ ἐκείνῃ, ἐν ᾗ ἦτο γεγραμμένον καὶ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ἀφ' οὗ καὶ αὐτὸς ὁ λατινόγλωσσος Μ. Κωνσταντῖνος ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τῆς Συνόδου δι' ἑλληνιστὶ συντεταγμένου λόγου. Ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς μακρὰς ἀποστάσεις τῶν χωρῶν τῶν ἐντεῦθεν συνελθόντων ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων χριστιανικῶν λαῶν, ἂν ἀναπολήσωμεν τὰ ἀτελῆ μέσα τῶν τότε συγκοινωνιῶν, ὅτε ἀτμόπλοια καὶ σιδηρόδρομοι ἦσαν ἄγνωστα πράγματα, τότε ἔτι μᾶλλον θέλομεν ἀποθαυμάσει τὴν ἀγνὴν καὶ ὑπέροχον τῶν βουληφόρων πατέρων πίστιν, ἡ ὁποία ἐξεμηδένισε θαυμασίως τὰς πολλαπλᾶς δυσχερείας τῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συγκεντρώσεως τῶν ὑπερόχων ἐκείνων θρησκευτικῶν πνευμάτων, τὰ ὁποῖα, διὰ τῶν διδαγμάτων τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας καὶ γλώσσης γαλουχηθέντα, ἐκραταίωσαν τὴν θρησκευτικὴν πίστιν καὶ τὴν χριστιανικὴν ἑνότητα πάντων τῶν λαῶν.

Ἀλλ' ὅτε ἡ παλαιὰ Ρώμη, ἡ κατὰ τὸ πρῶτον τοῦτο ἀμφικτυονικὸν χριστιανικὸν συνέδριον ἐπαξίως ὑπὸ εὐσεβοῦς αὐτῆς πάπα ἀντιπροσωπευθεῖσα, ἠθέλησε κατὰ τοὺς μετέ-

πειτα χρόνους διὰ τῶν περὶ πρωτείων καὶ πρωτοκαθεδριῶν ἀξιώσεων νὰ καθυποτάξῃ θρησκευτικῶς ἅμα καὶ πολιτικῶς τὴν παρὰ τὸν Βόσπορον Νέαν Ρώμην, κατέφερε δυστυχῶς καὶ τὸ πρῶτον κτύπημα κατὰ τοῦ κράτους καὶ τῆς ἰσχύος τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, δι' ὧν πρὸς τοῖς ἄλλοις θαυμασίως συνεκροτεῖτο καὶ προήγετο ἡ ἀδελφικὴ ἐπικοινωνία, ἡ ἑνότης τῶν διαφόρων χριστιανικῶν λαῶν καὶ ἡ πλήρης ἐλευθερία τοῦ χριστιανικοῦ λόγου. Περιττὸν δὲ θεωρῶ νὰ προσθέσω, ὅτι ἡ διάσπασις αὕτη τῆς χρυσῆς ἁλύτεως τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἑνότητος ἀπέβη τοσοῦτον καταστρεπτική, ὥστε τὰ διάφορα χριστιανικὰ ἔθνη νὰ κρατῇ εἰς ὀλεθρίαν διάστασιν καὶ διαμάχην. Ἡ διαμάχη δὲ αὕτη κατὰ τοὺς τελευταίους ἰδίᾳ χρόνους προσέλαβε τοιαύτην μορφήν, ὥστε ψυχέμποροι τῆς Δύσεως ἱεραπόστολοι ἀναφανδὸν νὰ προβῶσι δι' ἐκθέσμων ὅλως μέσων εἰς θρησκευτικὸν καὶ ἐκπαιδευτικὸν προσηλυτισμὸν τῶν ἀνηλίκων καὶ ἀθώων τέκνων τῆς γερρᾶς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία τοσοῦτον στερρῶς καὶ ἀπαρεγκλίτως τηρεῖ καὶ διαφυλάττει τὰ διδάγματα καὶ τὸ κῦρος τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. . . .

Κατὰ τοὺς ἐνδόξους τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων χρόνους παρὰ τοῖς διαφόροις χριστιανικοῖς λαοῖς, ὑπὸ ἰδίων πολιτικῶν ἀρχόντων διεπομένοις, ὑπῆρχε βεβαίως καὶ ἰδιαιτέρα πολιτικὴ ἐλευθερία. Ἀλλ' οἱ πολιτικοὶ οὗτοι ἄρχοντες οὐδέποτε ἐτόλμων ἐλαφρᾷ τῇ συνειδήσει ν' ἀναμιγνύωνται καὶ εἰς τὰ καθαρῶς θρησκευτικὰ ζητήματα τῶν ἰδίων αὐτῶν λαῶν μέχρι μάλιστα καὶ τοιούτου σημείου, ὥστε καὶ ἐν πολιτικοῖς βουλευτηρίοις νὰ ἐπιλύσωσιν ἀλλοεθνῶν καὶ ἀλλοθρήσκων ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα. Οἱ οὕτω ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πολιτευόμενοι ἂν καταφύγωσιν εἰς τὰς δέλτους τῆς Ἱστορίας ἔχουσι πολλὰ νὰ διδαχθῶσιν ἀπὸ τὸν θεσμὸν τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, καθόσον αὗται παρέχουσι τὴν ἀγνοτάτην καὶ ἀληθεστάτην μορφὴν τῆς καλῶς ἐννοουμένης ἐλευθερίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως· . . . .

Νικαεῖς! Εἴσθε εὐτυχεῖς, διότι μεθ' ὅλον τὸ ὀλιγάριθμον ὑμῶν θὰ ἔχητε τοῦ λοιποῦ τὴν ὑψίστην τιμητικὴν φροντίδα νὰ διαφυλάξητε καὶ νὰ περιφρουρήσητε τὸν πανένδοξον ἱστορικὸν τοῦτον χῶρον, ἐν ᾧ 318 «πολύφωτοι ἀστέρες τοῦ νοητοῦ στερεώματος» ἐβουλεύοντο ὕψιστα ζητήματα. Γίνεσθε πιστοὶ καὶ ἀφωσιωμένοι αὐτοῦ φύλακες, διότι ὁ ἱερὸς οὗτος τόπος εἶνε ἡ χριστιανικὴ ἀκρόπολις οὐ μόνον τῆς καθ' ἡμᾶς Ὀρθοδοξίας, ἀλλὰ καὶ σύμπαντος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Εὐχαριστῶ ἰδιαιτέρως τὸν θεοφιλ. ἐπίσκοπον Ἀμφιπόλεως κ. Εὐγένιον διότι φιλικὴν εἰσήγησιν, ἣν πρὸς ἀγορὰν τοῦ ἱστορικοῦ τούτου τόπου ἐποιησάμην αὐτῷ κατὰ τὴν πρὸ τριετίας ἐνταῦθα πρὸς περισυλλογὴν δημοτικῶν ᾀσμάτων ἐπίσκεψίν μου, τοσοῦτον δεξιῶς ἅμα δὲ καὶ ἀποτελεσματικῶς ἐπεδίωξεν, ὥστε νὰ κατορθώσῃ ἐντὸς μικροῦ σχετικῶς χρονικοῦ διαστήματος τὸν τόπον τοῦτον νὰ καταστήσῃ ἐσαεὶ κτῆμα καὶ σέμνωμα τῆς κοινότητος Νικαίας, ἅμα δὲ καὶ εὐλαβὲς προσκυνητάριον συμπάσης τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ λοιποῦ χριστιανικοῦ κόσμου. . .

Νικαεῖς! Ὅτε ἡ βασιλὶς τῶν πόλεων ἠλώθη ὑπὸ τῶν λατίνων (1204 μ. Χ.), ἡ ἔνδοξος ὑμῶν πατρὶς ἐχρησιμοποιήθη ὡς τὸ μόνον καταφύγιον τῆς κατακερματισθείσης βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας. Εἰς αὐτὴν κατέφυγε τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, οἱ πλεῖστοι πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ἄρχοντες τοῦ Βυζαντίου, πολλοὶ τῶν λογίων καὶ τῶν λογάδων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, φυγάδες δὲ ἀνέστιοι τῆς τότε δούλης πατρίδος, κομίζοντες ὡς ἐν κιβωτῷ τὰ σπέρματα τῆς ἀναγεννήσεως αὐτῆς, ἐν Βιθυνίᾳ ἐκαλλιέργησαν καὶ διετήρησαν τὴν ἱερὰν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους παρακαταθήκην.

Κατὰ τὴν φοβερὰν λοιπὸν ταύτην περίοδον τοῦ διακερματισμοῦ τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, Θεόδωρος ὁ Λάσκαρις, ὁ ἱδρυτὴς τοῦ βασιλείου τῆς Νικαίας (1204 1261), ἐλθὼν ἐνταῦθα διὰ νὰ θέσῃ τὰ πρῶτα θεμέλια τοῦ κράτους αὐτοῦ, ἐξελιπάρει τοὺς κατοίκους αὐτῆς διὰ συγκινητικωτάτου πατριωτικοῦ λόγου. Ἐάν, ἔλεγε πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἑορτάσῃ τὰ εἰσιτήρια αὐτοῦ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τότε **«καὶ τὰ λοιπὰ θρέμματα, τῆς φωνῆς ἀκηκοότα τῆς βασιλείας μου, ὡς εἰς μάνδραν μίαν, τὴν προτέραν ἀρχήν, ἁλισθήσονται, ἃ τῶν ἔως οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν».**

Τοὺς βαρυσημάντους τούτους λόγους τοῦ φιλοθρήσκου καὶ φιλοπάτριδος ἕλληνος αὐτοκράτορος ἀναπολῶν καὶ ἐγὼ κατὰ τὴν ἱερὰν καὶ συγκινητικὴν ταύτην στιγμήν, τοῦτο προσθέτω, ὅτι ἂν καὶ οἱ σύγχρονοι χριστιανικοὶ λαοὶ διατηρήσωσι τὴν πίστιν καὶ τὸν σεβασμὸν εἰς τὸ κῦρος τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἐξ ὧν πρωτεύει ἡ ἐν Νικαίᾳ διὰ τὸ πρὸς ἑνότητα καὶ ἀδελφωσύνην τῶν λαῶν μέγα αὐτῆς ἀξίωμα, τότε μόνον «καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ χριστιανισμοῦ **θρέμματα ἁλισθήσονται εἰς μάνδραν μίαν καὶ γενήσονται μία ποίμνη καὶ εἷς ποιμήν»**.

37. ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΑΖ'.

Τῇ *προσεχεῖ κυριακῇ*, 20 *σεπτεμβρίου*. Συναξαρισταὶ καὶ Μηναῖα *ἀναγράφουσι μνήμας τῶν μαρτύρων* **Εὐσταθίου** *καὶ τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ*, **Μαξίμου** *τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ τῶν μοναχῶν αὐτοῦ καὶ* **Μαρτίνου** *πάπα Ρώμης*, **Ὑπατίου** *ἐπισκόπου καὶ* **Ἀνδρέου** *πρεσβυτέρου, καὶ τινων ἄλλων μαρτύρων. Οἱ τελευταῖοι δύο παρατύπως τιτλοφοροῦνται ὁμολογηταί, ἐπὶ οὗ ἐφυλακίσθησαν ὑπὸ Λέοντός τινος εἰκονομάχου βασιλέως, ἕνεκα τῆς πρὸς τὰς ἁγίας εἰκόνας πολλῆς τιμῆς.*

Ὁ κανὼν *ὁ εἰς τὸν μάρτυρα Εὐστάθιον ὑπὸ Θεοφάνους ἐγράφη τοῦ Γραπτοῦ.* **Μαρτύριον** *τοῦ ἁγίου τούτου γεγραμμένον εἰς τὴν ἁπλῆν ἑλληνικὴν εὕρηται ἐν τῷ «Θησαυρῷ» τοῦ Δαμασκηνοῦ Στουδίτου, εἰς δὲ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν τρία σωζόμενα. δύο μὲν ἐξεδόθησαν ἐν τῇ* Πατρολογίᾳ *τοῦ* Migne, *ὧν ἐν ἐμ-*

γον Συμεὼν Μεταφραστοῦ, τὸ δὲ ἕτερον τοῦ Νικήτα Παφλαγόνος, ἐν δὲ ἐξεδόθη εἰς τὰ «Βολλανδιανὰ Ἀνάλεκτα» — **Βιογραφίαι** Μαξίμου τέσσαρες εὕρηνται ἐκδεδομέναι ἐν τῇ Πατρολογίᾳ ταύτῃ καὶ πέμπτην (ἴσως) σημειοῖ ὁ Νικόδημος ἐν τῷ Συναξαριστῇ, εὕρηται δ' ἐν τῷ «Νέῳ Παραδείσῳ» τοῦ Ἀγαπίου Λάνδου ἡ εἰς κοινολαΐτιδα γραφεῖσα βιογραφία, χάριν τῶν πατέρων ἡμῶν.

Λείψανα τοῦ ἁγίου Εὐσταθίου φέρονται δύο μὲν ἐν δυτικαῖς τισιν ἐκκλησίαις σῶα, κεφαλὴ ἐν Βενετίᾳ, καὶ μία ἔτι σιαγὼν ἐν τῷ ναῷ ἁγίου Λουδοβίκου τῆς Ρώμης· ὃ δὲ ξενόφωνον, ἐν αὐτῇ τῇ Ρώμῃ διατηροῦνται καὶ ἄνθρακες ἐκ τῶν χρησιμοποιηθέντων πρὸς ἐκπύρωσιν τοῦ χαλκίνου ταύρου, ἐν ᾧ καὶ ὑπέστη τὴν ὑπὲρ Χριστοῦ ἄθλησιν ὁ μάρτυς. Ταῦτα κατὰ τὸ Dictionnaire Critique des reliques et des images miraculeuses τοῦ Collin de Plancy, ἐν σελίδι 300 τοῦ Α΄ τόμου. **Εἰκόνας** τινὰς ἴσως οὐχὶ παλαιὰς, σωζομένας ἐν Ροθομάγῳ (Rouen), ἀναφέρει ὁ Guenebault εἰς τὸ Dictionnaires Iconographique des monuments.

*

Οἱ πατέρες ἡμῶν οἱ βυζαντινοὶ ἦγον παννυχίδων κατὰ τὴν 20 σεπτεμβρίου ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Εὐσταθίου εἰς τὸ Δεύτερον, ἐπὶ τῇ μνήμῃ αὐτοῦ· ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων μαρτύρων Ἀρτεμιδώρου καὶ Θαλελαίου, κειμένῳ ἐν τῷ κατὰ τὸ Κοσμίδιον (Ἐγιοὺπ) ναῷ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου· φρονῶ ὅτι ἐν τῷ ναῷ τοῦ Παντεπόπτου ἐτέλουν πανήγυριν μέχρι τοῦ 1221, διότι ἐν αὐτῷ ἐσώζετο τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Παύλου τοῦ μετ' ἄλλων τινῶν ἀθλήσαντος ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκόνων.

*

Ἡ παλαιὰ Ἐκκλησία Κωνσταννινουπόλεως ἑώρταζεν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ τὴν κυριακὴν μετὰ τὴν Ὕψωσιν τοῦ Σταυροῦ τὴν μνήμην τῶν ἁγίων πατέρων τῆς ΣΓ΄ ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἐφέτος ἡ κυριακὴ αὐτὴ συμπίπτει τῇ 20 τοῦ σεπτεμβρίου.

*

Ἐπικαίρως σημειῶ ἐνταῦθα ὅτι τῇ 20 σεπτεμβρίου τοῦ 1820 συνεπλήρωσε τὴν ἐν τοῖς Ἁγίοις Τόποις περιοδείαν αὐτοῦ ὁ ἐπιφανὴς ρῶσσος Δημήτριος Δασκώφ, ὅστις ἐγκαθιδρυσεν ἐν Ἰόππῃ τὸν πρῶτον πρόξενον τῆς Ρωσσίας ἐν Παλαιστίνῃ, Γεώργιον Μόστραν, ἕλληνα, ρῶσσον ὑπήκοον.

38. ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΛΗ΄.

Εἰς τὴν μνήμην **Καλλιστράτου** μάρτυρος ὁρίζεται ἡ 27 σεπτεμβρίου, ἐπίσης ὁριζομένη διὰ τὴν μνήμην **Ἐπιχάρεως** καὶ **Γαϊανῆς** καὶ πολλῶν ἔτι μαρτύρων, ὡς καὶ τῶν ἀποστόλων Ἀριστάρχου, Μάρκου καὶ Ζήνωνος.

Ὁ ἐπὶ τιμῇ Καλλιστράτου ψαλλόμενος **κανὼν** ἐστιν ἔργον Ἰωσὴφ ὑμνογράφου. **Μαρτύριον** αὐτοῦ, εἰς Συμεὼν Μεταφραστὴν ἀποδιδόμενον, εὑρίσκεται παρὰ Migne.

Ἐν τῷ Συναξαριστῇ καὶ τῷ Μηνσίῳ ἀναφέρεται καὶ ἡ μνήμη Ἰγνατίου, (τετάρτου) ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ Βαθέως Ρύακος, ἀκμάσαντος ἐπὶ τῶν ἡμετέρων αὐτοκρατόρων Νικηφόρου Φωκᾶ καὶ Ἰωάννου Τζιμισκῆ καὶ θανόντος ἐν Ἀμορίῳ τῆς Φρυγίας, ὁπόθεν μετεκομίσθη τὸ λείψανον αὐτοῦ εἰς τὴν μονὴν Βαθέως Ρύακος, κειμένην ἀμέσως ἔξω τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ὅπου πανήγυριν ἦγον βεβαίως οἱ μοναχοὶ αὐτῆς. Πανήγυριν ἐπίσης ἦγον οἱ βυζαντινοὶ κατὰ τὴν 27 σεπτεμβρίου ἐν τῷ μαρτυρείῳ τῶν ἁγίων Ἐπιχάρεως καὶ Γαϊανῆς ἐν τῷ Γαϊτανῷ καὶ, ἐπὶ τιμῇ Καλλιστράτου μάρτυρος, ἐν τῇ μονῇ τῆς ἁγίας Ἐπιχάρεως, πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ Σωτῆρος ἐν τῇ Χαλκῇ (παρὰ τῷ παλατίῳ), διότι ἐν τῷ ναῷ τῆς μονῆς ταύτης ἐφυλάσσετο ἡ τιμία αὐτοῦ κεφαλή.

*

Τῇ 27 σεπτεμβρίου 397 μετέστη πρὸς Κύριον ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νεκτάριος — τῇ δὲ 27 σεπτεμβρίου 1644 ἐξελέγη πατριάρχης οἰκουμενικὸς ὁ μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως Παρθένιος, ὁ γνωστὸς ὑπὸ τὸ ἐπώνυμον Κεσκὶν ἤγουν Ὀξὺς, ὁ τῇ 10 μαΐου 1651 θάνατον βίαιον ὑποστάς.

Μ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Ὁ Χαραλάμπης Γεωργίου ἢ Κασελᾶ, ἐκ Πρεβέζης ὁρμώμενος, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, τέως μὲν κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὸν κουρέα ἐπαγγελλόμενος, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον πέμπτην καὶ ὥραν 2αν μ. μ. εὐρωπαϊστὶ, μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Μαρίας, τὸ γένος Ἀναστασίου Κάϊκα, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς καὶ κατοίκου Σιρκετζῆ Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζεύξεως δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Προόδου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 24 αὐγούστου 1909.

Ὁ πρόεδρος 2

† Ὁ Ἐλασσῶνος Πολύκαρπος Ὁ Α΄ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Χαμουδόπουλος.

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΚΘ'
ΑΡΙΘ. – 38

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 23 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ
Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιτραμμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον . . . . . Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγίδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐοίωνα σημεῖα — Ἐκκλησιαστικὰ γράμματα, (Ἐπιστολὴ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀντιοχείας) — Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἡ δικαιοσύνη ἐπὶ τῶν Παλαιολόγων — Ἡ ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης — Δήλωσις — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

ΕΥΟΙΩΝΑ ΣΗΜΕΙΑ

παρετήρησαν αἱ παρ' ἡμῖν ἐφημερίδες εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν πορείαν ἐν γένει τῶν τουρκικῶν ἐφημερίδων ἀπέναντι τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους· **τροπὴ εὐοίωνος** ἐκηρύχθη ὑφ' ἑτέρων ἡ τασις πρὸς μετρίασιν τῆς σφοδρότητος, ἣν ὁ τουρκικὸς τύπος ἐπεδείκνυτο κατὰ τοῦ παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικοῦ καθεστῶτος καὶ τῆς ἡμετέρας ἐθνικότητος. Τὰ εὐοίωνα σημεῖα, ἐὰν πραγματικῶς ἀποβλέπωσιν εἰς τάσιν τινα πρὸς ἐξέτασιν ἐμβριθῆ καὶ μελέτην τῶν δικαίων τῶν ἄλλων ἐθνικοτήτων, τῶν μὴ μουσουλμανικῶν, εἰδικῶς τῶν χριστιανῶν καὶ κυρίως τῶν ὀρθοδόξων, εἰσὶν ἄξια προσοχῆς καὶ πολλῶν ἐπαίνων. Ἀλλὰ κυρίως σημεῖον εὐοίωνον ἐν τούτῳ δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ διὰ τῶν νομαρχῶν γνωστοποιηθεῖσα ταῖς ἐπαρχιακαῖς ἐφημερίσιν ἐγκύκλιος τοῦ τῶν ἐσωτερικῶν Ὑπουργείου, ἡ συνιστῶσα ταύταις τὴν ἀπορυγὴν τῆς ἐκδόσεως ἄρθρων δυναμένων νὰ δώσωσι λαβὴν εἰς παρεξηγήσεις, εἰς ἐρεθισμούς, εἰς διαστάσεις μεταξὺ τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν φυλῶν, τῶν κατοικουσῶν τὴν Ὀθωμανικὴν Αὐτοκρατορίαν· καὶ θεωροῦμεν αὐτὴν εὐοίωνον ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ τῆς ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους κυβερνητικῶν ἀρχῶν ἀπροσωπολήπτου ἐφαρμογῆς τῶν νουθεσιῶν καὶ συστάσεων τοῦ ὑπουργοῦ.

Ἡ φροντὶς πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀφορμῶν τῆς ψυχρότητος καὶ διαστάσεως φαίνεται πως ζήτημα ἀντιλήψεως. Ἐν ἄρθρῳ προσφάτως ὑπὸ μωαμεθανοῦ ἱεροδιδασκάλου εἰς ἐφημερίδα τινα τουρκικὴν ἐκδοθέντι, διεβεβαιώθημεν ὅτι «ὁ σεβαστὸς τῶν μουσουλμάνων προφήτης ἐδίδαξεν ὅτι, πᾶν ὅπερ συμφέρει τοῖς μωαμεθανοῖς συμφέρει καὶ τοῖς χριστιανοῖς, καὶ πᾶν τὸ ζημιοῦν ἐκείνους ζημιοῖ καὶ τούτους». Ἀλλὰ τοῦτο διδάσκει ὁ ἱερὸς ἡμῶν νόμος· καὶ πολὺ πρὸ τοῦ προφήτου ὁ Σωτὴρ ἐδίδαξεν ἀληθῆ πρὸς τοὺς ὁμοίους ἡμῶν ἀγάπην, τοιαύτην, οἵαν αὐτὸς ἔδειξε πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ὑπῆρξαν βεβαίως οἱ μὴ δυνηθέντες ἐν ἀκριβείᾳ νὰ πραγματοποιήσωσι τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωτῆρος, τελειοτέραν τῆς ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ τῆς ἀπαγορευσάσης καὶ τὸ κατὰ διανοιαν πρὸς τὸν ἀδελφὸν μῖσος. Ὑπάρχουσι βεβαίως μωαμεθανοὶ μὴ ἐφαρμοζοντες τὴν λαμπρὰν τοῦ προφήτου Μωάμεθ συμβουλὴν καὶ διαταγήν. Ὅταν δὲ πάν-

τες οἱ πιστοὶ ὀπαδοὶ ἐκείνου πιστεύσωσιν ὅτι νόμος ὕψιστος, χορηγῶν γαλήνην εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ἀναγνωρίζεται τὸ «μὴ ποιήσῃς ἑτέρῳ ὃ σὺ μισεῖς», θέλουσιν ἀρθῇ πᾶσαι αἱ αἰτίαι καὶ αἱ ἀφορμαὶ τῶν σκανδάλων καὶ τῶν διενέξεων, θέλουσι καταπαύσει αἱ ἔριδες, αἱ ἀλληλομαχίαι, οἱ σπαραγμοί.

Καὶ ναὶ μὲν ἔργον τῶν ἐφημερίδων τῶν τουρκικῶν θαυμάσιον καὶ πολλῆς εὐγνωμοσύνης ἄξιον ἤθελεν εἶναι νὰ προτρέπωσι πάντας τοὺς μωαμεθανοὺς εἰς κατανόησιν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς μεγάλης ταύτης, τῆς ὑπὸ Θεοῦ διδαχθείσης εἰς τὸν κόσμον, ἀρχῆς τῆς ἰσότητος. Ἀλλ' ἔργον σπουδαῖον ἔσται νὰ διακρίνωσι νηφαλίως καὶ νοημόνως τίνα τὰ προκαλοῦντα ψυχρότητα, δυσαρέσκειαν, ἀντεγκλήσεις καὶ συνεπῶς δημιουργοῦντα μίσῃ μεταξὺ τῶν ἐθνικοτήτων. Ὑποθέτουσιν ἴσως οἱ πολυπραγμονοῦντες συντάκται τῆς «Ἰκδὰμ» καὶ τῆς «Σαμπάχ» καὶ τῆς «Ταν̃ην» ὅτι ὄφθεν ἐπιφέρουσι γαλήνην ἐπαινοῦντες τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην ἀρετὴν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἢ τοῦ ἀρμενικοῦ, ἢ λαλοῦντες ἢ σιωπῶντες οὕτως ἢ ἄλλως περὶ τῆς βουλγαρικῆς φυλῆς ἢ τίνος τοιαύτης; Καὶ πιστεύουσιν ἴσως ὅτι τοιαῦτα λαλοῦντες ἢ γράφοντες αἴρουσι τὰς ἀφορμὰς τῶν διαστάσεων; Ἀγνοοῦσιν ὅμως ὅτι δημιουργοῦσιν ἀσυναισθήτως ἑτέραν ἀφορμὴν τούτων, ὅταν ἐπιλαμβάνωνται τῆς ἐξετάσεως καὶ συζητήσεως τῶν δικαίων καὶ προνομίων τῆς ἡμετέρας ἐν τῷ τουρκικῷ κράτει Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου, τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ χαρακτῆρος, ὃν οἱ πρὸ τοῦ πορθητοῦ Μωάμεθ σουλτάνοι ἀπεδέξαντο, ὃν ὁ πορθητὴς αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτὸν ἐσεβάσθησαν, ὃν διεθνεῖς συνθῆκαι προσεκύρωσαν, καὶ χάτια καὶ ἀχτιναμέδες καὶ κανονισμοὶ καὶ νόμοι τοῦ κράτους ἐπέβαλον εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ προφήτου πρὸς διατήρησιν. Ἡμεῖς ὁμολογοῦμεν ὅτι χειρίστην πρὸς τὸ κράτος ὑπηρεσίαν προσφέρουσιν οἱ ζητοῦντες νὰ διαμφισβητήσωσι καὶ τὴν ἱερότητα καὶ τὴν διεθνῆ λεγομένην ἰσχὺν τοῦ καθόλου παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικοῦ καθεστῶτος.—Ἐπὶ στιγμὴν λησμονοῦμεν τὰ δύο ἄρθρα τοῦ νέου συνταγματικοῦ χάρτου 12 καὶ 18, λησμονοῦμεν ἐπὶ στιγμὴν τὰ καθ' ἡμῶν γενόμενα ἔν τισιν ἐπαρχίαις, συγχωροῦμεν τὰς ἐναντίον τοῦ κλήρου ὕβρεις ἀναγώγων ἀξιωματικῶν, ἀπεκδεχόμενοι τῶν ἀδικημάτων ἐπανόρθωσιν. Ἀλλ' οὔτε λησμονοῦμεν, οὔτε συγχωροῦμεν τὴν ἀμφισβήτησιν αἰωνίων ἀληθειῶν, εἰς ἣν ἀμελετήτως καὶ ἐπιπολαίως προβαίνουσιν εἴτε διὰ διατριβῶν ἐφημερίδων, εἴτε διὰ τῶν «ἱντερβιοὺ» δημοσιογράφοι καὶ ὑπουργοὶ καὶ «ὑψηλὰ πρόσωπα», τὰ μὲν ἀποδίδοντα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τῶν χριστιανῶν δικαιώματα θρησκευτικὰ μόνον, τὰ δὲ προτείνοντα τὴν ἐκλογὴν πολυμελοῦς ἐπιτροπείας ἐξ ἑβραίων, ἐξ ἀθιγγάνων, ἐξ ἀνατολικῶν καὶ δυτικῶν ἐπιστημόνων, πρὸς ἐξέτασιν τῶν θρησκευτικῶν καὶ τῶν μὴ τοιούτων, τῶν πνευματικῶν καὶ τῶν μὴ πνευματικῶν. Ὅταν ὁ χριστιανὸς ἀκούῃ τοιαῦτα, ὅταν βλέπῃ τούρκους σημαίνοντας σήμερον καὶ ἀνεπτυγμένους ν' ἀμφισβητῶσι τὸ κῦρος τῶν ἐν γένει προνομίων καὶ δικαίων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἡ ψυχρότης ὀρθοδόξων χριστιανῶν πρὸς τοὺς μὴ χριστιανούς, ἡ διάστασις, καὶ κατόπι τὰ μίση οὐδέποτε θέλουσιν ἐκλίπει.

Οὐδεὶς ἐκ τῶν τούρκων δημοσιογράφων ἐμελέτησε τὴν καταγωγὴν καὶ τὴν βάσιν τῶν προνομίων τούτων, ἅτινα ἀπὸ τῆς ἐπὶ γῆς θεμελιώσεως τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ὑπάρχουσιν. Οὔτε πιστεύομεν ὅτι θέλουσιν ἀπαιτήσει οἱ πολυπραγμονοῦντες ἀνάπτυξιν μακρὰν τῆς ἀληθείας ὅτι πολλὰ τοῦτον, εἰ οὐχὶ πάντα ἀπορρέουσιν ἐξ αὐτῆς τῆς διδασκαλίας τοῦ Θεοῦ καὶ συνδέονται μετὰ τῶν μυστηρίων τῆς ἁγιωτάτης ἡμῶν θρησκείας εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε νὰ πιστεύωμεν ὅτι ὁ ζητῶν νὰ ἐξαδυνατίσῃ αὐτά, νὰ παραβιάσῃ, νὰ μεταβάλῃ, νὰ ἀλλοιώσῃ, οὐδὲν πλέον, οὐδὲν ἔλαττον ζητεῖ νὰ ὑποσκάψῃ τὸ χριστιανικὸν θρήσκευμα. Οὐδεμία συζήτησις ἐπ' αὐτῶν ἐπιτρέπεται οὔτε ὑπὸ ἐπιτροπείας σοφῶν ἀνδρῶν, οὔτε ὑπὸ τῶν σοφολογιωτάτων τῆς «Ἰκδὰμ» καὶ τῆν «Ταν̃ήν». Ἴσως Οἰκουμενικὴ τις Σύνοδος ἐπιτρέπεται νὰ σκεφθῇ περί τινων διατάξεων· ἀλλ' εἰς τοὺς ἀξιοτίμ. κκ. Δζεβδὲτ καὶ Δζαχὴτ οὐδεὶς χριστιανὸς ἀναγνωρίζει τὸ δικαίωμα τῆς συζητήσεως, ὃν τρόπον οὔτε αἱ φρόνιμοι ἐφημερίδες καὶ οἱ νουνεχεῖς πολιτευταὶ τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς Ἀγγλίας ἐσκέφθησάν ποτε νὰ συζητήσωσι περὶ τοῦ «σεριὰτ» καὶ τῶν βάσεων αὐτοῦ, σεβόμενοι τὰ παρὰ μωαμεθανοῖς καθεστῶτα, καθὼς ἐσεβάσθησαν αὐτὰ καὶ οἱ ἕλληνες αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου ἀπὸ τῆς Η' ἑκατονταετηρίδος.

Τὸν σεβασμὸν τοῦτον πρὸς τὰ ἐν γένει ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν καθεστῶτα ἀπαιτοῦμεν ἀπὸ τῶν τούρκων πολιτευτῶν καὶ τῶν ὑπουργῶν, ἀπὸ τῶν δημοσιογράφων καὶ ἀπὸ τῶν ἱεροδιδασκάλων αὐτῶν, οὐ μόνον καθὸ ἐπιβαλλόμενον πρὸς τὸ θρήσκευμα ἑκατομμυρίων κατοίκων τῆς γῆς, ἀλλὰ καὶ καθὸ μέτρον φρονήσεως αἴρον τὰς μεταξὺ τῶν ἐθνῶν διαστάσεις καὶ ψυχρότητας καὶ ἀποσοβοῦν τὰ μίση καὶ τὰς ἀντεγκλήσεις, ἐπιφέρον δὲ μετὰ ταῦτα καὶ βαθμηδὸν τὴν εἰς πᾶν κράτος ἀπαιτουμένην ἠρεμίαν καὶ γαλήνην πρὸς πρόοδον αὐτοῦ καὶ σωτηρίαν.

ΤΑ ΔΙΚΑΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

γρόσια 5.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἐπιστολὴ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀντιοχείας.

ἀριθ. **1446**

Παναγιώτατε καὶ θειότατε ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὲ πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος, κύριε Ἰωακείμ, τὴν φίλην ἡμῖν καὶ γερασμιωτάτην αὐτῆς παναγιότητα ἐν φιλήματι ἁγίῳ περιπτυσσόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Θαρροῦντες ἐξ ὧν ἔναγχος ἐπεδείξατε φιλάδελφα αἰσθήματα ἡμῖν τε καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς ἐν γένει Ἐκκλησίᾳ τῶν ἀντιοχέων, προαγόμεθα ἵνα διὰ τῶν γραμμῶν τούτων συστήσωμεν τῇ γερασμιωτάτῃ αὐτῆς παναγιότητι τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡμέτερον ἐπίτροπον καὶ ἐν Χριστῷ λίαν ἀγαπητὸν υἱὸν ἐκλαμπρότατον Καμὰλ βέη, δι' ἐλπίδος μεγάλης ἔχοντες, ὅτι πάντοτε τεύξεται τῆς ὑμετέρας πατρικῆς καὶ πολυτίμου προστασίας καὶ συναντιλήψεως πρὸς εὐόδωσιν τῶν ὑποθέσεων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας, καὶ δὴ καὶ πρὸς ἀρωγὴν ἡμῶν εἰς τὸν καταρτισμὸν νεαρῶν λευϊτῶν ἐν τοῖς δόγμασι καὶ τῇ γλώσσῃ τῶν ἁγίων ἡμῶν πατέρων εἰς τὴν ἱερὰν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολὴν ἢ καὶ ἀλλαχοῦ, πρὸς τὸ καταστῆσαι αὐτοὺς καταλλήλους εἰς ἐξυπηρέτισιν τῆς Ἐκκλησίας εὐπρεπῶς καὶ θεαρέστως.

Ἅμα δὲ λαβοῦσα ἡ μετριότης ἡμῶν τὰ τηλεγραφήματα τῆς ὑμετέρας σεβασμιωτάτης παναγιότητος, δι' ὧν εὐηγγελίσθημεν τὴν ἀποκατάστασιν τῶν εἰρηνικῶν σχέσεων καὶ τῆς ἀδελφικῆς κοινωνίας, εὐθὺς ἐπεφορτίσαμεν τὴν αὐτοῦ ἐκλαμπρότητα, ἵνα καὶ προφορικῶς μεθερμηνεύσῃ τῇ ὑμετέρᾳ παναγιότητι τὰ βαθύτατα αἰσθήματα τῆς εὐγνωμοσύνης ἡμῶν καὶ ἁπάσης τῆς τῶν ἀντιοχέων Ἐκκλησίας, τουθ' ὅπερ καὶ διὰ τῶν γραμμῶν τούτων προθύμως καὶ μετὰ χαρᾶς ἐκτελοῦντες αἰτούμεθα αὐτῇ παρὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ὑγιαίνειν καὶ εὐημερεῖν διηνεκῶς πρὸς εὔκλειαν τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ, παρ' οὗ καὶ τὰ ἔτη αὐτῆς εἴησαν ὅτι πλεῖστα, εὐτυχῆ καὶ σωτήρια.

Ἐν Δαμασκῷ τῇ 26 αὐγούστου 1909

Τῆς λίαν ἡμῖν γερασμίας καὶ περισπουδάστου αὐτῆς παναγιότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὅλος πρόθυμος

† Ὁ Ἀντιοχείας ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.

ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης ἐπιδιώκουσα ἡ Μ. Ἐκκλησία «κοινωνικοὺς» ἐκήρυξε πάλιν τοὺς μακαριωτάτους πατριάρχας Ἀντιοχείας κ. Γρηγόριον καὶ Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανὸν, ἐγγράφως δὲ τὴν χριστιανικὴν ἀγαλλίασιν ἐξέφρασαν ἀμφότεροι οἱ πατριάρχαι διὰ τῶν τύποις ἐκδοθέντων τηλεγραφημάτων καὶ τῶν ἐπιστολῶν, ὧν τὴν νεωτέραν ἐκ τῆς Θεουπόλεως βλέπουσιν ἀνωτέρω τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» οἱ ἀναγνῶσται. **Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης** ἡ «Φωνὴ τῆς Μόσχας» ἀφιέρωσε πρὸ μηνὸς ἴδιον ἄρθρον, ἐν ᾧ, διὰ βραχέων ἀφηγουμένη πῶς ἐπῆλθεν ἡ ψυχρότης ἐν ταῖς σχέσεσι τῆς Μ. Ἐκκλησίας πρὸς τὴν τῆς Ἀντιοχείας, καὶ πῶς ἐγένετο ἡ ἀποκατάστασις τῶν μετ' αὐτῆς σχέσεων, εὔχεται νὰ συμβῇ τὸ αὐτὸ καὶ μεταξὺ τῆς ἀπεσχισμένης Ἐκκλησίας τῶν βουλγάρων καὶ τῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς.

Ἡ ἀφήγησις τῆς ῥήξεως τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων πρὸς τὴν τῆς Ἀντιοχείας, ὡς ἐκτίθησιν αὐτὴν ὁ τῆς «Φωνῆς τῆς Μόσχας» ἀρθρογράφος, οὐδὲν βεβαίως παρουσιάζει τὸ ἐπίψογον, χρήζουσα μόνον ἐπανορθώσεώς τινος· Ὁμολογεῖ ὅτι «μικρά τις ὁμὰς προσώπων ἐκ τῆς ἑλληνικῆς ἐθνικότητος παρίστατο πραγματικὸς κύριος τῆς Ἐκκλησίας (τῆς Συρίας), παρὰ τὸ ἑτερογενὲς σύμπαντος τοῦ περιβάλλοντος πληθυσμοῦ»—ὁμολογεῖ ὅτι «ἥκιστα ἐφαίνετο καταχρωμένη τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς καὶ πολλὰ τὰ ὠφέλιμα ἔπραξεν ὑπὲρ τῆς παιδείας καὶ τῆς προόδου τῶν ἀράβων, ἀλλὰ διέθετε (λέγει) κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῆς βούλησιν τὰς τύχας τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας». Παρατηρεῖ ὅτι «μέχρι τοῦ 1899 **καὶ ἀπὸ αἰώνων** μεταξὺ τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τοῦ κατωτέρου κλήρου τῆς χώρας, ὄντος ὅλως ἀραβικοῦ, καὶ τῶν ἑλλήνων ἱεραρχῶν ἀφ' ἑτέρου πλήρης ἐπεκράτει συμφωνία».

Τὴν διάσπασιν τῆς συμφωνίας ταύτης ἀποδίδει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πατριωτικοῦ συναισθήματος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ παρὰ τοῖς ὀρθοδόξοις ἄραψιν, ἀλλ' εἰλικρινῶς ἀποφαίνεται γνώμην ὅτι ἡ κατὰ τὸ 1899 ἐκλογὴ τοῦ μακαρίτου Μελετίου ὡς πατριάρχου Ἀντιοχείας «**διεξήχθη οὐχὶ καθ' ὁλοκληρίαν κανονικῶς** καὶ κατὰ παράβασιν καθωρισμένων τινῶν διατυπώσεων».

Παραλείπομεν νὰ ὑπενθυμίσωμεν εἰς τὸν ἀρθρογράφον ὅτι οἱ περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταύτης διαστάσεως ἄλλοτε γράψαντες εἰς πᾶν ἕτερον ἀπέδιδον τὴν αἰτίαν αὐτῆς ἢ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Παραλείπομεν νὰ ὑπομνήσωμεν αὐτῷ ὅτι πολλῆς χρήζει μελέτης καὶ πολλῆς ἐξετάσεως ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς ἐθνικότητος τῶν ὀρθοδόξων, τῶν ἀποτελούντων τὸ σύνολον τῆς πατριαρχικῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας.

Ἐρχόμεθα δὲ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ συσχετισμοῦ, τὸν ὁποῖον εὑρίσκει μεταξὺ τῆς ἀνατολικῆς ταύτης ἐκκλησιαστικῆς διαστάσεως καὶ τῆς ἐκκλησιαστ. ἀνταρσίας καὶ κακοδοξίας τῶν βουλγάρων, ὧν κρίνει νῦν ὅτι «ἦλθεν ἡ σειρά». Ἡ ἐφημερὶς «Φωνὴ τῆς Μόσχας»

κηρύττει τοὺς σχισματικοὺς βουλγάρους ὀρθοδόξους, οἵοί εἰσι (λέγει) καὶ οἱ ρῶσσοι, ἀποφαίνεται δὲ ὅτι «ἄγνωστοι οἱ λόγοι, δι' οὓς θεωροῦνται μέχρι σήμερον ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας σχισματικοί».

Ζῶν ἐν Μόσχᾳ φαίνεταί πως ἀνεξήγητος ὁ συντάκτης ὅταν γράφῃ τοιουτοτρόπως. Ἡ ἑλληνικὴ Ἐκκλησία μόνον θεωρεῖ τοὺς βουλγάρους σχισματικούς; Οὐχὶ καὶ ἡ ρωσσικὴ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία; Δύναται νὰ ἀποταθῇ ἡ «Φωνὴ» πρὸς τοὺς θεολόγους καὶ γνώστας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου τοὺς ἐν Ρωσσίᾳ καὶ Σερβίᾳ καὶ τοὺς ἐν Ρουμανίᾳ. Δύναται νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τῶν αἰτίων, καὶ ἀπὸ στόματος πάντων τῶν γινωσκόντων τὸ κανονικὸν πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας θέλει μάθει ὅτι ἀπὸ τεσσαράκοντα ἀκριβῶς ἐτῶν πάντα σεβασμὸν πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνας ἀπέρριψαν οἱ βούλγαροι σχισματικοί, τολμήσαντες τοιαύτας πράξεις, ὧν ἡ πραγματοποίησις ἔξω τῆς ὀρθοδοξίας θέτει τὸν τολμητίαν. Αὐτὴ ἡ ἁγιωτάτη ρωσσικὴ Σύνοδος, πρὸ τεσσαράκοντα σχεδὸν ἐτῶν, ἀπεφήνατο συνῳδὰ τῷ κανονικῷ πολιτεύματι τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι λαμβάνοντες ἢ ἁρπάζοντες οἱ βούλγαροι εἴ, τι ζητοῦσι, παρὰ τὴν γνώμην καὶ ἄδειαν τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἔσονται σχισματικοί. Ἥρπασαν λοιπὸν αὐτοὶ ὅ,τι παράνομον ἐζήτουν· καὶ, χωρὶς ἀδείας τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἔλαβον τὴν χειροτονίαν, καθίδρυσαν ἀκανονίστως Ἐκκλησίαν ἄνευ γεωγραφικῶν ὁρίων=ἤτοι Ἐκκλησίαν ἀγνώριστον τῇ ἱστορίᾳ καὶ τῷ κανονικῷ δικαίῳ=καὶ συνέστησαν δι' ἀντικανονικῶν χειροθεσιῶν ἱεραρχίαν δῆθεν, παρὰ τὴν ἄδειαν καὶ γνώμην τοῦ κανονικοῦ αὐτῶν πατριάρχου καὶ κατὰ παράβασιν τοῦ ΣΤ' κανόνος τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, διακελευομένης καθὸ «πρόδηλον, ὅτι εἴ τις χωρὶς γνώμης τοῦ μητροπολίτου γένοιτο ἐπίσκοπος, τὸν τοιοῦτον ἡ μεγάλη Σύνοδος ὥρισε μὴ δεῖν εἶναι ἐπίσκοπον». Μετὰ δὲ τὴν πρώτην ἐκτροχίασιν, ἐπηκολούθησαν τοσαῦται παρανομίαι, ὥστε νὰ μὴ ἐννοῶμεν πῶς ἀποφαίνονται κατ' αὐτὸν τρόπον οἱ συντάκται τῆς «Φωνῆς».

Ἀλλ' ἀπὸ τοσούτων ἐτῶν ὁ πόλεμος τῶν σχισματικῶν τούτων ἀνθρώπων ὁ κατὰ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ καὶ τέως ἐν Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ γινόμενος, καὶ ὁ ἀγὼν τῆς ἐξοντώσεως τῶν ἀληθῶς ὀρθοδόξων, τῶν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ προσκειμένων, αἱ σφαγαὶ χιλιάδων ὀρθοδόξων ὑπὸ τῶν σχισματικῶν. ὁ διωγμὸς τῶν ἀφωσιωμένων τῇ ὀρθοδόξῳ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίᾳ, αἱ δηώσεις καὶ διαρπαγαὶ καὶ βεβηλώσεις σεπτῶν ναῶν καὶ μοναστηρίων καὶ σκευῶν καὶ βιβλίων ἱερῶν, κἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἐλλείπουσιν ἕτεροι λόγοι, καὶ μόνος αὐτὸς ὁ λόγος ἀρκεῖ νὰ θέσῃ τοὺς κατὰ τῶν ὁμοίων αὐτοῖς κακουργοῦντας ἔξω τῶν περιβόλων τῆς ὀρθοδοξίας, ὥστε νὰ ἐπιβάλληται ἡ κήρυξις τοῦ σχίσματος, καὶ εἰμὴ ὑπῆρχε κεκηρυγμένον.

Ὁ διωγμὸς οὗτος ἀποτελεῖ τρομερὰν μισαδελφίαν, ἀσυγχώρητον ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ συντάκται τῆς «Φωνῆς τῆς Μόσχας» παρακαλοῦνται νὰ ἐρωτήσωσαν οἱονδήποτε θεολόγον, οἱονδήποτε γνώστην τοῦ κανονικοῦ δικαίου, περὶ τοῦ ἐγκλήματος τῆς μισαδελφείας, καὶ θέλουσι μάθει πῶς ἐτιμωρήθη τοῦτο ὑπὸ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας. Θεωρεῖται μὲν ἁμάρτημα ψυχικὸν καὶ τοῦτο, καθὼς ἡ οἴησις, ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ παρακοή· «καὶ ταῦτα γὰρ καθαιρέσει ὑποβάλλουσιν ἀθεράπευτα μένοντα». Ἀλλὰ τοὺς ἐκ μισαδελφείας ἀγομένους ἐν ταῖς πρὸς τοὺς ὁμοπίστους σχέσεσιν ἡ Ἐκκλησία ἀπέσχισεν ἀπ' αὐτῆς ἄλλοτε καὶ σχισματικοὺς ἐκήρυξε, καθὼς ἔπραξε περὶ ναυατιανῶν, «τῶν οὐ πρὸς δόγμα σφαλλομένων». Οἱ λόγιοι συντάκται τῆς ρωσσικῆς ἐφημερίδος, ἧς αἱ παράδοξοι διδασκαλίαι ἀπασχολοῦσι νῦν ἡμᾶς, δύνανται νὰ μελετήσωσι πάντας τοὺς ἑρμηνευτὰς τῶν ἱερῶν κανόνων, ὅπως ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως πλατύτερον μάθωσι τὰ περὶ τούτου. Καὶ τότε, ἐξετάζοντες μάλιστα καὶ τὴν τῆς ἀντιοχειακῆς Ἐκκλησίας στάσιν ἀπέναντι τῶν λοιπῶν αὐτοκεφάλων πατριαρχικῶν Ἐκκλησιῶν, θέλουσιν εὕρει ὅτι θέσαντες ἐν τῇ αὐτῇ πλάστιγγι τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Συρίας τὴν ὀρθόδοξον καὶ συγκρίνοντες πρὸς τοὺς ἐν Βουλγαρίᾳ σχισματικούς, ἠδίκησαν ἐκείνους, ἀδικοῦσι δὲ καὶ αὐτὸ τὸ πολίτευμα τῆς ὀρθοδόξου καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, πρὸς ὃ ἀγνοοῦμεν πόσα δῆθεν ἔχει κοινὰ στοιχεῖα ἡ ἀνίερος παρασυναγωγὴ τῶν σχισματικῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Κανονικαὶ ψῆφοι.—Χθὲς ἡ ἱερὰ Σύνοδος, προαγαγοῦσα εἰς **μητρόπολιν** τὴν τέως ὑπὸ τὸν μητροπολίτην Ἡρακλείας ὑπαγομένην ἐπισκοπὴν **Μετρῶν καὶ Ἀθύρων**, προέβη εἰς ἐκλογὴν μητροπολίτου, ἀντὶ τοῦ τέως τοιούτου (ἐπισκόπου) κ. Ἰωακεὶμ, ἀπαλλαγέντος τῶν καθηκόντων αὐτοῦ συνοδικῶς, τῇ παρελθούσῃ πέμπτῃ. Ἐκ τῶν τριῶν τεθέντων ὑποψηφίων, τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Ἐλαίας κ. Ἀγαθαγγέλου καὶ τῶν πανοσιολ. ἀρχιμανδριτῶν κκ. Ἰωακεὶμ Μαρτινιανοῦ καὶ Γρηγορίου Παπαδοπούλου, προεκρίθη ὁ τελευταῖος, ὃς αὐθημερὸν εὐχαριστήσας ἐπὶ Συνόδου ἐποιήσατο καὶ τὴν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ νενομισμένην εὐχαριστίαν ἐπὶ τῷ μεγάλῳ μηνύματι.—Γενομένων δὲ τῶν κανονικῶν ψήφων πρὸς ἀνάδειξιν μητροπολίτου **Ροδουπόλεως**, ἀντὶ τοῦ τέως τοιούτου κ. Λεοντίου, τεθέντος εἰς διαθεσιμότητα, ἐκ τῶν τεθέντων ὑποψηφίων, τοῦ πανιερ. μπαροπολίτου Μεσημβρίας κ. Τιμοθέου καὶ τῶν πανοσ. πρωτοσυγκέλλων κκ. Πολυκάρπου Σακελλαροπούλου, ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου ἐν Ἐλασσῶνι, καὶ Κυρίλλου Ἰωάννου, προϊσταμένου ἐν Μάλτεπε, προεκρίθη ὁ τελευταῖος.

Ὁ θεοφιλ. ἐψηφισμένος Μετρῶν καὶ Ἀθύρων κ. Γρηγόριος, συμπληρώσας πρὸ δεκαεπτὰ ἐτῶν τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν τῇ θεολ. Σχολῇ τῆς Χάλκης, διετέλεσεν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς μητροπόλεως Νικομηδείας, ἀπὸ δὲ τοῦ 1893 ἐχρημάτισε γραμματεὺς τῆς Κεντρικῆς Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς καὶ ἀπὸ τοῦ 1901 πατριαρχικὸς ἐπόπτης τῶν σχολῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς — ὁ δὲ θεοφ ἐψηφισμένος Ροδουπόλεως κ. Κύριλλος, ἀπὸ τοῦ 1897 τελειοδίδακτος τῆς αὐτῆς σχολῆς, διετέλεσε μέχρι θέρους τοῦ παρελθόντος ἔτους πρωτοσύγκελλος τῆς μητροπόλεως Μιτυλήνης.

Πατριαρχικὰ ἀρχεῖα.—Κατὰ τὴν συνοδικὴν τῆς παρελθούσης πέμπτης συνεδρίαν διωρίσθη ἀρχειοφύλαξ ὁ ἱερολ. διάκονος κ. Χριστοφόρος Κνήτης, ἐκ τῶν δοκίμων τελειοδιδάκτων τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, ἐπταετίαν μὲν διδάξας ἐν τῷ Πυθαγορείῳ γυμνασίῳ τῆς πατρίδος αὐτοῦ (Σάμου), τριετίαν δὲ σπουδάσας ἐν Ὀξφόρδῃ τὴν θεολογίαν. — Τῷ τέως ἀρχειοφύλακι πανιερ. μητροπολίτῃ Βελεγράδων κ. Καλλινίκῳ τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον ἐξέφρασε διὰ τοῦ Α΄ γραμματέως αὐτοῦ εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ μετὰ ζήλου ἐκπληρώσει τῶν αὐτοῦ καθηκόντων.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί.— Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ (29) ἡ Α. Θ. Π. τηλεγραφικῶς καὶ διὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Βενιαμὶν ἠύξατο τὰ δέοντα τῷ ἐριτιμῳ κ. Εὐστ. Εὐγενίδῃ, ἄγοντι τὴν ὀνομαστ. αὐτοῦ ἑορτήν.—Ὑπὲρ ὑγείας αὐτοῦ ἡ ἐπιτροπεία τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ ναοῦ τῶν Εἰτοδίων ἐτέλεσε λειτουργίαν καὶ συνεχάρη τῷ ἑορτάζοντι.

ΜΕΧΡΙ ΒΩΜΟΥ. —Ἀπὸ τῆς Σμύρνης εἰς τινας τῶν ἐφημερίδων ἐξεσφενδονίσθησαν τηλεγραφικῶς αἱ μομφαὶ τῆς ἐν Ἀϊδινίῳ ὁμογενοῦς ὀρθοδόξου δημογεροντίας ἐναντίον τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐπὶ τῷ ὅτι, τρεῖς μὲν ἐπαρχίαι τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου «ἀπέλαυσαν τῆς πατρικῆς μερίμνης τῆς Ἐκκλησίας, μόνη δὲ ἡ ἐπαρχία Ἡλιουπόλεως ἔσχε τὸ ἀτύχημα νὰ στενάζῃ μὴ ἀξιωθεῖσα τὸ ποθουμένου νέου δι' αὐτὴν μητροπολίτου». Τὸ τηλέγραμμα συμπεραίνει ἀπειλητικῶς ὅτι ὁ λαὸς ὁ νομοταγὴς καὶ εὐσεβὴς ἐξωθεῖται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰ ἔσχατα, ὑπογράφεται δ' ὑπὸ τῆς δημογεροντίας «ἐξ ὀνόματος τῆς ἐπαρχίας».

Βεβαίως ὁ πρὸς τὴν ἀνωτέραν αὐτοῦ ἀρχὴν ἀποτεινόμενος οὕτω καὶ προστάτης τῶν ἐπαρχιακῶν ἐν γένει συμφερόντων ἀναδεικνύμενος πρέπει νὰ ᾖ ἐφωδιασμένος διὰ τῶν ἐπισίμων ἐγγράφων, ἵνα μή ποτε γίνηται γέλωτος παραίτιος ὡς αὐτόκλητος πληρεξούσιος ἑλληνικῶν κοινοτήτων, δυναμένων νὰ ἐκθέσωσιν ὅσα καὶ οἱαδήποτ' ἂν ἔχωσι παράπονα. Ὡς ἡ δημογεροντία τοῦ Ἀϊδινίου ἔχῃ λογιωτάτους τινας κληρικοὺς ἢ λαϊκούς, ἔργον ἔχοντας, ἐλλείψει πιθανῶς ἑτέρων πνευματικῶν ἀσχολιῶν, τὸ συντάττειν ἢ τηλεγράμματα ἢ ἐγκυκλίους παρακλόγους, οὕτως οὐχὶ ἀδύνατον νὰ εὑρεθῇ καί τις διδάσκαλος ἢ πρόκριτος ἐν ἑτέραις κοινότησιν, εἰς τινας μάλιστα περισσότερος τοῦ ἑνός, πρὸς σύνταξιν διαμαρτυριῶν καὶ τηλεγραφικῶν μεμψιμοιριῶν.

Οὐδεὶς ἀρνεῖται ὅτι πάντες ἔχουσι δικαίωμα ν' ἀναφέρωνται πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν αἰτούμενοι θεραπείαν καταστάσεως, ἐὰν νομίζωσιν αὐτὴν κακῶς ἔχουσαν. Ἀλλὰ τὰ στοιχεῖα τῆς ἀνατροφῆς ἐπιβάλλουσι γλῶσσαν καὶ τρόπον ἐκφράσεως πρέποντα τοῖς ποιμαινομένοις ἀπέναντι τῶν ποιμένων, καὶ μάλιστα, ἀπέναντι τῆς διοικούσης Ἐκκλησίας. Ὑπέμνησεν ἡ μήτηρ Ἐκκλησία πρὸ τεσσάρων ἐτῶν καὶ πέρυσιν ἐπανέλαβεν ὅτι αἰτήτεις ἀπρεπῶς συντεταγμέναι οὐδαμῶς ὑπ' ὄψιν ληφθήσονται, καθὸ καταδεικνύουσαι τὸν βαθμὸν τῆς ἀγωγῆς τῶν γραφόντων, πολλῷ μᾶλλον ὅταν ἀκαθορίστους ἐκφέρωσι κατὰ τῶν ποιμένων αὐτῶν μομφάς, ἐκ ξένης πόλεως μὴ ἔχοντες ἀπαριθμῆσαι παραπτώματα, καὶ καταχρήτεις καὶ παραβάσεις κανόνων.

Παραδόξως δὲ μία τῶν παρ' ἡμῶν ἐφημερίδων, ὁ «Ἀνατολικὸς Ταχυδρόμος» συνέστησε τὸ «μανιφέστον» τῆς ἀξιοτίμου δημογεροντίας διὰ παρατηρήσεων καὶ κρίσεων πόρρω τῆς ἀληθείας ἀπεχουσῶν. Ζητῶν προσοχὴν καὶ σύντονον μέριμναν ἀπὸ μέρους τοῦ Πατριαρχείου «δι' ἐκείνας τὰς ἐπαρχίας ἐξαιρετικῶς, αἱ ὁποῖαι σήμερον πολυειδῶς ἀναξιοπαθοῦσι, καταδιώκονται καὶ κλυδωνίζονται παντοιοτρόπως» ἀποφαίνεται ὅτι «μία τούτων εἶναι καὶ ἡ τῆς Ἡλιουπόλεως». Εὐτυχῶς, οὔτε βουλγαρικαί, οὔτε ρουμανικαί, οὔτε ξέναι προπαγάνδαι λυμαίνονται αὐτήν. Ἂν δὲ βλέπωμεν κλυδωνιζομένην τὴν δημογεροντίαν Ἀϊδινίου, οὔτε ὑπὸ τοῦ γεραροῦ μητροπολίτου αὐτῆς ἐταράχθη καὶ ἐκλυδωνίσθη, οὔτε ἔξωθεν καὶ ἐκ γειτόνων. Ἀλλὰ τὰς ἠθικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τῶν ἐπαρχιῶν ἡ μήτηρ Ἐκκλησία γινώσκει, ἐκτιμῶσα δὲ καὶ σταθμίζουσα τὸ σπουδαῖον αὐτῶν καὶ τὸ ἐπίκαιρον ἐκείνων, ἀποφασίζει τὰ δέοντα ἐν καιρῷ. Διὰ συσσεισμῶν οὐδέποτε θεραπεύονται κοινοτικαὶ ἢ ἐπαρχιακαὶ ἀνάγκαι, τηλεγραφήματα δὲ ἀφειδῶς σφενδονιζόμενα δυνατὸν νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν ὅταν εἰς ὡρισμένα θέματα ἀναφέρωνται καὶ ὅταν μὴ γράφωνται καθ' ὃν τρόπον τὸ τῶν δημογερόντων Ἀϊδινίου, τῶν ἐκλελεγμένων ἐπὶ ἐντολαῖς δεδηλωμέναις, οὐχὶ δὲ πρὸς ταραχὴν τῶν συνειδήσεων τῶν ὀρθοδόξων.

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΩΝ
ΚΑΙ ΟΙ
ΚΑΘΟΛΙΚΟΙ ΚΡΙΤΑΙ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ(1)
1261—1453

Ὁλόκληρος ὁ διοικητικὸς ὀργανισμὸς τῆς Ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ δικαστικός, πρὸ τῆς κατακτήσεως ἔτι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν λατίνων,

1. Αἱ εἰς ἐμὲ γνωσταὶ πηγαὶ εἰσὶν ἀνεπαρκεῖς πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ μέρους τούτου τῆς ἱστορίας τοῦ βυζαντινοῦ δικαίου. Ἴσως ὑπάρχουσιν ἀνέκδοτοι τοιαῦται· μέλλουσαι νὰ ἐπιχύσωσι φῶς. Ἡ συμπλήρωσις τῆς ἱστορίας τοῦ βυζαντινοῦ δικαίου βεβαίως ἐστὶν ἐθνικὴ ἀνάγκη, καθόσον δι αὐτῆς καταδειχθήσεται ἡ ἐξακολουθητικὴ καὶ συνεχὴς ἀνέλιξις τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν δικαίου. Τοῦτο δ' ἔσται οὐσιώδης καὶ κυρία ἀπόδειξις τῆς ἐν Ἀνατολῇ οὐ μόνον διαρκοῦς ὑπάρξεως, κινήσεως καὶ δράσεως, ἀλλὰ καὶ ἐπικρατήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, παρὰ τὰς ἐπελθούσας κατακτήσεις, ἐπιδρομὰς καὶ ποικίλας πολιτικὰς μεταβολάς.

ἕνεκα τῆς δηώσεως καὶ τῆς ἐρημώσεως πολλῶν χωρῶν καὶ ἐπαρχιῶν καὶ τῆς ἀποσπάσεως τούτων ἀπ' αὐτῆς, εὑρίσκετο ἐν παραλυσίᾳ, μεταβληθεὶς οὕτως εἰπεῖν εἰς ῥάκος. Ἀπὸ τῆς κατακτήσεως δὲ ἤτοι ἀπὸ τοῦ ἀπριλίου τοῦ 1204, ὁ ἐπακολουθήτας καταμερισμὸς τοῦ κράτους (partitiones regni) ὑπὸ τοὺς λατίνους ἐπηύξησε τὴν σύγχυσιν ταύτην καὶ τὴν παραλυσίαν ἔντε τῇ διοικήσει καὶ τῷ δικαστικῷ ὀργανισμῷ, καὶ ἡ ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης ἀπέβη ἐντελῶς προβληματική.

Ἅμα τῇ ἀποκαταστάσει ὅθεν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θρόνου ὑπὸ Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου[2] ἐν Κωνσταντινουπόλει[3] τῷ 1261, ἐπιτακτικὴ καὶ πρωτίστη ἀνάγκη ἦν ἡ ἀνορθωσις τὰς τάξεως, ἤτοι ἡ διοικητικὴ ἀνοργάνωσις τῆς αὐτοκρατορίας, καὶ ἡ διὰ τὴν τάξιν ταύτην ἀπαραίτητος ἀνοργάνωσις τῶν δικαστηρίων πρὸς ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης.

Μιχαὴλ ὁ Η' ὁ Παλαιολόγος, βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 1260 μέχρι τοῦ 1281, ἐπεδόθη, κατὰ τὰ εἴκοσιν ἔτη τῆς βασιλείας αὐτοῦ, εἰς διαπραγματεύσεις πρὸς τὴν δυτικὴν Ἐκκλησίαν, ἐλπίζων διὰ τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν τὴν ἀποσόβησιν τοῦ κινδύνου, ὃν ἐθεώρει ἐπικείμενον ἐκ τῆς δύσεως, καὶ εἰς πολέμους πρὸς τοὺς φράγκους σφετεριστὰς τῶν χωρῶν τῆς Ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας, δι' ὧν ἐσκόπει ἢ τὴν ἀνάκτησιν χωρῶν, ἢ τὴν περιστολὴν ἑτέρων σφετερισμῶν. Οὐδόλως ἑπομένως ἔσχε καιρόν, ἵνα ἀσχοληθῇ σπουδαίως καὶ σοβαρῶς περὶ ἀνοργανώσεως τῶν δικαστηρίων.

Ὁ τούτου υἱός, Ἀνδρόνικος Β', ὁ Παλαιολόγος, ὁ ἐπικαλούμενος πρεσβύτερος, ἀνελθὼν τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον κατὰ τὸ 1282, νεαρώτατος, εἰς ἡλικίαν εἴκοσι τεσσάρων ἐτῶν, κατὰ τὸν Παχυμέρην[4], καίτοι στερούμενος τῆς πολιτικῆς ἐμπειρίας καὶ στρατιωτικῆς ἱκανότητος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, θεωρούμενος ὅμως εἷς τῶν λογιωτέρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀνδρῶν, ἅτε δεινότατος περὶ τὴν φιλοσοφίαν, φιλολογίαν καὶ ἐξαιρέτως περὶ τὴν θεολογίαν, κατενόησε τὴν ἐπείγουσαν ἀνάγκην τῆς ἀνοργανώσεως τῆς δικαιοσύνης. Ἐν τούτοις ὅμως, καίπερ ἀναγνωρίσας ἐγκαίρως, ὅτι αἱ περὶ ἑνώτων Ἐκκλησιῶν προσπάθειαι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, οὐ μόνον ἄκαρποι ἦσαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ γενικὸν αἴσθημα καὶ φρόνημα τοῦ λαοῦ ἀντέκειντο, οὐχ' ἧττον ἠναγκάσθη ἵνα ἀπασχοληθῇ ἐπὶ δέκα τέσσαρα ὅλα ἔτη τῆς βασιλείας αὐτοῦ εἰς τὴν κατένευσιν καὶ ἐξομάλυνσιν τῶν ἐσωτερικῶν ἐκκλησιαστικῶν διαπληκτισμῶν μεταξὺ ἀρσενιατῶν καὶ ἰωσηριτῶν, οἵτινες ἀπέμειναν ὡς ἀνιαρὸς ἐπίλογος τῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ προσπαθειῶν περὶ ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν. Μόνον δὲ κατὰ τὸ 1296 δραστηρίως εἰργάσθη πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς δικαιοσύνης, καίτοι συναισθανόμενος, ὅτι βραδέως ἐπελάβετο ταύτης, καθόσον προσπαθεῖ δικαιολογίαν τούτου παραθέσας ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ παρ' αὐτοῦ δημοσιευθέντος νόμου[5].

(ἕπεται συνέχεια)

ΘΑΛΗΣ Γ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ

καθηγητὴς τῶν νομικῶν ἐν τῇ Θεολογ. Σχολῇ Χάλκης

---

2. Θανόντος κατ' αὔγουστον τοῦ 1259 ἐν Νικαίᾳ τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδώρου τοῦ Λασκάρεως, καὶ καταλιπόντος, ἅτε ὀκταετοῦς ὄντος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου, τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἀρχῆς τῷ πατριάρχῃ Ἀρσενίῳ καὶ τῷ πρωτοβεστιαρίῳ Γεωργίῳ Μουζάλωνι, ὁ στρατὸς, μὴ λαβὼν τὰ συνήθη ἐπὶ τῇ ἀναγορεύσει νέου βασιλέως χρηματικὰ βοηθήματα, ἀπεστάτησεν ἐννέα ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως, καὶ φονεύει τὸν κυβερνῶντα τὸ κράτος Γεώργιον Μουζάλωνα, ἐπὶ τῇ προφάσει, ὅτι ἐπιβουλεύεται τὸν νεαρὸν βασιλέα. Τότε Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος, ἀπόγονος ἀριστοκρατικοῦ οἴκου, ἀναγόντος τὴν καταγωγὴν εἰς τὸν ΙΑ' αἰῶνα, ἰσχύων παρὰ τῷ στρατῷ, ὃν εἰς τὴν νίκην πολλάκις ὡδήγησεν, ἀνέκαθεν προσοικειωμένος τοῖς μεγιστᾶσι τοῦ κράτους καὶ τοῖς πρωτεύουσιν οἴκοις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης(α), καὶ ἀπολαύων γενικῆς ὑπολήψεως ἱκανοῦ πολιτικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ ἀνδρὸς, ἄλλως τε μὴ ἀναμιχθεὶς ἐν τῷ πραξικοπήματι τοῦ στρατοῦ ἀλλὰ μόνον προνοήσας περὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ νεαροῦ βασιλέως Ἰωάννου, προχειρίζεται τότε μὲν κυβερνήτης τῶν πραγμάτων, λαβὼν τὸ τοῦ μεγάλου δουκὸς ἀξίωμα, μετὰ τέσσαρας δὲ μῆνας στέφεται καὶ αὐτοκράτωρ μόνος αὐτὸς, γενόμενος οὕτως ἀρχηγέτης τοῦ ὁμωνύμου αὐτοκρατορικοῦ οἴκου, τοῦ κρατήσαντος τὸ στέμμα τοῦ ἀνατολικοῦ κράτους ἐπὶ δύο ὅλους αἰῶνας, μέχρι τῆς πτώσεως αὐτοῦ τῷ 1453.

(α) Ἐκτὸς τῶν Παλαιολόγων, οἱ ἐπισημότεροι οἶκοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, κατὰ τὸν Παχυμέρην, ἦσαν οἱ Τζαμάντουροι, **οἱ Τορνίκιοι,** οἱ Στρατηγόπουλοι, οἱ ἐκ τοῦ Ραοὺλ, οἱ Βατάτζοι, οἱ τοῦ Φιλῆ, οἱ Καβαλλάριοι, οἱ Νοστόγγοι, οἱ Καμύτζαι, οἱ Ἀπρηνοὶ, οἱ Ἄγγελοι, οἱ Λιβαδάριοι, **οἱ Ταρχανειῶται,** οἱ Φιλανθρωπηνοὶ, οἱ Καντακουζηνοί.

(3) Ὁ ἱκανὸς στρατηγὸς, ὁ κατόπιν ἐπιτυχῶν ἐκστρατειῶν τιμηθεὶς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ Παλαιολόγου διὰ τοῦ ἀξιώματος τοῦ καίσαρος, Στρατηγόπουλος, ἀποσταλεὶς μετ' ὀλιγαρίθμου στρατοῦ ὅπως συνέχῃ τόν τε δεσπότην τῆς Ἠπείρου καὶ τὸν βασιλέα τῶν βουλγάρων Κωνσταντῖνον, καί τοι ἔχων διαταγὴν, ἵνα μηδὲν ἐπιχειρήσῃ κατὰ τῆς ὑπὸ τῶν λατίνων κατεχομένης Κωνσταντινουπόλεως, ἐν τούτοις, μαθὼν ὅτι αὕτη κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἦν ἔρημος στρατιωτῶν, κατὰ τύχην δὲ μυηθεὶς νύκτα τινὰ παρὰ κατοίκου περιπλανωμένου ἐν τοῖς ἀγροῖς, ἐκτὸς τῶν τειχῶν, τὴν ὕπαρξιν ὑπογείου εἰσόδου, εἰσάγει δι' αὐτῆς, ἐνῶ πᾶσαι αἱ πύλαι ἦσαν κεκλεισμέναι, πεντήκοντα στρατιώτας καὶ δι' ἀλώσεως μιᾶς αὐτῶν εἰσέρχεται μεθ' ἅπαντος τοῦ στρατοῦ καὶ γίνεται ἀμαχητεὶ σχεδὸν κύριος τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν 26 ἰουλίου 1261.

(4) Ὁ Γεώργιος Παχυμέρης ἐγεννήθη ἐν Νικαίᾳ τῆς Ἀσίας τῷ 1242 καὶ ἀπεβίωσε τῷ 1310. Ἐπὶ Μιχαὴλ Παλαιολόγου (1260—1281) ἀνῆλθεν εἰς τὰ ἀνώτατα ἀξιώματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κράτους. Ἔγραψε δὲ ἱστορίαν τῆς Ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας, συνέχειαν τῆς τοῦ Νικήτα καὶ Ἀκροπολίτου εἰς δέκα τρία βιβλία ἀπὸ τοῦ ἔτους 1258 μέχρι τοῦ 1308.

(5) K. E. Zαχ. Λίγγενταλ. Jus Greco-Romanum, Pars III Νεαραὶ μετὰ τὸν Ἰουστινιανὸν Coll. V. Nov. XXXVIII, σελ. 660. «Θυμάσοιτε δ' ἄν, ἴσως, εἰ πάλαι τοσοῦτον ὂν ἄριστον (ἡ δικαιοσύνη) οὐχ ἡμῖν δέδοκται ἢ δεδογμένον, οὐχὶ εὐθὺς ἠγάγομεν εἰς τὸ μέσον, ἀλλὰ βραδέως ἐπὶ ταῦθ' ἥκομεν τούτου τὰς αἰτίας ἐροῦμεν· τὰ μὲν πρῶτα τῆς ἡλικίας ἡμῶν καθυπείκων τῇ φύσει, ὅτε δὲ νοῦς ἀνέκυπτε, τότε εὐθὺς ἐμοὶ γενναίους ἐπὶ λογισμοὺς ἐρχομένῳ δόγμα βέβαιον γίνεται, ὅτι οὐδὲν ἀγαθὸν δυνατὸν εἶναι οὔτε συστῆσαι τὴν ἀρχὴν, οὔτε οἰκονομηθῆναι, τοῦ Θεοῦ μὴ συνεφαπτομένου· τούτου δὲ ἵνα καλῶς ἐπιτυγχάνωμεν ἔγνων τὸ μὲν δεῖν δεῖσθαι τοῦ Θεοῦ, καὶ πάνυ τι θερμῶς δεῖσθαι συνεργὸν ἐφ' ἅπασιν ἔχειν, τὸ δὲ ἐπιμελῶς χρῆσθαι οἷς ἂν θεραπεύοιτο, ὡς ἂν μὴ ταῖς φωναῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς ἔλκοιμεν τοῖς πράγμασι, πρὸς ἃ μᾶλλον Θεὸς βλέπει καὶ προσέχει ταῖς ἱκεσίαις δοκιμάζων δηλονότι πρότερον τὰς πράξεις.

Η ΑΓΙΟΤΑΦΙΤΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

(συνέχεια τεύχους 35)

Ι΄.

ΥΛΙΚΑΙ ΚΑΙ ΗΘΙΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

[Μεγάλη πτωχεία τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων καὶ τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος ἐν ἀρχῇ τοῦ ιστ΄ αἰῶνος—Αἱ δωρεαὶ τοῦ ἑλληνικοῦ Γένους ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Τάφου— Ὁ ἀπαρτισμὸς τῆς κτηματικῆς περιουσίας τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος—Αἱ μεγάλαι δαπάναι αὐτῆς καὶ ἡ μέριμνα τοῦ Γένους πρὸς ἀπότισιν τῶν χρεῶν τοῦ Ἁγίου Τάφου—Διακανόνισις τῶν οἰκονομικῶν αὐτοῦ ζητημάτων —Μετόχια, Μοναστήρια, Βιβλιοθῆκαι καὶ ἄλλα καθιδρύματα τοῦ Ἁγίου Τάφου—Βοήθεια τοῦ Γένους πρὸς τὴν Ἁγιοταφιτικὴν Ἀδελφότητα ἐν τοῖς Προσκυνηματικοῖς καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις αὐτῆς ζητήμασιν].

Ἵνα δὲ τῷ ὄντι ἐπαρκέσῃ αὕτη εἰς τοιοῦτον κολοσσιαῖον ἀγῶνα εἶχεν ἀνάγκην ἐκτάκτων ὑλικῶν καὶ ἠθικῶν δυνάμεων, ἃς προθύμως προσεπόρισεν αὐτῇ τὸ ἔθνος. Κατὰ τὸν ιστ΄ καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ ιζ΄ αἰῶνος ἐν ἀπεριγράπτῳ ἐνδείᾳ διετέλει τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων τοιαύτῃ, ὥστε ὁ πατριάρχης Γερμανὸς τῷ 1569 δι' ἐγκυκλίου αὐτοῦ πρὸς τὸ ὅλον Γένος ἀπευθυνόμενος ἔλεγε, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι καὶ αὐτὸν τὸν ἄρτον μετὰ δακρύων ἤσθιον οἱ δοῦλοι τοῦ Ἁγίου Τάφου μοναχοί, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ ὑπὸ τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμὰν ὁρισθέντα κατὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὸν Ναὸν ὀλίγα χρήματα. Ὁ δὲ διάδοχος αὐτοῦ πατριάρχης Σωφρόνιος τῷ 1603 ἔγραφεν ὅτι οἱ ἁγιοταφῖται ἐστεροῦντο καὶ τοῦ ἐπισυσίου ἄρτου· «Καὶ εἰς τόσην μεγάλην πτωχείαν καὶ ἔνδειαν ἐκατηντήσαμεν, ὡς καὶ τῶν ἀναγκαίων χρειῶν καὶ τροφῶν ὑστερεῖσθαι». Ὑπὸ τοιαύτης ὅμως δικαιεῖχοντο αὐταπαρνησίας, ὥστε ὁ πατριάρχης ἐπέλεγε· «Πλὴν ταῦτα ὑπομένομεν δι' ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ τοσοῦτον ὑπομένομεν, ὡσὰν οἱ παλαιοὶ μάρτυρες ἐκείνοιμίαν ἡμέραν δύο καὶ τρεῖς, ἀλλ' ἡμεῖς καθ ἑκάστην ἡμέραν τυραννούμεθα διὰ τὸν Ἅγιον Τάφον». Ἦτο δὲ ἀδύνατον νὰ διεξαγάγῃ ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης τὸν μέγαν αὐτῆς ὑπὲρ τῶν Προσκυνημάτων ἀγῶνα ἄνευ τῆς ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς τοῦ ὅλου ἔθνους συνδρομῆς, κατὰ διαφόρους καὶ ποικίλους τρόπους παρασχεθείσης.

Πρὸ παντὸς, ἀπὸ τοῦ ΙΣΤ΄ αἰῶνος καὶ ἑξῆς, ἤρξαντο αἱ μεγάλαι δωρεαὶ κτημάτων εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον, πρωτοστατούντων τῶν ἑλλήνων ἡγεμόνων τῶν παριστρίων χωρῶν. Ἤδη ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Δωροθέου τῷ 1523 ἐγένετο ἡ πρώτη δωρεὰ κτήματος εἰς τὴν Ἀδελφότητα τοῦ Παναγίου Τάφου ἐν Κύπρῳ, ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἱδρύθησαν τὰ πρῶτα «Ἀδελφάτα» ἐν πάσαις ταῖς χώραις ταῖς ἑλληνικαῖς ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Τάφου. Πάντα τὰ κτήματα τοῦ Ἁγίου Τάφου ἐν Ρουμανίᾳ, Βεσσαραβίᾳ, Τουρκίᾳ, Ἑλλάδι, Κύπρῳ, Κρήτῃ καὶ ἀλλαχοῦ, ἐδωρήθησαν ὑπὸ ὡρισμένων προσώπων, ἐξ ὀνόματος ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους, ὡς ἀναφαίρετος περιουσία τοῦ Ἁγίου Τάφου, οἱ δωρούμενοι δ' ἐν τοῖς δωρητηρίοις αὐτῶν γράμμασιν ὥριζον ἁπλῶς τὸν ὅρον τοῦ μνημοσύνου αὐτῶν ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Τάφου. Ἐκτὸς τῶν δωρεῶν τούτων ἀκινήτων κτημάτων ὑπῆρχον καὶ αἱ ἐτήσιοι διαφόρων οἰκογενειῶν ἢ ἰδιωτῶν δωρεαὶ χρημάτων, σίτου, σάπωνος, ἐλαίου καὶ ἄλλων. Οἱ πατριάρχαι καὶ οἱ ἁγιοταφῖται ἀδιαλείπτως περιώδευον ἀνὰ τὰς ἑλληνικὰς χώρας, συλλέγοντες ἐράνους ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Τάφου, ὑπῆρχον δὲ καὶ διάφορα σωματεῖα ἑκασταχοῦ («ἰσνάφια») ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Τάφου συλλέγοντα χρήματα καὶ ἀποστέλλοντα εἰς Ἱερουσαλὴμ διὰ τῶν «ἐπιτρόπων» τοῦ Ἁγίου Τάφου. Μέγα δ' εὐτύχημα αὐτοῦ πᾶς ἕλλην ἐθεώρει τὴν ἐπίσκεψιν τῶν Ἁγίων Τόπων, καὶ πᾶς προσκυνητὴς προσέφερεν οὐ μόνον κατὰ τὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ παρουσίαν αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ ἐφ' ὅρου ζωῆς διάφορα, ἀναλόγως τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, ποσὰ, ἢ ἱερὰ ἀναθήματα, δι' ὧν συνηθροίζοντο ἐτησίως ἱκανὰ ποσά. Καὶ νῦν δ' ἔτι ἐν τοῖς ναοῖς τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου εἶνε ἀνηρτημένα τὰ κυτία τοῦ Ἁγίου Τάφου. Ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἡμίσεως τοῦ ΙΘ΄ αἰῶνος ἤρξαντο κατὰ χιλιάδας μεταβαίνοντες καὶ οἱ ῥῶσοι προσκυνηταὶ εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους, οἵτινες ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν ἐξακολουθοῦσι βοηθοῦντες, διὰ μικρῶν ἢ μεγάλων δωρεῶν, τὰ Προσκυνήματα.

Ὁ ὑπὲρ τῶν Προσκυνημάτων ἀγὼν ἀπῄτει μέγιστα χρηματικὰ ποσὰ, διεξαγόμενος ἐναντίον πολυδυνάμων καὶ πλουσίων ἀντιπάλων. Τούτου ἕνεκα ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης πάντοτε διετέλει ὑπὸ βαρύτατα χρέη, τούτων δὲ ἡ ἀπότισις δι' ἐκτάκτων ἐράνων ἐγίνετο ὑπὸ τοῦ ἔθνους. Πρὸ ὀλίγων ἔτι ἐτῶν πρὸς ἀπότισιν τοῦ χρέους μόνον ἐκ τῆς Ἑλλάδος συνελέγησαν περὶ τὰς 30,000 λιρῶν, ὕστερον δὲ προσηνέχθη ὁ ὁμογενὴς κ. Γ. Ζερβουδάκης πρὸς τὴν ὁλικὴν αὐτοῦ ἀπότισιν. Μετὰ τὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ ΙΘ΄ αἰῶνος γενομένην, συνδρομῇ πάντων τῶν ἑλλήνων, ἀνοικοδόμησιν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ἡ Ἀδελφότης ὑπὸ τοσούτων κατεβαρύνθη χρεῶν ὥστε ἐκινδύνευσε νὰ διαλυθῇ. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ ἐξεδηλώθη ἡ ἀγάπη τοῦ ἔθνους πρὸς τὸν Ἅγιον Τάφον καὶ ἡ ὁλοπρόθυμος αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν ἀφοσίωσις ἐμφαντικώτατα. Ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Ἀθανάσιος Δ΄ (1828 1845) ἀπετάθη τῷ 1827, ὡς πάντοτε ἐγίνετο, πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην, ὅστις συνεκάλεσεν ἐν τῷ Πατριαρχείῳ ἐπανειλημμένας συνελεύσεις «τῆς ἁγίας Συνόδου, τῶν τιμιωτάτων καὶ εὐγενεστάτων προὐχόντων τοῦ Γένους ἡμῶν καὶ τῶν λοιπῶν χριστιανικῶν μελῶν, οἷς ζῆλος εὐσεβείας ἐνέστακται».

Κατηρτίσθη ἐπιτροπὴ ἐκ λαϊκῶν μελῶν, ἥτις καθῆκον εἶχε νὰ ἐξελέγχῃ τοὺς λογαριασμοὺς τῆς Ἀδελφότητος, νὰ συλλέγῃ εἰς κοινὸν ταμεῖον τῆς ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Τάφου συνδρομὰς καὶ τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἔτι τοῦ πατριάρχου τῆς Ἱερουσαλὴμ γινομένας, νὰ ἐγκρίνῃ ἢ νὰ μὴ ἐγκρίνῃ τοὺς ὑπὸ τοῦ πατριάρχου διοριζομένους ἁγιοταφίτας διαχειριστὰς τῆς περιουσίας τοῦ Παναγίου Τάφου ἢ συλλογῆς ἐράνων, οἵτινες ὤφειλον νὰ παρουσιάζωσιν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τακτικοὺς λογαριασμούς. Ἐτησίως δὲ συνερχομένη γενικὴ συνέλευσις ἔμελλε νὰ ἐξετάζῃ τὰς ἐργασίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἧς τὰ μέλη, αἰτήσει μὲν τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων ἐντολῇ δὲ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἐξελέγοντο ὑπὸ τῶν προκριτοτέρων ἀδελφάτων (ρουφετίων). Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη εἶχε στείλει καὶ ἐξάρχους εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς διευθέτησιν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Ἁγίου Τάφου· ἐθεώρησε δὲ καθῆκον αὐτοῦ ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀπὸ Σιναίου Κωνστάντιος ἵνα ἐπιτιμήσῃ τινὰς τῶν ἁγιοταφιτῶν ἐκ μέρους ὅλου τοῦ γένους, διότι δὲν συνετέλουν εἰς τὴν καλὴν τῆς Ἀδελφότητος κατάστασιν. Διὰ τοιούτων καὶ ἄλλων ἐνεργειῶν, διὰ τῆς ἐπιβολῆς ἐπὶ παντὸς Ἕλληνος φόρου ἑνὸς γροσίου, τὸ χρέος τῆς Ἀδελφότητος ἐπληρώθη. Λίαν δ' εὐλόγως, ὅταν μετά τινα ἔτη συνετάχθησαν οἱ ἐθνικοὶ κανονισμοί, ἐτέθη εἰδικὸν ἄρθρον, καθ' ὃ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, ὡς ἀντιπροσωπεία τοῦ ἔθνους, ἐπιβλέπει ἐὰν ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐκπληροῖ μετὰ ζήλου τὸ πρὸς τὰ ἅγια Προσκυνήματα καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς ἐθνικὴν κληρονομίαν καὶ περιουσίαν καθῆκον αὐτοῦ, δικαιουμένου καὶ λόγον ζητεῖν παρὰ τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ Παναγίου Τάφου.

(ἕπεται συνέχεια)

ΔΗΛΩΣΙΣ

Γνωστίζεται τοῖς ἐνδιαφερομένοις ὅτι τὸ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικὸν δικαστήριον ἀπὸ τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος θὰ συνεδριάζῃ ἑκάστην δευτέραν ἀπὸ τῆς 8 π. μ. εὐρωπαϊστί.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 17 σεπτεμβρίου 1909.

(Ἐκ τοῦ γραφείου)

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
Πνευματικὸν δικαστήριον

(Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὖξ. ἀριθ. 76 καὶ χρονολ. 27 ὀκτωβρίου 1905 περὶ διαζεύξεως ἀποφάσεως τοῦ ἐν τοῖς πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, οἵτινος ἡ δημοσίευσις διὰ τῶν ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Προόδου» κατ' αἴτησιν τῆς ἐναγούσης, πιστοποιηθέντος τοῦ ἀγνώστου τῆς διαμονῆς τοῦ ἐναγομένου, ἐνεκρίθη κατὰ τὴν δικάσιμον τοῦ δικαστηρίου τούτου τῆς 3 σεπτεμβρίου ἐ.ἔ.)

Διὰ ταῦτα

Δικάζον κατ' ἀντιμωλίαν καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 5960 καὶ ἀπὸ 12 σεπτεμβρίου 1905 ἀγωγὴν τῆς Φωτίκας Α. Παναγιώτου κατὰ Ἀποστόλου Παναγιώτου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον διαλυτέον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου καὶ,

Ἐπιτίθησιν αὐτῷ ὡς ἡττηθέντι ἐν τῇ δίκῃ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, ἀνιόντα εἰς γρ. διακόσια τριάκοντα (ἀριθ 230) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερὸν

Ὁ πρόεδρος ‡

† Ὁ Ἐλασσῶνος Πολύκαρπος Ὁ Α' γραμματεὺς
Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
Πνευματικὸν δικαστήριον

Ἀριθ. πρωτ. 6500

Ἡ Ἀλεξάνδρα Ἐμμ. Ἰωαννίδου, τὸ γένος Ἀθανασίου Κουτελῆ, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανή, τέως μὲν κάτοικος Ὑψωμαθείων Κωνσταντινουπόλεως νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον πέμπτην καὶ ὥραν 2 μ. μ. εὐρωπαϊστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς (ἀριθμ. 31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς, συζύγου Ἐμμανουὴλ Γ. Ἰωαννίδου, ξυλουργοῦ, χριστιανοῦ ὀρθοδόξους ὑπηκόου ὀθωμανοῦ καὶ κατοίκου Μ Ἀγορᾶς (τσαρσῆ) Πόλεως, ἐπὶ διαζευξει. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτῆς ἀγωγὴ περὶ διαζεύξεως δικασθήσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», καὶ «Πατρίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 12 σεπτεμβρίου 1909.

Ὁ πρόεδρος ‡

†Ὁ Ἐλασσῶνος Πολύκαρπος Ὁ Α' γραμματεὺς
Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ
Πνευματικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Κωνσταντῖνος Ἀθανασίου, γεωργὸς, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, χριστιανὸς ὀρθόδοξος καὶ κάτοικος τοῦ χωρίου Καρασιακλῆ, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην πέμπτην καὶ ὥραν 3 τουρκιστὶ, μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ πνευματικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Διδυμοτείχου αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Εὐαγγελινῆς Πασχάλη, κατοίκου τοῦ αὐτοῦ χωρίου, ἐπὶ διαζεύξει. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ἔβρου».

Ἐν Διδυμοτείχῳ 1909 σεπτεμβρίου 18 ‡

Ὁ προεδρεύων ἀρχιερ. ἐπίτροπος
Οἰκονόμος Λεόντιος Ὁ γραμματεὺς
Π. Ε. Βλαχόπουλος

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΑΡΙΘ. – 39

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιγραμμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον . . . . . Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Λογικὴ θεμάτων ἄποψις — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Δίδαγμα ἐξ Ἄρκτου τοῖς ἐν Ἀνατολῇ — Συνδρομαὶ ἐξ Ἀμερικῆς — «Ἐθνικὴ Φωνή» — Ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

ΛΟΓΙΚΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΠΟΨΙΣ

Αἱ περὶ τῶν δικαίων καὶ προνομιῶν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἐξηγήσεις καὶ συζητήσεις ἀπεδείχθησαν ὠφέλιμοι, ἀναγκάσασαι τοὺς ἀπὸ ἐνὸς σχεδὸν ἔτους συζητοῦντάς τε καὶ πολυπραγμονοῦντας τούρκους δημοσιογράφους καὶ πολιτευτὰς ὅπως ὁμολογήσωσι τὴν ὕπαρξιν καὶ τὸ βάσιμον τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν δικαίων, νῦν δὲ ζητοῦντας ἀπὸ σκοποῦ νὰ διαιρέσωσιν αὐτὰ εἰς θρησκευτικὰ καὶ κοσμικά, ἢ πολιτικά, ν' ἀρνηθῶσι δ' εἰς τὴν διοικοῦσαν καὶ ποιμαίνουσαν Ἐκκλησίαν τὸ δίκαιον τοῦ πρὸς τὴν κοσμικὴν ἀρχὴν ἀναφέρεσθαι καὶ παριστᾷν τὰ εἰς τοὺς ὑποκειμένους αὐτῇ χριστιανούς, τοὺς ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ κλήρου δῆλα δὴ ποιμαινομένους, προσγινόμενα ἀδικήματα καὶ ὑποβάλλειν ἐκ μέρους ὀρθοδόξων ὑπηκόων τά τε αἰτήματα αὐτῶν καὶ τὰ κατὰ τῶν κυβερνητῶν αἰτιάματα.

Εἰς τὰς ὁπλώσεις τοῦ Μ. βεζύρου Χιλμῆ πα-σᾶ τὸν λόγον ἀναφέροντες ἐδηλώσαμεν ἐν ὀλίγαις πρὸ πέντε ἑβδομάδων ὅτι ἡ Μ. Ἐκκλησία οὔτε προξενεῖον, οὔτε πρεσβεία ξένης τινὸς δυνάμεως ἐθεωρήθη ποτέ, καθὼς καὶ ὁ ὑψηλότατος πρωθυπουργὸς διατείνεται· διότι ἐπὶ αἰῶνας ἐθεωρεῖτο Δύναμις ἰδία, πρὸς τὸν ρεϊζ-ἐφέντην (ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν) ἀνταποκρινομένη καὶ μετ' αὐτοῦ συνεννοουμένη, καθὼς ἀνταπεκρίνετο καὶ μετὰ τῶν μεγάλων εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων διὰ τῶν πρεσβευτῶν αὐτῶν. Προστιθέμεθα σήμερον ὅτι καὶ κατ' εὐθεῖαν ἀνταπεκρίνετο πρὸς βασιλεῖς καὶ κυβερνήτας τῆς ἀρκτικῆς καὶ δυσμικῆς Εὐρώπης, καθὼς δεικνύουσιν αἱ πρὸς τοὺς τσάρους τῆς Ρωσσίας καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς Ἰβηρίας καὶ τῆς Σουηδίας ἐπιστολαὶ πολλῶν πατριαρχῶν περὶ κοινῶν, οὐχὶ δ' ἰδιωτικῶν ὑποθέσεων, πατριαρχῶν ὄχι μόνον οἰκουμενικῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας, καὶ τῶν Ἱεροσολύμων πρὸς ἄλλους. Ἤδη δὲ γνωστὸν εἰς τοὺς τὴν ἱστορίαν μελετῶντας (ἣν θέλουσι λάβει τὸν κόπον νὰ ἐξερευνήσωσιν ἐπαρκῶς οἱ τοῦρκοι πολιτευταί) ὅτι καὶ πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας ἀνταπεκρίθη κατ' εὐθεῖαν ὁ ἀείμνηστος οἰκουμενικὸς πατριάρχης (1643) Παρθένιος Α' ὁ Γέρων ἐπικαλούμενος.

Τὴν τοιαύτην μεγάλην τῶν Πατριαρχείων καὶ μά-

λιστα τοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως σημασίαν, μέχρι τῆς σήμερον ἀναμφισβητήτως παρατεινομένην, οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ, ἐκτὸς τινων τούρκων πολιτευτῶν καὶ δημοσιογράφων, οἵτινες, ὡς εἴπομεν, ὡμολόγησαν ὅτι ὑπάρχουσι προνόμια καὶ δίκαια, δηλώσαντες ἐπ' ἐσχάτων ὅτι ἐννοοῦσι νὰ σεβασθῶσι καὶ τηρήσωσιν αὐτά. Εὐχαριστοῦμεν ἐπὶ τῇ δηλώσει καὶ μάλιστα ἐὰν ἀπαντα-χοῦ πραγματικῶς δείξωσιν ὅτι θέλουσι σεβασθῇ πάσας τὰς διατάξεις τῶν πατριαρχικῶν καὶ τῶν ἀρχιερατικῶν βερατίων, ὅτι θέλουσι σεβασθῇ πάσας τὰς παραδόσεις καὶ τὰ παλαιότερα γράμματα τῶν καλιφῶν καὶ σουλτάνων, τῶν ἐπικυρούντων τὰ πολλὰ δίκαια καὶ προνόμια τῶν ἁγιωτάτων Ἐκκλησιῶν, τῶν ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ, καὶ κυρίως τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

Περὶ τῶν ἠθικῶν ἀληθειῶν καὶ διδασκαλιῶν τοῦ Θεανθρώπου, τοῦ ἐλθόντος «πληρῶσαι τὸν νόμον, οὐχὶ καταλῦσαι», καὶ τῶν ἀρχαιοτάτων τῆς Πενταετεύχου καὶ τοῦ Δευτερονομίου τοιούτων, οὐδὲν νῦν λέγομεν, φρονοῦντες ὅτι οἱ φιλομαθέστεροι τῶν τούρκων θέλουσι μάθει πόσους αἰῶνας τὸ βιβλίον τοῦτο τυγχάνει παλαιότερον τοῦ Κομφουκίου, ὃν ἀντιτάττει ἡμῖν ἔν τινι τελευταίῳ αὐτῆς ἄρθρῳ ἡ τουρκικὴ συνάδελφος «Τασβίρι-Ἐφκιάρ», εἰκὼν ἰδεῶν ἀνακριβῶν παρισταμένη. Ἀλλὰ περὶ ἀποστολῆς τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ πατριαρχῶν διαφόρου τῆς ἱερᾶς καὶ θρησκευτικῆς, ἐξ ἀρχαίων χρόνων ἤδη συνήθους, παραπέμπομεν τόν τε σοφολογιώτατον τῆς εἰρημένης ἐφημερίδος καὶ τοὺς τῆς «Ἰκδὰμ» καὶ «Τανὴν» εἰς τὰς τῶν πάλαι χρονογράφων καὶ τῶν ἱστορικῶν μαρτυρίας, ὅπως πεισθῶσιν ὅτι, ἐν μεγάλαις καὶ κρισίμοις περιστάσεσιν, εἰς τοὺς πατριάρχας ἀνετίθεντο καθήκοντα, πολὺ πιθανῶς εἰς ὑπουργοὺς τοῦ πολέμου καὶ εἰς ὑπουργοὺς τῶν ἐξωτερικῶν ἰδιάζοντα.

Ἐὰν ἐν καιρῷ πολιορκιῶν ἀναφέρῃ ἡ ἱστορία κληρικοὺς ἐπαγρυπνοῦντας εἰς τὴν ὑπεράσπισιν πόλεων, ἢ προσφυέστερον εἰς ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς τῶν ὑπ' αὐτῶν ποιμαινομένων, γινώσκομεν ἐν τούτοις καὶ πατριάρχας ἀναλαβόντας ἐξομάλισιν πολιτικῶν ὑποθέσεων. Οἱ ἐλλόγιμοι συντάκται τῶν τουρκικῶν ἐφημερίδων ἀγνοοῦσιν ὅτι τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον ἀπέστειλεν ἡ αὐτοκρατορικὴ αὐλὴ τῆς Ἀνατολῆς ὅπως διαπραγματευθῇ πρὸς τὸν γότθον ἀντάρτην Γαϊνᾶν περὶ τῆς ἀπομακρύνσεως αὐτοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, τὴν ὁποίαν ἠπείλει νὰ ζημιώσῃ· εἰς δὲ τὸν ἀοίδιμον πατριάρχην Νικόλαον τὸν Μυστικὸν, μετὰ πεντακόσια καὶ ἐπέκεινα ἔτη ἀπὸ τῆς εἰς τὸν Χρυσόστομον δοθείσης ἐντολῆς, ὁμοίαν ἐντολὴν ἐνεπίστευσαν οἱ βυζαντινοὶ βασιλεῖς συνεννοήσεως πρὸς τὸν ἐπιδραμόντα τὴν Θράκην καὶ ἀπειλοῦντα τὴν Κωνσταντινούπολιν βούλγαρον ἄρχοντα Συμεών. Καὶ εἰς τὰς εὐχὰς καὶ προτροπὰς ἀμφοτέρων ἀποδίδοται ἡ σωτηρία τῆς πρωτευούσης καὶ τοῦ κράτους.

Ὅμοια παραδείγματα ἀναφέρει ἡ ἱστορία, καὶ κατ' αὐτὰ ἡ παρέμβασις ἀρχιερέων καὶ μοναχῶν καὶ πατριαρχῶν, ὄχι μόνον παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ παρὰ λαοῖς ἑτέροις, ἐπεζητεῖτο, καὶ κατὰ τοσοῦτῳ συνεχῆ τρόπον, ὥστε ν' ἀποβαίνῃ δικαίωμα, καθορισθὲν καὶ ὑπὸ νόμων τῶν βασιλέων τῆς Ἀνατολῆς· ἀφοῦ μάλιστα καὶ εἰς συμβούλια περὶ κοσμικῶν ὑποθέσεων ἐλάμβανον μέρος οὗτοι, καὶ εἰς συσκέψεις περὶ κηρύξεως πολέμου. Τὴν τοιαύτην συνήθειαν ἐσεβάσθησαν οἱ τοῦρκοι δορυκτήτορες, προσκαλοῦντες τοὺς πατριάρχας εἰς συνέδρια μεγάλα πρὸς ἀκρόασιν αὐτοκρατορικῶν διαγγελμάτων, καὶ πρὸς συζήτησιν ἔτι θεμάτων φερόντων οὐχὶ θρησκευτικὸν, ἀλλὰ πολιτικὸν χαρακτῆρα, καὶ καθιερώσαντες τὴν ἐν τῇ διοικήσει συμμετοχὴν διὰ τῆς ἐν ἐπαρχιακοῖς συμβουλίοις παρεδρείας. Παραπέμπομεν εἰς πολλὰς κρισίμους τῆς τουρκικῆς ἱστορίας περιόδους, ὧν μιμνησκόμεθα πάντες, οἱ μὲν ἀκούσαντες, οἱ δὲ καὶ ἰδόντες, παραπέμπομεν εἰς κανονισμοὺς καὶ νόμους αὐτοκρατορικοὺς, οἵτινες ἐζήτουν νὰ ἐμπεδώσωσι καθεστὼς αἰῶνας πολλοὺς ζῆσαν καὶ ἰσχύσαν, οὐχὶ δέ τινα καινοφανῆ νὰ εἰσαγάγωσι συνήθειαν εἰς τὸν βίον τῆς Ὀσμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Καὶ λαλοῦμεν περὶ παρεμβάσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐν παντὶ κλάδῳ τῆς διοικήσεως, παρεμβάσεως καὶ συμβολῆς ἐπιζητηθείσης ὑπὸ τοῦ κράτους ἀπὸ τῶν πρώτων ἔτι χρόνων τῆς μεταφορᾶς τῆς πρωτευούσης ἐκ Δύσεως εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ διατηρουμένης ἕως καὶ τῆς σήμερον· Ἐπεκαλεῖτο δὲ τὴν τοιαύτην παρέμβασιν ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις πάντοτε καὶ κατὰ δυσχερεῖς τοῦ βίου αὐτῆς περιστάσεις, καὶ ἐν ἐξάψει παθῶν φυλετικῶν ἢ θρησκευτικῶν, καὶ πρὸς πρόληψιν κινδύνων, ἐνῷ πᾶσαν εἶχεν εἰς χεῖρας τὴν ἐξουσίαν, ἀστυνομικὴν καὶ στρατιωτικὴν, πρὸς ἀποφυγὴν τούτων καὶ κατευνασμὸν ἐκείνων. Ἀποφεύγομεν τὴν παράταξιν ἀποδείξεων καὶ παραδειγμάτων, διότι πιστεύομεν ὅτι γινώσκουσιν ἀρκετὰ τούτων οἱ τοῦρκοι πολιτευταὶ καὶ δημοσιογράφοι, οὔτε δύνανται ν' ἀρνηθῶσιν ὅσα διδάσκει τὸ παρελθόν.

Ἀλλὰ γράφουσι καὶ ἐπαναλαμβάνουσιν ὅτι παρῆλθον οἱ παλαιοὶ χρόνοι, νῦν δὲ κηρυχθέντος καὶ ἐνισχυομένου τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος, ταῦτα δέον νὰ ἐκλίπωσι. Καὶ ὅμως τὸ πολίτευμα τοῦτο τὸ συνταγματικὸν ἀγνοοῦμεν ἂν μεταβάλῃ ἢ μετέβαλε τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα τῶν τούρκων. Ἀγνοοῦμεν δὲ καὶ κατὰ τί καὶ κατὰ πόσον ἔβλαψεν αὐτοὺς ὡς ἔθνος ἢ ὡς κυβέρνησιν ἡ παρέμβασις τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ ἀδικουμένων ἢ πιεζομένων ἢ καταδιωκομένων χριστιανῶν, οἵτινες πνευματικὴν ἀρχὴν ἔχουσι τὴν Ἐκκλησίαν καὶ πνευματικοὺς πατέρας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς, ὧν εἰσιν ἀρ-

χηγοί, ἤτοι πρόεδροι, οἱ πατριάρχαι. Τὸ παράπονον αὐτοῦ τὸ τέκνον εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα λέγει, ἀγνοοῦμεν δὲ ἂν παρ' ἑτέραις φυλαῖς καὶ θρησκείαις τὰ παράπονα ταῦτα τῶν τέκνων διαβιβάζονται πρὸς τοὺς γονεῖς διὰ τοῦ διδασκάλου ἢ διὰ τοῦ κυρίου τῆς οἰκίας, ἐν ᾗ κατοικοῦσι. Τοιαῦτα παράπονα διὰ τῶν Πατριαρχείων διαβιβάζουσι, διότι βεβαιότης ὑπάρχει περὶ τῆς ἀσφαλοῦς αὐτῶν εἰς τὴν κυβέρνησιν μεταβιβάσεως, ἐνῷ δι' ἑτέρων ὁδῶν καὶ διὰ μέσων ἑτέρων οὐχὶ σπανίως ἢ καθυστεροῦσιν, ἢ μεταδίδονται κατὰ τρόπον διάφορον, ἢ οὔτε μεταδίδονται, ἀναλόγως τῶν ἰδεῶν, τῶν γνωμῶν καὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ κατὰ τόπον ὑπαλλήλου.

Παράδοξος ὅμως ἀξίωσις διετυπώθη κατὰ τοῦ δικαιώματος τούτου τῶν Πατριαρχείων ἡμῶν, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ εὐχαριστηθῇ ὁ τε μέγας βεζίρης καὶ οἱ συνάδελφοι συντάκται τῶν τουρκικῶν ἐφημερίδων νὰ συμφωνήσωσι μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ λογικῇ τοῦ θέματος ἀπόψει. Τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι πρὸς τὴν κυβέρνησιν ἔχουσι πάντες ἔχουσιν οἱ ἰδιῶται, ἔχουσι καὶ τὰ σωματεῖα καὶ οἱ συνεταιρισμοί, περὶ τῶν ἀναφερομένων εἰς αὐτοὺς συμφερόντων. Ἀναφέρονται αἱ ἑταιρίαι αἱ ἐμπορικαὶ καὶ βιομηχανικαί, τὰ τραπεζιτικὰ καταστήματα, αἱ κοινότητες, πολλῷ περισσότερον τὰ Πατριαρχεῖα. Ὁ ἁπλοῦς ἰδιώτης ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο τοῦ ἀναφέρεσθαι, ἢ αὐτὸς οὗτος, ἢ δι' ἀντιπροσώπου, καθὼς διὰ τῶν λεγομένων πληρεξουσίων αὐτῶν δύνανται ν' ἀναφέρωνται καὶ αἱ κοινότητες καὶ τὰ σωματεῖα· τοὺς δὲ πληρεξουσίους τούτους, τοὺς νομίμως διωρισμένους, ὑπουργοὶ καὶ πρωθυπουργὸς ὑποχρεοῦνται νὰ δέχωνται καὶ ν' ἀκούωσιν, ὑποχρεοῦνται νὰ δέχωνται τὰ πρὸς τὴν κυβέρνησιν ἐγγράφως ὑποβαλλόμενα αἰτήματα, παρατηρήσεις καὶ μομφὰς ἔτι κατὰ τῆς ἀντισυνταγματικῆς ἢ παραλόγου πολιτείας οἱουδήτινος ὑπαλλήλου τῆς κυβερνήσεως, ἀπὸ τοῦ κατωτέρου ὑπαλλήλου μέχρι τοῦ προέδρου τοῦ συμβουλίου τῶν ὑπουργῶν. Ἐκεῖνο λοιπόν, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς δικαιοῦται ν' ἀρνηθῇ εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον ἢ ἐπίτροπον ἰδιωτῶν ἢ κοινοτήτων, ἰδιώτην ὄντα, πῶς ἀρνοῦνται εἰς τὸν πατριάρχην, ὅστις ἀπὸ δύο χιλιάδων ἐτῶν ὁμολογεῖται ὁ μεσάζων μεταξὺ κυβερνητῶν καὶ κυβερνωμένων, ὁ τὴν ἐντολὴν ἀπ' αὐτῶν ἔχων τοῦ ὑποβάλλειν εἰς τὴν κοσμικὴν ἀρχὴν οἱανδήποτε τῶν χριστιανῶν ὑπόθεσιν. Δι' αὐτοῦ δὲ μέχρι σήμερον αἱ κυβερνήσεις ἀνήγγελλον εἰς τοὺς χριστιανοὺς οἱουδήτινος κανονισμοῦ σύνταξιν, ἔκδοσιν νόμων, ἀποφάσεις ὑπουργικὰς καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐνῷ καὶ διὰ τοιχοκολλήσεων ἠδύναντο ν'ἀναγγέλλωσι πάντα καὶ διὰ τοῦ τύπου καὶ μάλιστα εἰς πάσας τὰς ἐν τῷ κράτει λαλουμένας διαλέκτους.

Τὰ Πατριαρχεῖα μάλιστα γινώσκουσιν εἰς τίνας ὑποθέσεις πρέπει νὰ παρέμβωσιν, οὐδεὶς δὲ ἐκ τῶν ἡμετέρων κυβερνητῶν καὶ τῶν τούρκων δημοσιογράφων δύναται νὰ γράψῃ ὅτι παρενέβησαν εἰς σύνταξιν ἢ ἐφαρμογὴν νόμων, καίτοι τινὲς τούτων ἢ ἐλλιπῶς ἢ κατὰ παρερμηνείαν ἐφαρμοζόμενοι δύνανται νὰ βλάψωσι κοινὰ καθιδρύματα, παραδείγματος χάριν τὰ παρ' ἡμῖν κοινωφελῆ σωματεῖα, τῶν ὁποίων πολλὰ ἐργάζονται πρὸς σκοποὺς ἀξίους προστασίας, περίθαλψιν ἀπόρων, πρὸς ὑποστήριξιν πτωχῶν σχολείων, πρὸς διακόσμησιν ἱερῶν ναῶν. Οὔτε εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην εἶπόν τι, οὔτε εἰς ἑτέραν τινὰ σχετιζομένην ἀμέσως ἢ ἐμμέσως πρὸς τὸ μέγιστον δικαίωμα τοῦ θρησκεύειν ἐλευθέρως πᾶσαν φυλὴν καὶ πᾶσαν ἐθνότητα ἐντὸς τῶν εἰς αὐτὰς ἀνηκόντων ναῶν, οὔτε εἶπόν τι παρὰ εἰς ὑπόθεσιν σχετιζομένην πρὸς τὸν ἱερὸν ἡμῶν κλῆρον καὶ πρὸς τὰ δίκαια ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν καὶ ναῶν καὶ μοναστηρίων, δίκαια σεβαστὰ παρ' ἡμῖν ἀπὸ δισχιλίων σχεδὸν ἐτῶν, παρὰ τοῖς τούρκοις δὲ ἀπὸ αἰώνων πολλῶν.

Δ καιοδοσίαν ἐπεμβάσεως οἱ καινὰ φρονοῦντες πολιτευταὶ καὶ δημοσιογράφοι ἀναγνωρίζουσιν ἡμῖν εἰς ζητήματα καὶ ὑποθέσεις θρησκευτικάς. Ἀπαιτεῖται ὅμως ἐν τούτῳ πολλὴ σύνεσις καὶ σκέψεις ἐπανειλημμέναι πρὸς διάκρισιν μὲν ἐκείνων καὶ τούτων, πρὸς εὕρεσιν δὲ τοῦ ὁρίου, ὅπου τερματίζεται δῆθεν ἡ δικαιοδοσία τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁπόθεν ἄρχεται ἡ δικαιοδοσία τῆς κοσμικῆς ἀρχῆς. Αὐτὸ τὸ ὅριον οὔτε ὁ ὑψηλότατος Χιλμῆ πατᾶς εὗρεν, οὔτε πάντες οἱ νομομαθεῖς δύνανται νὰ εὕρωσιν· ὁ δὲ ἔντιμος συντάκτης τῆς «Ἰκδὰμ» ματαίως θέλει προσμένει γνωμοδότησιν ἐπιτροπείας ἐπὶ τῆς εὑρέσεως τῶν ὁρίων τούτων, ὡς καὶ οἱ παρόμοιά τινα φρονοῦντες. Ἕως οὗ δὲ εὕρωσι, συνέσεως ἔργον θεωροῦμεν ν' ἀφήσωσι τὰ μέχρι σήμερον ἰσχύοντα καθεστῶτα, προνόμια καὶ δίκαια τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἔχουσιν, ἀφοῦ κατ' οὐδὲν δύνανται νὰ βλάψωσι τὰ συμφέροντα τοῦ κράτους, οὐδὲν δὲ πρόσκομμα παρεμβάλλουσιν εἰς τὴν ἐμπέδωσιν καὶ τήρησιν τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος.—Τῇ πέμπτῃ ἀφίκετο καὶ ἀπὸ τοῦ σαββάτου ἀνέλαβε τὰ ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ καθήκοντα αὐτοῦ ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Κωνσταντῖνος, προσφωνηθεὶς δεόντως ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ ἀντιφωνήσας ἁρμοδίως.

Χειροτονία. — Τῇ κυριακῇ ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἐγένετο ἡ χειροτονία τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Μετρῶν καὶ Ἀθύρων κ. Γρηγορίου ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. καὶ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Νικομηδείας, Νικαίας, Πισιδείας, Διδυμοτείου, Ἀγκύρας, Σωζοαγαθοπόλεως, Προκοννήσου, Ἡλιουπόλεως καὶ 40-Ἐκκλησιῶν.

Ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ Ταμείου εὐχάριστον ἐξ Ἰωαννίνων μεταδίδομεν εἴδησιν, τῆς ἀποστολῆς 200 χρυσῶν φράγκων ὑπὸ τῆς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Ἐπιτροπείας τῶν ἐλεῶν. Τὸ ποσὸν τοῦτο, κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἰωαννίνων, ἡ Ἐπιτροπεία αὕτη θέλει πέμπει κατ' ἔτος τακτικῶς εἰς τὸ Ταμεῖον, κάλλιστος πᾶσι γινομένη τοῖς κοινοτικοῖς σωματείοις καὶ συλλόγοις ὑπογραμμός. Εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἐμπραγμάτου ταύτης πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν υἱϊκῆς στοργῆς ἓν ἔτι σωματεῖον ἀνεγράψαμεν προηγηθὲν τῶν ἄλλων, τὴν ἐν Σουφλίῳ Φιλεκπαιδ. Ἀδελφότητα, δεικνύουσαν μετὰ καὶ τῆς Ἐπιτροπείας τῶν ἐλεῶν, τῆς ἐν Ἰωαννίνοις, ὅτι μόνα τὰ ἐπαρχιακὰ καὶ τὰ τῆς πρωτευούσης σωματεῖα διὰ μικρᾶς ἕκαστον ἐτησίας χορηγίας δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὸ Πατριαρχεῖον ἀξιοπρεπέστατα. — Ἐκ Λέρου δ ἀπεστάλησαν ἐξ ἐράνων εἰσπραχθέντα γρόσια 2590, τῶν ἐν Αἰγύπτῳ φιλοπατρίδων λερίων δηλωσάντων ὅτι θέλουσι πράξει τὸ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καθῆκον.

Νέοι μητροπολῖται.—Τῶν νεωστὶ ψηφισθέντων μητροπολιτῶν ἀφίκετο προχθὲς εἰς τὴν πρωτεύουσαν ὁ (ἀπὸ Δρυϊνουπόλεως) πανιερ. μητροπολίτης Βεροίας καὶ Ναούσης κ. Λουκᾶς, ὃς εὐχαριστήσας ἐπὶ Συνόδου χθὲς, ἐποιήσατο καὶ τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ μετὰ τὸ μέγα μήνυμα.

Κανονικὴ ἄδεια.—Τῇ πέμπτῃ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἀφίκοντο, συνοδικῇ ἀδείᾳ, εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν οἱ πανιερ. μητροπολῖται Ἰωαννίνων κ. Γεράσιμος καὶ Σηλυβρίας κ. Διονύσιος. Σήμερον δὲ ὁ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἡσυχάζων πανιερ. μητροπολίτης πρώην Καρπάθου κ. Νεῖλος.

ΔΙΑΦΩΤΙΣΙΣ ΑΡΘΡΟΥ.—Ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ, ἐν τῇ 298 σελίδι, ἡ ἀναφερομένη ἐν τοῖς τελευταίοις στίχοις τῆς πρώτης στήλης διάκρισις «ἀνατολικῶν καὶ δυτικῶν ἐπιστημόνων, ἀθιγγάνων καὶ ἑωραίων» ἀκριβῶς ἀποβλέπει εἰς τὴν **διάκρισιν τῶν θρησκευμάτων, οὐχὶ δὲ εἰς παραλληλισμὸν καὶ σύγκρισιν φυλῶν**· διότι εἰς τὴν περὶ προνομίων δῆθεν σχηματισθησομένην ἐπιτροπείαν (ἐκτὸς τῶν μωαμεθανῶν) ἀθίγγανοι καὶ ἰουδαῖοι μόνον εἰσὶν οἱ μὴ χριστιανοί.

ΔΙΔΑΓΜΑ ΕΞ ΑΡΚΤΟΥ ΤΟΙΣ ΕΝ ΑΝΑΤΟΛΗ.— Καθ' ἃ διαθρυλλοῦσιν αἱ ἐφημερίδες, ἀπὸ τετραετίας ἰδίως, ἐν τῇ ρωσσικῇ Πολωνίᾳ, πολλαὶ λατίνων ὁμάδες ἑνοῦνται μετὰ τῆς «ἐλευθέρας ἐθνικῆς» λεγομένης «Ἐκκλησίας», ἐγκαταλείπουσαι τὴν ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν· ἠριθμοῦντο δ' αὗται πᾶσαι ἐν ἀρχαῖς τοῦ 1907 ἔτους εἰς 58000, ἃς πνευματικῶς ἐπεσκέπτοντο πεντήκοντα πρεσβύτεροι. Αἱ πρῶται κοινότητες τῶν οὕτως ἀπεσπασμένων καθολικῶν, ὑπὸ τὸ ὄνομα μαριαβῖται, συμποσούμεναι εἰς τριάκοντα ἓξ μεθ' ἑκατοντακισχιλίων χριστιανῶν, ὡς ἡ ἐφημερὶς Germania τοῦ Βερολίνου ὑπολογίζει, ἀνεγνωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ ρωσσικοῦ Ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν, πρὸ τριῶν καὶ ἡμίσεος ἐτῶν, ὑποστηριχθεῖσαι δὲ τοιουτοτρόπως προώδευσαν τοσοῦτον, ὥστε ν' ἀριθμῶνται σήμερον εἰς ἑξακοσίας χιλιάδας.

Ὡς συμβαίνει δ' εἰς περιστάσεις τοιαύτας, οἱ αὐστηροὶ καθολικοὶ ἠρεθίσθησαν κατὰ τῶν τῆς «ἐλευθέρας ἐθνικῆς Ἐκκλησίας» καὶ πολλαὶ πρὸς ἀλλήλους ἐπικίνδυνοι συμπλοκαὶ συνέβησαν, ὧν ἐν μιᾷ ἑκατὸν πεντήκοντα μὲν ἐπληγώθησαν, δεκαπέντε δὲ ἐφονεύθησαν· ἀλλ' εἰς πολλὰ μέρη οἱ τῆς ἐθνικῆς ἐλευθέρας Ἐκκλησίας, οἱ μαριαβῖται δῆλον οὖν, ὑπερισχύσαντες ἥρπασαν ναούς τινας· ἀνήκοντας εἰς τοὺς λατινίζοντας. Ἡ κατὰ τόπους κυβέρνησις ἐπενέβη, καίπερ οὖσα δὲ χριστιανικὴ κυβέρνησις, οὔτε εἰς «Δίαιταν», οὔτε εἰς Βουλὴν, οὔτε εἰς ποικιλόθρητκον ἐπιτροπείαν παρέπεμψε τὴν ὑπόθεσιν, ἀλλὰ **δικαίως καὶ λογικῶς ἐνεργοῦσα τοὺς μὲν ναοὺς τοὺς οὕτω, βουλγαρικῷ τῷ τρόπῳ, ἁρπαγέντας ἀπέδωκε τοῖς ἀρχαίοις καὶ νομίμοις αὐτῶν κατόχοις, καίτοι ἦσαν ὀλιγάριθμοι, τοῖς δὲ νικήσασιν, οἵτινες ἦσαν πολυαριθμότεροι, ἔδωκεν ἄδειαν πρὸς οἰκοδομὴν νέων ναῶν.**

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ἀπεστάλησαν εἰς τὸ Ἐθν. Ταμεῖον κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην διὰ Νέας Ὑόρκης ἄγγλικαὶ λίραι 138, καὶ ἐκ Σικάγου 200, προϊὸν καλλιτεχνικῆς ἑσπερίδος δοθείσης ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Συνδέσμου τῶν ἐφήβων τῆς αὐτόθι ἑλληνικῆς παροικίας. Καὶ ἡ προθυμία τῆς ἀποστολῆς χρημάτων ἐκ τοῦ Νέου Κόσμου συγκινεῖ ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ αἱ συνοδεύουσαι τοῖς στελλομένοις χρήμασιν ἐπιστολαί, ὧν θέλομεν ἐκδόσει τινάς. Σήμερον ἐκδίδομεν τὴν λαμπρὰν ἐπιστολὴν τοῦ φερέλπιδος Συλλόγου τῶν ἐφήβων, ἔχουσαν οὕτω·

Σικάγον τῇ 20 σεπτεμβρίου 1909

Πρὸς τὴν Α. Π. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμ. Πατριάρχην Ἰωακεὶμ Γ'.

Γεραρὲ Ἐθνάρχα τῆς Ὀρθοδοξίας

Ἐσωκλείστως εὑρίσκετε τὴν ὑπ'ἀριθμ. 2217 Greek American τραπεζιτικὴν ἐπιταγὴν ἐκ λιρῶν στερλινῶν Ἀγγλίας διακοσίων (200), προερχομένην ἐξ εὐεργετικῆς ἑσπερίδος δοθείσης τῇ εὐγενεῖ καὶ ἐνθουσιώδει πρωτοβουλίᾳ τοῦ «Ἑλληνικοῦ Συνδέσμου διαπλάσεως ἐφήβων Σικάγου» τῇ 9)21 π. μηνὸς αὐγούστου ὑπὲρ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ πατριαρχικοῦ Ταμείου.

Ὁ προ ὀλίγων μόλις μηνῶν ἱδρυθεὶς ἡμέτερος Σύνδεσμος, κατιδὼν τὰς σημερινὰς περιστάσεις καὶ ἐθνικὰς καταιγίδας καὶ συμφορὰς, ἃς τὸ Πατριαρχεῖον ὑφίσταται, ἐποιήσατο θερμὴν καὶ εὔστοχον ἔκκλησιν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν παροικίαν Σικάγου, ἥτις σύσσωμος προστρέξασα εἰς τὴν ἱερὰν ἐκείνην συνάθροισιν ἐξεδήλωσε περιφανῶς καὶ μετὰ τῆς δεούσης εὐσεβείας καὶ φιλοστοργίας τὴν πρόθυμον καὶ εὐγενῆ αὐτῆς συνδρομήν.

Οἱ ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς, οἱ ἐν τῇ ἐσχατιᾷ τῆς γῆς ταύτης εὑρισκόμενοι, εἶνε ἕτοιμοι καὶ μὲ χρῆμα καὶ μὲ αἷμα νὰ ἀκολουθήσωσιν τὸν ἀντιπροσωπεύοντα τὰ τόσα ἑκατομμύρια τοῦ ἐν Τουρκίᾳ ἑλληνισμοῦ, τὸν γεραρὸν πατριάρχην Ἰωακεὶμ τὸν Γ'.

(Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου ἐφήβων Σικάγου).

ΞΕΝΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

Σύνοδος γραικοκαθολικῶν ἐν Λιβάνῳ.— Τὸν παρελθόντα μάϊον ἐν Λιβάνῳ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πατριάρχου τῶν γραικοκαθολικῶν Κυρίλλου Η' συνῆλθεν ἔκτακτος σύνοδος, παρόντων 25 ἐπισκόπων καὶ προεστώτων μοναστηρίων. Ὁ πάπας Πίος Ι' ἐξέφρασε τῷ πατριάρχῃ Κυρίλλῳ τὴν εὐαρέσκειαν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συγκλήσει τῆς συνόδου ταύτης, ἧς αἱ ἀποφάσεις ὑποβληθήσονται εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Α. Ἁγιότητος.

Οὐνιτικὸν Συνέδριον.— Ἐν Βέλεχραδ, πολίχνῃ τῆς Μοραβίας, συνεκροτήθη ἐσχάτως καὶ ἕτερον συνέδριον οὐνιτῶν, ἀσχοληθὲν περὶ τὰς διαφορὰς τὰς ἀπ' ἀλλήλων χωριζούσας λατινικὴν καὶ ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν καὶ περὶ τὴν ἐξεύρεσιν μέσων πρὸς ἐξομάλυνσιν αὐτῶν καὶ συμβιβασμὸν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Εὐχηθὲν τὸ συνέδριον ὑπὲρ ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων διελύθη.

Προτεσταντικαὶ κοινότητες.—Πολὺ ζοφερὰν παριστῶσι τὴν κατάστασιν τοῦ προτεστανισμοῦ ἐν Πρωσσίᾳ ἡ «Allgem. Evang. Luther Kirchenzeitung» καὶ ἡ «Vossische Zeitung». Κατὰ τὰς στατιστικὰς αὐτῶν εἰδήσεις, καθ' ἕκαστον ἔτος αὐξάνει ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγκαταλειπόντων τὸν προτεστανισμόν. Τῷ 1900 ἀπεμακρύνθησαν αὐτοῦ 2,228, τῷ 1904 ὁ ἀριθμὸς ηὔξησεν εἰς 3132, τῷ 1905 εἰς 3741 τῷ 1906 παρετηρήθη καταπληκτικὴ αὔξησις εἰς 14,125 καὶ τέλος τῷ 1907 ἐξῆλθον ἐκ τῶν κόλπων τοῦ προτεστανισμοῦ ἐπέκεινα τῶν 6,000. Παρατηρεῖται μεγίστη ἐλάττωσις τῶν προσερχομένων εἰς τὸ τοῦ πάστορος ἀξίωμα· ἐκ δὲ τῶν προτεσταντῶν κατοίκων τοῦ Βερολίνου ἐκτελοῦσι τὰ ὕψιστα θρησκευτικὰ αὐτῶν καθήκοντα μόνον τὰ 9-7 0)0

ΕΘΝΙΚΗ ΦΩΝΗ

καθημερινὴ τουρκικὴ ἐφημερὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει

Τὰ παρατιθέμενα κατωτέρω δύο ἔγγραφα, ἡ ἐπιστολὴ τῆς «Μικρασιατικῆς Ἑνώσεως» καὶ ἡ Ἀγγελία τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδος «Ἐθνικῆς Φωνῆς», τόσῳ λαμπρῶς ἐκθέτουσι τὸν λόγον τῆς κοινωφελοῦς ταύτης ἐπιχειρήσεως, ὥστε ν' ἀποβαίνῃ περιττὴ πᾶσα προοιμιώδης ἀνάπτυξις αὐτοῦ. Τὸ ἔργον, ὅπερ ἀνέλαβεν ὁ χρησιμώτατος Σύλλογος τῶν ἐκ Μικρασίας ἑλλήνων, τυγχάνει πολλῆς ὑποστηρίξεως ἄξιον, καθὸ σκοπὸν αὐτοῦ ἔχον νὰ φωτίσῃ ἐπαρκῶς πάντας τοὺς ἐν τῷ κράτει λαοὺς περὶ τῶν πραγματικῶν ἑκάστου συμφερόντων καὶ τῶν κοινῶν τῆς Αὐτοκρατορίας· διὰ τοῦτο θερμότατα συνιστῶμεν τὴν «Ἐθνικὴν Φωνὴν» εἰς πάσας τὰς ἐν Ἀνατολῇ κοινότητας, εἰς τὰ σωματεῖα καὶ τὰς ἐφορίας σχολῶν καὶ κοινωφελῶν ἱδρυμάτων, ἀφοῦ καὶ ἡ συνδρομὴ καθωρίσθη μία μὲν λίρα διὰ τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει— μία καὶ ἡμίσεια διὰ τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις—καὶ 40 φράγκα διὰ τοὺς ἐκτὸς τοῦ κράτους. Τὰ δύο ἔγγραφα ἔχουσιν οὕτω:

1) ἡ ἐπιστολή

Παναγιώτατε,

Εὐγνωμόνως ἐδέχθη τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς πρὸς ἔκδοσιν τουρκικῆς ἐφημερίδος ἱδρυθείσης «Μετοχικῆς Ἑταιρείας» τὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19 αὐγούστου ἐ. ἔ. σταλὲν τῇ «Μικρασιατικῇ Ἑνώσει» σεπτὸν πατριαρχικὸν πιττάκιον, δι' οὗ ἐκφράζονται αἱ εὐχαριστίαι καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ἀποφασισθείσῃ ὑφ' ἡμῶν ἐκδόσει τουρκικῆς ἐφημερίδος, παρέχεται δὲ ἡ ὑπόσχεσις ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον προθύμως παρέξει ἡμῖν πᾶσαν ἠθικὴν ἀρωγὴν πρὸς εὐόδωσιν τοῦ ἔργου.

Ἤδη οἱ τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς ἐκδοθησομένης τουρκικῆς ἐφημερίδος ἀποτελοῦντες φέρομεν εἰς γνῶσιν τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος ὅτι αἱ θεοπειθεῖς Αὐτῆς εὐχαὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἐκαρποφόρησαν, ὥστε λίαν προσεχῶς, ὡς ἐκ τῆς ἐσωκλείστου ἀγγελίας δῆλον γίνεται, ἀρχόμεθα τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς, ὑπὸ τὸν τίτλον Σαβάχ Μιλλέτ (Ἐθνικὴ φωνή). ἀγοράσαντες ὅλα τὰ πρὸς ἔκδοσιν αὐτῆς ἀπαιτούμενα μηχανήματά τε καὶ στοιχεῖα, συμβληθέντες δὲ μετὰ τῶν καλητέρων ἐργατῶν τοῦ καλάμου· εὐελπιστοῦμεν ὅτι ἡ ἐκδοθησομένη αὕτη τουρκικὴ ἐφημερὶς πρώτης δυνάμεως, ἀξιοπρεπεστάτη καὶ ἀνταξία τοῦ ἡμετέρου Ἔθνους, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται, θέλει γίνει.

Ἐπικαλούμενοι ὅθεν τὰς εὐχὰς τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος ἐπὶ τῷ ἐθνικῷ τούτῳ ἔργῳ λαμβάνομεν τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρωμεν Αὐτῇ μετ' εὐλαβείας ὅτι ἀνταποκρινόμενοι πρὸς τὴν ἐθνικὴν ταύτην ἀνάγκην, θέλοντες δὲ νὰ προσδώσωμεν εἰς αὐτὴν μεγαλείτερον κῦρος καὶ αὐθεντείαν, ἀπεφασίσαμεν μηδὲ καὶ πρὸ τῶν μεγάλ ων θυσιῶν νὰ ὑποχωρήσωμεν, διανέμοντες ἐν ἀνάγκῃ καὶ πλεῖστα ὅσα φύλλα δωρεάν.

Ἀλλ' ἀκριβῶς ὡς ἐκ τῶν γενησομένων τούτων θυσιῶν, θέλει κατὰ πολὺ ἐπιβαρύνεσθαι ὁ προϋπολογισμὸς τῆς ἐν λόγῳ ἐφημερίδος· μείζονα ὡς ἐκ τούτου ἀπεκδεχόμεθα τὴν τοῦ Ἔθνους ὑποστήριξιν πρὸς τὸ ἡμέτερον ἔργον, ἐφ' ᾧ καὶ παρακαλοῦμεν τὴν Ὑμ. Θ. Παναγιότητα, ὅπως παράσχῃ τὴν ὑψηλὴν Αὐτῆς προστασίαν ἐντελλομένη τοῖς ἀνὰ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν διδάσκουσι τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν διδασκάλοις τε καὶ καθηγηταῖς νὰ χρησιμοποιῶσι τὴν ἡμετέραν ἐφημερίδα «Σαβάχ-Μιλλέτ» εἰς ὑποδειγματικὰς διδασκαλίας, ὡς ἐγένετο τοῦτο εἴς τινας ἐπαρχίας καὶ λίαν ἐκαρποφόρησε, καὶ συνιστῶσα τὴν ἐγγραφὴν πλείστων ὅσων συνδρομητῶν εἰς τοὺς ἀρχιερατικῶς καὶ ἱερατικῶς προϊσταμένους, ἀπολύουσα δὲ σεπτὴν πατριαρχικὴν ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς μητροπολίτας τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου καὶ τὰς ἱερὰς σταυροπηγιακὰς μονάς, ἵνα καὶ οὗτοι τὴν αὐτὴν ἐπιδείξωσι προθυμίαν ἐν τῇ ἐγγραφῇ ὅτι πλείστων συνδρομητῶν καὶ τῇ εἰσαγωγῇ ἀνὰ ἑνὸς τοὐλάχιστον φύλλου πρὸς ὑποδειγματικὴν διδασκαλίαν δι' ἑκάστην σχολήν.

Ἐπὶ τῇ πεποιθήσει ὅτι ἡ Ὑμ. Θ. Παναγιότης θὰ τείνῃ εὐήκοον οὖς εἰς τὴν ταπεινὴν ἡμῶν ταύτην παράκλησιν καὶ θὰ ἀποδεχθῇ ταύτην πρὸς ὅσον οἷόν τε μεγαλειτέραν ἐπιτυχίαν ἔργου τοσαύτας ὑποσχομένου ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἡμέτερον Ἔθνος, ἐκφράζομεν τὴν ἡμετέραν εὐγνωμοσύνην, καὶ τὴν δεξιὰν Αὐτῆς κατασπαζόμενοι διατελοῦμεν τέκνα Αὐτῆς πειθήνια

Ἐν Κων)πόλει 14 σεπτεμβρίου 1909

Χ. Θ. ΚΙΟΣΕΟΓΛΟΥΣ—Κ. Σ. ΑΡΑΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ—ΙΟΡΔ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Ὁ πρόεδρος Π. Μ. ΤΣΑΟΥΣΟΓΛΟΥΣ.

2) ἡ Ἀγγελία

Πάντοτε μὲν ἀπὸ τῆς αἰσίας παρ' ἡμῖν ἀποκαταστάσεως τοῦ Συντάγματος, ἰδίᾳ ὅμως ἐν ταῖς τελευταίαις ταύταις ἡμέραις, ἀντελήφθησαν οἱ πάντες, ὅτι αἱ εἰς διαφόρους γλώσσας γραφόμεναι ἐφημερίδες, ἐνῷ εἰλικρινῶς ἐπιθυμοῦσι τὴν

μεταξὺ τῶν διαφόρων φυλῶν σύμπνοιαν καὶ συναδέλφωσιν, οὐχ ἧττον οὕτως ἢ ἄλλως ἔνιαι τούτων ἐκτρέπονται τοῦ σκοποῦ αὐτῶν καὶ προκαλοῦσαι συζητήσεις ἐπὶ τῶν διαφόρων ζητημάτων, ἐκτροχιάζονται ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς ἐπιθέσεις καὶ ἀντεγκλήσεις, συνεπαγούσας τὸ ἀντίθετον τοῦ ὑπ' αὐτῶν ποθουμένου ἀποτελέσματος.

Εἶνε περιττὸν νὰ ἐξετασθῇ ποία ἡ αἰτία καὶ ἡ ἀφορμὴ τοῦ γεγονότος τούτου. Πᾶσιφανὴς εἶνε ἐν τούτοις ἡ ἀνάγκη, ὅπως ὑπάρχῃ παρ' ἡμῖν δημοσιογραφικὸν ὄργανον σοβαρόν, ὅπερ, γραφόμενον εἰς τὴν ἐπίσημον τοῦ Κράτους γλῶσσαν, νὰ ἐξετάζῃ ἀπὸ περιωπῆς τὰ διάφορα ζητήματα καὶ, ἐρευνῶν ἀπαθῶς τοὺς λόγους τῶν διαιρέσεων τῶν διαφόρων ἐθνικοτήτων, νὰ προσπαθῇ νὰ ἐξαλείφῃ ἀπὸ τοῦ μέσου τὰς ἀφορμὰς τῶν διχονοιῶν καὶ νὰ φέρῃ τοὺς διαφόρους λαοὺς τῆς Αὐτοκρατορίας εἰς τὴν ποθητὴν συνεννόησιν καὶ συναδέλφωσιν.

Τὴν ἀνάγκην ταύτην κατιδοῦσα καὶ ἡ «Ἕνωσις τῶν Μικρασιατῶν» ἀπεφάσισε διὰ τῆς συστάσεως μετοχικῆς Ἑταιρείας νὰ ἐκδόσῃ τουρκικὴν καθημερινὴν ἐφημερίδα ὑπὸ τὸν τίτλον **Σαδάη-Μιλλέτ.**

Ὁ σκοπὸς τῆς «Σαδάη-Μιλλέτ» εἶνε καθωρισμένος ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς. Κέκληται αὕτη νὰ ἐκπληρώσῃ μεγίστην ἀποστολὴν τόσον διὰ τὰ συμφέροντα τῶν διαφόρων ἐθνικοτήτων, ὅσον καὶ διὰ τὰ ὕψιστα συμφέροντα τῆς Πολιτείας καὶ τοῦ Κράτους.

Ἐν ταῖς λεπτομερείαις ἐν τούτοις τὸ πρόγραμμα τῆς «Σαδάη-Μιλλέτ» ἔσται τὸ ἑξῆς:

α'.—Νὰ δημοσιεύῃ ἄρθρα καὶ μελέτας, δι' ὧν θὰ ὑποδεικνύωνται μὲν τὰ μέσα τῆς ἄρσεως τῶν παρεξηγήσεων, αἵτινες ὑρίστανται ἢ ἑκάστοτε παρουσιάζονται μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐθνικοτήτων τῆς Ὀθωμ. Αὐτοκρατορίας, θὰ σφηνιάτηται δὲ ἡ ἑνότης καὶ ἡ ἀδελφοποίησις τῶν ἐθνικοτήτων τούτων, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως, χειραγωγούμεναι αὗται ἀμοιβαίως, χωρήτωσιν ἀθρόαι εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς εὐημερίας, προαγάγωσι δὲ οὕτω καὶ τὴν κοινὴν πατρίδα καὶ καταστήτωσιν αὐτὴν εὐδαίμονα μὲν ἐσωτερικῶς, ἰσχυρὰν δὲ καὶ σεβαστὴν μεταξὺ πάντων τῶν ἐθνῶν. Ἐν τῷ μέρει τούτῳ τοῦ προγράμματος αὐτῆς ἡ «Σαδάη-Μιλλέτ» θὰ ἐξασκῇ ἐν πνεύματι ἀμεροληψίας ἐξέλεγξιν ἐπὶ τῶν δημοσιευομένων εἰς τὰς ἐν τῇ Αὐτοκρατορίᾳ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ἐκδιδομένας ἐφημερίδας ἄρθρων καὶ εἰδήσεων καὶ θὰ ἐξαίρῃ μὲν ὅσα βλέπει συμμορφουμένας πρὸς τὸν ἱερὸν σκοπὸν τῆς ἑνότητος καὶ ἀδελφοποιήσεως τῶν διαφόρων φυλῶν, θὰ προσπαθῇ δὲ νὰ πείθῃ τὰς ἐναντιουμένας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐφημερίδας περὶ τοῦ ἀτόπου τῶν σκέψεων καὶ γνωμῶν αὐτῶν.

β'.—Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πολιτισμοῦ προαγωγὴ τῶν λαῶν τῆς Αὐτοκρατορίας προϋποθέτει τὴν μόρφωσιν πεφωτισμένης κοινῆς γνώμης, αὕτη δὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φώτων τῆς διανοίας, σκοπὸς τῆς «Σαδάη-Μιλλέτ» ἔσται καὶ ἡ παντὶ τρόπῳ μέριμνα πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς παιδείας παρὰ τοῖς διαφόροις ἔθνεσι τῆς Αὐτοκρατορίας.

γ'.—Ἐπειδὴ πηγὴ πάντων τούτων εἶνε ἡ ὑλικὴ εὐημερία τῶν λαῶν, σκοπὸς ἐπίσης τῆς «Σαδάη-Μιλλέτ» ἔσται καὶ ἡ ἐξέτασις πάντων τῶν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας συντελούντων μέσων.

Τριπλοῦς ἄρα ὁ σκοπὸς τῆς «Σαδάη-Μιλλέτ» καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς:

ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΟΝ

Ἐξησφαλίζουσα δὲ ἡ «Σαδάη-Μιλλέτ» τὴν συνεργασίαν εἰδικῶν καὶ διακεκριμένων καλάμων, ἐν ἑκάστῳ μέρει τοῦ προγράμματός αὐτῆς θὰ προβῇ λελογισμένως καὶ μετ' ἐμβριθείας εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ, οὕτως ὥστε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ ἐπισπάσῃ τὴν κοινὴν προσοχὴν καὶ ἐκτίμησιν ἐπὶ τῶν ἄρθρων καὶ τῶν μελετῶν αὐτῆς.

Ἀλλ' ἐπειδὴ λίαν οὐσιώδες καθῆκον πάσης ἐφημερίδος ἐστὶν ἡ θεραπεία τοῦ εἰδησεολογικοῦ αὐτῆς μέρους καὶ ἡ ἱκανοποίησις τῆς δικαίας τοῦ κοινοῦ περιεργείας, ἡ «Σαδάη-Μιλλέτ» ἀπὸ τοῦδε ὑπόσχεται, ὅτι θὰ καταλβῇ περίβλεπτον θέσιν μεταξὺ νῶν ἐκείνης συναδέλων διὰ τῶν ἀπανταχοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἰδίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἄλλων μερῶν τῆς Αὐτοκρατορίας, ἀντεπιστελλόντων μελῶν τῆς «Ἑνώσεως τῶν μικρασιατῶν», τῇ ἀρωγῇ τῶν ὁποίων θὰ παρακολουθῇ ἅπαντα τὰ γεγονότα διὰ τῶν ἰδίων οὕτως εἰπεῖν ὀφθαλμῶν αὐτῆς καὶ θὰ πιστοποιῇ τὰ πάντα διὰ τοῦ κύρους τῆς ἰδίας αὐτῆς μαρτυρίας.

Μετὰ τοιούτων βλέψεων καὶ τοιούτων ἐπαγγελιῶν ἀναγγέλλουσα τὴν ἔκδοσιν αὐτῆς ἡ «Σαδάη Μιλλέτ», τρέφει αἰσίας ἐλπίδας ὅτι τὸ φιλόπατρι κοινὸ θὰ ὑποστηρίξῃ αὐτὴν γενναίως καὶ θὰ συντελέσῃ οὕτως εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ προγράμματος αὐτῆς.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 9 σεπτεμβρίου 1909.

Η ΑΓΙΟΤΑΦΙΤΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

(συνέχεια τεύχους 38)

Ἐπειδὴ δὲ ὁ σκευοφύλαξ τοῦ Ἁγίου Τάφου εἶνε ἄμεσος ἐπόπτης αὐτοῦ, ἤδη μεσοῦντος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος συνετάχθη ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰδικὸς κανονισμὸς περὶ τοῦ σκευοφύλακος ὑπὸ γενικῆς συνελεύσεως τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ κλήρου καὶ τῶν λογάδων τοῦ ἔθνους, «ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων, καὶ τῶν ἐγκρίτων ἀρχόντων καὶ ἐπιτρόπων τῶν ρουσφετίων». Τὸν κανονισμὸν τοῦτον ὀφείλει νὰ ὑπογράφῃ πᾶς ἀναλαμβάνων τοῦ σκευοφύλακος τὸ ἀξίωμα. Ἀλλὰ καὶ ἐσχάτως ὁ πατριάρχης κ. Δαμιανὸς, ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ τοῦ σκευοφύλακος Εὐθυμίου, πρὸς διευθέτησιν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Ἁγίου Τάφου, ἀπηύθυνε πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην κ. Ἰωακεὶμ Γ', τῇ 29 νοεμβρίου 1901, «ἀνακοίνωσιν», δι' ἧς ἐζήτει τὴν

ἄμεσον αὐτοῦ ἀρωγὴν ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Τάφου. Ἐν αὐτῇ ὑπεδείχθη τὸ ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Τάφου ζωηρὸν ἐνδιαφέρον τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους, γενναίαν πάντοτε παρασχόντος προστασίαν καὶ συνεχεῖς χορηγήσαντος βοηθείας. Ἔνθεν μὲν οἱ Ἕλληνες ἡγεμόνες τῶν παριστρίων χωρῶν ὄντως ἡγεμονικὰς ἐποιοῦντο χορηγίας καὶ δωρεὰς διὰ κτημάτων καὶ μοναστηρίων καταπλουτίζοντες τὴν ἱερὰν κουστωδίαν τῆς Ἀδελφότητος, πολλάκις ἐκ κινδύνων σώζοντες καὶ τοὺς πατριάρχας καὶ τὴν ἀδελφότητα καὶ τὰ Προσκυνήματα. Ἔνθεν δὲ οἱ ἁγιοταφῖται μοναχοὶ περιήρχοντο τὰς ἐπαρχίας τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου τὰ ἐλέη τῶν χριστιανῶν πρὸς τὸν Ἅγιον Τάφον ἀποκομίζοντες καὶ τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ ζῆλον τοῦ λαοῦ ὑπεκκαίοντες. Οὐχὶ δὲ μόνον κτήματα ἀπέκτησεν ὁ Ἅγιος Τάφος ἀλλὰ καὶ τοὺς παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ ὑπηρετοῦντας λογάδας τοῦ Γένους ἐν παντὶ ζητήματι προστάτας εἶχε ζηλωτάς. Τῆς τοιαύτης πολυειδοῦς καὶ πολυτρόπου βοηθείας τοῦ Γένους προεξεῖχεν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία. Πρὸς αὐτὴν κατέφευγον οἱ πατριάρχαι, συμμετεχόντων τῶν ἐγκρίτων τοῦ Γένους ἐκ τοῦ κλήρου τε καὶ ἐκ τοῦ λαοῦ. Οὕτω στενὴ ἦτο τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἡ σχέσις ὥστε καὶ κανονισμοὶ ἀπὸ κοινοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει συνετάσσοντο. Οὐδὲν ζήτημα τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων ἔμεινεν ἄνευ τῆς μερίμνης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Αὕτη ὑπεκίνησε πρὸς πλείστοις ἄλλοις δείγμασι τῆς μερίμνης αὐτῆς καὶ τὴν εὐσέβειαν τοῦ Γένους πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως πυρποληθέντος τῷ 1808. Αὕτη συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐπὶ πατριάρχου Ἀθανασίου ἀπόσβεσιν τοῦ μεγάλου χρέους τῆς Ἀδελφότητος. Συνῳδὰ τούτοις ἐξεφράζετο ἡ ἐλπὶς ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον ἡ Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων θὰ τύχῃ τῆς φιλαδέλφου ἀντιλήψεως τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Τοιαύτη ἀντίληψις πάντοτε παρεσχέθη ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἕνεκα δὲ τοιαύτης ἀντιλήψεως κατηρτίσθη καὶ συνετηρήθη μέχρι σήμερον ἡ περιουσία τοῦ Ἁγίου Τάφου, ἐκ τῶν ἀνεκτιμήτων αὐτοῦ κειμηλίων, μοναστηρίων, μετοχίων, βιβλιοθηκῶν, ναῶν, φιλανθρωπικῶν καθιδρυμάτων καὶ ἀπεράντων κτημάτων, εἰς ἃ ἡ φιλοτιμία τῶν ἁγιοταφιτῶν προσέθηκεν ἐσχάτως καὶ ἕτερα προσοδοφόρα κτήματα, ἐξ ὅλων, τέλος, τῶν θησαυρῶν, οὓς ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ πρὸς τὸν Ἅγιον Τάφον ἀγάπη τοῦ Γένους ἡμῶν ἐπὶ τοσούτους αἰῶνας ἐπεσώρευσεν.

Ἀλλὰ καὶ ποικίλην ἄλλην βοήθειαν τὸ Γένος παρέσχεν εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον. Πᾶν προσκυνηματικὸν ζήτημα, εὕρισκεν αὐτὸ πρόθυμον εἰς οἱανδήποτε θυσίαν. Καὶ τὸ ἁπανταχοῦ μὲν Γένος ἐκινεῖτο εἰς συναντίληψιν, ἰδιαίτατα ὅμως ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑλληνικὸς λαὸς ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ ἐπενέβαινεν ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων δικαίων ἐν τοῖς Ἁγίοις Τόποις «καὶ γὰρ προνόμιον δέδοται ὑπὸ τῆς θείας χάριτος τῷ ὀρθοδόξῳ λαῷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως βοηθεῖν τῇ Ἐκκλησίᾳ» σημειοῖ ὁ Δοσίθεος, ἀφηγούμενος ἐπεισόδιά τινα, καθ' ἃ ἐπὶ πατριάρχου Θεοφάνους, χιλιάδες ἑλλήνων ἐκ Κωνσταντινουπόλεως μετέβησαν εἰς Ἀδριανούπολιν πρὸς τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον σουλτάνον, ἵνα ζητήσωσι τὴν ἀπόκρουσιν τῶν ἀρμενίων ἔκ τινων Προσκυνημάτων. Ὅταν δὲ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου, μετὰ ζωηροτάτας διαδηλώσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐδίστασεν ἐπί τινα χρόνον ἡ κυβέρνησις νὰ περιφρουρήσῃ διὰ διατάγματος τὰ δίκαια τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων κατὰ τῶν λατίνων, ὁ Κύριλλος ὁ Λούκαρις ἐν συνελεύσει τινὶ ἐδήλωσεν ὅτι σύσσωμον τὸ ἔθνος ἔμελλε νὰ ἐξεγερθῇ, ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, πρὸς προάσπισιν τῶν δικαίων αὐτοῦ ἐν τοῖς Ἁγίοις Τόποις. Πάντοτε δὲ ἡ ὀθωμανικὴ κυβέρνησις ὑπεστήριξε τὰ δίκαια ταῦτα, κατ' ἀρχήν, διότι ἡ ὑποστήριξις αὕτη ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ δικαίου καὶ ἐπὶ τοῦ ἀληθοῦς συμφέροντος τοῦ κράτους. Ἐντεῦθεν ἐν πᾶσι τοῖς σχετικοῖς περὶ τῶν Ἁγίων Τόπων ἐγγράφοις τονίζεται τὸ δίκαιον τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων, ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ΙΕ΄ μέχρι τῶν μέσων τοῦ ΙΘ΄ αἰῶνος καὶ ἑξῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πρὸ τῆς τουρκικῆς σχέσεως πρὸς τοὺς Ἁγίους Τόπους, ἐγγράφων τῶν ἀράβων δυναστῶν καὶ τῆς ἱστορίας τοσούτων αἰώνων. Τὸ ἑλληνικὸν μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Τάφου «Δὲρ ἰρ ρουμ» διετέλεσε πάντοτε ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς κυβερνήσεως, ἀποτελοῦν μέγα αὐτῆς ἔρεισμα ἐν Παλαιστίνῃ. Διὰ τῆς ἱστορικῆς δ' ἐξελίξεως, ἥτις ἐπηκολούθησε τὴν ὑπὸ τῶν τούρκων κατάκτησιν τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς πολιτικῆς αὐτῆς ἑνώσεως μετὰ τῶν λοιπῶν ἑλληνικῶν χωρῶν, ἐπῆλθε στενότερος ὁ σύνδεσμος τοῦ Γένους πρὸς τὸν Ἅγιον Τάφον. Ἡ τουρκικὴ κατάκτησις τῆς χώρας ἤνοιξε τὸν πρὸς αὐτὴν δρόμον καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ἔθνη, ἐπιζητοῦντα τὴν κατάκτησιν τῶν Προσκυνημάτων. Ἐπιτοπίως δὲν ὑπῆρχον δυνάμεις. Γερμανὸς περιηγητὴς ἐπὶ πατριάρχου Σωφρονίου (1579—1608) ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἱερουσαλὴμ, εὗρε μόλις περὶ τοὺς 100 ὀρθοδόξους κατοίκους συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν μοναχῶν, οἱ δὲ νῦν κάτοικοι τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀπετελέσθησαν σὺν τῷ χρόνῳ ἐκ προσκυνητῶν καὶ ἐκ τῶν ἐκ Συρίας καὶ τῆς ὑπαίθρου χώρας τῆς Παλαιστίνης εἰς αὐτὴν ἀποικισθέντων. Τούτου ἕνεκα οἱ πατριάρχαι ἐξήρχοντο τῆς Παλαιστίνης καὶ πρὸς συλλογὴν ἐράνων καὶ πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαίων τοῦ ἔθνους ἐν τοῖς Προσκυνήμασι κατὰ τῶν ἀλλοδόξων λατίνων καὶ ἀρμενίων. Ἠναγκάζοντο ἐπὶ ὁλόκληρα νὰ διαμένωσι μακρὰν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐν

Κωνσταντινουπόλει, ἐν Ἀδριανουπόλει, ἐν ταῖς παριστρίαις χώραις, ἐν αἷς διὰ τῶν ἑλλήνων ἡγεμόνων ἐδημιουργεῖτο περιφανὲς κέντρον, μεγάλην καὶ σπουδαιοτάτην παρασχὸν βοήθειαν εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον. Μέχρι δὲ τοσούτου βαθμοῦ στενῶς συνεδέθη πρὸς αὐτὸν τὸ ἔθνος, ἀναλαβὸν τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ ἀγῶνας, ὥστε οἱ πατριάρχαι Ἱεροσολύμων δὲν ἐξελέγοντο ἐν Ἱεροσολύμοις. Προκαθωρίζοντο μὲν συνήθως ὑπὸ τῶν προκατόχων, ἀλλ' ἡ ἐκλογὴ αὐτῶν ἐγίνετο ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχείῳ ἢ ἐν τῷ Ἁγιοταφιτικῷ Μετοχίῳ, ὅπερ ἀπέκτησεν ὁ Ἅγιος Τάφος ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀγοράσαντος τοῦ πατριάρχου Θεοφάνους παλαιόν τινα οἶκον τῶν Καντακουζηνῶν, καὶ ὅπερ ἔκτοτε ὑπῆρξεν ἡ ἕδρα τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἢ τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Ἁγίου Τάφου. Τῆς ἐκλογῆς τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων προΐστατο ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ἔχων παρεδρεύοντας οὐ μόνον τοὺς πατριάρχας τῶν ἄλλων Πατριαρχείων ἢ πρώην τοιούτους, καὶ παρεπιδημοῦντας ἐν τῇ βασιλευούσῃ μητροπολίτας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῶν παριστρίων χωρῶν ἢ τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτῶν καὶ τοὺς λογάδας τοῦ ἔθνους, τοῦ ὁποίου ἀντιπρόσωποι ἐθεωροῦντο οἱ πατριάρχαι Ἱεροσολύμων ἐν τοῖς ἱεροῖς Προσκυνήμασι.

Δυστυχῶς ἡ συνήθεια αὕτη ἔπαυσε τῷ 1845, ὅτε ἐν Ἱεροσολύμοις ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος ἐξελέγη πατριάρχης Κύριλλος ὁ Β' (1845—1872), ὅστις διέμενεν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐν Ἱεροσολύμοις, μάλιστα μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ μεγάλου προσκυνηματικοῦ ἀγῶνος. Ἔκτοτε οἱ πατριάρχαι Ἱεροσολύμων ἐκλέγονται ἐν Ἱεροσολύμοις, ἐπιτακτικωτέρα δὲ παρουσιάσθη ἡ ἀνάγκη τῆς διὰ θετικῶν νόμων καὶ κανονισμῶν διατυπώσεως τοῦ συστήματος, ὅπερ ἐμορφώθη ἐν τῷ Πατριαρχείῳ Ἱεροσολύμων διὰ τῆς δράσεως τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος.

(Ἕπεται συνέχεια)

Ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Ὁ Χαραλάμπης Γεωργίου ἢ Κασελᾶ, ἐκ Πρεβέζης ὁρμώμενος, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανός, τέως μὲν κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὸν κουρέα ἐπαγγελλόμενος, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον πέμπτην καὶ ὥραν 2αν μ. μ. εὐρωπαϊστὶ, μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Μαρίας, τὸ γένος Ἀναστασίου Καΐκα, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς καὶ κατοίκου Σιρκετζῆ Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζεύξεως δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Προόδου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 24 αὐγούστου 1909.

Ὁ πρόεδρος 3

† Ὁ Ἐλασσῶνος **Πολύκαρπος** Ὁ Α' γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Χαμουδόπουλος.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Ἀριθ. πρωτ. 181.

Διαταχτικὸν τῆς ὑπ' αὖξ. ἀριθ. 61, ἡμερομ. 14 ἰουλίου 1909 καὶ ἐν σελ. κώδικος 202 ἐρήμην ἐπὶ διαζεύξει ἀποφάσεως.

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 128 καὶ χρονολ. 27 ἀπριλίου ε. ἔ. ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος Γερασίμου Σπανοῦ,

Κηρύττει διαλελυμένον τὸν τέως ὑφισταμένον γάμον μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ἐναγομένης Χρυσούλας τὸ γένος Ἰωάννου Γιαννοπούλου, ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς τελευταίας ταύτης,

Ἐπιτίθησιν αὐτῇ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως ὡς καὶ τὰ τῶν διαζυγίων, ἀνιόντα εἰς γρ. 166 καὶ προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος,

Παρέχει αὐτῇ τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως τῶν ἐνδίκων μέσων κατὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένων προθεσμιῶν καὶ,

Ἐντέλλεται τὴν δημοσίευσιν τοῦ διαταχτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως τρὶς κατ' ἐπανάληψιν, διὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένου φύλλου «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια»

Ἐκρίθη. ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη αὐθημερόν.

Ἐν τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει Πρεβέζης, 1909 αὐγούστου 12.

Ὁ πρόεδρος 3

† ὁ **Νικοπόλεως Ναθαναήλ.** Ὁ γραμματεὺς

Σπυρ. Τσούτσουρας.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΚΑΒΑΛΛΑΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Καλεῖται ὁ Θεόδωρος Εὐαγγέλου, καπνεργάτης, πρώην κάτοικος Καβάλλας, ἐκ Κιουπ-κιοϊ τῆς ἐπαρχίας Ζίχνης καταγόμενος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως ἐμφανισθῇ αὐτοπροσώπως ἢ διὰ πληρεξουσίου αὐτοῦ τὴν πρώτην Τετάρτην ἡμέραν καὶ ὥραν 8 τουρκιστὶ, μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς παρούσης, ἐνώπιον τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Καβάλλας ἑδρεύοντος ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου του Ἑλένης Κωνσταντίνου, κατοίκου Καβάλλας, ἐπὶ διαλύσει τοῦ μεταξὺ αὐτῶν ὑφισταμένου γάμου. Ἐὰν δὲν ἐμφανισθῇ. θέλει δικασθῇ ἐρήμην.

Ἐν Καβάλλᾳ τῇ 28 σεπτεμβρίου 1909.

Ἐκ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως.

Ὁ πρόεδρος

Ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ξάνθης 1

† Ὁ **Πέτρας Αἰμιλιανός.**

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΤΟΣ Λ΄
ΑΡΙΘ. – 40

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ
Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιτραμμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον . . . . . Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγίδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπάνοδος εἰς ἐξέτασιν λογικὴν τῶν θεμάτων — Αἱ ἐξ Ἀμερικῆς συνδρομαί — Ἐπισκέψεις ἐπὶ τῷ βαναυσμῷ — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ὀρθοδόξων παθήματα (Θεσσαλονίκης, Βοδενῶν, Μελενίκου, Καστορίας) — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΕΙΣ ΕΞΕΤΑΣΙΝ ΛΟΓΙΚΗΝ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ἐκ καθήκοντος πρὸς συναδέλφους καὶ πρὸς πολιτευτάς, διαφόρως ἢ ἡμεῖς σκεπτομένους καὶ γράφοντας, ἢ γράφοντας ἐκ τοῦ προχείρου, ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ σπουδαῖον θέμα, ὅπερ ἀπὸ ἔτους ἤδη ἀπασχολεῖ αὐτούς, ἀπό τινων δὲ ἡμερῶν κινεῖ πάντας τούτους εἰς σύνταξιν ἄρθρων. Ἐπανερχόμεθα, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ συμφωνήσωσι μεθ' ἡμῶν, διότι συζήτησις ἀνεπηρέαστος καὶ εἰλικρινὴς καὶ σκέψεις σώφρονες θέλουσι πείσει τοὺς ἐνισταμένους ὅτι κατῆλθον εἰς ἐξέτασιν θεμάτων σπουδαίων ἀνέτοιμοι καὶ ἀμελέτητοι. Ὅταν μάλιστα λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι, κατόπι λογικῆς διαπραγματεύσεως θεμάτων τινῶν, τὸ συμπέρασμα τὸ ποθητὸν ἦν νὰ συνομολογήσωσιν οὗτοι μεθ' ἡμῶν ἀληθείας τινάς, τὰς ὁποίας ἡμεῖς, Ἐκκλησίαι καὶ ἔθνη χριστιανικά, πρεσβεύομεν, ὑποστηρίζομεν καὶ θέλομεν ὑπερασπισθῇ, πάσῃ δυνάμει καὶ πάσῃ θυσίᾳ, πρέπει νὰ προβῶμεν εἰς τινας ἔτι παρατηρήσεις. Ἂν καὶ εἰς ταύτας συμφωνήσωσιν οἱ ἀξιότιμοι διευθυνταὶ τῶν τουρκικῶν ἐφημερίδων καὶ οἱ τούτοις συμφρονοῦντες καὶ τούτους ἐμπνέοντες, τὸ κέρδος ἔσται γενικόν, αἱ δὲ ἐθνολογικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἀντεγκλήσεις καὶ προστριβαὶ βαθμηδὸν θέλουσι ἀρθῇ.

Ζητοῦμεν ἀκριβῶς αὐτό· ἀλλ' οὐδὲν βλέπομεν. Προχθὲς, ὁ ἔντιμος συντάκτης τῆς «Ἰκδάμ», θέλων νὰ πραγματευθῇ καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνατολικοῦ λεγομένου ζητήματος ἐν λέξεσιν ὀλίγαις καὶ συνοπτικῶς, κηρύττει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἀποδεικνύεται αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ διπλωματικόν, ἀλλὰ κρυπτόμενον ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς θρησκείας· οὐ ἕνεκα προῆλθεν ἡ εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ τουρκικοῦ κράτους ἐπέμβασις τῆς χριστιανικῆς Εὐρώπης ὑπὲρ βελτιώσεως τῆς τῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν καταστάσεως. Ἐὰν θελήσωμεν πρὸς τὸ παρὸν νὰ συμφωνήσωμεν ἐν τούτῳ μετὰ τοῦ συναδέλφου, παρατηροῦμεν ὅτι τὰς θρησκευτικὰς ἀντεγκλήσεις καὶ διαμάχας μεταξὺ χριστιανῶν ὑπέθαλπον ἐν χρόνοις προτέροις αὐτοὶ οἱ κυβερνῆται, παρασκευάζοντες αὐτὰς οὕτως ἢ ἄλλως, ἢ καὶ κατασκευάζοντες Ἐκκλησίας καὶ χριστιανικὰς κοινότητας ἀνεξαρτήτους, ἐκτὸς πάσης ἀρχῆς δικαίας καὶ λογικῆς. Ἡ κατασκευὴ νέων θρησκευτικῶν κοι-

νοτήτων, νέων Ἐκκλησιῶν, ἡ δημιουργία νέων ἀρχηγῶν καὶ συμβουλίων ἱερῶν, παρὰ τὴν θέλησιν καὶ μετὰ τὴν διαμαρτυρίαν τῶν δικαιούχων, οὖσα καταφορος ἐπέμβασις ἀλλοθρήσκου κυβερνήσεως εἰς ἱερὰς ὑποθέσεις ὄχι κοσμικὰς, αὐτὸ δεικνύει τάσιν πρὸς ἁρπαγὴν δικαιώματος ἀνήκοντος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὄχι εἰς τὴν κυβέρνησιν· τάσιν δεικνύει πρὸς ἄρνησιν τῶν δικαίων τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, τάσιν προκαλοῦσαν τὴν ἀγανάκτησιν καὶ τὴν θλῖψιν τῶν χριστιανῶν.

Ἡ πρὸς ἄρνησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαίων τάσις, ἀπὸ πέρυσιν εἰς τὸ μέσον προελθοῦσα, διαρκεῖ, μωαμεθανοὶ δὲ πολιτικοὶ καὶ δημοσιογράφοι ζητοῦσι διὰ λόγων κενῶν νὰ σείσωσιν ἐν γένει καθεστὼς αἰώνιον. Ἠρνήθησαν ὕπαρξιν προνομίων, καὶ μετὰ συζήτησιν ἐκέρδησαν οἱ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ δίκαιον ὑπὲρ ἑαυτῶν πάντοτε ἔχοντες, ἀνεστηλώθη δὲ μεγάλη ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ συνομολογήσωσιν οἱ τέως ἀρνούμενοι. Καὶ ἤδη ἀνεγνώρισαν οὗτοι τὴν ἀπὸ τοῦ Πορθητοῦ Μωάμεθ ὕπαρξιν ἐκκλησιαστικῶν δικαίων ἢ προνομίων. Ἐν μέλλοντι προσεχεῖ, συζητοῦντες μετ' αὐτῶν καὶ πολλὰς διασαφήσεις παρεχόμενοι, πιστεύομεν νὰ πείσωμεν αὐτοὺς εἰς ὁμολόγησιν ἑτέρας ἀληθείας ἱστορικῆς· ὅτι **Μωάμεθ ὁ Β΄ σεβασθεὶς ἐπεκύρωσε παρελθόν,** ἤτοι κατάστασιν ὑπάρχουσαν, ἰσχύουσαν καὶ πᾶσι τοῖς μωαμεθανοῖς καὶ ταῖς μωαμεθανικαῖς δυναστείαις σεβαστὴν ἀπὸ τῆς Ζ΄ ἑκατονταετηρίδος. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι θέλουσι πεισθῆ, μετὰ τὴν ἐπισταμένην μελέτην τούτου τοῦ θέματος, ὅτι περιττὴ καὶ ἀνόητος ἡ προσαγωγὴ ἰδιογράφων διαταγῶν τοῦ πορθητοῦ πρὸς ἀπόδειξιν ἀναμφισβητήτων καὶ θεμελιωμένων ἀληθειῶν.

Ὁμολογήσαντες τὴν ὕπαρξιν προνομίων, ἢ μᾶλλον δικαίων ἐκκλησιαστικῶν, ἠρνήθησαν δικαίωμα παρεμβάσεως τῆς Ἐκκλησίας εἰς ζητήματα ὄχι θρησκευτικά. Παρεταξάμεν ὀλίγιστα ἐκ πολλῶν ἱστορικῶν διδομένων, ὅπως ἀποδείξωμεν τὸ δικαίωμα τῆς συμμετοχῆς τοῦ κλήρου ἐν ὑποθέσεσιν ἀφορώσαις εἰς τὸ κοινὸν καλὸν, εἰς εὐζωΐαν, εἰς σωτηρίαν, εἰς εὐδαιμονίαν τῶν ὑπ' αὐτοῦ πνευματικῶς διοικουμένων· οἱ δὲ τὰς ἀληθείας ταύτας ὑπενθυμίσαντες εἰς τοὺς ἐνισταμένους — ἐὰν ὑποτεθῆ ὅτι δὲν ἐγίνωσκον αὐτὰς — ἔπραξαν καθῆκον ἀπέναντι ἀγνοούντων· ἀλλὰ καὶ παρετήρησαν ἐλλόγως ὅτι καὶ ἐν τοῖς νόμοις τοῖς κυβερνητικοῖς ἀνεγνωρίσθη τὸ δικαίωμα τῆς παρεμβάσεως, ὅπερ ἀγνοοῦμεν διατί φοβοῦνται οἱ συνάδελφοι, τὸ δικαίωμα τῆς ἐν τῇ διοικήσει συμμετοχῆς. Εἰς ἀπάντησιν διατείνονται ὅτι ταῦτα πάντα τὰ δικαιώματα εἶχον λόγον ὑπάρξεως πρὸ τῆς 11 ἰουλίου 1908, μετὰ τὴν ἀναστήλωσιν δὲ τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος, τὸ ὁποῖον οὐδαμῶς ἰσχύει νὰ μεταβάλῃ τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα τῶν τούρκων, ὡς καὶ πασῶν τῶν λοιπῶν φυλῶν, τοιαῦτα δίκαια καὶ προνόμια πρέπει νὰ διαγραφῶσιν ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς. Ἀρκεῖ δῆθεν πρὸς σωτηρίαν τῶν λαῶν ὁ συνταγματικὸς χάρτης, ὁ τὴν ὕπαρξιν τῶν θρησκευτικῶν προνομίων ἀποδεχόμενος καὶ ἐπικυρῶν καὶ κατ αὐτὸν οὐδεμία τοῖς κληρικοῖς ἐπιτρέπεται συμμετοχὴ ὡς «ἀζάδων» μελῶν καὶ συμπαρέδρων εἰς ἐπιτροπὰς κυβερνητικὰς καὶ συμβούλια μὴ θρησκευτικά. **Σημειοῦμεν τὴν τοιαύτην ἔνστασιν.**

Ἀλλ' οὐδὲν ζημιοῦσι τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα τὰ προνόμια καὶ δίκαια τῆς Ἐκκλησίας, ἤτις εἰς τόσους ψηφισθέντας ὑπὸ τῶν ἐντίμων ὀθωμανῶν βουλευτῶν νόμους οὐδὲν εἶπεν, ἐνῷ ἡ ἐπιψήφισίς τινων ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ βλάπτουσα ἠθικά τινα καὶ θρησκευτικὰ συμφέροντα τῶν ὀρθοδόξων, οὓς ἡ μήτηρ Ἐκκλησία ποιμαίνει. Κατεξανέστη ὅμως καὶ ἐπενέβη, καθὸ δίκαιον ἔχουσα καὶ καθῆκον, εἰς τὴν τάσιν βουλευτῶν λαϊκῶν, ὄχι χριστιανῶν, ἐπὶ διαθέσει καὶ διανομῇ ἱερᾶς περιουσίας, ἱερῶν ναῶν, τῶν ὁποίων ἡ Ἐκκλησία ἔχει τὴν κυριότητα, ὄχι τὸ κράτος. Ἐπίσης δὲ κατεξανέστη κατὰ κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, πιεζόντων, διωκόντων καὶ ἐπηρεαζόντων τοὺς ὀρθοδόξους, ὑπηκόους μὲν τοῦ κράτους, αὐτῆς δὲ τέκνα πνευματικά, ὑπαλλήλων ὑβριζόντων δημοσίᾳ τὸν ἱερὸν κλῆρον ὅλον τῆς ὅλης Ἐκκλησίας, ὑβριζόντων τὸ σύστημα τῶν ὀρθοδόξων διδασκάλων πάντων, ἀδιακρίτως. Οἱ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀρνηθέντες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, περιορίζονται σήμερον νὰ εἴπωσι διὰ στόματος τοῦ ἐντίμου συντάκτου τῆς «Ἰκδάμ» ὅτι ἡ διαφωνία μεταξὺ Πατριαρχείου καὶ κυβερνήσεως συνίσταται εἰς μίαν μόνην γραμμὴν ἐν τῷ γνωστῷ μαζβατᾷ, συνταχθέντι οὐχὶ κατὰ τὰ συνειθιζόμενα ἐν τῇ συγγραφῇ ἐπισήμων ἐγγράφων, ἀφοῦ οὐδεὶς ὑπάλληλος δικαιοῦται ν' ἀπορρίψῃ ἔγγραφον, ὑποβαλλόμενον εἰς τὴν κυβέρνησιν.

Προσεγγίζουσιν εἰς τὴν ἀλήθειαν λοιπὸν οἱ μέχρι χθὲς καὶ πρωὶ ἀρνούμενοι τὴν ἀλήθειαν, καὶ καθὸ ἀνεπτυγμένοι ἄνθρωποι πρέπει νὰ πιστεύσωσι τὴν παλαιὰν ῥῆσιν ὅτι, ὑπὸ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἀληθείας οὐδεὶς ἐβλάβη. Εἶπε τοῦτο ῥωμαῖος αὐτοκράτωρ, ὄχι ἀνατολικὸς, ὄχι ἕλλην, ὄχι χριστιανὸς, ἀλλ' ἡ ῥῆσίς ἐστι σοφή. Οὔτε ζημιοῦσθε ἐκ τῆς ἀληθείας· καὶ οὔτε ὁ ἐθνικὸς χαρακτὴρ τῶν τούρκων ταπεινοῦται ἢ ἐξευτελίζεται ἐὰν ἡ ὁμολογουμένη ἀλήθεια ὠφελῇ τὸν ἕλληνα καὶ τὸν ἀρμένιον καὶ τὸν ἰουδαῖον. Ὁμολογουμένη, ἐπιφέρει γαλήνην καὶ κατευνασμόν· καὶ σήμερον γαλήνης ἔχομεν ἀνάγκην ἐν ταῖς τρικυμίαις, τὰς ὁποίας ἐγείρει πάντοτε ἡ ἄρνησις τῶν δικαίων τῶν ἐθνῶν.

Μίαν ἀλήθειαν πρέπει νὰ ὁμολογήσωσιν ἔτι οἱ δημοσιογράφοι καὶ οἱ ἐξοχώτατοι ὑπουργοί, οἱ τὴν ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ δικαίαν καὶ λογικὴν καὶ σοφὴν γνώμην τῆς ἐντίμου Βουλῆς ἀθετοῦντες. Ζητοῦμεν ν' ἀποδείξωμεν διὰ τῶν νόμων καὶ τοῦ μέχρι σήμερον ἰσχύοντος καθεστῶτος, ὅτι δικαιοῦνται οἱ χριστιανοὶ κληρικοί, ἀρχιερεῖς, καὶ πρωτοσύγκελλοι, ἀντιπρόσωποι αὐτῶν, νὰ μετέχωσι συμβουλίων κοσμικῶν καὶ κοσμικῶν ἐπιτροπειῶν, αἵτινες ἔχουσι σκοπὸν νὰ συζητήσωσι καὶ διαλευκάνωσιν ὑποθέσεις ὄχι θρησκευτικάς· καθόσον ἄλλοτέ ποτε μετεῖχον συζητήσεων περὶ διαδοχῆς τοῦ θρόνου, περὶ κηδεμονίας νεαροῦ βασιλέως, περὶ κηρύξεως πολέμου. Ἀπαντῶσιν ἡμῖν οἱ τοῦρκοι δημοσιογράφοι καί τινες πολιτευταί, ὅτι ταῦτα εἶχον λόγον «ἄλλοτέ ποτε», νῦν ὅμως ὄχι. Ἀλλ' ἢ αὐτοὶ ἀγνοοῦσί τι λέγουσιν, ἢ ἡ ἔντιμος Βουλὴ τῶν ὀθωμανικῶν λαῶν. Ἐψήφισεν αὕτη πρὸ δύο μηνῶν νόμον περὶ στρατολογίας. Ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ἀναγνωρίζεται διαρρήδην εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτῶν τὸ δικαίωμα τῆς συμμετοχῆς ἐν ὑποθέσεσιν ὄχι θρησκευτικαῖς. Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου διατάττει· «Ἐν τῷ συμβουλίῳ τῷ κατὰ τὸν νόμον συγκροτηθησομένῳ, πρὸς ἐξέτασιν καὶ κλήρωσιν τῶν μὴ μουσουλμανικῶν στοιχείων, **θέλουσι παρίστασθαι ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ἀζάδων οἱ θρησκευτικοὶ κατὰ τόπον ὑπάλληλοι**»*.

Παρακαλοῦμεν τοὺς τούρκους συναδέλφους ὅπως ἐξηγήσωσιν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς παρεδρείας τῶν χριστιανῶν κληρικῶν εἰς ἐπιτροπείας καὶ συμβούλια στρατολογικά, συνομολογήσωσι δὲ μεθ' ἡμῶν ὅτι, τόσον ἰσχυρὸν τὸ δίκαιον, καὶ τόσον ἱερὰ ἡ ἀλήθεια, ὥστε, ἐν τῇ φύσει τοῦ λογικοῦ ἀνθρώπου ἐγκειμένη, νὰ ἀναγκάζῃ αὐτὸν, καίπερ διὰ στόματος ἀρνούμενον, νὰ κηρύττῃ ἄλλως πως τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς.

* ایکنجی ماده — عناصر غیر مسلمه‌نك معاینه‌لرینی اجرا وقرعه‌لرینی کشیده ایتمك اوزره قانوناً تشکل ایده‌جك مجلسده محللری مأمورین روحانیه‌سی اعضا صفتیله بولنه‌جق

ΑΙ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ἐκδόντες ἐν τῷ προγενεστέρῳ φύλλῳ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ παρὰ τῇ ἑλληνικῇ κοινότητι ἐν Σικάγῳ Συνδέσμου τῶν ἑλλήνων ἐφήβων, ἐγνωρίσαμεν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς καὶ τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα τῆς ἐν Ἀμερικῇ νέας ἡμῶν γενεᾶς καὶ τὸν πρακτικὸν τρόπον τῆς ἐκδηλώσεως αὐτῶν. Ἡ σήμερον ἐκδιδομένη ἐπιστολὴ τῆς ἑλληνικῆς ἐν Βοστώνῃ κοινότητος, εὐγλώττως παριστῶσα τὰ αὐτὰ εὐγενῆ αἰσθήματα, ἀναδίδει τὸ ἄρωμα ἀγνοῦ ὑπὲρ τῶν πατρίων ζήλου καὶ λελογισμένης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀφοσιώσεως, ἧς ἐν πράγμασι τεκμήριον ὑπισχνοῦνται νὰ παρέχωσι κατ' ἔτος.

Ἡ πρὸς τὴν γενέτειραν καὶ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀγάπη καὶ στοργὴ τῶν μακρὰν ἀμφοτέρων ἐν εὐτυχεῖ χώρᾳ διαβιούντων ὁμογενῶν ἀποδεικνύεται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη διὰ πολλῶν τρόπων· κατὰ δὲ τὸ διανυόμενον διὰ συνδρομῶν γενναίων ὑπὲρ σκοπῶν ἱερῶν καὶ ἐθνικῶν. Ἡ πρόθυμος εἰς χρῆμα συνδρομὴ, ἡ προθυμοτέρα δήλωσις τῆς αὐτοθυσίας, εἰς ἣν ἑκατοντάδες ὑπεβλήθησαν, νομίζουσαι τὴν γενέτειραν κινδυνεύουσαν, ἀποβαίνει διδακτικὴ εἰς πολλοὺς, οἵτινες ἢ ἀγνοοῦσιν, ἢ ἐλησμόνησαν καὶ τὸν ἐθνικὸν ἡμῶν χαρακτῆρα καὶ τὴν σημασίαν τῆς συναισθήσεως τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἑνότητος καὶ τῆς ἐθνικῆς δυνάμεως παρ' οἱῳδήτινι λαῷ καὶ ἔθνει καὶ φυλῇ. Οἱ φιλοσοφοῦντες ἐπὶ τῆς τύχης τῶν ἐθνῶν παρετήρησαν καὶ συνεπέραναν ὅτι πολλάκις ἐξωτερικαί τινες ἐπιθέσεις καὶ ἐπήρειαι καὶ πειρασμοί, προερχόμενοι ἐκ στοιχείων ἀλλοτρίων, εἰς ἓν ἑνίοτε συνάπτουσι τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις καὶ συνενοῦσαι κρατύνουσιν αὐτὰς καὶ παρορμῶσιν εἰς ἔργα ἀξιοθαύμαστα. Τοῦτο βλέπομεν εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῶν ἐξ Ἀμερικῆς αἰσθημάτων, ἧς ἀπεκδεχόμεθα πάντοτε γενναιότερα ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ καὶ τῆς κοινῆς δόξης ἔργα· καὶ πρὸς διαιώνισιν ἀρετῆς καὶ πρὸς μίμησιν καλοῦ παραδείγματος ἐκδίδομεν, δευτέραν, τὴν ἐκ Βοστώνης ἐπιστολὴν ταύτην

Πρὸς τὴν Α. θειοτάτην παναγιότητα τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην κύριον κύριον Ἰωακεὶμ τὸν Γ'.

Παναγιώτατε,

Ἡ ἔκκλησις, ἣν πρὸς τὸ ὀρθόδοξον ἑλληνικὸν πλήρωμα ἐποιήσατο ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, ὑπὲρ τῆς ἀρωγῆς καὶ ἐνισχύσεως τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου, δὲν ἦτο δυνατὸν εἰμὴ νὰ εὕρῃ ζωηροτάτην ἠχὼ καὶ εἰς τὰς εὐσεβεῖς καὶ ἐθνικόφρονας καρδίας τῶν μελῶν τῆς παροικίας ἡμῶν. Εἰ καὶ ζῶμεν ἐν χώρᾳ τοσοῦτον ἀπομεμακρυσμένῃ, ἐν τούτοις ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία ἡμῶν εἶνε πάντοτε ἐστραμμένοι, ὡς τὸ ἡλιοτρόπιον πρὸς τὸν ἥλιον, πρὸς τὸ ἐθνικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν ἡμῶν κέντρον, πρὸς τὴν φιλόστοργον καὶ ἀλησμόνητον Μητέρα ἡμῶν καὶ ἑκάστη φωνὴ αὐτῆς εἴτε παραινούσης καὶ ποδηγετούσης, εἴτε ἐκζητούσης, διεισδύουσα μέχρι τῶν μυχίων τῶν αἰσθανομένων καρδιῶν ἡμῶν, συγκινεῖ ἡμᾶς βαθύτατα. Οἱ ἀγῶνες αὐτῆς, στρατευομένης, δὲν εἶνε ἀδιάφοροι πρὸς τὰ πιστὰ ξενητευμένα αὐτῆς τέκνα, ἀλλὰ παρακολουθοῦνται πάντοτε ὑπ' αὐτῶν μετ' ἀδιαπτώτου ἐνδιαφέροντος, καὶ ἐν ζωηρὸν αἴσθημα, μία φλογερὰ ἐπιθυμία, εἷς ἄσβεστος πόθος διαφλέγει τὰ σπλάγχνα ἡμῶν καὶ ἐκθρώσκει ἐκ τῶν καρδιῶν ἡμῶν, πῶς νὰ ἴδωμεν τὸ ἐθνικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν ἡμῶν κέντρον ἐπιτυχῶς ἀντεπεξερχόμενον κατὰ τῶν διαφόρων κοσμικῶν ἀντιξοοτήτων, νικηφόρως προαγωνιζόμενον τῶν ἑαυτοῦ δικαιωμάτων κατὰ τῶν πολυωνύμων πο-

λεμίων καὶ ἐπαρκοῦν εἰς τὰς πολλαπλᾶς αὐτοῦ ἀνάγκας. Τὰ τέκνα τῆς ὀρθοδόξου ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας συναισθάνονται μυχαίτατα τὴν στενὴν ἀλληλεγγύην τὴν ὑφισταμένην ἀπὸ τοσούτων αἰώνων μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ πληρώματος, ὡς καὶ τοὺς οὐσιώδεις λόγους τοῦ ἀρραγοῦς τῶν κρίκων τῆς τοιαύτης ἀλληλεγγύης. Εἴθε ὁ Δομήτωρ τῆς Ἐκκλησίας διασώζοι πάντοτε τὴν χειμαζομένην ὁλκάδα αὐτῆς, καὶ ἐπιπέμψας οὖριον, καθοδηγήσαι αὐτὴν εἰς λιμένα ἀσφαλῆ καὶ εὔδιον· διότι νῦν καταιγιζόμενον τὸ πέλαγος, ἀντίπνοοι οἱ ἄνεμοι καὶ ὑφαλώδης ἡ θάλασσα· ἀλλὰ καὶ δεινὸς ὁ πρωρεὺς, καὶ γενναῖον τὸ πλήρωμα, καὶ ἔπαθλον ἄφθιτον ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς ἡμετέρας κοινότητος συστᾶσα ἐπιτροπὴ συνέλεξεν ἐκ τῆς σχετικῶς ὀλιγομελοῦς παροικίας ἡμῶν λίρας Ἀγγλίας 205.86, ἅσπερ καὶ ἀποστέλλει δ' ἐσωκλείστου τραπεζιτικῆς ἐπιταγῆς τῇ ὑμετέρᾳ θειοτάτῃ παναγιότητι. Θεωρήσατε, Παναγιώτατε, τὴν μικρὰν ταύτην προσφορὰν ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου ὡς ἐλάχιστον τεκμήριον εἰλικρινοῦς εὐλαβείας καὶ ἀφοσιώσεως τῶν ἐν Βοστώνῃ πνευματικῶν ὑμῶν τέκνων εἰς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν.

Παναγιώτατε, τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς κοινότητος ἡμῶν γνωρίζον, πληροφορηθὲν ἁρμοδίως, ὅτι αἱ ἀνάγκαι τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου εἶνε διαρκεῖς, πρὸς δὲ φρονοῦν, ὅτι ἔκτακτοι συνεισφοραὶ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνωνται καθ' ἑκάστην εἰς τοιαύτην κλίμακα, ἠθέλησε νὰ δώσῃ τὸ παράδειγμα τῆς συστηματοποιήσεως τακτικοῦ ἐράνου, καὶ προέβη εἰς ἀπόφασιν, ὅπως καθ' ἕκαστον ἔτος ἡ κοινότης ἡμῶν προσφέρῃ ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου ὡρισμένον ποσὸν οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν 45 λιρῶν Τουρκίας. Ἐὰν δὲ, ὡς ἐλπίζομεν, τὸ παράδειγμα τῆς Κοινότητος ἡμῶν ἀπομιμηθῶσι καὶ ἄλλαι, τότε θὰ ἔχωμεν τακτικὸν καὶ ὡρισμένον ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου εἰσόδημα ἐκ τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἑλληνικῶν κοινοτήτων.

Δέξασθε, Παναγιώτατε, τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ βαθυτάτου σεβασμοῦ ἡμῶν καὶ πάντων τῶν μελῶν τῆς ἐν Βοστώνῃ ἑλληνικῆς παροικίας, μεθ' ὧν κατασπαζόμενοι τὴν παναγίαν Ὑμῶν δεξιὰν, διατελοῦμεν

τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος
τέκνα πειθήνια καὶ εὐλαβῆ

Ἐν Βοστώνῃ τῇ 17|30 αὐγούστου 1909.

ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ὁ πρόεδρος	ὁ ταμίας	ὁ γραμματεὺς
Α΄ οἰκονόμος	**Ἀλ. Μπενάκης**	**Σ.Ε. Σταματέλλος**
Νέστωρ Σουσλίδης		

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩ ΒΑΗΡΑΜΙΩ

Τῷ παρελθόντι σαββάτῳ, ἀρξαμένων παρὰ μωαμεθανοῖς τῶν ἑορτῶν τοῦ βαϊραμίου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, προεξάρχων τῶν λοιπῶν πνευματικῶν ἀρχηγῶν τῶν μὴ μωαμεθανικῶν ἐν τῷ κράτει ἐθνῶν, μεταβὰς εἰς τὰ αὐτοκρατ. ἀνάκτορα τοῦ Δολμὰ-Βαγτζέ, κατὰ καθῆκον, ὑπέβαλε τῇ Α. Α. Μ. τῷ σουλτάνῳ τὰς τε θερμὰς συγχαρητικὰς προσρήσεις πάντων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς καὶ τὰς ὑπὲρ ὑγείας καὶ μακροβιότητος τοῦ λοφιλήτου μονάρχου εὐχάς. Ἡ Α. Θ. Π. προσεφώνησε τὸν μεγαλειότατον ἄνακτα ταῦτα.

Μεγαλειότατε

Καθῆκον ἡμῶν ἐκ τῶν τὰ μάλα σεβαστῶν θεωροῦμεν, παριστάμενοι σήμερον ἐνώπιον τῆς Ὑμετέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος ἐν ὀνόματι τῶν ἐθνῶν, ἐφ' ὧν πνευματικῶς προϊστάμεθα, ὅπως ὑποβάλωμεν εἰλικρινῆ συγχαρητήρια τῇ Ὑμετέρᾳ Μεγαλειότητι καταξιωθείσῃ πανηγυρίσαι σήμερον θείᾳ συνάρσει τὴν μεγάλην ἑορτὴν τοῦ βαϊραμίου.

Ὅθεν ἐπὶ τῇ εὐσήμῳ ταύτῃ εὐκαιρίᾳ εὐλαβεῖς εὐχὰς καὶ δεήσεις ἀναπέμπομεν πρὸς τὸν ὕψιστον Θεόν, ἵνα διατηρῇ τὴν ὑμετέραν Αὐτοκρατορικὴν Μεγαλειότητα, τὸν πρῶτον ἡμῶν συνταγματικὸν αὐτοκράτορα καὶ βασιλέα, υἱᾷ καὶ μακροημερεύοντα ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ θρόνου τῶν προγόνων αὐτοῦ, ἐπ' ἀγαθῷ πάντων τῶν πιστῶν Αὐτῆς ὑπηκόων.

Ζήτω ὁ γαληνότατος αὐτοκράτωρ ἡμῶν Σουλτὰν Μεχμὲτ Ρεσὰτ ὁ Ε'.

Ἐπὶ τῇ προσφωνήσει ταύτῃ, ἐξηγηθείσῃ τουρκιστὶ ὑπὸ τοῦ ἐξοχ. ἄρχοντος Μ. λογοθέτου, συνοδεύσαντος σὺν τῷ ἐξ. ἄρχοντι καπουκεχαγιᾷ τῇ Α. Θ Π. ἐξέφρασεν ἡ Α. Α. Μ. ὁ σουλτάνος τὴν εὐαρέσκειαν Αὐτοῦ καὶ ηὔξατο ἵνα μακρὰν σειρὰν ἐτῶν οὕτως ἑορτάζωμεν.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἡ Α. Θ. Π. ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἐξοχ. καπουκεχαγιᾶ ἐπεσκέψατο τὸν ὑψηλότατον Μ. βεζίρην Χουσεὴν Χιλμὴ πασᾶν, τὸν ἐνδ. πρόεδρον τῆς Βουλῆς Ἀχμὲτ Ριζὰ βέην, τὸν ὑψηλ. πρώην Μ. βεζίρην Φερὴτ πασᾶν, τὸν πρώην σεϊχ-ουλ-ἰσλάμην σοφολογ. Δζεμαλεδδὶν ἐφέντην, κατέλιπε δὲ ἐπισκεπτήρια εἰς τὰ μέγαρα τῶν ἐξοχ. Σαὶτ πασὰ προέδρου τῆς Γερουσίας, ἀπόντος εἰς Εὐρώπην, Ριφὰτ πασᾶ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν, μὴ δεχομένου ἐπισκέψεις, Σαχὶπ Μολᾶ, σεϊχ-ούλ-ἰσλάμη, Νεδζμεδδὶν ἐφέντη ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ πρώην τοιούτου Ἀβδουραχμὰν, μὴ εὑρεθέντων οἴκοι.

Ἐκ μέρους τῆς Α.Θ.Π. ὁ παναγιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ β΄. καπουκεχαγιᾶ, ἐπεσκέψατο τὸν ἐξοχ. πρεσβευτὴν τῆς Περσίας Μιρζὰ Ριζὰ Χὰν, τοὺς ἐξοχ. ὑπουργοὺς τῶν στρατιωτικῶν Σαλὴχ πασᾶν, τοῦ ἐθκαφίου Χαμάδα πασὰν καὶ τῆς παιδείας Ναὶλ βέην, καὶ τοὺς ἐνδοξ. Γαλὶπ βέην διευθυντὴν τῆς γενικῆς ἀσφαλείας, Ἀζμὶ βέην διευθυντὴν τῆς ἀστυνομίας, Νασὶφ βέην βεηλικτσὴν, Ἀδὴλ βέην σύμβουλον τῆς Βεζιρείας, Φουὰτ βέην σύμβουλον τοῦ Ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν, Μπαχᾶ βέην τμηματάρχην ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν θρησκευμάτων καὶ Χαμὴτ βέην βοηθὸν τμηματάρχην, τὸν πρώην τμηματάρχην ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τούτῳ Σεβκέτ βέην καὶ τὸν σύμβουλον τοῦ Ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης Μουσταφᾶ Νεδὶμ ἐφέντην, ὅστις ἐλέξατο τὴν ἐπίσκεψιν ἐν τῇ τουρκικῇ λέσχῃ, ἧς διατελεῖ πρόεδρος.

Δι' ἐπισκεπτηρίων ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τὴν Α. Ὑψ. τὸν πρώην πρωθυπουργὸν Κιαμὴλ. πασὰν, τὸν ὑπουγὸν τῶν ναυτικῶν, τὸν νομάρχην καὶ τὸν δήμαρχον πρωτευούσης καὶ τινας τῶν μεγιστάνων καὶ βαθμούχων τοῦ κράτους.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χειροτονία.—Τῇ κυριακῇ, 4 ἀρξαμένου μηνὸς, ἐγένετο ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ χειροτονία τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ροδοπόλεως κ. Κυρίλλου ὑπὸ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολιτῶν Νικαίας, Διδυμοτείχου, Σωζοαγαθουπόλεως, Προικονήσου καὶ 40 Ἐκκλησιῶν.

Νέοι μητροπολῖται.— Τῇ παρασκευῇ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ὁ πανιερ. (ἀπὸ Βερροίας) μητροπολίτης Σερρῶν κ. Ἀπόστολος, ὃς εὐχαριστήσας ἐπὶ Συνόδου χθὲς, ἐποιήσατο καὶ τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, κατὰ τὸ μέγα μήνυμα.

Ἐπισκέψεις. –Τῇ κυριακῇ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ παρεπιδημῶν ἀπὸ τινῶν ἡμερῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑψηλότατος πρίγκηψ τῆς Σαξωνίας Μαξιμιλιανὸς, ἱερεὺς καὶ καθηγητὴς τοῦ κανονικοῦ δικαίου ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Φρειβούργου. Κατά τε τὴν ἔλευσιν καὶ τὴν ἐκ τῶν Πατριαρχείων ἀναχώρησιν ἀπεδόθησαν εἰς τὸν πρίγκηπα αἱ εἰς τὴν περιωπὴν αὐτοῦ προσιδιάζουσαι τιμαί· προχθὲς δὲ, κατ' ἐντολὴν πατριαρχικὴν μεταβὰς ὁ παν. Μ. πρωτοσύγκελλος πρὸς ἀντεπίσκεψιν τοῦ πρίγκηπος ἐν τῷ ξενοδοχείῳ ἐν ᾧ διαμένει, καὶ μὴ ἐντυχὼν αὐτῷ ἔλιπεν ἐπισκεπτήριον.

Τουρκικὸν γραφεῖον.—Ἀπό τινος ἐν ταῖς ἐφημερίσι κατ' ἐπανάληψιν ἐγράφη περὶ δῆθεν ἀνικανότητος τῶν ἐντῷ τουρκικῷ γραφείῳ πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων. Χωρὶς ν' ἀναδράμωμεν εἰς τὴν ἀφορμὴν, ἣν ἔχει ὁ τοιοῦτος χαρακτηρισμὸς, διαβεβαιοῦμεν ὅτι τὸ τμῆμα τοῦτο τῶν πατριαρχικῶν γραφείων πιστῶς καὶ ἀνελλιπῶς ἐκτελεῖ τὰς διδομένας αὐτῷ ἀποφάσεις τῆς τε Ἱ. Συνόδου καὶ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, καὶ οὐδεμία ὑπάρχει ἀφορμὴ παραπόνων κατ'αὐτοῦ εἴτε ἀπὸ μέρους τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμ. πατριάρχου, εἴτε ἀπὸ μέρους τῶν δύο Σωμάτων.

Ἐκλέξιμοι.—Τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Διδυμοτείχου, προέδρου τῆς ἐφορίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, πληροφορήσαντος ὅτι ὁ καθηγητικὸς τῆς Σχολῆς σύλλογος, συνδιαλεχθεὶς μετὰ τοῦ πρωτοσυγκέλλου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Ἐφέσου πανοσιολ. κ. Ἀλεξάνδρου Δηλανᾶ, εὗρεν αὐτὸν ἀρτίως μεμορφωμένον, καὶ συνεπῶς δυνάμενον νὰ ἐγγραφῇ ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἐκλεξίμων, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐνέκρινε τὴν ἐγγραφὴν αὐτοῦ, τῇ προτάσει τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἐφέσου.

Πνευματικὸν δικαστήριον.—Προτάσει τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἐλασσῶνος, προέδρου τοῦ Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἵνα τούντεῦθεν οἱ δικαστικῶς ἀναγνωριζόμενοι γάμοι, ἀναγγέλλωνται διὰ τῶν ἐφημερίδων.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί.—Τῷ σαββάτῳ, 3 ἀρξαμένου, μνήμη Διονυσίου ἱερομάρτυρος τοῦ ἀρεοπαγίτου, τὸν τὴν ὀνομαστικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἄγοντα πανιερ. μητροπολίτην Σηλυβρίας ἐπεσκέψαντο οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ καὶ πολλοὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, τὴν ἐπαύριον δὲ καὶ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ὅστις τῇ 4, κυριακῇ, τηλεγραφικῶς συνεχάρη τῷ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἑορτάζοντι πανιερ. μητροπολίτῃ Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἱεροθέῳ—ἐπίσης τῷ ἑορτάζοντι ἱερολ. ὑπογραμματεῖ τῆς ἱερᾶς Συνόδου κ. Διονυσίῳ Μηνᾷ ἥ τε Α. Θ. Π. καὶ οἱ σεβασμ. ἀρχιερεῖς καὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ὑπάλληλοι ηὔξαντο τὰ δέοντα.

Πατριαρχικὰ περιοδικά.— Τὸ ἑβδομαδιαῖον περιοδικὸν τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας «Πάνταινος» καὶ τὸ κατὰ μῆνα ἐκδιδόμενον «Φάρος τῆς Ἀλεξανδρείας» εἰσῆλθον εἰς τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ζωῆς αὐτῶν. πολλὴν ὕλην ἐπιστημονικὴν, ἅμα δὲ καὶ διδακτικὴν διὰ τὸν κλῆρον δημοσιεύσαντα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος — Ἐπίσης ἐξεδόθησαν καὶ τὰ τελευταῖα τοῦ παρελθόντος θέρους τεύχη τῆς «Νέας Σιὼν» τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ φιλοπόνου διακόνου ἱερολ. κ. Τιμοθέου Θέμελη —Ἐξ ἀμφοτέρων ἐρανιζόμεθα σπουδαίας τινὰς εἰδήσεις περί τε τῶν ἁγιωτάτων δύω τούτων Ἐκκλησιῶν καὶ ξένων τινῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων—Εἰς ἀμφότερα τὰ περιοδικὰ πᾶσαν εὐχόμεθα προκοπὴν καὶ εὐδοκίμησιν, ἐπικαλούμενοι ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν γραμμάτων τὴν ὑλικὴν ὑποστήριξιν τῶν ὁμογενῶν καὶ τῶν φιλιστόρων.

ΦΙΛΟΠΟΝΙΑ ΑΞΙΟΜΙΜΗΤΟΣ.—Ἐξεδόθη κατ. αὐτὰς ἐνταῦθα ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Νίκαιαν» κομψὸς καὶ μετ' ἐπιμελείας ἐκτυπωμένος τόμος. Καίτοι ὁ συγγραφεὺς κ. Θ. Καβαλιέρος Μαρκουίζος ἐκδίδει ἁπλῶς ταξειδίου ἐντυπώσεις, ἐν τούτοις ἔχομεν μετὰ χεῖρας ἱστορικὴν καὶ ἀρχαιολογικὴν μονογραφίαν, ἣν διακρίνει ἐπιμέλεια παρατηρητικότης τοσούτω μᾶλλον ἀξιοσύστατος, ὅσω πραγματεύεται θέμα καὶ ὅπερ οὐδεὶς τῶν ἡμετέρων λογίων ἐπραγματεύθη ἀρκούντως. Ἡ Βιθυνία χώρα ἔνδοξος ἀριθμεῖ βίον 28 ὅλων αἰώνων, ἀνέδειξεν ἄνδρας πολλοὺς λίαν ἐπωφελῶς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ταῖς ἐπιστήμαις καὶ τοῖς γράμμασι διακριθέντας Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔργον, ἵνα εἰσέλθωμεν εἰς σύντομον ἀνάλυσιν αὐτοῦ, ἀποτελούμενον ἐκ 200 μεγάλων σελίδων, διαιρεῖται εἰς πέντε μέρη. Ἐν τῷ πρώτῳ μέρει περιγράφεται τὸ μεχρὶ Νικαίας ταξείδιον καὶ γίνεται ταχεῖα ἐπισκόπησις τῶν ἱστορικῶν τοποθεσιῶν, ἃς ὁ ταξειδιώτης ἀπαντᾷ. Τὸ δεύτερον μέρος, ὅπερ ὑπὲρ τὰς 70 σελίδας καταλαμβάνει, ἀναγράφει ἐν περιλήψει τὴν ἀπὸ χρόνων ἀρχαιοτάτων μέχρι σήμερον ἱστορίαν τῆς Βιθυνίας· τοὺς βασιλεῖς καὶ ὑπάτους αὐτῆς, τὰς συγκροτηθείσας ἐν αὐτῇ τρεῖς Οἰκουμενικὰς Συνόδους, καὶ τὴν ἐν Νικαίᾳ αὐλὴν κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα, ὁπότε ἡ πόλις αὕτη ὑπῆρξε πρωτεύουσα τοῦ βυζαντινοῦ κράτους καὶ ἕδρα τῶν οἰκουμενικῶν πατριαρχῶν. Τὸ τρίτον μέρος ἀσχολεῖται εἰς τὰ ἀρχαῖα τῆς Νικαίας μνημεῖα. τὰ πολλὰ καὶ ἀξιόλογα, τείχη λαμπρῶς μέχρι τοῦ νῦν διατηρούμενα, ναὸν περίκομψον τοῦ Δ' αἰῶνος μετὰ θαυμασίων μωσαϊκῶν, θέατρον, ἐρείπια τῆς βασιλικῆς τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. σαρκοφάγους. ἀναθηματικὰς στήλας κ. τ. λ. Ἐν τῷ τετάρτῳ μέρει περιγράφεται ἡ σύγχρονος ὁμογενὴς Βιθυνία ὑπὸ πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν ἔποψιν, δι' αὐτοῦ δὲ ὁ ἀναγνώστης ὠφελίμους συγκομίζει πληροφορίας περὶ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἐν Βιθυνίᾳ θέσεως, ἥτις ὄντως ἐστὶ σημαντικὴ καὶ ἀκμαζει. Τὸ πέμπτον τέλος μέρος, περιγράφον τὴν ἐκ Νικαίας ἐπιστροφὴν, πραγματεύεται περὶ τῆς ἱστορικῆς λίμνης Ἀσκανίας, περὶ τοῦ Μυσίου Ὀλύμπου καὶ τῶν ἐνδόξων αὐτοῦ μονῶν. ἐπιστέφεται δὲ δι' ἐπιλόγου, δι' οὗ ὁ συγγραφεὺς ἐν φράσει ἀπερίττῳ προτρέπει τὸν ἀναγνώστην εἰς ἐπίσκεψιν τῶν μερῶν ἐκείνων, ὅπως αἰσθανθῇ ὅ,τι ἀδυνατεῖ νὰ ἀπεικονίσῃ ἡ περιγραφή.—Τὸ ἔργον τοῦ ἐλλογίμου κ. Θ Μαρκουίζου, κοσμούμενον ὑπὸ καλλίστων εἰκόνων, προβάλλομεν τοῖς λοιποῖς διδασκάλοις πρὸς μίμησιν. Ἐὰν ἕκαστος διδάσκαλος, διακαιόμενος ὑπὸ τοῦ πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν πολιὰν ἀρχαιότητα ἔρωτος, θελήσῃ νὰ συνταξῃ περιγραφὴν ὁμοίαν τοῦ μέρους, ἐν ᾧ δύο, τρία ἔτη διέμενεν, ἡ ἐπιστήμη πολλὴν ἀπὸ τοιούτων μονογραφιῶν θέλει ἔχει τὴν ὠφέλειαν.

ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΠΑΘΗΜΑΤΑ

Ἐκ πληθύος ἐπιστολῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐκδίδομεν ὀλίγας σήμερον, εἰς τὰ παθήματα τῶν ὀρθοδόξων τῆς Μακεδονίας ἀναφερομένας. Ἐὰν ἀλλαχοῦ οἱ εἰς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ἀφωσιωμένοι διώκωνται ὑπὸ τῶν παραγνωριζόντων τὸν προορισμὸν αὐτῶν ὑπαλλήλων τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως, ἐν Μακεδονίᾳ, εἰς ὅσας ἐπαρχίας συνοικοῦσιν ὀρθόδοξοι μετὰ σχισματικῶν, δύο παράγοντες διωγμοῦ συνεργάζονται μετὰ ζηλευτῆς ὁμοφροσύνης ἐναντίον τῶν ὀρθοδόξων. Αἱ ποικιλώνυμοι σχισματικαὶ προπαγάνδαι καὶ οἱ κατὰ τόπους ἐντεταλμένοι τὴν περιῤῥούρησιν τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν πιστῶν τοῦ κράτους ὑπηκόων καὶ τῶν φιλησύχων κατοίκων ὁμοῤῥονοῦντες διώκουσι τοὺς πιστούς. Ἡ Ἐκκλησία ἐπικαλεῖται τὴν ἐπὶ τῶν ὧδε κἀκεῖσε θλιβερῶν γεγονότων ἐπέμβασιν τῆς σεβαστῆς κυβερνήσεως, ἀλλεπαλλήλως αὐτῇ γράφουσα, ἀλλὰ ἡ κατάστασις ἐξακολουθεῖ τοιαύτη διαρκῶς, ὡς ἐκ Μελενίκου, Βοδενῶν, Καστορίας καὶ Θεσσαλονίκης ἐπιστέλουσιν. Μέρη τινα τῶν ἐπιστελλομένων προκαλοῦσι τὴν θλῖψιν τῶν ἀναγνωστῶν καὶ τὴν δυσθυμίαν πάντων τῶν ὀρθοδόξων, οἵτινες ἀγνοοῦσι τί ἔπραξαν πρὸς τὸ κράτος ὥστε ν' ἀρίνωνται καὶ πάλιν ἀπροστάτευτοι.

Ἡ ἐκ Θεσσαλονίκης ἀπὸ 11 σεπτεμβρίου ἐπιστολή, ἀναφερομένη εἰς προγενεστέραν, ἔχει οὕτω·

«Δυστυχῶς τὰς προῤῥήσεις μου δὲν ἐβράδυναν νὰ ἐπιβεβαιώσωσι τὰ ἐν τοῖς χωρίοις Γιάντσιστα τῆς ἐπαρχίας Βερροίας καὶ Κουστούργιανη (Καραδζόβας) τῆς ἐπαρχίας Μογλενῶν ἐξαγγελλόμενα γεγονότα, καθ' ἃ οἱ σχισματικοὶ βούλγαροι τῇ συνδρομῇ κυβερνητικῶν ὀργάνων ἐπεχείρησαν νὰ καταλάβωσι τὰς ἐκκλησίας, ἐπιμαρτυρεῖ δὲ καὶ τὸ ἐσχάτως λαβὸν χώραν ἐν τῷ χωρίῳ Δαούτ-Μπαλῆ τῆς ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης γεγονός, ἔχον ὧδε: Τὸ εἰρημένον βουλγαρόφωνον χωρίον, μίαν ὥραν καὶ τι πλέον πρὸς δυσμὰς τῆς Θεσσαλονίκης ἀπέχον, περιλαμβάνει τεσσαράκοντα περίπου οἰκογενείας, ἐκ τῶν ὁποίων περὶ τὰς δώδεκά εἰσι σχισματικαί, ἅπασαι δὲ αἱ λοιπαὶ ὀρθόδοξοι.

Οἱ κἀκεῖθι σχισματικοί, ὑπὸ τὴν διαρκῆ ἐπήρειαν καὶ ῥᾳδιουργίαν τοῦ ἐνταῦθα βουλγαρικοῦ κομιτάτου εὑρισκόμενοι, ἐπεχείρησαν πρότερον νὰ γεννήσωσι ζήτημα καὶ διεκδικήσωσι δικαιώματα ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ σχολείου, ἀλλ' ἀπέτυχον οἰκτρῶς καὶ τέλεον εἶχον ἀπελπισθῇ, ὁπότε δι' ἀναφορᾶς των ἡτοιμάζοντο νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ οἱ περισσότεροι αὐτῶν παρέδωκαν καὶ τὰ νουφρούζικά των εἰς τὴν Μητρόπολιν πρὸς ἀλλαγήν. Αἱ ῥαδιουργίαι ὅμως καὶ αἱ ἀπειλαὶ τοῦ κομιτάτου καὶ ἡ ἐπελθοῦσα ἐξ ἄλλου μεταπολίτευσις συνεκράτησεν αὐτοὺς ἐν τῷ σχίσματι ἐλπίζοντας ἤδη νὰ ἐπιτραπῇ αὐτοῖς ἡ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἴσοδος καὶ ἡ χρῆσις ἐν αὐτῇ τῆς βουλγαρικῆς γλώσσης, πρᾶγμα, ὅπερ οὐδέποτε ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς ἐγένετο, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλ' οὔτε κἂν ἐν τῷ νεκροταφείῳ, κειμένῳ ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς ἐκκλησίας, ἐπετράπη μέχρι τοῦδε ἡ εἴσοδος εἰς βούλγαρον ἱερέα, τῶν ἑκάστοτε ἀποβιούντων σχισματικῶν θαπτομένων ἐν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ὀρθοδόξου ἱερέως τοῦ χωρίου.

Οὕτω λοιπὸν ἐχόντων τῶν πραγμάτων, τὴν 1 σεπτεμβρίου, μετὰ προηγηθεῖταν ἑτέραν ἀπόπειραν τῇ 29 αὐγούστου, ὁ ἐκ τοῦ παρακειμένου χωρίου Νεοχωρούδα σχισματικὸς ἱερεὺς καὶ τρεῖς τέσσαρες βούλγαροι, συνοδευόμενοι ὑπὸ ἑνὸς μουλιαζίμη μετὰ τριῶν χωροφυλάκων ἐκ τοῦ στρατιωτικοῦ φυλακείου τοῦ ἐγγὺς ἐπίσης κειμένου χωρίου Γκραδομπόρι, κατῆλθον εἰς Δαούτ-Μπαλῆ καὶ διηυθύνθησαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἔνθα ὁ μουλιαζίμης καλέσας τὸν μικτάρην τοῦ χωρίου καὶ τὸν ἐπίτροπον τῆς ἐκκλησίας ἀπῄτησε τὸ κλειδίον τοῦ προαυλίου, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ἵνα ὁ ἱερεὺς ψάλῃ τρισάγιον ἐπὶ τῶν τάφων βουλγάρων σχισματικῶν. Οἱ χωρικοὶ εἰς τὴν ἀπαίτησιν ταύτην τοῦ μουλιαζίμη ἀντιτάξαντες κατηγορηπατικὴν ἄρνησιν ἔσπευσαν ἀμέσως νὰ ἀναγγείλωσι τὸ γεγονὸς εἰς τὴν Μητρόπολιν, συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου μετέβη ὁ μητροπολίτης παρὰ τῷ νομάρχῃ ἐν συνοδείᾳ καὶ τοῦ κατὰ συγκυρίαν παρατυχόντος βουλευτοῦ Θεσσαλονίκης κ. Γ. Χωναίου, ἐντόνως διαμαρτυρηθεὶς ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ μεροληπτικῇ καὶ παρανόμῳ ἐπεμβάσει τῆς ἐπιτοπίου ἐξουσίας. Ὁ νομάρχης, δηλώσας, ὅτι οὐδὲν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου γνωρίζει, μετεκαλέσατο παρευθὺς τὸν κεντρικὸν ὑποδιοικητὴν (μερκὲζ-καϊμακάμην), ὅστις δὲν ἠρνήθη νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι αὐτὸς ἔχει διατάξει τὴν μετάβασιν τοῦ μουλιαζίμη εἰς τὸ εἰρημένον χωρίον, ἵνα εἰσαγάγῃ τὸν βούλγαρον ἱερέα εἰς τὸ νεκροταφεῖον, ἀλλ' ὄχι καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, φρονῶν καὶ ἰσχυριζόμενος, ὅτι τὰ νεκροταφεῖα εἶναι ὅλως ἄσχετα πρὸς τὸ ζήτημα τῶν ἐκκλησιῶν, περὶ ὧν τὸ νομοσχέδιον πραγματεύεται, καὶ φέρων εἰς ὑποστήριξιν τῆς τοιαύτης αὐτοῦ γνώμης, ὅτι εἰς πλεῖστα μικτὰ χωρία τὰ νεκροταφεῖα ὑπάρχουσι κοινὰ μεταξὺ ὀρθοδόξων καὶ σχισματικῶν.

Ἐπὶ τῆς γνώμης ταύτης συζητήσεως ἐπακολουθησάσης, ἠναγκάσθη ὁ καϊμακάμης ν' ἀναγνωρίσῃ ἐν τέλει τὸ ἐσφαλμένον αὐτῆς, πεισθεὶς ὅτι τὰ νεκροταφεῖα θεωροῦνται καὶ εἶναι παρατήματα τῶν ἐκκλησιῶν καὶ δηλώσας συνεπῶς ὅτι θὰ ἀνακαλέσῃ τὴν δοθεῖσαν διαταγήν.

Παρὰ ταῦτα ὅμως, δύο μετὰ ταῦτα ἡμέρας ἡ αὐτὴ ἐπανελήφθη ἀπόπειρα καὶ ὁ βούλγαρος ἱερεὺς τῇ προστασίᾳ τῶν συνοδευόντων αὐτὸν χωροφυλάκων εὐρὼν ἀνοικτὴν τὴν θύραν τοῦ προαυλίου εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ νεκροταφείου, παρὰ τὰς διαμαρτυρίας καὶ τὴν ἀντίστασιν τῶν προσελθόντων χωρικῶν.

Τὴν νέαν ταύτην αὐθαιρεσίαν ἔσπευσεν ὁ μητροπολίτης νὰ καταγγείλῃ δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν νομάρχην καὶ νὰ παρακαλέσῃ αὐτόν, ὅπως διατάξῃ τὴν ἀνάκλησιν τῆς προτέρας διαταγῆς τοῦ καϊμακάμη, σκοπίμως, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ὑστέρων, μὴ ἀνακληθείσης ὑπ' αὐτοῦ καίπερ ὑποσχεθέντος, πρὸς πρόληψιν ἐπαναλήψεως παρομοίας πραξικοπηματικῆς πράξεως.—Ὁ νομάρχης ἐδήλωσεν εἰς τὸν κομιστὴν τῆς

ἐπιστολῆς τοῦ μητροπολίτου, ὅτι τῇ ἐπαύριον παρασκευῇ (διότι ἦτο ἤδη νύξ) θὰ ἐξέδιδε σχετικὴν διαταγήν· ἀλλ'εἴτε ἐξ ἀμελείας, εἴτε λησμονήσας, ἡ ἐξοχότης του δὲν ἀπέστειλε πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τῆς χωροφυλακῆς (μπίμπασην) ἔγγραφον διαταγὴν ἀνακλητικὴν τῆς προϋπαρχούσης ἐγγράφου ἐπίσης διαταγῆς τοῦ καϊμακάμη, ὅστις, εἰρήσθω, διορισθεὶς μουτεσαρίφης Δράμας, ἡτοιμάζετο πρὸς ἀναχώρησιν ἐν τῇ νέᾳ αὐτοῦ θέσει, ἀλλὰ μόνον προφορικὴν διεβίβασε τοιαύτην διὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ του πρὸς τὸν ἑκατόνταρχον, μὴ ληφθεῖσαν ὅμως ὑπ' αὐτοῦ, φαίνεται, ὑπ' ὄψει, διότι οὗτος τὴν μὲν πρωΐαν τῆς ἐπαύριον σαββάτου ἀπέστειλε δύο χωροφύλακας πρὸς συνοδείαν τοῦ βουλγάρου ἱερέως εἰς Δκοὺτ-Μπαλῆ, μετὰ μεσημβρίαν δὲ ἕνα μουλιαζίμην μεθ' ἑνὸς ἱππέως (σουβαρῆ), οἵτινες θραύσαντες τὸ κλεῖθρον τῆς θύρας τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ εἰσήγαγον τὸν ἱερέα ἐντὸς τοῦ νεκροταφείου.

Ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ βουλγάρου ἱερέως ἐν τῷ χωρίῳ μετὰ τῶν δύο πρώτων χωροφυλάκων, τρεῖς ἐκ τῶν προκρίτων ἔσπευσαν νὰ εἰδοποιήσωσι τὴν Μητρόπολιν· πάραυτα ἀπέστειλεν ὁ μητροπολίτης πρὸς τὸν νομαρχην τὸν καποῦ κεχαγιᾶν τῆς Μητροπόλεως παρακαλῶν τὴν ἐξοχότητά του, ἵνα διατάξῃ τὴν ἀπέλασιν ἐκ τοῦ χωρίου τοῦ ἱερέως καὶ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν χωροφυλάκων· ἀργότερον δὲ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν μετέβη παρ' αὐτῷ καὶ ὁ βουλευτὴς κ. Χωναΐος, ὅστις ἐπανελθὼν περὶ τὴν δείλην ἐν τῇ Μητροπόλει ἀνήγγειλεν ὅτι κατόπιν διαταγῆς τοῦ νομάρχου πρὸς τὸν μπίμπασην ἀπεστάλη ἐσπευσμένως σουβαρῆς πρὸς ἀνάκλησιν τῶν ἀποσταλέντων χωροφυλάκων καὶ ἀποπομπὴν ἐκ τοῦ χωρίου τοῦ βουλγάρου ἱερέως· ἀλλὰ δυστυχῶς ἦτο λίαν ἀργά, καθόσον χωρικοί ἐλθόντες ἐκ τοῦ χωρίου ἀνήγγειλαν ὅτι ὁ μουλιαζίμης ἔθραυσε τὸ κλεῖθρον καὶ ὁ βούλγαρος ἱερεὺς ἐτέλεσεν ἐπὶ τῶν τάφων τρισάγιον.

Τὸ οὕτωσὶ συντελεσθὲν, τῇ προστασίᾳ καὶ συνδρομῇ τῶν κατωτέρων ὀργάνων τῆς ἐξουσίας πραξικόπημα, ἐπέβαλε τῷ μητροπολίτῃ, ὡς εἰκός, πρωτίστως μὲν τὴν μέριμναν πρὸς παρηγορίαν καὶ ἐνθάρρυνσιν τῶν χριστιανῶν τοῦ εἰρημένου χωρίου, ἐφεξῆς δὲ τὴν πρόνοιαν περὶ μὴ ἐπαναλήψεως ὁμοίου πραξικοπήματος εἴτε ἐν τῷ ἰδίῳ χωρίῳ, εἴτε ἀλλαχοῦ· ἐφ'ᾧ τὴν μὲν ἐπαύριον κυριακὴν μετέβη ὁ μητροπολίτης εἰς τὸ ἐν λόγῳ χωρίον καὶ ἐτέλεσεν ἐπὶ τὸ δημοτελέστερον τὴν θείαν λειτουργίαν, προσελθόντων κατ' αὐτὴν καὶ πολλῶν ἐκ Θεσσαλονίκης πολιτῶν, παραμείνας ἐν αὐτῷ μέχρις ἑσπέρας· ἐφεξῆς δὲ ἐπέβωκε πρὸς τὸν γενικὸν διοικητὴν ἔντονον περὶ τῶν ἐπισυμβάντων διαμαρτυρίας ταχρίριον».

Ἡ ἐκ Βοδενῶν, προκαλοῦσα τὴν ἀγανάκτησιν παντὸς ἐπὶ τῇ καταφώρως παρεχομένῃ πρὸς τοὺς ἐχθρούς τῆς Μ. Ἐκκλησίας προστασίᾳ, ἔχει οὕτως, ἀποστελλομένη ἀπὸ τῆς 17 σεπτεμβρίου·

«Ἡ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ βοεβόδα Παλιόσῃ, τοῦ κατὰ τὸν παρελθόντα ἀπρίλιον φονεύσαντος ἐν τῷ ἐν Γιουζόβῳ γνωστῷ πᾶσι γάμῳ τὸν ἐκ Γενιτσῶν ὁμογενῆ Χρῆστον Διδασκάλου, τρομοκρατοῦσα τὴν περιφέρειαν Γενιτσῶν βουλγαρικὴ συμμορία τὴν 8 τρέχοντος ἐφόνευσε μετὰ τοῦ ἵππου αὐτοῦ τὸν ἐκ τοῦ χωρίου Βόζετς Λάζον Δημητρίου ἐρχόμενον εἰς Γενιτσὰ δι' ἐργασίαν του. Ὁ φόνος τοῦ ἀνδρὸς τούτου, τοῦ ἀνέκαθεν διακρινομένου διὰ τὰ εὐσεβῆ καὶ πατριωτικὰ αὐτοῦ αἰσθήματα καὶ τὴν εἰς τὰ πάτρια ἐμμονήν του, ἐνέβαλεν εἰς μέγαν φόβον καὶ τρόμον τοὺς συγχωρίους αὐτοῦ ὀρθοδόξους, ὡς καὶ τοὺς λοιποὺς πέριξ τοιούτους.

Ταύτην δὲ τὴν στιγμὴν μετὰ πολλῆς τῆς λύπης πληροφοροῦμαι ὅτι τὴν 13 τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἡμέραν κυριακήν, ἐν τῷ ἡμίωρον ἀπέχοντι τῶν Βοδενῶν χωρίῳ, Μεσημερίῳ, τελουμένου γάμου ὁμογενοῦς τινος, κομιτατζῆς τις ἐφόνευσεν υἱὸν μονογενῆ χήρας τινὸς ἄγοντα τὸ 18 ἔτος τῆς ἡλικίας του, καὶ εἶτα ἐτράπη τὴν εἰς τὰ ὄρη ἄγουσαν, πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ προηγουμένου αὐτοῦ ἐπαγγέλματος. Ἐπίσης δ' ὅτι κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ, ἐν τῷ δίωρον ἀπέχοντι ἀπὸ Βοδενῶν χωρίῳ «Ἅγιος Ἠλίας», ὅπερ παρ' ὅλας τὰς καταπιέσεις τῶν κομιτατζήδων ἔμεινε πιστὸν εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ οὗ ἡ ἐκκλησία κατ' ἀκολουθίαν ἀνέκαθεν μένει ἀνοικτή, μετέβησαν δύο ἱερεῖς σχισματικοί, ὧν ὁ εἷς ἐκ Βοδενῶν καὶ πρώην κομιτατζῆς ὀνόματι Σκλαμάνης καὶ φονεὺς πλείστων ὅσων ἀθώων ὑπάρξεων, ὁ δ' ἕτερος ἐκ τοῦ χωρίου Ὀριζάρι πρώην ἡμέτερος νῦν δὲ σχισματικὸς ἱερεύς μετὰ πολλῶν ἄλλων σχισματικῶν, ἐπὶ τῇ προθέσει ὅπως λειτουργήσωσι βίᾳ καὶ βουλγαριστὶ εἰς τὴν ἡμετέραν ἐκκλησίαν καὶ διαταράξαντες τὴν πανήγυριν ἐπιτύχωσι τὸ κλείσιμον τῆς ἐκκλησίας καὶ θεωρήσωσιν εἶτα καὶ ταύτην ὡς διαφιλονεικουμένην. Εὐτυχῶς ὅμως, ὁμογενεῖς τινες ἐκ Βοδενῶν καταναήσαντες τὸν κίνδυνον καὶ μεταβάντες εἰς τὴν πανήγυριν τοῦ χωρίου τούτου κατώρθωσαν νὰ διαλύσωσι τὰ σατανικὰ αὐτῶν σχέδια καὶ σώσωσι τοιουτοτρόπως τίς οἶδεν ἀπὸ πόσας καταστροφὰς τὸ χωρίον τοῦτο.

Πάντα ταῦτα τὰ ὄντως λυπηρὰ μοὶ παρέχουσι τὸ ἐνδόσιμον νὰ φρονῶ, ὅτι ἐπὶ πολὺν εἰσέτι χρόνον θὰ ἐξακολουθῶσιν οἱ χριστιανοὶ τῆς ἐπαρχίας τρομοκρατούμενοι, ἂν μὴ ἡ κυβέρνησις λάβῃ τὰ κατάλληλα μέτρα κατὰ τῶν ἀνενοχλήτως περιφερομένων καὶ κακουργούντων κομιτατζήδων».

Ἡ ἐκ Μελενίκου παριστᾷ κατ' ἀκρίβειαν εἰκόνα μικρὰν τῶν κινδύνων, οὓς ὑφίστανται οἱ διδάσκαλοι τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ὑπὸ σχισματικῶν καταρραδιουργούμενοι πρὸς τὰς πολιτικὰς ἀρχάς· ἀπεστάλη τῇ 11 σεπτεμβρίου·

«Τὴν εἰκοστὴν παρελθόντος μηνὸς ἰουλίου, κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν τότε δυσμενὲς πνεῦμα κατὰ παντὸς ἕλληνος, ἡ κυβέρνησις ὑποπτεύσασα τὸν πέρυσι ὡς διευθυντὴν Ἄνω Πορρωΐου διατελέσαντα καὶ ἐκ Νιγρίτης τῆς ἐπαρχίας Σερρῶν ὁρμώμενον ἑλλόγ. κ. Χρῆστον Στεργίου συνέλαβεν αὐτὸν καὶ ἔρριψεν εἰς τὰς φυλακὰς Δεμὶρ-Ἰσσὰρ, ἔνθα καὶ κρατεῖ αὐτὸν μέχρι σήμερον. Ἀφ' οὗ κατέσχε τὸ πολύκροτον, τὸ ὁποῖον ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ἕνεκα τῆς ἐμφανίσεως εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα ἐννεαμελοῦς βουλγ. συμμορίας ὑπὸ τὸν οὐτιδανὸν καὶ κακοήθη ἐκ Πετρίτσης καταγόμενον Ἀτσέ, ὡς ἐγκαίρως ἔγραψα ὑμῖν, κατέσχε καὶ τὸ χαρτοφυλάκιον αὐτοῦ, ἐν ᾧ

ἦσαν γεγραμμένα διάφορα ἐπιτόπια ἄσματα διαφόρου εἴδους πάντα ἑλληνικά, διότι οἱ ἐξ Ἄνω Πορρωΐου ἑλληνόβλαχοι πάντες ὁμιλοῦσι κουτσοβλαχιστί, τραγουδοῦσιν ὅμως πάντοτε ἑλληνιστί, καί τινα τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ τῶν Ἰωαννίνων, διότι πάντες οἱ κουτσόβλαχοι τῆς ἐπαρχίας Μελενίκου ἐκ τῶν μερῶν ἐκείνων μετῴκησαν εἰς τὴν ἀνατολικὴν Μακεδονίαν ἐξ αἰτίας τοῦ γνωστοῦ τυράννου. Ἐπίσης ἠρεύνησε καὶ τὴν κατοικίαν αὐτοῦ καὶ κατέσχε πάντα τὰ ἔντυπα αὐτοῦ βιβλία, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρχε καὶ ἀντίγραφον ἐκθέσεως πρὸς τὴν μητρόπολιν περὶ τῶν ἐξετάσεων τοῦ πλησίον κειμένου χωρίου Ράμνας, εἰς ἣν ἐστάλη ὡς ἐπόπτης κατὰ τὰς ἐξετάσεις, ἐν ᾗ ἐκθέσει ὀνομάζει τὴν Μακεδονίαν πατρίδα τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. Τὰ ἐν λόγῳ ἔγγραφα μετὰ ταχύτητος μετεφράσθησαν καὶ ἀπεστάλησαν εἰς Σέρρας καὶ Θεσσαλονίκην καὶ πάλιν ἐπεστράφησαν καὶ πάλιν ἀπεστάλησαν, ἀλλὰ πᾶσα ἀποστολὴ καὶ πᾶσα ἐπιστροφὴ ἐγίνετο κατόπιν παρακλήσεων, τακριρίων καὶ τηλεγραφημάτων εἰς τὸν βαλὴν, εἰς τὸν μουτεσαρίφην καὶ εἰς τὰ οἰκεῖα τμήματα. Μέχρι τοῦδε, μετὰ δύο σχεδὸν μῆνας, ἡ ὑπόθεσις αὕτη δὲν ἔληξεν, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀναμένεται ἡ ἐτυμηγορία τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ δικαστικοῦ τμήματος, καὶ ἐπὶ εἴκοσι ἡμέρας ἤδη ἐναγωνίως περιμένομεν τὴν ἀθῴωσιν ἢ τὴν καταδίκην τοῦ ἐν λόγῳ διδασκάλου μας, ἀλλ' ἀγνοοῦμεν πρὸς τίνα σκοπὸν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀναβάλλεται.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως, ὁ ὑποτιθέμενος ὡς ἔνοχος κρατεῖται ἐν αὐστηρῷ ἀποκλεισμῷ ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Δεμίρ-Ἰσσαρίου καὶ δὲν ἐπιτρέπεται ἡμῖν οὔτε μακρόθεν, οὔτε ἐνώπιον φυλάκων ἢ ἄλλων προσώπων τῆς ἐξουσίας νὰ ἴδωμεν αὐτὸν καὶ ἐρωτήσωμεν τοὐλάχιστον περὶ τῆς ὑγείας καὶ τίνος πράγματος ἔχει ἀνάγκην».

Ἐκ Καστορίας ἐκδίδεται μία μόνον ἐκ τῶν πολλῶν ἐπιστολῶν, αἵτινες ζοφερωτάτην ἀποδεικνύουσι τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ κατάστασιν. Ἡ πρώτη τῶν ἐκ Καστορίας ἐπιστολῶν ἐγράφη τῇ 9 σεπτεμβρίου·

«Ἡ διοίκησις ἐν Καστορίᾳ εὑρίσκεται ἐν ἐσχάτῃ ἐκλύσει. Ὁ περιώνυμος ἀντιπρόσωπος τοῦ καϊμακάμη Φαχρῆς ἔφυγε τέλος διορισθεὶς εἰς Ρέσναν· ἀλλ' ἕως οὗ ἔλθῃ ὁ διορισθεὶς τῆς Ἰκαρίας Μεχμὲτ Ἀλῆ, τὰ καθήκοντα ἀνετέθησαν μὲν εἰς τὸν κάλλιστον καὶ δικαιότατον ναΐπην, ἀλλὰ καὶ οὗτος κατηγορεῖται μετὰ τοῦ τέως καλλίστου καϊμακάμη Χουσνῆ βέη, ὅτι δὲν εἶναι τόσον φανατικὸς καὶ διώκτης τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Ὁ γραμματεὺς τῆς διοικήσεως ἀνεχώρησεν ἐπ' ἀδείᾳ· τὸ δὲ ραμαζάνιον κρατεῖ κλειστὸν τὸ διοικητήριον δι' ὅλης τῆς ἡμέρας καὶ κατὰ τὴν εὐρυᾶ ἔκφρασιν τοῦ καθῆ, εἰς κάθε γωνίαν ὑπάρχει καὶ εἷς καϊμακάμης. Αἱ μόναι ἀρχαὶ εἰσὶν οἱ φανατικώτεροι τῶν ἀξιωματικῶν ἀποτελοῦντες τὸ κομιτᾶτον, ὁ ἑκατόνταρχος τῆς χωροφυλακῆς καὶ τῆς ἀστυνομίας, δέροντες καὶ ἀπειλοῦντες κατ' ἀρέσκειαν, πάντοτε ὅμως ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς μισορθοδοξίας. Σημειωτέον καὶ τοῦτο τὸ τὴν ὅλην εἰκόνα τῆς ἐκλύσεως τῆς καταστάσεως δηλοῦν ὅτι ὁ τέως αὐθαιρέτως παυθεὶς ὑπὸ τῶν νεοτούρκων καϊμακάμης Χουσνῆ βέης, ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν προήχθη ἐπαξίως εἰς διοικητὴν Ραιδεστοῦ. Τὸ Ὑπουργεῖον φυσικῷ τῷ λόγῳ ἐνταῦθα αὐτὸν εὑρισκόμενον ὑπολογίζον, ἀφοῦ δὲν εἶχε γνῶσιν τῆς παύσεως αὐτοῦ ἐπὶ ἀνικανότητι, ἐτηλεγράφησε μέσῳ Μοναστηρίου τὴν προαγωγὴν ἐν Καστορίᾳ, καὶ τὴν διαταγὴν νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν θέσιν του.

Ἡ ποινικὴ δικαιοσύνη ὡσαύτως εὑρίσκεται ἐν παντελεῖ ἀκαταστασίᾳ· ὁ εἰσαγγελεὺς ἐπὶ τοῖς τελεσθεῖσιν ὀργίοις προαχθεὶς μετετέθη, ἡ ὑπηρεσία δὲ πᾶσα ἔμεινεν εἰς χεῖρας τοῦ ἀμαθοῦς ἀνακριτοῦ ἀλβανόφρονος Μπεκὴρ, ἄλλαις λέξεσιν εἰς χεῖρας αὐτῶν τῶν ἐγκληματησάντων. Μετὰ τὰ δεινὰ παθήματα τῶν κλεισουριωτῶν, καὶ τὰ ἐν Μοναστηρίῳ καὶ τοῖς Πατριαρχείοις καὶ τὰ ἐν δημοσιογραφίᾳ διαβήματα, ἀπελύθησαν τῶν φυλακῶν τὴν μὲν 3 σεπτεμβρίου πέντε, χθὲς δὲ ἓξ ἕτεροι· παραμένουσι δὲ εἰσέτι περὶ τοὺς δέκα. Ἡ κατάστασις τῶν δυστυχῶν ἀπολυθέντων εἶναι οἰκτρά, δύο δὲ βαρέως ἀσθενοῦντες μετεφέρθησαν ἐκεῖ που πλησίον, ὧν εἷς Κώτας Ζήκας εἶναι ὁ τοσαῦτα ὑποστὰς ὑπὸ τοῦ μουδίρη Κλεισούρας».

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Κωνσταντῖνος Ἀθανασίου, γεωργὸς, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, χριστιανὸς ὀρθόδοξος καὶ κάτοικος τοῦ χωρίου Καρασιακλῆ, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην πέμπτην καὶ ὥραν 3 τουρκιστὶ, μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ πνευματικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Διδυμοτείχου αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Εὐαγγελινῆς Πασχάλη, κατοίκου τοῦ αὐτοῦ χωρίου, ἐπὶ διαζεύξει. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ἕβρου».

Ἐν Διδυμοτείχῳ 1909 σεπτεμβρίου 18 2

Ὁ προεδρεύων ἀρχιερ. ἐπίτροπος
Οἰκονόμος Λεόντιος

Ὁ γραμματεὺς
Π. Ε. Βλαχόπουλος

ΔΗΛΩΣΙΣ

Γνωρίζεται τοῖς ἐνδιαφερομένοις ὅτι τὸ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικὸν δικαστήριον ἀπὸ τῆς προελθούσης ἑβδομάδος συνεδριάζει ἑκάστην δευτέραν ἀπὸ τῆς 8 π. μ. εὐρωπαϊστί.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 7 ὀκτωβρίου 1909.

(Ἐκ τοῦ γραφείου)

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΤΟΣ Λ'
ΑΡΙΘ.—41

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 14 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιγραμμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον κ. Μ. Βασιλείου Β γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου. Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιῶν ἀδελφικὴ κοινωνία —Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Πεντηκονταετηρὶς κληρικῆς διακονίας — Ὀρθοδόξων παθήματα—Ἡ δικαιοσύνη ἐπὶ τῶν Παλαιολόγων καὶ οἱ καθολικοὶ κριταὶ τῶν ρωμαίων —Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΑΔΕΛΦΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Αἱ σήμερον ἐκδιδόμεναι δύο ἐπιστολαὶ τρανὸν γίνονται τεκμήριον τῆς στενῆς ἀδελφικῆς κοινωνίας μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν ἀποτελουσῶν τὸ σῶμα τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἡ πρώτη ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, συγχαιρούσης τῇ ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ πασῶν τῶν Ρωσσιῶν ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τοῦ πρώτου, οὕτως εἰπεῖν, χρονικοῦ σταθμοῦ ἐργασίας ἐποικοδομητικῆς, ἧς τὰ θεμέλια κατετέθησαν πρὸ μιᾶς σχεδὸν γενεᾶς· ἡ δευτέρα ἀπόκρισίς ἐστι πρὸς τὴν πρώτην, εὐχαριστοῦσα τῇ πρεσβυγενεῖ καὶ προεδρευούσῃ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἐπὶ τῷ ἔργῳ τῷ εὐαγελικῷ καὶ μορφωτικῷ, τῷ διὰ τῶν «ἐνοριακῶν ἐκκλησιαστικῶν σχολῶν» ἐπιτυγχανομένῳ, χαίρουσι σὺν ἡμῖν βεβαίως καὶ οἱ ὀρθόδοξοι πάντες τῆς Ἀνατολῆς.

Αἱ ἐπιστολαί εἰσιν αὗται·

Α' ἡ πατριαρχικὴ

Ἀριθμ. 3676

Πανιερώτατε καὶ σεβασμιώτατε μητροπολῖτα Πετρουπόλεως καὶ Λαδόγης, πρόεδρε τῆς ἁγιωτάτης Διοικούσης Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀναπτὲ καὶ περισπούδαστε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἀντώνιε, τὴν φίλην ἡμῖν σεβασμίαν Αὐτῆς πανιερότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ καταπαζόμενοι ὑπερῴδιστα προσαγορεύομεν.

Ζήλου ἐνθέου ἐμπεφορημένη ὑπὲρ τῆς ὠφελείας τοῦ ποιμνίου ἡ ἀδελφὴ ἁγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας, μετ' ἐνθουσιώδους προθυμίας ἀνταπεκρίθη πρὸ εἰκοσιπενταετίας εἰς τὴν βαθύφρονι βουλήσει τοῦ ἀοιδίμου αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ' γενομένην αὐτῇ ὑψηλὴν πρόσκλησιν ὅπως συναντιλάβηται, διὰ τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ διὰ τῆς ἀναγεννήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐνοριακῶν σχολῶν, εἰς τὴν πρώτην παίδευσιν τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ, τὴν βάσιν ταύτην, ἐφ' ἧς ἑδράζεται ἡ πρόοδος καὶ ἡ ἀκμὴ παντὸς ἔθνους. Κύριος δὲ ὁ Θεὸς ὁ αὐξάνων τὸ καλῶς σπειρόμενον εὐδόκησεν ἵνα ἐντὸς τοῦ ὀλίγου τούτου χρονικοῦ διαστήματος θαυμαστὴν ὄντως τὸ ἐγχείρημα λάβῃ αὔξησιν, εἰς μυριάδας μὲν ἤδη ἀνελθόντων τῶν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἱδρυθέντων ἐκκλησιαστικῶν ἐνοριακῶν σχολείων, εἰς ἑκατομμύρια δὲ τῶν εἰς αὐτὰ φοιτώντων μαθητῶν. Δικαίως οὖν χαίρουσι νῦν ἡ ἀδελφὴ Ἐκκλησία καὶ ὁ ζηλωτῶς μοχθήσας ἱερὸς αὐτῆς κλῆρος, οὕτω τελεσφορήσαντας, τῇ τοῦ Θεοῦ εὐλογίᾳ, τοὺς καταβληθέντας κόπους;

βλέποντες, καὶ δικαίως μετὰ τοῦ συναγαλλομένου εὐσεβοῦς λαοῦ τὴν εὔσημον καὶ εὐτυχῆ εἰκοσιπενταετῆ ἐπετηρίδα τοῦ ἱεροῦ ἔργου μετὰ πάσης λαμπρότητος πανηγυρίσαι παρασκευάζονται.

Περὶ τῆς προκειμένης οὖν πανηγύρεως ταύτης καὶ ἡμεῖς μετ' εὐφροσύνης ἐν τῷ ἀδελφικῷ ἡμῶν ἐνδιαφέροντι ἐκ τῶν σχετικῶν δημοσιευμάτων μανθάνοντες, ἄσμενοι ἐπ' αὐτῷ καὶ τὰ ἡμέτερα ἐγκάρδια συγχαρητήρια διὰ τῆς παρούσης ἀδελφικῆς ἡμῶν πρὸς τὴν περισπούδαστον ἡμῖν ἀγάπην Αὐτῆς ἐπιστολῆς διαβιβάζομεν, νοερῶς μετ' Αὐτῆς καὶ πάντων τῆς κοινῆς χαρᾶς ἐπὶ τῷ εὐτυχεῖ γεγονότι συμμετέχοντες. Συγχαίροντες δὲ ὁλοψύχως ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ εὐοδώσει τῶν θεοφιλῶν κόπων ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ, εἰς ὃν οὕτω πρὸς τῇ διαδόσει τῆς παιδείας ἀδιάπτωτον μεταδίδοται καὶ κρατύνεται καὶ τὸ πνεῦμα τῆς σωτηρίου πατροπαραδότου εὐσεβείας καὶ τῆς ἐνθέρμου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀφοσιώσεως, εὐχόμεθα ἀδελφικῶς τοιαύτην καὶ πολλαπλασίονα ἔτι τῶν ἱερῶν ἔργων καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἐπάνθησιν καὶ καρποφορίαν, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ εὐσεβοῦς ρωσσικοῦ λαοῦ, πρὸς τιμὴν τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας, καὶ πρὸς χαρὰν πάντων τῶν προσηκόντως ἐκτιμώντων τὴν ἀξίαν τῆς κατὰ Χριστὸν μορφώσεως τῶν ὀρθοδόξων παίδων.

Ἐπὶ τούτοις καὶ αὖθις τὴν περισπούδαστον ἡμῖν σεβασμίαν Αὐτῆς πανιερότητα ἐν φιλήματι ἁγίῳ κατασπαζόμενοι διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης ἀδελφικῆς

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ,αῳθ' ἰουνίου γ'

Τῆς Ὑμετέρας λίαν ἡμῖν περισπουδάστου
σεβασμίας Πανιερότητος

ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὅλως πρόθυμος

† **Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ.**

Β'. ἡ ἀπάντησις

Τὸν παναγιώτατον ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ οἰκουμενικὸν πατριάρχην κ. κ. Ἰωακείμ, τὸν λίαν ἀγαπητὸν καὶ περισπούδαστον ἐν Χριστῷ ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργὸν ἡμῶν, ἐν Κυρίῳ προσαγορεύομεν.

Τὸ πρωτεῦον μέλος τῆς ἁγιωτάτης Συνόδου ὁ πανιερ. μητροπολίτης Πετρουπόλεως ἀνεκοίνωσε τῇ ἁγιωτάτῃ Συνόδῳ τὴν ἐπιστολήν, ἣν ἡ ὑμετέρα παναγιότης εὐηρεστήθη νὰ ἀπευθύνῃ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου κ. Ἀντωνίου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας καὶ τὸν κλῆρον αὐτῆς, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συμπληρωθείσης εἰκοσιπενταετίας ἀπὸ τῆς σπουδαίας ἐκείνης ἡμέρας, ὁπότε βουλήσει τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ' ἀνασυνεστήθησαν ἐν Ρωσσίᾳ αἱ ἐκκλησιαστικαὶ ἐνοριακαὶ σχολαί. Ἕνεκα τοῦ προορισμοῦ τῶν σχολῶν τούτων, ὅστις ἐστὶν ἡ ἐν πνεύματι εὐσεβείας καὶ ἀφοσιώσεως τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ παίδευσις τοῦ λαοῦ, ἡ ἐπανίδρυσις αὐτῶν ὑπῆρξεν ἅμα καὶ πρόσκλησις τοῦ ρωσσικοῦ κλήρου πρὸς συμμετοχὴν ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἐν τῷ ἔργῳ τῆς πρώτης παιδεύσεως τοῦ λαοῦ. Ὁ δὲ κλῆρος, κινούμενος ὑπ' αἰσθήματος εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν ἐκδηλωθεῖσαν πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θρόνου ἐμπιστοσύνην ἐν οὕτω δυσχερεῖ καὶ πλήρει εὐθυνῶν ἔργῳ μετὰ χαρᾶς ἀπεδέξατο τὴν πρόσκλησιν ταύτην. Καὶ ὁ Κύριος ἐπεύδεν ἐπὶ τοὺς κόπους αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν αὐτούς· κατὰ τὴν λῆξιν τῆς εἰκοσιπενταετίας δι' ἐπιτυχίας ἐν τοιούτῳ μέτρῳ, ὅσον ἦν δυνατόν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ ὀλίγου χρόνου τῆς ὑπάρξεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐνοριακῶν σχολῶν καὶ τῆς σχετικῆς πενιχρότητος τῶν πρὸς τοῦτο διατιθεμένων ὑλικῶν μέσων. Ἀλλ' ὅσον δήποτε σπουδαία καὶ ἂν ᾖ ἡ πρᾶξις, δι' ἧς ἐκλήθησαν εἰς τὴν ζωὴν αἱ ἐκκλησιαστικαὶ ἐνοριακαὶ σχολαί, ἔχει ἐν πάσῃ περιπτώσει αὕτη σημασίαν μόνον ἐπιτόπιον. Ὅπως καὶ οἱ κόποι τοῦ κλήρου διὰ τὴν ἐθνικὴν παίδευσιν ὅσον δήποτε καὶ ἂν εἶνε μεγάλοι καὶ πλήρεις αὐταπαρνήσεως, ἀποτελοῦσι τό γε νῦν τὴν ἀρχὴν μόνον τοῦ ἔργου. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἔτι μᾶλλον εὐρρόσυνον ὑπῆρξε τῇ ἁγιωτάτῃ Συνόδῳ νὰ λάβῃ παρὰ τῆς ὑμετέρας παναγιότητος συγχαρητήριον προσαγόρευσιν ἐπὶ τῇ ἀφορμῇ τῆς εἰκοσιπενταετίας τῆς ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἐθνικῆς παιδεύσεως δράσεως τοῦ ρωσσικοῦ κλήρου. Διὰ τῆς προσαγορεύσεως ταύτης ἐδόθη ἀδιαφιλονείκητον, ὡς ἐκ τοῦ προδήλου καὶ τῆς πειστικότητος αὐτοῦ, μαρτύριον τῆς ἀληθῶς ἀδελφικῆς ἀγάπης, ἥτις συνενοῖ τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν ρωσσικὴν Ἐκκλησίαν. Διότι μόνον παροτρυνομένη ὑπὸ τῆς ἀγάπης προσοχὴ δύναται νὰ παρακολουθῇ πάντα τὰ τελούμενα ἐν τῷ βίῳ τῆς ἄλλης Ἐκκλησίας καὶ μάλιστα τὰ ἔχοντα περιωρισμένην σημασίαν γεγονότα τοῦ ἐσωτερικοῦ βίου καὶ μόνον διαθερμαινομένη ὑπὸ τῆς ἀγάπης καρδία δύναται ἀδιαλείπτως νὰ ἀπηχῇ μετὰ ζωηρᾶς συμπαθείας περὶ τῶν τοιούτων γεγονότων, ἀσχέτως πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς σπουδαιότητος αὐτῶν ἐκ γενικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀπόψεως. Συνάμα ἡ ὑπὸ τῆς ὑμετέρας παναγιότητος ἀναγνώρισις τῶν ἐν τῷ ἐθνικοεκπαιδευτικῷ ἔργῳ ὑπηρεσιῶν τοῦ ρωσσικοῦ κλήρου, καθισταμένη γνωστὴ εἰς τοὺς ἐν τῷ ἀγρῷ τῆς ἐθνικῆς παιδείας ἐργαζομένους κληρικούς, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ πληρώσῃ αὐτοὺς αἰσθήματος ἱκανοποιήσεως, καὶ ἀναμφιβόλως θὰ ἐνισχύῃ τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ζῆλον αὐτῶν πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς πλήρους αὐταπαρνήσεως διακονίας αὐτῶν ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ καὶ εἰς δόξαν τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας.

Διὸ ἡ ἁγιωτάτη Σύνοδος, ἀποδεχομένη τὴν προσαγορευτικὴν ἐπιστολὴν τῆς ὑμετέρας παναγιότητος, ὡς νέον ἐν τοῖς πολλοῖς ἄλλοις τεκμήριον τῆς ἀπαραμειώτου μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἀγάπης, θεωρεῖ συγχρόνως ἀπαραίτητον καθῆκον ἵνα ἐκφράσῃ αὐτῇ ἐκ προσώπου τοῦ ρωσσικοῦ κλήρου ἐγκάρδιον εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν ἐνδειχθεῖσαν προσοχὴν πρὸς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς παιδείας κόπους αὐτοῦ καὶ βαθυτάτας εὐχαριστίας διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς περαιτέρω καρποφορίας τῶν κόπων τούτων αὐτοῦ εὐχάς.

Ἀνατιθέντες ἑαυτοὺς καὶ τὸ θεόθεν πεπιστευμένον ἡμῖν ποίμνιον εἰς τὰς ἁγιωτάτας εὐχὰς αὐτῆς, διατελοῦμεν μετ'

αἰσθημάτων ἀδελφικῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης καὶ βαθέως σεβασμοῦ

Ἐν Πετρουπόλει 7 αὐγούστου 1909

ὅλως ἀφοτιωμένοι τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι

Ἀντώνιος μητροπολίτης Πετρουπόλεως
Πλάτων ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεούτης
Νικόδημος ἐπίσκοπος Ριαζάνης
Ἀντώνιος ἐπίσκοπος Τοβόλης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπισκέψεις ἐπίσημοι.—Τῇ παρελθούσῃ πέμπτῃ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ ἔξοχ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς Ριφὰτ πασᾶς, συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ τιμηματάρχου τῶν προξενικῶν ὑποθέσεων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τούτῳ κ. Νικ. Σγουρίδου, ἐπισκεψάμενος εἶτα καὶ τὸν πατριαρχικὸν ναὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ περιεργασθεὶς ἱερὰ κειμήλια—τῇ πιρασκευῇ ὁ ὑφυπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἐνδοξ. Μουσταφᾶ Νεδὴμ βέης—τῷ σαββάτῳ ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας πρωτευούσης ἐνδοξ. Ἀζμὴ βέης—καὶ προχθὲς ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἐνδοξ. Ἀχμὲτ Ριζᾶ βέης. Εἰς τούτους ἀπενεμήθησαν κατά τε τὴν ἔλευσιν καὶ τὴν ἀναχώρησιν αἱ εἰς τὸν βαθμὸν ἑκάστου προσιδιάζουσαι τιμαί—Προχθὲς δὲ ἡ Α. Θ. Π. ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἔξοχ. καπικεχαγιᾶ καὶ τοῦ βουλευτοῦ πρωτευούσης κ. Παντ. Κοσμίδου, ἐπεσκέψατο τοὺς ἐξ. ὑπουργοὺς Ταλαὰτ βέην τῶν ἐσωτερικῶν καὶ Νεδζμεδδὴν βέην τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν θρησκευμάτων.

Νέοι μητροπολῖται.—Ἐκ τῶν νεωστὶ μετατεθέντων μητροπολιτῶν ἀφίκετο τὴν δευτέραν εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ ὁ (ἀπὸ Βελεγράδων) πανιερ. μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως καὶ Δελβίνου κ. Βασίλειος, ὃς χθὲς εὐχαριστήσας ἐπὶ Συνόδου ἀνέγνω καὶ ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν, μετὰ τὸ μέγα μήνυμα.

Σχολὴ γλωσσῶν καὶ ἐμπορίου.—Τῇ κυριακῇ, εὐλογοῦντος καὶ προϊσταμένου τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τῆς Σχολῆς ἐμπορίου καὶ γλωσσῶν, ἧς ἡ σύστασις, πρὸ πολλοῦ κριθεῖσα τῶν ὧν οὐκ ἄνευ, ἐπεβάλλετο μετὰ τὰ πρὸ ἓξ μηνῶν ἐν προπαγανδικαῖς σχολαῖς διαδραματισθέντα, καθ' ἃ κατεδείχθη πίεσις συνειδήσεων. Τῇ Α. Θ. Π. συνώδευον οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Νικαίας, Φιλιππουπόλεως, Διδυμοτείχου, Ἀγκύρας, Σωζοπόλεως, Ἐλασσῶνος, Προικονήσου καὶ 40 Ἐκκλησιῶν καὶ ἐκ τῶν τοῦ Ἱεροσολυμ. πατριαρχικοῦ θρόνου οἱ πανιερ. ἀρχιεπίσκοποι Νεαπόλεως, ἐπίτροπος ἐνταῦθα τοῦ Παναγίου Τάφου, καὶ Λύδδης. Ἐνώπιον ἐκλεκτῆς ὁμηγύρεως, ἡ Α. Θ. Π. προελογίσατο καὶ ἔδωκε τὸν λόγον εἰς τὸν ἐκ τῶν ἐφόρων καὶ Μ. ῥήτορα τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἰατρὸν κ. Λ. Λιμαράκην, μεθ' ὃν ὡμίλησεν εὐφραδέστατα ὁ ἕλλογ. διευθυντὴς τῆς σχολῆς κ. Ζαννικώ· τὴν κατακλεῖδα δ' ἐπέθηκεν ὁ προεδρεύων τῆς συγκινητικῆς τελετῆς παναγ. οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ὃς ἐπηυλόγησε καὶ τὸ γεῦμα, εἰς ὃ παρεκάθησάν τινες τῶν σεβ. ἀρχιερέων, οἱ ἔφοροι καὶ μαθηταί, ὁ διευθυντὴς καὶ ὁ ὑποδιευθυντὴς τῆς σχολῆς· ἡ Α. Θ. Π. ἤγειρε πρόποσιν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, τοῦ δίδοντος ἀγογγύστως τὸν ὀβολὸν αὐτοῦ πρὸς ὑποστήριξιν ἐθνικῶν κοινωφελῶν ἱδρυμάτων, ὑπὲρ τῶν λογίων καὶ τῶν πλουσίων τοῦ ἔθνους, συμβαλλόντων ὑλικὰ καὶ ἠθικὰ κεφάλαια πρὸς εὐόδωσιν τοιούτων σκοπῶν—Ἔφοροι τῆς σχολῆς, ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου διορισθέντες, εἰσὶν, ὑπὸ τὴν ἐπίτιμον προεδρείαν τοῦ ἐριτίμου κ. Εὐστ. Εὐγενίδου, οἱ ἕλλογ. κκ. Σ. Καζανόβας, Σ. Δουλᾶς, Κ. Σπανούδης καὶ Λ. Λιμαράκης, ὑποδιευθυντὴς δὲ ὁ διδάκτωρ τῆς φιλολογίας (Σορβόνης) κ. Ἰω. Παπαδόπουλος, ὁ γαλλιστὶ γράψας ἀξιανάγνωστον ἔργον περὶ Θεοδώρου τοῦ Λασκάρεως αὐτοκράτορος ἐν Νικαίᾳ—Κατὰ τὸν ἁγιασμὸν, γενόμενον ὑπὸ τοῦ ἱερέως τῆς σχολῆς τῇ 1 ὀκτωβρίου, παρῆν ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος.—Ὑπὲρ ὑλικῆς εὐοδόσεως τοῦ τῆς σχολῆς ἔργου καὶ τῆς ἐπισπεύσεως τῆς ἐνάρξεως αὐτοῦ εἰργάσθη μετὰ πολλοῦ ζήλου ἡ ἐνταῦθα ἐφημερὶς «Πρόοδος», ἱκανὰς προκαλέσασα συνδρομάς.

Κανονικὴ ἄδεια. — Ἀνεχώρησεν ἐπιστρέφων εἰς Ἅγιον Ὄρος τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ ὁ πανιερ. μητροπολίτης πρώην Καρπάθου κ. Νεῖλος — Ἐχορηγήθη συνοδικῶς ἄδεια τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Ἰκονίου νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν, πρὸς περιποίησιν τῆς ὑγείας αὐτοῦ.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί.—Τῷ χθὲς ἑορτάζοντι πανσεβ. Μ. πρωτοσυγκέλλῳ κ. Βενιαμὶν ἡ Α. Θ. Π. ηὔξατο τὰ δέοντα, καθὼς καὶ οἱ σεβασμ. ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πολλοὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ αὐτοῦ φίλοι—σήμερον δὲ, μνήμῃ Γερβασίου μάρτυρος, ἡ Α. Θ. Π. ὡς καὶ οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ τελεγραφικῶς συνεχάρησαν τοῖς ἄγουσι τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἑορτὴν σεβ. μητροπολίταις Καισαρείας καὶ Κορυτσᾶς.

Ἀρχιερατικαὶ περιουσίαι.—Ὁ συνοδικῶς ὁρισθεὶς ἔξαρχος πρὸς παραλαβὴν τῆς περιουσίας τῶν ἀειμνήστων ἀρχιερέων Σερρῶν Ἀθανασίου, Καμπανίας Ἱλαρίωνος καὶ προέδρου Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους Ἰωακεὶμ ὁσιώτατος πατριαρχικὸς ἐφημέριος κ. Γαβριὴλ Κόντος, ἐπιτυχῶς διεξαγαγὼν τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐντολὴν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν χθές.

Ἑλληνικαὶ κοινότητες ἐν Ρουμανίᾳ.—Προϊστάμενος τῆς ἐν Γαλαζίῳ ἑλληνικῆς κοινότητος ἐκλήθη ὁ τέως τῆς ἐν Βρασοβῷ ὁμογενοῦς παροικίας πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Φώτιος Γεωργιάδης, ἐκ τῶν τελειοδιδάκτων τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς καὶ ἀπὸ δεκαπενταετίας ὑπηρετῶν μετὰ ζήλου τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἐπισκέψεις.—Τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ ἐπεσκέψατο ἡ Α. Θ. Π. ἐν Νεοχωρίῳ τὸν ἐνταῦθα παρεπιδημοῦντα πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος ἐν Σόφιᾳ κ. Εὐγ. Ζαλοκώσταν, ὡς καὶ τοὺς ἐριτίμους κκ. Εὐστ. καὶ Δημοσθ. Εὐγενίδας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΒΕΛΛΗΣ.—Ἐν ἡλικίᾳ 52 ἐτῶν, δαμασθεὶς ὑπὸ νόσου μακρᾶς, ἀπεβίωσε χθὲς ὁ **Γεώργιος Βέλλης**, ὁ μετὰ παραδειγματικῆς φιλοπονίας ἀπὸ τοῦ 1898 συνεργασθεὶς ἐν τῷ συναδέλφῳ «Ταχυδρόμῳ» καὶ διευθύνας αὐτὸν ἐπὶ ἑπταετίαν, ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Δημητρίου, μέχρι θέρους τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ὁ ἀποθανὼν Γεώργιος διεκρίνετο διὰ τὴν δραστηριότητα περὶ τὴν ἐργασίαν, ἅμα δὲ καὶ διὰ τὴν ἀγαθότητα, καλοῦ φίλου καὶ χρηστοῦ πολίτου μνήμην τοῖς φίλοις πᾶσι καταλείπων.

Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας

Ἀπῆλθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν τῇ παρελθούσῃ ἑβδομάδι, μετὰ βραχεῖαν διαμονὴν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, ὁ ἐκ τῶν ἀρχιερέων τοῦ πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας πανιερ. μητροπολίτης Χαλεπίου κ. Νεκτάριος.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων

Ἀνεχώρησαν τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ, ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν, οἱ πανοσιολ. ἀρχιμανδρῖται κ. κ. Ἰωσὴφ, πρόεδρος τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ Ἰάκωβος Ἀρχατζικάκης, διευθυντὴς τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Ἱεροσολύμων—τῷ δὲ σαββάτῳ ὁ τέως ἐνταῦθα ἐπίτροπος τοῦ Π. Τάφου ἀρχιεπίσκοπος Σεβαστείας κ. Γλυκέριος.

Διωρίσθησαν ὁ τέως ἐν Ταϊγανίῳ ἔξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Παντελεήμων Ἀθανασιάδης πρόεδρος τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, ὁ δὲ τέως ἀρχιγραμματεὺς πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Μελέτιος Μεταξάκης ἔξαρχος ἐν Ταϊγανίῳ, ἀντὶ τοῦ πανοσιολ ἀρχιμανδρίτου κ. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, ἀναλαβόντος καθήκοντα προσωρινῶς παρὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας.

Ξέναι Ἐκκλησίαι

Ἱνστιτοῦτον τῆς Ἁγίας Γραφῆς. ὡς ἀναγινώσκομεν ἐν ταῖς ἐφημερίσιν, ἱδρύθη ἐν Ρώμῃ, κελεύσει τῆς Α. Α. τοῦ πάπα Πίου Ι΄. Οἱ μαθητεύοντες ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ καὶ συμπληροῦντες τὰς ἐν αὐτῇ σπουδὰς αὐτῶν, κατόπιν ἐξετάσεων, θέλουσιν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διορίζωνται καθηγηταὶ τῆς ἑρμηνείας τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Ζημίαι τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας.—Ὑπελογίσθη κατ' αὐτὰς ὅτι ἀπὸ τοῦ 1898, ὅῆλον οὖν ἐν διαστήματι ἑνδεκα ἐτῶν, ἕνεκα τῆς ἐν Αὐστρίᾳ κατὰ τοῦ καθολισμοῦ δυσμενείας, μετέστησαν ἐν αὐτῇ ἀπὸ τούτου πρὸς τὸν προτεσταντισμὸν 51, 177 ψυχαί· τούτων οἱ πλείονες (6630) σημειοῦνται κατὰ τὸ ἔτος 1901, οἱ δὲ ὀλιγώτεροι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τὸ 1898, ὅῆλα δὴ 1598.—Ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ, καθὰ θρυλλεῖται, κληρικοὶ πολλοὶ ὑπὲρ τοὺς χιλίους ἀπεταξάντο τῇ ἱερωσύνῃ.

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς ἐκδίδοται ΒΡΑΧΕΙΑ ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΗΜΩΝ ΔΙΚΑΙΩΝ ἔργον τοῦ συντάκτου τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας» κ. Μ. Ι. Γεδεών. Περιέχει **ἐντὸς, καὶ ἐν παραρτήματι** παλαιότατα τουρκικὰ ἐπίσημα γράμματα καὶ διπλώματα.

Τιμᾶται γροσίων 9 ἀργυρῶν.

ΤΑ ΔΙΚΑΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

γρόσια 5.

ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΚΛΗΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Εἷς ἐκ τῶν διαπρεπεστέρων κληρικῶν τῆς ἁγιωτάτης Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Ὀδησσοῦ κ. Δημήτριος ἐώρτασε κατ' αὐτὰς ἐπὶ συμπληρώσει πεντηκονταετίας ἀπὸ τῆς εἰς τὸν ἱερὸν κλῆρον κατατάξεως. Συγχαρητικὸν τηλεγράφημα ἀπέστειλεν αὐτῷ ἀδελφικῶς εὐχόμενος τῷ γεραρῷ ἱεράρχῃ ὁ πρωτόθρονος τῶν ὀρθοδόξων ἱεραρχῶν παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης. Ὁ ἑορτάζων ἀρχιεπίσκοπος ἀπήντησε τῇ Α. Θ. Π. διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, ἐκφράζων τὴν ἐπὶ ταῖς πατριαρχικαῖς προσρήσεσιν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ. Περὶ τοῦ πανιερ. ἀρχιεπισκόπου Χερσῶνος-Ὀδησσοῦ λόγιος ὁμογενὴς ἐπιστέλλει πρὸς ἡμᾶς ταῦτα

«Σεμνὴν ἑορτὴν ἑώρτασε τὴν 1 ὀκτωβρίου οὐ μόνον ἡ ἐπαρχία Χερσῶνος καὶ Ὀδησσοῦ, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἡ ρωσσικὴ ἱεραρχία καὶ ὁ κλῆρος τῆς χώρας ταύτης, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει πεντηκονταετίας τῆς κληρικῆς διακονίας ἑνὸς τῶν διαπρεπεστάτων ἱεραρχῶν αὐτῆς, τοῦ **πανιερωτάτου ἀρχιεπισκόπου Ὀδησσοῦ κ. Δημητρίου**. Ἐν τῇ ἑορτῇ ταύτῃ ἐξεδηλώθη πᾶσα ἡ ὑψηλὴ ἐκτίμησις, δι' ἧς παρὰ πᾶσι περιβάλλεται ὁ σοφὸς αὐτὸς ἱεράρχης, ὁ ἐπάξιος ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ διάδοχος Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως καὶ Νικηφόρου τοῦ Θεοτόκη. Τὸ πλεῖστον τῆς λειτουργίας τοῦ σοροῦ ἱεράρχου διηνύθη ἐν τῇ πνευματικῇ ἀκαδημείᾳ τοῦ Κιέβου, ἧς ἐκ τῶν ἀρίστων διατελέσας τροφίμων παρέμεινεν εἶτα ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν ὅλην καθηγητὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ἀποδειχθεὶς σπάνιος καὶ εἰλικρινέστατος αὐτῆς μύστης, ἀρθεὶς ἀείποτε ὑπεράνω τῶν μονομερῶν προκαταλήψεων, ἃς ἄλλοι εἰς τὸ πνεῦμα θύοντες τοῦ κόσμου τοῦ αἰῶνος τούτου, πειρῶνται ν' ἀναγάγωσιν εἰς ἀληθείας ἐπιστημονικάς. Ἀναχθεὶς δὲ πρὸ ἑνδεκαετίας εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα ἐγένετο ἐπ βραχὺν μὲν χρόνον πρύτανις τῆς ἀκαδημείας Κιέβου, εἶτα δὲ ἐκ περιτροπῆς ἐπίσκοπος Ταμπόβου, ἀρχιεπίσκοπος Καζὰν καὶ ἀπὸ τὸ 1905 ἀρχιεπίσκοπος Χερσῶνος καὶ Ὀδησσοῦ. Ἡ ποιμαντικὴ αὐτοῦ λειτουργία ἀπέδειξε τὸ σπάνιον ὁμολογουμένως φαινόμενον, καθ' ὃ ὁ σοφὸς κληρικός, ὁ τὸ μέγιστον τοῦ βίου ἀφιερώσας εἰς θεωρητικὰς

μελέτας, κατέστη διακεκριμένος διοικητὴς καὶ κυβερνήτης πολυπληθοῦς ἐπαρχίας. Αἱ προσωπικαὶ αὐτοῦ ἀρεταί, ὧν προεξέχουσιν ἡ ἀκιβδήλευτος εὐσέβεια, τὸ ἀπροσωπόληπτον καὶ τὸ εἶναι χρημάτων ὑπέρτερον, ἀνύψωσαν αὐτὸν ἐν τῇ ἐκτιμήσει καὶ πάσης τῆς ἱεραρχίας τῆς χώρας ταύτης καὶ τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος. Ὅτε δὲ πέρυσιν, ἐπὶ τῇ προφανεῖ ἀνάγκῃ ριζικῆς μεταρρυθμίσεως τῶν πνευματικῶν ἀκαδημειῶν ἀπεφασίσθη ἐπιθεώρησις αὐτῶν, ὁ αὐτοκράτωρ πρὸς τὸν διαπρεπῆ τοῦτον ἱεράρχην ἀπέβλεψε καὶ εἰς αὐτὸν ἀνετέθη τὸ βαρὺ καὶ ὑπεύθυνον τοῦτο ἔργον. Διεξήγαγε δὲ τὴν ἀνατεθεῖσαν ἐντολήν, βοηθούμενος καὶ ὑπὸ δύο ἑτέρων ἱεραρχῶν, λίαν σοβαρῶς, ὑποβληθείσης δὲ τῆς περὶ τούτου ἐκθέσεως αὐτοῦ, ἐξελέγη αὐτοκρατορικῷ διατάγματι πρόεδρος τῆς ἐπὶ τῇ μεταρρυθμίσει τῶν ἀκαδημιῶν ἐπιτροπῆς, ἥτις εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς ἀσχολεῖται ἐν Πετρουπόλει, ἔνθα νῦν εὑρίσκεται ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Ὀδησσοῦ κ. Δημήτριος.

Ἐν τῷ βραχεῖ σχετικῶς διαστήματι τῆς ἐν Ὀδησσῷ ποιμαντορίας αὐτοῦ ἐπεσπάσατο πρὸς τῇ ἀγάπῃ καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, παρὰ τούτῳ μὲν συντελέσας εἰς τὴν κατεύνασιν τῶν πρὸ τετραετίας ἐκραγέντων παραφόρων παθῶν τῆς φυλετικῆς διαπάλης, ἐκείνου δ' ἐξασφαλίσας εὐπρεπεστέραν τὴν ἐν τῷ μέλλοντι οἰκονομικὴν κατάστασιν, διὰ τῆς ἀνεγέρσεως μεγάλης προσοδοφόρου διὰ τὸν κλῆρον οἰκοδομῆς, ὑπὲρ ἧς προσήνεγκεν αὐτὸς δωρεὰν περὶ τὰς ἑκατὸν χιλιάδας ρουβλίων, ὡς πρὸ ἑνδεκαετίας, τὴν προσφιλῆ αὐτῷ ἀκαδημίαν καταλείπων, ἀφιέρωσεν ὑπὲρ αὐτῆς πάσας τὰς ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν ὑλικὰς αὐτοῦ οἰκονομίας ἐκ πεντήκοντα χιλιάδων ρουβλίων.

Οἱ Ἕλληνες φοιτηταὶ τῆς ἀκαδημείας ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, εἴτε ὡς καθηγητοῦ, εἴτε ὡς ὑποδιευθυντοῦ καὶ εἶτα πρυτάνεως, εὗρισκον πάντοτε ἀνυπόκριτον συμπάθειαν καὶ προστασίαν, ἀποκομίζοντες πάντες ἀρίστην μνήμην τοῦ σεβαστοῦ ἱεράρχου».

ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΠΑΘΗΜΑΤΑ

Συνεχίζοντες τὰς διὰ τοῦ παρελθόντος φύλλου τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» ἐκδοθείσας εἰδήσεις περὶ τῶν δοκιμασιῶν, ἃς ὑπομένουσιν οἱ Ἕλληνες ὀρθόδοξοι ἐκ μέρους ἀνθρώπων διασπώντων τὴν ποθουμένην μεταξὺ τῶν ἐθνῶν τοῦ κράτους συνεργασίαν καὶ σύμπνοιαν, ἐκδίδομεν καὶ σήμερον πληθὺν εἰδήσεων, κυρίως **ἐκ Καστορίας**, ὅπου φαίνεται ὅτι μείζων ἐξασκεῖται ποικιλοτρόπως πίεσις συνειδήσεων καὶ μείζονα διατρέχει κίνδυνον ἡ ζωὴ τῶν ὀρθοδόξων ὁμογενῶν. Οὗτοι πάντες ἀπό τινος ἐποδύρονται τοὺς πειρασμοὺς καὶ τοὺς κινδύνους, ὅσους ὑρίστανται, ἡ δὲ ἱερὰ μητρόπολις, ἀναγγέλλουσα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, καθιστᾷ γνωστὰ δι' αὐτῶν, κατὰ τὸ ἀνέκαθεν ἰσχύον καθεστώς, τῇ σεβαστῇ κυβερνήσει τὰ δεινοπαθήματα τῶν ὀρθοδόξων. Ταῦτα προέρχονται καὶ ἐκ μέρους τῶν σχισματικῶν καὶ ἐκ μέρους ὑπαλλήλων ἀγνοούντων τὰ στοιχεῖα τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος. Οὕτως ἀναγγέλλεται εἰς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ὅτι «ὁ μουδίρης τοῦ Νεστραμίου Ἰβραὴμ Ζιχνῆ, ζηλώσας τὴν δόξαν τῶν δύο ἑτέρων τῆς Κονομπλάτης καὶ Κλεισούρας, προσεκάλεσε τοὺς ὀρθοδόξους Νεστραμίου τῷ σαββάτῳ (5 σεπτεμβρίου) καὶ ἀφοῦ διὰ παντοίων τρόπων καὶ ἀπειλῶν προσεπάθει νὰ πείσῃ αὐτοὺς νὰ δώσωσιν εἰς τὴν ἐλαχίστην αὐτόθι μειονοψηφίαν τῶν Βουλγάρων σειρὰν εἰς τοὺς ναοὺς καὶ μέρος τῆς σχολῆς, μὴ κατορθώσας τοῦτο, ἤρχιζεν ὑβρίζων τὸν ἱερέα Παπᾶ Γεώργιον».

«Τῇ 7 τοῦ ἰδίου (μηνὸς) μεταβὰς εἰς τὴν σχολὴν ἐζήτησε νὰ ἴδῃ τὸ δίπλωμα τοῦ διδασκάλου Ἀθ. Χρηστίδη, ἐκ Νεστραμίου καταγομένου, ὀθωμανοῦ ὑπηκόου, ἐκ τῆς Ριζαρείου σχολῆς ἀποφοιτήσαντος, καὶ ἀπήτησε νὰ προσαγάγῃ δίπλωμα ἐπεκεκυρωμένον ὑπὸ τοῦ τῆς παιδείας Ὑπουργείου, ἀπειλήσας ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ αὐτῷ νὰ διδάξῃ».

«Οἱ σχισματικοί, ἐνθαρρυνθέντες ἐκ τούτου καὶ κυρίως ἀπὸ τὰς ἀπειλὰς τοῦ μουδίρη ὅτι θὰ τιμωρήσῃ αὐστηρῶς πάντα ἀνθιστάμενον, μεταβάντες ἔσπασαν τὰ κλεῖθρα τῆς σχολῆς καὶ ἔθηκαν ἰδικόν των διδάσκαλον· τρὶς ἐπανελήφθη τὸ πρᾶγμα. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ περιάγουσι δίσκον».

«Τὸ τελαυταῖον γεγονός, καθ' ὃ τρεῖς τῶν ἡμετέρων ἐσύροντο ἐπὶ τρεῖς μῆνας εἰς τὰ κακουργοδικεῖα, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἀφώπλισαν σχισματικὸν ἐπιτεθέντα ἐνόπλως καὶ πληγώσαντα ὀρθόδοξον, περιάγει τοὺς δυστυχεῖς εἰς ἀπόγνωσιν, ἀφοῦ καὶ ἐπὶ τῇ δικαίᾳ ἀμύνῃ σύρονται εἰς πάντα τὰ ἐδώλια τῶν κακουργοδικείων ἵνα εὕρωσι τὴν ἀθώωσίν των ἀφοῦ τὰ πάνδεινα ὑποστῶσιν».

«Ὁ μουδίρης Κονομπλάτης Ἀζμὴ, περὶ οὗ τοσάκις ἐγένετο μνεία, προκειμένου λόγου περὶ κακουργημάτων, κληθεὶς ἐπὶ τῇ βάσει ἀναφορᾶς τῆς συζύγου καὶ τοῦ πατρὸς τοῦ φονευθέντος διδασκάλου Μποσδιβίστης Ἀθανασίου Ἠλία ὅπως ἀνακριθῇ ἐν Καστορίᾳ, καθὰ περιθρυλλεῖται, ὡς καὶ περὶ τῶν δαρμῶν τοῦ Ζελόβου, παρήλασε τὴν ὁδὸν τῆς Καστορίας, ἔφιππος καὶ ἔνοπλος ἐπιδεικτικῶς».

«Προκειμένου δὲ περὶ τοῦ φόνου τοῦ Ἀθανασίου Ἠλία, ἐγνώσθησαν αἱ ἑξῆς πληροφορίαι. Σπουδάσας οὗτος ἐν Ἀθήναις καὶ ζηλῶν ὑπὲρ τῆς Μακεδονίας, ἐν τοῖς χρόνοις τῆς ἀπολυταρχίας, παρεσύρθη εἰς τὴν ψευδεπανάστασιν καὶ ἀνεδείχθη κατ' αὐτήν, ἀλλὰ μόλις ἐννοήσας τὸ ψεῦδος, ἐγένετο πολέμιος τοῦ σχίσματος. Τὴν περίστασιν νῦν εὑρὼν ὁ Τσούλκωφ, κατώρθωσε συκοφαντῶν τὸν Ἀθανάσιον νὰ λάβῃ διαταγήν τινα πρὸς τὸν μουδίρην Κονομπλάτης, τῇ 1 αὐγούστου ταύτην ἀπέστειλε λίαν πρωΐ, διά τινος σχισματικοῦ χωρικοῦ, ἐξ Ἀποσκέπου, εἰς ὃν ἐπλήρωσεν ἓν μετζίτιον, ἵνα διαβιβάσῃ ταύτην ἀμέσως· περὶ τὴν 8 ὥραν, ὁ χωροφύλαξ Γκέντσο μετέβη ἐκ Κονομπλάτης εἰς Μποσδίβισταν, καὶ, τῇ ἐντολῇ τοῦ μουδίρου Ἀζμὴ, μετήνεγκε τὸν Ἀθανάσιον καὶ παρέδωκεν εἰς τὸν μουδίρην· ἐκρατήθη ἐν τῷ διοικητηρίῳ μέχρι τῆς 12 1]2, ἐξελθὼν δὲ ἐκεῖθεν, ἀπεφάσισε νὰ μείνῃ, διὰ τὸ προκεχωρηκὸς τῆς ὥρας, εἰς Κονομπλάτην· μόλις ὅμως διήρχετο τὴν γέφυραν τὴν συνενοῦσαν τὰς δύο συνοικίας, ἐκλήθη

καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ χωροφύλακος, μεθ' οὗ διηυθύνθη εἰς τὸ διοικητήριον· ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἄφαντος ἐγένετο. Κατὰ τὰ διαδιδόμενα, ἅτινα μετ' ἐγκαυχήσεως ἀναφέρουσιν οἱ σχισματικοί, ὁ μουδίρης διέταξε τὸν Ἀθανάσιον νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Μποσδίβιστταν ἀμέσως, χωρὶς νὰ ἔλθῃ μετ' οὐδενὸς εἰς ἐπικοινωνίαν· ὀλίγον δὲ ἔξωθεν τοῦ χωρίου, παρὰ τὸν μύλον, συνελήφθη ὑπὸ τῶν εἰδοποιηθέντων βοεβοδῶν Ἀθανασίου Βλάχου ἐκ Μποσδοβίστης, Χρήστου ἐκ Κονομπλάτης, τοῦ ἀγροφύλακος Μποσδοβίστης, καὶ τῶν τριῶν ὀπαδῶν των ὡς καί τινος ὀθωμανοῦ ἐκ Γκήρλενης, ἐφονεύθη καὶ ἐτάφη».

Νεωτέρα ἐπιστολὴ ἀναγγέλλει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ τῇ 21 ἰουλίου συλληφθέντος ὀρθοδόξου τῆς Ζουπανίστης ἱερέως Ἀργυρίου, κρατηθέντος ἄνευ λόγου τεσσαράκοντα τέσσαρας ἡμέρας εἰς τὴν φυλακὴν, ὑβρισθέντος ὑπὸ τοῦ τὸν διοικητὴν ἀναπληροῦντος Φαχρῆ καὶ κακουχηθέντος, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι μετέβη νὰ ἁγιάσῃ τοὺς ἐν Τήκφενῃ χριστιανούς. Ἕτεροι λαϊκοί, ὧν ὁ εἷς, ὁ διδάσκαλος Ζελόβου Νικόλαος Τραϊανοῦ, τόσον ἐλεεινὸν ὑπέστησαν δαρμὸν ὑπὸ τοῦ μουδίρη Ἀζμῆ, ὥστε ν' ἀποσταλῶσι πρὸς νοσηλείαν εἰς τὸ κοινοτικὸν νοσοκομεῖον Μοναστηρίου· καὶ ἐκλητεύθησαν μὲν μάρτυρες, ἀλλ' αὐτοί τε καὶ οἱ παθόντες ἐκ φόβου καταδιώξεως κρύπτονται, καὶ μειοῦται τοιουτοτρόπως ὁ ζῆλος τῶν προασπιστῶν τῆς ὀρθοδόξου διδασκαλίας.

Ἀλλεπάλληλα γράμματα συνεχίζουσι τὴν ἀφήγησιν τῆς κακοδαιμονίας τῶν ὀρθοδόξων τέκνων τῆς Μ. Ἐκκλησίας. Ἀπὸ τῆς 11 σεπτεμβρίου ἀγγέλλει γράμμα ἐπίσημον ὅτι «τῇ 10 τοῦ μηνὸς ὁ μουδίρης τοῦ Νεστραμίου, μεταβὰς εἰς τὴν σχολὴν Ἄνω-Νεστραμίου, καὶ λαβὼν τὸν διδάσκαλον ἀπὸ τῆς χειρὸς, ἐξέβαλεν αὐτὸν τῆς σχολῆς, ἐπειπὼν ὅτι ἔχει διαταγὴν νὰ μὴ ἀφήσῃ ὁποιονδήποτε ἐν τῇ ἐνταῦθα κοινότητι νὰ ἐξασκῇ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, ἐὰν μὴ ἔχῃ τὸ δίπλωμα ἐπικεκυρωμένον ὑπὸ τοῦ «μουκρίφη» καὶ ὅτι οὔτε πατριάρχην ἀναγνωρίζει, οὔτε μητροπολίτην . . . εἶπε δὲ προσέτι ὅτι οὐδεμίαν διαταγὴν ἔλαβεν ἀπὸ τὸν καημακάμην».

Τετάρτη, ἐκ Καστορίας, ἐντὸς τοῦ πρώτου ἡμίσεος τοῦ σεπτεμβρίου γραφεῖσα ἐπιστολὴ ἀναγγέλλει τὴν ἀποστολὴν γραμμάτων πρὸς πάντα τὰ βουλγαρόφωνα χωρία τοῦ τμήματος Καστανοχωρίων, ὑπογραφομένων ὑπὸ Τοδὸρ Πανίτσα· «ὑποθέτω (παρατηρεῖ ὁ γράφων) ὅτι δὲν εἶναι τοῦ πολλοῦ Πανίτσα, καθόσον, ὡς λέγεται, οὗτος εἶναι ἐγγράμματος· ἀλλὰ τὰς ἀπειλὰς ἐκπληροῦντες περιέρχονται ἀνὰ τὰ χωρία τοῦ τμήματος ἐκείνου οἱ ἄλλοτε κομῖται βοεβόδας Κυριάζος, Μιχὰλ Μπαλούτσι, Λάμπρο Ἄνδρεφ, Γεώργο Καράλη, ὁ ἐν Κάτω Νεστραμίῳ διδάσκαλος καὶ ἐμπριστὴς τοῦ χωρίου τούτου Γεώργιος Δράσκωφ ἐκ Χρουπίστης, καὶ ὁ ἐκ Γκαλίστης Σίβο, καίτοι δὲ ἐκ πολλῶν χωρίων ἐδόθη καταγγελία κατ' αὐτῶν εἰς τὴν κυβέρνησιν, κυβερνήσεως μὴ ὑπάρχούσης, οὐδεμία λαμβάνεται πρόνοια. Οὕτως, ἐν τῷ τμήματι τῷ πέριξ τῆς Καστορίας καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Καστορίᾳ, παραμένουσι συμμορίαι βουλγάρων: Τσούλκωφ ἐν Καστορίᾳ— Σίβωφ ἐκ Ζουπανίστης — Τόμε ἐν Ζελήνῃ — Κόλε μετὰ ἓξ ὀπαδῶν ἐν Μοκραίνῃ—Ντήκο μετὰ τριῶν ὀπαδῶν ἐν Κομανιτσόβῳ — Τράϊκος ἐν Ζελόβῳ — Χρῆστος Σφέτκωφ μετὰ πολλῶν ὀπαδῶν ἐν Κονομπλάτῃ ὡς καὶ ὁ Χρῆστος Βλάχος —Πέτρε ἐν Τειχολίστῃ — ἐν Βατζορίῳ ὁ Νικόλαος Τίπου, Τανὰς Παπανικολάου, Βαγγὲλ Δήμκα, Γεώργο Ἀγγελῆ= πάντες μισθωτοὶ τοῦ βουλγαρικοῦ κομιτάτου—ἐν Μπρενίστῃ ὁ Τοδὸρ—καὶ ἐν Γκορέντσῃ Πέτρε καὶ Γεώργη Κώστα. Πάντες οὗτοι περιφέρονται ἀναφανδὸν ἔνοπλοι ἀνὰ τὰ χωρία καὶ, κατ' ἀνοχὴν τῶν ἀρχῶν, ἀπειλοῦσι τοὺς ὀρθοδόξους. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ θεία Πρόνοια καὶ τὸ ἀγνὸν αἷσθημα τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν εἶναι προπύργιον ἰσχυρὸν κατὰ τῶν τοιούτων ἀποστόλων τοῦ μισελληνισμοῦ καὶ τῆς βαρβαρότητος· ἀλλ' ὅταν αἱ ἀρχαὶ κλείωσι τὰ ὄμματα, δεινὰ ὑφίστανται οἱ δυστυχεῖς ὀρθόδοξοι».

Πέμπτη ἐπιστολὴ, ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς (σεπτεμβρίου) γραφεῖσα (τῇ 17), ἀγγέλλει ὅτι, κατὰ διαταγὴν τοῦ νομάρχου, ἡ μὲν αἴτησις τῶν σχισματικῶν περὶ διεκδικήσεως μέρους τῆς σχολῆς τῶν ἐν Νεστραμίῳ ὀρθοδόξων παραπέμπεται εἰς τὰ δικαστήρια, ἀλλὰ τὰ ἐνδεικτικὰ τῶν διδασκάλων πρέπει νὰ κυρῶνται ὑπὸ τοῦ ὀθωμανοῦ ἐπόπτου τῆς παιδείας. «Ἐπὶ τῇ αἰτήσει δὲ τῶν ἐν Ζελόβῳ σχισματικῶν ἐδόθη νομαρχιακὴ διαταγὴ ὅπως παραδοθῇ αὐτοῖς, χρησιμοποιηθησόμενον ὡς σχολὴ, τὸ αὐτόθι χάνιον τῆς κοινότητος. οὗπερ τὸ ἄνω πάτωμα διατελεῖ κλειστόν».

Ἕκτη ἐπιστολὴ, γραφεῖσα πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν τετάρτην, πληροφορεῖ τὰ κατὰ τὸ χωρίον Ζελιγκόστη γενόμενα. «Τῇ 13 σεπτεμβρίου, κυριακῇ, μεταβὰς ὁ σχισματικὸς ἱερεὺς Χρουπίστης ἐπέμενε νὰ τελέσῃ γάμον ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἀδιαλείπτως καὶ διηνεκῶς ἀνήκει ἡμῖν. Ἐνοεῖται ὅτι οἱ ἡμέτεροι δὲν συνήνεσαν νὰ ἀνοίξωσιν αὐτὴν εἰς ἱερέα σχισματικόν. Ἀλλὰ τῇ 20 σεπτεμβρίου, κυριακὴν, μεταβὰς ὅπως ἱερουργήσῃ λίαν πρωΐ, κατὰ τὸ εἰωθὸς, εὗρε τὴν θύραν ἠσφαλισμένην διὰ πολλῶν κλειδῶν, ἔξωθεν τεθεισῶν· ἀποπειραθεὶς δὲ νὰ θραύσῃ ταύτας, εὑρέθη πρὸ ὁμάδος σχισματικῶν, οἵτινες ἀποθρασυνθέντες ἐκ τῆς ἀτιμωρησίας, ἠπείλουν τὸν ἱερέα ξύλοις καὶ ροπάλοις, ἕτοιμοι νὰ κάμωσι χρῆσιν καὶ τῶν πολυκρότων, ἅτινα πάντοτε φέρουσιν ὑπὸ τὰ ἐνδύματά των. Οἱ ὀρθόδοξοι, πρὸ τῆς τοιαύτης καταστάσεως, φοβούμενοι δὲ καὶ τὴν συμμετοχὴν τῶν ὀθωμανῶν κατοίκων, ἐν οἷς συγκαταλέγεται καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ γνωστοῦ καταστάντος ἤδη μουδίρη Κονομπλάτης Ἀζμῆ, ἀνέφερθησαν εἰς τὴν ἱερὰν μητρόπολιν. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τακτηρίου τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Καστορίας, ὁ τὸν εἰσέτι ἀπουσιάζοντα καημακάμην ἀντιπροσωπεύων χακίμης ὑπέσχετο καὶ διέταξε τὴν τιμωρίαν τῶν βιαιοπραγούντων».

«Ἐκ τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Καστορίας κρατουμένων Κλεισουριωτῶν, ἀπελύθησαν μὲν περὶ τοὺς δώδεκα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ οἱ τοσαῦτα μαρτύρια ὑποστάντες Κώτας Τζήμας, μετὰ τοῦ δεκαπενταετοῦς υἱοῦ του Δημητρίου, καὶ Θεόδωρος Δημητρίου Μυρώνης, ἕτερον τοῦτο θῦμα τῶν δαρμῶν τοῦ μουδίρη Κλεισούρας Σαλῆ Τσούκα, ἀλλ' ἡ κατάστασις τῶν δυστυχῶν τούτων κινεῖ τὸν οἶκτον καὶ τῆς μᾶλλον ἀπεσκληρυμένης καρδίας. Καὶ ὁ μὲν Κώτας Τζήκας ὑπε-

κυψεν ἤδη, τῇ 17 πρὸς τὴν 18 τελευτήσας ἐν Κλεισούρᾳ· ὁ δὲ υἱός του Δημήτριος εὑρηται ἐν κομματικῇ καταστάσει καὶ ἐπικινδύνως ἀσθενής, ὀνειροπωλῶν τὸν μουδίρην δέροντα αὐτόν· ὁ δὲ Θ. Δ. Μυρώνης εὑρίσκεται ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει, αἱμοπτύων καὶ καταδεδικασμένος. Αἱ σύζυγοι καὶ αἱ μητέρες τῶν θυμάτων τούτων ὑπέβαλον μήνυσιν ἐν Μοναστηρίῳ· ἀλλὰ μόλις χθὲς ἔλαβον τὴν κατάθεσίν των ἐν τῷ διοικητηρίῳ. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὅμως, ὁ θηριώδης οὗτος τῆς Κλεισούρας τύραννος, ἐν μέσῃ νυκτὶ μεθυσκόμενος καὶ οὔτε τὴν θλῖψιν τῆς συζύγου τοῦ θύματος, οὔτε τὴν ὀδύνην τῆς μητρὸς σεβόμενος, μεταβαίνει εἰς τὸν οἶκον, ὃν ἁπορράνισε· καὶ κρούων τὴν θύραν, ἐζήτει νὰ ἀτιμάσῃ τὴν σύζυγον καὶ μητέρα τῶν θυμάτων· ὁ δὲ μετ' αὐτοῦ ὁμότροπος τηλεγραφητὴς Κλεισούρας, φρικτὸν εἰπεῖν, κατειρωνευόμενος τὸ θῦμα ἔλεγε «τί θὰ γίνῃ! μίαν ὥραν δὲν βαστᾷ αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις»!!

«Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ προσωρινῶς ὡς ἀντιπροσώπου διοικήσαντος Φαχρῆ, τοῦ κατασπιλώσαντος τὴν ὑποδιοίκησιν Καστορίας διὰ τοσούτων κακουργημάτων, καὶ ἀπὸ τῆς ἐλεύσεως ὡς νομάρχου τοῦ ἐνδοξ. Χαλὴλ βέη, διαταγαὶ ἐδόθησαν ὅπως ἐξετασθῶσι τὰ ὑποβληθέντα παράπονα τῶν θυμάτων· εἰς τοῦτο δ' ὀφείλεται καὶ ἡ ἄμεσος ἀποφυλάκισις τῶν ἀσθενούντων καὶ ἑτοιμοθανάτων, ὥστε, καθ' ἣν ἡμέραν ἐλάμβανον διαταγὰς ἀνακρίσεων, ἀπήντων ὅτι οἱ παθόντες δὲν εὑρίσκονται εἰς τὰς φυλακάς· οὐχ ἧττον, χθὲς ἐγένετο δεκτὴ ἐν τῇ ἀστυνομίᾳ ἡ κατάθεσις τῆς Καλλιόπης, συζύγου τοῦ ἀποθανόντος Κώτα Τζήκα, ἐν ᾗ καὶ πάντα τὰ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα κατεχωρίσθησαν. Ἐν τούτοις ἡ εἰς τὴν ἀτιμωρησίαν πεποίθησις τῶν κακουργούντων εἶναι τοιαύτη ὥστε οὐδόλως νὰ παραλλάσσωσι τὴν ὁδόν, ἣν ἀπ' ἀρχῆς διεχάραξαν».

Τηλεγραφήματα δὲ τῆς 27 καὶ τῆς 28 σεπτεμβρίου ἐκ Καστορίας τοῦ πανιερ. μητροπολίτου κ. Ἰωακεὶμ ἀνήγγειλαν ὅτι τὰ μὲν ἐν Νεστραμίῳ σχολεῖα ἐκλείσθησαν ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς παιδείας Ζιχνῆ, λόγῳ ὅτι τὰ διπλώματα τῶν διδασκάλων ἦσαν ὑπὸ τοῦ «μεσαρίφ» ἀνεπικύρωτα —ὁ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ μέρει ναὸς τῶν ὀρθοδόξων κατελήφθη, πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, ὑπὸ τῶν βουλγάρων· ὑπῆρχε δὲ φόβος διαπράξεως κακουργημάτων.

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΩΝ
ΚΑΙ ΟΙ
ΚΑΘΟΛΙΚΟΙ ΚΡΙΤΑΙ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ(1)
1261—1453

Τίς ἦν ὁ ὀργανισμὸς τῶν δικαστηρίων καὶ πῶς ταῦτα ἐλειτούργουν ἀπὸ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θρόνου ἐν Κωνσταντινουπόλει μέχρι τοῦ 1296, δυσχερές ἐστιν ὁρίσαι· δύναταί τις ὅμως ἀσφαλῶς εἰκάσαι, ὅτι ἐπὶ τῆς φραγκικῆς κυριαρχίας αἱ θέσεις τῶν ἐπὶ τοῦ Ἱπποδρόμου δικαστῶν ἔπεσαν εἰς ἀχρηστίαν. Τὸ ἀνώτατον ὄθεν τῆς αὐτοκρατορίας δικαστήριον, τὸ καλούμενον αὐτοκρατορικὸν ἢ ἐπὶ τοῦ Ἱπποδρόμου, ὅπερ τοσοῦτον λυσιτελῶς ἐλειτούργει ἐπὶ τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας καὶ κατόπιν, καὶ οὗτινος ἀποφάσεις διετηρήθησαν ἡμῖν ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ τελευταῖον ἥμισυ τοῦ δεκάτου πρώτου αἰῶνος ἀκμάσαντος μεγάλου κυροῦ Εὐσταθίου τοῦ Ρωμαίου, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Πεῖρα[6], ἔπαυσεν ὑφιστάμενον.

Τοῦ δικαστηρίου τούτου ἑπομένως τὴν ἀνασύστασιν ἐπειράθη Ἀνδρόνικος ὁ Β' ὁ Παλαιολόγος κατὰ ἰούλιον τοῦ 1296 καὶ τὴν ἀνασύστασιν ταύτην ἐπεχείρησε πανηγυρικῶς καὶ δημοτελῶς.

Ἐκ τοῦ μακροῦ λόγου, ὃν ἐξεφώνησεν ἐν τῷ Ἱπποδρόμῳ καὶ ἐκ τοῦ μετ' ὀλίγας ἡμέρας δημοσιευθέντος νόμου περὶ τῆς ἀνιδρύσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, βλέπει τις ἐναργῶς, ὅτι ὁ Ἀνδρόνικος, ἔχων τὴν πεποίθησιν, ἀφ' ἑνὸς μέν, ὅτι οἱ δικασταὶ ἠμέλουν τὰ ἔργα αὐτῶν ἢ ἐδωροδοκοῦντο, ἀφ' ἑτέρου δέ, ὅτι τὸ αἴσθημα τῆς δικαιοσύνης ἐν γένει ἦν πεπτωκὸς λίαν παρά τε τοῖς ἄρχουσι καὶ τοῖς ἀρχομένοις, ἵνα ἐπιδράσῃ ἐπὶ τοῦ πνεύματος πάντων καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, πρὸς ἀνύψωσιν τῆς δικαιοσύνης καὶ πρὸς ἐποικοδόμησιν αἰσθημάτων δικαιοτέρων, διέταξε λιτανείας μεγαλοπρεπεῖς καὶ συνελεύσεις πανηγυρικάς· εἰς ταύτας διὰ λόγου μακροῦ πρὸς τὸν λαόν, λαβὼν ὡς ἀφετηρίαν τὸν κατὰ τὴν 1ην ἰουνίου 1296 γεινόμενον δεινὸν σεισμὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει[7],

(1) συνέχεια ἀπὸ τοῦ τεύχους 38.

(6) Ταύτας ἐδημοσίευσεν ὁ Κ. Ε. Ζαχ. Λίγγενταλ ἐν Λειψίᾳ κατὰ τὸ 1856 ἐν τῷ Jus Graeco—Romanum Pars I—Practica ex actis Eustathi Romani—**Πεῖρα,** ἤγουν διδασκαλία ἐκ τῶν πράξεων τοῦ Μεγάλου κυροῦ Εὐσταθίου τοῦ Ρωμαίου.

(7) Παχυμέρη Ἀνδρ. Παλαιολ. ὁ πρεσβυτ. III, 15, ἔκδ. Βον. σελ. 233. «Ὁ βασιλεὺς τρισὶν ἡμέραις πρότερον ἐξελήλακὼς πρὸς τὴν Χιλὴν τὸ ἀμφιθαλάσσιον φρούριον ἦλαυνε καὶ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς ἑσπέρας περίπου τὸ μεσονύκτιον σεισμὸς ἐμπίπτει μέγας . . . ἐξ οὗ πολλὰ μὲν ἀναστήματα ἐκ τῶν κατὰ τὴν πόλιν κατέπιπτον ἐκ παλαιοῦ τὸν ἐδραμὸν ἔχοντα, πολλαὶ δὲ καὶ τῶν νέων οἰκιῶν κατηρείποντο . . . δύο δ' ἔργα τῶν μεγάλων πεσόντα τὴν βίαν ἐσήμηνε τοῦ κινήματος... ὁ τῶν ἁγίων πάντων νεὼς . . . καὶ ὁ ἐκεῖσε (α) χαλκοῦς ἀνδριὰς τοῦ ἀρχιστρατήγου . . . ἐς πόδας δ' ἔχων τὸν ἄνακτα Μιχαὴλ τὴν πόλιν φέροντα . . . ἀνὰ χεῖρας . . . οὕτω γὰρ καὶ τοῦτον (τὸν σεισμὸν) ἐφ' ἡμέραις πλείσταις ἐπισυμβαίνειν, καὶ πλειστάκις τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νυκτός . . . ὥστε καὶ ἀνθεστηριῶνος (ἰουλίου) ἑπτακαιδεκάτῃ . . . πλεῖω τὸ τοῦ χρόνου μῆκος γενέσθαι, μαλακώτερον δὲ τῇ δυνάμει . . . καὶ (ὁ Ἀνδρόνικος) τὴν ἔξοδον οὐκ ἀγαθὴν ἐντεῦθεν οἰωνισάμενος ἐπιστρέψων ἔγνω, καὶ ἀντιπεραιοῦτο πρωΐας ἐκθαμβούμενος οἷον, καὶ μήνιμα θεῖον, ὅπερ καὶ ἦν, τὸ δεινὸν ἐκεῖνο ποιούμενος».

(α) Νικηφόρου Γρηγορᾶ Ρωμαϊκὴ Ἱστορία VI, 9 ἔκδ. Βόν. σελ. 232: «Κατὰ τοῦτον μέντοι τὸν χρόνον συνέβη γενέσθαι σεισμὸν τῶν πάνυ μεγίστων, ὑφ' οὗ πολλαὶ μὲν τῶν μεγάλων οἰκιῶν, πολλοὶ δὲ τῶν μεγάλων νεῶν οἱ μὲν ἐπεπτώκασιν, οἱ δὲ διερράγησαν· ἐπεπτώκει δὲ καὶ ὁ **πρὸ τοῦ νεὼ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων** ἐπὶ κίονος ἑστηκὼς τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ ἀνδριάντα Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος ὁπότε τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐγκρατὴς ἐγεγόνει· ὃν αὖθις Ἀνδρόνικος ὁ βασιλεύς, ὁ ἐκείνου παῖς, ὡς εἶχε σχήματος ἐπεσκεύασε καὶ ἀνεστήλωσεν».

ἐχαρακτήρισε τὰ ἐκ τούτου προκύψαντα δεινὰ εἰς τὴν πόλιν ὡς θείαν δίκην διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀδικίαν.

Οὕτω, κατὰ τὸν Παχυμέρην[8], «καὶ ἔσπευδε θεραπεύειν ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ θεῖον, ἐφ' οἷς καὶ δίκαιον ἔχειν ἤγετο . . . ἐδόκει δὲ τὸ δίκαιον καὶ **παρορᾶσθαι τῷ τέως** ἔκ τινος **ἀμελείας** ἢ καὶ **δωροδοκίας τῶν κρινόντων** . . . καὶ δὴ λιτανείαν παραγγείλας παντὶ τῷ λαῷ, συνέρχεται καὶ αὐτὸς ἅμ' ἄρχουσι πολλοῖς ἄλλοις... καὶ πατριάρχῃ μὲν καὶ ἀρχιερεῦσι τὰ ἑαυτῶν ἀφῆκε ποιεῖν . . . αὐτὸς δὲ . . . παρακατέχειν βουλόμενος ἐκ τοῦ σύνεγγυς τοὺς συνειλεγμένους, μέχρι καὶ τοῦ Ἱπποδρομίου τὴν λιτανείαν περιορίσας, ὡς χωρήσοντος ἅπαντας, κατεναντίον ἱσταμένης τῆς εἰκόνος τῆς Θεομήτορος, δημηγορίαν πρέπουσαν τῷ καιρῷ μακρὰν καὶ διωλύγιον[9] τῷ λαῷ κατετείνετο, ὑποβηλῶν μὲν καὶ μήνιμα θεῖον τὸ γεγονός, παραπτόμενος καὶ αὐτῶν ὡς **ἀμελῶς διαγόντων καὶ ἀντιστρόφως ἐχόντων** πρὸς νόμους θείους καὶ δικαιώματα».

Τέλος διὰ τῆς μακρᾶς καὶ πειστικῆς αὐτοῦ ταύτης δημηγορίας ὑπεσχέθη, ἵνα ἐκδώσῃ νόμον περὶ κρίσεως[10] καὶ συστήσῃ δικαστήριον ἑδρεῦον ἐν τοῖς ἀνακτόροις, συνιστάμενον δὲ ἐκ δώδεκα δικαστῶν, ἐκλεχθησομένων ἔκ τε ἀρχιερέων ἐκ τ' ἄλλως ἱερωμένων καὶ ἐκ τῶν συγκλητικῶν. Συνάμα δ' ἀνεκήρυξεν, ὅτι οἱ ἐκλεχθησόμενοι δικασταὶ πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν ὑποβληθήσονται εἰς **ὁρκωμοσίαν**, ὑποσχόμενοι δικάσαι ἀδωροδοκήτως καὶ ἀπροσωπολήπτως πάντας ἀδιακρίτως, ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ τοῦ αὐτοκράτορος ἄχρι καὶ τοῦ κατωτέρου ὑπηκόου.

Πράγματι δέ, μετ' ὀλίγας ἡμέρας[11], ἀφοῦ συνετάγη ὁ περὶ κρίσεως νόμος καὶ ἐξελέγησαν οἱ πρόσφοροι εἶναι δικασταί, ὁ αὐτοκράτωρ συγκαλεῖ εἰς τὰ τῆς Δεσποίνης ἀνάκτορα, ἔνθα τότε κατῴκει, μίαν μεγάλην συνέλευσιν πάλιν· ἐν αὐτῇ δημηγορεῖ τὰ εἰκότα καὶ εἶτα ἀναγινώσκεται ὁ περὶ κρίσεως νόμος, ἤτοι δημοσιεύεται καὶ λαμβάνει ἀρχὴν ἰσχύος. Κατὰ τὸ τέλος τῆς συνελεύσεως ταύτης, ὅσοι ἐκ τῶν συγκλητικῶν ἐξελέγησαν δικασταί, ὡς διακριθέντες ἐπὶ νομικῇ πείρᾳ καὶ συνέσει, ὡρκίσθησαν, κατὰ τὰ ὑπεσχημένα, καὶ **φοβερὸν καθίστατο, κατὰ τὸν Παχυμέρην, δικαστήριον μεγάλῳ τε καὶ μικρῷ ἐπ' ἴσης τὰς κρίσεις ἐκφέρον.**

(ἕπεται συνέχεια)

ΘΑΛΗΣ Γ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ
δικηγόρος
καὶ καθηγητὴς τοῦ δικαίου ἐν τῇ Θεολογ. Σχολῇ.

(8) Παχυμ. Ἀνδρ. Παλαιολ. ὁ πρεσβ. III 15, ἔκδ. Βόννης.

(9) Ἐκτενῆ.

(10) Παχ. μ. Ἀεδρ. Παλαιολ πρεσβ. III 16. ἔκδ. Βόν. σελ. 236. «. . . ἔνθεντοι καὶ τοὐντεῦθεν καθυπισχνεῖτο συντάττειν λόγον χρυσοβούλλιον περὶ κρίσεως καὶ δικαστὰς ἐκλέξασθαι ἔκ τε ἀρχιερέων, ἔκτ' ἄλλως ἱερωμένων καὶ ἐκ τῶν συγκλητικῶν, ὡς συμποσοῦσθαι τοὺς πάντας εἰς δώδεκα, οἷς δὴ καὶ ὁρκωμοτήσασιν ἢ μὲν ἀδωροδοκήτως καὶ ἀπροσωπολήπτως τὰς κρίσεις ἐκφέρειν ἀπ' αὐτῆς τῆς αὐτοῦ μητρὸς καὶ δεσποίνης ἄχρι καὶ εἰς αὐτὸν τὸν τυχόντα, πιστοῖς χρήσαιτ' ἂν κριταῖς κατὰ τὰ ἀνάκτορα καὶ πλεῖστ' ἄλλα παραινέσας ἀπέλυε τὸν λαόν.

(11) Παχυμ. Ἀνδρ. Παλαιολόγος, III, 17. ἔκδοσ. Βόν. σελ. 236—237. «Ὀλίγαις δ' ὕστερον ἡμέραις καὶ ὁ χρυσοβούλλειος συντάττεται λόγος, οἱ δ' ἐκλέγονται πρόσφοροι καὶ σύναξις πάλιν αὖθις κατὰ τὰ τῆς Δεσποίνης ἀνάκτορα γίνεται, τῇδε τότε τοῦ κρατοῦντος σκηνοῦντος, καὶ δημηγορεῖ βασιλεὺς τὰ εἰκότα, καὶ ὁ χρυσοβούλλιος λόγος ἀναγινώσκεται· προέβη δέ τισιν ὅρκος τῶν δικαστῶν, ὅσοι δὲ καὶ ἐκ τῆς συγκλήτου πείρᾳ νομικῇ καὶ συνέσει προφέροντες ἐκλελέχατο· καὶ φοβερὸν καθίστατο δικαστήριον μεγάλῳ τε καὶ μικρῷ ἐπ' ἴσης τὰς κρίσεις ἐκφέρον».

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΦΙΛΙΑΤΩΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Καλεῖται ὁ Γεώργιος Κατζιάρη, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, τέως μὲν κάτοικος τοῦ χωρίου Παλαμπᾶ καὶ γανωτὴς τὸ ἐπάγγελμα, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον πέμπτην, καὶ ὥραν 8ην τουρκιστὶ μ. μ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τοῦ φύλλου δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, ἐνώπιον τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Φιλιατῶν ἑδρεύοντος πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Εὐγενίας Γεωργίου Κατζιάρη, τὸ γένος Γεωργίου Ἀθ. Σμύτη, ὑπηκόου ὀθωμανῆς, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, κατοίκου Φατηρίου, ἐναγόμενος ἐπὶ τριετεῖ ἐγκαταλείψει. Προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἡμέραν δικάσιμον, ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τοῦ ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένου φύλλου «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Φιλιάταις τῇ 5 ὀκτωβρίου 1909.

ὁ πρόεδρος
Οἰκονόμος Σωτήριος Παπασπυρίδωνος 1

ὁ γραμματεὺς
Ἱερεὺς Βασίλειος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

(Διαταχτικὸν τῆς ὑπ' αὖξ. ἀριθ. 76 καὶ χρονολ. 27 ὀκτωβρίου 1905 περὶ διαζεύξεως ἀποφάσεως τοῦ ἐν τοῖς πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, οὗτινος ἡ δημοσίευσις διὰ τῶν ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Προόδου» κατ' αἴτησιν τῆς ἐναγούσης, πιστοποιηθέντος τοῦ ἀγνώστου τῆς διαμονῆς τοῦ ἐναγομένου, ἐνεκρίθη κατὰ τὴν δικάσιμον τοῦ δικαστηρίου τούτου τῆς 3 σεπτεμβρίου ἐ.ἔ.)

Διὰ ταῦτα

Δικάζον κατ' ἀντιμωλίαν καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 5960 καὶ ἀπὸ 12 σεπτεμβρίου 1905 ἀγωγὴν τῆς Φωτίκας Α. Παναγιώτου κατὰ Ἀποστόλου Παναγιώτου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον διαλυτέον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου καὶ,

Ἐπιτίθησιν αὐτῷ ὡς ἡττηθέντι ἐν τῇ δίκῃ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, ἀνιόντα εἰς γρ. διακόσια τριάκοντα (ἀριθ. 230) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερὸν

Ὁ πρόεδρος 2

† **Ὁ Ἐλασσῶνος Πολύκαρπος** Ὁ Α' γραμματεὺς
Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ Λ'

ΑΡΙΘ.—42

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 21 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιτραμμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον κ. Μ. Βασιλείου Β γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου. Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ στρατολογία τῶν μὴ μουσουλμάνων—Ταχρίρια πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Ἀνάγνωσμα τῆς κυριακῆς (ΑΘ', Μ', ΜΑ', ΜΒ') – Ἡ δικαιοσύνη ἐπὶ τῶν Παλαιολόγων καὶ οἱ καθολικοὶ κριταὶ τῶν ρωμαίων—Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

Η ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΜΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΩΝ

ἤρξατο ἐφαρμοζομένη, καὶ ἐνῷ ἐκ πολλῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους ἀγγέλλεται πρόθυμος ἡ συμμετοχὴ χριστιανῶν καὶ ἰουδαίων, αὐτοκρατορικὸν φιρμάνιον, ἐπισήμως ἀναγνωσθὲν τῇ δευτέρᾳ ἔν τε τῷ περιβόλῳ τοῦ Ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν, ἐν Ταξιμίῳ καὶ ἐν Χρυσοπόλει ἀναγγέλλει πᾶσι τὸ μέγα γεγονός, τὸ πιστοποιοῦν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος. Αἱ τουρκικαὶ ἐφημερίδες ὑπὸ τοῦτο τὸ πνεῦμα τονίζουσιν ὕμνους εἰς τὴν γενικὴν στρατολογίαν μωαμεθανῶν καὶ μὴ τοιούτων, καὶ εὑρίσκουσιν ὅτι, στενότερος οὕτως εἰπεῖν γινόμενος ὁ συγχρωτισμὸς ἐκείνων τε καὶ τούτων καὶ ἡ συμβίωσις καὶ ἡ κοινὴ ὁμορόφιος συνδιαίτησις τούρκων, ἑλλήνων, ἀρμενίων, ἰσραηλιτῶν, ἀράβων καὶ πασῶν τῶν τοῦ Κράτους φυλῶν, θέλουσιν ἄρει τὰς παρεννοήσεις τὰς μεταξὺ συμπολιτῶν· δῆλα δὴ ἡ γνωριμία μεταξὺ τῶν φυλῶν ἀκριβεστέρα θέλει καταστῇ καὶ τελειοτέρα.

Ἡ γνωριμία καὶ ἑκατέρωθεν ἐκτίμησις τῶν προσόντων ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς φυλῆς, ἐκείνου καὶ τούτου τοῦ ἔθνους, ἔδει γενέσθαι πρὸ πολλοῦ τελειοτέρα. Γνωστοὶ διατελοῦμεν εἰς τὴν ἄρχουσαν φυλὴν ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τοῦ μωαμεθανικοῦ θρησκεύματος. Οἱ μεγάλοι ἄραβες καλίφαι καὶ ἐγίνωσκον καὶ ἐξετίμων οὐ μόνον τί ἔπραξαν οἱ πάλαι ἕλληνες ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ, καλλιεργήσαντες, πλουτίσαντες καὶ διαδόντες τὰ ἀληθῆ καὶ κύρια στοιχεῖα αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τί ἠδύναντο νὰ πράξωσιν οἱ σύγχρονοι τοῖς καλίφαις ἐκείνοις ἕλληνες ὑπὲρ εὐδαιμονίας τῶν λαῶν· καὶ γινώσκοντες οὐ μόνον μετέφραζον τὰ συγγράμματα τῶν παλαιῶν, ἀλλὰ προσελάμβανον παρ' ἑαυτοῖς ἕλληνας σοφοὺς ἐπὶ λύσει προβλημάτων καὶ θεμάτων ἐπιστημονικῶν, ἐπὶ διακανονίσει τῆς οἰκονομικῆς τῶν μωαμεθανικῶν κρατῶν καταστάσεως, ἥτις ἄνευ τῆς συναντιλήψεως τῶν ἑλλήνων ὑπηκόων αὐτῶν ἤθελεν εἶναι χαώδης, μέχρις αὐτῆς τῆς ἁλώσεως. Ἡ βιογραφία τῶν μεγάλων καλιφῶν Ἀρουν-αλ- Ρασὴδ καὶ Ἀλ-Μαμοὺν, ἡ ἱστορία τοῦ κατακτητοῦ τῶν Συρακουσιῶν ἐμίρου Ἀβραχὶμ καὶ αὐτοῦ τοῦ Πορθητοῦ Μωάμεθ μαρτυροῦσιν ὅτι τόσοι ἀρχηγοὶ μωαμεθανικῶν δυναστειῶν ἐξετίμων τὰς ἀρετὰς τῶν προγόνων ἡμῶν καὶ καλῶς ἐγνωρίσθημεν μετ' αὐτῶν — ἵνα περιορίσωμεν τὸν λόγον εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος.

Ἐγνωρίσθημεν κάλλιστα παρ' αὐτοῖς καὶ καθῆκον ἐθεωρήσαμεν νὰ συνεργασθῶμεν μετὰ τῶν κρατούντων, ὑπὲρ τοῦ Κράτους. Καὶ συνειργάσθημεν οὐ μόνον ἐν ἄλλοις κλάδοις τῆς διοικήσεως, οἰκονομικῷ καὶ διπλωματικῷ οὕτως εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ στρατιωτικῷ. Προχθὲς, ἐπισήμως ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν στρατιωτικῶν ὁ τὸ Πατριαρχεῖον ἡμῶν ἐκπροσωπῶν μετὰ τοῦ πανοσ. Μ. πρωτοσυγκέλλου σεβασμ. μητροπολίτης Ἀγκύρας ὑπέμνησε τοῖς ὑπὲρ τοῦ Κράτους συνεργάταις ἡμῶν μωαμεθανοῖς τὴν μετὰ τοῦ σουλτάνου Σελὴμ Α' τοῦ Γιαβοὺζ συνεκστράτευσιν εἰς Αἴγυπτον ἑλλήνων στρατιωτῶν, οἵτινες συνηγωνίσθησαν μετὰ τῶν μουσουλμάνων πρὸς κατάκτησιν τῆς Αἰγύπτου.

Τοὺς ἕλληνας στρατιώτας, ἴδια τάγματα ἀποτελοῦντας, ὑπ' αὐτὰ τὰ ὄμματα τοῦ τὴν παρεμβολὴν ἐκείνην ἐπικυροῦντος Σελὴμ τοῦ Α', ἴδιος στρατιωτικὸς ἀρχηγὸς ὡδήγει, ὁ Ζερνοτὰ βέης, αὐτοκέφαλος ἡγεμὼν μέρους τινὸς τῆς Πελοποννήσου, ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τὸ ὀθωμανικόν. Οὔτε πρῶτος αὐτὸς ἦν ἀρχηγὸς στρατοῦ, ἀφοῦ αὐτὸς ὁ Πορθητὴς φρούραρχον Ἴμβρου (τῷ 1456) διώριζεν ἕλληνα πολιτικὸν ἄνδρα τὸν Κριτόβουλον. Ἐγνωρίσθημεν ἐνωρὶς μετὰ τῶν μωαμεθανῶν ἡμῶν ἀρχόντων, ἐκεῖνοι δ' ἐξετίμησαν τὰ φυσικὰ τῶν ἑλλήνων πλεονεκτήματα καὶ ἀκριβῶς ἐπεζήτουν καὶ τὴν ἐν πολέμοις βοήθειαν τῶν ἑλλήνων αὐτῶν ὑπηκόων, οἵτινες, ἴδια τάγματα ἀποτελοῦντες ἐν Βλαχίᾳ καὶ Μολδαυίᾳ, συνεξεστράτευον πολλάκις σὺν μωαμεθανικοῖς τάγμασι κατ' ἐχθρῶν τοῦ Κράτους, τοὺς ὁποίους κοινοὺς θεωροῦντες ἐχθροὺς ἐπολέμουν κατ' αὐτῶν. Καὶ γνωρισθέντες ὑπὸ τῶν τούρκων κάλλιστα, ἐτιμήθημεν πλεῖστον ὅσον ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Μαυρογένους, τοῦ Νικολάου, τοῦ παραδόξου δημιουργήματος τῆς ἰδίας εὐφυΐας. Καὶ ὄχι μόνον ὁ καλίφης καὶ σουλτάνος Χαμὴτ ὁ Α' ἀνεγνώρισε τὰς στρατιωτικὰς ἀρετὰς τοῦ εὐφυοῦς ἐκείνου ἀνδρὸς, ὁδηγοῦντος ἴδια τάγματα χριστιανῶν, ἑλλήνων, βλάχων καὶ μολδαυῶν, συμπολεμοῦντα μετὰ στρατιωτῶν μωαμεθανῶν, ἀλλ' εὐγνωμονῶν εἰς τὸν χριστιανικὸν ἐκεῖνον στρατὸν καὶ εἰς τὸν ἀρχηγὸν αὐτοῦ, τὸν ἕλληνα, τὸν χριστιανὸν, τὸν ὀρθόδοξον Μαυρογένην, ἐπέστησεν αὐτὸν γενικὸν ἀρχηγὸν τοῦ στρατοῦ, τοῦ συγκειμένου ἐκ χριστιανῶν τε καὶ μωαμεθανῶν, καὶ διώρισε σερδὰρ-ἐκρὲμ, ἤτοι στρατάρχην.

Παρῆλθον ἔτη ὀδυνηρὰ καὶ παρεγνωρίσθημεν. Ἐνῷ δὲ τοῦρκοι πολιτικοὶ ὑπάλληλοι ἐπιφανεῖς καὶ ὑπουργοὶ φρονοῦσι καὶ κηρύττουσιν ὅτι πᾶσαι τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους αἱ φυλαὶ πρέπει νὰ διατηρήσωσι τὰ ἴδια ἔθιμα καὶ τὰ νόμιμα καὶ τὰς παραδόσεις ἀθίκτους, ἀσυγχύτους, ἀπροσβλήτους, ἡμεῖς μὲν τηροῦμεν ταῦτα καὶ ἐπιμένομεν ζητοῦντες τὴν ἐν πράγμασι τήρησιν αὐτῶν, ἀπέναντι δ' εὑρίσκομεν καὶ πάλιν τὴν παραγνώρισιν τῆς ἑλληνικῆς ἀξίας καὶ τῆς φιλίας, τὰς ὁποίας οὔτε ὁ Πορθητὴς ἠρνήθη, οὔτε ὁ Σελὴμ Γιαβοὺζ, οὔτε ὁ Χαμὴτ ὁ Α'. Ζητοῦμεν, ὡς ἐδηλώθη διὰ τοῦ 35 ἀριθμοῦ τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας», τὴν διαφύλαξιν τῶν κειμένων. Ἐζητήσαμεν τὴν στρατιωτικὴν σύνταξιν ἰδίων λόχων χριστιανικῶν, ἐχόντων τοὺς ἱερεῖς αὐτῶν καὶ πλησιέστερόν τι εὐκτήριον, πρὸς ἐπιτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν ἡμῶν καθηκόντων, ἃ ἠγγυήθη ἡμῖν αὐτὸς ὁ ἱδρυτὴς τοῦ μωαμεθανικοῦ θρησκεύματος, ἃ ἐγγυῶνται ἀπὸ πεντακοσίων ἐτῶν τὰ πατριαρχικὰ βεράτια, ἃ ἐγγυᾶται αὐτὸς ὁ συνταγματικὸς χάρτης. Ἐζητήσαμεν καὶ θέλομεν ζητεῖ τὴν προφύλαξιν ἡμῶν αὐτῶν, ὡς ὁλότητος ἐθνικῆς, ὡς ὁλότητος θρησκευτικῆς. Ἡ συνδιαίτησις καὶ ἡ σύγχυσις καὶ ὁ συμφυρμὸς πασῶν τῶν φυλῶν καὶ τῶν θρησκειῶν θέλει ἐπενέγκει βαθμηδὸν ὄχι σύγχυσιν φιλοτιμιῶν φυλετικῶν, ἀλλὰ καὶ σύγχυσιν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, καὶ σύγχυσιν καὶ παραλυσίαν ἄρα τῆς θρησκευτικῆς τῶν χριστιανῶν ἑνότητος, καὶ ψυχρότητα θρησκευτικοῦ συναισθήματος· καὶ βαθμηδὸν βλάβην εἰς τὴν χριστιανικὴν ἐν γένει θρησκείαν, ἣν προστατεύει τὸ συνταγματικὸν ἡμῶν πολίτευμα, ἣν ἐπροστάτευσαν οἱ καλίφαι πάντες ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Ὄμαρ-ἐλ-Χάταπ μέχρι τοῦ μεγαλειοτάτου Μεχμὲτ Ρεσάτ.

Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα γράφουσιν αἱ παρ' ἡμῖν ἐφημερίδες πᾶσαι· διότι φρονοῦμεν πάντες ὅτι ἡ σύνταξις ἰδίων λόχων οὐδαμῶς προσβάλλει τὴν πεθητὴν ἑνότητα καὶ συναδέλφωσιν τῶν φυλῶν· διότι πιστεύομεν καὶ διατεινόμεθα καὶ προβλέπομεν ὅτι ὁ συμφυρμὸς ξένων καὶ πρὸς ἄλληλα συγκρουομένων στοιχείων καταστρέφει τὴν θρησκευτικὴν τῶν μὴ μωαμεθανικῶν ἐθνῶν ἑνότητα. Τὰς ἀληθείας ταύτας ἀνέπτυξαν τὰ ἡμέτερα φύλλα, διερμηνεῖς καὶ αὐτὰ, μετὰ τὴν νόμῳ τε καὶ θείῳ δικαίῳ ἑρμηνεύτριαν Μ. Ἐκκλησίαν, τῶν κοινῶν πόθων καὶ τῶν κοινῶν ἀξιώσεων γινόμενα, συνώψισε δ' ἄριστα ἐν τῷ φύλλῳ τῆς παρελθούσης πέμπτης ὁ συνάδελφος «Νεολόγος» παρατηρῶν ἐν τέλει ταῦτα· «τότε μόνον δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀληθὴς ἑνότης τοῦ στρατεύματος καὶ πραγματικὴ ἀδέλφωσις τῶν ὁπλιτῶν αὐτοῦ, εἰς οἱανδήποτε θρησκείαν καὶ φυλὴν κἂν ἀνήκωσι, καὶ ἄνευ προστριβῶν καὶ ἀλληλοσυγκρούσεων καταστρεφουσῶν τὴν ἑνότητα ταύτην, ὅταν μελετηθῇ καὶ ἐφαρμοσθῇ ἡ ἀρχὴ, ὅτι ἡ ἑνότης καὶ ἡ εὐημερία τῆς πατρίδος καὶ ἡ ἑνότης καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ στρατοῦ τῆς πατρίδος ἔγκεινται ἐν τῇ ἀμοιβαίᾳ αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους εὐλαβείᾳ, ἥτις ἀπαιτεῖ τὴν ἐδραίωσιν τῶν πρὸς στήριξιν αὐτῆς μέσων καὶ τὴν παντὶ σθένει ἀποφυγὴν τῶν μέτρων, δι' ὧν δύναται νὰ διασαλευθῇ».

ΔΗΛΩΣΙΣ

αὔξ. ἀριθ. 1992

Παρετηρήθη ἤδη ὅτι πολλοὶ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ἕνεκα στερήσεως ἢ ἐλλείψεων νοφουσίων καὶ βαπτιστικῶν αὐτῶν ἐγγράφων δὲν ἐνεγράφησαν ἐν τοῖς ἐκλογικοῖς καταλόγοις καὶ ἐστερήθησαν τῆς ἐξασκήσεως τῶν συνταγματικῶν καὶ δημοτικῶν αὐτῶν δικαιωμάτων κατὰ τὰς ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν ἢ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν, ἐξ οὗ καὶ ὑστέρησε τὸ ἡμέτερον ἔθνος ἀριθμητικῶς. Ἤδη, προκειμένου καὶ περὶ τῆς στρατολογίας, συνιστᾶται εἰς πάντας τοὺς εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξους χριστιανοὺς καὶ προτρέπονται ἅμα, οὗτοι, ἵνα ἀφεύκτως φροντίσωσι περὶ τῆς ἀποκτήσεως ἢ τακτοποιήσεως τῶν τοιούτων καὶ παραπλησίων αὐτῶν ἐγγράφων πρὸς πρόληψιν πάσης ἀταξίας, συνεπαγομένης ἀδικίαν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 21 ὀκτωβρίου 1909.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας

ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Τακρίρια πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης

Αριθμ. 7456.

Α'.

Τῷ ἀδίκῳ θανάτῳ παθόντι, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, κατὰ τὸ ὀλιγοήμερον διάστημα τῆς ὑπουργείας αὐτοῦ ὑπουργῷ Νοζήμ πασᾷ ὑπέδειξα ἐν ταῖς διαλέξεσιν ἡμῶν περὶ τῶν διεγερθέντων σκανδάλων ὑπὸ τῶν χριστιανῶν ἀράβων ἐν Ἱερουσαλήμ, ὅτι ἐπάναγκες ἐκρίναμεν νὰ συστήσωμεν προσοχὴν εἰς τὸ ὑψηλὸν Ὑπουργεῖον καὶ τὴν αὐτοκρατορικὴν Κυβέρνησιν κατὰ τὴν ἀντίληψιν καὶ κρίσιν αὐτῶν, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ νόμου καὶ τῶν παραδόσεων καὶ θεσμίων.

Εἶπον, αἱ ἀναφυεῖσαι δυσχέρειαι δεον νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν καὶ κριθῶσιν ἐν Ἱεροσολύμοις ὑπὸ τοῦ πατριάρχου καὶ τῆς συνόδου αὐτοῦ, ὅπως ἀπ' ἀρχῆς ἐγίνετο ἐν παρομοίαις περιπτώσεσι, συνεννοουμένων μετὰ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἔχοντος δικαιωμά τι συμβουλῆς καὶ ἐποπτείας ὑπὸ τῶν αἰώνων καθιερωθέν, δικαίωμα ἀναγνωριζόμενον καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰθαγενῶν χριστιανῶν ἀράβων, οἵτινες πάντοτε καὶ ἐσχάτως ἐν περιστάσεσι τοιαύταις ἀνεφέροντο εἰς αὐτό.

Τὰ αὐτὰ ἀνεκοινώθησαν καὶ εἰς τὰ Ὑπουργεῖα τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Μ. Βεζυρείας, ἅτινα ἐπίσης παρεκλήθησαν νὰ μὴ παρίδωσι τὴν νομικὴν ταύτην τάξιν τῶν αἰώνων καὶ νὰ μὴ παραβλέψωσι τὸ χρήσιμον τοῦτο καὶ διὰ τὴν ὑψηλὴν Κυβέρνησιν σύστημα τῶν σκέψεων, ἀλλ' ἀντὶ τούτων ἄλλα ταύτῃ ἔδοξε καὶ διενήργησεν, ἅτινα πόρρω ἀπέχουσιν ἀπὸ τὴν ποθητὴν λύσιν τῶν μνησθέντων σκανδάλων.

Καθῆκον λοιπὸν ἐκ τῶν ἀγαθωτάτων ἑαυτοῦ λογίζεται τὸ Πατριαρχεῖον νὰ παρακαλέσῃ τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα ἵνα εὐαρεστηθῇ νὰ διενεργήσῃ τὰ χρειώδη εἰς τὴν ἐπάνοδον τῶν σχετικῶν ἁγιοταφιτικῶν πραγμάτων εἰς τὸ πρὸ τῶν τελευταίων γεγονότων καθεστώς, τὸ μόνον νόμιμον καὶ λυσιτελῶς δυνάμενον νὰ συντείνῃ εἰς τὴν διευθέτησιν τῶν διαφορῶν· συνάμα δὲ νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ φροντίσῃ περὶ τῶν βίᾳ ὑπὸ τῶν ἐξεγερθέντων ἀράβων ἁρπαγέντων καὶ ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων μέχρι σήμερον, πρὸς ἐπάνοδον εἰς τὸ ἀρχαῖον καθεστώς.

Εὐχέτης

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ

Ἀριθμ. 7458.

Β'.

Νομοταγῶς τὸ Πατριαρχεῖον φερόμενον ὑποβάλλει εἰς τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα πάντοτε πάντα τὰ ἔκτροπα τὰ ὑπὸ τῶν βουλγάρων ἀσυστόλως ἐν τοῖς βιλαετίοις τῆς Ἀδριανουπόλεως, τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ Μοναστηρίου διενεργούμενα διὰ βιαιοτήτων πρὸς ἁρπαγὰς ἐκκλησιῶν καὶ σχολείων κεκλεισμένων καὶ ἐν ἀπαγορεύσει εὑρισκομένων, ἕνεκα τῶν περὶ ἰδιοκτησίας καὶ διαφορᾶς θρησκείας προστριβῶν μεταξὺ ὀρθοδόξων χριστιανῶν ἑλλήνων καὶ βουλγάρων σχισματικῶν.

Ἀτυχῶς τὰ βίαια καὶ ἔκτροπα ταῦτα, ὑποβοηθούμενα καὶ ὑπὸ ἀτόμων ἄλλο καθῆκον καὶ δὴ ἱερώτατον ἢ τοῦτο ἐχόντων ἔρθασαν καὶ μέχρι πρὸ τῶν θυρῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐν τῷ μουτεσαριφλικίῳ τοῦ Τσεκμετζέ· ἐν χωρίοις τῆς ἐπαρχίας Δέρκων καὶ Σηλυβρίας ἐδιώχθησαν οἱ ἕλληνες ἱερεῖς καὶ διδάσκαλοι καὶ ἐπεβλήθησαν ὑπὸ τῆς βουλγαρικῆς σχισματικῆς Ἐκκλησίας ὀπαδοὶ καὶ ὄργανα αὐτῆς. Ὡς δὲ λέγεται, τὴν βίαν ἐξασκοῦσιν ὄργανα τοῦ βουλγαρικοῦ κομιτάτου, βοηθούμενα καὶ ὑπὸ ἄλλων τοιούτων λεγόντων ὅπως καὶ αἱ ἀρχαί, ὧν ἐκζητεῖται ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ βοήθεια, ὅτι ἤδη ὑπάρχει ἐλευθερία, ἥτις ἐπιτρέπει πᾶσι νὰ προσεύχωνται ὅπως καὶ ἐν οἱᾳδήποτε γλώσσῃ θέλουσι. Θέλουσι τάχα οἱ ἁπλοϊκοὶ οὗτοι τοῦ νόμου ἐκτελεσταὶ καὶ τῆς δικαιοσύνης ἐπιβραβευταὶ νὰ εἴπωσιν ὅτι ἡ ἐλευθερία καταργεῖ πάντα νόμον, ἀθετεῖ πᾶν δίκαιον καὶ ἀντικαθιστᾷ αὐτὸ διὰ τῆς αὐθαιρεσίας, τῆς παρανομίας καὶ τῆς βίας.

Ἐνιαχοῦ δὲ παρατηροῦνται συμπτώματα καὶ λέγεται μάλιστα ὅτι ὑπάρχουσι διαταγαὶ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν τριῶν ἄρθρων, τῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς μόνης ψηφισθέντων περὶ διαμφισβητουμένων ἐκκλησιῶν καὶ σχολείων, καὶ διὰ τοῦ ἐκφοβισμοῦ καὶ τῆς λόγχης ἔτι.

Τὰ ἀδικήματα ταῦτα ὑποχρεοῦσι τὸ Πατριαρχεῖον νὰ παρακαλέσῃ τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ διατάξῃ τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπαγορευόμενα, ὅπως παύσωσιν αἱ παρανομίαι.

Εὐχέτης

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΜΙΑ

Συνεπείᾳ προηγουμένης ἀποφάσεως τῶν δύο Σωμάτων, χθὲς ἡ Α. Θ. Π. παρελαβοῦσα τοὺς σεβ. μητροπολίτας Νικαίας καὶ Διδυμοτείχου καὶ τοὺς ἀξιτίμους συμβούλους κκ. Σ. Καζανόβαν καὶ Π. Καραθεοδωρῆν, μετέβη πρὸς συνάντησιν τῆς Α. Υ. τοῦ Μ. βεζύρου, ὅπως λάβῃ συνομιλίαν μετὰ τοῦ προέδρου τῆς συνταγματικῆς Κυβερνήσεως περὶ τῶν δικαίων τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ τῶν προνομίων αὐτῆς καὶ καὶ τοῦ γένους ἡμῶν.

Ἡ Α. Υ. ὃν χαρακτηρίζει ὀξεῖα ἀντίληψις καὶ κρίσις καὶ τρόπων εὐγένεια, ἐδέχθη τὴν Α. Θ. Π. καὶ τοὺς σὺν αὐτῇ λίαν εὐγενῶς καὶ οἰκείως. Τὴν μακρὰν συνδιάλεξιν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν χαρακτηρίζει πόθος πρὸς συνεννόησιν καὶ διάθεσις ἀγαθὴ πρὸς ἀνομολογίαν τῆς ἡμετέρας ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς ὑποστάσεως. Διημείφθησαν ἱκανά, ἀποβλέποντα τὰς σχέσεις τῶν ἑλλήνων ὀρθοδόξων μετὰ τῶν συνοίκων ὀθωμανῶν ὡς καὶ τὰ καθήκοντα τῶν πρώτων πρὸς τὴν συνταγματικὴν Κυβέρνησιν, ὡς καὶ τὴν ὀφειλετικὴν πρόνοιαν αὐτῆς πρὸς τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς Γένος. Δυνατὸν εἰπεῖν ὅτι καθ' ὅλην τὴν συνδιάλεξιν οὐδὲν παρουσιάσθη σημεῖον οὐσιαστικῆς διαφωνίας. Ὑπάρχουσιν ἀληθῶς διαφοραί τινες, ὧν ἡ λύσις δὲν κρίνεται δυσχερής. Τὸ εὐαρεστότερον καὶ οὐσιαστικώτερον σημεῖον τῆς συνεντεύξεως εἶνε τὸ ἑξῆς:

Ἡ Α. Υ., ὡς πρόεδρος τῆς συνταγματικῆς Κυβερνήσεως, διαρρήδην καὶ ἀνεπιφυλάκτως ἐδήλωσεν, ὅτι τὰ προνόμια τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἡμετέρου Γένους, οἷον τὸ περὶ δίκης ἀρχιερέων καὶ ἱερέων, περὶ τοῦ γάμου μετὰ πασῶν τῶν λεπτομερειῶν αὐτοῦ, τὸ περὶ διαθηκῶν ἐν τῷ συνόλῳ αὐτοῦ, τὸ περὶ σχολείων ἀπὸ τῶν δημοτικῶν μέχρι τῶν γυμνασίων συμπεριλαμβανομένων, τὸ περ διοικήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν ἡμῶν καθόλου πραγμάτων, τὸ περὶ περιουσιῶν τῶν ἱερῶν μονῶν, ἐκκλησιῶν καὶ σχολείων καὶ παντὸς ἀγαθοεργοῦ ἡμῶν καθιδρύματος, καὶ εἴ τι ἕτερον, μένουσιν ἐν ὁλῃ τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν ἀπὸ τῆς κατακτήσεως καὶ ἐντεῦθεν, τῆς Κυβερνήσεως μὴ διανοουμένης νὰ μειώσῃ ἢ νὰ μεταβάλῃ τὸ παράπαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν.

Προκειμένου δὲ περὶ τοῦ λαϊκωτέρου οὕτως εἰπεῖν μέρους τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν δικαίων, ἡ Α. Θ. Π. εἶπε, συνεχίζουσα τὸν λόγον, ὅτι ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ λησμονήσῃ τὸν τίτλον, ὃν ὁ Πορθητὴς ἀντὶ τῶν μεγάλων ἀγαθῶν, ὧν ἀπήλαυσεν, ἀπέδωκεν αὐτῷ, ὀνομάσας αὐτὸν ἐθνάρχην.

Ὡς ἐθνάρχης λοιπὸν ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης εἶχε καὶ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκπροσωπῇ τὸ ἔθνος παρὰ τῇ συνταγματικῇ Κυβερνήσει. Τοῦ λόγου δὲ ὄντος ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ἡ Α. Υ. χωρὶς νὰ ἀντιλέξῃ τι εὑηρεστήθη νὰ δηλώσῃ, ὅτι ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἔχουσι δικαίωμα ὅταν ὄργανά τινα τῆς ἐξουσίας παραβλέποντα τὰ καθήκοντά των, ἢ ὅταν ἐκ τοῦ λαοῦ τινες, ἀδαεῖς ὄντες τῶν πραγμάτων, προβαίνωσιν εἰς προσβολὰς κατὰ τῆς θρησκείας, Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κλήρου, νὰ ἀναφέρωνται εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ νὰ ζητῶσι τὴν τιμωρίαν τῶν ἐνόχων, ἐν πλήρει δικαίῳ, ἀναγνωριζομένῳ ἐκ συνθήκης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Προκειμένου δὲ περὶ ἄλλου τινὸς τυχὸν ἀδικήματος κατὰ τῶν χριστιανῶν, δικαιοῦνται ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς νὰ προβαίνωσιν εἰς ἀνακοίνωσιν, εἴτε προφορικὴν εἴτε γραπτὴν, καθόσον τοῦτο ἡ Α. Υ. θεωρεῖ ὡς καλὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν εὐδόκιμον τῶν διοικητικῶν πραγμάτων πορείαν ἀπὸ μέρους αὐτῶν, τοῦθ' ὅπερ ἐπιζητεῖ καὶ ἡ Κυβέρνησις. Ἐπίσης καὶ περὶ στρατολογίας ἀντηλλάγησαν ἰδέαι καὶ σκέψεις συνῳδὰ τῇ γνωστῇ τῶν Πατριαρχείων ἐγκυκλίῳ. Ἡ Α. Θ. Π. καὶ οἱ σὺν Αὐτῇ, εὐχαρίστως καὶ εὐγνωμόνως ἐνωτισθέντες τῶν διαβεβαιώσεων τῆς Α. Υ. τοῦ προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἐξέφρασαν ἀπὸ μέρους τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας τὰς θερμοτέρας αὐτῶν εὐχαριστίας.

Ἡ Ἐκκλησία, καίπερ λαβοῦσα τὰς ρητὰς ταύτας διαβεβαιώσεις, οὐχ ἧττον θὰ ἐξακολουθήσῃ σπουδάζουσα, προνοοῦσα καὶ ἐπαγρυπνοῦσα.

Ταῦτα πρὸς δήλωσιν ἐπίσημον ἀνακοινοῦνται τῷ ἡμετέρῳ Γένει, ὅπως ἠρεμῇ καὶ πιστεύῃ ὅτι τὰ καθ' ἡμᾶς βαίνουσιν ὁμαλῶς καὶ εὐγνωμονῇ πρὸς τὴν Υ. Κυβέρνησιν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Συλλυπητήρια τῇ Α. Α. Μ. τῷ σουλτάνῳ, ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς τρίτης αὐτοῦ καδίνας καὶ μητρὸς τοῦ ὑψηλ. πρίγκηπος Νεδζιμεδδὶν, ὑπεβλήθησαν ἐκ μέρους τῶν Πατριαρχείων, τῷ παρελθόντι σαββάτῳ, διὰ τοῦ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτου Ἀγκύρας κ. Σωφρονίου καὶ τοῦ ἄρχοντος καπουκεχαγιᾶ κ. Α. Οἰκιάδου, τοῦ καὶ τῇ κηδείᾳ συνοδεύσαντος, ἐντολῇ πατριαρχικῇ. Οἱ πατριαρχικοὶ ἀπεσταλμένοι ἐνεγράφησαν ἐν τοῖς ἀνακτόροις πρῶτοι ἐν τῇ βίβλῳ τῶν ἐπισκέψεων καὶ προσρήσεων, ἥτις καθιερώθη καὶ παρ' ἡμῖν ἀπό τινος.

Ἐπισκέψεις ἐπίσημοι.—Σήμερον πρὸ μεσημβρίας ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. οἱ ἐξ. ὑπουργοὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἐσωτερικῶν, δεκτοὶ γενόμενοι μετὰ τῶν ἀνηκουσῶν αὐτοῖς τιμῶν—Μετὰ μεσημβρίαν ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τοῦ Βελγίου.

(Συνέχειαν Ἐκκλησιαστ. χρονικῶν εἰς τὸ προσεχές).

39. ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΛΘ΄.

(Συνέχεια τοῦ 37 τεύχους).

Ἡ 4 τοῦ μηνὸς ὀκτωβρίου ὡρίσθη εἰς μνήμην **Ἱεροθέου** ἐπισκόπου Ἀθηνῶν καί τινων ἔτι μαρτύρων καὶ τοῦ ἀσκητοῦ Ἀμμοὺν τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ γενομένου συγχρόνου τοῦ μεγάλου Αντωνίου.

Ἡ παλαιὰ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἦγε κατὰ τὴν 4 ὀκτωβρίου καὶ τὴν μνήμην Ἀκεψιμᾶ, Λέοντος καὶ Ἰσιδώρου, τῆς πανηγύρεως ἐπ' αὐτοῖς ἐν

τόπῳ γινομένης καλουμένῳ Ποταμοῖς. Ἐπίσης ἑώρταζε κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὁ τῆς Θεοτόκου ναὸς ἐν τοῖς Ὀνωράτοις.

Τὸν ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἱεροθέου ψαλλόμενον κατὰ τὸν ὄρθρον τῆς ἑορτῆς αὐτοῦ **κανόνα** ἔγραψε Θεοφάνης ὁ Γραπτός.

Νικόδημος ὁ τοῦ Συναξαριστοῦ γράφει τινὰ περὶ τῶν κατὰ τὴν 4 ὀκτωβρίου ἑορταζομένων τούτων ἁγίων.

*

Τῇ 4 ὀκτωβρίου 1827 ἀπεβίωσεν ἐν Παρισίοις ὁ λεξικογράφος Γρηγόριος Ζαλύκογλους, ὁ καὶ πρῶτος (ἀπὸ τοῦ 1716-1820) γραμματεὺς τῆς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τουρκικῆς πρεσβείας—τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῷ 525 ἐξερράγη μεγίστη πυρκαϊὰ κατα τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας, πενθήμερον διαρκέσασα καὶ κατακαύσα τὴν πολλὰ παθοῦσαν πόλιν ταύτην.

40. ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ Μ΄.

(ἀναβληθὲν)

Κατὰ τὴν 11 τοῦ μηνὸς ὀκτωβρίου, Μηναῖον καὶ Συναξαριστὴς τάττουσι τὴν μνήμην **Φιλίππου** τοῦ ἐκ τῶν ἑπτὰ διακόνων—**Νεκταρίου, Ἀρσακίου** καὶ **Σισινίου** ἀρχιεπισκόπων Κωνσταντινουπόλεως—**Θεοφάνους ὁμολογητοῦ τοῦ Γραπτοῦ,** μητροπολίτου τῆς (ἐν Βιθυνίᾳ) Νικαίας—καὶ τῶν μαρτύρων **Φιλονίλλης καὶ Ζηναΐδος.**

Ἡ παλαιὰ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως συνεώρταζε καὶ τὴν μνήμην **Ἀττικοῦ** τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς αὐτῆς πόλεως, ἐνῷ ὁ Συναξαριστὴς ὁ σήμερον ἐν χρήσει μετέθηκε τὴν μνήμην εἰς τὴν 8 τοῦ μηνὸς ἰανουαρίου, ἐκτοπίσας τὴν μνήμην Θεοδώρου τοῦ πρώτου κτίτορος τῆς Μονῆς τῆς Χώρας.

Ὁ σύγχρονος ἐν ἐκκλησίαις πανηγυρισμὸς τῆς ἱερᾶς τῶν τεσσάρων πατριαρχῶν μνήμης ἐξηγεῖται διότι σύγχρονοι σχεδὸν ἦσαν πάντες,οὐχὶ διότι ὁ θάνατος αὐτῶν τῇ 11 ὀκτωβρίου συνέπεσε. Διότι ὁ μὲν Νεκτάριος ἐκόσμει τὸν θρόνον ἀπὸ τοῦ 381 μέχρι τῆς 26 σεπτεμβρίου 397, ὅτε ἀπέθανεν—ὁ Ἀρσάκιος (ἀδελφὸς τοῦ Νεκταρίου καὶ μετὰ τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον ἐκλεγεὶς) ἱεράτευεν ἐπὶ τῆς οἰκουμενικῆς καθέδρας ἀπὸ τῆς 26 ἰουνίου 404 μέχρι τῆς 11 νοεμβρίου 405, ὅτε μετέστη πρὸς τὴν ἀμείνω βιοτὴν—ὁ Ἀττικὸς ἔμενεν ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 405 ἢ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 406 μέχρι τῆς 10 ὀκτωβρίου 425, ὅτε ἀπεβίωσεν—ὁ Σισίνιος ἀπὸ τῆς 28 φεβρουαρίου (ἡμέρας τῆς χειροτονίας αὐτοῦ) μέχρις 24 δεκεμβρίου 427, ὅτε γινώσκεται γενόμενος ὁ θάνατος αὐτοῦ·

Θεοφάνης ὁ Γραπτὸς ἐγένετο γνωστότερος ἐκ τῶν κανόνων, οὓς συνέταξεν εἰς τὰς ἑορτὰς ὁσίων καὶ μαρτύρων.

Τὸν **κανόνα** εἰς τὴν τοῦ Φιλίππου μνήμην ἔγραψεν ὁ Στουδίτης Ἰωσήφ. Ὁ ποιητὴς τοῦ εἰς τὸν Θεοφάνη κανόνος ἐστὶν ἄγνωστος.

Βιογραφίαι τῶν ἁγίων τούτων εἰσὶν ἐμοὶ μέχρι σήμερον ἄγνωστοι· μνεία δ' ἐκτενὴς τοῦ Θεοφάνους εὕρηται ἐν τῇ ἀξίᾳ λόγου πολλοῦ βιογραφίᾳ Μιχαὴλ τοῦ συγκέλλου τῆς Ἱεροσολυμιτικῆς Ἐκκλησίας, ἧς ἀποσπάσματα κατ' ἐκλογὴν ἐξέδωκα ἐν τῷ «Βυζαντινῷ Ἑορτολογίῳ» μου (ἐν Κων)πόλει, 1899) ἀπὸ σελ. 231-242.

Ἐπὶ βυζαντινῶν, ἡ μνήμη τῶν τεσσάρων πατριαρχῶν ἑωρτάζετο πανηγυρικώτερον ἐν τῷ ναῷ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας—ἡ τοῦ Θεοφάνους ἐν τῇ Μονῇ τῆς Χώρας βεβαίως, ὅπου ἐτάφη—ἡ τῆς Ζηναΐδος ἐν τῷ τόπῳ Βασιλίσκου, ὅπου φαίνεται ὅτι πρὸς τιμὴν αὐτῆς ἠγείρετο εὐκτήριον, κατὰ τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῶν Ἁγίων Ὁμολογητῶν μέχρι τοῦ τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων.

Ἐφέτο, κατὰ τὴν 11 ὀκτωβρίου, συνέπεσεν ἡ μνήμη τῶν ἁγίων πατέρων τῆς Ζ΄ Οἰκουμενικῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου, τελουμένη τῇ πρώτῃ κυριακῇ μετὰ τὴν 10 τοῦ μηνὸς τούτου.

*

Ἡ ἡμέρα τῆς 11 ὀκτωβρίου ἀναμιμνήσκει ἡμῖν τρία γεγονότα σπουδαῖα· τὴν πρώτην ἐν Νικαίᾳ συνεδρίασιν τῆς Ζ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, λαβοῦσαν χώραν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Σοφίας τῷ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, τῷ 11 ὀκτωβρίου 787—τὸν θάνατον τοῦ Γραπτοῦ Θεοφάνους, 11 ὀκτωβρίου 845 - τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Φιλοθέου τὸ δεύτερον ἀνελθόντος τὸν θρόνον τῷ 1364.

41. ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΜΑ΄.

(ἀναβληθὲν)

Ἡ μνήμη **Λουκᾶ** τοῦ εὐαγγελιστοῦ πληροῖ τὴν 18 τοῦ μηνὸς, μετὰ τῆς μνήμης ὁσίων τινῶν καὶ μαρτύρων.

Ὁ κατὰ τὸν ὄρθρον τῆς ἑορτῆς τοῦ εὐαγγελιστοῦ ψαλλόμενος **κανὼν** ἐστιν ἔργον Θεοφάνους τοῦ Γραπτοῦ κατά τι χειρόγραφον ἁγιοταφιτικὸν φέρεται ἀποδιδόμενος εἰς Ἰωάνιην μοναχὸν (ἴσως τὸν Μακρόποδα)—**Βιογραφίαν** ἐν ἁπλῷ διαλεκτικῷ ἰδιώματι αἱ πρὸ ἡμῶν γενεαὶ ἀνεγίνωσκον ἐν τῷ δημώδει «Νέῳ Θησαυρῷ», Ὑπόμνημα δὲ, Περίοδοι τοῦ ἀποστόλου καὶ Ἐγκώμιον ἐν ἀρχαϊζούσῃ λέξει εἰσὶν ἐκδεδομένα οὐ πρὸ πολλοῦ—Τὸ **λείψανον** τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ τῇ 3 μαρτίου 357 μετακομισθὲν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀπετέθη ἐν τοῖς Ἁγίοις Ἀποστόλοις. **Χιτὼν** δὲ καὶ **περιβόλαιον** αὐτοῦ κατετέθη ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ (τῷ μεγάλῳ) τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ἐπὶ Κωνσταντίνου αὐτοκράτορος τοῦ Πορφυρογεννήτου. Πόσα λείψανα ἀκέραια καὶ τεμάχη αὐτῶν εὑρηνται ἐν τῇ Δύσει μαρτυρεῖ ὁ Collin de Plancy ἐν τῷ Λεξικῷ

αὐτοῦ, ἐν σελίδι 131 τοῦ Β΄ τόμου. **Εἰκόνες** δὲ ἀπαντῶνται ἐν μεμβρανίνοις χειρογράφοις Εὐαγγελίοις*.

Οἱ πάλαι βυζαντινοὶ ἑώρταζον τὴν μνήμην τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ μετὰ παννυχίδος ἔν τε τοῖς Ἁγίοις Ἀποστόλοις καὶ ἐν ἰδίῳ, πιθανῶς, εὐκτηρίῳ πλησίον τῆς Μωκηνσίας κινστέρνης (Τσικοὺρ-μποστὰν τῆς σήμερον) ἐν Ἑξ-Μαρμάροις.

* ἐν ἁγιοταφιτικῷ χειρογράφῳ μεμβρανίνῳ τῆς ΙΒ΄ ἑκατονταετηρίδος ζωγραφεῖται ὁ μακάριος ἀπόστολος ἐπὶ ἐλαίας προσπηγνύμενος.

42. ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΜΒ΄.

Εἰς τὴν μνήμην τῶν ἁγίων **Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου** καθωρίσθη ἡ ἡμέρα τῆς 25 ὀκτωβρίου, νοταρίων ὄντων ἢ γραμματέων τοῦ μακαρίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Παύλου τοῦ ὁμολογητοῦ, φονευθέντων ὑπὸ τῶν ἀρειανῶν, περὶ τὸ 360 πιθανῶς – ἑορτάζεται συγχρόνως αὐτοῖς ἡ μνήμη καὶ πολλῶν μαρτύρων καὶ ὁσίων ἀνδρῶν, ἐν οἷς καὶ ἡ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὑμνογράφου **Γεωργίου ἐπισκόπου Ἀμάστριδος.**

Ἡ παλαιὰ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἑώρταζε τὴν μνήμην τῶν ἁγίων νοταρίων τῇ 24 ὀκτωβρίου, ἡ δὲ παννυχὶς ἐτελεῖτο ἐν τῷ ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου θεμελιωθέντι ναῷ, πλησίον τῆς Μελανδησίας πύλης (σήμερον Μεβλεβῆ-χανὲ-καποῦ), ὅπου καὶ τὰ ἀθλητικὰ σώματα αὐτῶν ἐτάφησαν, ἔνδον βεβαίως τοῦ τείχους.

Τὸ μαρτύριον αὐτῶν, ὑπὸ Συμεὼν τοῦ Μεταφραστοῦ γραφὲν, ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ «Πατρολογίᾳ», σώζεται δὲ καὶ ἕτερον ἐν ἁγιοταφιτικῷ χειρογράφῳ. — **Ὁ κανὼν** ὁ ψαλλόμενος ἐπὶ τιμῇ τῶν νοταρίων ἔργον ἐστὶν Ἰωσὴφ τοῦ Θεσσαλονίκης.

Ἐκ τῶν γραφομένων τοῦ βυζαντινοῦ χρονογράφου Κεδρηνοῦ συμπεραίνομεν ὅτι κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου ἑώρταζον οἱ γραμματεῖς τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

Μ.

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΩΝ
ΚΑΙ ΟΙ
ΚΑΘΟΛΙΚΟΙ ΚΡΙΤΑΙ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ(1)
1261—1453

Ἐκ τῆς διηγήσεως τοῦ Παχυμέρη, ὅτι τὸ δικαστήριον συνέκειτο ἐκ δώδεκα δικαστῶν, καὶ ὅτι ἐγκαθιδρύετο εἰς τὰ Ἀνάκτορα, ἀσφαλῶς δύναταί τις εἰκάσαι, ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Ἀνδρόνικος, ὁ τόσον ζηλωτὴς τῆς δικαιοσύνης, ἠννόει, ὅτι ἀνιδρύει τὸ ἀρχαῖον αὐτοκρατορικὸν δικαστήριον, τὸ ἐπὶ τοῦ Ἱπποδρόμου, τὸ τοσαύτην φήμην δικαστικὴν κεκτημένον καὶ συγκείμενον καὶ ἐκεῖνο ἐκ δώδεκα ὡσαύτως δικαστῶν καὶ συνεδριάζον ἐπίσης ἐν τοῖς Ἀνακτόροις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς δράσεως αὐτοῦ, παῦσαν δὲ ὑφιστάμενον ἀπὸ τῆς καταλήψεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Λατίνων.

Ἀναλύων δέ τις τὸν νόμον τοῦτον[12] περὶ κρίσεως, ἢ τὸ **θέσπισμα ἐκ βασιλέως κατὰ τῶν ἀδικούντων, ἄγον εἰς ὅρκους τοὺς δικαστὰς καὶ ἅπαντι τρόπῳ βοήθειαν παρέχον τοῖς ἀδικουμένοις,** ἐν μὲν τῷ προοιμίῳ βλέπει, ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ, θεωρῶν τὴν δικαιοσύνην κράτιστον ἁπάντων καὶ λυσιτελές, προτίθεται διὰ τοῦ νόμου, ἵνα ταύτῃ βοήθειαν παρέξῃ καὶ μηδεὶς τοῦ λοιποῦ ἐγκαρτερῇ ἠδικημένος· καὶ τοι δὲ νόμου αὐτὸς παντὸς ὑπερκείμενος, πάντα δ' ἐξὸν αὐτῷ πράττειν, νόμον ἕνα τὴν βούλησιν μόνον ἔχοντι, πρώτως ἑαυτῷ δικαιοσύνην ἐπιβάλλει· νομοθετεῖ δὲ τὸ μὲν ἵνα τὰ μεγάλα κερδαίνῃ, τὸ δὲ ἵνα βλέποντες οἱ ἄλλοι ἐς βασιλέα καὶ τύπον οἱονεὶ τοῦ καλοῦ ἔχοντες, φεύγωσι τὴν ἀδικίαν. Τῆς ἀρχῆς οὖν αὐτοῦ καὶ βασιλείας προίστησι δικαιοσύνην.

Διὰ τοῦ πρώτου μέρους τοῦ κυρίως νόμου 1) συνίστανται τὸ δικαστήριον καὶ καθίστανται δικασταὶ τοῦ δικαίου προστάται· δίδοται κράτος νόμοις, καλῶς τεθειμένοις, διὰ λαμπρᾶς ἰσχύος τῶν δικαστῶν βραβευομένων, καινὸν μὲν οὐδὲν τοῦτο τοῖς ἀδικουμένοις· 2) περιβάλλεται τὸ δικαστήριον δι' ἀπεριορίστου δικαιοδοσίας, ὅπερ καὶ ὁ αὐτοκράτωρ θεωρεῖ καινὸν, τὸ πάντ' εἰπεῖν δύνασθαι καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ δικαστήριον ἥκειν πάντας καὶ μὴ βουλομένους, μικροὺς καὶ μείζους, ὑψηλοτέρους καὶ ταπεινοτέρους, τοὺς τῆς ἄνω γε καὶ πρώτης μοίρας, τοὺς καθεξῆς ἅπαντας ἴσον λόγον ἔχοντας· καὶ 3) ἐπειδὴ οἱ τὴν ζήτησιν τῆς δικαιοσύνης ἐπιτετραμμένοι διττῶς ἁμαρτάνουσιν (ἢ ἀγνοίᾳ τῶν δικαίων ἢ γνώμῃ φαύλῃ) διὰ τοῦτο πρῶτον μὲν διώρισε δικαστὰς, ἐκλέξας τοὺς ἀρίστους συνιέναι ἐπὶ πᾶσι τὰ δίκαια, εἶτα δὲ δι' ὅρκου ἐγγυώμενοι πρότερον, ὅτι, ὡς τὸν μέγαν ἐν ἰσότητι κρινοῦσι καὶ τὸν μικρὸν, καὶ οὐ λήψονται δῶρον, οὐ λήψονται πρόσωπον, οὐ χαριοῦνται τῇ φιλίᾳ, καὶ οὐδὲν προτιμότερον τῆς δικαιοσύνης ποιήσονται ποτέ. Ἐν τέλει ὁ αὐτοκράτωρ λέγει, ὅτι ἠβούλετο εἶναι δικαστὴς καὶ παρ' αὐτοῦ γίγνεσθαι τὰς λύσεις τοῖς ἔχουσι τὰς δίκας, ἀλλ' ἐπεὶ τοῦτο βασιλεῖ ἀδύνατον, διὰ τοῦδε τοῦ δικαστηρίου πληροῖ τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν.

Τὸ δεύτερον μέρος τοῦ νόμου ἐγένετο πρὸς ἔξαρσιν τῆς δικαιοσύνης· καὶ ὁ αὐτοκράτωρ δι' αὐτοῦ διαγορεύει ἢ συμβουλεύει **μὴ ἀδικεῖν**. Ἀποτείνεται δὲ 1) πρὸς τοὺς ἀδικοῦντας τὸν πλησίον, προσπαθῶν νὰ πείσῃ, ὅτι τιμωρηθήσονται παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι οὐ τεύξονται τοῦ ἀδίκου κέρδους, τῶν δικαστῶν μὴ δωροληπτούντων· 2) πρὸς τοὺς ἀδικουμένους, ἐνθαρρύνων, ἵνα χρήσωνται τοῖς δικασταῖς πρὸς ἄμυναν καὶ ἵστανται κατὰ πρόσωπον τῶν ἀδικούντων· καὶ διαπέμπων πανταχῇ τὸ κήρυγμα ἐπὶ πάσας πόλεις καὶ χώρας, συγκαλεῖ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου τοὺς ἐκκασταχοῦ τῆς ὑπ' αὐτὸν οἰκουμένης χώρας, ὑπὸ χειρὸς βιαίας καταπονου-

(1) συνέχεια ἀπὸ τοῦ τεύχους 41.

(12) Κ. Ε. Ζαχ. Λίγγεντας, Jus Graeco—Romanum Pars III Νεαρ. XXXVIII σελ. 660.

μένους καὶ διὰ τοῦτο βοηθείας ἐπιδεομένους, καὶ προτείνει χεῖρα κραταιὰν, ἀνιστῶσαν αὖθις πίπτουσαν δικαιοσύνην· καὶ 3) πρὸς τοὺς δικαστὰς, οὐχ ἵνα πρὸς τὸ καθῆκον καλέσῃ, ἀλλ' ἵνα τῆς δικαιοσύνης, ἣν ὑψοῖ τὸ ἔθνος, συνάρωνται αὐτῷ τῆς ὑψοποιοῦ ταύτης ἐπιμελείας τοῦ γένους· ὑμεῖς λέγει, δότε τὰς ψήφους, ἐγὼ δὲ αὐταῖς ἐνθήσω πολὺ τὸ κράτος, μόνον ἂν ὑμῖν ὁμοῦ πᾶσι τοῖς δικασταῖς δοκῇ καὶ χεὶρ ἑκάστου τὴν γνώμην πιστώσηται.

Ἐξ ὅσων ἱστορεῖ ὁ Παχυμέρης καὶ ἐκ τῆς ἀναλύσεως τοῦ περὶ κρίσεως τούτου νόμου τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ πρεσβυτέρου, δύναταί τις καταλῆξαι εἰς τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα, προκειμένου περὶ τῆς ἀνιδρύσεως τοῦ αὐτοκρατορικοῦ τούτου δικαστηρίου, τῆς φύσεως καὶ ἐνεργείας αὐτοῦ.

α) Τοῦτο ἦν ἀστικῆς μόνον φύσεως, οὐχὶ δὲ καὶ ποινικῆς· ἐκέκλητο δὲ ἵνα δικάζῃ πάσης φύσεως διαφορὰς, ἰδιωτικὰς μεταξὺ ἀτόμων πάσης τάξεως, ἀδιακρίτως ἀπὸ τῆς ἀνωτάτης μέχρι τῆς κατωτάτης

β) Οἱ δικασταὶ αὐτοῦ δώδεκα[13] ἐν ὅλῳ, ἐκ τε ἱερωμένων καὶ συγκλητικῶν ἢ ἄλλων βαθμούχων, διακριθέντων ἐπὶ νομικῇ ἐμπειρίᾳ καὶ χρηστότητι, ὁρκιζόμενοι δημοσίᾳ πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν, συνεδρίαζον ἐν ὁλομελείᾳ, οὐδενὸς αὐτῶν ἀποτελοῦντος αὐτοτελῆ δικαστικὴν ἀρχήν

γ) Ἡ δικαιοδοσία αὐτοῦ ἦν ἀπεριόριστος, καθόσον πᾶς κάτοικος τῆς αὐτοκρατορίας, πάσης πόλεως καὶ χώρας, ἠδύνατο κατ' εὐθεῖαν ἐπικαλεσθῆναι τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ, ἄνευ προηγουμένης προσφυγῆς εἰς ἄλλο κατώτερον ἢ τῆς κατοικίας δικαστήριον, μὴ ἀποκλειομένης ὅμως καὶ τῆς περιπτώσεως τῆς εἰς αὐτὸ προσφυγῆς παντὸς νομίζοντος ὅτι ἠδικήθη παρ' ἄλλου δικαστηρίου κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς διαφορᾶς αὐτοῦ

δ) Αἱ ἀποφάσεις αὐτοῦ τότε μόνον ἦσαν ἀνέκκλητοι καὶ ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος, ὅτε ἐξεδίδοντο ἐν ὁμοφωνίᾳ γνωμῶν πάντων τῶν δικαστῶν καὶ οὐχὶ ἐν πλειονοψηφίᾳ· ἐν πάσῃ ἑτέρᾳ περιπτώσει, ὁ αὐτοκράτωρ ἐκράτει δι' ἑαυτὸν τὴν ὁριστικὴν κρίσιν του καὶ ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως.

Ὁ τοιοῦτος ὀργανισμὸς τοῦ δικαστηρίου τούτου, παρέχων μὲν ἐχέγγυα ἀρκοῦντα ὀρθῆς καὶ νομίμου κρίσεως καὶ ἀμερολήπτου ἀποφάσεως τῶν δικαζομένων ὑποθέσεων, μὴ ἐπαρκῶν ὅμως εἰς τὴν διεκπεραίωσιν τῆς πληθύος τῶν ποικίλων διαφορῶν ἁπασῶν τῶν πόλεων καὶ χωρῶν τῆς Αὐτοκρατορίας, ταχέως κατεφωράθη ἀτελὴς, καταδειχθεισῶν τῶν ἐλλείψεων αὐτῶν τούτων. Διὰ τοῦτο ἑπομένως, κατὰ τὸν αὐτὸν Παχυμέρην, τὸ φοβερὸν τοῦτο δικαστήριον οὐκ ἦν μακρᾶς διαρκείας[14], ἀλλὰ, βαθμηδὸν **ἐξησθενηκὸς**, ὡς αἱ κρούσεις τῶν μουσικῶν χορδῶν, ἐξέλιπε.

(ἕπεται συνέχεια)

ΘΑΛΗΣ Γ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ
δικηγόρος
καὶ καθηγητὴς τοῦ δικαίου ἐν τῇ Θεολογ. Σχολῇ

13) Οὐκ ἔσεται τολμηρὸν, ἐὰν εἰκάσῃ τις, ὅτι καὶ ἡ κατὰ τοὺς ἐθνικοὺς κανονισμοὺς τοῦ 1862 συγκρότησις τοῦ Διαρκοῦς Ἐθνικοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου ἐκ δώδεκα μελῶν ἔχει τὴν ἀρχὴν καὶ βάσιν αὐτῆς ἐκ τῆς ἀνασυστάσεως τοῦ αὐτοκρατορικοῦ τούτου δικαστηρίου παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ Β' τοῦ Παλαιολόγου. τοῦ συνισταμένου ἐκ δώδεκα ἐν ὅλῳ ἔκ τε **ἱερωμένων** καὶ συγκλητικῶν ἢ **ἄλλων βαθμούχων.**

14) Παχυμερ. Ἀδρονικ. Παλαιολόγος III. 17 εἰς τὸ τέλος, σελ. 237 «καὶ φοβερὸν καθίστατο δικαστήριον μεγάλῳ τε καὶ μικρῷ ἐπ' ἴσης τὰς κρίσεις ἐκφέρον, εἰ καὶ μὴ εἰς μακρὸν διετέλεσεν, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον, κατὰ τὰς τῶν μουσικῶν χορδῶν κρούσεις, ἐξησθενηκὸς διαπεφωνήκει.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΕΛΑΓΟΝΙΑΣ
Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 125 καὶ ἡμερομηνίαν 19 ἀπριλίου 1909 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Μαρίας Π. Διώρα, τὸ γένος Τερπίνα, κατοίκου Τυρνόβου, κατὰ Πέτρου Διώρα ἐκ Τυρνόβου ὁρμωμένου, ὡς νόμιμον καὶ βάσιμον,

Κηρύσσει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων τέως ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως,

Καὶ ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ, ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως, τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς τε παρούσης ἀποφάσεως, τῶν πρακτικῶν καὶ τῶν σχετικῶν δικογράφων ὡς καὶ τῶν διαζευκτηρίων γραμμάτων, ἀνιόντα εἰς γρόσια τριακόσια ὀγδοήκοντα ἐννέα (ἀριθ. 389) καὶ προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν Μοναστηρίῳ τῇ 9ῃ ἰουλίου 1909

Ὁ προεδρεύων — Ὁ γραμματεὺς

Παπᾶ Λουκᾶς παπᾶ Ἰωάννου — **Λεωνίδας Εὐθυμίου.**

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
Πνευματικὸν δικαστήριον

(Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὖξ. ἀριθ. 30 καὶ ἡμερομ. 30 ἰουλίου 1909 ἐρήμην περὶ διαζεύξεως ἀποφάσεως),

Διὰ ταῦτα

Ἰδὸν καὶ τὰ ἄρθρ. 77 καὶ ἐπ. καὶ 207 τῶν πατριαρχικῶν Διονομ. Ὁδηγιῶν.

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον κατὰ πλειοψηφίαν,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 2700 καὶ χρονολογ. 25 ἀπριλίου 1909 περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν τῆς Κωνσταντινιᾶς Γρ. Πάρα ἢ Μπιρπίλη, τὸ γένος Ἰωάννου Μπαμπάκου, κατὰ Γρηγορίου Κωνσταντίνου Πάρα ἢ Μπιρπίλη, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει διαλυτέον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἓν τρισὶν ἐπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Πατρίδος» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ, ὡς ἡττηθέντι ἐν τῇ δίκῃ, τὰ δικαστικὰ

ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντα εἰς γρόσια τριακόσια ἑβδομήκοντα καὶ ἓν (ἀρ. 371) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος, ὡς καὶ τὴν δικηγορικὴν ἀμοιβὴν κατὰ τὸν νόμον.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ Ἐλασσῶνος Πολύκαρπος 2

Ὁ Α' γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Χαμουδόπουλος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Ἀριθ. πρωτ. 6500

Ἡ Ἀλεξάνδρα Ἐμμ. Ἰωαννίδου, τὸ γένος Ἀθανασίου Κουτελῆ, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὴ, τέως μὲν κάτοικος Ὑψωμαθείων Κωνσταντινουπόλεως νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον πέμπτην καὶ ὥραν 2 μ. μ. εὐρωπαϊστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς (ἀριθμ. 31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς, συζύγου Ἐμμανουὴλ Γ. Ἰωαννίδου, ξυλουργοῦ, χριστιανοῦ ὀρθοδόξους ὑπηκόου ὀθωμανοῦ καὶ κατοίκου Μ Ἀγορᾶς (τσαρσῆ) Πόλεως, ἐπὶ διαζευξει. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτῆς ἀγωγὴ περὶ διαζεύξεως δικασθήσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», καὶ «Πατρίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 12 σεπτεμβρίου 1909.

Ὁ πρόεδρος 2

†Ὁ Ἐλασσῶνος Πολύκαρπος Ὁ Α' γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Κωνσταντῖνος Ἀθανασίου, γεωργὸς, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, χριστιανὸς ὀρθόδοξος καὶ κάτοικος τοῦ χωρίου Καρασιακλῆ, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην πέμπτην καὶ ὥραν 3 τουρκιστὶ, μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ πνευματικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Διδυμοτείχου αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Εὐαγγελινῆς Πασχάλη, κατοίκου τοῦ αὐτοῦ χωρίου, ἐπὶ διαζεύξει. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ἔβρου».

Ἐν Διδυμοτείχῳ 1909 σεπτεμβρίου 18 3

Ὁ προεδρεύων ἀρχιερ. ἐπίτροπος

Οἰκονόμος Λεόντιος Ὁ γραμματεὺς

Π. Ε. Βλαχόπουλος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΚΑΒΑΛΛΑΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Καλεῖται ὁ Θεόδωρος Εὐαγγέλου, καπνεργάτης, πρώην κάτοικος Καβάλλας, ἐκ Κιούπ-κιοϊ τῆς ἐπαρχίας Ζίχνης καταγόμενος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως ἐμφανισθῇ αὐτοπροσώπως ἢ διὰ πληρεξουσίου αὐτοῦ τὴν πρώτην τετάρτην ἡμέραν καὶ ὥραν 8 τουρκιστὶ, μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς παρούσης, ἐνώπιον τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Καβάλλας ἑδρεύοντος ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου του Ἑλένης Κωνσταντίνου, κατοίκου Καβάλλας, ἐπὶ διαλύσει τοῦ μεταξὺ αὐτῶν ὑφισταμένου γάμου. Ἐὰν δὲν ἐμφανισθῇ, θέλει δικασθῇ ἐρήμην.

Ἐν Καβάλλᾳ τῇ 28 σεπτεμβρίου 1909.

Ἐκ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως.

Ὁ πρόεδρος

ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ξάνθης 2

† Ὁ Πέτρας Αἰμιλιανός.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΦΙΛΙΑΤΩΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Καλεῖται ὁ Γεώργιος Κατζιάρη, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, τέως μὲν κάτοικος τοῦ χωρίου Παλαμπᾶ καὶ γανωτὴς τὸ ἐπάγγελμα, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον πέμπτην, καὶ ὥραν 8ην τουρκιστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τοῦ φύλλου δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, ἐνώπιον τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Φιλιατῶν ἑδρεύοντος πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Εὐγενίας Γεωργίου Κατζιάρη, τὸ γένος Γεωργίου Ἀθ. Σιούτη, ὑπηκόου ὀθωμανῆς, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, κατοίκου Φατνῆρίου, ἐναγόμενος ἐπὶ τριετεῖ ἐγκαταλείψει. Προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἡμέραν δικάσιμον, ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τοῦ ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένου φύλλου «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Φιλιάταις τῇ 5 ὀκτωβρίου 1909.

ὁ πρόεδρος

Οἰκονόμος Σωτήριος Παπασπυρίδωνος 2

ὁ γραμματεὺς

Ἱερεὺς Βασίλειος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

(Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὖξ. ἀριθ. 76 καὶ χρονολ. 27 ὀκτωβρίου 1905 περὶ διαζεύξεως ἀποφάσεως τοῦ ἐν τοῖς πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, οὗτινος ἡ δημοσίευσις διὰ τῶν ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Προόδου» κατ' αἴτησιν τῆς ἐναγούσης, πιστοποιηθέντος τοῦ ἀγνώστου τῆς διαμονῆς τοῦ ἐναγομένου, ἐνεκρίθη κατὰ τὴν δικάσιμον τοῦ δικαστηρίου τούτου τῆς 3 σεπτεμβρίου ἐ.ἔ.)

Διὰ ταῦτα

Δικάζον κατ' ἀντιμωλίαν καὶ ἀποφαίζον παμψηφεὶ

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 5960 καὶ ἀπὸ 12 σεπτεμβρίου 1905 ἀγωγὴν τῆς Φωτίκας Α. Παναγιώτου κατὰ Ἀποστόλου Παναγιώτου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον διαλυτέον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου καὶ,

Ἐπιτίθησιν αὐτῷ ὡς ἡττηθέντι ἐν τῇ δίκῃ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, ἀνιόντα εἰς γρ. διακόσια τριάκοντα (ἀριθ. 230) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερὸν

Ὁ πρόεδρος 3

† Ὁ Ἐλασσῶνος Πολύκαρπος Ὁ Α' γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΤΟΣ Λ'
ΑΡΙΘ.—43

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ
Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιγραμμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον κ. Μ. Βασιλείου Β γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου. Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σουλτανικὴ ἑορτὴ – Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ—Αἱ ἐξ Ἀμερικῆς συνδρομαὶ—Ἡ δικαιοσύνη ἐπὶ τῶν Παλαιολόγων καὶ οἱ καθολικοὶ κριταὶ τῶν ρωμαίων—Δικαστικαὶ κλήσεις.

ΣΟΥΛΤΑΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ

Τῇ παρελθούσῃ πέμπτῃ, 22 λήγοντος, ἀγομένης τῆς αὐτοκρατορικῆς ἑορτῆς τῶν γενεθλίων τοῦ μεγαλειοτάτου ἡμῶν ἄνακτος σουλτάνου Μεχμὲτ Ρεσὰτ Ε', ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος καπουκεχαγιᾶ, μετέβη εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Δολμὰ-Μπαγτζὲ, ὅπως, προεξάρχων τῶν λοιπῶν θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν, ὑποβάλῃ τῇ Α. Α. Μεγαλειότητι τὰς συγχαρητικὰς προσρήσεις καὶ εὐχὰς πάντων ὑπὲρ ὑγιείας Αὐτῆς καὶ μακροβιότητος. Ἡ ἐπὶ τούτῳ πατριαρχικὴ προσφώνησις, ἣν τουρκιστὶ μεθηρμήνευσεν ὁ ἄρχων καπουκεχαγιὰς, ἔχει οὕτω

Μεγαλειότατε

Οἱ πνευματικοὶ ἀρχηγοὶ τῶν μὴ μωαμεθανῶν ὑπηκόων τῆς Ὑμετέρας αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος καθῆκον αὐτῶν ἐκ τῶν εὐαρεστοτάτων θεωροῦσιν, ὅπως κατὰ τὴν εὔσημον καὶ λαμπρὰν ἡμέραν τῶν γενεθλίων Αὐτῆς παραστῶσιν ἐνώπιον Αὐτῆς, καὶ εὐχηθῶσιν Αὐτῇ ὑγιείαν εὐτυχῆ καὶ μακρὰν, καὶ βασιλείαν συνταγματικὴν μακροτάτην.

Κύριος ὁ Θεὸς, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων διατηροίη καὶ περιφρουροίη τὴν Ὑμετ. αὐτοκρ. Μεγαλειότητα, ἐπ' ἀγαθῷ τῶν ὑπεραγαπώντων Αὐτὴν ὑπηκόων Αὐτῆς.

*

Εὐμενῶς ἡ Α. Α. Μ. ὁ ἄναξ, ἀκροασάμενος τῆς πατριαρχικῆς ταύτης προσφωνήσεως, ηὐδόκησε νὰ βεβαιώσῃ τὴν Α. Θ. Π. ὅτι, πάντες οἱ πόθοι καὶ αἱ ἐνέργειαι Αὐτοῦ τείνουσιν εἰς τὴν εὐτυχίαν τῶν ὑπὸ τὸ σκῆπτρον Αὐτοῦ διαβιούντων λαῶν.

*

Μετὰ τὴν ἐπίσημον παρουσίασιν, ἡ Α. Θ. Π. μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Α. Υ. τοῦ Μ. βεζίρου, τοῦτον δὲ καὶ παρεκάλεσεν ὅπως ἑρμηνεύσῃ πρὸς τὸν μεγαλειότατον ἄνακτα τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ διὰ τὴν εὐμενῆ καὶ φιλόφρονα παρὰ τῇ Α. Α. Μ. καὶ ἐν τοῖς ἀνακτόροις ὑποδοχήν.

*

Ἐπὶ ταῖς ὑπὸ τῶν θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν τῶν μὴ μωαμεθανικῶν ἐθνῶν ὑποβληθείσαις εὐχαῖς ἐξεφράσθη ἐπισήμως καὶ διὰ τοῦ τύπου ἡ εὐαρέσκεια τῆς Α.Α. Μεγαλειότητος.

*

Ἡ Α. Α. Μ. ὁ σουλτάνος Μεχμὲτ Ρεσὰτ Ε' ἐγεννήθη τῇ 21 ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1844.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπισκέψεις ἐπίσημοι.—Τὴν πέμπτην, μετὰ τὴν πρὸς τὸν ὑψηλ. Μ. βεζίρην ἐπίσκεψιν, ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο τοὺς ἐξοχ. ὑπουργοὺς τῶν στρατιωτικῶν, τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῆς παιδείας — τῷ σαββάτῳ τὸν ἐξοχ. πρεσβευτὴν τοῦ Βελγίου, πρὸς ἀπόδοσιν ἐπισκέψεως—τῇ παρασκευῇ τὴν Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο ὁ ἐξοχ. ὑπουργὸς τῶν μεταλλείων καὶ δασῶν Ἀριστείδης πασᾶς—τῷ σαββάτῳ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ γενικοῦ ἐπιτελείου ἐξοχ. Ἰζὲτ Φουὰτ πασᾶς καὶ ὁ ἀντιπρόεδρος αὐτοῦ ἐξ. Μεχμὲτ πασᾶς—τῇ δευτέρᾳ ὁ ἐξοχ. ὑπουργὸς τῆς παιδείας.—Χθὲς δὲ ἡ Α. Υ. ὁ πρόεδρος τῆς Γερουσίας Σαὶτ πασᾶς, εἰς οὗ τὴν οἰκίαν ἡ Α.Θ.Π. μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν τῷ σαββάτῳ, ἀπόντος δὲ, ἔλιπεν ἐπισκεπτήριον. Ἐν ταῖς ὑπουργικαῖς ἐπισκέψεσιν ἐξεδηλώθη ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως σεβασμὸς πρὸς τὰ προαιώνια ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν δίκαια καὶ προνόμια.

Βασιλικὴ ἑορτή.—Χθὲς, ἀγομένων τῶν γενεθλίων τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῆς τῆς Ἀγγλίας, ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασε τὰς συγχαρητικὰς αὐτοῦ προσρήσεις καὶ τὰς ὑπὲρ εὐδαιμονίας τοῦ ἑορτάζοντος μονάρχου εὐχὰς διὰ τοῦ πανοσλγ. Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Βενιαμὶν,συνοδευομένου ὑπό τε τοῦ ἱερολγ. ἀρχειοφύλακος κ. Χριστοφόρου Κνήτη καὶ τοῦ Μ. πρωτεκδίκου κ. Π. Δ. Νικολοπούλου Α΄ γραμματέως τοῦ Δ. Εθν. Μ. Συμβουλίου.

Ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου, κατὰ τὴν τελευταίαν διμηνίαν, τέσσαρες ἐπαρχίαι τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριαρχ. Θρόνου ἔπεμψαν τὸ ὅλον ἢ μέρος τῆς ἐτησίας εἰσφορᾶς τῶν ἐν αὐταῖς ἱερῶν ναῶν· ἡ **ἡγεμονία Σάμου** γρ. 3260 — ἡ ἱερὰ μητρόπολις **Τραπεζοῦντος** 1782 — ἡ τῶν **Ἰωαννίνων** 378 καὶ ἡ τῆς **Βιζύης** 300 γρόσια.—**Ἐκ δίσκων** ἀθροισθέντα ἀπεστάλησαν ἐκ **Λήμνου** μὲν 1300 γρόσια—ἐξ **Ἀδριανουπόλεως** 660—ἐκ **Σάμου** (Παραμερίας) 284 καὶ ἐξ **Ἰωαννίνων** 97. Ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης πόλεως ἠγγείλαμεν ἐγκαίρως τὴν χορηγίαν (ἐτησίαν) 1000 γροσίων ἐκ μέρους τοῦ Ταμείου τῶν ἐλεῶν.

Νέοι μητροπολῖται. — Τῶν νεωστὶ ἐκλεγέντων μητροπολιτῶν ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, τῷ σαββάτῳ τῆς προπαρελθούσης ἑβδομάδος, ὁ πανιερ. μητροπολίτης (ὁ ἀπὸ Βερροίας) Σερρῶν κ. Ἀπόστολος, προπεμφθεὶς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὑπὸ τοῦ ἱερολογ. τριτεύοντος. Ἐπίσης προέπεμψαν τὸν ἀναχωροῦντα οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Ἰωαννίνων, Ξάνθης, Δρυϊνουπόλεως, Ἐλασσῶνος καὶ 40 Ἐκκλησιῶν.

Ἱερατικαὶ Σχολαί.—Διευθυντὴς τῆς Ἱερατικῆς ἐν Βερροίᾳ Σχολῆς διωρίσθη ὁ ἱερολογ. διάκονος κ. Ἀστέριος Παπᾶ Ἀστερίου, ἐκ τῶν τελειοφοίτων τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, ἐπὶ διετίαν ἐξασκήσας τὸ τοῦ διδασκάλου καὶ ἱεροκήρυκος ἐπάγγελμα ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Πελαγονίας καὶ Ἐφέσου.

Σχολείων ἐπόπτης. — Κατὰ τὴν κοινὴν ἱερᾶς Συνόδου καὶ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου συνεδρίαν, τὴν γενομένην τῇ 16 τοῦ μηνὸς, ἐπόπτης τῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως σχολείων ἐξελέγη ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Σωφρόνιος Σταμούλης, διδάκτωρ τὰ νομικὰ καὶ τῆς φιλοσοφίας.

Εὐγενῆ αἰσθήματα. — Τῇ κυριακῇ 18 8)βρ. ἡ Α.Θ.Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐπεσκέψατο τὸν ἐν Μεσαχώρῳ διαμένοντα σοφολογ. πρώην ἀρχιρραβῖνον, μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ γενόμενος δεκτὸς ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τῶν παρόντων ραββίνων καὶ λαϊκῶν τινων προκρίτων τοῦ ἰουδαϊκοῦ ἔθνους, διαβεβαιωσάντων, ὅτι θεωροῦσι τὴν Α. Θ. Π. ἀρχηγὸν οὐ μόνον τῶν συμπολιτῶν ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ τῶν ὁμοεθνῶν αὐτῶν.

Πατριαρχικὰ Μετόχια ἐν Μόσχᾳ.—Ἐν τῷ Ἁγιοταρικῷ Μετοχίῳ τῷ ἐν Μόσχᾳ πρό τινων ἡμερῶν ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τοῦ τμήματος τοῦ προορισθέντος διὰ τὰ γραφεῖα καὶ τοὺς κληρικοὺς τοῦ Μετοχίου. Κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην παρῆσαν ὁ τε ἡγούμενος τοῦ Μετοχίου τοῦ πατριαρχ. οἰκουμεν. θρόνου καὶ ὁ τοῦ Ἰβηριτικοῦ—Ἐπίσης ἐπανηγυρίσθη δεόντως ἡ ἑορτὴ τοῦ Μετοχίου τοῦ Οἰκουμ. θρόνου, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Σεργίου τιμωμένου, καθ' ἣν παρίσταντο οἱ τῶν λοιπῶν μετοχίων ἡγούμενοι καὶ ὁ τοῦ Ἀντιοχικοῦ, καὶ πολλοὶ τῶν ἐγκρίτων ἑλλήνων καὶ ρώσσων. Ὁ πανοσλγ. ἀντιπρόσωπος τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἀρχιμ. κ. Ἰάκωβος Βατοπεδινὸς ἐν ἑορταστικῷ λογυδρίῳ ἐπῄνεσε, καθηκόντως, τὸν ἱερὸν ἀγῶνα τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐν γένει ὑπὲρ τῆς πίστεως.

Χοροστασίαι.—Τῇ κυριακῇ, 18, κατὰ τὴν θείαν λειτουργείαν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ κατὰ τὸ Μεσάχωρον ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Φωκᾶ—τῇ δευτέρᾳ, 19 τοῦ μηνὸς, ἐν τῷ **ἐν Γαλατᾷ** ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου, κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τῆς ἑορτῆς τοῦ ὁσίου Γερασίμου τοῦ νέου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ—προχθὲς δὲ, μνήμῃ τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἐν τῷ παλαιῷ πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἐν Ξυλοπόρτῃ—ἐν τοῖς τρισὶ τούτοις ναοῖς συνέρρευσε πλῆθος ὀρθοδόξων.

Σχολάζοντες ἀρχιερεῖς. —Ἀπὸ τῆς προπαρελθούσης ἑβδομάδος διαμένει ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει, ἀναχωρήσας ἐκ Μετρῶν, ὁ θεορλ. ἐπίσκοπος πρώην Μετρῶν κ. Ἰωακεὶμ—τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ πρώην Ροδοπόλεως κ. Λεοντίῳ συνοδικῶς ἐνεκρίθη νὰ δηλωθῇ ὅτι δέον νὰ μεταβῇ καὶ διαμείνῃ εἰς Τραπεζοῦντα, μέχρι νεωτέρας διαταγῆς, καταλείπων τὴν ἐπαρχίαν, ἣν τέως ἐποιμανε.

Μονὴ Πάτμου.—Γενομένης ἐσχάτως ἐν τῇ ἱερᾷ βασιλικῇ καὶ πατριαρχικῇ σταυροπηγιακῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου ἐκλογῆς ἡγουμένου, ἀντὶ τοῦ πανοσλγ. κ. Νεκταρίου Ἰωαννίδου, οὗ τῆς ὑπηρεσίας ἡ περίοδος ἔληξεν, ἐξελέγη ὑπὸ τῶν ἐνασκουμένων ἐν αὐτῇ ὁσιωτάτων μοναχῶν ἡγούμενος ὁ πανοσλ. ἀρχιμ. κ. Ἱερεμίας Φτέρης.

Τὸ ἐν Σάμῳ Ἱεροδιδασκαλεῖον «Ἀνατολή». Τὸ προχθὲς σταλὲν ἡμῖν τελευταῖον τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Ξενοφάνους» καθιστᾷ γνωστὴν τὴν λογοδοσίαν, ἣν ἀνέγνω τῇ 28 Ἰουνίου τοῦ διανυομένου ἔτους ὁ σχολάρχης τοῦ ἐν Σάμῳ Ἱεροδιδασκαλείου «Ἀνατολῆς» πανοσιολ. ἀρχιμ. καὶ διδάκτωρ τῆς θεολογίας κ. **Θεολόγος Παρασκευαΐδης**. Ἐξ αὐτῆς μανθάνομεν ὅτι κατὰ τὸ λῆξαν σχολικὸν ἔτος ἐνεγράφησαν νέοι μαθηταὶ 31, προστιθέμενοι εἰς τοὺς 58 μένοντας· ἦτοι ἐδιδάσκοντο 89, ἐνῷ κατὰ τὸ 1907—1908 ἐδιδάσκοντο 77. Τῶν ὀγδοήκοντα καὶ ἐννέα τούτων μαθητῶν τὸ ἓν τέταρτον, 22, εἰσὶν ἐκ Σάμου· μεθ' ὃ πλείονες μὲν (14) ἐκ Πισιδείας, οἱ δὲ ὀλιγώτεροι (ἀνὰ δύο) ἐκ Καππαδοκίας, ἐκ Παφλαγονίας καὶ ἐκ Πόντου. Τούτων δὲ 24 μέν εἰσιν ὑπότροφοι τοῦ Μικρασιατικοῦ Συλλόγου «Ἀνατολῆς» τῶν Ἀθηνῶν, οἱ 11 ἡμιυπότροφοι τοῦ αὐτοῦ Συλλόγου, καὶ οἱ λοιποὶ 54 ἰδιοσυντήρητοι, σχεδὸν δωρεὰν τρεφόμενοι καὶ διδασκόμενοι, διότι καταβάλλουσι κατ' ἔτος δέκα μόνον λίρας.—Εἷς τῶν διδασκάλων, ὁ τῆς τουρκικῆς, ἐδίδαξεν ἅμα τοὺς μαθητὰς τῆς Α΄ καὶ τῆς Β΄ τάξεως τὴν βιβλιοδετικὴν καὶ τὴν κηροχυτικήν.

ΑΙ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ἀπεστάλησαν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα ὑπὸ μὲν τοῦ **Λεσβιακοῦ Συνδέσμου** «Πιττακοῦ» Νέας Ὑόρκης ἀργυρᾶ γρόσια 4060—ὑπὸ τοῦ **Συλλόγου ζαχαροπλαστῶν** ἐν Σικάγῳ 3222—διὰ τῆς **«Πανελληνίου»** (ἐφημερίδος) 2364—ὑπὸ τῶν ἐν **Δόνβερ** ἑλλήνων 1278—διὰ τῆς Ἀτλαντίδος (ἐφημερίδος) 533 ἦτοι 11,457 γρόσια. Αἱ κοινότητες **Ἀτλάντας** καὶ **Βοστώνης** ἐδήλωσαν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα μέχρι σήμερον ὅτι κατ' ἔτος θέλουσιν ἀποστέλλει ποσόν τι ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου.

Ἡ «Ἀτλαντὶς» συνοψίζουσα τὰ ποσὰ τὰ ἐξ Ἀμερικῆς ἀποσταλέντα ποιεῖται τὴν ἑξῆς παρατήρησιν· «ὅταν αἱ κοινότητες τῆς Ἀμερικῆς στέλλουσιν ἄνω τῶν τριάκοντα χιλιάδων δολλαρίων πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ μεγάλου ἔργου τοῦ ἐθνάρχου μας, ἀνεμέναμεν εὐλόγως, ὅτι καὶ αἱ ἄλλαι κοινότητες τοῦ ἐξωτερικοῦ, αἱ ἐν Αἰγύπτῳ, Ἀγγλίᾳ, Γαλλίᾳ, Ρωσσίᾳ, Ρουμανίᾳ κ τ λ, θὰ ἔσπευδον καὶ ἐκεῖναι νὰ βοηθήσωσι τὸ κενὸν πατριαρχικὸν ταμεῖον. Δυστυχῶς μέχρι τοῦδε μόνον εἰς τοὺς ἕλληνας τῆς Ἀμερικῆς ἀνήκει ἡ τιμή, ὅτι δὲν ἐκώφευσαν εἰς τὴν ἔκκλησιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, εἶνε δὲ ἔτι μεγαλειτέρα ἡ τιμὴ καὶ μᾶλλον δικαιολογημένος ὁ πρὸς τοὺς ἕλληνας τῆς Ὁμοσπονδίας ὀφειλόμενος ἔπαινος, ἐὰν ληρθῇ ὑπ' ὄψει ὅτι δὲν ἐπαγιώθησαν ἔτι αἱ κοινότητές μας, καὶ ὅτι δὲν ἀριθμοῦμεν ἑκατομμυριούχους μεταξὺ ἡμῶν».

ΔΗΛΩΣΙΣ

Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων, ὅτι μέρος (τὸ καὶ πολυτιμότερον) τοῦ ἐν Ταξιμίῳ, ἀπέναντι τοῦ μεγάλου στρατῶνος τοῦ πυροβολικοῦ, διὰ τοίχου καὶ σιδηρῶν κιγκλίδων περιτετειχισμένου μεγάλου γνωστοῦ γηπέδου διατελεῖ ἀνέκαθεν, δυνάμει ἐπισήμων βακουφικῶν τίτλων ἰδιοκτησίας ὡς καὶ ἐγγράφων τοῦ Κτηματολογίου, ἐγγεγραμένον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ρωμαϊκοῦ ἔθνους, καὶ ὅτι, συνεπείᾳ τῆς γενομένης ἐπὶ ἀπολυταρχίας αὐθαιρέτως παρανόμου κατοχῆς, ἐκινήθη πρὸ καιροῦ ἀγωγὴ ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου τμήματος τῶν δικαστηρίων, ἡ δὲ ὑπόθεσις ἐκδικάζεται μέχρι σήμερον— Ἑπομένως, γνωστοῦ ὄντος, ὅτι αἱ ἐπὶ ἀπολυταρχίας βίᾳ καὶ δυναστείᾳ γενόμεναι οἱαιδήποτε πράξεις οὐδὲν ἀπολύτως ἔχουσι νόμιμον κῦρος, δέον οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν αὐτῶν, ὅτι μετὰ τὸ πέρας τῆς διαδικασίας, καθ' ἣν ἀναγνωρισθήσεται ἡ κυριότης καὶ ἰδιοκτησία τοῦ ρωμαϊκοῦ ἔθνους καὶ δι' ἐπισήμου δικαστικῆς ἀποφάσεως, τὸ προειρημένον μέρος τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος γηπέδου, εἰς οἱουδήτινος χεῖρας καὶ καθ' οἱονδήτινα τρόπον ἤθελεν εὑρεθῇ, ὑπόκειται κατὰ νόμον εἰς ἐκνίκησιν.

Κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Θ. Π.

Ὁ Μ πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ

Ἐκκλησία Ἀντιοχείας

Ἐγκύκλιος τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου κ. Γρηγορίου, κατὰ τὸν «Πάνταινον», πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους τῆς ἐπαρχίας Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων, ἀναγγέλλει ὅτι ἐνισχύθησαν, θείᾳ χάριτι, αἱ ἀδελφικαὶ σχέσεις τῆς ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας μετὰ τῶν λοιπῶν ἁγιωτ. πατριαρχικῶν θρόνων, ὑπάρχουσαι μὲν καὶ πρότερον, ἐγκαρδιώτεραι δὲ γενόμεναι νῦν, καὶ ὅτι μεριμνᾷ περὶ τῆς ἐξευρέσεως προσώπου καταλλήλου πρὸς ἐγκαθίδρυσιν ἐν Κιλικίᾳ ὡς μητροπολίτου Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων. Ἡ πατριαρχικὴ ἐγκύκλιος αὕτη προτρέπεται, κατὰ καθῆκον, τοὺς ὀρθοδόξους Κιλικίας ὅπως ζῶσιν ἐν ὁμονοίᾳ πρὸς ἀλλήλους καὶ εἰρήνῃ.

Τὸ ἐκκλησιαστικὸν περιοδικὸν τῆς ἀποστολικῆς πατριαρχικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας «ἡ Χάρις» ἐξακολουθεῖ τακτικῶς ἐκδιδόμενον εἰς ἀραβικὴν γλῶσσαν, περιέχον τὴν τῷ ἱερῷ κλήρῳ τοῦ κλίματος ἐκείνου χρήσιμον ὕλην. Ἀγαστὴ ἡ ὑπὲρ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἀνὰ τὴν ἀντιοχιακὴν Ἐκκλησίαν λαοῦ πρόνοια τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου κ. Γρηγορίου, καλὸν δὲ βεβαίως ἔργον ἔσται ἡ καὶ εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἔκδοσις μέρους τινὸς τῆς ὕλης τοῦ περιοδικοῦ, κατ' ἐκλογὴν τοῦ μακαριωτάτου τῆς «Χάριτος» ἱδρυτοῦ, ἐὰν μάλιστα, καθὼς ἐν ταῖς ἐφημερίσιν εἴδομεν ἀναγεγραμμένον, ἐκδίδηται καὶ ἕτερον ἐκκλησιαστικὸν φύλλον ὑπὸ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Ἐμέσης. Ἡ δημοσίευσις μέρους τινὸς τῆς ὕλης καὶ ἑλληνιστὶ θέλει ὑπενθυμίζει πάντοτε τοῖς ὀρθοδόξοις, τοῖς ὑποκειμένοις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Ἀντιοχείας, τὴν ἑλληνικὴν αὐτῶν καταγωγήν, τὸ δὲ περιοδικὸν εὐχαρίστως ἀναγνωσθήσεται καὶ ὑπὸ φιλομαθῶν ἑλλήνων, τῆς δεούσης καὶ εὐρυτέρας ἀπολαῦον ὑποστηρίξεως καὶ κυκλοφορίας.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, πρώτου ἱεράρχου τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, πανηγυρίζοντος τοῦ ἐνταῦθα Ἁγιοταφιτικοῦ Μετοχίου, τὴν θείαν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ἐν αὐτῷ ὁ παρ' ἡμῖν διατρίβων πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Λύδδης κ. Νικόδημος. Τὰς προσρήσεις καὶ εὐχὰς τῆς Α.Θ.Π. διεβίβασε τῷ ἐνταῦθα ἐπιτρόπῳ τοῦ Παναγίου Τάφου πανιερ. ἀρχιεπισκόπῳ Νεαπόλεως κ. Ἀρσενίῳ ὁ ἱερολγ. δευτερεύων. Οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες μητροπολῖται ὡς καὶ πολλοὶ λαϊκοὶ ὑπέβαλον τῷ πανιερ. ἐπιτρόπῳ τὰς συγχαρητικὰς αὐτῶν εὐχὰς—ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο αὐτὸν τῇ κυριακῇ.

Αἱ ἀξιώσεις τῶν ἀραβοφώνων ὀρθοδόξων τῆς Παλαιστίνης εἰσὶ τὸ θέμα διατριβῆς ὑπὸ τοῦ πανοσλγ. ἀρχιμ. κ. Μελετίου Μεταξάκη γραφείσης καὶ ἐκδοθείσης ἐν ἰδίοις τεύχεσιν, ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστί. Πᾶσαι αἱ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ὀρθαὶ καὶ δίκαιαι γνῶμαί εἰσιν ἀπόρροια μελέτης τῆς ἱστορίας καὶ τῶν ἐπισήμων ἀραβικῶν καὶ τουρκικῶν ἐγγράφων, ὧν ἀναμφισβήτητα τὰ συμπεράσματα.

Ἐκκλησία Κύπρου

Μονὴ Μαχαιρᾶ.—Ἡ ἱερὰ μονὴ Μαχαιρᾶ, ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1892 καταστραφεῖσα ὑπὸ πυρκαϊᾶς, ἐξ ἧς ἐσώθη μόνον ἡ ἁγία εἰκὼν τῆς Θεομήτορος, ὀφείλει τὴν ἀναβίωσιν αὐτῆς εἰς τὸν ζῆλον καὶ τὴν δραστηριότητα ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀγάπην καὶ σύμπνοιαν τὴν ἐπικρατοῦσαν μεταξὺ τῆς ἐν αὐτῇ μοναχικῆς ἀδελφότητος. Ἐντὸς δεκαεπτὰ ἐτῶν ἀνηγέρθησαν ὅ τε ναὸς καὶ τὰ κελλία εὐπρεπῆ. Ἡ μονὴ πανηγυρίζει τῇ 8 σεπτεμβρίου.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Αἱ ἐργασίαι τῆς ἱερᾶς Συνόδου τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἐγκαίρως ἤρξαντο, κατὰ τὸν «Ἱερὸν Σύνδεσμον». Μετὰ τὸν νενομισμένον ἁγιασμόν, ὁ σεβασμ. πρόεδρος τῆς ἱερᾶς Συνόδου μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος ἀνήγγειλε τῇ συνόδῳ τὸν θάνατον τοῦ ἀοιδίμου ἐπισκόπου Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Ἱερωνύμου Βλαχάκη—Κατὰ δὲ τὸ τελεσθὲν ἐν Λεβαδείᾳ μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ θρηνουμένου ἱεράρχου παρῆν ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Ἄνθιμος, τὸν δὲ ἐπὶ τούτῳ λόγον ἀπήγγειλεν ὁ ἱεροκήρυξ τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς παιοσιολγ. ἀρχιμ. κ. Συνέσιος Φιλιππίδης.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ

Ἑλληνικαὶ κοινότητες ἐν Ἀμερικῇ.—Προϊστάμενος τῆς ἐν **Ἴπσουιτς** ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος ἐκλήθη ὁ πανοσλγ. ἀρχιμ. κ. Πολύκαρπος Μαρινάκης, ἐκ τῶν τελειοδιδάκτων τῆς ἐν Ἀθήναις ἐκκλησιαστικῆς Ριζαρείου σχολῆς—προϊστάμενος τῆς ἐν **Σεμποαγὰν** ὁμογενοῦς παροικίας διωρίσθη ὁ αἰδεσιμ. οἰκονόμος κ. Δημήτριος Ράγκος—καὶ τῆς ἐν **Σαβάνᾳ** ἡμετέρας κοινότητος ὁ πανοσλγ. ἀρχιμ. κ. Ἀρσένιος Δκυὴς, παραμένων ἀπό τινων μηνῶν ὡς ἐφημέριος ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ προσωρινῶς, μέχρι δὲ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος ἔτους διατελέσας ἐφημέριος τῆς ἑλληνικῆς ἐν Βουκουρεστίῳ κοινότητος.

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ· τόμος πρῶτος. **Τὰ προνόμια τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.**—Τὸ βιβλίον τοῦτο τοῦ ἐν Σμύρνῃ δικηγόρου ἐλλογ. κ. Ν.Π. Ἐλευθεριάδου καὶ ἐγκαίρως ἐξεδόθη καὶ ἐπίκαιρον δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀνάγνωσμα. Ἐφ' ὅσον νωπὴ μένει, τὸ δὴ λεγόμενον, ἡ μελάνη τῶν διατριβῶν, ὅσαι ἐν ἐφημερίσι καὶ περιοδικοῖς ἐγράφησαν ἀπὸ δεκαετίας μὲν ἀραιότερον, πυκνόταται δὲ κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους μῆνας, περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν δικαίων, ἢ προνομίων, καὶ ἐφ' ὅσον οὐδεὶς δύναται νὰ βεβαιώσῃ ἡμᾶς ὅτι τὰς συζητήσεις τὰς μακρὰς ἀνάπαυλα θέλει ἐξακολουθήσει μακρὰ, βιβλία ὡς τὸ τοῦ κ. Ἐλευθεριάδου πάντοτε ἔσονται ἐπίκαιρα.

Πολλαὶ διατριβαί, καθὼς εἴπομεν, περὶ προνομίων ἐγράφησαν κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν, ἐνῷ ἡ πρώτη ἐπίσημος ὑπόμνησις τῆς προσβολῆς αὐτῶν ἐγένετο ἐν ἐθνικῇ συνελεύσει, καὶ ἀκριβῶς πρὸ πέντε δεκαετιῶν, ὑπὸ κληρικῶν νοημονεστάτων. Μελέται περὶ προνομίων ἐθεωρήθησαν ἴσως τότε ἔργον δυσχερές. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1883 τοσαύτη συνηθροίσθη παρ' ἡμῖν ὕλη, μετὰ ταῦτα δ' ἐξεδόθησαν ἐπίσημα γράμματα τοσαῦτα, ὥστε ν' ἀποβαίνῃ σήμερον εὐχερεστέρα ἡ σύνταξις συνταγματίου τινὸς περὶ τούτων. Μετὰ τὸν διδάκτορα τῶν νομικῶν κ. Μ. Τσελεπίδην, οὗ προηγήθη μικρά τις διατριβὴ τὰ προνόμια τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἀντικείμενον ἔχουσα, τρίτον ἀριθμοῦμεν τὸν ἐλλόγ. δικηγόρον κ. Ν. Ἐλευθεριάδην.

Τὸ ἔργον αὐτοῦ, μακρότερον τῶν πρὸ αὐτοῦ γεγραμμένων, φαίνεται ἐξαντλοῦν πᾶσαν τὴν ὕλην, ἥτις ἄλλως ἠδύνατο νὰ ἐξαντληθῇ καὶ μάλιστα εἰς 272 σελίδας εἰς ὄγδοον, πυκνῶς ἐκτετυπωμένας· ἀλλ' ἂν ἐξαιρέσωμεν τὰς εἴκοσι σχεδὸν τῆς εἰσαγωγῆς σελίδας, ἱκανὸν μέρος αὐτῶν δαπανᾶται εἰς ἀναίρεσιν γνωμῶν ἑτέρου διατριβογράφου, καὶ πολλαὶ διατίθενται πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ κύρους καὶ τῆς πραγματικότητος, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ἀπὸ ἑνὸς ἔτους συνεχῶς ἀνατυπουμένης «Διαθήκης» τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς μωαμεθανικῆς θρησκείας. Ἀλλὰ ὅσα ἔγγραφα καὶ δόγματα ἱστορικὰ πιστεύομεν ὅτι οὕτως ἔχουσι, νομίζομεν ἐπιζήμιον καὶ συνεπῶς περιττὸν νὰ διαπερῶμεν διὰ τοῦ ἠθμοῦ τῆς κριτικῆς.

Πολλά τις ἠδύνατο νὰ συζητήσῃ μετὰ τοῦ κ. Ἐλευθεριάδου, ὡς λόγου χάριν τὴν ἀπονομὴν βερατίου εἰς Ἰωακείμ, τὸν πρῶτον μετὰ τὴν ἅλωσιν καὶ πρῶτον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἀνατολῆς ἁρμένιον ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριάρχην, τὴν ἐκχώρησιν βερατίου καὶ εἰς τὸν πρῶτον ἀρχιραββῖνον, ἃ θεω-

ρεῖ ὁ συγγραφεὺς ὡς ἀναιροῦντα τὴν γνώμην τῶν φρονούντων ὅτι ἡ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀπονομὴ τῶν διαφόρων προνομίων εὐθὺς μετὰ τὴν ἅλωσιν εἶχεν ὡς ἐλατήριον καὶ πολιτικοὺς σκοπούς. Τὰ δίκαια ὅμως ἢ προνόμια ἡμῶν ἀνεγνωρίσθησαν ἑκατοντάδας ὅλας ἐτῶν πρὸ τοῦ Μωάμεθ Β΄ καὶ κατωχυροῦντο βεβαίως εἰ οὐχὶ διὰ βερατίων, οἷα τὰ πρὸ διακοσίων καὶ πρὸ τριακοσίων ἐτῶν ἢ οἷα καὶ τὰ σημερινά, ἀλλὰ πάντως διὰ παρομοίων ἐπισήμων γραμμάτων. Τοιαῦτα γράμματα πρὸ τῆς ἁλώσεως ἐδίδοντο καὶ εἰς ἀρμενίους ἀρχιερεῖς καὶ εἰς ἀρχιερεῖς ἑτέρων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ εἰς ἀρχιραββίνους, διότι πᾶν ὅπερ ἐγίνετο χάριν τῶν ὀρθοδόξων οὐδένα λόγον εἶχον οἱ καλῖφαι καὶ ἐμίραι καὶ σουλτάνοι ν' ἀρνηθῶσιν εἰς τοὺς προεστῶτας ἑτέρων κοινοτήτων. Ὁ πολιτικὸς σκοπὸς καὶ ὁ λόγος ὁ πολιτικὸς ἐπέβαλλε τῷ Μωάμεθ Β΄ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως· καὶ κατὰ τὴν ἄποψιν ταύτην οἱ φρονοῦντες οὕτως ἔχουσι μὲν δίκαιον, καθ' ἡμᾶς, ἔχει δ' ἄδικον ὁ γράφων περὶ τῆς ἐναντίας αὐτῷ γνώμης εἰρωνικῶς ἢ τωθάζων.

Ἐπίσης ἐκτενὴς ἡμῖν φαίνεται ὁ λόγος ὁ πολὺς περὶ τῆς «Διαθήκης» τοῦ Μωάμεθ, εἰς τῆς ὁποίας τὸ κῦρος ὑπῆρχον οἱ μὴ πιστεύοντες μωαμεθανοὶ ἄραβες· οὗτοι δὲ οὔτε εἷς οὔτε δύο καὶ τρεῖς ἦσαν. **Οἱ ἀληθεῖς ὀπαδοὶ τῶν μωαμεθανικῶν δογμάτων** (λέγει ἡ Ἱστορία τῆς μονῆς τοῦ Σινᾶ, ἐν Βενετίᾳ, 1817, σελ. 119) **ὑπερασπίσθησαν τὰ προνόμια** τῶν σιναϊτῶν (τὰ διὰ τῆς Διαθήκης ὀχυρούμενα). **«Πολλάκις** ἐξηγοριώθησαν οἱ ἄραβες καὶ περιέστησαν τοὺς σιναΐτας εἰς τὴν ἐσχάτην στενοχωρίαν (σελ. 121), ἀπὸ τὴν ὁποίαν μόλις ἠλευθερώθησαν, δαπανήσαντες ἑκατονταπλάσια τῶν ὅσα κατ' ἀρχὰς ἐνόμισαν ὅτι δύνανται νὰ οἰκονομήσουν». Ἀναφέρεται ὅτι τῷ 1008 ὁ ἡγεμὼν τῆς Αἰγύπτου Μέλεκ-Δάχαρ ἀπεφάσισε νὰ καταστρέψῃ πάντας τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὸ κράτος αὐτοῦ ναοὺς καὶ τὰ μοναστήρια, ἔπεμψε δ' εἰς τὸ Σιναϊτικὸν μοναστήριον ἐρημίτην ἄραβα, τὸν υἱὸν Γαγιάτ, πρὸς ἀφανισμὸν καὶ τοῦ Σιναϊτικοῦ μοναστηρίου καὶ τῶν λοιπῶν ἐν τῷ ὄρει μονῶν, μετὰ τὸν ἀφανισμὸν τῶν κατὰ τὸ Σουέζ ὑπαρχόντων. Τὰς σκληρὰς καὶ κακούργους προθέσεις μετέβαλεν ἡ προσφορὰ πολλῶν χρημάτων καὶ δώρων. Ὁμοία καταδρομὴ καὶ κίνδυνος τῷ 1091 ἀπεσοβήθη (9 φεβρουαρίου) διὰ τὸν ἑπτάκις ἐπαναληφθέντα σεισμόν.

Ὁ φιλόπονος συγγραφεὺς τῶν «Ἀνατολικῶν Μελετῶν» γινώσκει πολλὰ συγγράμματα μωαμεθανῶν νομοδιδασκάλων, ἑρμηνευτῶν ἐπιφανῶν τοῦ ἱεροῦ νόμου, παρατάττει πολλὰ χωρία τοῦ Κορανίου καὶ ὑπ' ὄψιν ἔχει τὸ «Μουσουλμανικὸν δίκαιον» τοῦ ρώσσου Τορνάουφ, (κατὰ μετάφρασιν Ν. Σακκοπούλου). Ὅταν δὲ παρὰ μωαμεθανοῖς ἰσχύωσιν αἱ λαμπραὶ θεωρίαι τῶν ἱεροδιδασκάλων αὐτῶν, ἡ προσφυγὴ ἡμῶν εἰς τὴν «Διαθήκην» τοῦ Μωάμεθ ἀποβαίνει περιττή. Ἀνέγνωμεν ὅσα πρὸ δύο σχεδὸν μηνῶν ἔγραψεν ἔν τινι τουρκικῇ παρ' ἡμῖν ἐφημερίδι ὁ ἐκ Σκοπείων ἱεροκήρυξ τοῦ τεμένους Φατὶχ σοφ. Μεχμὲτ Ἀτὴφ, καὶ βλέπομεν ὅτι, ἡ ὑπὸ τῶν τούρκων δυναστῶν κατὰ καιροὺς ἐφαρμογὴ τῶν θαυμασίων ἠθικῶν τοῦ μωαμεθανισμοῦ διδασκαλιῶν ἤρκει καὶ ὑπερήρκει πρὸς τὴν ἐπὶ τὸ φιλανθρωπότερον μεταβολὴν τῆς διοικήσεως πολλῶν ὑπουργῶν καὶ βεζιρῶν, οὐχὶ φρονίμως πολιτευθέντων ἀπέναντι τῶν ὑπηκόων τοῦ τουρκικοῦ κράτους.

Ἐν τούτοις ἡ μακρὰ μελέτη τοῦ φίλου κ. Ἐλευθεριάδου δεικνύει ἄνθρωπον ἐπὶ πολὺ μελετήσαντα πολλὰς συγγραφὰς καὶ δικαιούμενον νὰ κριθῇ εὐμενῶς ὡς πολλὰ γινώσκων ἐκ τῆς τουρκικῆς ἱστορίας καὶ τῆς μωαμεθανικῆς νομοθεσίας καὶ τῶν κατὰ καιροὺς ἐπ' αὐτῇ γενομένων ἑρμηνειῶν. Ἀδελφικῶς ὅμως αὐτῷ συνιστῶμεν τὴν ἐκλογὴν ἐν ἐπιστημονικῷ συγγράμματι καταλλήλων ὅρων καὶ λέξεων, ἀλλὰ καὶ θεωριῶν. Οἱ ἐν σελ. 10 καὶ 19 καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ συγγράμματος ἐπαναλαμβανόμενοι χαρακτηρισμοὶ τοῦ Ἰσλὰμ ὡς «Ἐκκλησίας» ἀποτελοῦσιν ἰδέαν καινοπρεπῆ, τὴν ὁποίαν ἀγνοοῦμεν ἂν ἀναφέρηταί τις εἰπὼν προγενέστερον. Ἐπίσης τολμηρὰ τὰ τῆς 34 σελίδος περὶ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς ἠθικὴν καὶ δογματικὴν διδασκαλίαν «καὶ ταύτην συστηματοποιημένην» κλπ.—Ὑπάρχουσιν ὑποθέσεις πλείονος ἐκτάσεως καὶ συζητήσεως ἐπιδεκτικαί, ἄλλως δ' ἴσως παρέλκουσαι. Ταύτας παραλείπων ὁ κ. Ἐλευθεριάδης, ἐν ἑτέρᾳ τινὶ ἐκδόσει τοῦ πρώτου τόμου τῶν «Μελετῶν», καλὸν νὰ ἐκταθῇ λεπτομερῶς εἰς ἐξέτασιν πάντων τῶν προνομίων, κατὰ τὰ παλαιότατα καὶ τὰ νεώτερα ἐπίσημα ἔγγραφα. Εὐχόμεθα πρὸς τοῦτο νὰ εὑρεθῇ τις, ὁ προστασίαν ὑλικὴν προσφέρων τῷ συγγραφεῖ, πρὸς τὸ καλὸν τῆς ἐπιστήμης. X

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΩΝ
ΚΑΙ ΟΙ
ΚΑΘΟΛΙΚΟΙ ΚΡΙΤΑΙ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ(1)
1261—1453

II

Ἀνδρόνικος Γ΄ ὁ Παλαιολόγος[15], ὁ ἐπικληθεὶς νεώτερος, ἀνελθὼν εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον (1328—1345) καὶ κατιδὼν τὴν ἀποτυχίαν τῶν προσπαθειῶν τοῦ πάππου αὐτοῦ Ἀνδρονίκου τοῦ πρεσβυτέρου, περὶ ἀνοργανώσεως τῆς δικαιοσύνης, ἐπελήφθη ἀμέσως καὶ οὗτος ταύτης ἐν ἀπάσῃ τῇ Αὐτοκρατορίᾳ.

Πρὸς ἐπιτυχίαν ὅμως τῆς προθέσεως αὐτοῦ ταύτης, πρὸ παντός, ἀπεφάσισεν ἀποφυγεῖν τὰ σφάλματα τοῦ πάππου αὐτοῦ Ἀνδρονίκου, τὰ γενόμενα κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀνασύστασιν τοῦ ἐκ δώδεκα δικαστῶν ἄλλοτε ἀκμάσαντος αὐτοκρατορικοῦ δικαστηρίου τοῦ Βήλου ἢ τοῦ Ἱπποδρόμου. Ἔκρινεν ὅθεν ὀρθόν, πρῶτον, ὅπως περιορίσῃ τὴν δικαιοδο-

(1) συνέχεια ἀπὸ τοῦ τεύχους 42.

15 Ἀνδρόνικος Γ΄ ὁ Παλαιολόγος, γεννηθεὶς τῷ 1296 ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἦν υἱὸς Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου, υἱοῦ Ἀνδρονίκου τοῦ πρεσβυτέρου· ἐγένετο συμβασιλεὺς μετὰ τοῦ πάππου αὐτοῦ Ἀνδρονίκου τοῦ Β΄ καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Μιχαὴλ πρωϊμώτατα, ἀλλὰ μόνον τῇ 14 μαΐου 1328 ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου ὡς μονοκράτωρ αὐτὸς, ἐξωθήσας σχεδὸν τὸν πάππον αὐτοῦ, γενόμενον ἕνεκα τούτου μοναχὸν, καὶ ἀποβιώσαντα μετ' ὀλίγον.

σίαν τοῦ παρ' αὐτοῦ ἱδρυθησομένου δικαστηρίου εἰς τὰς πολιτικὰς δίκας μόνον μεταξὺ τῶν κατοίκων Κωνσταντινουπόλεως· δεύτερον, ἵνα κανονίσῃ, ὅπως αἱ ἀποφάσεις αὐτοῦ, οὐχὶ μόνον καθ' ὁμοφωνίαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ πλειονοψηφίαν τῶν δικαστῶν λαμβανόμεναι, ὦσιν ἔγκυροι καὶ ἐκτελεστέαι· καὶ τρίτον, ἵνα διορίσῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει μόνον τέσσαρας δικαστάς, ἀντὶ δώδεκα, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἷς νὰ ᾖ ἐπίσκοπος.

Προκειμένου δὲ περὶ τῆς δικαστικῆς ὀργανώσεως ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἀπεφάσισεν, ἵνα διορίσῃ ἀνὰ ἕνα ἐκ τῶν ἀνωτάτων τούτων δικαστῶν εἰς πάσας τὰς μεγάλας πόλεις καὶ τὰ φρούρια τῆς Αὐτοκρατορίας πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ὑποθέσεων, κατὰ τὴν τότε διοικητικὴν διαίρεσιν, καθ' ἣν ἑκάστης ἐπαρχιακῆς περιοχῆς προΐστατο διοικητής, καλούμενος κεφαλατικεύων.

Πάντες δὲ οὗτοι οἱ δικασταί, οἵ τε ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ οἱ ἐν ταῖς πόλεσι καὶ τοῖς φρουρίοις παρὰ τοῖς κεφαλατικεύουσιν, ἔκρινεν ὀρθόν, πρὸς ἔξαρσιν τῆς λειτουργίας αὐτῶν, ἵνα ὀνομασθῶσι **Καθολικοὶ κριταὶ τῶν Ρωμαίων.**

Τί ἐσκόπει συμβολίσαι ὁ Ἀνδρόνικος διὰ τοῦ διορισμοῦ τῶν τεσσάρων (οὐχὶ τριῶν ἢ πέντε) τούτων δικαστῶν ἀδύνατόν τις ἐξηγῆσαι ἐκ τῶν σωζομένων πηγῶν· ἴσως δι' αὐτῶν προετίθετο τὴν ἀναπαράστασιν τῶν τεσσάρων ὑφισταμένων ἐν Κωνσταντινουπόλει δικαστηρίων κατὰ τὴν ἑνδεκάτην καὶ δωδεκάτην ἑκατονταετηρίδα, τοῦ δικαστηρίου τοῦ μεγάλου δρουγγαρίου, τοῦ προκαθημένου τῶν δημοσιακῶν δικαστηρίων, τοῦ πρωτοασηκρίτου καὶ τοῦ δικαιοδότου[16].

Τὴν ἵδρυσιν τῶν δικαστικῶν τούτων ἀρχῶν, ὁ Ἀνδρόνικος, ὅπως περιβάλῃ δι' αἴγλης καὶ σεμνείας μεγίστης, ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον, ἵνα ποιήσηται πανηγυρικῶς, τῇ ἐπιδοκιμασίᾳ καὶ συμπράξει τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ ἔαρ ὅθεν τοῦ 1329 μετὰ τὴν ἀτυχῆ πρὸς τὸν Ὀρχάνην ἐν Ἀσίᾳ ἐκστρατείαν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν Νικηφόρου τοῦ Γρηγορᾶ[17], τελουμένης τῆς θείας μυσταγωγίας ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἡσαΐου, μετὰ πολλῶν ἐπισκόπων, ἐν μέσῳ τοῦ θείου ναοῦ, προσεκάλεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ διώρισε «καθολικοὺς κριτὰς» τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοὺς τέσσαρας, προηγουμένως παρ' αὐτοῦ ἐκλεχθέντας ὡς ἀξίους, καὶ ἐνεχείρισεν αὐτοῖς ὡς σύμβολα τοῦ ἀξιώματος αὐτῶν τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ τὴν βασιλικὴν σπάθην. Ὑποτίθεται βεβαίως, ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἢ καὶ κατ' ἄλλην βραδύτερον, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτὸν πανηγυρικὸν τρόπον, διώρισε καὶ τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι καὶ τοῖς φρουρίοις τῶν ἐπαρχιῶν τοιούτους.

Ἐκ τῶν πρώτων τούτων τεσσάρων καθολικῶν κριτῶν τῶν ρωμαίων ἐν Κωνσταντινουπόλει διεσώθησαν ἡμῖν τὰ ὀνόματα δύο μόνον ἐξ αὐτῶν: τοῦ μητροπολίτου Ἄπρω[18] καὶ τοῦ ἀρχιδιακόνου Γρηγορίου Κλειδᾶ, καὶ τοῦτο, διότι αἱ παρ' αὐτῶν δοθεῖσαι ἐγγράφως ἔνορκοι ὑποχρεώσεις, **ὁρκωμοτικὰ**[19], αἱ ἐπιδοθεῖσαι δημοσίᾳ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, διετηρήθησαν ὑπὸ τοῦ χρόνου μέχρις ἡμῶν. Καὶ μητροπολίτης μὲν Ἄπρω κατὰ τὴν ζ' Ἀπριλίου τοῦ 1329 ἀναφέρεται ὁ Ἰωσὴφ[20], ὁ δὲ ἀρχιδιάκονος Γρηγόριος Κλειδᾶς ἐν ἔτει 1332 φαίνεται ὡς δικαιοφύλαξ[21].

Ὑποτίθεται ἀναντιρρήτως, ὅτι οἵ τε ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ταῖς χώραις καὶ τοῖς φρουρίοις διορισθέντες καθολικοὶ κριταὶ τῶν ρωμαίων, ὠνομάσθησαν πανηγυρικῶς ἐπ' ἐκκλησίας ἢ καὶ ἐγγράφως δι' αὐτοκρατορικῶν νεαρῶν διατάξεων, δι' ὧν ἐπακριβῶς καθωρίζοντο τὰ καθήκοντα αὐτῶν, μὴ σωζομένων ὅμως, καθόσον αἱ σωζόμεναι τοιαῦται **ἢ προστάγματα**, ὡς ἐπιγράφονται, εἰσὶ συμπληρωματικαὶ μᾶλλον διατάξεις, ἀφορῶσαι εἰς λεπτομερείας, π. χ. εἰς ἐπέκτασιν τῆς δικαιοδοσίας, ἐξασφάλισιν τοῦ ἀνευθύνου αὐτῶν καὶ τὰ τοιαῦτα.

Τρεῖς τοιαῦται συμπληρωματικαὶ δηλ. νεαραὶ διατάξεις ὑπάρχουσιν[22].

Διὰ τῆς πρώτης ὁ αὐτοκράτωρ ὑπόσχεται ἐνόρκως, ἐπομνύμενος τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον καὶ τὸν τίμιον σταυρὸν (καὶ διὰ τοῦτο ἐπιγράφεται **πρόσταγμα ὁρκωμοτικὸν**), τοῖς

(16) Παράβ. Κ. Εὐ. Ζαχ. Λίγγενταλ jus greeco-Romanum Pars III Νεαραὶ coll IV Νεαρ. 66 κεφ. 9. Οἱ πολιτικοὶ δικασταί, τουτέστιν οἱ τοῦ Βήλου καὶ τοῦ Ἱπποδρόμου, φαίνεται, διενέμοντο συμμέτρως εἰς τὰ τέσσαρα ταῦτα δικαστήρια πρὸς ἐκδίκασιν τῶν κατὰ παραπομπὴν ὑπὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ δικαστηρίου ὑποθέσεων.

17 Νικηφ. Γρηγ. Βυζ Ἱστ. ἔκδ. Βόν IX, 9 Ε΄. «Ὅθεν μετὰ πολλὰς ἡμέρας ἄπεισιν εἰς τὸν πατριάρχην Ἡσαΐαν . . . λῦσαι τὸν ἀφορισμὸν τῷ λαῷ . . . Τῷ μὲν οὖν λαῷ . . . συγχώρησιν ἔγγραφον ἐπ' ἄμβωνος ἀναγινώσκει τὴν ἱερατικὴν περιβαλόμενος στολὴν ἐν ὥρᾳ τῆς θείας μυσταγωγίας . . . τοῖς δὲ ἐπισκόποις συγκεχώρηκεν· ἔπειτα τὴν θείαν τελοῦντος μυσταγωγίαν σὺν πολλοῖς ἐπισκόποις καὶ πρεσβυτέροις τοῦ πατριάρχου, τέτταρας ἐκλεξάμενος ἄνδρας, οὓς αὐτὸς ἀξίους ὑπηρετήσειν ἔκρινε ταῖς πολιτικαῖς δίκαις, ὧν εἷς ἐκ τῶν ἐπισκόπων ἦν, τούτοις ἐν μέσῳ τοῦ θείου νεὼ τὴν τοῦ δικάζειν ἐνεχείρισεν ἐξουσίαν ὁ βασιλεύς, παραδοὺς αὐτοῖς καὶ τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ πρός γε τὴν βασιλικὴν σπάθην, καὶ ἅμα ἀπαιτήσας καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτῶν ὅρκους φρικωδεστάτους, ἀπροσωπολήπτως τε καὶ ἀδωροδοκήτως ποιεῖσθαι τὰς κρίσεις, πεποίηκε γὰρ αὐτὸς καὶ ἀναμφίλεκτον ἔχειν τὴν καταδίκην, ἐν τούτοις ἁλίσκοιντο, χωρὶς δοὺς ἀποχρῶντα καλῶς πρὸς ἑπέτειον πρόσοδον· καὶ ταῦτα μὲν τῇ δέ πῃ ἔσχε».

18 Ἡ πόλις Ἄπρως, ἡ τελείως καταστραφεῖσα μετ' ἄλλων πόλεων κατὰ τὸν 4ον αἰῶνα ὑπὸ τῶν ἐπιδρομέων γότθων καὶ οὔνων, καὶ ἀνακτισθεῖσα ὑπὸ Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου, ἐξ οὗ καὶ Θεοδοσιούπολις ἀπεκλήθη, μὴ διατηρήσασα ὅμως τὸ ὄνομα τοῦτο, ἔκειτο κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐπὶ τῆς μεγάλης στρατιωτικῆς ὁδοῦ μεταξὺ Μαλγάρων καὶ Ρεδαιστοῦ, ἔνθα σήμερον κεῖται τὸ τουρκικὸν χωρίον Καρμιέν.— Παράβ. Γ. Ι. Λαμπουσιάδου συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς μητροπόλεως Ἡρακλείας· Ἐκκλ. Ἀλήθεια 28 Ἰουλίου 1906 ἀρ. 30.

19 Ὁ Κ. Ε. Ζαχ. Λίγγενταλ ἐδημοσίευσεν ταῦτα ἐν τοῖς Heidelberg jahrb. 1836 σελ. 867 ἐπ. Παράβ. Κλεῖδα Μιλτ. Καραβοκυροῦ σελ. 125, ἔνθα παρατίθεται τοιοῦτον ὁρκωματικὸν ἐκ μεταφράσεως ὅμως ἐκ τοῦ γαλλικοῦ τῆς Histoire du droit Byzantin τοῦ Mortreuil III.

20 Παράβ. Acta et Diplom. Patr. (Miklosich) I. σελ. 146.

21 Παράβ. Acta et Diplom. Patr. Mi kl. III σελ. 105.

22 Παράβ. Ζαχ. Λίγγενταλ Jus greeco-Rom. Pars III Coll. V Νεαρ. 41, 42, 43 σελ. 688,

καθολικοῖς κριταῖς τῶν ρωμαίων, ἐφ' ὅσον δικαιοδοτοῦσιν ἄνευ **διακρίσεως προσώπου** τὴν αὐτοκρατορικὴν προστασίαν καὶ αὐτοὺς καὶ τὰς οἰκογενείας αὐτῶν, καὶ μετὰ θάνατον, κατὰ παντὸς μέλλοντος ἴσως ἐπιτεθῆναι καὶ μαχεσθῆναι ἕνεκα τῆς καταδίκης, ἣν μέλλουσιν ἀποφήνασθαι κατ' αὐτοῦ διά τινα κριθεῖσαν παρ' αὐτῶν ὑπόθεσιν. Δι' αὐτοῦ ἐπίσης ὁ αὐτοκράτωρ δέδωκεν αὐτοῖς τοσαύτην ἰσχὺν καὶ ἄδειαν, ἵνα, καὶ αὐτὸν ἂν καταλάβωσιν ἀδικοῦντα, ἐλέγχωσι μετὰ παρρησίας καὶ παντὶ τρόπῳ διάζωσιν εἰς τὸ ποιεῖν διόρθωσιν ἐντελεστάτην τῆς ἀδικίας. Οὕτω δὲ ὁ αὐτοκράτωρ θαρρεῖ καὶ ἐλπίζει, ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς οὐδεὶς τολμήσει ἀδικῆσαι καὶ πλεονεκτῆσαι τινὰ εἰς τὸ οἰκεῖον δίκαιον.

Διὰ τῆς δευτέρας, ἐπιγραφομένης καὶ ταύτης **πρόσταγμα**, ὁ αὐτοκράτωρ ἀποφαινόμενος, ὅτι, ἐπειδὴ περὶ πολλοῦ ποιεῖται τὴν δικαιοσύνην, διώρισε τοὺς καθολικοὺς κριτάς, ὁμόσαντας ἵνα θέτωσιν τὸ δίκαιον ὑπεράνω παντός, ἤδη διὰ τοῦ πρστάγματος τούτου διορίζεται τούτους ὡς **κεφαλάδας** ἐπὶ πάντων τῶν φρουρίων καὶ ἐδαφῶν τῆς Αὐτοκρατορίας, ἔχοντος ἔνδοσιν καὶ ἄδειαν ὅπως ἐπικαλῶνται τὴν προστασίαν καὶ βοήθειαν παντὸς, καὶ αὐτῶν τῶν καφαλαττικευόντων[23] καὶ παντὸς ἑτέρου. Διατάσσει δὲ πάντας, ἀνωτέρους καὶ κατωτέρους ὑπαλλήλους, ἐκτελεῖν τὰς διαταγὰς αὐτῶν ἐπὶ ἀπειλῇ παύσεως.

Τέλος ἡ τρίτη, καὶ αὐτὴ ἕτερον **πρόσταγμα** ἐπιγραφομένη, ἐπαναλαμβάνει ἀρχαίαν διάταξιν τῶν Βασιλικῶν[24], καθ' ἣν καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ τὰ ἀρχοντόπουλα τῆς βασιλείας **ἔλει ἑστῶτες** ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν καθολικῶν κριτῶν δικάζεσθαι καὶ λαμβάνειν τὴν ἀπόφασιν.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΘΑΛΗΣ Γ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ
δικηγόρος
καὶ καθηγητὴς τοῦ δικαίου ἐν τῇ Θεσλογ. Σχολῇ

23 Κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην ἑκατονταετηρίδα, τὸ ὑπολειφθὲν μέρος τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, ἐκτὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μετὰ τὸν καταμερισμὸν τοῦ κράτους ὑπὸ τῶν λατίνων, διῃρέθη εἰς ἰδίας περιοχὰς διοικητικὰς, περιλαμβανούσας πόλεις καὶ ἐξοχὰς, οἱ διοικηταὶ τῶν ὁποίων ἐκαλοῦντο **κεφαλαττικεύοντες**. Ἐν τῇ λατινικῇ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ κεφαλαττικεύων καλεῖται capitaneus, ὅπερ προῆλθεν ἐξ ἀνασ-ροφῆς καὶ ἐσφαλμένης μεταφράσεως τῆς Ἑλληνικῆς λέξεως **κατεπάνω**, ὅπως ἐκαλοῦντο οἱ τότε διοικηταὶ μεγάλων ἐπαρχιῶν.

24) Βασ. VI, 1, 114.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΕΛΑΓΟΝΙΑΣ
Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 125 καὶ ἡμερομηνίαν 19 ἀπριλίου 1909 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Μαρίας Π. Λιώρα, τὸ γένος Τερπίνα, κατοίκου Τυρνόβου, κατὰ Πέτρου Λιώρα ἐκ Τυρνόβου ὁρμωμένου, ὡς νόμιμον καὶ βάσιμον,

Κηρύσσει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων τέως ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως,

Καὶ ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ, ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως, τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς τε παρούσης ἀποφάσεως, τῶν πρακτικῶν καὶ τῶν σχετικῶν δικογράφων ὡς καὶ τῶν διαζευκτηρίων γραμμάτων, ἀνιόντα εἰς γρόσια τριακόσια ὀγδοήκοντα ἐννέα (ἀριθ. 389) καὶ προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν Μοναστηρίῳ τῇ 9ῃ Ἰουλίου 1909

Ὁ προεδρεύων 3

Παπᾶ Λουκᾶς παπᾶ Ἰωάννου Ὁ γραμματεὺς

Λεωνίδας Εὐθυμίου.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
Πνευματικὸν δικαστήριον

(Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 30 καὶ ἡμερομ. 30 Ἰουλίου 1909 ἐρήμην περὶ διαζεύξεως ἀποφάσεως),

Διὰ ταῦτα

Ἰδὸν καὶ τὰ ἄρθρα 77 καὶ ἐπ. καὶ 207 τῶν πατριαρχικῶν Δικονομ. Ὁδηγιῶν.

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον κατὰ πλειοψηφίαν,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 2100 καὶ χρονολογ. 25 ἀπριλίου 1909 περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν τῆς Κωνσταντινιᾶς Γρ. Πάρα ἢ Μπιρπίλη, τὸ γένος Ἰωάννου Μπαμπάκου, κατὰ Γρηγορίου Κωνσταντίνου Πάρα ἢ Μπιρπίλη, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει διαλυτέον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἐπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Πατρίδος» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ, ὡς ἡττηθέντι ἐν τῇ δίκῃ, τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντα εἰς γρόσια τριακόσια ἑβδομήκοντα καὶ ἓν (ἀρ 371) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος, ὡς καὶ τὴν δικηγορικὴν ἀμοιβὴν κατὰ τὸν νόμον.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ Ἐλασσῶνος Πολύκαρπος 3

Ὁ Α' γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
Πνευματικὸν δικαστήριον

Ἡ Ἀλεξάνδρα Ἐμμ. Ἰωαννίδου, τὸ γένος Ἀθανασίου Κουτελῆ, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὴ, τέως μὲν κάτοικος Ὑψωμαθείων Κωνσταντινουπόλεως νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον πέμπτην καὶ ὥραν 2 μ. μ. εὐρωπαϊστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς (ἀριθμ. 31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου Ἐμμανουὴλ Γ. Ἰωαννίδου, ξυλουργοῦ, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ καὶ κατοίκου Μ. Ἀγορᾶς (τσαρσῆ) Πόλεως, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτῆς ἀγωγὴ περὶ διαζεύξεως δικασθήσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», καὶ «Πατρίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 12 σεπτεμβρίου 1909

Ὁ πρόεδρος 3

† Ὁ Ἐλασσῶνος Πολύκαρπος Ὁ Α' γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΚΑΒΑΛΛΑΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Καλεῖται ὁ Θεόδωρος Εὐαγγέλου, καπνεργάτης, πρώην κάτοικος Καβάλλας, ἐκ Κιούπ-κιοϊ τῆς ἐπαρχίας Ζίχνης καταγόμενος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως ἐμφανισθῇ αὐτοπροσώπως ἢ διὰ πληρεξουσίου αὐτοῦ τὴν πρώτην τετάρτην ἡμέραν καὶ ὥραν τουρκιστὶ, μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς παρούσης, ἐνώπιον τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Καβάλλας ἐδρεύοντος ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου του Ἑλένης Κωνσταντίνου, κατοίκου Καβάλλας, ἐπὶ διαλύσει τοῦ μεταξὺ αὐτῶν ὑφισταμένου γάμου. Ἐὰν δὲν ἐμφανισθῇ, θέλει δικασθῇ ἐρήμην.

Ἐν Καβάλλᾳ τῇ 28 σεπτεμβρίου 1909.

Ἐκ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως.

Ὁ πρόεδρος
ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ξάνθης 3
† Ὁ Πέτρας Αἰμιλιανός.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΦΙΛΙΑΤΩΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Καλεῖται ὁ Γεώργιος Κατζιάρη, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, τέως μὲν κάτοικος τοῦ χωρίου Παλαμπᾶ καὶ γανωτὴς τὸ ἐπάγγελμα, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον πέμπτην, καὶ ὥραν 8ην τουρκιστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τοῦ φύλλου δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως λωρισμένου, ἐνώπιον τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Φιλιατῶν ἐδρεύοντος πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Εὐγενίας Γεωργίου Κατζιάρη, τὸ γένος Γεωργίου Ἀθ. Σιούτη, ὑπηκόου ὀθωμανῆς, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, κατοίκου Φατηρίου, ἐναγόμενος ἐπὶ τριετεῖ ἐγκαταλείψει. Προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἡμέραν δικάσιμον, ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τοῦ ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένου φύλλου «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Φιλιάταις τῇ 5 ὀκτωβρίου 1909.

Ὁ πρόεδρος
Οἰκονόμος Σωτήριος Παπασπυρίδωνος 3

ὁ γραμματεὺς
Ἱερεὺς Βασίλειος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΩΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Διατακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 18. ἡμερομ. 14 ὀκτωβρίου 1909 ἐρήμην ἐπὶ διαζεύξει ἀποφάσεως.

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ,

Δέχεται τὴν ὑπὸ χρονολ. 31 ἰανουαρίου ἐ. ἔ. ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Τιάγκας Ρ. Νικολάου,

Κηρύσσει διαλελυμένον τὸν τέως ὑφισταμένον γάμον μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐναγομένου Πέτρου Χρ. Βασιλάκη ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ τελευταίου τούτου,

Ἐπιτίθησιν αὐτῷ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως ὡς καὶ τῶν διαζυγίων, ἀνιόντα εἰς λεβ. 10 καὶ προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος,

Παρέχει αὐτῷ τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως τῶν ἐνδίκων μέσων κατὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως δημοσιευθησομένης τρὶς κατ' ἐπανάληψιν διὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένου φύλλου «Ἐκκλησ. Ἀλήθεια».

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη αὐθημερόν.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ μητροπόλει Φιλιππουπόλεως, 1909 ὀκτωβρίου 14.

Ὁ προεδρεύων
Ὁ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος 1
† Ἀρχιμανδρίτης Φώτιος

Ὁ γραμματεὺς
Γ. Θεοδωρίδης

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 162 καὶ ἡμερομ. 15 σεπτεμβρίου 1909. ἀποφάσεως,

Ἰδὸν κατὰ τὸν νόμον (ἄρθ. Ὀδηγ. 77, Ἐγκ. Πατρ. 6 ἰουνίου 1882,

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ,

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῆς ἐναγούσης Θεοδοσίας Καλαμάτα κατοίκου Χρυσοπόλεως καὶ Δημητρίου Ἐξοπούλου τέως κατοίκου Χρυσοπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ φαρμακοποιοῦ τὸ ἐπάγγελμα, γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου.

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Δημητρίῳ Ἐξοπούλῳ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως, ἀνιόντα εἰς γρ. 150, καὶ προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος, καὶ τὴν δικηγορικὴν ἀμοιβὴν συμφώνως τῷ νόμῳ καὶ

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ταχυδρόμου» καὶ «Ἐκκλησ. Ἀληθείας».

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Χαλκηδόνος αὐθημερον.

Ἐν Χαλκηδόνι τῇ 12 ὀκτωβρίου 1909.

Ὁ προεδρεύων
† Ὁ Δαρνουσίας Κωνσταντῖνος 1

Ὁ γραμματεὺς
ἱεροδ. Ἀπόστολος.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὐξ ἀριθμὸν 18 καὶ ἡμερομ. 22 ὀκτωβρίου 1909 ἐρήμην περὶ διαζεύξεως ἀποφάσεως.

Διὰ ταῦτα

Ἰδὸν καὶ τὰ ἄρθρα 77 καὶ 207 τῶν Πατριαρχικῶν Δικονομικῶν Ὀδηγιῶν,

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμὸν πρωτ. 17 καὶ ἡμερομ. 15 σεπτεμβρίου 1909 περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν τῆς Εὐαγγελινῆς Πασχάλη κατοίκου τοῦ χωρίου Καρασακλῆ κατὰ Κωνσταντίνου Ἀθανασίου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην.

Κηρύττει διαλυτέον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφισταμένον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἐπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» καὶ «Ἔβρου» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως.

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ ὡς ἡττηθέντι ἐν τῇ δίκῃ τὰ δικαστικὰ τέλη καὶ ἔξοδα ἀνιόντα εἰς γρόσια 324, προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν Διδυμοτείχῳ τῇ 24 ὀκτωβρίου 1909.

Ὁ προεδρεύων 1
ὁ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος
Οἰκονόμος Λεόντιος

Ὁ γραμματεὺς
Π. Ε. Βλαχόπουλος.

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ Λ'

ΑΡΙΘ.—44

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιτραμμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον κ. Μ. Βασιλείου Β γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου. Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ Βουλή—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἑλληνικὴ ὀρθόδοξος ἐκκλησία τῆς ἐν Νέᾳ Τόρκῃ κοινότητος «Ἁγία Τριάς»—Ἡ δικαιοσύνη ἐπὶ τῶν Παλαιολόγων καὶ οἱ καθολικοὶ κριταὶ τῶν ρωμαίων (συνέχεια καὶ τέλος)—Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

Η ΒΟΥΛΗ

τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἀπὸ τῆς 1 νοεμβρίου, καὶ οἱ ἀξιότιμοι βουλευταὶ πάντες σχεδὸν ἐγκαίρως προσῆλθον ὅπως ἕκαστος παράσχῃ τὴν συμβολὴν τῆς φιλοπατρίας, τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς πείρας αὐτοῦ πρὸς τὴν ποθητὴν τῆς κοινῆς ἡμῶν πατρίδος εὐδαιμονίαν. Ἡ Α. Α. Μ. ὁ συνταγματικὸς σουλτάνος Μεχμὲτ Ρεσὰτ εὑρίσκετο ἐν μέσῳ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν λαῶν, ὧν ἄρχει, καὶ ὁ λόγος ἀνεγνώσθη τοῦ θρόνου, καὶ δέησις καὶ εὐχὴ ὑπὲρ τοῦ μεγαλειοτάτου ἀνεπέμφθη, ἐν ἀνακτόρῳ σουλτανικῷ παραχωρηθέντι τῇ Βουλῇ καὶ τῇ Γερουσίᾳ πρὸς συνεδριάσεις. Καὶ κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐνάρξεως παρεστάθησαν καὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν οἱ ἐξοχ. πρεσβευταὶ καὶ ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης μετὰ τοῦ ἐκ τῶν σεβ. συνοδικῶν καὶ προέδρου τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου μητροπολίτου Νικαίας καὶ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ Ἀριστείδου βέη Κυριακοῦ, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ πνευματικοὶ ἀρχηγοὶ τῶν μὴ μουσουλμανικῶν ἐθνῶν.

Βουλὴ καὶ Γερουσία ἤρξαντο συγχρόνως τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν, καὶ διαφαίνεται παρ' ἀμφοτέροις ὁ ζῆλος ὁ πρὸς ἐργασίαν ὑπὲρ τῆς ἀναπτύξεως καὶ ποικίλης προόδου τοῦ Κράτους, ὅπερ οἰκοῦσιν ἑκατομμύρια ὑπηκόων ἀνηκόντων εἰς πολλὰς ἐθνότητας. Τὰ συμφέροντα αὐτῶν ὡς ὑπηκόων τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους εἰσὶν εἰς πάντας κοινά. Τὰ συμφέροντα αὐτῶν ὡς μελῶν ἰδίων ἐθνοτήτων καὶ κεχωρισμένων θρησκευτικῶν κοινοτήτων καὶ ἦσαν ἀπ' αἰώνων καὶ θέλουσιν ἐξακολουθήσει ὄντα οὐχὶ κοινὰ καὶ συγκεχωνευμένα μετὰ τῶν συμφερόντων ἐκείνης καὶ ταύτης τῆς φυλῆς.

Εἰς τὸν λόγον τῆς ἐγκαθιδρύσεως αὐτοῦ, πρὸ πολλοῦ μεμελετημένον βεβαίως, ὁ καὶ πάλιν, τὸ δεύτερον, ἐκλεγεὶς πρόεδρος τῆς Βουλῆς Ἀχμὲτ Ριζᾶ βέης τὸ θρησκευτικὸν ἑκάστου λαοῦ συναίσθημα, τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ὁλότητα τῶν ἐθίμων αὐτοῦ καὶ τῶν ἠθῶν καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν ἐθεώρησε, δικαίως, ἄξια σεβασμοῦ καὶ τηρήσεως, διότι ἐν αὐτοῖς ἐκήρυξεν ἐνυπάρχουσαν τὴν δύναμιν τῆς συνταγματικῆς κυβερνήσεως. Αὐτὰ φρονίμως ἐκήρυξε στηρίγματα τῆς κυβερνήσεως μᾶλλον ἰσχυρὰ ἢ τὴν δύναμιν τῶν ψήφων καὶ τὴν πρὸς

τὸ ὑπουργεῖον ἐμπιστοσύνην τῆς Βουλῆς. Οὔτε ἀνεμένομεν θεωρίαν διάφορον, διότι ἡ διάφορος διδασκαλία εὑρίσκεται εἰς τρομερὰν ἀντίθεσιν πρὸς ἐπισήμους δηλώσεις, ἃς ἡ Α. Θ. Π. καὶ οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ καὶ οἱ ἀξιότιμοι σύμβουλοι τοῦ Γένους ἤκουσαν ὄχι πρὸ πολλῶν ἡμερῶν ἀπὸ στόματος τῶν ἐξοχ. ὑπουργῶν καὶ τοῦ ἀξιοτίμου προέδρου τῆς Βουλῆς. Αἱ βεβαιώσεις αὗται γίνονται νῦν ἀπὸ γενικωτέρας ἀπόψεως ἐνώπιον τῶν ἀντιπροσώπων πασῶν τῶν ἐν τῇ Αὐτοκρατορίᾳ ἐθνοτήτων.

Ἡ ἀξιότιμος Βουλὴ τοῦ συνταγματικοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους ἔχει νὰ ψηφίσῃ νόμους καὶ διατάξεις ἀφορώσας εἰς τὴν ὑλικὴν καὶ τὴν ἠθικὴν ἀκμὴν καὶ τὴν εὐημερίαν τῆς κοινῆς ἡμῶν πατρίδος. Ὁρμωμένη ἐκ τῶν ἀρχῶν τούτων τοῦ ἀξιοτίμου προέδρου αὐτῆς, τοῦ παμψηφεὶ σχεδὸν ἐκλεγέντος καὶ συμμεριζομένη ταύτας, δύναται νὰ δείξῃ εἰς σύμπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον, τὸν συμπαθοῦντα πρὸς τὸ ἔργον τῆς συνταγματικῆς ἡμῶν Αὐτοκρατορίας, ὅτι τὴν τήρησιν καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸ θρησκευτικὸν ἑκάστου λαοῦ συναίσθημα, πρὸς τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα, πρὸς τὰ ἐθνικὰ ἔθιμα, πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἐκπαίδευσιν, πιστεύει καὶ κηρύττει στηρίγματα καὶ τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ πρὸς ἔνδοξον μέλλον βαίνοντος Κράτους.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Βασιλικαὶ ἑορταί.— Τῇ πέμπτῃ, 20 παρελθόντος μηνός, ἑορταζομένων τῶν γενεθλίων τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῆς Ἰταλίας Βίκτορος Ἐμμανουὴλ, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διεβίβασε διὰ τοῦ πανοσ. Μ. πρωτοσυγκέλλου καὶ τοῦ Α΄ γραμματέως τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου τῷ ἐνταῦθα ἐξοχ. πρεσβευτῇ τῆς Ἰταλίας τὰς ὑπὲρ ὑγιείας καὶ εὐδαιμονίας τοῦ ἑορτάζοντος βασιλέως εὐχὰς αὐτοῦ καὶ προσρήσεις.—Τῇ δευτέρᾳ, 2 ἀρξαμένου, ὁμοίας ἑορτῆς ἀγομένης ἐν τῇ Βελγικῇ πρεσβείᾳ, διὰ τῶν αὐτῶν ἀπεσταλμένων διεβιβάσθησαν τῇ Α. Ἐξ. τῷ πρεσβευτῇ τοῦ Βελγίου αἱ πατριαρχικαὶ προσρήσεις καὶ εὐχαὶ ὑπὲρ τοῦ ἑορτάζοντος μεγαλειοτάτου βασιλέως τοῦ Βελγίου.

Ἐπισκέψεις ἐπίσημοι.—Τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ἡ Α. Ὑψ. ὁ γερουσιαστὴς καὶ πρώην Μ. βεζίρης Φερὴτ πασᾶς.

Ἅγιον Ὄρος.—Ἀφίκετο εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν μεταβαίνων εἰς Μόσχαν ὁ τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Ἰβηριτικοῦ Μετοχίου ἡγούμενος πανοσλγ. ἀρχιμ. κ. Ἀμβρόσιος Ἰβηρίτης, ἀντικαθιστῶν τὸν πανοσ. ἀρχιμ. κ. Σωφρόνιον, οὗ τῆς ὑπηρεσίας ἡ περίοδος συνεπληρώθη.

Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια.—Ὑπὸ τῆς τὴν «Ἐκκλ. Ἀλήθειαν» διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς, ἐγκρίσει τῆς Α. Θ. Π., προσελήφθησαν ὡς συντάκται τακτικοὶ τοῦ θεολογικοῦ μέρους τοῦ φύλλου ὁ πανοσλ. ἀρχιμ. κ. Σωφρόνιος Σταμούλης, ἐπόπτης τῶν σχολῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, καὶ ὁ ἱερολγ. διάκονος κ. Χριστοφόρος Κνήτης, ἀρχειοφύλαξ, ὧν αἱ ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ κτηθεῖσαι γνώσεις, καὶ ὁ ζῆλος ὑπὲρ παντὸς ἔργου κοινωφελοῦς θέλουσι συντελέσει πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ μέρους ἐκείνου τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας», ὑπὲρ οὗ ἐτάχθησαν νὰ συνεργασθῶσι.

Πνευματικὸν δικαστήριον. — Τὸ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις πνευματικὸν δικαστήριον, δικάσαν ἐπὶ τῆς περὶ ἀναγνωρίσεως γάμου αἰτήσεως τῆς Ζωῆς θυγατρὸς Παντελῆ, δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 49 καὶ ἡμερομ. 19 ὀκτωβρίου 1909, ἀνεγνώρισε τὸν ἐν Μ. Ρεύματι κατὰ τὸ ἔτος 1863 τελεσθέντα γάμον αὐτῆς, μετὰ τοῦ θανόντος ἤδη Χρήστου Π. Κούρτεβιτς, κροάτου (χαρβάτου) ὡς ἔγκυρον, νόμιμα δὲ τὰ ἐκ τοῦ γάμου τούτου γεννηθέντα τέκνα.

Κανονικὴ ἄδεια.—Ἀπὸ τῆς προπαρελθούσης ἑβδομάδος ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν ἐπιστρέφων εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Διονύσιος.

Χοροστασία. — Τῇ κυριακῇ, 1 ἀρξαμένου, ἡ Α. Θ. Π. ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ κατὰ τὰ Ταταῦλα ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Δημητρίου, πυκνοῦ πλήθους ὀρθοδόξων ἐν αὐτῷ ἐκκλησιασθέντος, μετὰ δὲ τὴν θείαν λειτουργίαν ἔδωκε τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ μακαρίτου ἀνακτορικοῦ ἀρχιτέκτονος Βασιλάκη Ἰωαννίδου.

Φιλολογικὴ πεντηκονταετηρίς.—Ἐπὶ τῇ μετὰ ἓν καὶ ἥμισυ ἔτος συμπληρώσει πεντήκοντα ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ παρ' ἡμῖν Ἑλλην. Φιλολογ. Συλλόγου, τὸ σωματεῖον τοῦτο συνέστησεν ἐπιτροπείαν, μέλλουσαν νὰ σκεφθῇ περὶ τῆς ἐκπρεπεστέρας διεξαγωγῆς τῆς φιλολογικῆς ταύτης πανηγύρεως.—Γνωστὸν πᾶσιν ὅτι ὁ Σύλλογος συνεστήθη κατὰ τὰ μέσα ἀπριλίου 1861, ὅτι ἡ πρώτη αὐτοῦ συνεδρίασις συνεκροτήθη ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ μακαρίτου Χατζῆ Γεωργίου Κωνσταντινίδου (ἐν Σταυροδρομίῳ) καὶ ὅτι πρῶτος αὐτοῦ πρόεδρος ἐξελέγη ὁ ἀείμνηστος ἰατρὸς καὶ φιλόλογος Στέφανος Καραθεοδωρῆ.— Ἐκ τῶν ἱδρυτῶν τοῦ Συλλόγου σήμερον ἐπιζῶσιν ὁ ἰατρὸς Ἀλέξανδρος Ζωηρὸς πασᾶς, ὁ δικαιοφύλαξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ καθηγητὴς τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς κ. Κωνσταντῖνος Ζαχαριάδης καὶ ὁ τότε ταμίας κ. Θεμ. Κοσούδης.

Ἐκκλησιαστικὴ μουσική.—Ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ ἱεροψαλτῶν ἱδρύθη ἄρτι «Σύνδεσμος» αὐτῶν, οὗ σκοπὸς ἐτάχθη, καθ' ἃ λέγει τὸ καταστατικόν, ἡ ὑλικὴ βοήθεια τῶν πασχόντων αὐτοῦ μελῶν. Πᾶς ἕτερος σκοπὸς διεγράφη διότι, καθὼς ἡ «Φόρμιγξ» ἀναγγέλλει, κατά τινας,

ἦν ἐπόμενον νὰ γεννήσῃ μετέπειτα σκάνδαλα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον σοβαρά. Δύο γραμματεῖς, εἷς ταμίας καὶ ἕξ σύμβουλοι συνιστῶσι τὸ διοικητικὸν τοῦ Συνδέσμου συμβούλιον· καθ' ἑξαμηνίαν θέλει προεδρεύει, κατὰ τὴν σειρὰν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ψήφων ἃς ἔλαβον, εἷς τῶν συμβούλων «διοικῶν», οὐχὶ δὲ πρόεδρος, τοῦτο δ' ἐκρίθη φρόνιμον «καθ' ὅσον γνωστὸν ἐκ τῶν προηγουμένων ὅτι αἱ ἔρεις καὶ ἀντιζηλίαι, αἱ ἀπολήγουσαι οὐχὶ εἰς καλόν, ἀναπτύσσονται κυρίως ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ προέδρου». Τοῦ Συνδέσμου φέροντος τὸ ὄνομα «Ρωμανοῦ τοῦ μελωδοῦ», ἐξελέγη τὸ Συμβούλιον, ἐν ᾧ διακρίνονται τὰ ὀνόματα τῶν ἐλλογίμων κ. κ. Θεμιστ. Πολυκράτους, χορηγοῦ τοῦ ἑτεροφώνου χοροῦ τοῦ ναοῦ ἁγίου Γεωργίου Καρίτση, καὶ Ἰωαν. Θ. Σακελλαρίδου, δεξιοῦ ψάλτου τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου.

Παράβασις τῶν κειμένων θεσμῶν ἀξιοκατάκριτος παρατηρεῖται ἀπό τινων ἐτῶν παρὰ τοῖς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει κελλιώταις, ὅσων τὰ κελλία ἔχουσι δῆθεν μετόχια ἔξω τῆς Ἀθωϊκῆς Χερσονήσου. Ἡ τοιαύτη παράβασις ἐφείλκυσε καὶ ἄλλοτε τὴν προσοχὴν τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἥτις ἀπαιτεῖ καὶ ἐπιβάλλει σεβασμὸν πρὸς τὰ καθεστῶτα, πᾶσι μὲν τοῖς ἐκ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, ἰδίᾳ δὲ τοῖς ἀσπασθεῖσι τὸν μοναχικὸν βίον, οὗ κύρια γνωρίσματα ἡ ταπείνωσις καὶ ἡ ὑπακοή. Ὑπέμνησεν ἡ Ἐκκλησία καὶ ἄλλοτε τοῖς προϊσταμένοις ἁγιορειτικῶν κελλίων ρώσσοις ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται ἡ τέλεσις τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας ἐν ναΐσκοις εὑρισκομένοις, ἤτοι παρασκευαζομένοις, ἐντὸς τῶν μετοχίων τῶν κελλίων, ἀφοῦ καὶ ἡ καθίδρυσις ἐν πόλεσι μετοχίων τῶν ἁγιορειτικῶν κελλίων μόλις ἐκρίθη ἀνεκτή.

Εἰς τὸν ζητήσαντα ἄδειαν τελέσεως τῆς θείας ἱερουργίας ρῶσσον τοῦ κελλίου τῆς Τιμίας Ζώνης ἐντὸς τοῦ ἐν Γαλατᾷ μετοχίου ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἔδωκε τὴν ἀπάντησιν, ἣν ἐπιβάλλουσιν οἱ κανόνες καὶ τὰ ἐν γένει καθεστῶτα. Τὸ δικαίωμα τῆς διατηρήσεως ἐντὸς τῶν πόλεων μοναστηριακῶν μετοχίων ἀνεγνώρισεν ἡ Ἐκκλησία εἰς τὰς μονάς, διότι καὶ πρὸ τῆς ἁλώσεως ἦσκουν αὐτό. Πρό τινων δὲ ἑκατοντάδων ἐτῶν μοναί τινες ἁγιορειτικαὶ καὶ ἐντὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως αὐτῆς ἐκέκτηντο μετόχια μετὰ ναῶν ἢ προσευκτηρίων, καθὼς εἶχον αἱ μοναὶ Μεγάλου Σπηλαίου, Σουμελᾶ καὶ Κύκκου. Πρὸ τεσσαράκοντα σχεδὸν ἐτῶν, κατ' ἐπιείκειαν καὶ συγκαταβατικῶς, ἀνεχομένων ὧδε κἀκεῖσε τῶν κυριάρχων μονῶν, ἠνέχθη καὶ ἡ Ἐκκλησία τὴν ὕπαρξιν ἐν Γαλατᾷ δύο μετοχίων τῶν ἰσαρίθμων ἐν Ἁγίῳ Ὄρει σκητῶν, τῆς τοῦ προφήτου Ἠλιοῦ καὶ τῆς τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου. Τὸ κατ' ἐπιείκειαν καὶ κατὰ πολλὴν ἀνοχὴν δοθὲν δικαίωμα ταῖς σκήταις, ἤτοι μοναχικοῖς συνοικισμοῖς καθιδρυμένοις καὶ ὠχυρωμένοις διὰ σιγιλλίων πατριαρχικῶν καὶ συνοδικῶν, ζητοῦσι νὰ ὑφαρπάσωσιν ἢ νὰ ἰδιοποιηθῶσιν οἱ λεγόμενοι γέροντες τῶν κελλίων ἀπὸ εἰκοσιπέντε σχεδὸν ἐτῶν μυρίοις τρόποις ἐκβιάζοντες τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἄδειαν καὶ πειράζοντες τὴν μητρικὴν τῆς Ἐκκλησίας ἐπιείκειαν.

Μετόχιον ἱδρύον ἐν ἑαυτῷ μικρὸν εὐκτήριον καὶ ζητοῦν νὰ τελῇ ἱεροπραξίας, ἐναντίον τῶν μοναχικῶν θεσμῶν καὶ τοῦ μοναστηριακοῦ καθεστῶτος, ὅπερ ταὐτὸ καὶ ἀναλλοίωτον τηρεῖται παρ' ἡμῖν καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Ρωσσίᾳ, Μετόχιον τοιοῦτον ἀποβαίνει συνεντευκτήριον καὶ ἕδρα παρασυναγωγῆς ἐκκλησιαστικῆς· τὰς δὲ τοιαύτας παρασυναγωγὰς οἱ ἱεροὶ τῆς Ἐκκλησίας κανόνες οὔτε τὸ παράπαν ἐπιτρέπουσιν οὔτε ἀτιμωρήτους ἀφίνουσι.

Εἰδήσεις ἀνυπόστατοι ἔν τισι ρουμανικαῖς ἐφημερίσιν ἐξεδόθησαν πρό τινος, περὶ ὧν ὁ πρὸς τὴν ἀλήθειαν πᾶσιν ἐπιβαλλόμενος σεβασμὸς δικαιολογεῖ τὰς βραχείας ἡμῶν παρατηρήσεις, ἃς ποιούμεθα σήμερον πρὸς τοὺς ἐν Ρουμανίᾳ δημοσιογράφους. Ἡ «Ἐθνικὴ Φωνὴ» γράφουσα πρό τινος περὶ τῆς εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν κατὰ τὸν παρελθόντα ἰούλιον ἐπισκέψεως τοῦ καθηγητοῦ τῆς θεολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Βουκουρεστίου ἐλλογίμου κ. Δραγομήρου Δημητρέσκου καὶ τὴν περὶ αὐτῆς εἴδησιν ἀρυομένη, καθὰ βεβαιοῖ, ἀπὸ τοῦ παρ' ἡμῖν «Courrien d' Orient», διέδωκε τοῖς ἐν Ρουμανίᾳ, πρὸς ὑπορρίπισιν ἐθνολογικῶν φιλοτιμιῶν, ὅτι κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν, ἣν ὁ ἐλλόγιμος καθηγητὴς ἐποιήσατο τότε, κατὰ καθῆκον, εἰς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην, «προὔδωκε τὴν Ρουμανικὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον» ἐγχειρίσας τῷ πανιερωτάτῳ πατριάρχῃ μετάφρασιν ἑλληνικὴν τοῦ νέου καταστατικοῦ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας, ζοφεροῖς χρώμασι περιγράψας αὐτὸν —ἅμα δ' ἀνήγγειλεν ὅτι «ἡ ἱερὰ ρουμανικὴ Σύνοδος ἀσχολεῖται νῦν εἰς τὸ ζήτημα της ἀντικαταστάσεως ἐν τῇ θεολογ. σχολῇ τοῦ ἐπισήμου κειμένου τῆς τῶν Ο' μεταφράσεως διὰ τοῦ ἑβραϊκοῦ κειμένου».

Βεβαίως καὶ αὐτοὶ οἱ γράφοντες τὰς παραδοξολογίας ταύτας, ἐὰν ὦσιν ὀρθόδοξοι, θεωρήσουσι καθῆκον, κατὰ τὴν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως διέλευσιν αὐτῶν, νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν πανιερώτατον οἰκουμενικὸν πατριάρχην, ὡς πάντοτε πράττει ὁ ἐλλογιμώτατος καθηγητὴς κ. Δημητρέσκος, ὑποβάλλων ἅμα τῇ Α. Θ. Π. καὶ κατὰ τὰς μεγάλας τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἑορτάς, τηλεγραφικῶς, τὰς υἱϊκὰς αὐτοῦ προσρήσεις. Περιττὸν δὲ πρᾶγμα ἦν ἡ ἐπίδοσις ἑλληνικῆς μεταφράσεως ἐκκλησιαστικῶν καταστατικῶν καὶ συνοδικῶν πρακτικῶν καὶ συζητήσεων, ἀφοῦ πάντα τὰ ἐπίσημα γράμματα τῆς ἱερᾶς ρουμανικῆς Συνόδου καὶ τὰς ἀποφάσεις αὐτῆς ἐκδίδει καὶ καθιστᾷ γνωστὰς ἡ ἐπίσημος ἐφημερίς, ἢ μᾶλλον περιοδικόν, τῆς ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας «Biserica Ortodoxa Romana» ἡ ἀπὸ εἰκοσιδύο σχεδὸν ἐτῶν πρὸς τὴν «Ἐκκλησιαστ. Ἀλήθειαν» ἀνταλλασσομένη, καὶ ἀφοῦ εὑρίσκονται ἕλληνες δυνάμενοι νὰ μεταγλωττίσωσιν εἰς τὴν ἑλληνικὴν τὰ γραφόμενα αὐτῆς.

Ἐν γένει παρατηροῦμεν ὅτι, ὑπάρχουσιν ἐν Ρουμανίᾳ δημοσιογράφοι ζητοῦντες ἄνευ αἰτίας εὐλογοφανοῦς τὴν ὑπορρίπισιν φυλετικῶν παθῶν καὶ πρὸς τοῦτο κακῶς δραττόμενοι πάσης εἰδήσεως ἀναξιοπίστου καὶ πάσης ἀστείας διαδόσεως, ὅπως οἰκοδομήσωσιν ἐπ' αὐτῆς θεωρίας κακῶς μὲν ἠχούσας παρὰ τοῖς εὖ ἡγμένοις καὶ εὖ φρονοῦσιν ἀνθρώποις,

τεινούσας δὲ πρὸς ψύχρανσιν ἔτι μᾶλλον τῶν οὐχὶ θερμῶν σχέσεων μεταξὺ ταύτης καὶ ἐκείνης τῆς ἐθνικότητος.

Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας

Εὐσεβὴς δωρεά.—Ἡ ἐντιμοτάτη καὶ εὐσεβὴς ἐν Ζαγαζίκ κ. Χρηστίνα χήρα Βαητσοπούλου εἰς εὐεργεσίαν νέαν προῆλθεν, ἀληθῶς ἐπαίνων πολλῶν ἀξίαν. Ἐν τῷ ἐν Ζαγαζίκ Ὑποπροξενείῳ τῆς Ἑλλάδος ὑπεγράφη (τῇ 14 τοῦ μηνὸς 8)βρίου) δωρητήριον ἔγγραφον, καθ' ὃ ἡ εἰρημένη εὐεργέτις δωρεῖται εἰς τὴν ἐν Ζαγαζίκ ἑλληνικὴν κοινότητα οἰκίαν ἰδιόκτητον, ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅπως τὸ ἐκ τοῦ δευτέρου διαμερίσματος αὐτῆς μίσθωμα διατίθεται ἐπὶ μίαν πεντακετίαν ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Λεοντοπόλεως. Ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ «Πάνταινος» ὁ τὴν εἴδησιν ταύτην ἐξαγγέλλων προστίθησι· Τοιοῦτοι οἱ τῆς εὐσεβείας καὶ φιλοπατρίας καρποί, δι' οὓς ἀναδεικνύεται τὸ ὄνομα Βαητσοπούλου πολλῆς εὐγνωμοσύνης ἄξιον. Τὴν δωρεὰν ἀναγράφει πολὺ διαφόρως ὁ «Ταχυδρόμος» τῆς αὐτῆς πόλεως.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων

Ἡ ὀνομαστικὴ ἑορτὴ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανοῦ ἐπανηγυρίσθη ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα Ἁγιοταφιτικοῦ Μετοχίου, τὴν θείαν λειτουργίαν ἐπιτελέσαντος τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ παναγίου Τάφου πανιερ. ἀρχιεπισκόπου Νεαπόλεως κ. Ἀρσενίου. Ἐν αὐτῇ παρέστη ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ πανοσιολογ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Βενιαμὶν, ἑρμηνεὺς τῶν πατριαρχικῶν εὐχῶν καὶ τῶν ἀδελφικῶν προσρήσεων, ἃς καὶ τηλεγραφικῶς ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασε τῷ ἑορτάζοντι πατριάρχῃ τῆς Ἁγίας Πόλεως.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Κήρυγμα.—Ἱεροκήρυξ τῆς ἐπαρχίας Φωκίδος διωρίσθη ὁ πανοσλγ. ἀρχιμ. καὶ διδάκτωρ τῆς θεολογίας κ. Χρυσόστομος Νικολάου, ὃς ἤρξατο τοῦ ἐποικοδομητικοῦ ἔργου μεταβαίνων εἰς τὰ χωρία καὶ τὰς κωμοπόλεις τῆς ἐπισκοπῆς Φωκίδος, εὐαρεστῶν τοῖς εὐσεβέσιν ἀκροαταῖς.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ

Κοινότης ἑλλην. Ἁγίου Φραγκίσκου.—Κατὰ τὴν τελευταίαν τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος Ἁγίου Φραγκίσκου (Καλιφορνίας) συνεδρίαν ἐδόθη λογοδοσία τῶν ἐνεργηθέντων ὑπὲρ τοῦ κοινοτικοῦ ναοῦ ἐράνων, ἐξ' ἧς ἐγνώσθη ὅτι αἱ καθαραὶ εἰσπράξεις, ἐννοεῖται μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων, ἀνῆλθον εἰς 4120 φράγκα.

Ἑλλην. κοινότης Νόργουϊτς.—Οἱ ἐν Νόργουϊτς τῆς Κουνεκτικούτης ὁμογενεῖς, συμπαγέντες εἰς κοινότητα, προέβησαν εἰς ἐκλογὴν τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς συμβουλίου, μετεπέμψατο δ' ὡς ἱερατικῶς προϊστάμενον αὐτῶν τὸν ἐν Σάουθαμπριτς (Μασσαχουσέτης) ἐφημέριον αἰδεσιμ. κ. Ζαχαρίαν Παπαγεωργίου.

Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν ἀκμή.—Περὶ τῶν ἑλληνικῶν κοινοτήτων τῶν ἐν Βαλτιμόρῃ, Βασιγκτῶνι καὶ Φιλαδελφείᾳ (τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας) ἐπιστέλλουσιν εἰδήσεις τινὰς εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐφημερίδα «Ἀθηνᾶν» τοῦ Σικάγου, ἐξ ὧν ἡ πρόοδος αὐτῶν καὶ ἡ ἀμφιλαφὴς ἀκμὴ γίνεται γνωστή. Τῆς ἐν **Βαλτιμόρῃ** οἱ ἕλληνες ἀριθμοῦνται εἰς 250, κέκτηνται δὲ ναὸν ἀγορασθέντα ἀντὶ 60000 φράγκων καὶ ἱερέα τὸν αἰδεσιμ. πρεσβύτερον κ. Κωνστ. Δουρόπουλον· μέλος τῆς κοινότητός ἐστιν ὁ καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ John Hopkins κ. Σῶχος.—**Τῆς Βασιγκτῶνος** τὴν ἑλλην. κοινότητα ἀποτελοῦσι 500 μόνον ὁμογενεῖς, κεκτημένοι καὶ αὐτοὶ ναόν, οὗ ἐφημέριος διατελεῖ ὁ διδάκτωρ τῆς θεολογίας καὶ πρώην ἱεροκήρυξ ἐν Ἑλλάδι πανοσλγ. ἀρχιμ. κ. Ἰωακεὶμ Ἀλεξόπουλος.—**Τῆς** δὲ **Φιλαδελφείας** τὴν ὁμογενῆ κοινότητα ἀναβιβάζει ὁ γράφων εἰς 1800, ἐν μέσῳ ζῶντας ἑνὸς καὶ ἡμίσεως ἑκατομμυρίου κατοίκων. Οἱ τῆς Φιλαδελφείας ἕλληνες κέκτηνται ναὸν ἀγορασθέντα ἀντὶ 180000 φράγκων, ὧν τὰς 25000, προσήνεγκον οἱ φιλογενεῖς Ἀδελφοὶ Στεφάνου. Τὸν προϊστάμενον τῶν ἑλλήνων Φιλαδελφείας αἰδεσιμ. πρωτοπρεσβύτερον κ. Δημ. Πετρίδην ἐπαινεῖ ὁ ἐπιστέλλων, καλῶν ἄξιον τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ. Ἐπίσης ὁμοίους ἐπαίνους ἀναφέρει καὶ περὶ τῶν δύο ἑτέρων προϊσταμένων.

Ξέναι Ἐκκλησίαι

Αἱ ἀπὸ τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας ἀπεσχισμέναι νεοπαγεῖς χριστιανικαὶ κοινότητες τείνουσι πρὸς ἕνωσιν, ὡς ἀπεδείχθη κατὰ τὸ συνέδριον τῶν παλαιοκαθολικῶν, τὸ συγκληθὲν ἐν Βιέννῃ κατὰ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αὐγούστου. Οὕτως οἱ μαριαβῖται, ὧν ἐποιησάμεθα μνείαν ἐν τῷ 39 τεύχει τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», ἔλαβον ἤδη, τῇ βοηθείᾳ παλαιοκαθολικῶν, καὶ ἰανσενιστῶν καὶ συλλειτουργούντος καὶ ἀγγλικανοῦ ἐπισκόπου, τὸν πρῶτον ἐπίσκοπον αὐτῶν, χειροτονηθέντα ἐν Οὐτρέχτῃ τῇ 18 σεπτεμβρίου(ν.), τέως πρεσβύτερον κ. Κοβάλσκη. Κατὰ τὸ συνέδριον τοῦτο τῶν παλαιοκαθολικῶν, ἐν ᾧ εὐχετικὸν ἀνεγνώσθη γράμμα τοῦ σεβ. μητροπολίτου Πετρουπόλεως εἰς προσοχὴν τῶν παλαιοκαθολικῶν καὶ τῶν ὀρθοδόξων, οἱ ἐπίσκοποι ἐκείνων, καθὼς ἀγγέλλει ὁ «Πάνταινος», συνεφώνησαν ὡς πρὸς τὸν ὁρισμὸν τῆς «Ἐκκλησίας» πρὸς τὸν διατυπούμενον ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μόσχα Γικαρέτου ἐν τῇ Κατηχήσει αὐτοῦ τῇ διδασκομένῃ ἐν πᾶσι τοῖ ἐν Ρωσσίᾳ σχολείοι.—Ἡ καλλιέργεια τῆς ἰδέας τῆς ἑνώσεως πάντων τῶν ἀπὸ τῆς Ρώμης ἀπεσχισμένης θέλει ἐπενέγκει ποτὲ τὸ ποθητὸν ἀποτέλεσμα.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ἐξεδώκαμεν δύο ἐξ Ἀμερικῆς πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ἐπιστολὰς, τὴν τῆς ὁμογενοῦς ἐν Βοστώνῃ κοινότητος καὶ τὴν τοῦ Συλλόγου τῶν ἐφήβων ἐν Σικάγῳ. Σήμερον καθιστῶμεν γνωστὴν τῷ δημοσίῳ τὴν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ προϊσταμένου τοῦ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐπιστολὴν, ὡς πρώτων ἐγγράφως ἀναγγειλάντων τὴν ἔναρξιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ συνδρομῶν ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου.

Ἡ ἔκδοσις τῶν ἐπιστολῶν, ἐκπλήρωσις ἡμετέρας ὑποσχέσεως οὖσα, τεκμηριοῖ καὶ ἐγγράφως τόν τε σεβασμὸν καὶ τὴν εὐλάβειαν τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἑλλήνων πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν. Λυπούμεθα δ' ὅτι τινὰς τῶν ἐπιστολῶν διακρίνει τόσῳ ζέον καὶ θερμὸν αἴσθημα, ὥστε νὰ μὴ ᾖ δυνατὴ ἡ δημοσίευσις αὐτῶν. Ἡ τῆς «Ἁγίας Τριάδος» ἔχει οὕτως·

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔ. ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΤΗΣ ΕΝ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ
ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ

Τῷ παναγιωτάτῳ θειοτάτῳ τε καὶ σοφωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ κυρίῳ κυρίῳ Ἰωακείμ τῷ προσκυνητῷ ἡμῖν δεσπότῃ.

Παναγιώτατε δέσποτα,

Ἡ μετὰ πόνου πατρικὴ φωνὴ τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος πρὸς ἀξιοπρεπῆ καὶ ἐπαρκῆ συντήρησιν τοῦ κέντρου τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καὶ κυνήσεως ἀφίκετο ἀντιλαλήσασα καὶ μέχρις ἡμῶν τῶν ἐν τῇ μητροπόλει τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς βιούντων εὐπειθεστάτων καὶ ἀφωσιωμένων Αὐτῇ ἐλευθέρων καὶ ἀλυτρώτων τῆς μεγάλης πατρίδος τέκνων, συγκινήσασα ἁπαξάπαντας μυχιαίτατα.

Ἤρκεσεν αὕτη καὶ μόνη νὰ δώσῃ τὸ σύνθημα τῆς δράσεως καὶ κινήσεως μεταξὺ τῶν περὶ τὰ ἴδια ἀσχολουμένων· ἤρκεσεν αὕτη καὶ μόνη νὰ σημάνῃ τὸν κίνδυνον καὶ τὴν ἀπαραίτητον ἀνάγκην, ὅπως τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ κοινοτικοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος προβῇ εἰς ἐκλογὴν ἐπιτροπῆς, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἱερατικῶς προϊσταμένου αἰδεσ. κ. Μεθοδίου Κουρκουλῆ, πρὸς συλλογὴν ἐράνων προαιρετικῶν ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ πατριαρχικοῦ ταμείου, ἀναλογιζόμενον ὅτι ὄντως αἵ τε ἀνάγκαι μέγισται καὶ αἱ ἡμέραι πονηραί.

Τοῦ κινδύνου γνωστοῦ καταστάντος τὸ πρῶτον δημοσίᾳ ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα ἡμερησίας ἑλληνικῆς ἐφημερίδος ἡ «Πανελλήνιος» διὰ καταλλήλων δημοσιευμάτων καὶ ἐκκλήσεων πατριωτικωτάτων ἐκλήθησαν ἅπασαι αἱ ἀνὰ τὴν Συμπολιτείαν κοινότητες, σωματεῖα, πρόκριτοι καὶ λοιποὶ ὑπ' αὐτῆς τὸ πρῶτον καὶ ὑπὸ τοῦ λοιποῦ τύπου συμπράττοντος εἰς κοινὸν ἔρανον πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ κενοῦ ἱεροῦ πατριαρχικοῦ ταμείου. Ἐκλήθησαν καὶ καλοῦνται καθ' ἑκάστην δι' ἐνθουσιωδεστάτων ἄρθρων, προτροπῶν καὶ παραινέτεων ἅπαντες οἱ ἕλληνες νὰ ἐκδηλώσωσιν ἐμπράκτως τὴν πρὸς τὴν ἀνωτάτην ἱερὰν κορυφὴν τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Γένους ὀφειλομένην εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην, ἀποστέλλοντες τὸν ὀβολόν των.

Ἤδη λοιπὸν τῷ παραδείγματι τῆς ἡμετέρας κοινότητος στοιχοῦσαι καὶ αἱ λοιπαὶ ἀνὰ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς εὑρισκόμεναι σπεύδουσι προθυμοποιούμεναι, ὅπως ὑπερβῶσιν ἀλλήλας. Ὁ ἔνθεος δ' οὗτος ζῆλος καταλλήλως ὑπεκκαιόμενος θὰ παραγάγῃ καρποὺς ἀνταξίους τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ, ὃν ἔθετο ὡς βάσιν καὶ ἐπιδιώκει ἡ Ὑμετέρα θειοτάτη Παναγιότης.

Ἀληθῶς, Παναγιώτατε, ἐβραδύναμεν ν' ἀπαντήσωμεν εἰς τὴν φωνὴν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας οὐχὶ ἐξ ἐλλείψεως ἀγαθῆς διαθέσεως, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀντιξόου τῶν καιρῶν παρ'ἡμῖν· διότι ἄλλως καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἐκκλησίας κατανοοῦμεν, καὶ τί ἕκαστον μέλος ὀφείλει νὰ πράττῃ ὑπὲρ τῆς ἀληθοῦς αὐτῆς εὐκλείας δὲν ἀγνοοῦμεν, ἀλλ' ἀτυχῶς τὰ πράγματα δὲν ὑποτάσσονται πάντοτε ταῖς ἡμετέραις θελήσεσιν· οὐχ ἧττον ὅμως δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἡ Ὑμετέρα θειοτάτη Παναγιότης ἀποδέξεται εὐμενῶς τήν τε τηλεγραφικῶς ἐξ 122 λιρῶν Ἀγγλίας, ὡς πρώτην δόσιν, διαβιβασθεῖσαν ἀποστολὴν καὶ τὰς μελλούσας ἐπακολουθῆσαι. Ἐπισυνάπτομεν δὲ καὶ κατάλογον ἰδιαίτερον τῶν τε ὀνομάτων τῶν προσενεγκόντων καὶ τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ τόπου τῆς προελεύσεως, ἵνα οὕτω γνωρίσῃ ἡ Ὑμετέρα θειοτάτη Παναγιότης τοὺς εἰς τὴν πατρικὴν Αὐτῆς φωνὴν σπεύσαντας αὐθορμήτως καὶ προθύμως καὶ εὐλογήσῃ αὐτοὺς βιοπαλαίοντας ἐν τῇ ξένῃ.

Ἐπικαλούμενοι δὲ καὶ ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν τὰς θεοπειθεῖς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Ὑμ. θειοτάτης Παναγιότητος, ὑποδιατελοῦμεν κατασπαζόμενοι ἅμα τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιάν

τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος ἀφωσιωμένα καὶ πιστὰ ἐν Χριστῷ τέκνα

Ὁ ἐπὶ τῶν ἐράνων πρόεδρος
(πρεσβύτερος) Μεθόδιος Κουρκουλῆς

Ὁ γραμματεὺς
Χ. Ε. Οἰκονομίδης.

Υ. Γ. Ἐσωκλείστως τῇ παρούσῃ ἀποστέλλεται τῇ Α. Θ. Π. χρηματικὴ ἐπιταγὴ ἐπὶ American Express co., διὰ λίρας Ἀγγλίας st. 158 ἐπίσης προϊὸν τοῦ ἐνεργουμένου ὑφ' ἡμῶν ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ πατριαρχικοῦ ταμείου ἐράνου.

Μετὰ δέκα ἡμέρας ἐκδίδοται ΒΡΑΧΕΙΑ ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΗΜΩΝ ΔΙΚΑΙΩΝ ἔργον τοῦ συντάκτου τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας» κ. Μ. Ι. Γεδεών. Περιέχει **ἐντὸς, καὶ ἐν παραρτήματι** παλαιότατα τουρκικὰ ἐπίσημα γράμματα καὶ διπλώματα. Τιμᾶται 2 δράγκα ἐνταῦθα.

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΘΟΛΙΚΟΙ ΚΡΙΤΑΙ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ(1)

1261—1453

Οὕτω διευθετήσας τὰ τῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης Ἀνδρόνικος ὁ νεώτερος, εἶχεν ἐπὶ πολὺ τὴν πλήρη πεποίθησιν, ὅτι αὐτὴ ἐξηκολούθει ἀπροσωπολήπτως καὶ ἀδεκάστως ἀπονεμομένη. Εἰς τὴν ἰδέαν τῆς ἀμεροληψίας τῶν δικαστῶν ἐνισχύετο καὶ ἕνεκα τῶν παρ' αὐτῶν πανδήμως δοθεισῶν ἐνόρκων περὶ τούτου ὑποσχέσεων. Διὰ τοῦτο, καὶ εἰς τὰς εἰς αὐτὸν ἐπανειλημμένως μετά τινα καιρὸν γιγνομένας καταγγελίας περὶ τῶν καταχρήσεων τῶν καθολικῶν κριτῶν, οὐδεμίαν προσοχὴν ἔδιδεν, ὑποθέτων, ὅτι οὗτοι οὐκ ἐπελάθοντο τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ βασιλικῶν ἐνταλμάτων, καὶ ποιοῦνται ἀδεκάστους τὰς κρίσεις. Ἐπὶ τέλους ὅμως, ἐπειδὴ αἱ περὶ τούτου καταγγελίαι ἐγένοντο ἐπανειλημμένως καὶ μάλιστα παρ' ἀνθρώπων, ὧν ἡ φιλαλήθεια οὐκ ἦν δυνατὸν τεθῆναι ἐν ἀμφιβόλῳ, τὸ θέρος τοῦ 1337, τουτέστιν ὀκτὼ ἔτη μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῶν καθολικῶν κριτῶν τῶν Ρωμαίων ἀπεφάσισε καὶ συνεκρότησε συνέλευσιν[25] ἐν τῷ μεγίστῳ καὶ θείῳ ναῷ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας. Συναθροισθέντων δὲ ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων καὶ βήματος γενομένου, οὗ προκαθήσας ὁ Βασιλεὺς ἅμα τῷ Πατριάρχῃ, ἔλωκε τὴν ἄδειαν εἰς πάντα, βουλόμενον ἐξενεγκεῖν αἰτιάσεις καὶ καταγγεῖλαι ἐγκλήματα δωροδοκίας κατὰ τῶν τεσσάρων τούτων ἐν Κωνσταντινουπόλει καθολικῶν κριτῶν, ἵνα προσέλθῃ ἐνώπιον τῆς ὁμηγύρεως, καταγγείλῃ καὶ ἀποδείξῃ ταῦτα. Οὕτως **ἤγοντο πλεῖστα** καὶ **ἀναμφισβήτητα** καὶ **πλείω** τῶν ἀκουσθέντων τὰ **ἐγκλήματα**.

Ἐκ τῆς τοιαύτης πανδήμου καὶ πανηγυρικῆς διαδικασίας, κατὰ τὴν μαρτυρίαν Νικηφόρου τοῦ Γρηγορᾶ, μόνον ὁ εἷς ἐκ τῶν τεσσάρων δικαστῶν ἐφάνη ἀθῶος, μὴ προστριβέντος αὐτῷ τοῦ ἐγκλήματος τῆς δωροδοκίας· οἱ δὲ ἄλλοι τρεῖς, ὧν ἡ ἐνοχὴ ἦν ἀναμφισβήτητος, φοβηθέντες μήπως ὑπὸ τοῦ δήμου **διαρραγῶσι**, προλαβόντες, ὡμολόγησαν τὴν ἐνοχὴν αὐτῶν, ἑπομένως ἀπέδωκαν τὰ ληφθέντα δῶρα καὶ ἀπεβλήθησαν ἐκ τῆς θέσεως τοῦ δικαστοῦ· ὁ δὲ ἐπίσκοπος ἀπεστερήθη καὶ τῆς ἱερωσύνης· καὶ οἱ τρεῖς ὅμως ἐξώσθησαν τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων διαταγῇ τοῦ αὐτοκράτορος.

Τίς ἦν ὁ ἀθωωθεὶς κατὰ τὸ 1337 ἐκ τῶν τεσσάρων καθολικῶν κριτῶν ἀδύνατόν ἐστιν ἐξακριβῶσαι· δύναταί τις ὅμως μετά τινος πιθανότητος εἰκάσαι, ὅτι οὗτος ἦν ὁ ἀρχιδιάκονος Γρηγόριος Κλιδᾶς· καὶ διότι κατὰ τὸ 1332[26] φαίνεται ὡς δικαιοφύλαξ, ἀξίωμα ὅπερ οὐκ ἠδύνατο λαβεῖν, ἂν τότε καὶ ὑπόνοιά τις ὑπῆρχεν, ὅτι ἦν δωρολήπτης, καὶ διότι τῆς ἱερωσύνης, κατὰ τὸν Νικηφόρον Γρηγορᾶν, μόνος ὁ ἐπίσκοπος ἀπεστερήθη.

Περὶ ἑνὸς ὅμως τῶν καταδικασθέντων ὑπάρχει ἡ βεβαιότης, ὅτι οὗτος ἦν ὁ Μητροπολίτης Ἄπρω Ἰωσήφ, καὶ διότι ἦν ὁ μόνος ἐπίσκοπος, ὁ προσληφθεὶς παρὰ τοῦ Ἀνδρονίκου ὡς καθολικὸς κριτὴς τῶν Ρωμαίων, καὶ διότι σώζεται τοῦ 1342 συνοδικὴ ἀπόφασις[27] ἐπιβεβαιοῦσα τὴν καταδίκην τούτου, ὡς ἀναφέρουσα, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ ποτὲ μητροπολίτης Ἄπρω καὶ καθολικὸς κριτὴς «. . . ὁμοῦ τε τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα καὶ τὴν τῆς κρίσεως ἐνοχὴν παρῃτήσατο . . .» δωροληψίας ἔγκλημα καὶ πλεονεξίας αὐτῷ προσαπτομένου, «. . . . ὁ πρὸς τοῦτον πλησιασμὸν ἔχων καὶ ἐγγύτητα Μιχαὴλ Καβάσιλας . . . ὡς ἐκ παιδὸς ὑπ' αὐτοῦ παιδαγωγηθεὶς καὶ ἐπ' ἀνεψιᾷ γαμβρὸς καὶ γραμματεὺς τούτου γενόμενος...», ζητῶν ἤδη εἰς ἱερωσύνην προβιβασθῆναι, ἐθεωρεῖτο ὅτι εἶναι ἀνάξιος ταύτης παρὰ τινων, ἐνισταμένων κατὰ τῆς τοιαύτης αὐτοῦ αἰτήσεως, ὡς συνένοχος τοῦ ἐγκλήματος τῆς δωροδοκίας καὶ αἰσχροκερδείας· ἀλλ' ὁ Πατριάρχης καὶ ἡ Σύνοδος ἀθῶον εἶναι τοῦ ἐγκλήματος τὸν Μιχαὴλ Καβάσιλαν ἀπεφήνατο.

Βεβαίως οἱ οὕτωσὶ πανηγυρικῶς ἐξωσθέντες τῆς θέσεως τῶν καθολικῶν κριτῶν ἀμέσως ἀντικατεστάθησαν, καθόσον τὸ καθεστὸς τοῦτο καὶ τὸ δικαστήριον τῶν καθολικῶν κριτῶν φαίνεται διατηρηθέν. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1329, τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ, εὑρίσκει τις ἐν τῇ Βυζαντινῇ Αὐτοκρατορίᾳ καθολικοὺς κριτὰς τῶν Ρωμαίων συνεχῶς καὶ διαρκῶς μέχρι τῆς καταλύσεως αὐτῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ὀλίγον πρὸ τῆς ἁλώσεως, ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰωάννου τοῦ Ζ' τοῦ Παλαιολόγου (1424—1448) εὑρίσκει τις καθολικὸν κριτὴν τῶν Ρωμαίων[28]

(1) συνέχεια ἀπὸ τοῦ τεύχους 42 καὶ τέλος.

(25) Νικηφ. Γρηγ. Ἱστορ. Βυζ. XI, 3, Δ. ἐκδ. Βόν. «Ἐπεὶ δ' ἐκ πολλοῦ καὶ πολλάκις καὶ παρὰ πλείστων ἤκουεν ὁ βασιλεύς, ὡς οἱ κρίνειν ὁμωμοκότες ὀρθῶς καὶ μὴ παραφθείρειν ἐν μηδενὶ τὸ δίκαιον, περὶ ὧν καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς ἀνωτέρω φθάσαντες δεδηλώκαμεν, ἐκλαθόμενοι μὲν ἐκείνων ἐγγράφων καὶ φρικωδῶν ὅρκων, ἐκλαθόμενοι δ' ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ βασιλικῶν ἐνταλμάτων, οὐκ ἀδεκάστους ποιοῦνται τὰς κρίσεις· ἀλλὰ δῶρα λαμβάνουσιν ἀδεῶς καὶ κιβδηλεύουσι τὰς δίκας, καὶ τό γε μεῖζον, ὅτι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κρινομένων μερῶν δωροδοκοῦνται μὲν οὐ κατάστασιν δὲ καὶ πέρας τὰς δίκας παρέχονται, ἀλλ' ἑκατέροις ἀνὰ μέρος ἐγχειρίζοντες γραμματεῖα, ἀπόφανσιν δῆθεν τῆς κρίσεως ἔχοντα, εἶτα ἐκπέμπουσι τοῖς προτέροις ἐνεχομένους ἐγκλήμασι καὶ διαπληκτισμοῖς· ἐπεὶ οὖν ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα παρὰ πολλῶν ὁ βασιλεὺς ἤκουε, τὰ μὲν πρῶτα πείθεσθαι οὐκ ἠδύνατο, τὴν γενομένην ἐκ τῶν ὅρκων ἀσφάλειαν ἐνθυμούμενος· ὀψὲ δὲ βήματος γενομένου καὶ τῶν ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων συναθροισθέντων ἐν τῷ μεγίστῳ καὶ θείῳ νεῷ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, προκαθήσας ὁ βασιλεὺς ἅμα τῷ Πατριάρχῃ, πᾶσαν τοῖς βουλομένοις παρέσχετο χώραν ἐλέγχους κατὰ τῶν τοιούτων προφέρειν· καὶ ἤγοντο πλεῖστα καὶ ἀναμφισβήτητα καὶ πλείω τῶν ἀκουσθέντων τἀγκλήματα, καὶ ἵνα τἀν μέσῳ παρέλθωμεν, τῶν μὲν τεττάρων ὁ εἷς ἀθῶος ἀπήλλαξεν οὐ προστριβέντος αὐτῷ τοῦ τῆς δωροδοκίας ἐγκλήματος· οἱ δ' ἕτεροι δείσαντες μὴ διαρραγῶσιν ὑπὸ τοῦ δήμου, φθάσαντες ἑαυτῶν κατεψηφίσαντο, οἱ μὲν τῶν τε ληφθέντων χρημάτων ἀπόδοσιν καὶ τοῦ δικάζειν στέρησιν παντελῆ· ὁ δ' ἐπίσκοπος ἐπὶ τούτοις καὶ τὴν τῆς ἱερωσύνης ἀπαλλαγήν τε καὶ ἀλλοτρίωσιν· ἐξώσθησαν δὲ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων κελεύσει τοῦ Αὐτοκράτορος.

(26) Παραβ. Acta et Dplom. Patr. Miklosich, III σελ. 105.

(27) Παραβ. Acta et Diplom. Patr. Miklosich I σελ. 226.

(28) Παραβ. Ducange εἰς τὴν λέξιν κριτὴς ἐν τῷ παραρτήματι: «ὁ εἶτα ὑπὸ τὴν τουρκικὴν κυριαρχίαν πρῶτος Ἕλλην Πατριάρχης ἦν, πρὸ τοῦ 1453, καθολικὸς σεκρετάριος τοῦ βασιλέως Ἰωάννου καὶ καθολικὸς κριτὴς τῶν Ρωμαίων».

Γεννάδιον τὸν Σχολάριον, γενόμενον οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἀμέσως μετὰ τὴν ἅλωσιν.

Ἐπίσης κατὰ τὸ μεταξὺ διάστημα τῶν ἐτῶν 1329 καὶ 1453 συνεχῶς ἀναφέρονται καθολικοὶ κριταὶ τῶν Ρωμαίων· π. χ. ὑπάρχει συνοδικὴ ἀπόφασις τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1329[29], ἐξ ἧς φαίνεται ὑφιστάμενον τὸ δικαστήριον τῶν καθολικῶν κριτῶν τῶν Ρωμαίων· ἐπίσης κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα καὶ ἔτος (Ἀπρίλιον τοῦ 1329), ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ φαίνεται συνεδριάζων, ὡς κάθολικὸς κριτὴς τῶν Ρωμαίων, ὁ Μητροπολίτης Ἄπρω Ἰωσήφ, ὑπέρτιμος καὶ τόπον ἐπέχων τοῦ Εὐχαΐτων[30]· κατὰ τὸ ἔτος 1338 ὡς τοιοῦτος ἀναφέρεται ὁ μέγας διοικητὴς τοῦ Γλαβᾶ[31]· κατὰ τὸ 1340 ἐπίσης ὡς τοιοῦτος ὁ Νικόλαος τοῦ Ματαράγκου[32]· κατὰ τὸ 1345 ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφίας καὶ ποιμενάρχης πάσης Λυδίας κυρὸς Μακάριος ὁ Χρυσοκέφαλος[33]· κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1354 ἐν συνοδικῇ ἀποφάσει φαίνεται λαμβάνων μέρος ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Μανουὴλ ὁ Ἄγγελος[34] ὡς καθολικὸς κριτὴς τῶν Ρωμαίων· κατὰ τὸ 1393 ὁ Μητροπολίτης Νικομηδείας Μακάριος ἐστὶ καθολικὸς κριτὴς τῶν Ρωμαίων[35], ἐνῷ κατὰ τὸ ἔτος 1389 συνεδριάζων καὶ παλιν οὗτος ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ οὐκ ἦν εἰσέτι τοιοῦτος[36]· καὶ ἄλλοι πολλοί.

Ὡσαύτως, ἐκτὸς τῆς πρωτευούσης, ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις ἀναφέρονται καθολικοὶ κριταὶ τῶν Ρωμαίων· π. χ. ἐν Θεσαλονίκῃ ὁ πολὺς Ἀρμενόπουλος, ἐν Μισθρᾷ, ἐν Λήμνῳ[37] καὶ ἀλλαχοῦ εἰς πολλὰς πόλεις καὶ φρούρια. Ἀλλὰ καὶ τούτων ἡ λειτουργία καὶ ὁ βαθμὸς ἀδύνατόν ἐστι διευκρινισθῆναι. Τὸ ὑπολειφθὲν μέρος τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, ἐκτὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μετὰ τὸν ὑπὸ τῶν Λατίνων καταμερισμὸν τοῦ Κράτους, διῃρέθη εἰς ἰδίας περιοχὰς πόλεων καὶ ἐξοχῶν, ἐφ' ἑκάστης τῶν ὁποίων προίστατο εἷς καθολικὸς κριτὴς τῶν Ρωμαίων, ὡς καὶ εἷς ἀνώτατος διοικητικὸς ἄρχων, καλούμενος κεφαλαττικεύων.

Ἐνῷ ἡ δικαιοδοσία καὶ ἡ ἁρμοδιότης τοῦ δικαστηρίου τούτου τῶν καθολικῶν κριτῶν, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν σωζομένων Νεαρῶν διατάξεων τοῦ Αὐτοκράτορος ἐκτείνεται ἐφ' ὅλων τῶν ἑδαφῶν καὶ φρουρίων τῆς Αὐτοκρατορίας, ἐπὶ πάντων τῶν κατοίκων, τῶν ἀνωτέρων καὶ κατωτερων ὑπαλλήλων, τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν διοικητῶν καὶ ἐπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Αὐτοκράτορος, ὡς ὁ ἴδιος ἀξιοῖ, προκειμένου περὶ πάσης πολιτικῆς διαφορᾶς, ἐντελῶς ἀσαφὲς ἐστι, πῶς ἦν ὠργανωμένον τὸ δικαστήριον τοῦτο. Βεβαίως συνήρχοντο οἱ δικασταὶ ἐν ὁλομελείᾳ καθόσον μνημονεύονται ἔγγραφοι ἀποφάσεις τῆς ὁλομελείας τῶν δικαστῶν[38], ἑπομένως ἀνάγκη παραδεχθῆναι τούτους ὡς δικαστικὸν σῶμα (collegium), καὶ τοι ἀναφέρεται ὅτι ὁ Μητροπολίτης Ἄπρω εἶχε τὸν ἰδιαίτερον αὐτοῦ γραμματέα, ὅπερ πιθανὸν ὑπόνοιαν δοῦναι, περὶ ἰδίας ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν δικαιοδοσίας. Ἡ ἐν σώματι ὅμως λειτουργία τοῦ δικαστηρίου τούτου οὐδόλως ἀποκλείει τήν τε ἰδίαν δικαιοδοσίαν ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν, καὶ τὸ δικαίωμα, ὅπερ ἴσως παρεχωρήθη αὐτοῖς παρά τοῦ Αὐτοκράτορος, περιβαλόντος ἕνα ἕκαστον αὐτῶν διὰ κύρους καὶ ἰσχύος, ἵνα ἐκδίδωσι καὶ γνωμοδοτήσεις ἐπὶ διαφόρων νομικῶν ζητημάτων, τιθεμένων εἰς αὐτοὺς παρ' ἰδιωτῶν. Μεγίστη δὲ πιθανότης ὑπάρχει ὅτι αἱ ἔγγραφοι αὐτῶν αὗται γνωμοδοτήσεις βαθμηδὸν ἀπέκτησαν τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ κῦρος, ὅπερ εἶχον αἱ γνωμοδοτήσεις τῶν νομοδιδασκάλων ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Αὐγούστου[39].

III

Προκειμένου περὶ τῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης κατὰ τὰς τελευταίας ἐπὶ τῶν Παλαιολόγων ἑκατονταετηρίδας τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, ἄξιον πολλῆς παρατηρήσεως ἐστίν, ὅτι τὰ ὅρια μεταξὺ κοσμικῆς καὶ πνευματικῆς δικαιοδοσίας ἐπὶ μᾶλλον συγχέονται καὶ ἐξαφανίζονται. Ἐν τῷ συμβουλίῳ τοῦ αὐτοκράτορος παρακάθηνται οἱ ἀνώτεροι κληρικοί, καὶ ἀντιθέτως αὐτοκρατορικοὶ βαθμοῦχοι λαμβάνουσι μέρος εἰς τὰς συνεδρίας τῶν πατριαρχικῶν συνόδων· διὰ τοῦτο βλέπει τις εἰς τὰς δημοσιευθείσας πατριαρχικὰς καὶ συνοδικὰς ἀποφάσεις ἀναφερομένους ὡς παρακαθημένους ὀνομαστὶ τοὺς βαθμούχους, οἵτινες συνήθως λέγονται **παριστάμενοι**, καὶ εἰς μεταγενεστέρους χρόνους **συνεδριάζοντες** καὶ **δεσποτικοὶ ἄρχοντες**. Κατὰ τὸν διορισμὸν καὶ πασῶν τῶν ἐπισκόπων συμπράττει ὁ Αὐτοκράτωρ, καὶ ἀντιθέτως ὁ Πατριάρχης κατὰ τὸν διορισμὸν καὶ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν καθολικῶν κριτῶν. Εἰς θεολογικὰς ἔριδας λαμβάνουσι μερος ὅ τε Αὐτοκράτωρ καὶ οἱ λαϊκοὶ ἐν γένει, καὶ ἀντιθέτως νομο-

(29) Παραβ. Acta et Diplom. Patr. Miklosich I σελ. 153. Ἐξ αὐτῆς φαίνεται, ὅτι ὁ ἀνενεχθεὶς Γεώργιος Στρατηγὸς, Δομέστικος τῶν Δυτικῶν θεμάτων, ἐζήτει πρηγουμένως δικασθῆναι παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῶν καθολικῶν κριτῶν.

(30) Παραβ. Acta et Diplom Patr. Miklosich I,146 σελ.

(31) Παραβ. Acta et Diplom. Patr. Miklosich. I, 177 σελ.

(32) Παραβ. Acta et Diplom. Patr. Mikl. I σελ. 195.

(33) Παραβ. I. Βρετοῦ σελ. 120. Ἐδημοσιεύθησαν ἐν Βιέννῃ κατὰ τὸ 1793 ἰδ' λόγοι πανηγυρικοὶ αὐτοῦ.

(34) Παραβ. Acta et Diblom Patr. Mikl. I σελ. 245. Νικηφ. Γρηγ. Βυζαντ· Ἱστ. III ἔκδ. Βόν. κεφ. XVII, 31. 32 σελ. 152.

(35) Παραβ. Acta et Diplom. Aatr. Mikl. II 169.

(36) Παραβ. Acta et Diplom. Patr. Mikl. II σελ. 129. **Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Μακάριος**.

(37) Καὶ ἐν τῇ νήσῳ Λήμνῳ φαίνεται, ὅτι ὑπῆρχε δικαστήριον τῶν καθολικῶν κριτῶν, καθόσον ὁ Πατριάρχης γράφων συνοδικῶς πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Λήμνου κατὰ τὸ 1395, λέγει ὅτι «ἀνεγνώσθη συνοδικῶς ἥ τε ἀναφορὰ τῆς ἱερότητος καὶ **τὸ κριτηρόγραφον** τῶν **αὐτόθι** καθολικῶν κριτῶν Acta et Dipl. Patr. Mikl. II σελ. 236.

(38) Παραβ Acta et Dipl. Patr. Mikl. I σελ. 273. II σελ.236.

(39) Πρὸς τὰς γνωμοδοτήσεις ταύτας πολλὴν τὴν ἀναλογίαν ἔχουσιν αἱ μετὰ τὴν ἅλωσιν μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἐκδιδόμεναι, καὶ οὕτως εἰπεῖν ὡς συνέχεια ἐξακολουθήσασαι, **γνωμοδοτήσεις παρ' εἰδικοῦ νομικοῦ** ἐν τοῖς **Πατριαρχείοις**, αἱ καλούμεναι **ῥῆτραι** (περιβαλλόμεναι ὅμως τὸ Πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν κῦρος), καθὼς καὶ οἱ τουρκικοὶ **φετφάδες**. Καὶ αἱ ῥῆτραι καὶ οἱ φετφάδες, ὡς καὶ αἱ γνωμοδοτήσεις τῶν καθολικῶν κριτῶν ἐπέλυον πολλάκις ὁριστικῶς, καὶ ἐπιλύουσιν ἴσως ἔτι, πολλὰς διαφορὰς τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Περὶ ρητρῶν παραβ. τὰς ἐκ τῶν παραδόσεών μου τῆς ἱστορίας τοῦ Βυζ. Δικαίου ἐν τῇ Θεολγ. Σχολῇ δημοσιευθείσας ἐν τῇ Ἐκκλ. Ἀληθείᾳ τοῦ ἔτους 1901 ἀριθ. 21 καὶ 22.

μαθεῖς καὶ πρόσωπα κατάλληλα διὰ δικαστὰς ἀπαντῶνται σχεδὸν μόνον μεταξὺ τῶν κληρικῶν.

Πρὸς ταῦτα σχετίζεται ἡ μεγαλειτέρα ἐπέκτασις, ἣν πάντοτε λαμβάνει ἡ δικαιοδοσία τοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν ἐπισκοπικῶν συνόδων. Ἐνῷ πρότερον ἡ ἁρμοδιότης καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν γαμικῶν ὑποθέσεων ἠμφισβητεῖτο, βλέπει ἤδη τις αὐτοὺς ἀποφασίζοντας, οὐ μόνον ἐπὶ ζητημάτων ἀφορώντων τὴν περιουσίαν τῶν συζύγων, ἀλλὰ καὶ περὶ ζητημάτων ἰδιοκτησίας, κληρονομικοῦ καὶ ἐνοχικοῦ δικαίου.

Ἴσως ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐπέκτασιν ταύτην τῆς ἁρμοδιότητος ἔδωκεν ἡ ἐλλιπὴς πρόνοια περὶ τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης ὑπὸ τὴν Λατινικὴν κυριαρχίαν, ἀλλά, μετὰ τὴν ἀνίδρυσιν τοῦ βυζαντινοῦ θρόνου ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἡ ἀφορμὴ τῆς ἐπεκτάσεως ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι τὸ σύστημα τῶν τακτικῶν δικαστῶν κατ' ἐλάχιστον μόνον ἀνταπεκρίνετο εἰς τὰς ἐπ' αὐτῶν στηριζομένας προσδοκίας.

Καὶ ἡ μὲν ἐλλιπὴς πρόνοια περὶ τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης ὑπὸ τὴν Λατινικὴν κυριαρχίαν ἠνάγκασε τοὺς ἔχοντας διαφοράς **ἐκουσίως** ἀπευθύνεσθαι εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ δικαστήρια· τὸ σύστημα ὅμως τῶν τακτικῶν δικαστῶν, τὸ κατ' ἐλάχιστον μόνον ἀνταποκρινόμενον εἰς τὰς ἐπ' αὐτοῦ στηριζομένας προσδοκίας τοῦ λαοῦ, ἐπέφερε καὶ ἐδικαιολόγει τὴν **ἐπέμβασιν** τῶν πνευματικῶν δικαστηρίων. Ἀνέκαθεν, ἣν νόμιμον[40], ἵνα, ἐὰν ὁ κοσμικὸς δικαστὴς ἦν ὕποπτος ἢ ἀμελής, ὁ ἐπίσκοπος φέρῃ τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ὅτε οἱ λαϊκοὶ οὐκ ἔστεργον ὑποβληθῆναι ἑκουσίως εἰς τὰ πνευματικὰ δικαστήρια, ἀπεπειρῶντο τότε οἱ ἐπίσκοποι ἐξαναγκάσαι αὐτοὺς εἰς τοῦτο δι' ἀπειλῶν καὶ ἐπιβολῆς ἐκκλησιαστικῶν ποινῶν. Ἡ δικαιοδοσία δὲ τῶν κληρικῶν ἔλαβεν ἤδη, πρὸ τῆς πτώσεως τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, τὴν ἐπέκτασιν, ἣν εὑρίσκομεν ἐν ἰσχύϊ ἐπὶ τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας.

Ἐν Χάλκῃ κατ' Αὔγουστον 1909.

ΘΑΛΗΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ

δικηγόρος

καὶ καθηγητὴς τοῦ δικαίου ἐν τῇ Θεολογ. Σχολῇ.

(40) Νεαρὰ Ἰουστ. CIII (86) Βασ. VI, 21, 1 καὶ ἐπ.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΩΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Διατακτικὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 18. ἡμερομ. 14 ὀκτωβρίου 1909 ἐρήμην ἐπὶ διαζεύξει ἀποφάσεως.

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ,

Δέχεται τὴν ὑπὸ χρονολ. 31 ἰανουαρίου ἐ. ἔ. ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Τιάγκας Ρ. Νικολάου,

Κηρύσσει διαλελυμένον τὸν τέως ὑφισταμένον γάμον μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐναγομένου Πέτρου Χρ. Βασιλάκη ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ τελευταίου τούτου,

Ἐπιτίθησιν αὐτῷ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως ὡς καὶ τῶν διαζυγίων, ἀνιόντα εἰς λεβ. 10 καὶ προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος,

Παρέχει αὐτῷ τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως τῶν ἐνδίκων μέσων κατὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως δημοσιευθησομένης τρὶς κατ' ἐπανάληψιν διὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένου φύλλου «Ἐκκλησ. Ἀλήθεια».

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη αὐθημερόν.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ μητροπόλει Φιλιππουπόλεως, 1909 ὀκτωβρίου 14.

Ὁ προεδρεύων

Ὁ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος 2

† **Ἀρχιμανδρίτης Φώτιος**

Ὁ γραμματεὺς

Γ. Θεοδωρίδης

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 162 καὶ ἡμερομ. 15 σεπτεμβρίου 1909. ἀποφάσεως,

Ἰδὸν κατὰ τὸν νόμον (ἄρθ. Ὀδηγ. 77, Ἐγκ. Πατρ. 6 ἰουνίου 1882,

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ,

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῆς ἐναγούσης Θεοδοσίας Καλαμάτα κατοίκου Χρυσοπόλεως καὶ Δημητρίου Ἐξοπούλου τέως κατοίκου Χρυσοπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ φαρμακοποιοῦ τὸ ἐπάγγελμα, γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου.

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Δημητρίῳ Ἐξοπούλῳ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως, ἀνιόντα εἰς γρ. 150, καὶ προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος, καὶ τὴν δικηγορικὴν ἀμοιβὴν συμφώνως τῷ νόμῳ καὶ

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ταχυδρόμου» καὶ «Ἐκκλησ. Ἀληθείας».

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Χαλκηδόνος αὐθήμερον.

Ἐν Χαλκηδόνι τῇ 12 ὀκτωβρίου 1909.

Ὁ προεδρεύων

† **Ὁ Δαφνουσίας Κωνσταντῖνος** 2

Ὁ γραμματεὺς

ἱεροδ. Ἀπόστολος.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὐξ ἀριθμὸν 18 καὶ ἡμερομ. 22 ὀκτωβρίου 1909 ἐρήμην περὶ διαζεύξεως ἀποφάσεως,

Διὰ ταῦτα

Ἰδὸν καὶ τὰ ἄρθρα 77 καὶ 207 τῶν Πατριαρχικῶν Δικονομικῶν Ὀδηγιῶν,

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμὸν πρωτ. 17 καὶ ἡμερομ. 15 σεπτεμβρίου 1909 περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν τῆς Εὐαγγελινῆς Πασχάλη κατοίκου τοῦ χωρίου Καρασακλῆ κατὰ Κωνσταντίνου Ἀθανασίου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην·

Κηρύττει διαλυτέον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφισταμένον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἐπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» καὶ «Ἑβρου» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως·

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ ὡς ἡττηθέντι ἐν τῇ δίκῃ τὰ δικαστικὰ τέλη καὶ ἔξοδα ἀνιόντα εἰς γρόσια 324, προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν Διδυμοτείχῳ τῇ 24 ὀκτωβρίου 1909.

Ὁ προεδρεύων 2

ὁ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος Ὁ γραμματεὺς

Οἰκονόμος Λεόντιος **Π. Ε. Βλαχόπουλος.**

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ Λ'

ΑΡΙΘ.—45

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιγραμμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον κ. Μ. Βασιλείου Β γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου. Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρὸς τοὺς ἐν Ἄθω — Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικὰ — Ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης — Ὁ ἱερὸς κλῆρος καὶ ἡ πρὸς τὸν γάμον σχέσις αὐτοῦ — Ἀνάγνωσμα τῆς κυριακῆς (ΜΓ΄—ΜΕ΄) — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΑΘΩ

Ἀπό τινος αἱ παρ' ἡμῖν ἐφημερίδες ἐκδίδουσιν ἢ ὑπὸ τύπον χρονικῶν, ἢ ὑπὸ τύπον ἀνταποκρίσεων, εἰδήσεις ἐξ Ἁγίου Ὄρους, δι' ὧν οὐχὶ καλὴν παριστῶσι τὴν ἐκεῖ κατάστασιν· ἐπιστολαὶ δ' ἐκ τῆς ἁγιωνύμου χερσονήσου τείνουσι νὰ χιρακτηρίσωσι τὴν θέσιν τῶν ἱερῶν μονῶν οὐχὶ κανονικὴν, οὐ μόνον πρὸς τὴν προϊσταμένην αὐτῶν πνευματικὴν ἀρχὴν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀλλήλας. Πνεῦμα κοσμικὸν ἀτασθαλιῶν, ἐννοουμένων ἴσως διὰ τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ ζῶντας καὶ μάλιστα διὰ τοὺς τὴν ἡλικίαν νεαρὰν ἔχοντας, πνεῦμα ὑπερόφρυος τῶν κειμένων παραβιάσεως, ἐνεφανίζετο συνήθως εἰς συνοικισμοὺς μοναχικοὺς, καὶ ἐτάραττεν αὐτούς. Ὑπῆρχον ἐν τούτοις ἄνθρωποι πολύπειροι, γινώσκοντες ἀπὸ διδασκαλίας καὶ παραδόσεως, ὅτι καὶ ἡ ταπείνωσις καὶ ἡ ὑπακοὴ τῶν νεωτέρων πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ τούτων πρὸς τὰς καθεστηκυίας ἱερὰς ἀρχὰς καὶ κυβερνήσεις, ἐπεβάλλετο· καὶ ταύτην ὑπενθυμίζοντες καὶ καλλιεργοῦντες, κηρύττοντες καὶ ἐφαρμόζοντες ἐπανῆγον εἰς τὴν ὁδὸν τῆς φρονήσεως τοὺς ἐκτροχιαζομένους αὐτῆς· καὶ ἡ συναίσθησις τοῦ πταίσματος ἐξήγνιζε τὴν τῶν πταιόντων συνείδησιν καὶ διδάσκαλοι τῶν τοιούτων πρακτικῶν ἀληθειῶν ἀνεδεικνύοντο καὶ οὗτοι.

Ἀλλ' ἡ τῶν παρελθόντων αἰώνων κατάστασις ἐν γένει καὶ τὸ κοινῇ λεγόμενον περιβάλλον ἦσαν ἀλλοῖα τοὺς δὲ μοναχικοὺς συνοικισμούς τε καὶ θεσμοὺς ἔβλαπτον αἱ ἐξ ἀνθρωπίνων παθῶν ἐπήρειαι, συστήματα δὲ μοναχικὰ ἐκ στοιχείων οὕτως εἰπεῖν ὁμοειδῶν ἀπαρτιζόμενα διέφευγον ἐπηρείας ξενικὰς, ἐκείνας δῆλον οὖν, ὅσας ὀθνεῖαι προπαγάνδαι καὶ διδασκαλίαι τολυπεύουσι πρὸς κέρδος ἐκείνου καὶ τούτου τοῦ θρησκευτικοῦ συστήματος ἢ τῆς ἐθνολογικῆς ἐπικρατήσεως. Ἀπὸ ἑβδομήκοντα σχεδὸν ἐτῶν, ἡ τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους χερσόνησος, ἐγένετο στόχος ἐπιθέσεων οὐχὶ βεβαίως ἠθικὴν ἢ κανονικήν τινα θεωρίαν νέαν εἰσαγουσῶν, ἀλλὰ φυλῶν καὶ γλωσσῶν ἐπικράτησιν, καὶ τοῦτο, ἐναντίον τῶν παναρχαίων ἐθίμων καὶ καθεστώτων.

Οἱ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει μοναχοὶ βεβαίως εἰσὶ πλησιέστεροι πρὸς τὰ τελούμενα περὶ αὐτοὺς καὶ γινώσκουσι ταῦτα πολὺ λεπτομερέστερον ἡμῶν. τινὲς δὲ τούτων ἴσως ἔχουσι τὴν ἀξίωσιν, ὅτι καὶ διὰ διατριβῶν ἐφημέρων ἐζήτησαν νὰ διαφωτίσωσι τοὺς ὁμογενεῖς αὐτῶν, ἐν ἐφημερίσι καὶ περιοδικοῖς καὶ ἐν βιβλίοις

ἰδίοις, περὶ κινδύνων πολλῶν καὶ ποικίλων καὶ μεγάλων, ἐπικρεμαμένων ἐπὶ τοῦ μοναχικοῦ τῶν ἁγιορειτῶν πολιτεύματος καὶ καθεστῶτος.

Ὑπάρχουσιν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει σήμερον οἱ τοιοῦτοι καὶ ζῶσι, καὶ τιμῶνται βεβαίως ὑπὸ τῶν ὁμοεθνῶν αὐτοῖς. Ἐὰν ἐπιθυμῶσι νὰ τιμῶνται καθὸ κάλλιστα γινώσκοντες τὸ παρελθὸν τοῦ ἱεροῦ τόπου, ὃν οἰκοῦσιν, ἐὰν ἔχωσι τὴν πεποίθησιν ὅτι πονοῦσι τὸν τόπον καὶ κήδονται τῶν ἐν γένει συμφερόντων αὐτοῦ, καθῆκον ἔχουσιν, ἀναλαβόντες ἔργον διδασκάλου, νὰ φωτίσωσι τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς ὅτι, παρόμοιαι διαστάσεις καὶ σχίσματα καὶ λογομαχίαι, κατατέμνουσι τὰς ἠθικὰς δυνάμεις τῶν ὑπὲρ ἰδεῶν ὑψηλῶν καὶ γενναίων ἀγωνιζομένων, ἐμβάλλουσιν ὑποτρέφουσαι μεταξὺ ἀδελφῶν τὰ μίση καὶ τὰ πάθη τὰ ἀνθρώπινα, καὶ ἐν τοιαύταις διαιρέσεσιν ἰδέαι ξενικαὶ εἰσχωροῦσι καὶ κατακτῶσι, καθὰ κοσμικώτερον λέγομεν, τὸ ἔδαφος. Ἴσως ἐνταῦθα μάλιστα ἡ τοιαύτη φρᾶσις κυριολεκτικῶς ἐκφέρεται.

Ἂν εἰς τὸν κατὰ κόσμον βίον αἰσθήματα βίαια καὶ πάθη ἐννοῶνται, ἀλλ' εἰς σύστημα πολιτείας καὶ ζωῆς κεχωρισμένης ἀπὸ τῶν τυρβῶν τοῦ κόσμου, αἱ τοιαῦται ψυχικαὶ ἀδυναμίαι ἔπρεπε νὰ μὴ ἀκούωνται. Δέον νὰ περιορίζωνται, ἐξαπτόμεναι δέ τυχον καὶ νὰ περιστέλλωνται, ἀφοῦ καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ ζῶντος πληθυσμοῦ ἐλλείπει ἐκ τῶν μοναχικῶν τοῦ Ἄθω συνοικισμῶν, καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ βεβαίως αἰτίαι καὶ ἀφορμαὶ κοσμικαὶ ταραχῶν καὶ ἀντεγκλήσεων καὶ διαμαχῶν λείπουσι τὸν τόπον ἐκεῖνον.

Ἡ ἄτυφος τοῦ νοῦ καὶ τῆς γλώσσης ἐγκράτεια, ἡ ὑπακοὴ τῶν ἀδαῶν καὶ νεωτέρων εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν γηραιοτέρων καὶ πεπειραμένων ἐπανάγει εἰς ἠρεμίαν τὴν διασπασθεῖσαν εἰρήνην, εἰς δὲ τὴν πεντακυμίαν τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν ἐπιφαίνεται διαπλάττουσα ψυχάς τε καὶ καρδίας ἡ γαλήνη τῆς συνειδήσεως. Ἀλλὰ τὸ παράδειγμα τῆς ὑπακοῆς πρέπει νὰ δώσωσι καὶ αὐτοὶ οἱ γηραιοὶ καὶ τὴν ἡλικίαν προηγμένοι, γεραίροντες τὴν θεοδώρητον κιβωτὸν τῆς θρησκείας ἡμῶν καὶ γλώσσης, τὴν περὶ πολλοῦ ποιουμένην, τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ σύμπνοιαν, μεταξὺ τῶν τέκνων αὐτῆς, δῆλα δὴ τὴν μητέρα τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησίαν. Πονοῦσα πάντα τὰ ἐν τῷ κλίματι αὐτῆς ἱερὰ σεμνεῖα, καὶ πρὸς ἀρχὰς καὶ βασιλεῖς καὶ λαοὺς ὑπὲρ εὐκληρίας καὶ εὐεξίας αὐτῶν πρεσβεύουσα, καὶ δὴ καὶ σεβασμὸν ἀπαιτοῦσα πρὸς τὰς ἀποφάσεις καὶ σκέψεις καὶ γνωμοδοτήσεις αὐτῆς, θλίβεται ἐάν ποτε μάθῃ ὅτι εὑρέθησαν ἄνθρωποι διδάσκοντες ἑτέροις ὑπακοὴν αὐτοὶ παρακούοντες καὶ σκανδάλου παραίτιοι γινόμενοι. Πᾶσιν ὑπενθυμίζομεν ὅτι ἀποστολικὸν καὶ σοφὸν ἄρα παράγγελμα τὸ ἀπροσκόπους ἀεὶ γίνεσθαι τοὺς μοναχοὺς, καθὸ χριστιανοὺς ἀσπασθέντας τελειότερον βίου τύπον, «ἀπροσκόπους καὶ ἰουδαίοις καὶ ἕλλησι καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπισκέψεις ἐπίσημοι.— Τῇ παρασκευῇ, μετὰ μεσημβρίαν, ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ὁ ἐξοχ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν Δζαβὴτ βέης, γενόμενος ὑποδεκτὸς μετὰ τῶν ἰδιαζουσῶν εἰς τὴν περιωπὴν αὐτοῦ τιμῶν.

Νέοι μητροπολῖται.—Τῶν πρό τινος ψηφισθέντων μητροπολιτῶν ἀνεχώρησαν εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν τῷ σαββάτῳ οἱ πανιερ. Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Λουκᾶς, καὶ Βελεγράδων κ. Καλλίνικος, οὓς ἐκ μέρους τῆς Α.Θ.Π. προέπεμψεν ὁ ἱερολογ. τριτεύων. Ἐπίσης προέπεμψε καὶ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως κ. Βασίλειος.

ΔΗΛΩΣΙΣ τοῖς ἐλλογίμοις διδασκάλοις.— Ἐπειδὴ ἐνιαχοῦ ἐξ ἀφορμῆς τῆς στρατολογίας ἐξητήθη παρὰ τῶν διδασκάλων ὅπως, πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτῶν ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς θητείας καὶ ἀναγνώρισιν τῆς ἰδιότητος αὐτῶν ὡς διδασκάλων, ἐπικυρώσωσι τὰ διπλώματα αὐτῶν κυβερνητικῶς, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐνέβρινεν ἵνα δηλωθῇ τοῖς ἀνενεχθεῖσιν ὅτι, τὴν μὲν κυκερνητικὴν ἐπικύρωσιν τῶν διδασκαλικῶν διπλωμάτων, ὡς θίγουσαν τὸ σχολικὸν ἡμῶν καθεστὼς, δὲν ἐγκρίνει, δύνανται ὅμως οἱ βουλόμενοι ἐκ τῶν διδασκάλων νὰ ζητήσωσιν παρὰ τῆς οἰκείας ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς πιστοποιητικὸν τῆς τοιαύτης αὐτῶν ἰδιότητος.

ΡΩΣΣΙΚΑ ΚΕΛΛΙΑ.— Ἡ ἱερὰ Σύνοδος, ὑπ' ὄψιν λαβοῦσα αἴτησιν τοῦ ὁσιωτ. ἱερομονάχου κ. Πέτρου, γέροντος τοῦ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει κυλλίου τῆς Τιμίας Ζώνης, περὶ τελέσεως ἱερᾶς λειτουργίας ἐν τῇ ἐν Γαλατᾷ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἐν ᾗ καὶ παρεκκλήσιον διεσκεύασεν, ἀπεφάνθη ὅτι δὲν δύναται ν' ἀναγνωρισθῇ εἰς τὰ κελλία τοῦ Ἁγίου Ὄρους τὸ δικαίωμα τοῦ ἔχειν κοσμικὰ μετόχια, διότι τοῦτο ἀντιβαίνει πρὸς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς καὶ μοναχικοὺς κανόνας· ὅτι ἡ Ἐκκλησία κατὰ συγκατάβασιν ἀνεγνώρισε τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὅπερ ἔχουσι μόνον αἱ μοναί, καὶ εἰς δύο σκήτας· ἀλλ' ἡ ἐπιείκεια αὕτη καὶ συγκατάβασις ἀδύνατον νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὰ κελλία· καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ αὐτὰ ὡς παραναγωγὰς, παρὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας πηχθείσας ἄνευ κανονικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας, ὅπερ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται.

Ἱερατικὴ Σχολὴ Βερροίας.— Ὑπὸ τοῦ διευθύνοντος τὴν νεοσύστατον ἱερατικὴν ἐν Βερροίᾳ σχολὴν ἀναγγέλλεται δωρεὰ πέντε λιρῶν ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου κ. Μιχαὴλ Γρ. Κεχαγιᾶ, ὁρίσαντος αὐτὴν μάλιστα τακτικὴν καὶ ἐτησίαν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον καὶ διότι πρώτη τοιαύτη ἰδιωτικὴ δωρεὰ γίνεται πρὸς τὴν σχολὴν ταύτην, ἀναγράφεται ἐν ταῖς

ἐφημερίσιν, ἐλπίζομεν δ' ὅτι καὶ ἕτεραι θέλουσιν ἐπακολουθήσει αὐτῇ.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί —Τῇ κυριακῇ, 8 ἀρξαμένου, τὸν ἑορτάζοντα πανιερ. μητροπολίτην Σάρδεων καὶ σχολάρχην τῆς πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς κ. Μιχαὴλ Κλεόβουλον ἐπεσκέψατο καὶ συνεχάρη ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ὅστις καὶ τηλεγραφικῶς συνεχάρη τῷ τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἄγοντι πανιερ. μητροπολίτῃ Γάνου καὶ Χώρας κ. Σεραφείμ, τὰς πατρικὰς δ' εὐχὰς αὐτοῦ διεβίβασε διὰ τοῦ παν. Μ. πρωτοσυγκέλλου τοῖς τὴν ὀνοματικὴν αὐτῶν ἑορτὴν ἄγουσι τῷ ἐξ. Μιχ. Γρηγοριάδῃ πρώην ἡγεμόνι τῆς Σάμου, τοῖς ἐντίμοις βουλευταῖς κκ. Σάλτᾳ Μιτυλήνης, Τσελεμπίδῃ Χίου καὶ Στέλιῳ Λήμνου, καὶ τῷ πρώην μέλει τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου κ. Μ. Σιφναίῳ. — Ἐπίσης ἡ Α. Θ. Π. ηὔξατο τὰ δέοντα τῇ 26 παρελθόντος ὀκτωβρίου τῷ ἐκ τῶν γερουτιαστῶν καὶ πρώην ὑπουργῷ τῶν δασῶν καὶ μεταλλείων κ. Δ. Μαυροκορδάτῳ — σήμερον δὲ τηλεγραφικῶς συνεχάρη τῷ ἑορτάζοντι πανιερ. μητροπολίτῃ Σκοπίων κ. Βικεντίῳ.

Χοροστασία.—Τῇ κυριακῇ, ἑορτῇ τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν, ἐχοροστάτησεν ἡ Α. Θ. Π. ἐν τῷ πανηγυρίζοντι κατὰ τὸν Πλακτᾶν ἐπωνύμῳ ναῷ πεπληρωμένῳ ἐκκλησιάσματος εὐσεβῶν.

Ἐκκλησιαστικὴ μουσική.—Ὑπ' ὄψιν ἔχομεν τὸ τελευταῖον φυλλάδιον τῆς «Ἐθνικῆς Μούσης (Ε'—ΣΤ')» τῆς ἐκδιδομένης ὑπὸ τοῦ ἑλλογ. κ. Χ. Βλάχου. Ἡ ὕλη τῆς μουσικῆς ταύτης ἐφημερίδος καθίσταται παρ' ἡμέραν ἀξία μελέτης καὶ προσοχῆς, τὸ φύλλον τοῦτο ἄξιον ὑποστηρίξεως ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς, ἀκριβῶς διὰ τὸν ἀκραιφνῆ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν μουσικῆς, ἱερᾶς καὶ κοσμικῆς, ζῆλον τῶν ἐν αὐτῷ γραφόντων.

Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας

Ἐπισκέψεις ἐπίσημοι.—Τῇ 24 παρελθόντος μηνὸς, ἐπιτήμου γενομένης πρὸς τὴν Α. Ὑψ. τὸν χεδίβην παρουσιάσεως, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Χαλεπίου κ. Νεκτάριος ὑπέβαλεν ἐπὶ τῇ ἀφίξει αὐτοῦ, κατὰ τὸν «Πάνταινον», τὰς προρρήσεις τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, ὡς ὑπέβαλεν αὐτὰς καὶ κατὰ τὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἀναχώρησιν τῆς Α. Ὑψ. ὁ πανιερ. μητροπολίτης Τριπόλεως κ. Θεοφάνης. Ἐπὶ ταῖς πατριαρχικαῖς εὐχαῖς καὶ προρρήσεσιν, ὁ ὑψ. χεδίβης διὰ τοῦ πατριαρχικοῦ ἀντιπροσώπου καὶ μετ' ἐκφράσεων θερμῆς συμπαθείας ἐξήγγειλε τὴν εὐχαρίστειαν αὐτοῦ καὶ τὰς προρρήσεις πρὸς τὸν μακαριώτατον πατριάρχην.

Ἐπιστημονικαὶ ἔρευναι.—Ὑπ' ὄψιν ἔχομεν εὐσέλιδον τεῦχος, τίτλον μὲν φέρον «Ἡ θρησκεία καὶ ἡ ἠθικὴ τοῦ Σωκράτους», ἔργον δὲ ὂν τοῦ πανοσιολ. πρωτοσυγκέλλου τοῦ πατριαρχ. θρόνου Ἀλεξανδρείας κ. Γερασίμου Ἠλία. Πολλὰ συγγράμματα λαβὼν ὑπὸ μελέτην ὁ συγγραφεύς, ἀπὸ τῶν Πλατωνικῶν διαλόγων κυρίως μέχρι τῶν ὑπὸ ἑλλήνων γραφεισῶν Ἱστοριῶν τῆς φιλοσοφίας, ἐξετάζων δὲ λεπτομερῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ παρὰ Σωκράτει δαιμονίου, δεικνύει ὅτι παρὰ τῷ κλήρῳ τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας ἀπὸ τριετίας ἰδίᾳ θίασος φιλοπόνων λογίων κληρικῶν καταρτίζεται, ἀσχολουμένων εἰς ἐπιστημονικὰς ἐρεύνας, ἀξίας ἐπαίνου.

Ἐκκλησία Ἀντιοχείας

Ἱστορικὰ μνημεῖα.—Ἀνεκδότου χειρογράφου τὴν εὕρεσιν ἀναγγέλλων ὁ ἐπίσημος «Πάνταινος» (τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ἀλεξανδρείας) δίδει περὶ τούτου τὰς ἑξῆς εἰδήσεις Ὁ ἐν τῷ κοινοτικῷ γυμνασίῳ Δαμασκοῦ καθηγητὴς τῆς ἀραβικῆς κ. Ἀλέξανδρος Μαλοὺφ, ἀποσταλεὶς ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Γρηγορίου εἰς Χαλέπιον, πρὸς ἐξέτασιν τῶν εὑρισκομένων αὐτόθι χειρογράφων, ἀνεῦρε μεταξὺ αὐτῶν πολύτιμον συγγραφὴν τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας Μακαρίου (ΙΖ' αἰὼν), ἐν ᾗ ἐκτίθεται ἡ ἱστορία τῶν πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας, ἠρανισμένη ἐκ χειρογράφων τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ, κατατεθειμένων τότε ἐν Ἀντιοχείᾳ καὶ Δαμασκῷ. Τὴν συγγραφὴν ταύτην δικαίως ἐκτιμήσας ὁ μακαριώτατος πατριάρχης Ἀντιοχείας, διέταξεν ὅπως ἐκδοθῇ, μετάρρασιν δ' αὐτῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν μέλλει νὰ φιλοπονήσῃ, ὡς πληροφορούμεθα, ὁ παρ' ἡμῖν προϊστάμενος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου παν. ἀρχιμ. κ. Ἠλίας Στεφάνου. Ἡ ἔκδοσις ἔσται πολύτιμος, διότι τὸ πρῶτον νῦν θὰ γνωσθῶσιν αἱ περὶ τῶν δύο τούτων Πατριαρχείων ἐπίσημοι εἰδήσεις τῶν κωδήκων Ἀντιοχείας καὶ Δαμασκοῦ, οἵτινες ἐκάησαν, ὡς γνωστόν, κατὰ τὰς ἐν Δαμασκῷ γενομένας τῷ 1861 σφαγὰς τῶν χριστιανῶν, ὅτε τὰ Πατριαρχεῖα Ἀντιοχείας ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ πυρός.— Τοῦ Μακαρίου Ἀντιοχείας ὑπάρχει πρὸ πολλοῦ γνωστὸς ὁ κατάλογος τῶν πατριαρχῶν τῆς Θεουπόλεως ταύτης ἀραβιστὶ γραφεὶς καὶ μεταφρασθεὶς ὑπὸ Μιχαήλ τινος, ἱερέως, εἰς τὴν ἑλληνικήν. Ἐπίσης ὑπάρχει γνωστὴ καὶ ἡ ἀφήγησις τοῦ εἰς Ρωσσίαν τῷ 1652 ταξειδίου τοῦ ἀειμνήστου Μακαρίου, διαμείναντος ἐπί τινα καιρὸν καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει, γραφεῖσα ὑπὸ Παύλου τοῦ διακόνου αὐτοῦ καὶ μεταφρασθεῖσα εἴς τε τὴν ἀγγλικὴν πρὸ ἑβδομήκοντα καὶ πλέον ἐτῶν καὶ εἰς τὴν ρωσσικὴν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Ἐπίσκοποι ἐν Ἀθήναις.—Διατρίβουσιν ἐν Ἀθήναις, ἐπ' ἀδείᾳ, οἱ πανιερ. ἐπίσκοποι Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Ἰωάννης, Χαλκίδος καὶ Καρυστίας κ. Χρύσανθος καὶ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Γερμανός.

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΙΣ.—Ἐκ τοῦ Μεταλλείου Ἀκ- Δὰγ ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν παρατηρήσεις τινὰς σχετιζομένας πρὸς εἴδησιν, διαδοθεῖσαν διὰ τῆς ἐνταῦθα ἐκδιδομένης ἑλληνικῆς (χάριν τῶν τουρκικὴν λαλούντων ἑλλήνων) ἐφημερίδος «Ἀσίας»

ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 7 ὀκτωβρίου. Τὸν ὑποδιοικητὴν τοῦ τόπου παριστῶν διατριβογράφος τις ἀμερόληπτον ἄνδρα καὶ προστάτην τοῦ δικαίου, κρύπτει τὴν ἀλήθειαν, ἤτοι λυπηρὸν γεγονός· ὅτι χριστιανόν τινα ὑβρισθέντα ὑπὸ μουσουλμάνων ἐν μέσῃ ἀγορᾷ, καὶ ξυλοκοπηθέντα, ἀποστείλας ἀστυνομικὸν ὑπάλληλον μετὰ τεσσάρων χωροφυλάκων, κυκλωσάντων καὶ τὴν οἰκίαν τοῦ ὑβρισθέντος καὶ δαρέντος, συνέλαβε καὶ ἐφυλάκισεν. Ἡ ἀλήθεια οὕτως ἔχει, καὶ φρονοῦμεν ὅτι, μετὰ τὴν ἀκρίβωσιν τῶν πραχθέντων, ἡ σεβαστὴ κυβέρνησις θέλει πράξει τὸ δέον, ἵνα μὴ λαμβάνωσιν οἱ αὐθάδεις ἐν τῷ μέλλοντι περισσότερον θάρρος καὶ πράττωσι χειρότερα κατὰ τοῦ τὰ δίκαια αὐτοῦ ζητοῦντος χριστιανοῦ. Ἀλλ' εἰς ἐφημερίδα σκοπὸν ἔχουσαν νὰ χειραγωγῇ πάντας πρὸς ζήτησιν τῆς ἀληθείας, ἐπιβάλλεται πολλὴ προσοχὴ πρὸς ἀνεύρεσιν αὐτῆς. Ἐπίσημοι καὶ βάσιμοι πάντοτε πληροφορίαι εἰσὶν αἱ παρεχόμεναι ὑπὸ τῶν δημογεροντιῶν καὶ τῶν κοινοτικῶν κατὰ τόπους σωματείων. Εἰς αὐτὰς πρέπει νὰ πιστεύωμεν καὶ ταύτας πρώτιστα πάντων πρέπει νὰ ἐρωτῶμεν.

Η ΑΓΙΟΤΑΦΙΤΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

(συνέχεια ἀπὸ τοῦ 39 τεύχους)

Δ'.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

[Ἀναδιοργάνωσις τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος κατὰ τὸν ιστ' αἰῶνα—Αἱ διατάξεις τοῦ πατριάρχου Δοσιθέου—Ὁ βίος τῶν ἁγιοταφιτῶν—Παρέκκλισις ἀπὸ τῶν ἀρχαίων διατάξεων καὶ παραδόσεων—Ὁ κυβερνητικὸς «Κανονισμὸς» τοῦ Ρωμαϊκοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων—Τὸ πατριαρχικὸν φιρμάνιον—Ἐσωτερικοὶ κανονισμοὶ τῆς ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος—Διάγραμμα τοῦ κατὰ τοὺς κανονισμοὺς βίου αὐτῆς].

Κατ' αὐτὸν ἔτι τὸν ιστ' αἰῶνα, συνεπείᾳ τοῦ νέου σταδίου, εἰς ἐρρίφθη ἡ Ἀδελφότης, ἀναλαβοῦσα τὸν ὑπὲρ τῶν Προσκυνημάτων ἀγῶνα, ἤρξατο ἡ ἀναδιοργάνωσις αὐτῆς ὑπὸ τῶν πατριαρχῶν Γερμανοῦ καὶ Θεοφάνους, ἐπὶ τοῦ δευτέρου δὲ τούτου πατριάρχου εἰσήχθη καὶ τὸ κοινοβιακὸν σύστημα εἰς τὸν βίον τῆς Ἀδελφότητος, ἣν ὁ πατριάρχης Σωφρόνιος συνεκέντρωσεν ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν παλαιῶν παραδόσεων καὶ θεσμῶν, κατὰ τὸν ιζ' αἰῶνα ὁ πατριάρχης Δοσίθεος καθώρισε λεπτομερέστερον τὸ ὅλον σύστημα τῆς Ἀδελφότητος, ἐνισχύσας αὐτὴν ἐξωτερικῶς καὶ διὰ τῆς ἐξαγορᾶς τῶν κτημάτων καὶ μοναστηρίων τῆς διαλυθείσης Ἰβηρικῆς Ἀδελφότητος. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἔτι ἐκείνην εἶχον μορφωθῇ ἐν τῇ Ἀδελφότητι, πρὸς τῷ ἀξιώματι τοῦ σκευοφύλακος τοῦ Ἁγίου Τάφου, τηροῦντος ἔτι ποιάν τινα ἀνεξαρτησίαν ἀπέναντι τοῦ πατριάρχου, καὶ νέα ἀξιώματα, τὸ τοῦ δραγουμάνου καὶ τοῦ καμαράση, εἰς ἃ ἔτι βραδύτερον προσετέθη καὶ τὸ τοῦ ἀρχιγραμματέως. Διὰ σαφῶν δὲ διατάξεων καθώρισεν ὁ Δοσίθεος τὸ ἔργον ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, διασαφίσας καὶ διαγράψας τὴν πορείαν αὐτῆς. Ὁ Δοσίθεος τούτου ἕνεκα ὑπῆρξεν ἀνακαινιστὴς τῆς Ἀδελφότητος, ἥτις ἔκτοτε ὑπέστη μὲν διαφόρους ἐσωτερικὰς περιπετείας, ἔμεινεν ὅμως πάντοτε ἀσφαλὴς ἐπὶ τῶν παλαιῶν αὐτῆς παραδόσεων στηριζομένη. Ἐπάρατον ἐκήρυξεν ὁ μέγας πατριάρχης πᾶσαν οἱανδήποτε ἀπόπειραν πρὸς μεταβολὴν ἢ παρανόθευσιν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἀδελφότητος. Κύριον δὲ ἔργον τοῦ ἁγιοταφίτου καθώρισε τὴν ἀπαραμείωτον, ἔστω καὶ διὰ θυσίας τῆς ἰδίας αὐτοῦ ζωῆς, διαφύλαξιν «τῆς πατρικῆς καὶ προγονικῆς κληρονομίας, τῶν Προσκυνημάτων». Ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν τῆς Ἀδελφότητος πρῶτος ὁ Δοσίθεος καθώρισε τὸ συνοδικὸν σύστημα, ἔργῳ δὲ καὶ λόγῳ παρέστησεν ὅτι ὁ πατριάρχης τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔχει ἐν τῇ Ἀδελφότητι θέσιν ἡγουμένου καὶ οὐχὶ ἐπισκόπου, ἀπόλυτον ἀσκοῦντος ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν μοναχῶν τῆς ἰδίας παροικίας.

Συνεπείᾳ τούτου καὶ οἱ ἀρχιερεῖς τοῦ ἱεροσολυμιτικοῦ θρόνου εἶχον ἀπέναντι τοῦ πατριάρχου τῆς Ἱερουσαλὴμ θέσιν μοναχῶν. Ὅθεν ὁ διάδοχος τοῦ Δοσιθέου Χρύσανθος συμπληρῶν τὸ νομοθετικὸν ἔργον αὐτοῦ ἐξέδωκε διατάξεις περὶ τῶν ἀρχιερέων. Τὸ αὐτὸ ἔπραξαν ἐφεξῆς καὶ οἱ πατριάρχαι Μελέτιος καὶ Παρθένιος, ὅστις τῷ 1765 συνεταξεν, ἐξ 20 ἀπαρτιζόμενον ἄρθρων, Κανονισμὸν τοῦ ἐσωτερικοῦ βίου τῆς Ἀδελφότητος, πρὸς τῷ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἱεραρχίας καὶ τοῦ Γένους συνταχθέντι εἰδικῷ Κανονισμῷ περὶ τοῦ σκευοφύλακος τοῦ Ἁγίου Τάφου.

Οἱ ἁγιοταφῖται «ἀδελφοὶ» καὶ «πατέρες» ἀπετέλουν ἓν σῶμα καὶ μίαν ψυχήν, θεωροῦντες καὶ καλοῦντες τὸ κεντρικὸν αὐτῶν μοναστήριον τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου «ἅγιον ὀσπήτιον». Πάντες οὗτοι, πλὴν τῶν ἐν ταῖς διακονίαις ὄντων καὶ τῶν διευθυνόντων τὸ «Ἱερὸν Κοινὸν τοῦ Παναγίου Τάφου», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ὁποίου ὡς εἴδομεν συμπεριλαμβάνεται τό τε Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων καὶ ἡ Ἀδελφότης, «ἐπιτρόπων» τοῦ πατριάρχου, ἀπουσιάζοντος συνήθως ἐξ Ἱεροσολύμων, οὐδεμίαν ἄλλην εἶχον φροντίδα, πλὴν τῆς ἐπαγρυπνήσεως ἐπὶ τῶν Προσκυνημάτων καὶ τῆς τελέσεως τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν. Ἡ ἐν τοῖς κελλίοις ἢ ἐκτὸς τῶν κελλίων συνάντησις αὐτῶν ἦτο σπανία. Τὸ δὲ «ταξείδι», ὡς ἐκαλεῖτο ἡ πρὸς συνάθροισιν τῶν λογιῶν τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους περιοδεία, ἐπεβάλλετο εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἁγιοταφίτας, τοὺς φέροντας συνήθως τὸν βαθμὸν τοῦ «πρωτοσυγκέλλου». Οἱ περιοδεύοντες δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα ν' ἀποκτήσωσιν ἴδια χρήματα, πρὸς βίον ἀνετώτερον εἴτε πρὸς ἐπιδείξεις. Ὑπὸ τοῦ πατριάρχου ἢ τῶν ἐπιτρόπων αὐτοῦ ἐδίδετο μέρος τῶν συλλεγομένων ἐράνων, φιλοτιμίας ἕνεκεν, ὅπερ κατετίθετο συνήθως παρὰ τῷ σκευοφύλακι, καὶ προωρίζετο διὰ τὰ «μνημόσυνα» τοῦ κατόχου τέως «περιοδευτοῦ». Εἰς τὸν σκευοφύλακα ἐπίσης παρέδιδον οἱ περιοδευταὶ καὶ οἱ λοιποὶ πατέρες καὶ ἀδελφοὶ πᾶν πολύτιμον ἀντικείμενον. Κατὰ τὰς μεγάλας ἀνωμαλίας τοῦ 1821, καθ' ἃς ἡ Ἀδελφότης ὑπεβλήθη εἰς ὑπερβολικὰς χρηματικὰς θυσίας πρὸς διάσωσιν ἑαυτῆς καὶ τῶν ὀρθοδόξων τῆς Παλαιστίνης, ὑπόπτων καταστάντων ἕνεκα διαβολῶν τῶν ἐπιβουλευόντων τὰ ἱερὰ Προσκυνήματα, ὡς καὶ ἐν ἄλλαις ἐκτάκτοις περιστάσεσιν ἔπραττον, πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἐπώλησαν τὰ παρὰ τῷ

σκευοφύλακι πολύτιμα αὐτῶν ἀντικείμενα. Τὸ Σκευοφυλάκειον δὲ ἦτο ἀπρόσιτον καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πατριάρχην. Τράπεζα κοινὴ κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους δὲν ὑπῆρχεν, ἀλλ' ἐδίδετο εἰς τὸ κελλίον ἑνὸς ἑκάστου ἡ καθημερινὴ τροφή. Ὑπῆρχε δὲ μόνον ἡ λεγομένη «τράπεζα τοῦ ἐπιτροπικοῦ», ἐν ᾗ ἔτρωγον ὁ ἐπίτροπος τοῦ πατριάρχου μετὰ δύο τριῶν ἄλλων «γερόντων» καὶ ἐκτάκτως μετὰ φιλοξενουμένου ἐπισήμου προσκυνητοῦ. Ἡ ἐνδυμασία ἐδίδετο εἰς τοὺς ἀδελφούς ἀπὸ τοῦ κοινοῦ. Τὰ ῥάσα ἐκ μαλίνου ὑφάσματος «νεῖλι» καλουμένου τῆς Αἰγύπτου, τὰ «ἀντεριὰ» ἐκ πανίου βαμμένου. Τὰ ὑποδήματα ἦσαν ἁπλούστατα «γεμενιά». Κατωτέρας ἔτι ποιότητος ἐνδυμασία ἐδίδετο εἰς τοὺς «ὑποτρόφους» ἢ «ὑποτακτικούς» καλουμένους, οὓς μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐκλέγοντες οἱ περιοδευταὶ παρεχώρουν εἰς τοὺς «γέροντας» ἵνα μετ' αὐστηρότητος μεγάλης μορφώσωσι καὶ προπαρασκευάσωσι πρὸς τὴν διακονίαν τῆς Ἀδελφότητος. Οἱ ὑποτακτικοὶ ὤφειλον ἀπόλυτον ὑπακοὴν εἰς τοὺς γέροντας, οὐδ' ἔπρεπεν ἄνευ ἀνάγκης καὶ ἐντολῆς νὰ ἐμφανίζωνται πρὸ τῶν λοιπῶν πατέρων. Ἐν παλαιοτέροις χρόνοις οἱ ὑποτακτικοὶ καὶ διάκονοι ἔτι ὄντες δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ φορῶσιν ὑποδήματα. Αὐστηρὰ ἐπεκράτει πειθαρχία. Ὁ ἐλάχιστος ἔτι γογγυσμὸς ἐτιμωρεῖτο δι' ἀποπομπῆς. Πάντες δὲ οἱ μοναχοὶ ἔπρεπεν ἀναποφεύκτως νὰ διαιτῶνται καὶ νὰ διαμένωσιν ἐντὸς τοῦ κεντρικοῦ μοναστηρίου τῆς Ἀδελφότητος, τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, πλὴν τῶν ἐκτὸς αὐτοῦ ἢ μακρὰν τῶν Ἱεροσολύμων διακονίαν ἐχόντων.

Ἕνεκα τοιούτου αὐστηροῦ συστήματος, ὅπερ λεπτομερῶς καθώρισαν οἱ ἀοίδιμοι πατριάρχαι, διὰ τῶν διατάξεων αὐτῶν, ἠδυνήθη ἡ Ἀδελφότης νὰ διεξαγάγῃ τοὺς μεγάλους αὐτῆς ἀγῶνας ὑπὲρ τῶν Προσκυνημάτων, ἀλλὰ δυστυχῶς ἀπὸ τοῦ Κυρίλλου Β' πατριάρχου καὶ ἐξῆς ἤρξατό τις λυπηρὰ ἀπόκλισις τῆς Ἀδελφότητος, ἀπὸ τῶν παλαιῶν αὐτῆς παραδόσεων. Πολυτέλεια εἰσεκώμασεν εἰς αὐτὴν καὶ χαλάρωσις, ἐπικυνδύνως ἐπιδράσασα ἐπὶ τοῦ καθόλου βίου τῆς Ἀδελφότητος, ἥτις ἄλλως τε ὑφίστατο ἀπὸ μέρους τοῦ αὐταρχικοῦ ἐκείνου πατριάρχου καταπιέσεις, διαστρεφούσας τὴν πρὸς αὐτὴν ἀνέκαθεν καθορισθεῖσαν σχέσιν τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων. Τούτου ἕνεκα ἀφ' ἑαυτῆς παρουσιάζετο ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκπονήσεως θετικῶν κανονισμῶν, ἀφ' οὗ χρόνου μάλιστα ἡ Ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Χάττι Χουμαγιοῦν (1856), ἐπέτρεψεν εἰς τὰς ἐν τῷ Κράτει χριστιανικὰς Ἐκκλησίας νὰ ἀναδιοργανωθῶσι διὰ θετικῶν κανονισμῶν καὶ διατάξεων. Ὁ Κύριλλος ἀνθίστατο εἰς τοῦτο προκαλέσας τὰς δυσαρεσκείας τῆς Ἀδελφότητος, ἥτις μὴ ἀναγνωρίσαντα τὸ βουλγαρικὸν σχίσμα ἠναγκάσθη ν' ἀποκηρύξῃ αὐτόν. Μόλις δὲ τῷ 1875, ὅτε ἐπέκειτο ἡ ἐκλογὴ τοῦ πατριάρχου Ἱεροθέου (1875—1882), ἐσπευσμένως συνετάχθη ὁ νῦν ἰσχύων «Κανονισμὸς τοῦ Ρωμαϊκοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων» ἐπισήμως κυρωθεὶς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κανονισμὸς ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ ἀνέκαθεν ἰσχύοντος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἱεροσολύμων συστήματος, καθ' ὃ ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων εἶνε κατ' ἐξοχὴν «πατριάρχης τοῦ Ἁγίου Τάφου» ὡς ὀνομάζεται ἐν τῷ κανονισμῷ, ἔχων περὶ ἑαυτὸν τὴν Ἁγιοταφιτικὴν Ἀδελφότητα καὶ τὸν ἐνοριακὸν κλῆρον, καὶ συνδέων ἐν ἑαυτῷ τὰ καθήκοντα «πατρὸς καὶ πατριάρχου» ἤτοι ἡγουμένου καὶ ἐπισκόπου.

Ἕνεκα ὅμως τῆς σπουδῆς, μεθ' ἧς συνετάχθη ὁ κανονισμός, πρὸς ταῖς ἄλλαις αὐτοῦ ἐλλείψεσιν, ἃς ὑπεσχέθη ἡ κυβέρνησις νὰ ἐπανορθώσῃ ἐν τῷ μέλλοντι, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συμπεριλάβῃ τὰς λεπτομερείας τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων. Ἐκ τῶν 17 ἄρθρων, ἐξ ὧν σύγκειται, τὰ 11 ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ πατριάρχου, τὰ τρία τελευταῖα εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐπισκόπων, καὶ μόνον τὰ τρία πρῶτα πραγματεύονται περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ πατριάρχου καὶ τῆς συνόδου. Κατὰ τὰ ἄρθρα ταῦτα, παρὰ τῷ πατριάρχῃ ὑπάρχει ἀναποσπάστως Σύνοδος «ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ διαλύηται ἡ διαρκὴς ὁλομέλεια αὐτῆς,» ἀποτελουμένης ὡρισμένως ἐκ 15 μελῶν, ἤτοι ἐξ ἀρχιερέων καὶ ἐννέα ἀρχιμανδριτῶν. Ὁ διορισμός, ἡ παῦσις, ἢ ἀντικατάστασις τῶν μελῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ πατριάρχου («ἀφιεμένης τῆς αὐξήσεως ἢ ἐλαττώσεως ἢ ἀντικαταστάσεως τῶν μελῶν αὐτῆς εἰς τὴν κρίσιν τοῦ πατριάρχου»), ὅστις διατελεῖ πρόεδρος αὐτῆς. Ὑπὸ τῆς Συνόδου ἐξετάζονται πᾶσαι αἱ ὑποθέσεις, αἵ τε τῶν κληρικῶν καὶ τοῦ λαοῦ, τῶν ναῶν καὶ τῶν μοναστηρίων. Αὕτη συσκέπτεται περὶ τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, περὶ τῶν προσκυνημάτων καὶ περὶ παντὸς καθόλου ζητήματος, συζητοῦσα καὶ τελειωτικῶς ἀποφασίζουσα τὴν διεκπεραίωσιν πάσης ὑποθέσεως παμψηφεὶ ἢ κατὰ πλειοψηφίαν. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνόδου ἐκτελοῦνται ὑπὸ τοῦ πατριάρχου. Ἐν περιπτώσει νομίμου κωλύσεως τοῦ πατριάρχου, ἕνεκα ἀπουσίας ἢ ἀσθενείας, ἡ ἐνέργεια τῆς Συνόδου ἐξακολουθεῖ. Προεδρεύει δὲ αὐτῆς ὁ ἐπίτροπος αὐτοῦ. Κατὰ τὸ νόημα λοιπὸν καὶ τὰς σαφεῖς διατάξεις τοῦ ἐπισήμου κανονισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, ὁ πατριάρχης μετὰ τῆς Συνόδου ἀποτελοῦσι τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, μόνος δὲ ὁ πατριάρχης τὴν ἐκτελεστικήν. Οὐδεμία ἀπόφασις λαμβάνεται ἄνευ γνώμης καὶ ψήφου τῆς Συνόδου, πρὸ τῆς ὁποίας ἐξετάζεται πᾶν ἀνεξαιρέτως ζήτημα.

(Ἕπεται συνέχεια).

Ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΙΕΡΟΣ ΚΛΗΡΟΣ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΑΜΟΝ ΣΧΕΣΙΣ ΑΥΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΟΡΘΟΔΟΞΩ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

> «Ἡμεῖς καὶ παρθενίαν μετὰ ταπεινοφροσύνης θαυμάζομεν, καὶ ἐγκράτειαν μετὰ σεμνότητος καὶ θεοσεβείας γινομένην ἀποδεχόμεθα, καὶ ἀναχώρησιν τῶν ἐγκοσμίων πραγμάτων μετὰ ταπεινοφροσύνης ἀγάμεθα καὶ γάμου συνοίκησιν σεμνὴν τιμῶμεν» (Γάγγρ. Καν. 21).

Τὸ ζήτημα τῆς πρὸς τὸν γάμον σχέσεως τοῦ ἱεροῦ κλήρου γνωστὸν ὅτι κατέλαβεν οὐχὶ ἀσήμαντον θέσιν ἐν τῇ καθόλου ἱστορίᾳ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὡς ζήτημα καθαρῶς πειθαρχικοῦ χαρακτῆρος καὶ δὴ

συναφὲς πρὸς τὸν γάμον δέν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποφύγῃ κατά τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τὴν ἐπίδρασιν τοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς καὶ τῶν τάσεων, αἵτινες ἐπικράτουν ἑκάστοτε εἰς τὰς διαφόρους Ἐκκλησίας τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ τὸ πρῶτον αἱ κατὰ τόπους Ἐκκλησιαστικαὶ ἀρχαί, εἴτε ἐπίσκοποι εἴτε σύνοδοι, ἐκανόνιζον συνήθως τὰ τοιαύτης φύσεως ζητήματα. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ μεγάλη διαφορὰ ἥτις ἀνεφάνη ἔν τε τῇ πράξει καὶ τῇ νομοθεσίᾳ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας.

Ἱκαναὶ ἀληθῶς μαρτυρίαι δεικνύουσιν ὅτι ἐνῷ Ἐκκλησιῶν τινων οἱ κληρικοὶ παντὸς βαθμοῦ ἀπροκριματίστως διήγαγον ἔγγαμον βίον καὶ γενικῶς εἰπεῖν ὁ γάμος δὲν ἐθεωρεῖτο ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἱερωσύνην, τοὐναντίον ἀλλαχοῦ ὁ κλῆρος αὐστηρὰν ἦσκει ἐγκράτειαν ἐν ταῖς γαμικαῖς αὐτοῦ σχέσεσι, ἡ δὲ κατ' ἔθος καὶ αὐτογνωμόνως ἀσκουμένη ἀγαμία ἐλάμβανεν ὀσημέραι τὴν ἰσχὺν νόμου ὑποχρεωτικοῦ. Ὁμοίαν ποικιλίαν διὰ τὸν αὐτὸν λόγον παρουσιάζει καὶ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ νομολογία. Ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῷ τῷ Κώδικι τῆς ἡμ. Ἐκκλησίας κανόνες καθορίζοντες, ἐξ ἀντιδράσεως πρὸς ἐπιπολαζούσας τότε ἐσφαλμένας περὶ γάμου θεωρίας, ἀδιάλυτον τὸν γάμον τῶν κληρικῶν καὶ ἐξαίροντες τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἀξίαν, καὶ ἀφ' ἑτέρου κανόνες, οἵτινες ἐπιβάλλουσι τοῖς κληρικοῖς ὅπως ἀπέχωσι τῶν ἰδίων γαμετῶν καὶ τηρῶσιν αὐστηρὰν ἐγκράτειαν παντάπασι μὴ διαφέρουσαν τῆς ἀγαμίας.

Δι' ὃν λόγον ἔφθημεν εἰπόντες ἡ διαφορά, ἥτις παρουσιάζεται εἴς τε τὴν πρᾶξιν καὶ τοὺς ἀρχαίους τῆς Ἐκκλησίας κανόνας, τοπικὴν ὅλως σημασίαν καὶ ἰσχὺν κέκτηται. Τὸ ἡμέτερον ὅμως ζήτημα διήνυσε τὴν πορείαν αὐτοῦ διὰ μέσου τῶν αἰώνων μέχρις οὗ τέλος, ὅτι ὑπέστη ὁ κατάλληλος χρόνος, ἡ **Ἐκκλησία** ἀνέλαβεν, ὅπως κυμφώνως πρὸς τὰς ἀνάγκας αὐτῆς διακανονίσῃ τὰς ὑφισταμένας ἐν τῇ βίῳ αὐτῆς διαφορὰς καὶ καθορίσῃ διὰ κανόνων καθολικὸν κῦρος ἐχόντων ὁμοιόμορφον ἀνὰ τὴν Ἐκκλησίαν τὴν πρὸς τὸν γάμον σχέσιν τοῦ ἱεροῦ κλήρου. Ἐπὶ τῶν ἐπισήμων τούτων ἀποφάσεων στηρίζεται τὸ σύστημα ὅπερ ἀπεδέχθη καὶ ἠκολούθησεν ἐν τῇ πράξει ἡ Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία.

Ὡς γνωστὸν συνῳδὰ τοῦ κρατοῦσιν ἐν τῇ ἡμετ. Ἐκκλησίᾳ θεσμίοις οἱ ἔγγαμοι δύνανται, ἐξακολουθοῦντες τὸν ἔγγαμον βίον, νὰ ἀναχθῶσιν εἰς πάντας τοὺς βαθμοὺς τῆς ἱερωσύνης, πλὴν τοῦ ἐπισκοπικοῦ δι' ὃν ἡ ἀγαμία ἢ ἡ τοπικὴ τῶν συζύγων διάστασις θεωρεῖται ἀναγκαία. Οἱ κληρικοὶ ὅμως ἅπαξ ἱερωθέντες κωλύονται ὡς τοιοῦτοι νὰ ἔλθωσιν εἰς γάμον.

Ὁ θεσμὸς οὗτος τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας προφανῶς δὲν ἀπέκοψε μὲν πάντα μετὰ τοῦ γάμου δεσμὸν, διακρίνεται ὅμως τοῦ συστήματος τοῦ διέποντος τὰς γαμικὰς τῶν λαϊκῶν σχέσεις*. Ἐντεῦθεν ἀφ' ἑνὸς μὲν δικαιολογεῖ τὸν τίτλον τῆς παρούσης μελέτης, ἀφ' ἑτέρου δὲ παρέχει ἡμῖν τὸ διάγραμμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀκολουθήσωμεν ἐν τῇ διαπραγματεύσει τοῦ ἡμετέρου θέματος.

Πρὸς πληρεστέραν κατανόησιν τοῦ συστήματος τούτου τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἀνάγκη ὅπως διερευνηθῶσι τὰ αἴτια καὶ μελετηθῇ ἡ πορεία τῆς ἀναπτύξεως τοῦ θεσμοῦ μέχρι τῆς ὁριστικῆς καὶ ἐπισήμου διακανονίσεως αὐτοῦ. Ὅθεν ἀπὸ ἱστορικῆς καὶ κανονικῆς ἀπόψεως ζητηθήσεται ἂν ὁ ἔγγαμος βίος συμβάζηται πρὸς τὴν ἱερωσύνην· ἐὰν δὲ γάμος καὶ ἱερωσύνη δὲν ἀντίκεινται ἀλλήλοις, τότε κατὰ πόσον καὶ ὑπὸ τίνας συνθήκας ἡ ἀρχὴ αὕτη ἰσχύει. Πρὸς δὲ ἐπειδὴ ὁ ἐπισκοπικὸς βαθμὸς ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ἀναφορικῶς πρὸς τὸν γάμον δὲν ἵσταται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου μετὰ τῶν λοιπῶν ἱερατικῶν βαθμῶν, θέλει ἐξετασθῆ ἡ σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὸν γάμον καὶ τὴν ἀγαμίαν ἐν ἰδίῳ τμήματι, ὅπερ θὰ ἀποτελέσῃ καὶ τὸ δεύτερον μέρος τῆς παρούσης μελέτης.

Οὕτω δὲ τὸ ἡμέτερον θέμα διαιρεῖται ὡς ἑξῆς :

Μέρος πρῶτον

Τὸ εὐσυμβίβαστον τοῦ ἐγγάμου βίου πρὸς τὴν ἱερωσύνην.

Συζυγικαὶ ἑνώσεις ὡς κωλύματα ἱερωσύνης.

Ὁ μετὰ τὴν χειροτονίαν γάμος.

Μέρος δεύτερον

Ὁ γάμος ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἐπισκοπικὸν βαθμόν.

Ὁ ἐπισκοπικὸς βαθμὸς καὶ ἡ πρὸς τὸν μοναχισμὸν σχέσις αὐτοῦ.

Συμπέρασμα.

Τοιαύτη τις καθαρῶς ἱστορικοκανονικὴ ἔρευνα θέλει καταδείξει κατὰ πόσον ἡ ὀρθόδοξος ἀνατολικὴ Ἐκκλησία διεφύλαξε πιστῶς τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν καὶ ἀνεπηρέαστον διετήρησε τὴν ἐκκλησιαστικὴν πειθαρχίαν ἀπὸ τῶν κατὰ καιροὺς διαφόρων ἐπιδράσεων, αἵτινες περιεστοίχιζον ταύτην. Οὗτος εἶναι καὶ ὁ κύριος σκοπὸς τῆς μετὰ χεῖρας διατριβῆς.

Εἰρήσθω δ' ὅτι δὲν ἐξετάζεται ἐνταῦθα ἂν ὁ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ ἐν ἰσχύϊ θεσμὸς περὶ τοῦ γάμου καὶ τῆς ἀγαμίας τοῦ κλήρου συνάδει πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὰς σημερινὰς ἀπαιτήσεις τῆς κοινωνίας ἢ ἂν ἐπιβάλλεται ἢ δυνατή ἐστιν ἡ τροποποίησις αὐτοῦ. Τὰ τοιαῦτα ζητήματα, δυνάμενα νὰ ἀποτελέσωσι τὸ θέμα ἰδιαιτέρας πραγματείας, οὐδαμῶς θίγονται ἐνταῦθα.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΝΗΤΗΣ
Ἀρχειοφύλαξ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

* Προκειμένου περὶ τῆς Ρωμαϊκῆς ἢ καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας οὐδεὶς περὶ σχέσεως τοῦ κλήρου πρὸς τὸν γάμον λόγος δύναται νὰ γίνῃ, διότι ἐκείνη μὲν ἐθέσπισε γενικὴν ἀγαμίαν τοῦ κλήρου, αὕτη δέ, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ Προτεσταντικαὶ παραφυάδες, ἐξωμοίωσαν κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς ἐν τῷ ζητήματι τοῦ γάμου.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

43. ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΜΓ'.

(ἀναβληθὲν)

Γνωστὴ ἡ πρώτη τοῦ νοεμβρίου μηνὸς, ἡ συμπεσοῦσα φέτο κυριακῇ, καθὸ καθωσιωμένη τῇ μνήμῃ τῶν ἀναργύρων μαρτύρων **Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ** κυρίως, καί τινων ἑτέρων, ἐν οἷς καὶ τοῦ γότθου Ἑρμηνιγγέλδου, βασιλόπαιδος, οὗ τὸ βραχὺ ἐν τοῖς Μηναίοις ὑπόμνημα γνωστὸν ἡμῖν ποιεῖται **Λέανδρον** τὸν ἐπίσκοπον τῆς Γοτθίας, οὗ τὴν μνήμην δυνάμεθα τάξαι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην. Ὁ τοῦ Συναξαριστοῦ Νικόδημος προστίθησι καὶ μνήμην τριῶν τῶν κατὰ τὸ «Νέον Μαρτυρολόγιον» νέων ὁσιομαρτύρων, ἀγχόνῃ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν (1520) βεβαιωσάντων· λέγει δέ τινα καὶ περὶ συζυγιῶν τριῶν «ἀναργύρων» καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καθὼς καὶ τῇ 17 ὀκτωβρίου.

Τοῦ κατὰ τὸν ὄρθρον τῆς ἑορτῆς τῶν ἀναργύρων ψαλλομένου **κανόνος** ποιητής ἐστιν ὁ ἱερὸς Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός.

Τῶν ἁγίων τούτων **Μαρτύριον** αἱ πρὸ ἡμῶν γενεαὶ ἀνεγίνωσκον ἐν τῷ «Νέῳ Θησαυρῷ», ἐν πρωτοτύπῳ δ' εὑρίσκονται ἐκδεδομένα τὸ εἰς Συμεὼν τὸν Μεταφραστὴν ἀποδιδόμενον· **ἐγκώμια** ὑπὸ Γεωργίου Νικομηδείας (καὶ παρὰ τῷ Migne) καὶ ὑπὸ Νικήτα φιλοσόφου τοῦ παφλαγόνος (τοῦ μετὰ τὸν Φώτιον)· καὶ **Περίοδοι**. Φαίνεται δ' ὅτι σύγχυσις οὐ μικρὰ γίνεται τῶν τριῶν ξυνωρίδων τῶν ἀναργύρων, δι' ἣ καὶ μνεία τις ἀκριβὴς τῶν παρὰ βυζαντινοῖς πάλαι ναῶν τῶν πανηγυριζόντων τῇ 1 νοεμβρίου φαίνεταί μοι τό γε νῦν ἀδύνατος. Σημειῶ μόνον ὅτι ἐν τοῖς Βασιλίσκου ἢ ἐν τοῖς Δαρείου (κατὰ τὸ Σιρμονδιανὸν Ἑορτολόγιον) ἐτελεῖτο παλαί ποτε μεγαλοπρεπῶς ἡ πανήγυρις, ὡς ἐπίσης ἤγετο, κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, δημοτελῶς ἡ μνήμη καὶ τῶν αὐθήμερον τιμωμένων μαρτύρων Δασίου καὶ τῆς συνοδίας αὐτῶν ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τῷ πλησίον τοῦ Χαλκοῦ Τετραπύλου.

Λείψανα Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ ἀναφέρονται σωζόμενα ἐν Lusarches, οὐ μακρὰν τῶν Παρισίων, πολλοὺς προσελκύοντα προσκυνητάς, ἐν Ρώμῃ ἐν ἐπωνύμῳ ναῷ, ἀρχαιοτάτῳ ὄντι Κάστορος καὶ Πολυδεύκους, ἐν Βενετίᾳ καὶ πολλαχοῦ, καὶ κρανία αὐτῶν, περὶ ὧν κατὰ πλάτος ὁμιλεῖ ὁ Collin de Planey ἐν τῷ Κριτικῷ Λεξικῷ τῶν θαυματουργῶν εἰκόνων καὶ λειψάνων, τόμου Α΄ σελ. 176—180.

*

Τῇ 1 νοεμβρίου 1572 ἐγεννήθη ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης ὁ Κωνσταντῖνος Λούκαρις, ὁ κατόπι Κύριλλος ὁ περιώνυμος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.

44. ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΜΔ'.

(ἀναβληθὲν)

Ἡ σύναξις τῶν ἀρχαγγέλων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ τῶν οὐρανίων Δυνάμεων θεωρεῖται ἀρχαία ἑορτή. Οἱ δὲ κατὰ τὸν ὄρθρον αὐτῆς ψαλλόμενοι **κανόνες** ἔργα λέγονται Ἰωάννου μοναχοῦ καὶ Κλήμεντος.

Εἰς τὸν «Θησαυρὸν» τοῦ Δαμασκηνοῦ Στουδίτου ἀναγινώσκεται **λόγος** ἐν ἁπλῇ φράσει ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην. Μακρὸς δ' ἔσται λόγος τις περιλαμβάνων ἀναγραφὴν τῶν ἐγκωμίων ἢ «διηγήσεων τῶν θαυμάτων» τῶν δύο ταξιαρχῶν, ἅπερ ἔγραψαν ἱεροὶ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, καί τινες ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς. Ἐκδεδομένα τύποις εἰσὶν ἐγκώμια ὑπὸ Νικήτα τοῦ φιλοσόφου, οὗ μνεία καὶ ἄνωθι, καὶ Μητροφάνους μητροπολίτου Σμύρνης, οὗ τὸ ἔργον ἀναγινώσκομεν ἐν Δ΄ τόμῳ τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας». Παρὰ Νικοδήμῳ ἐν τῷ Συναξαριστῇ γίνεται μνεία τινῶν ἐγκωμίων.

*

Ἡ πάλαι Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἑώρταζε τὴν μνήμην τῶν ἀρχαγγέλων ἐν πᾶσι τοῖς ναοῖς, ἰδιαιτέρως δὲ μετὰ παννυχίδων διεξῆγε τὴν ἑορτὴν ταύτην ἐν τιμωμένοις ἐπ' ὀνόμασιν αὐτῶν ναοῖς. Ἦσαν δ' οὗτοι πολλοί, ὧν κυριώτεροι· ὁ πλησίον τοῦ λεγομένου κοινῶς παλατίου τοῦ Βελισσαρίου—ὁ ἐν τοῖς ἀνακτόροις—ὁ ἐν τοῖς Ἀδδᾶ (ἴσως παρὰ τῷ σημερινῷ Κάτεργα Λιμὰν)—ὁ ἐν τῷ Σωσθενείῳ—ὁ ἐν τῇ μονῇ Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ κατὰ τὸν Ψαμαθία—ὁ ἐν Γαλατᾷ, οὗ τὸν τόπον κατέχει νῦν, κατά τινα μαρτυρίαν τῆς ΙΣΤ΄ ἑκατονταετηρίδος, τὸ Χαβιαρόχανον—ὁ τῶν Ρουφινιανῶν—ὁ ἐν τῷ σημερινῷ Μάλτεπε τῆς βιθυνικῆς παραλίας—οἱ ἐν ταῖς μικραῖς πρὸ τῆς πόλεως ἡμῶν νήσοις Ὀξείᾳ καὶ Πλατείᾳ. Ἡ γενομένη ὑπ' ἐμοῦ ἀρίθμησις τῶν ναῶν τῶν ἐπωνύμων τοῖς ταξιάρχοις τῶν ἀγγελικῶν δυνάμεων εὗρεν εἴκοσι καὶ ἐννέα, ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς πέριξ μέχρι Πεντατείχου, γνωστοὺς ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι τῶν ἀγγέλων· διότι πολλὰς ἔτι γινώσκομεν μονὰς ἐν Βιθυνίᾳ κατὰ τὴν ΣΤ΄ ἑκατονταετηρίδα, κειμένας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ μητροπολίτου Χαλκηδόνος, ἀλλ' αὗται γνωρίζονται κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ ἐπωνύμων.

Καὶ σήμερον πολλοὶ ναοὶ καὶ μοναὶ τιμῶνται ἐπ' ὀνόματι τῶν Ταξιαρχῶν, ὧν κυριώτεραι ἡ τοῦ Δοχειαρίου ἐν Ἄθωνι, ἡ ἐν Καισαρείᾳ, ἡ ἐν Μιτυλήνῃ (Λειμῶνος), ἡ τᾶς Γκούρας ἐν Ἠπείρῳ, ἡ ἐν Σύμῃ (Μιχαὴλ ἀρχαγγέλου)—ἡ τῶν Ἀσωμάτων (Ἀθηνῶν), ἡ ἐν Θήβαις, ἡ ἐν Λιγιαλείᾳ, ἡ ἐν Σερίφῳ.

Σημειωτέον ὅτι παρὰ βυζαντινοῖς ἤγετο τῇ 8 τούτου τοῦ μηνὸς ἑορτή τις ἐν τῷ ναῷ Ἰωάννου τοῦ Θεο-

λόγου, πλησίον τῶν Ἀνθεμίου, πρὸς ἀνάμνησιν τῶν ἐγκαινίων αὐτοῦ.

Εἰκόνας πολλὰς τῶν ἀρχαγγέλων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ ἀρχαίας ἀναφέρει ὁ Guenebault ἐν τῷ Λεξικῷ τῶν μνημείων τῆς χριστιανικῆς τέχνης, σελίσι 1 καὶ 171 τοῦ Β΄ τόμου.

*

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία σημειοῖ τὴν 8 νοεμβρίου τοῦ 394, καθ' ἣν ἀνεκομίσθη ἐκ Μεδιολάνων εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸ σῶμα τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου Α΄—καὶ τὴν 8 νοεμβρίου 1058, καθ' ἣν τελέσας Μιχαὴλ πατριάρχης ὁ Κηρουλάριος τὴν ἑορτὴν τῶν Ταξιάρχων ἐν τῇ μονῇ τῶν ἀσωμάτων, ἐξωρίσθη.

45. ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΜΕ΄.

Τῇ δὲ προσεχεῖ κυριακῇ τὴν μνήμην τιμῶμεν Γουρία, Ἀβίβου καὶ Σαμωνᾶ, ὧν τὸν κανόνα Θεοφάνης ἔγραψεν ὁ Γραπτὸς, καί τινων ἔτι μαρτύρων, καὶ Θωμᾶ τοῦ νέου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως—καὶ τῶν εὐσεβῶν βασιλέων Ἰουστίνου καὶ Θεοδώρας, ἢ μᾶλλον Ἰουστινιανοῦ.

Ἡ πάλαι βυζαντινὴ Ἐκκλησία τὴν μνήμην τῶν δύο βασιλέων ἐτέλει ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ, βεβαίως ἐν Ἁγίοις Ἀποστόλοις τοῖς μεγάλοις, τῶν δὲ μαρτύρων ἐν ἰδίῳ ναῷ, πλησίον τοῦ Φόρου ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν τιμωμένῳ.

Μαρτύριον αὐτῶν ἐν ἁπλῇ φράσει ἀναγινώσκομεν εἰς τὸν «Νέον Παράδεισον», τὸ δ' ἐν πρωτοτύπῳ, ἀποδιδόμενον εἰς Συμεὼν τὸν Μεταφραστὴν εὑρίσκομεν καὶ ἐν τῇ Πατρολογίᾳ τοῦ Migne.

*

Ἡ 15 τοῦ νοεμβρίου ἀναμιμνήσκει ἡμῖν τὸν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῷ 959 συμβάντα θάνατον τοῦ φιλομούσου ἡμῶν αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου. Μ.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΩΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Διατακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ 18. ἡμερομ 14 ὀκτωβρίου 1909 ἐρήμην ἐπὶ διαζεύξει ἀποφάσεως.

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ,

Δέχεται τὴν ὑπὸ χρονολ. 31 ἰανουαρίου ἐ. ἔ. ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Τιάγκας Ρ. Νικολάου,

Κηρύσσει διαλελυμένον τὸν τέως ὑφιστάμενον γάμον μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐναγομένου Πέτρου Χρ. Βασιλάκη ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ τελευταίου τούτου,

Ἐπιτίθησιν αὐτῷ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως ὡς καὶ τῶν διαζυγίων, ἀνιόντα εἰς λεβ. 10 καὶ προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος,

Παρέχει αὐτῷ τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως τῶν ἐνδίκων μέσων κατὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως δημοσιευθησομένης τρὶς κατ' ἐπανάληψιν διὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένου φύλλου «Ἐκκλησ. Ἀλήθεια».

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη αὐθημερόν.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ μητροπόλει Φιλιππουπόλεως, 1909 ὀκτωβρίου 14.

Ὁ προεδρεύων

Ὁ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος 3

† **Ἀρχιμανδρίτης Φώτιος**

Ὁ γραμματεὺς

Γ. Θεοδωρίδης

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 162 καὶ ἡμερομ. 15 σεπτεμβρίου 1909. ἀποφάσεως,

Ἰδὸν κατὰ τὸν νόμον (ἄρθ. Ὁδηγ. 77, Ἐγκ. Πατρ. 6 ἰουνίου 1882,

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ,

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῆς ἐναγούσης Θεοδοσίας Καλαμάτα κατοίκου Χρυσοπόλεως καὶ Δημητρίου Ἐξοπούλου τέως κατοίκου Χρυσοπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ φαρμακοποιοῦ τὸ ἐπάγγελμα, γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου.

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Δημητρίῳ Ἐξοπούλῳ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως, ἀνιόντα εἰς γρ. 150, καὶ προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος, καὶ τὴν δικηγορικὴν ἀμοιβὴν συμφώνως τῷ νόμῳ καὶ

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ταχυδρόμου» καὶ «Ἐκκλησ. Ἀληθείας».

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Χαλκηδόνος αὐθημερον.

Ἐν Χαλκηδόνι τῇ 12 ὀκτωβρίου 1909.

Ὁ προεδρεύων

† **Ὁ Δαϕνουσίας Κωνσταντῖνος** 3

Ὁ γραμματεὺς

ἱεροδ. Ἀπόστολος.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὐξ ἀριθμὸν 18 καὶ ἡμερομ. 22 ὀκτωβρίου 1909 ἐρήμην περὶ διαζεύξεως ἀποφάσεως.

Διὰ ταῦτα

Ἰδὸν καὶ τὰ ἄρθρα 77 καὶ 207 τῶν Πατριαρχικῶν Δικονομικῶν Ὁδηγιῶν,

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμὸν πρωτ. 17 καὶ ἡμερομ. 15 σεπτεμβρίου 1909 περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν τῆς Εὐαγγελινῆς Πασχάλη κατοίκου τοῦ χωρίου Καρασακλῆ κατὰ Κωνσταντίνου Ἀθανασίου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην·

Κηρύττει διαλυτέον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἐπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» καὶ «Ἔβρου» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως·

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ ὡς ἡττηθέντι ἐν τῇ δίκῃ τὰ δικαστικὰ τέλη καὶ ἔξοδα ἀνιόντα εἰς γρόσια 324, προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν Διδυμοτείχῳ τῇ 24 ὀκτωβρίου 1909.

Ὁ προεδρεύων 3

ὁ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος Ὁ γραμματεὺς

Οἰκονόμος Λεόντιος **Π. Ε. Βλαχόπουλος.**

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ Λ'

ΑΡΙΘ.—46

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιτραμμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον κ. Μ. Βασιλείου Β γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου. Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κυριακὴ ἀργία — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης — Ἐπήρειαι ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων κατόπι τῆς Συνθήκης τοῦ Κάρλοβιτς (συνέχεια) — Μαθήματα διακοπῶν

ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΡΓΙΑ

Ἀνηγγείλαμεν πολλάκις ἐν τῷ ἡμετέρῳ φύλλῳ συντεχνιῶν καὶ κοινοτήτων ὁμογενῶν μονομερεῖς ἀποφάσεις καὶ διασκέψεις περὶ κυριακῆς ἀργίας, ἐπαινέσαντες ἐκ καθήκοντος τὰς ἀποφάσεις ταύτας, εἰπόντες ἐν λέξεσιν ὀλίγαις εἴ τι ἂν πρέπῃ νὰ γραφῇ. Κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας συνεχῶς πολὺς ἐγένετο λόγος περὶ κυριακῆς ἀργίας καὶ νόμος ἐν τῇ Βουλῇ τοῦ γείτονος Ἑλληνικοῦ κράτους ἐψηφίσθη τῇ 11 τοῦ μηνὸς τούτου, τιθέμενος εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους. Τὰ γραφόμενα πολιτικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἐφημερίδων, προλεαίνοντα παρὰ πᾶν ἔτος τὴν ὁδὸν, ἣν ἔπρεπε νὰ βαδίσωσιν οἱ παρ' ἡμῖν νομοθέται, συνετέλεσαν εἰς ὡρίμασιν τῆς ἰδέας ὅτι ἡ μία τῶν ἑπτὰ τῆς ἑβδομάδος ἡμερῶν ἔπρεπε νὰ ἁγιασθῇ, καὶ διὰ λόγον θρησκευτικὸν, διότι διὰ νόμου δοθέντος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐπεβλήθη ἡ κατὰ μίαν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἀργία, καὶ διὰ λόγον ὑγιεινῆς ἢ μᾶλλον ἐπιβαλλομένης φροντίδος πρὸς περιποίησιν τῆς σωματικῆς ἡμῶν ὑποστάσεως, καὶ τρίτον, διὰ τὸν λόγον τῆς πρὸς τὸν ὅμοιον ἡμῶν ἀγάπης. Ὑπ' ὄψιν ἔχοντες αὐτὴν, πρέπει καὶ πρὸς τοὺς ὑφ' ἡμᾶς τεταγμένους καὶ βοηθοῦντας ἡμῖν ἐν ταῖς βιωτικαῖς ἐργασίαις καὶ ἀνάγκαις τὴν αὐτὴν ὁδὸν καὶ τὸν αὐτὸν κανόνα τοῦ βίου νὰ ἐφαρμόζωμεν οἷον καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτούς.

Τὸν λόγον τὸν θρησκευτικὸν γινώσκομεν πάντες. Ἤκουσαν ἀπὸ γονέων εὐσεβῶν οἱ περισσότεροι, ἔμαθον ἐν ναοῖς καὶ ἀπὸ ἱερέων αἰδεσίμων οἱ πολλοὶ, καὶ ἐδιδάχθημεν εἰς τὰ σχολεῖα, καὶ εἰς αὐτὰ ἔτι, ὅπου ἡ λεγομένη στοιχειώδης παίδευσις παρέχεται. Ἡμερῶν ἓξ ἐργασίαν ὁ νόμος ὁ θεῖος κηρύττει ἀρκοῦσαν ὅπως τὸν ἄρτον αὐτοῦ τὸν ἐπιούσιον ὁ πιστὸς πορισθῇ, ἐνῷ καταπονεῖ τὸ σῶμα καὶ νοῦν καὶ προσοχὴν καταβάλλει πρὸς ἐπιδίωξιν τῶν μέσων τῆς σωματικῆς αὐτοῦ συντηρήσεως. Ἐκ τῶν ἑπτὰ τῆς ἑβδομάδος ἡμερῶν μίαν ὁ θεῖος τοῦ Δεκαλόγου νόμος ἀπαιτεῖ ν' ἀφιερώσωμεν πρὸς ἐπιδίωξιν τῶν μέσων τῆς ἀναπτύξεως τοῦ νοὸς, τῆς διαπλάσεως τῆς καρδίας. Ἡ ὑλικὴ ἡμῶν ὑπόστασις τίθεται σχεδὸν εἰπεῖν οὔτε ἐν ἴσῃ μοίρᾳ πρὸς τὴν ἄϋλον, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ τὴν περιποίησιν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν σωματικῶν καὶ τῶν πνευματικῶν ἡμῶν δυνάμεων. Μίαν ἡμέραν ἐζήτησεν ἐκ τῶν ἑπτὰ, ὅπως ἁγιάζωμεν ἐν αὐτῇ πάντες οἱ χριστιανοὶ ἡμᾶς αὐτοὺς, συντονώτερον τὰ θεῖα λόγια μελετῶντες, πρακτικώτερον δὲ πρὸς τὴν ἐφικτὴν ἡμῶν ἠθικὴν τελειότητα σπεύδοντες, εὐαγγελικῶς τὴν καρδίαν διαπλάττοντες, καὶ τὴν κατὰ τὰ διδάγματα τῆς θρησκείας πνευματικὴν ἡμῶν ἀνάπτυξιν ἐπιδιώκοντες· ταῦτα δηλαδὴ πάντα πράττοντες οὐχὶ μόνον πρὸς ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἡμῶν ὠφέλειαν, ἀλλὰ πρὸς ὠφέλειαν τοιαύτην καὶ τῶν ὁμοίων ἡμῖν.

Ἀργίαν ὁ νόμος ὁ θεῖος συνέστησεν ἡμῖν κατὰ μίαν μόνον τῆς ἑβδομάδος ἡμέραν, οὐδενὸς ζητήσας τὴν ἀδικίαν. Ὅτε οἱ ἰσραηλῖται συνῆγον ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ μάνα, συνῆγον διπλοῦν μίαν ἡμέραν, ἐπὶ σκοπῷ νὰ περισσεύῃ τροφὴ διὰ τὴν ἡμέραν τὴν ἑορτάσιμον. Ὁ τοῦτο ἐπιβαλὼν εἰς αὐτοὺς διδάσκει, ὅτι πρέπει, καὶ δύναται βεβαίως, ὁ χριστιανὸς ἐν ἐργασίᾳ ἓξ ἡμερῶν ν' ἀποταμιεύῃ τὸ πρὸς τὰς δαπάνας τῆς ἑβδόμης ἡμέρας ἀπαιτούμενον ποσόν. Διδάσκει τὸ βιβλίον τῆς Ἐξόδου (ἐν κεφαλαίῳ ιστ') ὅτι, ὅτε τινὲς ἐξῆλθον νὰ συναθροίσωσι τὴν τροφὴν ἐκείνην κατὰ τὴν ἑόρτιον ἡμέραν, οὐδὲν εὗρον· ἡμεῖς δὲ, ἐὰν μὲν αἱ ἐργασίαι ἡμῶν προάγωνται καὶ προκόπτωσιν, πόσον, ἆρά γε ζημιούμεθα, μὴ ἐργαζόμενοι μίαν τῆς ἑβδομάδος ἡμέραν! ἂν δὲ ἡ ἐργασία κέρδος ἀποφέρῃ μικρὸν, λελογισμένη τις οἰκονομία δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἡμᾶς ἑτοίμους καὶ διὰ τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην·

Οὐδεὶς φρονοῦμεν ὅτι ὑπάρχει μὴ ἀγαπῶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, μὴ θέλων νὰ δώσῃ καὶ εἰς αὐτὸ ἀνάπαυσιν μιᾶς ἡμέρας, καθ' ἣν νὰ ἀναβληθῇ μικρὸν ἡ καθημερινὴ κόπωσις καὶ νὰ δοθῇ βραχεῖά τις ἄνεσις εἰς τὰς σωματικὰς δυνάμεις τοῦ ἐργαζομένου. Ἐὰν ἡ νυκτερινὴ δῆθεν ἀνάπαυσις, ἢ μᾶλλον ὁ χρόνος τῆς ἀναπαύσεως, τὸν ὁποῖον ἐν τούτοις οἱ περισσότεροι δαπανῶσιν εἰς ἐπιζημίους τῷ σώματι καὶ τῷ πνεύματι ἐνασχολήσεις, κρίνηται ἐπιβαλλομένη πρὸς ἀνάκτησιν τῆς σωματικῆς δυνάμεως τῆς ἐξαντληθείσης ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ἀπαιτεῖ καὶ τὸ πνεῦμα μικρὰν ἀνάπαυσιν ἀπὸ κόπων καταβαλλόντων αὐτό. Ἀφ' ἑτέρου, τῶν σωματικῶν δυνάμεων ἡ παραφυλακὴ καὶ περιποίησις καὶ περίθαλψις ἐπιβάλλεται καὶ χάριν τοῦ πνεύματος, ὅπερ ἐπηρεάζει οἱαδήποτε σωματικὴ καχεξία καὶ κάκωσις, ἀφοῦ νοῦς ὑγιὴς ὁμολογεῖται ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ὅτι ἐν ὑγιεῖ σώματι μόνον εὑρίσκεται. Τίς δὲ θέλει νὰ ἀπολαύῃ τὸ σῶμα μόνον περιθάλψεως καὶ διαίτης, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ πνεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον θέλομεν χορηγήσει ἀνάπαυσιν κατὰ μίαν μόνον ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος;

Ταῦτα πάντα εἶχον ὑπ' ὄψιν οἱ εἰς τὰ πεπολιτισμένα κράτη καθιερώσαντες τὸν θεσμὸν τῆς κυριακῆς ἀργίας καὶ διὰ νόμων τοῦ κράτους ἐπιβαλόντες τὸν ἁγιασμὸν τῆς κυριακῆς. Καὶ ἤδη μόνον δύο κράτη τῆς Εὐρώπης στεροῦνται νόμου τοιούτου, τὸν ὁποῖον ἡμεῖς αὐθορμήτως ἠδυνάμεθα νὰ ἐπιβάλωμεν εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς, οὐ μόνον διὰ τὸν λόγον τὸν θρησκευτικὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν λόγον τὸν φιλανθρωπικὸν, ὅστις ἐν ἐκείνῳ περιέχεται. Διότι, αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐπιβάλλει τὸ τοιοῦτον ὡς ἐξάσκησιν φιλανθρωπίας (Δευτερ. Ε, ιδ') διατάξας ἵνα μὴ ποιήσωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἔργον, ἡμεῖς τε καὶ αἱ θυγατέρες ἡμῶν, καὶ αἱ παιδίσκαι, καὶ τὰ ὑποζύγια αὐτὰ, καὶ τὰ κτήνη, καὶ οἱ παροικοῦντες ἐν ἡμῖν προσήλυτοι, «ἵνα ἀναπαύσηται ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, ὥςπερ καὶ σύ«. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον ἔπρεπε νὰ ἐπιβάλλῃ ἡμῖν ὁ λόγος ὁ ὀρθὸς ἡ ἐκτίμησις τῶν ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν ἀναγκῶν τῶν ὑφ' ἡμᾶς ὑπηρετούντων καὶ ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεως, ἡ διδάσκουσα ὅτι τὸ φευκτὸν ἡμῖν ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πρέπει νὰ ἐπιβάλλωμεν εἰς τὸν ὅμοιον.

Καὶ ἐκεῖνος πρέπει ν' ἀναπαυθῇ μίαν τῆς ἑβδομάδος ἡμέραν καθὼς καὶ ὁ προϊστάμενος αὐτοῦ θέλει ν' ἀναπαύηται. Ἐὰν δὲ εἰς ἑαυτὸν εὑρίσκῃ ἐπιζημίαν καὶ βλαβερὰν τὴν μὴ ἀνάπαυσιν ἐν μιᾷ μόνῃ ἡμέρᾳ. βεβαίως ἐσκέφθη ποτὲ ὅτι καὶ εἰς τὸν ἄλλον ἐπιβλαβὴς θέλει ἀποβῇ ἡ ἀδιάκοπος ἐργασία, διότι καὶ ἐκείνου τὴν σωματικὴν φύσιν ἡ αὐτὴ μάζα συνιστᾷ, καὶ ἐκεῖνος τὸν αὐτὸν φορεῖ χιτῶνα, τὸν χοϊκὸν καὶ δερμάτινον, ἵνα μεταχειρισθῶμεν λέξεις τῶν ἁγίων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Ὑποθέτομεν ὅτι εὑρίσκονταί τινες συμπαθοῦντες καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ ὑποζύγια καὶ χορηγοῦντες εἰς αὐτά τινας ὥρας ἀναπαύσεως καὶ ραστώνης καθ' ἡμέραν, ἴσως καὶ ἡμερῶν καθ' ἑβδομάδα. Τὴν μίαν ἡμέραν ταύτην τῆς ἀναπαύσεως δίκαιον νὰ μὴ ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐργαζομένων, ὧν ἡ σωματικὴ κόπωσις καὶ ἐξάντλησις αὐτοὺς τοὺς προϊσταμένους αὐτῶν θέλει ζημιώσει.

Ὑπὸ τὰς ἐπόψεις ταύτας ἐπιβάλλεται ἡ κυριακὴ ἀργία, καθ' ἣν ὁ χριστιανὸς πρέπει νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ τελειότητα. κατὰ τὸ δυνατὸν, οὐ ποιῶν κατὰ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν «πᾶν ἔργον λατρευτὸν», καθὰ διατάττει τὸ βιβλίον τῆς Ἐξόδου. Ἡ τῶν καθηκόντων ἡμῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον ἐπίγνωσις ἄριστα διδάσκει τί δέον ἐν ἀνέσει κατὰ τὴν ἑορτὴν νὰ σκεπτώμεθα καὶ νὰ πράττωμεν, περὶ ὧν δύνανται νὰ λαλῶσιν ἐν τοῖς ναοῖς ἐν ἐκτάσει οἱ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ κηρύττοντες.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Κυριακὴ ἀργία. — Συνοδικῶς ἐνεκρίθη χθὲς, προτάσει τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὅπως τοῖς ὀρθοδόξοις πᾶσι συστηθῇ προσηκόντως ἡ τήρησις τῆς κυριακῆς ἀργίας καὶ ὁ ἁγιασμὸς τῶν ἑορτῶν, καθὰ καὶ ἄλλοτε εἶχεν ἐγκριθῇ. Ἡ Ἐκκλησία συνιστᾷ καὶ πᾶσι τοῖς διευθύνουσιν ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ καταστήματα καὶ ἐργοστάσια ὀρθοδόξοις ὅπως ἀπολύωσι κατὰ τὰς κυριακὰς ἀπὸ τῆς ἐργασίας τοὺς παρ' αὐτοῖς ἐργαζομένους, συντελοῦντες καὶ αὐτοὶ πρὸς ἐκπλήρωσιν θείας ἐντολῆς, καθάπερ καὶ ἐν ἄρθρῳ ἰδίῳ γράφομεν.

Κυβερνητικαὶ χορηγίαι εἰς σχολεῖα. — Γνωσθέντος τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ γραμμάτων τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν, ὅτι αἱ κατὰ τόπους ἀρχαὶ ζητοῦσι κατάλογον τῶν ἑλληνικῶν σχολείων ἵνα διανείμωσιν εἰς αὐτὰ ποσά τινα χρηματικὰ ὁρισθέντα ὑπὲρ αὐτῶν, ἐνεκρίθη ν' ἀναγγελθῇ αὐτοῖς τε καὶ τῇ σεβ. κυβερνήσει, κατ' ἀπόφασιν τῶν δύο Σωμάτων, ὅτι πᾶσα τοιαύτη χορηγία τῆς κυβερνήσεως δέον νὰ δίδηται ταῖς ἱεραῖς μητροπόλεσιν ὅπως ὑπ' αὐτῶν διανέμηται.

Ἔκφρασις εὐαρεσκείας.—Γνωστοῦ γενομένου τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ὁ ἐκ τῶν ἐγκρίτων τῆς Αἴνου πολιτῶν κ. Α. Λεονταρίδης ἐδωρήσατο τῇ σχολῇ τῆς πατρίδος αὐτοῦ λίρας τουρκίας χιλίας, ἃς εἶχε λαμβάνειν ἐκ δανείου συναφθέντος ἕνεκα τῆς οἰκοδομῆς τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς ὁμογενοῦς ἐν Αἴνῳ κοινότητος, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ὅπως ἐκφρασθῶσι διὰ πατριαρχικοῦ γράμματος ἡ εὐαρέσκεια καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας τῷ φιλοπόλιδι δωρητῇ. Ὁμοίως τῷ φιλογενεῖ εὐεργέτῃ τῆς κοινότητος Μυριοφύτου κ. Ἰ. Ταυλαρίδῃ, ἐνεκρίθη ἵνα ἐκφρασθῇ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ εὐαρέσκεια, τῇ συστάσει τοῦ οἰκείου μητροπολίτου.

Ἐνοριακαὶ ἐκλογαί.—Κατά τινα τῶν τελευταίων διοικητικῶν αὐτοῦ συνεδριῶν τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον διέταξεν ἵνα πᾶσαι αἱ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐνορίαι, συγκαλοῦσαι κατὰ νόμον τὰς συνελεύσεις αὐτῶν, προβῶσιν εἰς ἐκλογὴν τῶν ἐπιτρόπων ἑκάστης. Ἐξαιροῦνται τῆς συγκλήσεως τοιούτων συνελεύσεων ἐκεῖναι τῶν ἐνοριῶν, αἵτινες διέπουσι τὰ κατὰ τοὺς ναοὺς ἢ τὰς σχολὰς αὐτῶν δι' ἰδίων κανονισμῶν, κεκυρωμένων ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων.

Μητρόπολις Σωζοαγαθουπόλεως.— Ἐξεδόθη αὐτοκρατορικὸν φιρμάνιον πρὸς ἀνέγερσιν ἀρρεναγωγείου, ἐν Ἀγαθουπόλει, διαβιβασθὲν ἁρμοδίως τῷ οἰκείῳ μητροπολίτῃ.

Η ΠΕΠΟΙΘΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΦΙΛΟΔΙΚΑΙΟΝ τῶν δικαστηρίων τοῦ Κράτους δικοιολογεῖ τὰς ὀλίγας ἡμῶν λέξεις, τὰς σχετιζομένας πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἐν Ἀδριανουπόλει δικαζομένων ἐξ Οὐζοὺν Κιοπροὺ 37 ἀτυχῶν ἑλλήνων ὑπηκόων τῆς Αὐτοκρατορίας, ἐν οἷς ἀριθμοῦνται τρεῖς ἱερεῖς καὶ εἷς ἱεροδιάκονος καὶ ἱεροκήρυξ τελειοδίδακτος τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς. Οἱ δικαζόμενοι καταθέτουσιν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου φοβερὰν μήνυσιν ὅτι, βίᾳ καὶ δυναστείᾳ καὶ κατόπιν βασανισμοῦ, ἠναγκάσθησαν νὰ ὑπογράψωσι καταθέσεις ἑτοίμους, ἃς ὑπηγόρευεν ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ ἔγραφεν ὁ ἀνακριτὴς τῆς κωμοπόλεως Οὐζοὺν-Κιοπροὺ, παρόντων τοῦ διοικητοῦ, τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς χωροφυλακῆς, τοῦ προέδρου τοῦ δικαστηρίου καὶ δύο ἀξιωματικῶν. Ἀγνοοῦμεν ἂν ὑπάρχει μέχρι σήμερον ἐκδεδομένη κλῆσις τῶν οὕτω καταγγελλομένων, ἀλλ' ἐλπίζομεν ὅτι θέλουσι προσκληθῇ πάντες οἱ ὑπὸ τῶν καταγγελθέντων καταγγελλόμενοι νὰ δώσωσι λόγον τῆς ἀκατανοήτου ἐν πολιτεύματι συνταγματικῷ πολιτείας αὐτῶν ταύτης· Πεποίθαμεν δ' ὅτι, τούτων ἀποδεικνυομένων, ἐμβριθέστερον ἐξετασθήσεται ἡ κατηγορία κατὰ πολιτῶν ἐντίμων ὡς συναποτελεσάντων δῆθεν μυστικὴν ἐπαναστατικὴν ἑταιρίαν ἐπὶ σκοπῷ προσαρτήσεως τοῦ Οὐζοὺν-Κιοπροὺ εἰς τὴν ἡμέρας καὶ ὥρας πολλὰς ἀπέχουσαν Ἑλλάδα.

Χοροστασία.— Τῇ παρασκευῇ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος, 13 μεσοῦντος, μνήμῃ τοῦ ἐν ἁγίοις ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, κατὰ τὴν ἐν χρήσει τυπικὴν διάταξιν, ἱστάμενος ἐν τῷ παραθρονίῳ, ἄτε ἀνακειμένης ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς εἰκόνος τοῦ γεραιρομένου μεγάλου διδασκάλου τῆς Ἐκκλησίας. — Ἐνεκρίθη δὲ χθὲς συνοδικῶς ἵνα μεγαλοπρεπέστερον ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ διεξάγεται τοὐντεῦθεν ἡ ἱερὰ μνήμη τοῦ Χρυσορρήμονος, χοροστατοῦντος μὲν, ἐν τῷ παραθρονίῳ, τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, συγχοροστατούντων δὲ τῶν σεβασμ. ἀρχιερέων γινομένης ἅμα καὶ ἀρτοκλασίας, ἐν δὲ τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τιθεμένης, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, τῆς εἰκόνος τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἐκκλησίας ποιμένος καὶ τῆς ποιμαντικῆς ῥάβδου παρ' αὐτήν.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί. — Τῇ παρασκευῇ, ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τηλεγραφικῶς τοῖς πανιερ. μητροπολίταις Δράμας, τῷ τὴν προτεραίαν ἐκ τῆς πατρίδος αὐτοῦ Τριγλείας εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἀφικομένῳ, καὶ Ἰμβρου — χθὲς δὲ τῷ ἐπίσης ἑορτάζοντι πανιερ. μητροπολίτῃ Λήμνου κ. Γενναδίῳ.

Γάμος.— Τῇ πέμπτῃ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος, εὐλογηθέντος, ἐν τῇ κατὰ τὸ Σταυροδρόμιον οἰκίᾳ τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ἀλ. Δ. Φωτιάδου, τοῦ γάμου τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ δεσποσύνης Κλεοπάτρας μετὰ τοῦ ἐνδοξ. Στεφάνου βέη Καραθεοδωρῆ, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διεβίβασε διὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου τοῖς τε νεονύμφοις καὶ τοῖς ἐριτίμοις αὐτῶν γονεῦσι τὰς πατριαρχικὰς εὐχὰς ὑπὲρ τῆς ἀμφιλαφοῦς εὐδαιμονίας τῆς ὑπὸ τὰς εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας συμπηγνυμένης εὐσεβοῦς οἰκογενείας.

Θρησκευτικοῦ συναισθήματος ἐπίρρωσις. — Ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 11 νοεμβρίου τοῦ «Φάρου τῆς Ἀνατολῆς» (Τραπεζοῦντος) ἀφήγησις ἐκτίθεται σχολικῆς ἢ μᾶλλον παιδαγωγικῆς ἐκδρομῆς τῶν μαθητῶν τῶν ἀνωτέρων τάξεων τῆς σχολῆς Ὀλάτσης εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν ἁγίου Γεωργίου Περιστερεώτα. Καὶ ἡ ἑπτάωρος ὁδοιπορία βεβαίως ὠφελεῖ σωματικῶς, ἀλλὰ καὶ ἡ μετ' αὐτὴν ἐντύπωσις ἔκ τε τῆς κοινῆς τῶν μοναχῶν διαίτης καὶ τῆς ἐν νυκτὶ μεταβάσεως εἰς τὴν ἱερὰν λειτουργίαν τῆς 8 νοεμβρίου καὶ ἐκ τῆς κατανυκτικῆς διεξαγωγῆς τῆς ἱερᾶς τελετῆς ὠφελεῖ ψυχικῶς. Ὁ γράφων βεβαιοῖ ὅτι εἰς πεντήκοντα σχεδὸν προσκυνητὰς «ἡ ἐν τῷ βάθει τῆς νυκτὸς ἱερὰ τελετὴ ἀνεξίτηλον ἐν τῇ μνήμῃ τῶν ἁπαλῶν ψυχῶν των θὰ ἐγκαταλίπῃ ἴχνος σεβασμοῦ πρὸς τὰ θεῖα», ἀφοῦ μάλιστα πρὸ τῆς ἐκ τῆς μονῆς ἀναχωρήσεως τῶν μαθητῶν ὁ διδάσκαλος ὡμίλησε πρὸς αὐτοὺς περὶ τῶν ἀγώνων τῶν μοναχῶν κατὰ τῶν πολεμίων τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Ἡ διὰ παντὸς τρόπου διδακτικοῦ τῶν πνευμάτων καὶ διαπλαστικοῦ τῶν καρδιῶν ἀναζωπύρησις τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος συνίστησιν εἰς τὸν κοινὸν ἔπαινον τοὺς τοῦ τοιούνου καταστοχαζομένους ἐλλογίμους διδασκάλους τῶν παρ' ἡμῖν σχολείων.

Μητρόπολις Μιτυλήνης. — Ἐπὶ τῇ μνήμῃ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τῇ 13 τοῦ μηνὸς τούτου, ὁ Λεσβιακὸς Ἱερατικὸς Σύνδεσμος ἑώρτασε τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν αὐτοῦ, συμπληρώσας πενταετίαν βίου κοινωφελοῦς. Ἡ περιουσία τοῦ καλοῦ τούτου σωματείου ἀνέρχεται εἰς 6282 γρόσια, καθήκον δὲ τῶν λεσβίων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἐστιν ἡ ὑλικὴ ὑποστήριξις αὐτοῦ, σκοπὸν ἔχοντος τὴν πρὸς ἀλλήλους βοήθειαν τῶν κληρικῶν καὶ τὴν ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν αὐτῶν.

Η ΑΓΙΟΤΑΦΙΤΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

(συνέχεια ἀπὸ τοῦ 45 τεύχους)

Ἀνάλογον πρὸς τὰς θεμελιώδεις ταύτας νομικὰς ἀρχὰς εἶνε καὶ τὸ διδόμενον ἀνέκαθεν πρὸς τὸν πατριάρχην σύνηθες φιρμάνιον, κανονίζον τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ

πατριάρχου τῆς Ἱερουσαλήμ, ἰδίως ἀπέναντι τῶν κυβερνητικῶν ἀρχῶν. Κατὰ τὸ φιρμάνιον, ὁ συνῳδὰ τῷ νόμῳ ἐκλεγεὶς εἶνε πατριάρχης κατὰ τὰ τεθεσπισμένα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν πατέρων αὐτῆς περὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων. Ὁρίζονται τὰ ὅρια τῆς δικαιοδοσίας τοῦ πατριάρχου. Πάντες οἱ κληρικοὶ πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν ὑπάγονται ὑπ' αὐτόν. Λέγεται δ' ἐν τῷ φιρμανίῳ, ὅτι, κατὰ τὸν ἀχτιναμὲν τοῦ Ὠμὰρ, ὑπὸ τὸν ὀρθόδοξον πατριάρχην Ἱεροσολύμων ὑπάγονται καὶ οἱ ἀβυσσινοί, συριάνοι καὶ κόπται. Πάντες ὀφείλουσι ν' ἀναγνωρίζωσιν αὐτὸν ὡς πατριάρχην αὐτῶν. Περαιτέρω ὁρίζεται ὅτι ὁ πατριάρχης κατέχει πάνθ' ὅσα καὶ οἱ προκάτοχοι αὐτοῦ κατεῖχον, ὅτι οἱ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον ὑπαγόμενοι ὀρθόδοξοι ὀφείλουσιν εἰς τὸν πατριάρχην τοῦτον ν' ἀναφέρωνται, εἰς τοὺς ὀρθοὺς αὐτοῦ λόγους καὶ τὰς ἐντολὰς νὰ ὑποτάσσωνται. Ἀπαγορεύεται πᾶσα ξένου τινὸς ἐπέμβασις εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ μοναστήρια, ὡς καὶ ἡ παρέμβασις, ὅταν ὁ πατριάρχης διορίζῃ ἢ παύῃ, ἀμείβῃ ἢ τιμωρῇ τοὺς ὑπ' αὐτὸν κληρικοὺς «συμφώνως τοῖς θρησκευτικοῖς αὐτῶν νόμοις». Ἐπίσης ἀπαγορεύεται ἡ ἐπέμβασις τῶν κυβερνητικῶν ἀρχῶν εἰς ζητήματα κληρονομίας τῶν ἀποθνησκόντων καλογήρων. Ἡ περιουσία αὐτῶν περιέρχεται εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἱεροῦ Κοινοῦ. Διὰ τοῦ φιρμανίου ἐξασφαλίζεται ἡ ἀνενόχλητος ἐπιτέλεσις τῶν συνοικεσίων, ἀναγνωρίζεται τὸ ἔγκυρον τῶν διαθηκῶν, ἀσφαλίζονται τὰ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον καὶ τὰς ἐκκλησίας ἀφιερώματα. Ἐπίσης ἀπαγορεύεται ἡ ἀνάμιξις τῶν ἄλλων Πατριαρχείων εἰς τὰς χειροτονίας τῶν ἀρχιερέων καὶ ὁρίζεται ὅτι πᾶσα περὶ κληρικῶν ἀπόφασις, κατὰ τοὺς τῆς Ἐκκλησίας νόμους ἐκφερομένη, εἶνε ἔγκυρος, παραχωρεῖται τὸ προνόμιον τῆς ἐκδικάσεως τῶν ὑποθέσεων τοῦ Πατριαρχείου, ὅσοι σχετίζονται πρὸς τὴν ἱερὰν κρίσιν, ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ διβανίῳ· κηρύσσεται ὡς ἐπιτετραμμένη καὶ ἐλευθέρα ἡ συλλογὴ ἐλεῶν, ἀπαγορεύεται πᾶσα ἀπὸ μέρους τῶν κυβερνητικῶν ἀρχῶν παρενόχλησις τοῦ πατριάρχου, εὑρισκομένου ἐν περιοδείᾳ· ἀναγνωρίζεται τῷ πατριάρχῃ τὸ δικαίωμα τοῦ βαστάζειν ἐλευθέρως τὴν ποιμαντικὴν ῥάβδον, ἀπαγορεύεται ἡ ἐπέμβασις τῶν κυβερνητικῶν δικαστικῶν ἀρχῶν ἐν τῇ δικαστικῇ ἐξουσίᾳ τοῦ πατριάρχου, ἐκδικάζοντος ἐλευθέρως πάσας τὰς θρησκευτικὰς φύσεως ὑποθέσεις, ὁρίζεται ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐκτὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξελέγχῃ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν μοναστηρίων καὶ τῶν ναῶν— τοῦ δικαιώματος τούτου ἀνήκοντος αὐτοδικαίως τῷ ἀρχηγῷ τῆς Ἐκκλησίας—ἐπιτρέπεται τῷ πατριάρχῃ ἀποπέμπειν τοὺς ξένους καλογήρους ἀτακτοῦντας, καθορίζεται τὸ ἀφορολόγητον τῶν μοναστηριακῶν προϊόντων ἢ τῶν εἰς χρῆσιν τῶν μοναστηρίων εἰσκομιζομένων πραγμάτων. Τέλος διὰ τοῦ φιρμανίου ἐξασφαλίζεται ἅπασα ἡ ἀκίνητος περιουσία τοῦ ἱεροῦ Κοινοῦ καὶ ἡ ἀνενόχλητος ἐπικαρπία αὐτῆς.

Πρόδηλον ἐκ τῆς ἀναγραφῆς τοῦ περιεχομένου τοῦ αὐτοκρατορικοῦ φιρμανίου καθίστανται ὅτι τοῦτο σκοπεῖ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ ἀνεξάρτητον καὶ αὐτοδιοίκητον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς περιουσίας αὐτῆς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐκλεκτοῦ καὶ ἀρχηγοῦ αὐτῆς, τοῦ πατριάρχου. Τινὰς δὲ τῶν λεπτομερειῶν τοῦ τρόπου τῆς ἐξασκήσεως τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ὥρισεν ὁ αὐτοκρατορικὸς κανονισμός. Ἀλ' ἡ ἐσωτερικὴ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας καταμερίζεται εἰς πλείστας ὅσας λεπτομερείας, αἵτινες ἔδει σαφῶς νὰ καθορισθῶσιν. Ὑπῆρχον ἐκ παραδόσεως καὶ ἀρχαιοτέρων κανονισμῶν πλεῖσται ὅσαι συνήθειαι τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς τῆς Ἀδελφότητος, αἵτινες, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς τάξεως ἐν αὐτῇ, ἔπρεπε νὰ προσλάβωσι τὴν μορφὴν θετικῶν καὶ σαφῶν διατάξεων. Ὅθεν μετὰ μακρὰν ἐσωτερικὴν ἐν τῇ Ἀδελφότητι κίνησιν κατέστη δυνατὸν ἵνα συνταχθῇ καὶ ἐσωτερικὸς αὐτῆς κανονισμὸς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἱερῶν κανόνων τῆς Ἐκκλησίας, τῶν περὶ τῆς Ἀδελφότητος ἰσχυουσῶν διατάξεων τῆς ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως, τῶν παλαιῶν ὑπὸ τῶν προηγουμένων πατριαρχῶν θεσπισθέντων κανονισμῶν, τῶν παραδόσεων τῆς Ἀδελφότητος καὶ συνηθειῶν, ἐν μέρει δὲ καὶ τῶν ἐθνικῶν κανονισμῶν τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Τῇ 15 ἰανουαρίου 1882 ἐψηφίσθη ὑπὸ τοῦ πατριάρχου καὶ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων κανονισμὸς ἐκ 571 ἄρθρων λεπτομερέστατα καταγράψας ὅλην τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν τῆς Ἀδελφότητος καὶ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων. Ὁ κανονισμὸς οὗτος συνωψίσθη εἰς 176 ἄρθρα, ἐκ νέου ψηφισθεὶς ὑπὸ τοῦ πατριάρχου καὶ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῇ 6 ἰουλίου τοῦ ἔτους 1902, καὶ καθορίσας μεθ' ἱκανὴν πάλιν λεπτομερείας τῆς Ἀδελφότητος καὶ τῆς Ἐκκλησίας τὴν διοίκησιν καὶ λειτουργίαν. Ὁ ἀνανεωθεὶς τῷ 1902 κανονισμὸς τοῦ 1882, μὴ παραλλάξας οὐδὲ κατὰ κεραίαν τὰς βάσεις, τὴν ἰδέαν, τὴν ἀποστολήν, τὸ ἀπ' αἰώνων κρατοῦν σύστημα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἱεροσολύμων ὑπῆρξε σπουδαιότατος σταθμὸς ἐν τῇ μακρᾷ ἱστορίᾳ τῆς Ἀδελφότητος.

Αὕτη κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ ἐπὶ ὑψίστῳ καὶ ἱερωτάτῳ σκοπῷ ἀπ' αἰώνων τὴν σύστασιν ἔχουσα ἀποτελεῖ ἐν συνόλῳ ἓν σῶμα καὶ ψυχὴν μίαν. Πάντα τὰ μέλη αὐτῆς, ὑπ' ἀρχηγὸν καὶ πνευματικὸν πατέρα τὸν πατριάρχην τεταγμένα, ἑνὸς ἱεροῦ καταστοχάζονται σκοποῦ καὶ μίαν ἔχουσιν ἀποστολήν, ἥτις εἶνε ἡ ὑπεράσπισις τῆς ὀρθοδοξίας ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γῇ, ἡ φρούρησις τῶν παναγίων Προσκυνημάτων καὶ ἡ ἐν αὐτοῖς διακονία, ἡ πνευματικὴ διοίκησις τῶν ὀρθοδόξων τοῦ πατριαρχικοῦ κλίματος Ἱεροσολύμων καὶ ἡ περίθαλψις τῶν εἰς προσκύνησιν τῶν Ἁγίων Τόπων ἐρχομένων ἀπανταχόθεν προσκυνητῶν. Οἱ χρηστοὶ καὶ εὐμοιροῦντες μορφώσεως εἰσέρχονται εἰς τὰς τάξεις τῆς Ἀδελφότητος, ἀφοῦ πρότερον ἐπὶ τριετίαν δοκιμασθῶσιν, καθ' ὡρισμένας διατάξεις. Πρώτιστον δὲ καὶ κύριον καθῆκον παντὸς πάσης τάξεως ἁγιοταφίτου εἶνε ἡ ἄκρα καὶ τελεία ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ κοινοῦ αὐταπάρνησις, διατρανουμένη ἐν τῇ μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως ἐκπληρώσει τῆς ἀνατεθειμένης αὐτῷ διακονίας, ἐν τῇ πανταχοῦ καὶ πάντοτε προτιμήσει τοῦ κοινοῦ πρὸ τοῦ ἰδίου συμφέροντος, ἡ τελεία εὐπείθεια καὶ ὑπακοὴ εἰς τὰς ἀρχάς, ἡ γνησία φιλαδελφία πολυτρόπως πρός τε τοὺς ἀνωτέρους πρός τε τοὺς κατωτέρους ἐκδηλουμένη, τέλος ἡ τῷ ἱερῷ σκοπῷ καὶ τῇ ὑψηλῇ ἀποστολῇ τῆς Ἀδελφό-

τητος συνάδουσα πολιτεία. Καθήκον ἔχοντες οἱ ἐν τῷ κεντρικῷ μοναστηρίῳ διαμένοντες ἀδελφοὶ νὰ συμμετέχωσι τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν καὶ τελετῶν δέον νὰ θεωρῶσιν ὡς πρώτιστον ἔργον τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ. Ἕκαστος ἁγιοταφίτης, εὐμοιρῶν τῶν καταλλήλων προσόντων, ἀπολαύει τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων προαγωγῆς καὶ περιθάλψεως. Ἡ περιουσία αὐτῶν περιέρχεται εἰς τὴν Ἀδελφότητα, ἥτις εἶνε ἡ μόνη αὐτοῦ κληρονόμος, (κατὰ σουλτανικὰ διατάγματα τῶν ἐτῶν 1545, 1580, 1645, 1703, 1809), ὅθεν ἀπαγορεύεται αὐτῷ τὸ ἔχειν παρ' ἑαυτῷ ἰδίους συγγενεῖς, ὡρισμένη δὲ σταθερὰ αὐτοῦ διαμονὴ εἶνε μόνον τὸ κεντρικὸν μοναστήριον ἢ ὁ τόπος τῆς διακονίας αὐτοῦ.

(ἕπεται συνέχεια)

Ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΗΡΕΙΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΟΠΩΝ ΚΑΤΟΠΙ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΚΑΡΛΟΒΙΤΣ

(συνέχεια ἀπὸ τοῦ 13 τεύχους)

Αἱ μέχρι τοῦ 13 τεύχους τοῦ παρόντος τόμου τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἐκδοθεῖσαι ἐπιστολαὶ τοῦ τὸ πρῶτον εἰς τὸν κύκλον τῶν λογίων γινομένου γνωστοῦ Ἰωαννάκη ἀναφέρονται εἰς τὰ τελευταῖα πρὸ τῆς συνθήκης τοῦ Κάρλοβιτς ἔτη, καὶ φανεροῦσιν ἀρκετὰς ἐπηρείας ἐκ μέρους τῶν ἀπὸ τῆς Ρώμης στελλομένων καλογηρικῶν ταγμάτων, ἃ ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις ἐπολέμησεν, ἀρνηθεῖσα ἵνα δεχθῇ καὶ τὰ πολλὰ χρήματα, ἅπερ ἔδιδον οἱ ἐπηρεασταί. Τεμάχια γραμμάτων τίθενται σήμερον ὑπ' ὄψιν τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν, ἐξ ὧν ἐμφαίνεται καὶ πάλιν ἡ παράδοξος ἐπέμβασις ξένων τινῶν κρατῶν, καὶ τὰ πάθη τῶν δυστυχῶν ἁγιοταφιτῶν, οἵτινες καί ποτ' ἐγένοντο θύματα πλαστογραφίας ζημιωθέντες ἀρκετὰ χρήματα.

Μικρῷ πρὸ τῆς συνομολογήσεως τῆς ἐν Κάρλοβιτς συνθήκης τίθεται τέλος εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ γνωστοῦ ἡμῖν Ἰωαννάκη, καὶ προτίθενται τῇ σπουδῇ ἡμῶν ἐπιστολαὶ τοῦ ἐξ ἀπορρήτων Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Νικολάου, ἀλλ' ὀλίγαι στέλλονται πρὸς τὸν Δοσίθεον Ἱεροσολύμων, αἱ δὲ πλείονες πρὸς τὸν ἀνεψιὸν ἐκείνου καὶ τοῦ θρόνου διάδοχον Χρύσανθον.

Εἰς δύο τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ πρὸς τὸν Δοσίθεον ὁ ἐξ ἀπορρήτων ἀγγέλλει, τῷ 1698 πιθανῶς ἄτε τῶν ἐπιστολῶν οὐ σημαινουσῶν χρόνον ἐκδόσεως, τὴν μελετωμένην ἀπόλυσιν χατίου πρὸς οἰκοδομὰς ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἀπαιτήσει τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Γαλλίας, αἱ δ' ἔν τινι γράμματι λέξεις «αὐτὴ ἡ δουλειὰ θέλει ἄλλο τεταροῦκι καὶ ἄλλην κυβέρνησιν*, ἂς μᾶς ἀναπαύσῃ, διὰ νὰ μᾶς ἔχῃ ἐδικόν της» δηλοῦσι σαφῶς ἀπαίτησιν ἀμοιβῆς τῶν κόπων αὐτοῦ τῶν ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων δικαίων· Νεώτερον γράμμα γράφει καὶ πάλιν περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως· «Ἐνταῦθα ὁ ἐλτζῆς ὁ γαλλικὸς ἐπῆρε νέον ὁρισμὸν τῆς οἰκοδομίας μετὰ πολὺν ἀγῶνα· ὅμως εἶναι κλίσις νὰ δοθῇ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁπότε ζητηθῇ· Πολλὰ ἐκοπιάσαμεν, ὅμως ἔτζι τὸ ηὗραν εὔλογον. Τί νὰ εἰποῦμεν; Ἡ πάλη τῶν ἐναντίων πολλή· παράπονα πολλὰ καθ' ἡμῶν».

Ταῦτα πάντα γράφονται ἐκ τοῦ στρατοπέδου· καὶ τότε, περὶ τὸ 1698, καθὼς ὁ Κωνστάντιος ἐν ἀνωνύμῳ φυλλαδίῳ γράφει («Ἀπάντησις κατὰ [τοῦ ζητήματος τοῦ κ. Εὐγ. Βορὲ περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἁγίων Τόπων») ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστὶ ἐκδοθέντι, Μουσταφᾶς ὁ Β' ἐξέδωκεν ἐν Ἀδριανουπόλει χάτισερὶφ διατάττων τὸν τοπάρχην καὶ τὸν καδὴν τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις ὅπως μὴ παραβιάσωσι τὰ δίκαια τῶν ἑλλήνων καὶ τῶν ὀρθοδόξων ἐν γένει ἐπὶ τῶν ναῶν τῆς Ἀναστάσεως, τῆς Βηθλεὲμ καὶ τῶν λοιπῶν προσκυνημάτων, ἐν οἷς πρωτεύουσιν οἱ ρωμαῖοι, κατὰ τοὺς μετὰ χεῖρας αὐτῶν ἱεροὺς ὁρισμούς. Ἑτέρα δ' ἐπιστολὴ ἀπὸ 10 σεπτεμβρίου τοῦ 1698 βεβαίως (καίπερ ἔτος οὐ σημειοῦσα) ἀναγγέλλει σχετικῶς πρὸς τὰ ἄλλοθεν ἡμῖν γινωσκόμενα, ὅτι «ὅταν γυρίσῃ ὁ ὑπέρτατος ἐπίτροπος, τότε αὐτοῦ (ἐκεῖ δηλ.) θέλει διορισθῇ καὶ τῆς οἰκοδομίας ὁ τρόπος καὶ τὰ μέτρα. Ὅμως ὁ ἀγᾶς, ὁποῦ δὲν ἐπῆρε τὰ ἄσπρα ἀπὸ τὸν τόπον, ὁποῦ ἐπροστάχθη, δὲν ἠξεύρω τί θέλει ἀποκριθῇ· Τώρα, εὑρισκόμενος εἰς τὸ ὀρδὶ (δηλ. τὸ στρατόπεδον), ἕως οὗ νὰ πλησιάσουν οἱ πρέσβεις τῶν ἡνωμένων βασιλέων (οἱ ὁποῖοι εἶναι καθ' ὁδὸν) θέλω λαλήσει τὰ δέοντα».

Ἀφοῦ δὲ τῇ 22 ἰουλίου (βεβαίως τοῦ 1698 μὴ σημειωθέντος) ἀγγέλλει ὁ ἐξ ἀπορρήτων μετὰ πολλῆς χαρᾶς, ὅτι ἐτέθησαν αἱ βάσεις τῆς συνομολογηθησομένης συνθήκης, καὶ τῇ 15 ἰανουαρίου 1699 ὅτι τῇ ἐπαύριον, 16 τοῦ μηνὸς, ἔμελλον νὰ κυρώσωσι πάντες οἱ πληρεξούσιοι τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν τὴν τοῦ Κάρλοβιτς συνθήκην, εὐθὺς μετὰ μικρὸν, ὡς ἔοικε, μετὰ πλείονος ἀγαλλιάσεως, πρὸς τὸν ἡγεμόνα Βλαχίας Μπασαράμπαν γράφων, μεταδίδει τὴν εἴδησιν ὅτι, καὶ μετὰ τόσον μέγαν πόλεμον, ἡ ζημία τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας ἦν οὐχὶ τόσον μεγάλη. «Εἰς τὴν εἰρήνην, ὁποῦ ἔγινε, κάστρα καὶ τόπους ἔδωκαν ὅλοι· οἱ Νέμτζοι τὸ περισσότερον τὸ ἀγιαλέτι τοῦ Τεμισφαρίου καὶ τὰ ἐν αὐτῷ κάστρα, κενωθέντα καὶ ἐδαφισθέντα, Σέπες, Λόγγος, Λίποβα, Τζάνατ, Κάνιζα, καὶ ἄλλα· καὶ εἰς τὴν Πόσναν τὸ Νόβι ἑκάτερον, Τούπιτζα, Γιασενότζα, Προὐτ, καὶ ἄλλα ἀκέραια. Οἱ Βενετζιάνοι ὅσα εἶχαν εἰς τὴν Ἤπειρον, εἶχαν δὲ πάμπολλους τόπους καὶ κάστρα, τὸ περίφημον Ἰνέπακτι, παντάπασι γερὸν καὶ οἰκοδομημέ-

* δηλ. τρόπον ἐνεργείας διάφορον.

νον· τὴν δὲ Πρέβεζαν καὶ τὸ Νεόκαστρον ἐδαφισθέντα. Οἱ δὲ Λέχοι ἐπέστρεψαν τὰ ὅσα εἶχαν εἰς τὴν Μολδοβίαν, εἶχαν δὲ σχεδὸν τὴν ἡμίσειαν. Καὶ οἱ Μοσχόβοι ἀκολούθως ἐδαφίασαν τὰ τέσσαρα κάστρα, ὁποῦ ἦτον εἰς τὸν Βορυσθένην, τὸ Γαζικιρμένι, τὸ Τογανκιρμένι, τὸ Νουσρετκιρμένι κοὶ τὸ Σαϊνκιρμένι. Τόσους τόπους μὲ τὴν εἰρήνην ἐπῆρεν ὀπίσω ἡ βασιλεία, καὶ μόνοι τους τινὲς χυδαῖοι καταφρονοῦν τὴν βασιλείαν τους καὶ ψευδῶς χαρατζόνουνται». Σημειωτέον δ' ὅτι, φῆμαι κατὰ τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ διεδίδοντο κακόβουλοι ὅτι δῆθεν ἐδωροδοκήθη, διὰ τοῦτο πρὸς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς ἀναγράφονται ταῦτα· «αὐτὸ τὸ ψεῦδος ἐπλάσθη ἀπὸ τινὰς, ὁποῦ ἤγειραν τὴν ταραχὴν καὶ τὴν στάσιν κατὰ τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ, ἀπὸ τὸ μῖσος, ὁποῦ εἶχαν εἰς τὸν μουφτὴν, καὶ ἀκόμη δὲν ἔπαυσεν, ἀλλὰ ἄδεται ἀπὸ πολλοὺς καλοθελήτας καὶ φιλοταράχους». Μετὰ ταῦτα γινώσκομεν ὅτι ἡ μεγάλη στρατιωτικὴ στάσις ἡ πᾶσαν τὴν κυβέρνησιν τῆς αὐτοκρατορίας ἀνατρέψασα, διαρκέσασα ἀπὸ τῆς 17 ἰουλίου μέχρι τῆς 23 αὐγούστου τοῦ 1704, ἠνάγκασε τὴν 21 τοῦ τελευταίου τούτου μηνὸς τὸν σουλτάνον Μουσταφᾶν 'ν' ἀποσυρθῇ τῆς ἀρχῆς, ἀνθ' οὗ ἀνηγορεύθη ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀχμὲτ ὁ Γ'.

Ἐν τούτοις, ἡ μετὰ τὴν ἐν Κάρλοβιτς συνθήκην κατὰ τῶν Ἁγίων Τόπων ἐπήρεια γίνεται ἐπ' αὐτοῦ τοῦ βεζίρη Χουσεὴν τοῦ ἐκ Κιοπρουλήδων, ἀμελετήτως ἔχοντος περὶ τὰς τοιαύτας ὑποθέσεις· εἰ καὶ τὸ πνεῦμα τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως τὸ ἐν τοσούτοις φανερούμενον γράμμασιν ἦν «ὁ μὲν μέγας τροῦλος τῆς Ἀναστάσεως (τοῦ ναοῦ) μὴ γενέσθω κτῆμα οὐδενὸς διὰ τῆς ἐπισκευῆς, καὶ αὐτὴ γενέσθω παρὰ πάντων»· ἐσφαλμένως δὲ τότε διετάχθη «ἐν τῷ ὑποκάτω τοῦ μεγάλου τρούλλου μνήματι μὴ γενέσθω, ἐπὶ αἰτίᾳ ἐπισκευῆς, οὐδεμία μεταβολὴ, διότι κοινὸν ὑπάρχει προσκύνημα». Τὴν ἀληθῆ θέσιν τῆς ὑποθέσεως καὶ τὸ δίκαιον ἀποκατέστησαν καὶ πάλιν ὑψηλοὶ ὁρισμοὶ τοῦ 1719 καὶ 1720 διακελευόμενοι ἵνα, ὑπὸ μόνων τῶν ἑλλήνων ὀρθοδόξων γίνηται ἡ ἐπισκευὴ «ὡς ἀρχαιόθεν εἰς αὐτοὺς ἀνήκοντος, τοῦ μικροῦ τρουλλαίου τοῦ ἐπὶ τοῦ Παναγίου Μνήματος» —ὡς ἐν τῇ σημειωθείσῃ «Ἀπαντήσει» αὐτοῦ γράφει ὁ Κωνστάντιος.

Δυστυχῶς αἱ μετὰ τὸ 1702 ἐπιστολαὶ ἀπωλέσθησαν, ὡς φαίνεται, καὶ ἀπὸ τοῦ 1707 ἀγγέλλουσιν ὁ ἐξ ἀπορρήτων καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Νικόλαος τὰ ἐν Ἱεροσολύμοις συμβαίνοντα «πολύτροπα βάρη καὶ ἀπαιτήματα». Τῇ 22 ἰουλίου 1707 ὁ υἱὸς βεβαιοῖ τὸν Ἱεροσολύμων Χρύσανθον τὴν λύπην, ἣν αὐτῷ προυξένησεν «ἡ ὑπόθεσις τοῦ σεβασμίου μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Σάββα», περὶ ἧς, μετὰ ἓξ ἡμέρας καὶ διὰ νεωτέρας ἐπιστολῆς τοῦ ἐξ ἀπορρήτων φωτιζόμεθα· «κατὰ τοῦ νέου κτίσματος τῆς σεβασμίας τοῦ ἁγίου Σάββα λαύρας ἔδειξεν ὁ ἐπίτροπος» ὁ βεζίρης δῆλα δὴ Ἀλῆ πασᾶς ὁ ἐκ Τυρολλόης (Τσόρλολου) «μεγάλον θυμὸν καὶ ἔκαμε πολλαῖς ἀπειλαῖς· ὅθεν μὲ κάθε λογῆς τρόπον, ἐφιλοπονήθη ἡ δυσώπησις καὶ ὁ καταπραϋσμὸς αὐτοῦ, μ' ὅλα ταῦτα ἐζήτησε φετουφᾶν πολλῶν λογιῶν, δὲν ἐδόθη κατὰ τὸ θέλημά του· ἐρωτήθη καὶ ὁ πρώην μουλᾶς, ἀπεκρίθη πῶς λέγει τὰ δέοντα· τὸ πᾶν τῆς χάριτος τοῦ πανυψίστου Θεοῦ γέγονε. Ὁ ὕστερός του λόγος ἦτον· «ἂς σταθῇ»· καὶ λοιπὸν ηὗρα καὶ ἐγὼ εὔλογον νὰ σιωπηθῇ τὸ πρᾶγμα μερικὸν καιρὸν· καὶ διὰ τὸ κέσφι φερμάνι ἂς ἦναι ὑπομονή.— —Ὁ καινούργιος πασᾶς (τῆς Ἱερουσαλὴμ) ἀπὸ διαφόρους φίλους ἐσυντυχήθη νὰ περάσῃ καλά· δὲν ἠξεύρω τὶ θέλει κάμει, ὅτι ὅλοι ὑπάγουν λιμασμένοι». Τῇ 7 αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος τῷ Χρυσάνθῳ γράφει ὅτι «καὶ οἱ ἀλλόπιστοι ἁγιοταφῖται φοβερίζουν πολλά».

Οἱ μόχθοι τῶν ὀρθοδόξων ἑλλήνων ἦσαν πολλοὶ, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα αὐτῶν ἐφάνη εὐχάριστον ἐπί τινα καιρόν· «ἐλώφασε καὶ ἐκόπασεν ὁ θυμὸς αὐτοῦ κατὰ τὸ παρὸν», γράφει περὶ τοῦ Τσόρλολου Ἀλῆ ὁ ἐξ ἀπορρήτων, «καὶ ἄλλο ἀπὸ τότε δὲν ἔτρεξε, παρὰ πῶς δὶς καὶ τρὶς ἐρώτησεν ἂν μὲ τὰ εἶπαν αὐτὰ, καὶ τί λέγω, καὶ τοῦ εἶπαν, ἐξ ἡμετέρας ὑποθήκης, οἱ πλησιασταὶ καὶ ὁ ρεὶζ-ἐφέντης, ὅτι κλαίομεν καὶ θρηνοῦμεν εἰς τὴν ζημίαν καὶ ἀτιμίαν, ὁποῦ θέλει ἀκολουθήσει εἰς ὅλον τὸ Γένος. Ἐχαμομειδίασε, δὲν ἠξεύρω σαρδονικῶς, ἢ συγκαταβατικῶς· ὅμως σιωπᾶται τὸ πρᾶγμα, ἕως νὰ νεύσῃ Κύριος ὁ Θεὸς, εἰς καιρὸν προσφορώτερον». Ἐπιστολαὶ νεώτεραι καὶ τῶν δύο τοῦ Χρυσάνθου ἀνταποκριτῶν δηλοῦσιν ὅτι ἡ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Ἁγίου Σάββα ὑπόθεσις ἐσιωπήθη, μετατραπείσης εἰς ἀγαθὸν τῆς τέως ἀμειλίκτου γνώμης τοῦ βεζίρου, ἀγγέλλει δὲ ὁ Ἀλέξανδρος τὴν ἔλευσιν τῶν δυτικῶν ἱερέων Τζαμαρία καὶ Ραφαὴλ (14 αὐγούστου 1707) εἰς Κωνσταντινούπολιν «καὶ κοινολογοῦμεν τὰ δέοντα» μετ' αὐτῶν ἀναγγέλλει «περὶ τῆς ἀναιρέσεως τῶν καινοτομιῶν, διὰ μὰ διακοπῇ ἡ ἀκολουθία αὐτῶν».

Ἡ ἔλευσις τοῦ Ραφαὴλ ἐμβάλλει τοὺς ἁγιοταφίτας εἰς σκέψεις καὶ νέους ἀγῶνας. Ἐπιστολὴ τοῦ ἐξ ἀπορρήτων ἀπὸ 29 αὐγούστου 1707 γράφει ταῦτα· «Περὶ τῶν ἄσπρων, ἂν τύχῃ καὶ χρειασθοῦν, μετὰ χαρᾶς ὅσα χειασθοῦν τὰ δίδω. Ἔχω μεγάλην παραγγελίαν εἰς τὴν Πόρταν νὰ πάρωμεν εἴδησιν, ἂν ζητοῦν τίποτες ὁρισμοὺς οἱ Φράγγοι, ὅτι καὶ ἐγὼ πολλὰ ὑποπτεύομαι ἀπὸ τὴν πονηρίαν τοῦ φρὰ Ραφαήλ. Ὁ ρεὶζ-ἐφέντης πάντα μᾶς ἐρωτᾷ περὶ τούτων καὶ ἀπὸ πολλὰ τὸν ἀποκόπτω· δὲν εἶναι φιλάργυρος· εἶναι καὶ εἰς τὸ κονδύλι του ἄκρως φειδωλὸς, ἔχει καὶ

εἰς (ἐμὲ) μεγάλην εὐλάβειαν καὶ οὐκ ὀλίγην χρείαν, διότι πολλά τινα τῶν βασιλικῶν γραμμάτων στρώνονται παρ' ἐμοῦ, ἔχει καὶ μὲ τὸν υἱόν μου μεγάλην γνησιότητα καὶ ἀτὸς, καὶ ὁ μπεγλικτζηεφέντης, καὶ ὁ κεσετάρης, καὶ προσέχομεν. Δὲν ἐμποδίζω νὰ γραφοῦν μεσιτείαις πρὸς τὸν ρεὶζ-ἐφέντην, ἕως τῶρα δὲν ἔγιναν, οὔτε τῶρα ἐγενήθη νέα χρεία. — Περὶ τῆς Ἁγίας Βηθλεὲμ [καὶ] ἄλλων ἀναγκαίων θέλομεν κοινολογήσει, ὅταν ὁρίσῃ. Ἔγνων τὴν περίληψιν τῶν ἀρζίων [ἀμὴ] δὲν ἐγγίζουν τοὺς Φράγγους, μήτε ἔχουν καμμίαν χρείαν, οὔτε τοὺς μέλει περὶ τούτων. Οἱ ἀρμένιοι καὶ διαφωνοῦν ἀναμεταξύ τους· τὸ δὲ κεφάλαιον ὅτι αὐτοὶ οἱ ὁρισμοὶ δὲν χρειάζονται πολλὰ ἔξοδα . . . ὅταν ὁρίσῃ, θέλουν γένει καὶ αὐτοὶ μὲ κοινὴν σκέψιν, δὲν εἶναι ἀνάγκη μεγάλη νὰ γίνεται συνέλευσις καὶ συνώθησις μὲ κοιναῖς ἀγωγαῖς . . . Περὶ τοῦ νέου μουφτῆ καὶ τῶν ἐνταῦθα ἱεροσολυμιτῶν τούρκων ἐπρόγραψα τί χρειζούμενη κυβέρνησις γίνεται. Οἱ νεωτερισμοὶ ὅλοι κόπτονται, καὶ ὁρισμοὶ πέρνονται. Ὁ Θεὸς θέλει εὐοδώσει καὶ τὸ χάτισερίφιον».

Δυστυχῶς ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1707 ἕτερος ἐδόθη τοῖς ἁγιοταφίταις «σκόλωψ τῇ σαρκὶ» ὁ πλαστογράφος Ὀσμὰν, πολλὴν αὐτοῖς ζημίαν ὑλικὴν ἐπενεγκών· Τὰ περὶ τῆς ἐπηρείας ταύτης ἀφηγεῖται ὁ ἐξ ἀπορρήτων ἐν ἐπιστολῇ τῆς 27 ὀκτωβρίου 1707, πρὸς τὸν Ἱεροσολύμων Χρύσανθον, ἐν Βλαχίᾳ ἢ Μολδαυΐᾳ διατρίβοντα. «Ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Πόλιν ἦλθαν γράμματα πρῶτα καὶ δεύτερα· διηγοῦνται τὴν κάθοδον τοῦ Ὀσμάναγα· οὗτος ἐκίνησε με βασιλικὸν ὁρισμὸν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καθὼς καὶ ἄλλοι ἀγάδες ἀλλαχόσε, ἔτι οὔσης τῆς Μακαριότητός σου ἐδῶ, ἢ καὶ πρότερον, διὰ νὰ κάμῃ κέσφι πάσας τὰς ἐκεῖ οἰκοδομὰς, ὀρθοδόξων, λατίνων καὶ ἀρμενίων, ἀπὸ τὸ τουρκιστὶ ἑκατοστὸν ἔτος καὶ ὕστερον*. Τὸ ἐπῆρε τὸ χισμέτι μὲ μεσιτείαν διὰ νὰ κερδίσῃ καὶ ὄχι μετὰ τὴν κατάδοσιν** τῆς σεβασμίας τοῦ ἁγίου Σάββα λαύρας, ὡς ὑπολαμβάνει ὁ ἅγιος ἐπίτροπος, τοῦ ὁποίου τὰ γράμματα μᾶς ἐλύπησαν, ἀφηγούμενα τὴν ζημίαν, ὁποῦ ἔγινεν εἰς τὰ κέσφια, ὑπὲρ τὰ δεκατρία πουγγία***, τὰ ὁποῖα ἐπάρθησαν δανεικὰ μὲ τόκους, ὅτι ὅσα εἶχα ἐδαπανήθησαν εἰς τὴν οἰκοδομίαν καὶ εἰς τὰ προλαβόντα ἔξοδα. Πέμπει καὶ ἄρζια καὶ χοτζέτια, καὶ ζητᾷ πάλιν ὁρισμὸν ἢ καὶ χάτι σερίφι, διὰ νὰ παύσουν τὰ κέσφια, ὅτι φοβεῖται τὴν ἐπέλευσιν τοῦ Ἰσλαμπασᾶ. Ὅμως ὁ Ὀσμάναγας ἀκόμη δὲν ἦλθεν, καὶ ὁ ὑπέρτατος ἐπίτροπος, ἂν δὲν ἔλθῃ ὁ Ὀσμάναγας, φανερὸν εἶναι ὅτι δὲν ἀποκρίνεται· σὰν ἔλθῃ καὶ ἴσως προτοῦ νὰ ἔλθῃ, θέλομεν συμβουλευθῇ μετὰ τοῦ ἐνδοξοτάτου ρεὶζ-ἐφέντη τί τὸ πρακτέον. Ἴσως τώρα θέλει πληροφορηθῇ ὁ ἐπίτροπος καὶ νὰ συγκατατεθῇ εἰς τὸ δίκαιον, καὶ θέλομεν ἐπιμεληθῇ καὶ θέλομεν γράψει τὰ ἐφεξῆς».

Ἐν ἑτέρῳ γράμματι τῆς 1 νοεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους μεταδίδοται ἡ πληρεστέρα τῶν τοιούτων κακοηθειῶν εἴδησις, ὅτι «τὸ κακὸν αὐτὸ ἔγινε παγκόσμιον ὅτι εὑρίσκοντας ἀγάδες τινὲς διάθεσιν εἰς τὸν ἐπίτροπον μὲ ρετζάδες ἐπῆραν τοιούτους ὁρισμοὺς καὶ διὰ ἄλλους τόπους, καὶ ἐπροξενήθη ἁπανταχοῦ ζημία καὶ θρῆνος».

Καὶ συμπεραίνομεν μὲν ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων λέξεων, ὅτι καὶ τὸ Σινᾶ καὶ τὸ Ἅγιον Ὄρος ἢ καί τινες ἕτεροι τόποι, εἰς τὴν ἐν Θεῷ φιλοσοφίαν καὶ τὴν προσκύνησιν τῶν πιστῶν καθωσιωμένοι, ζημίας ὑπέστησαν, ἀλλὰ τὰ κατὰ τὴν διακρίβωσιν ἐκείνων λείποντες εἰς τοὺς ἔχοντας πρόχειρα τὰ μέσα τῆς περὶ τούτων ἱστορικῆς ἐρεύνης, ἐξακολουθοῦμεν τὴν ἀφήγησιν τῶν ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων ποικίλων ἐπηρειῶν τοῦ τε πλαστογράφου δῆθεν ἐξελεγκτοῦ καὶ τῶν μετ' ὀλίγα ἔτη ἀξιώσεων τῶν ἀπὸ τῆς Δύσεως.

(ἕπεται τὸ τέλος)

Μ. Ι. Γ.

* δῆλα δὴ ἀπὸ τῆς 13 ἢ 14 ὀκτωβρίου 1698 καθ' ἡμᾶς.

** ἤτοι, τὴν καταγγελλίαν τῆς οἰκοδομῆς.

*** ὑπὲρ τὰς τριάκοντα χιλιάδας φράγκων.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΚΟΠΩΝ

Ὁ χρόνος τῶν διακοπῶν τῶν μαθημάτων δὲν εἶναι βεβαίως προωρισμένος διὰ διδασκαλίαν. Σκοπὸς τῶν διακοπῶν εἶναι ἀκριβῶς ἡ κατάπαυσις τῆς ἐργασίας, ἡ ἀναψυχὴ καὶ τῶν διδασκόντων καὶ τῶν διδασκομένων.

Ἐὰν λοιπὸν τοιοῦτος ἀνομολογεῖται ὁ σκοπὸς τῶν διακοπῶν, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γίνηται λόγος περὶ μαθημάτων κατ' αὐτάς; Ἐπιτρέπεται ἆρά γε νὰ λαμβάνῃ χώραν διδασκαλία καὶ κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον, ὅστις εἶναι προωρισμένος διὰ τὴν ἀποχὴν ἀπὸ τῆς ἐργασίας;

Κατ' ἀρχὴν δὲν δύναταί τις παρὰ ν' ἀπαντήσῃ ἀποφατικῶς εἰς τὰς ἐρωτήσεις αὐτάς. Ἀλλ' ἐὰν εἰς ἔθνη ἀσυγκρίτως ἡμῶν μᾶλλον προηγμένα εἰς τὸν πολιτισμὸν, εἰς ἔθνη, εἰς τὰ ὁποῖα τὰ πάντα κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, «πηγαίνουν ὡς ὡρολόγι», θεωρεῖται ἀναγκαία ἡ χρήσιμοποίησις τῶν διακοπῶν πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν γνώσεων τῶν διδασκάλων, τί πρέπει νὰ λεχθῇ δι' ἡμᾶς, οἵτινες ἀνήκομεν εἰς ἔθνος, τόσον ἔνδοξον μὲν καὶ εὐτυχὲς εἰς τὸ παρελθὸν ἀλλὰ τόσον ἀτυχὲς καὶ τόσον πτωχὸν κατὰ τὸ παρόν;

Ἐν Γερμανίᾳ, ὅπου ὁ χρόνος τῶν μεγάλων διακοπῶν εἶναι μόνον ἓξ ἑβδομάδες δηλ. **μόνον τεσσαράκοντα καὶ δύο (42) ἡμέραι,** ὅπου ἅπαντες οἱ δημοδιδάσκαλοι εἶναι τελειόφοιτοι ἄριστα κατηρτισμένων διδασκαλείων, οἵτινες δὲ ἄφθονα ἔχουσι τὰ μέσα, δι' ἰδιαιτέρας μελέτης, νὰ πλουτήσωσι τὰς γνώσεις των, καθὸ ἔχοντες μητρικὴν γλῶσσαν ἐκείνην, εἰς ἣν ἐγράφησαν καὶ γράφονται ἢ μεταπεφρα-

σμένα εὑρίσκονται τὰ ἄριστα τῶν παιδαγωγικῶν συγγραμμάτων, τὰ ἄριστα τῶν συγγραμμάτων παντὸς κλάδου τοῦ ἐπιστητοῦ, κρίνεται ἐπάναγκες νὰ διοργανῶνται τακτικῶς μαθήματα κατὰ τὰς τοσοῦτον μικρὰς ἐκεῖ «μεγάλας διακοπὰς» καὶ διὰ τοὺς διδασκάλους.

Λέγω **καὶ** διὰ τοὺς διδασκάλους, διότι κυρίως τὰ μαθήματα τῶν διακοπῶν δὲν διωργανώθησαν ἀρχικῶς δι' αὐτούς, ἀλλὰ διὰ πάσης τάξεως πολίτας, ἐπιθυμοῦντας νὰ τελειοποιήσωσι τὰς γνώσεις των.—Τὴν πρώτην ὥθησιν ἔδωκε τὸ περίφημον καὶ ἀριστοκρατικὸν πανεπιστήμιον τῆς Ὀξφόρδης ἐν ἔτει 1857 καὶ τὸ παράδειγμα αὐτοῦ ἠκολούθησε τὸ οὐχ ἧττον περικλεὲς πανδιδακτήριον τῆς Κανταβριγίας (Cambridge) κατὰ τὸ ἔτος 1873. Ἔκτοτε ἡ κίνησις αὕτη ὑπὸ τὸ ὄνομα University Extension ἐξηπλώθη εἰς πάσας τὰς ἀγγλοφώνους χώρας. Ἐν Ἀμερικῇ μάλιστα ἴδια ἱδρύθησαν φροντιστήρια, σκοπὸν ἔχοντα νὰ προετοιμάζωσι διδασκάλους καταλλήλους νὰ διδάσκωσιν εἰς τὰ θερινὰ αὐτὰ μαθήματα!

Βραδύτερον ἐνεκλιματίσθησαν τὰ μαθήματα ταῦτα ἐν Γερμανίᾳ, ὅπου ἤδη πρότερον εἶχον ὀργανωθῇ μαθήματα, σκοπὸν ἔχοντα τὴν μετάδοσιν τοῖς ἰατροῖς τῶν προόδων τῆς ἐπιστήμης των.

Τὸ πρῶτον ἐν Ἰένῃ, τῷ 1889, διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἐν τῷ αὐτόθι πανεπιστημίῳ καθηγητοῦ τῆς παιδαγωγικῆς Γουλιέλμου Rein, διωργανώθησαν θερινὰ μαθήματα διὰ τοὺς διδασκάλους. Τὸ πρῶτον ἔτος ὁ ἀριθμὸς τῶν διδασκόντων ἦτο μείζων τοῦ τῶν διδασκομένων. Ἀλλὰ βαθμηδὸν ηὔξησεν εἰς μέγιστον βαθμὸν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκ πάσης γερμανικῆς γῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκ πάσης σχεδὸν πεπολιτισμένης χώρας συρρεόντων εἰς Ἰένην διδασκάλων, κυρίως, ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Τοὺς ἑλκύει πρὸ παντὸς ἡ ἑρβαρτιανὴ παιδαγωγική, ἧς ἀντιπρόσωπος διαπρεπὴς τυγχάνει ὁ καθηγητὴς Rein καὶ ἔρχονται κυρίως ν' ἀκροασθῶσιν αὐτοῦ καὶ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὰ κατὰ τὴν θεωρίαν τῶν ἑρβαρτιανῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἐν λόγῳ καθηγητοῦ παρὰ δοκίμων μαθητῶν αὐτοῦ γινόμενα ὑποδειγματικὰ μαθήματα, μεθ' ἃ σφοδρὰ ἐπακολουθεῖ συζήτησις καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς μεθόδου καὶ ἐπὶ τῆς διεξαγωγῆς αὐτῆς. Ἀλλά, πλὴν τῆς παιδαγωγικῆς, καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἐπιστῆμαι ἐκπροσωποῦνται κατὰ τὰ μαθήματα ταῦτα, εἰς ἃ πᾶς τις, καταβάλλων τὸ νόμιμον τέλος, γίνεται δεκτός. Ἡ θρησκεία, ἡ ὑγιεινή, ἡ φιλοσοφία, ἡ γραμματολογία, ἡ κοσμογραφία, αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι ἐν γένει, ἔτι δὲ γαλλικά, ἀγγλικὰ καὶ γερμανικὰ (διὰ τοὺς μὴ Γερμανούς) διδάσκονται ἐκεῖ ὑπὸ ἰδικῶν καθηγητῶν αἱ ἐπιστῆμαι καὶ ὑπὸ ἰθαγενῶν διδασκάλων αἱ ξέναι γλῶσσαι. Εἰς τοὺς προσερχομένους, οἵτινες λαμβάνουσι φυλλάδιον ἀναγράφον, πλὴν τοῦ προγράμματος λεπτομερῆ ἀνάλυσιν τῶν διδαχθησομένων, καὶ πίνακα τῶν συνιστωμένων βιβλίων. Ὅπως καὶ εἰς ἄλλας ὁμοίας διοργανώτεις ἐν Γερμανίᾳ, συνδυάζεται καὶ ἐνταῦθα ἡ σπουδὴ μετὰ τῆς ἀναψυχῆς· οἱ διοργανωταὶ τῶν μαθημάτων φροντίζουσι νὰ συμπεριλάβωσιν εἰς τὸ πρόγραμμα ἐκδρομὰς εἰς τὴν ἱστορικὴν Ἀϊζενάχην (Eisenaich) καὶ εἰς τὴν ποιητικὴν Βαϊμάρην· ἀλλὰ καὶ ἐσπερίδας ἐντὸς τῆς πόλεως, ἐξ ὧν δὲν λείπει οὔτε ὁ χορός.—Τὴν Ἰένην ἐμιμήθησαν πλεῖσται ἄλλαι πανεπιστημιακαὶ πόλεις τῆς Γερμανίας, καὶ ὁ θεσμὸς οὗτω κατέστη σχεδὸν γενικὸς καὶ ἐπεξετάθη εἰς διαφόρους κλάδους καὶ εἰς διαφόρους κοινωνικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς τάξεις ἀπὸ τῶν Θεολόγων καὶ κληρικῶν μέχρι τῶν γεωκτημόνων καὶ γεωργῶν.

Παρ' ἡμῖν ἀλλοῖος, φυσικά, ὁ σκοπὸς καὶ διάφορος ὁ χαρακτὴρ τῶν θερινῶν μαθημάτων, ἢ μᾶλλον ἐν γένει τῶν μαθημάτων τῶν διακοπῶν, ὧν ἀπόλυτον ἔχομεν ἀνάγκην διὰ τοὺς διδασκάλους. Ἡμεῖς, φρικτὸν εἰπεῖν, στερούμεθα εἰδικοῦ, τελείου ὁπωσοῦν διδασκαλείου! Καὶ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ παράσχωμεν ἐκ τῶν ἐνόντων εἰς τοὺς διδασκάλους μας στοιχεῖα τινα παιδαγωγικῆς μορφώσεως, ὅπως καταστήσωμεν αὐτοὺς καταλλήλους πως εἰς τὸ ἔργον των.

Ὁ Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος, ὅστις πρὸ ἐτῶν πολλῶν εἶχε διοργανώσῃ τοιαῦτα **κυριακὰ** παιδαγωγικὰ μαθήματα, θὰ διοργανώσῃ ἐν νέου τοιαῦτα, ἀρχὴν ποιούμενος ἀπὸ τῆς διδασκαλίας τῆς ὑγιεινῆς. Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Πατριαρχείων ἐνέκρινε τὴν ἀπόφασιν καὶ ηὐχήθη νὰ καταστῇ ὑποχρεωτικὴ εἰς τοὺς διδασκάλους τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἡ ἀκρόασις τοῦ μαθήματος τούτου, δι' ὅπερ ὥρισε τὰς διακοπὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα. Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον νὰ συνεχίζετο καὶ ἐπεξετείνετο ἡ διδασκαλία αὕτη κατὰ τὰς μεγάλας διακοπὰς καὶ νὰ κατωρθοῦτο ἡ προσέλευσις βαθμιαίως τῶν διδασκάλων οὐ μόνον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' ὁλοκλήρου τοῦ κλίματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἢ ἡ διοργάνωσις παρομοίων μαθημάτων καὶ εἰς ἄλλα κέντρα τῆς χώρας ἡμῶν ἐγένετο ἤδη πέρυσιν ἐν Θεσσαλονίκῃ. Πρὸς τοῦτο ὅμως ἀνάγκη ἡ μονιμότης τῶν διδασκάλων νὰ ἐπεκταθῇ καὶ νὰ στερεωθῇ ἀνὰ πάσας τὰς ἐπαρχίας, διότι θὰ ἦτο ἄδικον ν' ἀναμένῃ τις παρ' ἀνθρώπων ἀσχολουμένων εἰς εὕρεσιν θέσεως καιρὸν καὶ διάθεσιν καὶ μέτα πρὸς ἀκρόασιν μαθημάτων. Ἀλλ' ὁσονδήποτε καλῶς καὶ ἂν ὀργανωθῶσι τὰ μαθήματα ταῦτα, ὁσονδήποτε μέγας καὶ ἂν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν προσελευσομένων, ὅτι δήποτε καὶ ἂν κατορθωθῇ δι' αὐτῶν, τὸ ἀποτέλεσμα ἔσται σχετικῶς μηδαμινόν. Ριζικὴ θεραπεία θὰ ἐπέλθῃ μόνον διὰ τῆς μονιμότητος τῶν διδασκάλων, διὰ τῆς γενικῆς ἐποπτείας καὶ πρὸ παντὸς **διὰ τῆς ἱδρύσεως διδασκαλείου.**

Σ. Σ.

Οἱ συνδρομηταὶ τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» οἱ μὴ λαμβάνοντες τακτικῶς τὸ φύλλον παρακαλοῦνται ἵν' ἀναγγέλλωσι τοῦτο, καθὼς ἐπίσης καὶ οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες. Παρακαλοῦμεν δὲ πάντας ὅπως πληροφορήσωσιν ἡμᾶς τὴν ἀκριβῆ διεύθυνσιν τῆς κατοικίας αὐτῶν (ὄνομα ὁδοῦ, ἀριθμὸν οἰκήματος), ἵνα κατὰ τὰς ἀκριβεῖς ταύτας ὑποδείξεις ἀποστέλλωνται τὰ φυλλάδια.

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ Λ'
ΑΡΙΘ. – 47

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιγραμμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον κ. Μ. Βασιλείου Β' γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου. Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἁγιασμὸς κυριακῶν — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά Γονέων εὐθύνη — Ἐπήρειαι ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων κατόπι τῆς συνθήκης τοῦ Κάρλοβιτς — Ὁ ἱερὸς κλῆρος καὶ ἡ πρὸς τὸν γάμον σχέσις αὐτοῦ ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ — Ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης.

ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

Συμβουλίων δημοτικῶν ὁμόθυμα ψηφίσματα καὶ ἐξ ἐπαρχιῶν ἡμετέρων εἰδήσεις, εἰς τὰς ἐφημερίδας ἀναστηλούμεναι, καθιστῶσιν ἡμῖν γνωστὸν πόθον ἄξιον τῆς ὑπὸ πάντων ἀποδοχῆς, τὸν πόθον τῆς τῶν ἐργασιῶν, τῶν χειροτεχνικῶν καὶ βιοποριστικῶν, καταπαύσεως ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κυριακῆς. Ἐργάται μόλις ἀποζῶντες ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἀρκετὰ δὲ δι' αὐτῆς συνεισφέροντες πρὸς πλουτισμὸν τῶν προϊσταμένων, ποθοῦσιν ἀνάπαυσιν κατὰ τὴν κυριακὴν καὶ ἀπαιτοῦσι τοῦτο, Κύριοι καταστημάτων εὑρίσκουσι δικαίαν καὶ λογικὴν τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς αἰτήσεως καὶ τῇ φύσει τῇ λογικῇ τοῦ ἀνθρώπου πρέπουσαν. Ὑπερωρίμασεν ἡ ἰδέα αὕτη ἡ θεοδίδακτος τῆς κυριακῆς ἀργίας καὶ παρασκευάζεται λοιπὸν τὸ ἔδαφος, πρὸς πρόοδον καὶ εὐδοκίμησιν τῆς ἰδέας τοῦ ἁγιασμοῦ τῆς κυριακῆς, τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ἑορτῶν.

Καὶ τὰ δύο ταῦτα θέλουσιν εὐοδωθῇ παρ' ἡμῖν, βοηθείᾳ τε καὶ εὐδοκίᾳ θείᾳ. Μανθάνομεν καὶ πάλιν ἀπὸ διδασκαλιῶν, ἀπὸ νουθεσιῶν, ἀπὸ διατριβῶν ἐν ἐφημερίσι καὶ περιοδικοῖς, καὶ βαθμηδὸν θέλομεν ἀκούσει πάντες ἀναπτυσσόμενον τὸ συμπληροῦν τὴν κυριακὴν ἀργίαν ἔργον. Ἴσως καὶ θέλομεν ἀκούσει ὧδε κἀκεῖσε σπερμολογουμένας ἀπηχήσεις ὑλιστικῶν θεωριῶν καὶ ξενηκούστων δογμάτων ὅτι οὔτ' ἐννοεῖται ἀργία καθ' οἱονδήτινα καιρὸν καὶ περίστασιν, οὔτ' ἐπιβάλλεται τοιαύτη κατὰ τὴν κυρίαν αὐτῆς σημασίαν.

Ἐὰν ἀκούσωμεν τοῦ θείου νόμου, θέλομεν εὑρεῖ ὅτι οὐδὲν δυσεπίτευκτον ἡμῖν ἐπιβάλλει ἡ κατὰ κυριακὴν καί τινα μεγάλην ἑορτὴν ἐπιβαλλομένη ἀργία καὶ ὁ συνεννοούμενος καὶ ἐπιβαλλόμενος ἁγιασμὸς κυριακῶν ἢ μεγάλων τινῶν ἑορτῶν, ἀναγραφομένων ἐν διατάξεσιν ἰδίαις Ἐκκλησιῶν καὶ Κρατῶν. Ὁ θεῖος νόμος, ὅσον εὐεξήγητος, τόσον καὶ εὐκολοκατόρθωτος ὁμολογεῖται· «Πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε» διέταξεν ὁ Δημιουργὸς (Ἐξόδου ιϛ', 16) «πλὴν ὅσα ποιηθήσεται πάσῃ ψυχῇ, τοῦτο μόνον ποιηθήσεται ὑμῖν». Ἀρχαῖοι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἑρμηνευταὶ ἐξηγοῦσιν εἰς ἡμᾶς ὅτι «λατρευτὸν ἔργον» ἐννοεῖται τὸ ἀποβλέπον εἰς τὴν περὶ τὸν βίον ὕλην καὶ τὴν βάναυσον ἐργασίαν, καὶ τὴν περὶ τὸ

σῶμα ἡδυπάθειαν· δσα δ' ἔργα πρὸς ὠφέλειαν τῆς ψυχῆς ἀποβλέπουσιν οὐδαμῶς ὁ νόμος ὁ θεῖος ἐμποδίζει. Ὑπενθυμίζων εἰς ἡμᾶς τὴν μίαν καὶ τελευταίαν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ὡς τὴν μεγίστην ἐκείνην ἡμέραν, καθ' ἣν ἐπαύσατο ὁ Δημιουργὸς ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ἃ ἐποίησε, συνιστᾷ νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν πάντοτε τὴν περὶ ἡμᾶς κηδεμονίαν αὐτοῦ, καθὸ δημιουργικῆς καὶ συνεκτικῆς τοῦ σύμπαντος δυνάμεως καὶ Σοφίας. Ἀφοῦ μάλιστα καθωρίσαμεν τὴν κυριακὴν ἡμέραν ὡς ἡμέραν ἀναπαύσεως τοῦ σώματος, ἢ καὶ τοῦ πνεύματος, ἀπὸ βαρέων ἢ τῶν ἐλαφρῶν μόχθων καὶ ἐργασιῶν, ἐπιβάλλει βεβαίως ἁπλῆ τις κηδὼ καὶ φειδὼ τοῦ χρόνου σκέψιν περὶ χρήσεως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ὡρίσαμεν πρὸς ἀνάπαυσιν τοῦ σώματος, πρὸς περιποίησιν δὲ τοῦ πνεύματος καὶ πρὸς καλλιέργειαν τῶν ψυχικῶν δυνάμεων καὶ κατεύθυνσιν αὐτῶν εἰς ὁδὸν ὠφελείας.

Ὁ λαὸς τῶν ἰσραηλιτῶν ἀπὸ τοῦ ψαλτηρίου τοῦ προφητάνακτος Δαυὶδ παρέλαβεν ἕνα «ψαλμὸν ᾠδῆς εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου», τὸν ἐννενηκοστὸν πρῶτον. Οἱ ἱεροὶ ἑρμηνευταὶ διδάσκουσιν ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὁ ψαλμὸς ἐννοεῖ νὰ συνέρχωνται πάντες ἐπὶ δοξολογίᾳ τοῦ Θεοῦ, εὐχαριστοῦντες αὐτῷ καὶ ζητοῦντες τὰ συμφέροντα ἡμῖν, καὶ αἰνοῦντες αὐτόν. Καὶ τοὺς μὲν παλαιοὺς ἰσραηλίτας διέταττεν ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτηρίῳ αἰνεῖν τὸν Δημιουργόν, οἱ δὲ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας ἐξηγοῦνται ὑμῖν ὅτι δύναται νὰ κατασταθῇ ψαλτήριον δεκάχορδον ἡ θεοφιλὴς ψυχή, ὅταν πρὸς τὰς ἑαυτῆς πέντε δυνάμεις συνάψῃ καὶ συναρμόσῃ τὰς πέντε τοῦ σώματος αἰσθήσεις καὶ συναποτελέσῃ μίαν τοιουτοτρόπως συμφωνίαν, οὐδαμῶς ἐκτρεπομένην ἀπὸ τῆς σπουδῆς καὶ μελέτης τῶν ἔργων τοῦ Δημιουργοῦ τῆς ἐν αὐτοῖς ἐμφαινομένης ἀπειροτελείου σοφίας, καὶ τῆς δι' αὐτῶν τεκμηριουμένης περὶ ἡμᾶς προνοίας τε καὶ κηδεμονίας. Καὶ κατὰ τὴν διδασκαλίαν ταύτην, πρὸς ἣν πάντες οἱ πατέρες καὶ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς συμφωνοῦσι, καὶ κατὰ τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως, ἀποχὴ ἀπὸ κακῶν ἐπιβάλλεται καὶ συνιστᾶται, κατεργασία τοῦ ἀγαθοῦ ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τοῦ πλησίον, μελέτη τοῦ τρόπου τῆς ἀναπτύξεως τοῦ πνεύματος ἡμῶν, διότι κυρίως τῆς ἀναπτύξεως ταύτης ἡ ἐπιδίωξις δυνατὸν νὰ συμπληρώσῃ τὸ θαυμαστὸν ἔργον τοῦ ἁγιασμοῦ τῆς κυριακῆς. Διότι οὐδεὶς ἐννοεῖ βεβαίως ὅτι θέλομεν διάγει τὴν ἡμέραν ταύτην ἐν εἴδει ζωοφύτων, ἀφοῦ καὶ γινώσκομεν καὶ κηρύττομεν ὅτι τὴν διπλῆν ἡμῶν φύσιν θέλομεν περιποιηθῇ καὶ θέλομεν ἐπιδιώξει τὴν ἐφικτὴν εἰς ἡμᾶς ἀμφιλαφῆ αὐτῆς εὐδαιμονίαν.

Τοσαύτας δὲ παρέχουσιν εἰς ἡμᾶς οἱ παρερχόμενοι χρόνοι τὰς εὐκολίας, ὥστε ν' ἀποβαίνῃ σήμερον ἤπερ ἄλλοτε εὐκολώτερον τὸ ἔργον τῆς ψυχικῆς ἡμῶν ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως, ἐφ' ὅσον τὸ τοῦ τύπου φῶς εἰσδύον καὶ ἐν τῇ πτωχοτέρᾳ καλύβῃ συνεισφέρει γνώσεις ὀλίγας ἢ πολλάς, ἡ δὲ διδασκαλία ἡ παρεχομένη κατὰ τοὺς πατρίους θεσμοὺς μεταδίδει εἰς τοὺς φιλομαθεῖς τὰ πρῶτα στοιχεῖα τοῦ φωτισμοῦ τῆς καρδίας καὶ τοῦ πνεύματος. Ἀφοῦ δὲ καὶ σωματεῖα κοινῆς ὠφελείας στοχαζόμενα τίθενται συντεῦθεν, διὰ νόμων, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους ἀφοῦ καὶ ἀναγνωστήρια δύνανται νὰ πληθυνθῶσι, καὶ λογίων λαϊκῶν καὶ κληρικῶν εὐμοιροῦμεν, πάντες ἔχουσιν ἄρα τὰ μέσα καὶ τὸν καιρὸν εὔθετον, ὅπως ὥρας τινὰς ἢ στιγμὰς ἀφιερώσωσι κατὰ κυριακὴν εἰς ἀκρόασιν ἢ εἰς ἀνάγνωσιν ὠφελίμων διδασκαλιῶν, μακρυνόμενοι ἀπὸ τῶν «λατρευτῶν ἔργων» τοῦ βιβλίου τῆς Ἐξόδου. Γνῶσις ἀκριβὴς μάλιστα τῆς δημιουργίας, περὶ ἣν ἀσχολοῦνται τόσαι φυσικαὶ καὶ φυσικοϊστορικαὶ ἐπιστῆμαι, μελέτη αὐτῆς ὑπὸ δοκίμων διδασκάλων καὶ φιλοπόνων ἐπιστημόνων μεταδιδομένη τοῖς πολλοῖς, ἐν πνεύματι θεοσεβεῖ, πρέπει καὶ αὐτὴ νὰ θεωρηθῇ οὐ μόνον μορφοῦσα καὶ ἐξυγιάζουσα ψυχὰς ἐν ἀμαθείᾳ διακειμένας, ἀλλὰ καὶ εἰς αἶνον κατατείνουσα τοῦ Δημιουργοῦ, οὗ τὰ ἀόρατα, κατὰ τὸν ἀπόστολον τῶν ἐθνῶν, ἀπὸ τῆς κτίσεως τοῦ κόσμου, ἥ τε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης, τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται. Ἐὰν δὲ μίαν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος θέλωμεν ἀφωσιωμένην εἰς περιποίησιν καρδίας τε καὶ πνεύματος, καθῆκον ἔχομεν ν' ἀναζητήσωμεν καὶ διδαχθῶμεν τίνες αἱ οἰκεῖαι τοῦ νοὸς ἡδοναὶ καὶ ταύτας ἐν τῇ ἑορτασίμῳ ἡμέρᾳ νὰ ἐπιδιώκωμεν, ἐξαγνίζοντες αὐτὰς, ἐφαρμόζοντες δὲ τὸ δέον. Τοῦτο δὲ θέλει ἀποδειχθῇ ὡς οὐχὶ δυσκατόρθωτον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, κατὰ τὸ Σταυροδρόμιον, ἐτελέσθη δημοτελῶς τῇ 21 νοεμβρίου, σαββάτῳ. Τῇ Α. Θ. Π. συνελειτούργησαν οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ μητροπολῖται Πισιδείας, Διδυμοτείχου, Ἀγκύρας, Σωζοαγαθοπόλεως, Ξάνθης, Ἐλασσῶνος καὶ Προικοννήσου. Κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν Τιμίων Δώρων ἐμνημονεύθησαν οἱ μακαρῖται τοῦ ναοῦ κτίτορες καὶ ἐν τοῖς ζῶσιν οἱ ὑπὲρ αὐτοῦ κοπιῶντες, καὶ οἱ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους εὐεργέται, καθὼς καὶ οἱ πρεσβευταὶ τῶν ὀρθοδόξων κρατῶν. Μεταξὺ τοῦ πυκνοῦ πλήθους τῶν ἐκκλησιαζομένων παρῆσαν συμπροσευχόμενοι οἱ ἔξοχ. πρεσβευταὶ Ἑλλάδος καὶ Σερβίας, ὁ γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, τινὲς τῶν ἐντίμων ἑλλήνων βουλευτῶν καὶ τῶν μελῶν τοῦ Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, καὶ ὁ εὐεργέτης τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου κ. Ε. Εὐγενίδης.

Κανονικαὶ ψῆφοι.—Ἐγκριθείσης τῆς αἰτήσεως τῶν ἐντιμοτάτων ἐπιτρόπων τοῦ ἐν Γαλατᾷ ναοῦ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ περὶ χειροτονίας ἐπισκόπου ἐν αὐτῷ τιτουλαρίου ἐπ' ὀνόματι τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἐπισκοπῆς Κωνσταντίας, ἐκ τῶν τριῶν τεθέντων ἐπὶ τούτῳ συνυποψήφων πανοσιολ. ἀρχιμανδριτῶν κκ. Κωνστ. Ρούση, Μελετίου Χρηστίδου καὶ Ἰωάννου Βισιλικοῦ, προεκρίθη ὁ τελευταῖος οὗτος, τελειοδίδακτος μὲν τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ θεολογικῆς σχολῆς, ἐπὶ τετραετίαν δὲ χρηματίσας ἐφημέριος τῆς ἑλληνικῆς ἐν Βενετίᾳ κοινότητος.

Ὑπὲρ τοῦ Ἐθν. Ταμείου ἀπέστειλαν πέντε μόνον ἐπαρχίαι τοῦ πατριαρχ. Οἰκουμεν. Θρόνου, κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα, τὰς καθωρισμένας διὰ ἀποφάσεων κοινῶν ἱερᾶς Συνόδου καὶ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ἐτησίας δόσεις τῶν ἐπαρχιακῶν ναῶν, ἐν συνολῳ 4056 γρόσια, ἤτοι 1242 ἐκ **Διδυμοτείχου**—1080 ἐκ **Καισανδρείας**—600 ἐκ **Βιζύης**—810 ἐκ **Μυριοφύτου**—καὶ 324 ἐκ τῆς ἐπισκοπῆς **Ἀνέων**. Ἀλλ' ὀλίγαι κατὰ τὸ λῆγον ἔτος ἐξεπλήρωσαν τὸ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καθῆκον, ἐλπίζομεν δ' εἰς προσεχῆ φύλλα ν' ἀναγγείλωμεν ὅτι αἱ μέχρι σήμερον ἀναβάλλουσαι τὴν ἐξόφλησιν ἱερῶν ὀφειλῶν ἐπισκοπαὶ καὶ μητροπόλεις ἀπέστειλαν τὰ εἰσπραχθησόμενα.

Ἀδελφικαὶ προσρήσεις.—Τῇ κυριακῇ, κατ' ἐντολὴν πατριαρχικὴν, μεταβάντες παρὰ τῷ παρητημένῳ μακαριωτάτῳ πατριάρχῃ τῶν ἀνατολικῶν ἀρμενίων κ. Ἐλισσαίῳ Τουριὰν ὁ ἐκ τῶν σεβ. συνοδικῶν μητροπολίτης Ἀγκύρας καὶ ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος ἡρμήνευσαν τὰς συμπαθείας τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ἀρμενικήν.

Μονὴ Σινᾶ.—Σήμερον, πανηγυριζούσης τῆς ἱερᾶς τοῦ Σινᾶ μονῆς, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Αἰκατερίνης, παρέστη ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἐνταῦθα Σιναϊτικοῦ μετοχίου κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. ὁ ἱερολογ. δευτερεύων, ἑρμηνεύων τὰς πατριαρχικὰς εὐχὰς τῷ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Νικοδήμῳ Τσέκα, ἐπιτρόπῳ τῆς ἑορταζούσης μονῆς.

ΓΟΝΕΩΝ ΕΥΘΥΝΗ.—Ὑπὸ τῆς ἐν Σικάγῳ προστατευτικῆς τῶν ἐφήβων Ἑταιρίας ἀπελύθη ἐγκύκλιος ἑρμηνευτικὴ νέου νόμου ἀφορῶντος εἰς τὴν εὐθύνην τῶν γονέων ἐπὶ τοῖς ἀτακτήμασι καὶ τοῖς ἐγκλήμασι τῶν τέκνων αὐτῶν. Οἱ γονεῖς ὑπέκειντο πρότερον εἰς ἐπιτίμησιν ἐκ μέρους τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφήβων, ἀλλὰ διὰ τοῦ νέου νόμου, τὸ ἀπὸ τοῦδε τιμωροῦνται ἕνεκα παραπτωμάτων καὶ ἐγκλημάτων τῶν τέκνων, κινδυνεύοντες νὰ ὑποστῶσι χρηματικὴν ποινὴν μέχρι χιλίων φράγκων, ἢ φυλάκισιν μέχρις ἑνὸς ἔτους, ἢ καὶ ἀμφότερα, ἐὰν καταδειχθῇ ὅτι ἠμέλησαν τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων ἢ ἀφῆκαν ἀτιμωρήτους τὰς ἀταξίας αὐτῶν· ἐάν, ἐπὶ παραδείγματι, ἀνέχωνται νὰ συχάζωσι τὰ τέκνα αὐτῶν ἐπὶ σιδηροδρομικῶν γραμμῶν πρὸς προσβολὴν τῶν ἁμαξοστοιχιῶν, νὰ διατρίβωσι πλησίον ζυθοπωλείων, νὰ διαμένωσιν εἰς σφαιριστήρια, νὰ συναναστρέφωνται μετὰ διεφθαρμένων ἀνθρώπων, ἢ καὶ νὰ ἐπαιτῶσιν· ἐπίσης οἱ γονεῖς τιμωροῦνται, κατὰ τὸν νόμον καὶ ἐὰν καταλείπωσι τὰ τέκνα αὐτῶν ἄνευ ἐπαρκοῦς τροφῆς καὶ ἐνδυμασίας. Οὕτω διὰ τοῦ αὐστηροῦ τούτου θεσμοῦ ἐπιβάλλεται τοῖς γονεῦσι τὸ καθῆκον πρὸς παρασκευὴν χρηστῶν μελῶν τῆς κοινωνίας, ὅπερ ἀπαιτεῖ ὁ λόγος ὁ ὀρθὸς, ὅπερ διδάσκει ἡμᾶς ἡ Ἁγία Γραφὴ διὰ τοῦ φοβεροῦ παραδείγματος τῆς καταστροφῆς τοῦ οἴκου τοῦ Ἠλὶ, ὃς «ἐπειδὴ τῶν παίδων οὐκ ἐπεμελήθη μετὰ ἀκριβείας σφόδρα, κατὰ τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον, ἐλεεινῶς ἀπώλετο, καὶ τῆς ὀλιγωρίας ταύτης ἡ ἁμαρτία τὰ κατορθώματα (τοῦ πατρὸς) ἔκρυψεν ἅπαντα».

ΕΠΗΡΕΙΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΟΠΩΝ ΚΑΤΟΠΙ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΚΑΡΛΟΒΙΤΣ

(συνέχεια ἀπὸ τεύχους 46 καὶ τέλος)

Ζημίας μὲν ὑλικῆς ἐγένετο πρόξενος ὁ τοῦρκος πλαστογράφος, ἴσως οὐχὶ μεγάλης, ἀλλ' ἀπὸ δεκαετίας αἱ ζημίαι αὗται πολλαὶ καὶ δυσβάστακτοι κατήντησαν, διότι διὰ πᾶσαν ὑπόθεσιν ἐζητοῦντο χρήματα, καὶ ἐδίδοντο· δεικνύουσι τοῦτο αἱ τοῦ Ἰωαννάκη ἐπιστολαὶ καὶ αἱ τοῦ ἐξ ἀπορρήτων ὑπενθυμίσεις πρός τε τὸν Δοσίθεον καὶ τὸν Χρύσανθον. Τὸ παράδοξον εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς πλαστογραφίας ἦν ὅτι ἀπὸ τῶν κατόπιν ἐπιστολῶν οὐδὲν δυνάμεθα 'να μάθωμεν περὶ τῶν τοῦ πλαστογράφου συνενόχων καὶ τῆς ἀνακαλύψεως καὶ τῆς τιμωρίας αὐτοῦ. Τῇ 26 νοεμβρίου 1707 ἔγραφεν ὁ ἐξ ἀπορρήτων τῷ Χρυσάνθῳ, οὗ ὁ ἀδελφὸς καὶ ἐπίτροπος ἐν Ἁγίᾳ Πόλει Νεόφυτος ἀνήγγελλεν ἀπαιτήσεις καὶ ἁρπαγὰς, ταῦτα· «ὁ Ὀσμάναγας ἀκόμι δὲν ἦλθεν. Ἐδείξαμεν τὰ ἄρζια, τὸ χοτζέτι τῷ ἐνδοξοτάτῳ ρεὶς ἐφέντῃ καὶ μετ' αὐτοῦ ἐκοινολογήσαμεν τὰ δέοντα, καὶ ὁ λόγος εἶναι νὰ μὴ λαληθῇ λόγος τις ἐξ ἡμῶν ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ὁ Ὀσμάναγας». Ὁ βεζίρης καὶ ὁ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, εἰς οὗ τὴν δικαιοδοσίαν ὑπήγοντο αἱ τῶν τεσσάρων Πατριαρχείων ὑποθέσεις, συνεπέραναν ὅτι ἔγκλημα ἦν τὸ γενόμενον, ἀλλ' οὐδὲν ἔλεγον φανερῶς, συμβουλεύοντες σιωπὴν, ἵνα μὴ ἡ τῶν κυβερνητικῶν γραφείων τιμιότης ἐκτεθῇ. Καὶ συγχρόνως ὁ τότε γενιτζάραγας ἔγραφεν ἐπιτακτικῶς εἰς τὸν Κούτη-σερὶφ ἀγασὴ ὅπως ἀντιλαμβάνηται τῶν ἡμετέρων ἐν τῇ Παλαιστίνῃ δικαίων· ἐπίσης ὁ μουφτῆς Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ μολὰν περὶ τῶν αὐτῶν δικαίων. «Ὁ ἀδημονία τοῦ μεγάλου ἡγεμόνος» (τοῦ βεζίρη, νομίζω) «εἶναι δικαία ὡς περὶ ἀσυνήθους ἀδικίας». Καὶ ὅμως ἠρνεῖτο ἢ ἀνέβαλλε 'ν' ἀπολύσῃ νέον ὁρισμὸν διατάττοντα 'να μὴ ἐκτελῶνται οἱοιδήποτε παρόμοιοι ὁρισμοὶ περὶ τρόπων καὶ μεθόδων φορολογίας ἂν μὴ συνοδεύωνται ὑπὸ

γραμμάτων τοῦ βεζίρου καὶ τοῦ κεχαγιᾶ αὐτοῦ, ἐνῷ ἐγίνωσκε τὸν δόλον καὶ ἀνεκάλυψε τὸ ἔγκλημα· «πιστωθέντες ἀπὸ τῶν ἐξ Ἱερουσαλὴμ γραμμάτων καὶ πιστεύσαντες τῷ τοιουτόφρονι πρωτοκαγγελαρίῳ» δῆλον οὖν τῷ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργῷ, ὃν καὶ μέγαν λογοθέτην τῆς βασιλείας ἀποκαλεῖ, «ἐπεριμέναμεν τὸν δόλιον καὶ ὑποβολιμαῖον κομιστὴν καὶ ἐξεταστὴν καὶ μουμπασίρην, ὁ ὁποῖος οὔτε ἐφαίνετο, οὔτε θέλει φανῇ ποτέ· καὶ λοιπόν, ὑποτοπήσαντες τὸν δόλον, καὶ πάλιν ἐρευνήσαντες, οὔτε τὸ σπίτι του ηὕραμεν, οὔτε τὸ κάϊτι τοῦ ὁρισμοῦ· καὶ δείχνωντας πάλιν τὸ ἴσον τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ κατζεραρίῳ, καὶ γενομένης πολλῆς σκέψεως καὶ βασάνου μεγάλης, εὑρέθη πλαστὸς ὁ ὁρισμὸς καὶ ὁ κομιστὴς ἐψευσμένος καὶ πλαστός». Ταῦτα ἀναγγέλλει γράμμα τοῦ ἐξ ἀπορρήτων τῇ 1 δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὅτε φαίνεται ὅτι καὶ συνεννοήσεις ἤρξαντο γινόμεναι μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων ἑλλήνων καὶ τῶν λατίνων καὶ τῶν ἀρμενίων πρὸς εὕρεσιν μέτρου τινὸς ἐξουδετεροῦντος ἐν τῷ μέλλοντι τὰς ἀπὸ κλεπτῶν καὶ πλαστογράφων κοινὰς τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ χριστιανῶν ζημίας.

Ἀλλὰ τὸ συμπέρασμα τῶν ἐνεργειῶν οὐδαμοῦ ἀνακαλύπτομεν εὐθὺς ἐν ταῖς τότε περιστάσεσιν, ἡ δὲ ὑπομονὴ συνιστᾶτο τότε, καθὼς συνιστᾶτο καὶ ἐν μεταγενεστέραις δυσχερείαις, ὡς φάρμακον, προσωρινὴν φέρον ἡσυχίαν· «πολλὰ ἐλυπήθημεν· ὅμως τί νὰ εἰποῦμεν; παρὰ τὸ ὅτι, ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολεῖται εἰς τέλος». ἐπιστέλλει συγχρόνως ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ὡς καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας, τῇ 4 δεκεμβρίου, ἐλπίζει αἱ εὐχαὶ τοῦ Χρυσάνθου «νὰ ἑλκύσουν τὴν ἐξ Ὕψους βοήθειαν καὶ ἀντίληψιν». Αἱ τῶν ἡμετέρων ἐνέργειαι πρὸς ἔκδοσιν ὑψηλοῦ ὁρισμοῦ κωλύοντος πᾶσαν κακοτροπίαν ὁμοίων πλαστογράφων ἔμενον ἀτέλεστοι πρὸς ὥραν· «ἀνηγγέλθη εἰς πλάτος καὶ τῷ κεχαγιάμπεη κσὶ τῷ ρεϊζεφέντῃ, ὅτι τοιοῦτον ληστρικὸν κάμωμα δὲν κρύπτεται χωρὶς ἔγκλησιν καὶ κατηγορίαν»· ἀλλὰ πρὸς καιρὸν ἠδυνάμεθα ν' ἀρκεσθῶμεν καὶ τότε καὶ κατόπιν εἰς τὸ ὅτι ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολεῖται εἰς τέλος, ἡ δὲ βραχεῖα ὑπομονὴ ἐπεβάλλετο κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, διότι συνέπιπτεν αὐταῖς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς ραμαζὰν, καὶ τὸ βαηράμιον κατὰ τὴν 8 10 δεκεμβρίου.

Διαταγαὶ τοῦ βεζίρου πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ πλαστογράφου, περιφερομένου δῆθεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, οὐδὲν ἐπήνεγκον ἀποτέλεσμα, ὡς οὐδὲν ἀποτέλεσμα προῆλθεν ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐνεργειῶν πρὸς ἔκδοσιν τοῦ ζητουμένου χάτι-σερίφ· τῇ 2 ἰανουαρίου 1708 ἔγραφεν ὁ αὐτὸς, εὐχόμενος «νὰ γίνῃ καὶ δευτέρα δοκιμὴ ἐν καιρῷ εὐσπλαγχνίαν ἐπιζητοῦντι, διὰ νὰ κλείσῃ ἡ θύρα τῶν ἀδικημάτων καὶ δαπανημάτων, ἀλλὰ καιροὶ δύσκολοι· γνῶμαι ἐπὶ τὸ ἀγαθὸν ἀμείλικτοι . . . . . ὁ καιρὸς προσεμειδία· οἱ φίλοι, καὶ μὲ καλαῖς παρ' ἡμῶν ὑποσχέσεις, συνηγωνίζοντο· ἡ προθυμία δὲν ἔλειψε· τὰ μέσα προσετέθησαν. Ἀλλ' ἐσκλήρυνε Κύριος τὴν καρδίαν Φαραώ. Καλὰ δὲν ἐλπίζεται. Ἄμποτε νὰ παύσουν τὰ κακά».

Ἠμείφθησαν οἱ πένητες χριστιανοὶ διὰ τὴν ὑπομονὴν αὐτῶν, ὃ δὲ κυριώτερον διότι ἡ βλάβη τῶν Προσκυνημάτων ἦν κοινὴ πᾶσι τοῖς εἰς Χριστὸν πιστεύουσιν ἡ δ' ἐντύπωσις, ἣν ἤθελε προξενήσει τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ ἡ ἀμέλεια τῶν τούρκων ὑπουργῶν πρὸς παρακώλυσιν ὁμοίων κακουργιῶν, ὡς ἡ τοῦ πλαστογραφήσαντος σουλτανικὸν ὁρισμὸν, ἔμελλε 'να βαρύνῃ πολὺ εἴς τινας δυσμενεῖς κρίσεις τῶν ἐσπερίων περὶ τῆς καταστάσεως τῆς διοικήσεως ἐννέα μόλις ἔτη κατόπι τῆς συνθήκης τοῦ Κάρλοβιτς. «Ἔδωκεν ἰσχυρὸν ὁρισμὸν (ὁ βεζίρης) νὰ μὴ πειράζωνται οἱ ἐν Ἱερουσαλὴμ χριστιανοὶ μὲ ἀπαιτήσεις κατ' οὐδένα τρόπον . . . . ὅτι ἐγράφη ὡσὰν ὁμοῦρι μουχιμὲ», καὶ ὄχι ὡσὰν κατὰ τὴν ἀναφορὰν, ἀλλ' ὡς θέλησις καὶ σπουδὴ βασιλική». Ταῦτα ἀγγέλλει πρὸς τὸν Χρύσανθον ὁ Ἀλέξανδρος τῇ 12 ἰανουαρίου 1708 καὶ τῇ 1 φεβρουαρίου πρὸς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχικὸν ἐπίτροπον καὶ ἀδελφὸν τοῦ Χρυσάνθου Νεόφυτον· «Πολλάκις πολλὰ ἔγραψα . . . . ὡς δέδωκε πολὺ θόρυβον τὸ ραδιούργημα καὶ ψευδομηχάνημα τοῦ Ὀσμάνη μετὰ ὀργῆς πρὸς τοὺς δεξαμένους τὸν πλαστὸν ὁρισμὸν, ὡς ἐδόθη εἰς τὸ διβάνι ἀρζιχάλι πολλὰ καλὰ στρωμένον πρὸς ἑλκυσμὸν διὰ (νὰ) κλεισθῇ ἡ θύρα τῶν κεσφίων, καὶ ὡς ὁ ὑπέρτατος ἐπίτροπος ἐπικαμφθεὶς ἔδωκεν ἰσχυρὸν ὁρισμὸν νὰ μὴν ἔχουν ἐνόχλησιν οἱ [αὐτόθι] διατρίβοντες χριστιανοὶ ὁποιοιδηποτοῦν μὲ ἀπαίτησες [καὶ ὁ ὁποῖ]ος θέλει ὠφελήσει ὅταν τὸν φέρῃ ὁ τζοχαδάρης τοῦ κ[απιτζήμ]παση. Τώρα δὲ εὔλογον εὑρέθη ἐδῶ νὰ γένῃ σιωπὴ, [ἕως] οὗ νὰ ἔλθῃ ὁ μακαριώτατος».

Ἀνησυχίαι καὶ κατόπιν ἐγίνοντο, πρὸς ζημίαν ὑλικὴν τῶν ἁγιοταφιτῶν. Γράμμα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἐξ ἀπορρήτων Νικολάου, τῇ 1 ἰουνίου 1711, τρία δηλ. ἔτη μετὰ τὴν κακουργίαν τοῦ μὴ συλληφθέντος ἴσως πλαστογράφου, μανθάνομεν ἀγγελλόμενον ἕτερον, ἴσως ὅμοιον, τερατούργημα. «Ἔγνωμεν καὶ περὶ τῆς ἀγωγῆς κατὰ τοῦ μουλᾶ, ὅτι ἔλαβε πέρας καὶ ὅτι ἐθεατρίσθη. Καὶ ἀγκαλὰ καὶ νὰ μὴν ἀπέτισε σῶα τὰ ὅσα ἀδίκως ἐπῆρεν, ὅμως καθὼς ὁρίζει, καὶ τοῦτο καλὸν εἶναι διὰ νὰ συσταλθοῦν οἱ ἄλλοι. Μᾶς ἐκαλοφάνη πῶς ἐφάνη βοηθὸς εἰς τὴν ὑπόθεσιν ὁ περιφανέστατος σεχουλισλάμης, καὶ τὸ ἐχάρημεν καὶ κατὰ τοῦτο, ὅτι δι' ἡμετέρας παρακινήσεως ἐπίασεν ἡ ὑμετέρα μακαριότης τὴν φιλίαν του, τὴν ὁποίαν πρέπει

* σπουδαία ὑπόθεσις.

νὰ τὴν φυλάξῃ· ὅτι τῶν οὐλεμάδων ἡ φιλία εἶναι ὠφέλιμος».

Ἐνῷ δὲ τοιοῦτοι πειρασμοὶ ἐζημίουν, ὀλίγον ἢ πολύ, συνεχῶς τὴν ἡμετέραν ἁγιοταφιτικὴν ἀδελφότητα, προσετίθεντο καὶ οἱ ἐκ Δύσεως. Ἵνα μὴ παρατείνω τὸν λόγον, μηδὲ μακρυνθῶμεν ἀπὸ τῆς συνθήκης τοῦ Κάρλοβιτς ἔτη πολλά, ἀναφέρω πρὸς τὸ παρὸν, ὅτι κατὰ τὰ 1712—1714 ἐπήρειαί τινες ἔξωθεν ἐπεγένοντο τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν Ἱεροσολύμων. Τῇ ἡμέρᾳ τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1712 κατὰ δυτικοὺς, ὁ τοῦ Χρυσάνθου ἀνεψιὸς Δημήτριος Νωταρᾶς,* ὃς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ἐπεσκέψατο τόν τε πρεσβευτὴν τῆς Μ. Βρεττανίας καὶ τὸν τῆς Ἑνετικῆς Δημοκρατίας, ἐκ μέρους τοῦ θείου αὐτοῦ, μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Γαλλίας ὡς καὶ τῇ 21 δεκεμβρίου (καθ' ἡμᾶς), ἐπὶ τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους. Ὁ γάλλος πρεσβευτὴς «ὑπέλαβε κελεύων διοριστικῶς νὰ γράψω καὶ νὰ προσκυνήσω τὴν ὑμετέραν Μακαριότητα ἐκ μέρους του (γράφει ὁ ἀνεψιὸς), καὶ νὰ εἴπω ὅτι ἐπιθυμεῖ τήν φιλίαν της (τρόπῳ ἑνικῷ)..... πάλιν ὑπέλαβε· καλόν ἐστιν ἡ εἰρήνη, ἥτις ποιεῖ νὰ μὴ γίνουν ἀναλώματα. Τοῦ ἀπεκρίθην ὅτι, ἀληθὲς τοῦτο, ὅμως δὲν ἤξευρα τὸν σκοπόν του, μόνον, πῶς ὅτε ἔπιπτε λόγος περὶ τῆς αὐτοῦ ἐξοχότητος, ἐμιλοῦσεν ἡ ὑμετέρα μακαριότης, περὶ λόγου της μὲ μεγάλην τιμὴν, σέβας καὶ ὑπόληψιν τοῦ προσώπου της. Ἀπεκρίθη ὅτι, οὐκ ἀρκετοὶ οἱ τοιοῦτοι λόγοι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔργα ἀπαιτοῦνται».

Δεκατριῶν μηνῶν παρελθόντων ἀπὸ τῆς συνεντεύξεως, δευτέρα συνέντευξις τοῦ ἀνεψιοῦ καὶ τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Γαλλίας καθιστησι γνωστὴν ἡμῖν ἐπήρειαν εἴδους ἑτέρου ἢ παρέμβασιν, ἧς τὴν γέννησιν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸ τέλος εὐχόμεθα 'ν' ἀναδιδάξωσιν εἰς τοὺς φιλομαθεῖς οἱ κείμενα μετὰ χεῖρας ἔχοντες καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀρυόμενοι τὰ χρήσιμα. Τὴν ἐν λόγῳ συνέντευξιν ἀφηγεῖται τὸ ἀπὸ 24 ἰανουαρίου 1714 γράμμα τοῦ Δημητρίου Νωταρᾶ, ἀναφερόμενον εἰς προγενέστερα αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Χρυσάνθου, δυστυχῶς ἀπολεσθέντα· «ὥστε μοῦ εἶπε» γράφει περὶ τοῦ γάλλου πρεσβευτοῦ, «νὰ πάρω τὴν ἀπόκρισιν τὴν τζικνοπέμπτην, ἐφέτο κοινὴν, καὶ νὰ γευθῶ εἰς τὸ τραπέζι του, καὶ ἔτζι ἔκαμα μίαν ὥραν πρὶν τοῦ ἀρίστου, ὅθεν εἶπέ μοι ἐκ στόματος νὰ δώσω τοιαύτην ἀπόκρισιν. — — Ἔλαβον ἀπὸ τὸν ἐπίτροπόν σας γράμμα, διὰ τὸ ὁποῖον μένω χρεώστης εἰς τὰς χάριτάς σας καὶ εἰς τὴν καλήν σας ἀνταπόκρισιν καὶ ἀγάπην· ὅμως ἐπίστευον εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν νὰ λάβω ἀπὸ τὴν ἀληθινήν σας φιλίαν τὴν ἀθώωσιν τοῦ βθλεεμιτικοῦ ἱερέως, διὰ νὰ κάμνῃ εἰς τὴν ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν τὰ ὅσα ἔκαμνε καὶ πρότερον, διατὶ, μὴ ὄντας ἄλλο σκάνδαλον (καθὼς σημειώνει εἰς τὸ γράμμα σας) παρὰ ποῦ εὑρίσκεται εἰς τὸ λατινικὸν δόγμα, λογιάζω νὰ μὴν εἶναι ἀρκετὴ αἰτία νὰ τὸν ὑστερήσετε τῆς διακονίας του, μάλιστα καὶ διατὶ τὸν ἀποξενώσετε τῆς Ἐκκλησίας σας, διατὶ ἂν οἱ πατέρες μας ἐκεῖ τὸν εἶχον εὗρῃ καθολικὸν, τὸν εἶχον δεχθῇ, καὶ τὸν εἶχον δόσει θέλημα νὰ ἱερουργῇ εἰς ταῖς ἐκκλησίαις μας, ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἱερούργει ἀνατολικὰ, καθὼς δίδεται ἐξουσία τοῖς μαρωνίταις ἐξουσία νὰ ἱερουργοῦσιν εἰς τὸ ρητόν των, ὅθεν βλέποντες τὸν ἄνωθεν ἱερέα πῶς δὲν ἔλειψε νὰ φυλάττῃ τὸ γραικὸν ριτὸν ὡσὰν ἐδικόν του μὲ ὅλαις του ταῖς τζεριμόνιαις, δὲν τὸν ἀφήκαμεν νὰ ἱερουργῇ εἰς ταῖς ἐκκλησίαις μας, ἐφάνη μου χρέος, κατὰ τὴν εἴδησιν, ὁποῦ μοῦ ἔδωκαν. καὶ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον, νὰ τὴν παρακαλέσω νὰ τὸν δεχθῇ πάλιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ νὰ ἔχῃ τὴν συνήθη ἐξουσίαν, καθὼς εἰς τὸν ἀπερασμένον καιρὸν, διατὶ λογιάζωντας τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκεται ὁ ἱερεὺς, θέζλει μοῦ κακοφανῇ ἂν βλέποντας τὸν ἑαυτόν του παρατημένον ἀπὸ τὸν πατριάρχην του καὶ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς του, ἂν πάρῃ ἄλλον δρόμον χωρὶς νὰ γένῃ πλέον εἰς κανένα τρόπον ἴασις· διὸ, διὰ νὰ φύγωμεν κάθε ἄπρεπον, πρέπει νὰ ἔχωμεν κάθε ἀγάπην καὶ στόχασιν, ὁποῦ ὁ ἅγιος Παῦλος διδάσκει λέγων «προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος». Ὅθεν, κατὰ τὴν γνώμην τούτην, πρέπει νὰ ἔχωμεν φροντίδα τῶν ψυχῶν, τῆς σωτηρίας καὶ οὐ τῆς κατακρίσεως, πόσον περισσότερον εἰς τοῦτον τὸν ἱερέα, ὁποῦ θέλει νὰ εἶναι εἰς τὴν ἐπίσκεψίν σας, διατὶ, διωχθεὶς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν σας καὶ δυνάμενος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν λατινικὴν, δὲν τὸ κάνει, καὶ ἂν τὸ ἔκαμνεν, ὑμεῖς ἤθελεν εἶσθε ἡ αἰτία, οὐχὶ οἱ πατέρες μας, οἱ ὁποῖοι ὅ,τι ἔγραψάν μοι ἀμφιβάλλω, καὶ μάλιστα πέπεισμαι πῶς δὲν μὲ γελοῦσι. Μὴ ἔχοντας ἄλλο νὰ γράψω, μένω ἐπιθυμῶντας τὴν εὐσταθόν σας ἀγάπην ἀνάμεσα εἰς τὰ δύο γένη. — Μέχρι τοῦδε ὁ ἐλτζὴς. — Ἀφοῦ μοῦ εἶπε ταῦτα, τοῦ ἀπεκρίθην ὅτι ἦτον εὔκολον πρᾶμα νὰ ἀφήσω ἔξω κανένα συστατικὸν, ὅθεν ἦτο καλλίτερον νὰ τὰ σημειώσῃ εἰς χαρτὶ, ὅθεν ἔκραξεν ἄνθρωπον καὶ τὰ ἐχάραξεν ὅλα, λέγοντας ὅτι τοῦτο τὸ γράμμα δὲν τὸ στέλλει ἀμέσως εἰς τὸν πατριάρχην, μόνον διὰ μέσου τοῦ λόγου σου (ἤγουν ἐμοῦ) καὶ τοῦ ἐπιτρόπου του, καθὼς ἔκαμε καὶ ὁ πατριάρχης πρὸς τοῦ λόγου μας».

Τὸ ὄνομα τοῦ πρεσβευτοῦ, μεθ' οὗ συνεχῶς εἶχε συνεντεύξεις ὁ Δημήτριος Νωταρᾶς μανθάνομεν ἐκ τοῦ βιβλίου Relations diplomatiques de la France avec la Turquie au XVIII siècle, par Louis Rous-

* ὑπεγράφετο μὲν Νωταρᾶς, ἀλλ' ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς αὐτοῦ δείκνυται καταφρονητὴς ἔνθερμος τῶν κανόνων τῆς ὀρθογραφίας.

seau, οὗ ὑπ' ὄψιν ἔχω τὸν Α' τόμον, ἐκδοθέντα πέρυσιν ἐν Παρισίοις. Ὁ γάλλος πρεσβευτὴς ἦν ὁ κόμης des Alleurs, οὗ γίνεται μνεία (σελ. 370) τῶν κατὰ τὸ 1711 παρὰ τῇ Υ. Πύλῃ διαβημάτων ὑπὲρ ἀνοικοδομῆς τοῦ τρούλλου τοῦ Παναγίου Τάφου. Σκέψεις τινὰς ἐπίσης τοῦ μαρκησίου Ferriol καὶ ἐνεργείας ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ἀρξαμένας ἀπὸ τοῦ 1700 (σελ. τοῦ αὐτοῦ βιβλίου 26 καὶ ἑξῆς), εὑρίσκομεν ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ, τὰς ποθητὰς δὲ τοῖς φιλίστορσι λεπτομερείας ἀπὸ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἐξ ἀπορρήτων τούτων δυνατὸν 'ν' ἀρυσθῶμεν. Ἐν τῷ Β' τόμῳ τῶν ἐκδοθέντων, πατριαρχικῇ κελεύσει ἐγγράφων τῶν ἀναγομένων εἰς τὰ Πατριαρχεία Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων οὐδὲν ἀπαντῶ διαφωτίζον με περὶ τῆς ὑποθέσεως, οὐδὲν δ' ἐν τῇ «Ἱεροσολυμιάδι» τῇ ἐκδοθείσῃ ὑπὸ Γρηγορίου Παλαμᾶ, οὔτε καὶ ἐν ταῖς Ἀλεξάνδρου καὶ Νικολάου τῶν Μαυροκορδάτων ἐπιστολαῖς, ταῖς τύποις εἰς φῶς ἀχθείσαις ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου τῷ 1804. Καὶ περιορίζομαι λοιπὸν εἰς ἃς εἰδήσεις χορηγοῦσιν αἱ χειρόγραφοι ἐπιστολαὶ αἱ ὑπ' ὄψιν μου, παρ' αἷς εὑρίσκω καί τινας εἰδήσεις ἐκ τοῦ στρατοπέδου, πρὸ τῆς συνθήκης τοῦ Κάρλοβιτς, καὶ κατόπιν αὐτῆς περί τινων ἐκκλησιαστικῶν γεγονότων. Ἀλλὰ περὶ τούτων οὐ τοῦ παρόντος.

Μ. Ι. Γ.

Ο ΙΕΡΟΣ ΚΛΗΡΟΣ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΑΜΟΝ ΣΧΕΣΙΣ ΑΥΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΟΡΘΟΔΟΞΩ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Τὸ συμβιβαστὸν τοῦ ἐγγάμου βίου πρὸς τὴν ἱερωσύνην

Πᾶς ὅστις μετ' ἐπιστασίας καὶ ἀμερολήπτως ἐξετάσῃ καὶ ἀντιπαραβάλῃ πρὸς ἄλληλα τὰ σχετικὰ τῆς Κ. Διαθήκης χωρία τὰ ἀναφερόμενα ἐν γένει εἰς τὸν γάμον καὶ τὴν παρθενίαν δὲν δύναται σπουδαίως νὰ διαμφισβητήσῃ ὅτι καταφανὴς διήκει δι' αὐτῶν ἡ προτίμησις τῆς ἀγαμίας ὑπὲρ τὸν ἔγγαμον βίον.

Ἐν πρώτοις ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἀπαντῶν εἰς τὴν προβληθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων γνωστὴν περὶ διαζυγίου ἐπερώτησιν ἐδίδαξε τὴν ἱερότητα τοῦ γάμου καὶ τὸ ἀδιάλυτον αὐτοῦ «εἰ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ» (Ματθ. ιθ' 3—9). Εἶτα δ' ἀφορμὴν λαβὼν ἐκ τοῦ συμπεράσματος, ὅπερ ἐξήγαγον ἐκ τῶν λόγων αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι δηλ. προτιμότερον εἶναι τὸ ζῆν βίον ἄγαμον ἀφοῦ εἷς καὶ μόνος λόγος ὑπάρχει δι' ὃν δύναται ὁ ἀνὴρ νὰ διαζευχθῇ τὴν ἑαυτοῦ σύζυγον, λέγει ὅτι «οὐ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται» (στιχ. 11)· ἤτοι οὐχὶ πάντες δύνανται ἀσφαλῶς νὰ ἀπέχωσι τοῦ γάμου ἀλλὰ μόνον οἱ λαβόντες παρὰ Θεοῦ τὸ δῶρον τῆς ἐγκρατείας καὶ δυνάμενοι νὰ τηρήσωσιν ἑαυτοὺς ἐν ἀγαμίᾳ παρθένους· Τούτους καλεῖ εὐνούχους, ἐν πνευματικῇ ἐννοίᾳ, «οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν» (στιχ. 12) τουτέστι κατενίκησαν τὰς φυσικὰς ὁρμὰς, συνεργούσης τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀφιέρωσαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ θείου θελήματος. Ἀλλ' ὁ Κύριος γινώσκων, καθὰ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος ἐν τῇ τοῦ χωρίου ἑρμηνείᾳ παρατηρεῖ, τὸ δυσχερὲς τοῦ ἔργου «καὶ οὐκ ἀφιεὶς εἰς ἀνάγκην νόμου τὸ πράγμα κατακλεισθῆναι διὰ τὴν ἄφατον αὐτοῦ ἡμερότητα», ἐπάγεται «ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρείτω». Ἤτοι ἡ ἀγαμία ἐπαφίεται εἰς τὴν προαίρεσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ συνιστᾶται μόνον ὡς εὐαγγελικὴ συμβουλὴ εἰς τοὺς δυναμένους νὰ ζήσωσιν εἰς δόξαν Θεοῦ τοιοῦτον χριστιανικὸν βίον.

Αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ ἀπαντῶσι καὶ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς τοῦ Παύλου καὶ δὴ τῇ Α' πρὸς Κορινθίους. Ὁ Ἀπόστολος, μὴ ὑποβιβάζων τὴν ἀξίαν τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, συνίστησιν, οὐ κατ' ἐπιταγὴν Κυρίου ἀλλὰ κατ' ἰδίαν γνώμην, τὸν ἄγαμον βίον: «λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς ἐστιν ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγὼ» (Α' Κορινθ. ζ' 8 προλ. στιχ. 1. 7. 33. 38), θεωρῶν τὴν ἀγαμίαν **ὡς μέσον,** δι' οὗ ὁ πιστὸς εὐχερέστερον κατεργάζεται τὴν ἀρετὴν καὶ μᾶλλον ἀπερισπάστως διακονεῖ τῷ Κυρίῳ: «ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, πῶς ἀρέσει τῷ Κυρίῳ· ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου» (στιχ. 32—34). Πλὴν ὅμως μὴ λησμονῶν ὅτι οὐ πάντες δύνανται ἀκινδύνως νὰ βαστάσωσι τὸν ἀγῶνα τῆς ἐγκρατείας προτρέπει τοῖς τοιούτοις τὸν γαμον οὐχὶ ὡς τὸ μὴ χεῖρον κακὸν, ἀλλὰ πρὸς ἀποσόβησιν τῶν διηνεκῶν πειρασμῶν καὶ τῆς ἐφαμάρτου πυρώσεως, «εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν· κρεῖσσον γάρ ἐστι γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι» (στιχ. 9).

Ὅθεν εὐνόητον ὅτι ἐξαίρεται μὲν, εἰ καὶ οὐχὶ **καθ' ἑαυτὸν** ὁ ἄγαμος βίος, ἐπαφίεται ὅμως πρώτιστα εἰς τὴν προαίρεσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα ἕκαστος ἀτομικῶς ὑπέχει τὴν εὐθύνην, οὐδαμοῦ δὲ ἐπιβάλλεται ὡς καθῆκον ἐπιτακτικὸν, ἀνατρέπον οὕτω τοὺς νόμους τῆς φύσεως καὶ καταστρέφον τὸ ἔργον τῆς θείας δημιουργίας.

Ἀναμφιρήστως ἡ κοινωνία, οἵας δήποτε χριστιανικῆς ἀποχρώσεως, ἀπῄτησε πάντοτε ὅπως ὁ κλῆρος ὁ χρησιμεύων ὡς παράδειγμα τοῦ λαοῦ, ὃν ἐκλήθη νὰ διαπαιδαγωγήσῃ, διάγῃ αὐστηρότερόν πως βίον καὶ ἀπέχῃ ἐνίοτε καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν μὴ ἀπηγορευμένων καὶ ὧν ἡ χρῆσις ἀδεῶς ἐπιτρέπεται τοῖς ἄλλοις. Ἡ τοιαύτη ἀξίωσις, δυνατὸν εἰπεῖν, ἐπιτακτικωτέρα παρουσιάζεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ, ὅτε ἡ τοῦ Σωτῆρος διδασκαλία ἐν πάσῃ αὐτῆς τῇ ἀκμῇ ἐκαλεῖτο ἵνα διὰ τῆς θείας αὐτῆς δυνάμεως ἀναμορφώσῃ

τὸν κόσμον, χορηγοῦσα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν παρηκμακότα καὶ διεφθαρμένον ἐθνισμὸν, νέαν ζωὴν καὶ δύναμιν εἰς τὴν κοινωνίαν. Τότε ἀληθῶς αἱ περὶ καθηκόντων τοῦ κλήρου ἀπαιτήσεις τῶν πιστῶν οἰκοθεν κατέληγον εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως οἱ κληρικοὶ ἐφαρμόζωσιν εἰς τὸν βίον αὐτῶν τὰς περὶ ἠθικῆς τελειότητος εὐαγγελικὰς παραινέσεις.

Πλὴν ὅμως ἐπίσης εἶναι ἀναντίλεκτον ὅτι οὔτε ὁ Σωτὴρ οὔτε οἱ Ἀπόστολοι ἠθέλησαν ἵνα πειρασθῇ ὑπὲρ δύναμιν ἡ ἀνθρωπίνη ἀσθένεια ἐπιβάλλοντες τοῖς κληρικοὲς τὸ βαρὺ καὶ δυσβάστακτον τῆς ἀγαμίας φορτίον. Οὕτω δὲ ὁ μὲν Κύριος ὁ περιγράψας τὴν παρθενίαν ὡς ἔξοχόν τι πλεονέκτημα δὲν ἀποκλείει τῆς ἀποστολικότητος τοὺς ἐγγάμους. Καὶ δὴ ὁ ἐκ τῶν κορυφαίων μαθητῶν αὐτοῦ, ὁ Πέτρος, ἦν ἔγγαμος (Μαρκ. α΄ 30), πιθανῶς δὲ κατὰ τὴν γνώμην Ἐκκλησιαστικῶν τινων συγγραφέων καὶ ἄλλοι τῶν Ἀποστόλων «γάμοις προσωμίλησαν*». Ὁμοίως ἐπέτρεψεν ὁ Σωτὴρ εἰς τοὺς ἑαυτοῦ Ἀποστόλους νὰ κατατάσσωσιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ κλήρου ἐγγάμους. Οὕτω ὁ Παῦλος ἐν ταῖς πρὸς Τιμόθεον καὶ Τίτον ποιμαντορικαῖς αὐτοῦ ἐπιστολαῖς ἀπαριθμῶν τὰ προσόντα, ἅτινα δέον νὰ περικοσμῶσι τοὺς ἐπισκόπους τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς διακόνους, ἐπάγεται ἐν ἄλλοις· «δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον εἶναι μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα» (Α΄. Τιμ. γ΄ 2 πρβλ. 12. Τίτ. α΄ 6). Μὴ εἰσερχόμενοι ἐνταῦθα εἰς λεπτομερεῖς παρατηρήσεις ὡς πρὸς τὴν σημασίαν τῆς λέξεως «μιᾶς», περὶ ἧς ρηθήσονται τὰ δέοντα ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ, ἀρκούμεθα λέγοντες ὅτι τὸ χωρίον τοῦτο ἀποτελεῖ τὸν πρῶτον κανόνα, ὅστις καθορίζει ἔν τινι μέτρῳ τὴν σχέσιν τοῦ ἱεροῦ κλήρου πρὸς τὸν γάμον, καὶ ὅτι ἐν αὐτῷ προδήλως ὁ γάμος καθ' ἑαυτὸν οὐδόλως θεωρεῖται ὡς κώλυμα τῆς ἱερωσύνης. Τοὐναντίον μάλιστα ὀλίγον κατωτέρω ἡ ἔλλειψις διὰ τὸν κληρικὸν συνετῆς διαχειρήσεως τῶν τοῦ ἰδίου οἴκου καὶ τέκνα κακῶς ἀνατεθραμμένα προβάλλονται ὡς μειονεκτήματα διὰ τὴν ἀπαιτουμένην ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ὑπουργήματος (Α΄. Τιμ. γ΄. 4).

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι μᾶλλον ἐξ ὑπερβάλλοντος ζήλου πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀγαμίας ἢ ἐξ ἀμερολήπτου ἱστορικῆς τῶν πραγμάτων ἐρεύνης παπισταί τινες ὑπεστήριξαν ὅτι ἡ κατάταξις εἰς τὰς τάξεις τοῦ κλήρου συνεπέφερε πάντως καὶ τὴν διακοπὴν τῶν συζυγικῶν σχέσεων· ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη ὀρθῶς σήμερον ὑπὸ τῶν διαπρεπεστέρων θεολόγων τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας δὲν ἐπιδοκιμάζεται*. Καίτοι αὐτὰ καθ'ἑαυτὰς αἱ λέξεις τοῦ μνησθέντος χωρίου δὲν εἰσηγοῦνται μὲν τὴν μετὰ τὴν ἱερωσύνην ἐξακολούθησιν τῶν γαμικῶν σχέσεων, ἀφ' ἑτέρου ὅμως ἐπίσης εἶναι βέβαιον ὅτι καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκλειφθῶσιν ὡς ἀποκλείουσαι τὴν ἔννοιαν τοῦ διάγειν τοὺς ἤδη χειροτονηθέντας κληρικοὺς ἔγγαμον βίον. Ἐὰν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐφρόνει, ὅτι ἀπηγορεύετο εἰς τοὺς κληρικοὺς νὰ ἐξακολουθῶσι συζῶντες μετὰ τῶν νομίμων αὐτῶν γαμετῶν, θὰ ἐποιεῖτο μνείαν τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης εἴτε ὡς ἐπιταγῆς τοῦ Κυρίου εἴτε ὡς ἰδίας αὐτοῦ γνώμης ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ἐν ᾗ καθορίζει τὰ προσόντα τοῦ ἐπισκόπου. Ἀπ'ἐναντίας ἁπλῆ τοῦ ἱεροῦ κειμένου ἀνάγνωσις πείθει πάντα ἀμερόληπτον, ὅτι ὁ Παῦλος παρίστησι τοὺς κληρικοὺς ἄγοντας βίον οἰκογενειακὸν καὶ ἀπηλλαγμένον ὡς πρὸς τὰς νομίμους συζυγικὰς αὐτῶν σχέσεις παντὸς ἰδιαιτέρου περιορισμοῦ. Περιττὸν ἐνταῦθα νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι ὁ Παῦλος δὲν θεωρεῖ τὸν ἔγγαμον βίον ὡς ὅρον ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἱερωσύνην. Τοιοῦτος ἰσχυρισμὸς ἀντίκειται προφανῶς εἴς τε τὸν ἀτομικὸν τοῦ Ἀποστόλου βίον καὶ εἰς τὰ παραδείγματα τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκλογῆς τοῦ Τιμοθέου καὶ τοῦ Τίτου, ἀμφοτέρων ὄντων ἀγάμων.

Οὕτω προκειμένου περὶ τῶν ἐκ τῆς Κ. Δ. μαρτυριῶν ἀμφότεραι αἱ καταστάσεις τοῦ τε ἐγγάμου καὶ τοῦ ἀγάμου βίου εἶναι ἐξ ἴσου ἀποδεκταὶ διὰ τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπηρεσίαν.

(ἕπεται συνέχεια).

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΝΗΤΗΣ
Ἀρχειοφύλαξ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Η ΑΓΙΟΤΑΦΙΤΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

(συνέχεια ἀπὸ τοῦ 46 τεύχους)

Ὅπως δὲ ἀμοιβαὶ ἀπονέμονται τοῖς ἀμέμπτως καὶ λυσιτελῶς διακονοῦσιν, οὕτω τιμωροῦνται καὶ οἱ παρεκτρεπόμενοι, κατὰ διαφόρους ὡρισμένας ποινὰς μέχρις ἀποπομπῆς. Πνευματικὸς ἐπόπτης ὑπάρχει παρακολουθῶν τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν ἑνὸς ἑκάστου ἁγιοταφίτου, ἰδιαιτέρας ἀξιῶν προνοίας τοὺς διὰ τὴν Ἀδελφότητα προκαταρτιζομένους. Ἡ Ἀδελφότης ἔχει ἓν κοινὸν ταμεῖον, εἰς ὃ πᾶσα πρόσοδος εἰσέρχεται, μεριμνᾷ δὲ δι' ὡρισμένης ἐπιχορηγήσεως καὶ περὶ τῆς ἀξιοπρεποῦς συντηρήσεως τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῆς. Ἡ διοίκησις δὲ τῆς Ἀδελφότητος διεξάγεται ὡς ἑξῆς. Τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν συγκροτοῦσιν ὁ μακαριώτατος πατριάρχης καὶ ἡ περὶ αὐτὸν ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος. Ὁ πατριάρχης, κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, ἐκ τῶν κόλπων τῆς Ἀδελφότητος ἐκλεγόμενος, ὡς ἀνώτατος πνευματικὸς πατὴρ τῆς Ἀδελφότητος καὶ παντὸς τοῦ κλήρου τοῦ θρόνου Ἱεροσολύμων, ὡς ἐπόπτης πάντων τῶν Προσκυνημάτων καὶ τῶν καθιδρυμάτων τῆς Ἀδελφότητος, καθῆκον καὶ δικαίωμα ἔχει

* Ψευδοϊγνατίου Ἐπιστολ. πρὸς Φιλαδ. IV. Κλήμ. Ἀλεξ. Στρωμ. βιβλ. III σ. 595. Ἀμβροσ. ad Hilar ἐν Β΄ Κορ. xi. Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. III, 20. Ἐπιφαν. Κατὰ Αἱρεσ. 78. X.

* Hefele Ἱστορία τῶν Συνόδων τομ. 1 σελ. 439 (Ματάφρ. Ἀγγλικῆ). E. Carry Le célibat ecclésiastique. 1905 σ. 12.

νὰ μεριμνᾷ περὶ εὐσταθείας καὶ κατὰ Χριστὸν πολιτείας αὐτῆς καὶ τοῦ κλήρου, νὰ ἐπαγρυπνῇ ἀνυστάκτως καὶ ὑπερασπίζηται ἐνζήλως τὰ πατροπαράδοτα ἡμῶν δίκαια ἐπὶ τῶν Προσκυνημάτων, νὰ οἰκονομῇ πιστῶς κατὰ τὸν κανονισμὸν τὴν περιουσίαν τῆς Ἀδελφότητος, ἀντιπροσωπεύῃ αὐτὴν ἐνώπιον οἱασδήποτε ἀρχῆς καὶ ἐν οἱῳδήποτε ζητήματι, νὰ προλαμβάνῃ οἱονδήποτε κίνδυνον τῆς Ἀδελφότητος καὶ τοῦ ὀρθοδόξου ποιμνίου, νὰ ἐποπτεύῃ τοὺς ἱεροὺς ναοὺς καὶ τὴν σκόπιμον λειτουργίαν τῶν ποικίλων καθιδρυμάτων, νὰ κηδεμονεύῃ τῶν πτωχῶν, προστατεύῃ τοὺς ἀδικουμένους, ἀμείβῃ τοὺς προκόπτοντας καὶ παιδεύῃ τοὺς παρεκτρεπομένους, τέλος νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς δεούσης περιθάλψεως τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν. Ἐν πάσαις ταύταις ταῖς ἐνεργείαις αὐτοῦ σύμψηφον καὶ ὁμογνώμονα δέον νὰ ἔχῃ τὴν ἱερὰν Σύνοδον τὴν μετ' αὐτοῦ ἀνωτάτην ἀποτελοῦσαν ἀρχήν. Ἡ περὶ τὸν πατριάρχην Σύνοδος ὑπὸ τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐνδυμούντων ἀρχιερέων καὶ τοῦ ἐν Βηθλεὲμ ἐπιτρόπου, εἰ τύχοι ὢν ἀρχιερεύς, τῶν τεσσάρων γερόντων, σκευοφύλακος, ἀρχιγραμματέως, δραγουμάνου, καμαράσῃ. καὶ πέντε ἀρχιμανδριτῶν ἀποτελουμένη καταρτίζεται καθ' ὡρισμένας καὶ σαφεῖς διατάξεις. Ἐργάζεται δ' ἐλευθέρως συνερχομένη δὶς τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πατριάρχου ἢ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ, συσκεπτομένη καὶ ἀποφασίζουσα περὶ πάσης ὑποθέσεως προσκυνηματικῆς, μοναστηριακῆς, οἰκονομικῆς, ἐκπαιδευτικῆς, δικαστικῆς, κτηματικῆς, ἢ τὸ ὀρθόδοξον ἀποβλεπούσης ποίμνιον. Πᾶσα πρᾶξις τῆς Συνόδου γενομένη ἄνευ τῆς εἰδήσεως καὶ ἐγκρίσεως τοῦ πατριάρχου ἰστὶν ἄκυρος, ἀλλὰ καὶ πᾶσα μονομερὴς τοῦ πατριάρχου πρᾶξις ἐν ὑποθέσεσιν ὑπαγομέναις τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ ἐστὶν ἐπίσης ἄκυρος. Οὕτω δὲ ὁ πατριάρχης μετὰ τῆς Συνόδου ὡς ὑπερτάτη ἐκκλησιαστικὴ ἐξουσία πᾶσαν ὑπόθεσιν συνεξετάζουσι καὶ περὶ αὐτῆς συναποφασίζουσιν. Ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἢ καὶ ἐκτάκτως καλεῖται ἡ Ἀδελφότης εἰς γενικὴν σύναξιν, λαμβάνουσα γνῶσιν τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων τοῦ ἱεροῦ Κοινοῦ. Ὡρισμέναι διατάξεις καθορίζουσι τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ τοποτηρητοῦ ἐν περιπτώσει χηρείας τοῦ θρόνου, τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος τὸν πατριάρχην, ἀποσιάζοντα, ἐπιτρόπου, τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γερόντων, ἤτοι τοῦ σκευοφύλακος, τοῦ ἀρχιγραμματέως, τοῦ δραγουμάνου καὶ τοῦ καμαράσῃ. Ὁ πρῶτος τούτων ἔχει ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν αὐτοῦ τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως, ὁ δεύτερος τὴν διεξαγωγὴν πάσης τῆς ἐπισήμου ἀλληλογραφίας, τὴν φρούρησιν καὶ ἐν καλῇ τάξει διατήρησιν τοῦ ἀρχείου καὶ τῆς βιβλιοθήκης, ὁ τρίτος ἐκπροσωπεῖ τὸ ἱερὸν Κοινὸν παρά τε τῇ τοπικῇ ἀρχῇ καὶ τοῖς δικαστηρίοις, διεξάγει τὰς ὑποθέσεις τῶν χριστιανῶν, ἐπιτηρεῖ τὴν τάξιν ἐν τῷ κεντρικῷ μοναστηρίῳ καὶ κατὰ τὰς μεγάλας τελετάς, ὁ δὲ τέταρτος καθῆκον ἔχει τὴν φύλαξιν καὶ τὴν ἐν καλῇ καταστάσει διατήρησιν τῶν πολυτίμων σκευῶν, ἱερῶν ἀμφίων, κειμηλίων καὶ ἐπίπλων τοῦ ἱεροῦ Κοινοῦ. Ὁμοίως λεπτομερῶς καθορίζονται ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς, καὶ τὰ καθήκοντα τῶν ἀρχιμανδριτῶν, πρωτοσυγκέλλων, ἱερομονάχων, διακόνων καὶ μοναχῶν. Λεπτομερέστερος γίνεται λόγος, ἕνεκα τῆς μεγάλης σπουδαιότητος τοῦ πράγματος, περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως. Αὕτη εἶνε διατεθειμένη εἰς εἰδικὴν οἰκονομικὴν ἐπιτροπὴν τριμελῆ κατὰ διετίαν διοριζομένην. Ἡ διαχείρισις διενεργεῖται ἐντὸς τῶν ὁρίων ἐτησίου προϋπολογισμοῦ, ἔχει δὲ ἡ οἰκονομικὴ ἐπιτροπὴ εἰς ἑαυτὴν εἰδικὸν λογιστήν. Τὸν ἔλεγχον τῆς διαχειρίσεως ἐξασκεῖ ἑτέρα εἰδικὴ ἐπιτροπή, ἡ ἐξελεγκτική, ἥτις φέρει πᾶσαν τὴν εὐθύνην ὡς πρὸς τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ὡς πρὸς τὴν σκοπιμότητα πάσης δαπάνης. Ὑπὸ τὸν ἔλεγχον αὐτῆς ὑπάγονται πάντες οἱ ἔχοντες διαχείρισιν, διὰ σαφῶν δὲ διατάξεων κανονίζονται πάντα τὰ σχετικὰ οἰκονομικὰ ζητήματα. Ἡ κτηματικὴ ὑπηρεσία διεξάγεται δ' εἰδικῆς κτηματικῆς ἐπιτροπῆς, συνοδικῶς κατὰ διετίαν διοριζομένης, ἡ δὲ ἐκπαιδευτικὴ ὑπηρεσία ἐπίσης δι' εἰδικῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ θεολογικὴ σχολὴ ἔχει ἰδίαν ἐφορίαν, ἀνεξάρτητον τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἰδίας ἐφορίας ἔχουσιν ὡσαύτως τὸ νοσοκομεῖον καὶ τὸ τυπογραφεῖον, δι' εἰδικῶν διεξάγεται ἡ οἰκονομία ἐν τῷ κεντρικῷ μοναστηρίῳ, τὰ δὲ ἐξαρτήματα, Βηθλεέμ, Γεθσημανῆ, τὰ ἄλλα μοναστήρια καὶ προσκυνήματα διευθύνονται ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιστασίας, τεταγμένης ὑπὸ ἐπίσκοπον ἢ ἡγούμενον. Ἡγούμενοι ὑπάρχουσι καὶ ἐν ταῖς πόλεσι καὶ ἐν ταῖς κωμοπόλεσι τῆς Παλαιστίνης, διεξάγοννες πάσας τὰς ὑποθέσεις τῶν χριστιανῶν καὶ τῆς Ἀδελφότητος, ὡς ἀνεγνωρισμένοι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀντιπρόσωποι τοῦ πατριάρχου. Ἐκτὸς τῆς Παλαιστίνης εἰσὶν ἐγκατεστημένοι ἔξαρχοι ἢ ἐπίτροποι τοῦ Ἁγίου Τάφου λεγόμενοι, τὸ ἱερὸν Κοινόν, παρὰ ταῖς κατὰ τόπους ἐκκλησιαστικαῖς καὶ πολιτικαῖς ἀρχαῖς ἀντιπροσωπεύοντες, ἐπιμελούμενοι τῶν συμφερόντων αὐτοῦ καὶ διευθύνοντες τὰ μετόχια αὐτοῦ καὶ τὴν κατὰ τόπους κτηματικὴν περιουσίαν. Σπουδαιότεραι εἶνε ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπιτροπή, ἑδρεύουσα ἐν τῷ ἐν Φαναρίῳ Ἁγιοταφιτικῷ Μετοχίῳ, καὶ ἡ ἐν Μόσχᾳ. Ἔξαρχοι δὲ ὑπάρχουσιν ἐν Ἑλλάδι, ἐν Σμύρνῃ, ἐν Κρήτῃ, ἐν Κύπρῳ, ἐν Καυκάσῳ, ἐν Ταϊγανίῳ, ἑδρεύοντες ἐν μετοχίοις ἢ μοναστηρίοις τοῦ ἁγίου Τάφου. Ἡ ἄλλοτε λίαν σπουδαία ἐν Σμύρνῃ ἐπιτροπή, ἔχουσα τὴν ἐπιστασίαν ἰδίως τῶν ἐξ Ἀνατολῆς προσκυνητῶν, σὺν τῷ χρόνῳ ἀπώλεσε τὴν σημασίαν αὐτῆς. Περὶ τῶν καθηκόντων τῶν ἐπιτρόπων καὶ ἐξάρχων καθώρισε τὰ δέοντα ὁ κανονισμός, οὗτινος τὸ τελευταῖον ἄρθρον ἐπιτρέπει τὴν μετὰ πενταετίαν ἀναθεώρησιν, ἐὰν αὕτη ζητηθῇ ὑπὸ τῶν δύο τρίτων τῶν συνοδικῶν μελῶν.

Τοιοῦτος εἶνε ὁ διοργανισμὸς τῆς Ἀδελφότητος, κατὰ τὴν γενικωτάτην ταύτην περίληψιν τοῦ κανονισμοῦ, ὅστις πιστῶς ἐφαρμοζόμενος δύναται ν' ἀσφαλίσῃ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τὴν πορείαν αὐτῆς, πρὸς περιφρούρησιν τῶν Προσκυνημάτων καὶ τῆς ὀρθοδοξίας ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γῇ.

(ἕπεται συνέχεια)

Ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ Λ'
ΑΡΙΘ.—48

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 2 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιγραμμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον κ. Μ. Βασιλείου Β' γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου. Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπίσημα γράμματα περὶ στρατολογίας — Ἐπὶ τῶν ἐν Κύπρῳ — Ἀλβανοὶ καὶ Ἕλληνες — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης.

ΕΠΙΣΗΜΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΕΡΙ ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑΣ

Μετὰ τὴν ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 2 σεπτεμβρίου δημοσίευσιν τῆς πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἐγκυκλίου περὶ στρατολογίας τῶν ὀρθοδόξων ἑλλήνων ὑπηκόων τοῦ Κράτους, ἐκδίδομεν σήμερον τό τε πρὸς τὴν σεβ. κυβέρνησιν πατριαρχικὸν τακρίριον καὶ τὸ πρὸς αὐτὴν σημείωμα, τὸ τοὺς ὅρους ἀναγράφον, ὑφ' οὓς ἐννοεῖ τὸ Πατριαρχεῖον νὰ διεξάγηται ἡ τῶν ὀρθοδόξων καὶ χριστιανῶν ἐν τῷ στρατῷ μετὰ τῶν μουσουλμάνων ἀναστροφὴ καὶ συνδιαίτησις.

Τοὺς ὅρους τούτους ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἐγγράφοις οἱ ἀναγνῶσται βλέπουσιν. Ἐκτιμῶσι τοὺς ὑπαγορεύσαντας τὰ ἡμέτερα αἰτήματα λόγους, οὐσιωδεστάτους ὄντας καὶ θεμελιώδεις. Ἀλλ' ἐκτιμῶσιν αὐτοὺς καὶ πρέπει νὰ ἐκτιμήσωσι καὶ οἱ κυβερνῶντες τὰ πράγματα τοῦ Κράτους. Οἱ λόγοι οὗτοι κατ' οὐσίαν τε καὶ κατὰ τύπους εἰσὶ σύμφωνοι πρὸς τὰς ἰδέας καὶ θεωρίας αὐτῶν, πιστεύομεν δ' ὅτι ἥκιστα ἀφίστανται ἐπ' ἐκείνων. Οὔτ' ἐλησμονήσαμεν τοσαύτας ἐπισημότατα γενομένας δηλώσεις καὶ διαβεβαιώσεις ἐριτίμων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς ἀναγεννωμένης Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, ἧς τὸ γόητρον καὶ τὴν σωτηρίαν ἐπιδιώκουσιν οὗτοι καὶ περὶ πολλοῦ ποιοῦνται, καθὼς καὶ ἡμεῖς ἐπιδιώκομεν καὶ ζητοῦμεν.

Μόλις παρῆλθε μὴν ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Βουλῇ διαβεβαιώσεων τοῦ παμψηφεὶ ἀναδειχθέντος προέδρου αὐτῆς ἐνδοξ. Ἀχμὲτ Ριζᾶ βέη, ὅστις ἐκήρυττεν ὅτι τὸ θρησκευτικὸν ἑκάστου λαοῦ συναίσθημα, ὁ χαρακτὴρ ὁ ἐθνικὸς, ἡ τῶν ἐθίμων ὁλότης καὶ ἡ κατὰ τὰς παραδόσεις ἑκάστου τῶν ἐθνῶν ἐκπαίδευσις, ὅλα ταῦτα σεβασμοῦ καὶ τηρήσεως ἄξια, παρέχουσι δύναμιν εἰς πᾶσαν συνταγματικὴν κυβέρνησιν πολλῷ μεγαλειτέραν ἢ ἡ κοινοβουλευτικὴ πλειονοψηφία. Πρὶν τῆς ἐγγράφου ταύτης δηλώσεως, τῆς ἐνώπιον τῶν ἐντίμων βουλευτῶν γενομένης, ἠκροασάμεθα διαβεβαιώσεων ἐπισήμων περὶ τοῦ καθήκοντος ἑκάστης φυλῆς καὶ ἔθνους ὑπὲρ τηρήσεως ἀσφαλοῦς τῶν νομίμων καὶ τῶν ἐθίμων καὶ τῶν παραδόσεων αὐτῶν.

Ὁ συμφυρμὸς καὶ συγχρωτισμὸς καὶ ἡ ὁμορόφιος συνδιαίτησις ἐὰν ἐλπὶς ὑπάρχῃ νὰ συντελέσῃ πρὸς ἑνοποίησιν τῶν φυλῶν, τοὐναντίον, φόβος ἐπι-

κειται μὴ ἐπιτείνῃ τὴν ψυχρότητα. Ἐὰν οἱ κυβερνῶντες τὸ Κράτος θέλωσι νὰ φανῶσι συνεπεῖς πρὸς ὅσα ὑπέσχοντο ἐπισήμως καὶ διὰ χειρογράφων δηλώσεων διεκήρυξαν, πρέπει νὰ πιστεύσωσιν ὅτι ἡ τοιαύτη συμβίωσις θέλει καταστρέψει τὸ εἰρηνευτικὸν ἔργον ὅπερ ἐπιδιώκουσι, τὸ κήρυγμα δηλα δὴ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀδελφοποιήσεως. Δυστυχῶς, ἀπὸ τῆς 22 ὀκτωβρίου 1839, ἤτοι πρὸ ἑβδομήκοντα δύο ἐτῶν, ἠκούσθησαν αἱ ποθηταὶ τοῖς μὴ μουσουλμάνοις καὶ ἡμῖν λέξεις, ἰσότης, ἀδελφότης. Ἠκούσθησαν ἀπὸ στομάτων αὐτοκρατορικῶν. Ἐγένοντο γνωσταὶ πανδήμως ἀπὸ τῆς 11 ἰουλίου 1908. Αἱ ἐπανειλημμέναι διακηρύξεις τῶν λέξεων καὶ ἡ ἱστορία τοσούτων μετὰ ταύτας γεγονότων, ἀτυχῶς, ἀποδεικνύει ὅτι θεωρίαι περὶ ἰσότητος καὶ ἀδελφοποιήσεως ἐν μέσῳ κοινωνιῶν ἀμορφώτων καὶ στερουμένων πνευματικῆς ἀναπτύξεως εἰσὶν ἀκατανόητοι.

Ἀνάγκη νὰ διαδοθῇ πᾶσι τοῖς ἐν τῷ Κράτει λαοῖς τὸ φῶς τῆς παιδείας, καὶ ὅλοι ν' ἀναπτυχθῶσι, καθὼς ἀπαιτοῦσιν οἱ καιροὶ, καὶ κατόπιν ἐλπίζομεν ὅτι δυνατὸν, ἔν τινι μέτρῳ, νὰ κατανοηθῶσιν αἱ λαμπραὶ θεωρίαι τῶν ἐριτίμων κυβερνητῶν τοῦ Κράτους. Ἀλλ' ἕως οὗ τοῦτο γένηται, τὰ ἔθιμα, αἱ παραδόσεις, τὰ νόμιμα πάντων τῶν ἐθνῶν χριστιανικῶν τε καὶ μωαμεθανικῶν καὶ τῶν μὴ τοιούτων πρέπει νὰ τηρῶνται σεβαστὰ, τὸ δὲ θρησκευτικὸν ἑκάστου λαοῦ συναίσθημα καὶ ὁ πρὸς τὰ πάτρια αὐτοῦ σεβασμὸς πρέπει νὰ πιστεύωνται ἔρεισμα τῆς κυβερνήσεως ἰσχυρότερον πάσης βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν ὑποστηρίξεως.

Ἀλλ' ἀκριβῶς αὐτὸ ζητεῖ τὸ Πατριαρχεῖον ἀπὸ τῆς σεβαστῆς κυβερνήσεως καὶ διὰ τῶν παρὰ πόδας ἐκδιδομένων ἐγγράφων, ἐχόντων οὕτω

Τῷ ὑπουργῷ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν θρησκευμάτων.

Ἀριθμ. 6504

Ἐξοχώτατε,

Ἐλήφθησαν καὶ ἀνεγνώσθησαν οἱ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7 σεπτεμβρίου ὑψηλοὶ τεσκερέδες τῆς ὑμετέρας Ἐξοχότητος διαλαμβάνοντες ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τῆς στρατολογίας τῶν χριστιανῶν ὅτι ἐνταῦθα καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ μουκτάραι παρεμβάλλουσι προσκόμματα εἰς τὴν ἀπογραφὴν τῶν στρατευσίμων χριστιανῶν.

Εἰς ἀπάντησιν προαγόμεθα νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν τῆς Τμ. Ἐξοχότητος ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον, πρὶν ἢ ἔτι ληφθῶσιν οἱ εἰρημένοι ὑψηλοὶ τεσκερέδες, δι' ἐγκυκλίων αὐτοῦ ὑπὸ ἡμερομ. 20 αὐγούστου πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀρχιερεῖς καὶ δι' ἑτέρων πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς τῆς πρωτευούσης, προέβη νὰ ἀπευθύνῃ τὰς ἀναγκαίας προτροπὰς καὶ παράσχῃ τὰς δεούσας ὁδηγίας ἐν τῷ πνεύματι τοῦ νὰ σπεύσωσιν οἱ πάντες προθύμως εἰς τὴν παραδοχὴν καὶ ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος τῆς στρατολογίας, καθήκοντος ἐπιβαλλομένου αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος.

Ταῦτα ἀπαντητικῶς ἐξαγγέλλοντες τῇ Τμ. Ἐξοχότητι, προσῆκον οὐδὲν ἧττον λογιζόμεθα νὰ δηλώσωμεν αὐτῇ, γνώμῃ καὶ τῶν περὶ ἡμᾶς Δύο Σωμάτων, ὅτι τὸ ὀρθόδοξον ἑλληνικὸν ἔθνος προθύμως ἔχει ἵνα καταβάλῃ τὸν πρὸς τὴν κοινὴν πατρίδα ὀφειλόμενον φόρον τοῦ αἵματος, καθῆκον ὅμως καὶ δικαίωμα ἀπορρέον ἐκ τῶν συνταγματικῶν τοῦ Κράτους θεσμῶν ἔχει νὰ ἐξαιτήσηται ὅπως τόσον ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεως αὐτοῦ, ὅσον καὶ ἐν τῷ τῆς ἐκτελέσεως τῆς στρατιωτικῆς θητείας ἐξασφαλισθῇ τοῖς χριστιανοῖς πλήρης ἰσότης, ἰσονομία καὶ δικαιοσύνη εἰς τρόπον ὥστε καὶ οὗτοι ὡς τε ἄτομα καὶ ὡς ἐθνότης νὰ ἀπολαύωσι τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων, ἅπερ οἱ μουσουλμάνοι, κατ' οὐδὲν βεβαίως ἐλαττούμενοι καὶ ἐν τοῖς καθήκουσι καὶ τοῖς δικαιώμασι.

Πλὴν δὲ τούτου, καθῆκον αὐτοῦ ἡγεῖται τὸ Πατριαρχεῖον ἵνα ἐπισυνάψῃ καὶ ὅρους τινὰς, οἵτινες ἀπαραίτητοι τυγχάνοντες ἀπὸ θρησκευτικῆς καὶ ἄλλης ἀπόψεως, πρόκειται ἄλλως ἵνα διευκολύνωσι τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως ἐν τῇ στρατολογίᾳ τῶν χριστιανῶν ἔχοντες ὡς ἑξῆς:

α') αὐστηρὰ ἀπαγόρευσις πάσης οἱασδήποτε μεταστάσεως ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην θρησκείαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπὸ τὰς σημαίας ὑπηρεσίας·

β') παραδοχὴ ἱερέων ἐν τῷ στρατῷ ἐπὶ τῷ διδάσκειν τοὺς χριστιανοὺς καὶ καθοδηγεῖν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν καθηκόντων·

γ') καθορισμὸς ἱερᾶς ἐκκλησίας ἢ μέρους ἐπὶ τούτῳ πρὸς τὸ συνέρχεσθαι τοὺς χριστιανοὺς καὶ προσεύχεσθαι κατὰ τὰς ὡρισμένας ὥρας, ὡς τοῦτο γίνεται διὰ τοὺς μουσουλμάνους·

δ') τήρησις τῶν ἑορτῶν καὶ νηστειῶν καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν διατάξεων τῆς χριστιανικῆς θρησκείας·

ε') σχηματισμὸς ἰδιαιτέρων λόχων χριστιανῶν στρατιωτῶν·

στ') πρόσληψις ἀπὸ τοῦδε εἰς τὰς στρατιωτικὰς τοῦ κράτους σχολὰς νέων χριστιανῶν φερόντων τὰ κατάλληλα προσόντα πρὸς σπουδὴν τῆς στρατιωτικῆς ἐπιστήμης διὰ τὴν κατάληψιν θέσεων ἀξιωματικῶν.

Τῇ 22 σεπτεμβρίου 1325 (1909)

εὐχέτης

Ὁ πατριάρχης τῶν ρωμαίων.

Πρὸς τὸν αὐτὸν ὑπουργὸν

Ἀριθμ. 2434

Ἐξοχώτατε,

Οὐχὶ λόγοι φανατισμοῦ ἢ ἄλλης τινὸς χθαμαλῆς σκέψεως παρώρμησαν τὸ Πατριαρχεῖον νὰ διατυπώ-

σῃ τοὺς γνωστοὺς ὅρους περὶ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τῶν ὀρθοδόξων ἑλλήνων χριστιανῶν τοὺς διατυπωθέντας εἰς τὴν ἀπὸ 25 αὐγούστου 1325 (1909) ἐγκύκλιον αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ ἀπὸ 20 ραμαζὰν 1327 (1909) τακρίριον αὐτοῦ πρὸς τὴν ὑψηλὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ λόγοι βαθείας σκέψεως καὶ ὀρθοφροσύνης.

Εἶναι ἀξιέπαινοι οἱ νεότουρκοι, τὸ κομιτᾶτον καὶ ἡ αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις ζητοῦντες τὴν συναδέλφωσιν τῶν διαφόρων φυλῶν, ὑπηκόων τοῦ κράτους, καὶ τὸν δι' ἀκραιφνοῦς ἀγάπης σύνδεσμον αὐτῶν· καὶ καλὴ καὶ ἐπαινετὴ ἡ τοιαύτη πρόθεσις καὶ τὸ φρόνημα· ἀπαιτεῖται ὅμως πάντοτε διὰ πολλοὺς λόγους προσοχή.

Φρονοῦσι καὶ λέγουσιν οἱ περὶ ἀγάπης μεριμνῶντες ὅτι ὁ συγκοιτωνισμός, ἡ κοινὴ ἑστίασις, ἡ καραβάνα καὶ ἡ διηνεκὴς ἀνάμιξις ἐν τῷ στρατιωτικῷ ἔργῳ καὶ βίῳ θὰ ἑνώσῃ στενότερον τοὺς στρατευσίμους χριστιανοὺς μετὰ τῶν συναδέλφων αὐτῶν ὀθωμανῶν. Κατὰ τὴν γνώμην ὅμως τοῦ Πατριαρχείου τὰ τοιαῦτα ἐνδέχεται νὰ ἀποβῶσι τόσα σημεῖα συγκρούσεων μεταξὺ τοῦ στρατεύματος. Ἐπειδὴ νῦν κατὰ πρώτην φορὰν ἔρχονται εἰς ἐπαφὴν τὰ διάφορα στοιχεῖα, κατὰ τὴν διατυπωθεῖσαν γνώμην τοῦ Πατριαρχείου, ὁ ἐν τῇ διαίτῃ καὶ τῷ συγκοιτωνισμῷ χωρισμὸς οὐ μόνον δὲν θὰ βλάψῃ, ἀλλὰ καὶ θὰ συντελέσῃ ἵνα βαθμηδὸν σχηματισθῇ ἡ γέφυρα τῆς συναντήσεως τῶν διαφόρων στοιχείων μετὰ τῶν μωαμεθανῶν καὶ τῆς ἑνώσεως αὐτῶν ἐν τῷ στρατιωτικῷ ἔργῳ.

Ἀνεπίδεκτον ἀντιρρήσεως εἶναι ὅτι ἡ στρατιωτικὴ μόρφωσις ἐν πᾶσι δέον νὰ γίνηται κοινῇ· οὐδόλως ὅμως βλάπτει τὴν στρατιωτικὴν μόρφωσιν καὶ τὴν πρόθεσιν τῆς ἐν τούτῳ συγχωνεύσεως, ἐὰν ὑπάρχῃ ἐν τῷ τάγματι εἷς λόχος ὁμοιόμορφος, περιλαμβάνων ρωμαίους, ἀρμενίους, βουλγάρους καὶ σέρβους, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι δύσκολον νὰ συνενωθῶσι καὶ συνδιαιτῶνται καὶ συγκοιτωνίζωνται ἄνευ προστριβῶν. Εἶναι δὲ οὐχί, ὡς λέγουσιν οἱ ἀντιφρονοῦντες, τοῦτο τρόπος διαιρέσεως, ἀλλ', ὡς προερρήθη, προπαρασκευὴ τοῦ πεδίου τῆς ἀγάπης καὶ γέφυρα πρὸς ἐπίτευξιν αὐτῆς.

Ἐπίσης συνιστᾶται ἡ προσοχὴ καὶ εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς ἠθικῆς. Νέοι ἄβροὶ καὶ ἁπαλοὶ τῶν πόλεων, ἔχοντες οἰκογενειακὴν καὶ σχολειακὴν μόρφωσιν ἱκανήν, εἶναι ἀδύνατον νὰ παραδεχθῇ τις ὅτι ἀπροσκόπτως θὰ συναυλίζωνται μετὰ τῶν συναδέλφων αὐτῶν χωρικῶν, τῶν οὔτε οἰκογενειακὴν, οὔτε σχολειακὴν μόρφωσιν ἐχόντων. Ἴσως ὑπάρχουσί τινες μεταξὺ τῶν γινωσκόντων τοὺς στρατοὺς τῆς Εὐρώπης ἰδέαι διάφοροι, ἀλλὰ τὰ ἐκείνων πράγματα διαφέρουσι πολὺ τῶν ἡμετέρων καὶ ἡ παρομοίωσις σχεδὸν εἶναι ἀδύνατος.

Μετὰ τὰ γενικώτερα ταῦτα δηλοῦμεν ἐπίσης ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον δικαιοῦται βεβαίως νὰ ἔχῃ ἱερέα πλησίον τῶν στρατιωτῶν, ἔνθα ὑπάρχουσι χριστιανοί, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπισκέπτηται αὐτοὺς, θὰ ἐξετάζῃ τὰ κατ' αὐτοὺς, θὰ συμβουλεύῃ τὰ προσήκοντα καὶ ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης θὰ παρέχῃ τὰς τελευταίας παρηγορίας τῆς θρησκείας εἰς τὸν τυχὸν πάσχοντα.

Ὁ ἱερεὺς θὰ παραλαμβάνῃ καὶ ὁδηγῇ τοὺς χριστιανοὺς κατὰ κυριακὴν καὶ ἑορτὴν, τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἀξιωματικοῦ, εἰς πλησιέστερον ναόν. Ἐν ἀνάγκῃ, ἵνα μὴ παρέχηται ἀφορμὴ ἐρεθισμοῦ τῶν μουσουλμάνων, δύναται, ἐὰν ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς ἀνωτάτης αὐτοῦ ἀρχῆς, νὰ τροποποιηθῇ πως ἡ περιβολὴ τῶν τοιούτων ἱερέων. Ἀλλὰ πόθεν θὰ συντηρῶνται οὗτοι;

Ἐὰν γένηται ἀποδεκτὸν ἵνα οἱ χριστιανοὶ συγκοιτωνίζωνται ἰδιαιτέρως, ἐν τοῖς κοιτῶσι θὰ ἔχωσι βεβαίως σημεῖόν τι χριστιανικὸν, εἴτε εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, ἢ τῆς Παναγίας, ἢ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἢ καὶ Σταυρὸν, ἓν ἐξ ὅλων ἢ καὶ δύο, ὅπερ ἀδύνατον βεβαίως, ἐὰν ὑπάρχῃ ἀδιακρίτως ὁ συγκοιτωνισμός.

Ἐν περιπτώσει θανάτου χριστιανοῦ τινὸς, ὁ ἱερεὺς θὰ παραλαμβάνῃ αὐτὸν μετὰ τοῦ κανδηλάπτου καὶ θὰ μεταφέρῃ εἰς τὴν πλησιεστέραν ἐκκλησίαν, ἵνα ἀναγνώσῃ τὰς νενομισμένας εὐχὰς, καὶ ἐκεῖθεν θὰ μεταφέρῃ εἰς τὸ χριστιανικὸν νεκροταφεῖον πρὸς ταφὴν, χωρὶς εἰς τοῦτο οὐδὲν νὰ παρέχηται ἐμπόδιον.

Πᾶς ἀμερόληπτος κριτὴς, καταγινόμενος εἰς τὸ ζήτημα καὶ γινώσκων ἀκριβῶς τοῦτο, δὲν δύναται ἢ νὰ ἐκτιμήσῃ τὰς ἀκραιφνεῖς ταύτας εἰσηγήσεις, καὶ ν' ἀναγνωρίσῃ, ὅτι πνεῦμα οὐχὶ ἐναντίον τῆς χριστιανικῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἀλλὰ προνοίας ὑπὲρ τοῦ ἀπροσκόπτου αὐτῆς, εἰσηγεῖται ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος.

(πατριαρχ. ὑπογραφὴ)

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝ ΚΥΠΡΩ

Ἐκδίδοντες σήμερον τὴν πρὸς τὸν μακαριώτατον πατριάρχην Ἀλεξανδρείας πατριαρχικὴν ἐπιστολήν, ἧς σαφὲς τὸ περιεχόμενον, παρατιθέμεθα ἀμέσως καὶ τὸ πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν τηλεγράφημα τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Κυρηνείας, παριστῶν τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐκεῖ κατάστασιν. Ἡ Ἐκκλησία ἔκρινε καλὸν ν' ἀποστείλῃ πρὸς τοὺς πατριαρχικοὺς θρόνους ἐπιστολὴν γνωστοποιοῦσαν τὸ φρόνημα αὐτῆς καὶ τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν περὶ τῆς θλιβερᾶς ἐν τῇ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ Κύπρου καταστάσεως.

Τὸ τηλεγράφημα τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κύπρου ἔχει ὧδε, ληφθὲν ἐνταῦθα τῇ 30 λήξαντος

ΝΙΚΟΣΙΑ, 27 νοεμβρίου, ὥρᾳ 10,30' ἑσπέρας.

Ἐκκλησιαστικὴ κατάστασις χειροτερεύει. Ὡθήσει Κιτίου προσωρινὸς τοποτηρητὴς θρόνου Κυρηνείας, περιερχόμενος ἐπαρχίαν Κυρηνείας, ἐνεργεῖ ἐκκλησιαστικὰς πράξεις, ἐπὶ διαιρέσει χριστιανικοῦ λαοῦ. Ἐναγωνίως ἀπεκδεχόμεθα ἀντίληψιν Μεγάλης Ἐκκλησίας.

ΚΥΠΡΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΣ

Ἡ δὲ πρὸς τὸν μακαριώτατον πατριάρχην Ἀλεξανδρείας ἐπιστολή ἐστιν αὕτη·

Ἀριθμ. 8152

Μακαριώτατε καὶ ἁγιώτατε πάπα καὶ πατριάρχα Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος, κύριε Φώτιε· τὴν φίλην ἡμῖν σεβασμίαν αὐτῆς Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Τὸ τῆς εἰρήνης ἀγαθὸν πρὸ παντὸς ὀφειλετικῶς τιθεμένη ἡ καθ' ἡμᾶς ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, ἐκθύμως ὑπὲρ τούτου καὶ ὅση αὐτῇ δύναμις, ὡς τὰ πράγματα ὁμολογοῦσι, πρότερόν τε καὶ κατὰ τὴν ἐνταῦθα προσωπικὴν τῆς περιποθήτου αὐτῆς Μακαριότητος ἔλευσιν συνειργάσατο καὶ συναντελάβετο ἐν τῷ συνταράττοντι τὴν ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου ἀρχιεπισκοπικῷ ζητήματι, τὰ πάντα τοῖς πᾶσι γενομένη, μέχρι καὶ τοῦ παριδεῖν καὶ τὴν ἑαυτῆς θέσιν καὶ τοῦτ' αὐτὸ θυσιάσαι τὸν ἐκλεγέντα ὑπ' αὐτῆς ἀρχιεπίσκοπον, χάριν τῆς εἰρήνης καὶ ἡσυχίας τῶν πολλῶν. Ἀλλ' ἐνῷ, μετὰ τὰς δεδομένας ἐλπίδας καὶ διαβεβαιώσεις καὶ τὴν τοιαύτην τὸ ἀφ' ἡμῶν ἀπὸ χρηστοῦ τοῦ συνειδότος καὶ ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ οἰκονομίαν, εὐλόγως ὡς ἐγγύτατον ἤδη καὶ ἀμφιβολίας πάσης ἐκτὸς τὸ ἐφετὸν ἐλογίζετο πέρας καὶ ἡ τῶν πάντων κατὰ τὰ συμπεφωνημένα διευθέτησις, ἰδοὺ καὶ πάλιν νέα τῶν πραγμάτων κινδυνώδης ἐπιπλοκὴ, εἰς τὴν τῶν συμπεφωνημένων ὅρων ἀδόκητον ὀφειλομένη ἀθέτησιν, ἐξ οὗ καὶ νέος ταραχώδης σάλος τῶν τῆς ἀτυχοῦς νήσου ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ νέαι ἀγωνιώδεις ἔριδες καὶ ὀλέθριοι σπαραγμοί· Ἐπειδὴ δὲ ἀτυχῶς καὶ αἱ νῦν γινόμεναι ἐνέργειαι ὑπὸ τῶν αὐτόθι ἐγκαθιδρυθέντων οὐχὶ εἰς τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ποθητὴν διέξοδον ἀποβλέπουσι, τοῦτο γὰρ μόνον διὰ τῆς εἰλικρινοῦς τῶν συμπεφωνημένων ὅρων ἐκπληρώσεώς ἐστι δυνατὸν, ἀλλὰ σκοπὸν ἁπλῶς ἔχουσι τὴν τῶν παρασπόνδως γενομένων διὰ παντὸς τρόπου ἐδραίωσιν, ἐν ἀδιαφορίᾳ πρὸς τὰς πέριξ συντελουμένας καταστροφὰς, ἐπεῖγον μετὰ τὴν καταγγελθεῖσαν μάλιστα ἔναγχος ἡμῖν παράτολμον ὑπὸ τῶν νῦν ἰθυνόντων παῦσιν τοῦ ὑφ' ἡμῶν ἐκλελεγμένου ἀρχιεπισκόπου καὶ ἀπ' αὐτῆς ἔτι τῆς τέως ἐπαρχίας αὐτοῦ, καὶ ἐπιβεβλημένον ἡγησάμεθα, διασκεψάμενοι συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν Χριστῷ ἀγαπητῶν ἡμῖν ἀδελφῶν, ὑποδεῖξαι μετὰ θάρρους ἀδελφικοῦ διὰ τῆς παρούσης τῇ σεβασμίᾳ αὐτῆς Μακαριότητι, ὡς λαβούσῃ ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰ τῆς παρούσης ἐν Κύπρῳ καταστάσεως καὶ τὴν ὑποχρέωσιν ἀναλαβούσῃ τοῦ πεῖσαι τὸ ἕτερον τῶν μερῶν εἰς ἀποδοχὴν τῶν συμπεφωνημένων, καὶ μεγίστην διὰ τοῦτο εὐθύνην ὑπεχούσῃ διὰ τὰ ἐνδεχόμενα ἐκ τῶν συμβαινόντων δεινὰ, τὸ βάραθρον, εἰς ὃ προφανῶς βαίνουσι τὰ ἐν τῇ ἀτυχεῖ νήσῳ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, ἐξορκίζοντες αὐτὴν ὅπως, ἐν τῇ ὑπὲρ τοῦ αὐτόθι εὐσεβοῦς λαοῦ συμπαθείᾳ καὶ τῇ ὑπὲρ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης μερίμνῃ αὐτῆς, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀναληφθεῖσαν πρὸς ἡμᾶς ὑποχρέωσιν, προσπαθήσῃ πάσῃ δυνάμει ἵνα ἐπουλώσῃ τὴν ἐν τῷ σώματι τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας χαίνουσαν πληγὴν, ὅπερ, ὡς ἔχουσι τὰ πράγματα, οὐ δυσχερῶς διά γε τῆς εἰλικρινοῦς καὶ εὐσυνειδήτου τῶν συμπεφωνημένων ὅρων ἐκπληρώσεως δύναται ἵνα ἐπιτευχθῇ.

Ταῦτα μετ' ἀδελφικῆς παρρησίας τῇ ἀγάπῃ αὐτῆς ὡς ἐπείγοντα καὶ ἀναγκαῖα, χάριν τῆς σωτηρίας τῆς δεινῶς σαλευομένης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης, ὑποδεικνύοντες, καὶ αἴσια τὰ ἀποτελέσματα τῆς πεπνυμένης καὶ δραστηρίας ἐνεργείας αὐτῆς πρὸς χαρὰν πάντων ἀπεκδεχόμενοι, κατασπαζόμεθα καὶ αὖθις ἀδελφικῶς ἐν φιλήματι ἁγίῳ αὐτὴν καὶ διατελοῦμεν

αῳθ' ὀκτωβρίου κβ'

Τῆς ὑμετέρας λίαν ἡμῖν περισπουδάστου
σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
καὶ ὅλως πρόθυμος
Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΙΩΑΚΕΙΜ.

ΑΛΒΑΝΟΙ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

Ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον οἱ «Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου τῆς 25 νοεμβρίου (ν. ἡ.) δημοσιεύουσιν ἄρθρον τοῦ ἐνταῦθα τακτικοῦ αὐτῶν ἀνταποκριτοῦ, ὅστις σφοδρῶς καθάπτεται τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὡς ὑπαιτίου κατὰ μέγα μέρος διὰ τὴν παρατηρουμένην ἔντασιν τῶν σχέσεων μεταξὺ ἑλλήνων καὶ ἀλβανῶν κατὰ τοὺς τελευταίους τρεῖς μῆνας, καὶ δὴ ὡρισμένως ὅτι, τὸ Πατριαρχεῖον (τὸ ὁποῖον τείνει νὰ μεταβληθῇ εἰς ἁπλῆν μηχανὴν πρὸς ἐπιβολὴν τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐπὶ τῶν μὴ ἑλλήνων) διὰ καταγγελιῶν, ἀφορισμῶν, καὶ ἀπειλῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Χαμὶτ διὰ καταδιωγμῶν καὶ φυλακίσεων κατώρθωσαν νὰ κλείσωσι σχεδὸν πάντα τὰ ἀλβανικὰ σχολεῖα.

καὶ τέλος ἐν ἀπειλητικῇ κατακλείδι ἐπάγεται ὅτι, ἐὰν τὸ Πατριαρχεῖον δὲν ἐπιτρέψῃ τὴν χρῆσιν τῆς ἀλβανικῆς γλώσσης εἰς τὰς σχολὰς καὶ τὰς Ἐκκλησίας «τὰ γεγονότα θὰ καταλήξουσιν ἡμέραν τινὰ, καὶ ἤτις δὲν ἀπέχει πολὺ, εἰς τὸν σχηματισμὸν αὐτοκεφάλου ἀλβανικῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ἰσχυρᾶς μουσουλμανικῆς καὶ χριστιανικῆς ἀντιδράσεως οὐ μόνον ἐναντίον τοῦ Πατριαρχείου ἀλλὰ καὶ ἐναντίον πάσης ἐν γένει ἑλληνικῆς ἐπιρροῆς ὑπὸ οἱανδήποτε μορφὴν ἐκφαινομένης».

Ἐν πρώτοις θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ ὁ ἔντιμος δημοσιογράφος, νὰ παρατηρήσωμεν αὐτῷ ὅτι αἱ σχετικαὶ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου πληροφορίαι αὐτοῦ οὐδαμῶς ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὰ πραγματικὰ γεγονότα. Θὰ ἐπεθυμοῦμεν πρώτιστα ἀντὶ τῶν ἀορίστων περὶ δῆθεν καταπιέσεων τῶν ἀλβανιστῶν ἐκ μέρους τῶν Πατριαρχείων νὰ ὑπεδείκνυε τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία, ἔνθα ἐκλείσθησαν ἀλβανικὰ σχολεῖα, καὶ νὰ κατωνόμαζεν ὡρισμένα πρόσωπα, καθ' ὧν ἐκκλησιαστικοὶ ἀφορισμοὶ ἀπελύθησαν, ἐξεκκλησιασμοὶ ἐπεβλήθησαν καὶ ἀπειλαὶ ἐξεσφενδονίσθησαν. Ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ διαβεβαιώσωμεν τοὺς «Καιροὺς» ὅτι εὐτυχῶς ἡ Ἐκκλησία δὲν εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην, ἕνεκα τοῦ ἀλβανικοῦ λεγομένου ζητήματος, νὰ μεταχειρισθῇ τὰ πομπωδῶς ἀναγραφόμενα πειθαναγκαστικὰ μέτρα κατὰ τῶν χριστιανῶν αὐτῆς. Ἄγνωστον δὲ καὶ ἐὰν εἷς ἱερεὺς μεταξὺ τῶν ἀλβανῶν ὑπάρχῃ ὑποβληθεὶς εἰς ἐκκλησιαστικόν τι ἐπιτίμιον ἢ ἄλλως πιεσθείς. Ἀποκρούομεν δὲ πάσῃ δυνάμει καὶ μετ' ἀποστροφῆς τὴν ἀνιαρὰν. ἰδέαν ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον ὑπεβοήθει διὰ τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ τὴν πολιτικὴν τοῦ Χαμίτ.

Τὸ Πατριαρχεῖον δὲν παρεκωλύει τὴν ἵδρυσιν σχολῶν ἐν ταῖς ὁποίαις νὰ διδάσκηται ἡ ἀλβανικὴ σὺν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ, πολλῷ μᾶλλον δὲν ἔκλεισε τοιαύτας, μὴ ὑπαρχούσας, οὐδ' ἀπηγόρευσέ ποτε τὸ κήρυγμα καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ λαοῦ εἰς τὴν ἀλβανικὴν, ὡς καὶ τὴν ἀνάγνωσιν εὐχῶν τινων ἐν τῇ λειτουργίᾳ ἀλβανιστὶ κατὰ τὸ κρατῆσαν ἐνιαχοῦ ἔθος, ἀλλὰ δὲν ἀποδέχεται τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἀλβανικῆς ὡς ἐπισήμου γλώσσης εἰς τὰς ὑπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ διοίκησιν ὑπαγομένας ἐκκλησίας, διαφυλάττον τὸ ἔκπαλαι παραδεδομένον καθεστώς. Εὐτυχῶς οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν προαγωγὴν τῆς ἀλβανικῆς ἰδέας, ὡς αὐτὸς ὁ ἀρθογράφος ὁμολογεῖ, εἶνε κατὰ τὸ πλεῖστον μουσουλμάνοι, αἱ ἀξιώσεις τῶν ὁποίων, παντάπασι δὲν βαρύνουσι, καὶ δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι σχέσιν τινὰ ὡς πρὸς τὴν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῶν χριστιανῶν χρῆσιν οἱασδήποτε γλώσσης. Βεβαίως ὑπάρχουσι καὶ ἐκ τῶν ἀλβανῶν ὀρθοδόξων τινὲς συμμεριζόμενοι τὰ νεωτεριστικὰ τῶν ἀλβανῶν φρονήματα καὶ ἐπιζητοῦντες τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ φερομένου ἀλβανικοῦ ἰδιώματος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἔναντι τοῦ συμπαγοῦς στοιχείου τῶν λοιπῶν ἀλβανοὀρθοδόξων χριστιανῶν, οἵτινες ἐμμένουσι πιστοὶ εἰς τὸ ἔκπαλαι παραδεδομένον καθεστὼς, εἶνε τόσον σμικρὸς, ὥστε ἀποτελοῦσιν οὗτοι ἐλαχίστην καὶ ἀσήμαντον μειονότητα καὶ ταύτην διεσπαρμένην εἴς τινα μόνον χωρία.

Κατ' ἀκολουθίαν τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον δὲν δύναται, ὑπεῖκον εἰς τὰς ἀξιώσεις τῶν ὀλιγαρίθμων τούτων, καὶ χάριν αὐτῶν ν' ἀνατρέψῃ βαθέως ἐρριζωμένον ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ λαοῦ ἀρχαῖον ἐκκλησιαστικὸν καθεστώς. Διότι εἶνε ἀναντίλεκτον ὅτι ἡ ἐν Ἀλβανίᾳ χρῆσις τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, δὲν εἶνε ἐπείσακτον προπαγανδικῆς ἐνεργείας ἀποτέλεσμα, ἀλλὰ πανάρχαιον καὶ τιμαλφὲς ἐθνικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν κληροδότημα, χρονολογούμενον ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς εἰδωλολατρείας καὶ ἐν χρήσει ὂν εἰς τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐκχριστιανίσεως τῶν ἀλβανῶν. Οὐδεμία δὲ ἄλλως τε παραχάραξις τῆς ἱστορίας θὰ δυνηθῇ νὰ πείσῃ τινὰ ὅτι οἱ ἀλβανοὶ δὲν εἶναι ὁμαίμονες τῶν ἑλλήνων ἀδελφοὶ καὶ νὰ ἀποκόψῃ αὐτοὺς τῆς καθόλου ὁμογενείας.

Ἡ Ἐκκλησία πολλῷ μᾶλλον δὲν δύναται νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὰς ἀξιώσεις τῶν ὀλιγαρίθμων ἀλβανιστῶν ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἄλλων αὐτῆς τέκνων, ὅταν κάλλιστα γινώσκῃ ὅτι αἱ ἀξιώσεις αὗται δὲν εἶναι ἀπόρροια τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως αὐτῶν τῶν αἰτούντων, ἔστω καὶ ἐλαχίστων, ἀλλ' ἀποτέλεσμα ἐξωτερικῆς ἐπιρροῆς πρὸς ἱκανοποίησιν πολιτικῶν βλέψεων, ξένων φυλετικῶν παθῶν καὶ σκοπῶν ἀλλοτρίων.

Ποία ἐκκλησιαστικὴ ἀρχή; ποία κυβέρνησις; ἔστω καὶ ἡ ἄγαν φιλελευθέρα θεωρουμένη, ὑπὸ ὁμοίας συνθήκας προκειμένου νὰ ἀποφασίσῃ θὰ ἐνεκολποῦτο τὰ αἰτήματα ὀλιγίστων ἀτόμων καὶ παρὰ τὴν ἐπισήμως δεδηλωμένην γνώμην τῆς πλειονότητος θὰ ἀνέτρεπε τὸ ἐν χρήσει καθιερωμένον καθεστὸς, ὑπεισάγουσα σύστημα μὴ ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ λαοῦ καὶ ὑπ' αὐτοῦ πανδήμως ἀποδοκιμαζόμενον; Καὶ ὅμως ἀκριβῶς τοιαύτην στάσιν ἐπιζητοῦσι νὰ δείξῃ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὸ ὁποῖον δικαίως μὴ ἐνδίδον διασύρεται ὡς πιεστικὸν καὶ τυραννικὸν καὶ ἐπισείει κατ' αὐτοῦ ὁ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀνταποκριτὴς, τῶν «Καιρῶν» τὸν σχηματισμὸν αὐτοκεφάλου ἀλβανικῆς Ἐκκλησίας.

Τὰς αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας δὲν δύνανται νὰ ἀποτελέσωσι τὰ μεμονωμένα ἀργυρώνητα θύματα τῆς ἐπεισάκτου προπαγάνδας τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ χωρίου, ἀλλ' ἀνακηρύσσονται αὗται ὅτε καὶ ὅπως οἱ ἱεροὶ κανόνες καὶ τὰ κρατοῦντα ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἀνα-

τολικῇ Ἐκκλησίᾳ θέσμια καθορίζουσι, καὶ τὰ ὁποῖα, πιστεύομεν, δὲν ἀγνοεῖ ὁ ἔντιμος δημοσιογράφος· Τὰς ἀρχὰς ταύτας πάντοτε πιστῶς ἠκολούθησεν, ὡς μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἱστορία, καὶ ἐφήρμοσεν ἐν τῇ πράξει ἡ Μ. Ἐκκλησία ἱκανοποιοῦσα, ὡς μήτηρ φιλόστοργος καὶ φυλετισμοῦ ἀπηλλαγμένη, τὰς δικαίας καὶ λελογισμένας ἀξιώσεις τῶν πιστῶν αὐτῆς τέκνων, ἀλλ' ὑπὸ τοὺς ὅρους, ὑπὸ τοὺς ὁποίους προβάλλονται σήμερον αἱ ἀξιώσεις τῶν ἀλβανιζόντων τῆς προπαγάνδας ὀπαδῶν, συμφρονοῦμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τοῦ ἐντίμου τῶν «Καιρῶν» ἀνταποκριτοῦ καὶ λέγομεν ὅτι πράγματι «ἡ παρελθοῦσα ἱστορία τῶν Πατριαρχείων δὲν ἐπιτρέπει νὰ στηρίζῃ τις τοιαύτην ἐλπίδα» μεταβολῆς. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δύναταί τις νὰ συναγάγῃ εὐκόλως σὺν ἄλλοις καὶ τὸ συμπέρασμα κατὰ πόσον ἔχεται ἀληθείας καὶ ὀρθότητος ὁ παραλληλισμὸς πατριάρχου καὶ Χαμίτ.

Χ. Κ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία, ἡ ἀπὸ μιᾶς καὶ ἡμισείας ἑκατονταετηρίδος ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ πρωτοκλήτου τῶν ἀποστόλων ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ γινομένη, ἐτελέσθη καὶ προχθὲς, δευτέρᾳ, πυκνοῦ πλήθους εὐσεβῶν ἐκκλησιασθέντος. Τῇ Α.Θ.Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, συνελειτούργησαν οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ μητροπολῖται Νικομηδείας, Νικαίας, Πισιδίας, Διδυμοτείχου, Ἀγκύρας, Σάμου, Σωζοαγαθοπόλεως, Ἐλασσῶνος, Προικοννήσου, Ἡλιουπόλεως, καὶ 40 Ἐκκλησιῶν. Ἐν τῷ ναῷ παρῆσαν συμπροσευχόμενοι, ἡ Α. Ἐξ. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας κ. Νενάδοβιτς καί τινες τῶν ἑλλήνων βουλευτῶν καὶ τῶν συμβούλων.

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ ταύτῃ, καθὰ τηλεγραφικῶς ἤγγειλεν ὁ μακαριώτατος πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Γρηγόριος, ἐτελέσθη ὑπ' αὐτοῦ ἡ θεία λειτουργία, μνημονευθέντος τοῦ τε παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ τοῦ ἀνὰ τὸ κλῖμα τοῦ πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου εὐσεβοῦς αὐτοῦ ποιμνίου.

Χειροτονία.—Ἐν τῷ κατὰ τὸν Γαλατὰν ἱερῷ ναῷ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἐτελέσθη τῇ κυριακῇ ὑπὸ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολιτῶν Διδυμοτείχου, Ἀγκύρας, καὶ Σωζοαγαθοπόλεως ἡ χειροτονία τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Κωνσταντίας κ. Ἰωάννου, πολλῶν εὐσεβῶν ἐνοριτῶν προσελθόντων ἐν τῷ ναῷ κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην πράξιν.

Ἐκκλησιαστικὴ εὐαρέσκεια. — Γνωστοῦ γενομένου τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ γραμμάτων τῶν οἰκείων μητροπολιτῶν ὅτι, ὁ ἐν Σάμῳ ἀξιότιμος καὶ φιλογενὴς κ. Α. Πασχάλης, ὁ γνωστὸς διὰ τὰς ὑπὲρ τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου «Ἀνατολῆς» καὶ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ μουσείου τῆς Σάμου γενναίας αὐτοῦ συνδρομὰς, ἤγειρε καὶ τὸν ἐν Βαθεῖ τῆς νήσου ταύτης ἱερὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος—ὡς καὶ ὅτι ὁ ἐξ Ἀμισοῦ φιλογενὴς κ. Χατζῆ Δημήτριος Ζιακίδης ἀνέλαβε τὴν ἰδίαις δαπάναις οἰκοδομὴν κτιρίου διὰ τὸ γυμνάσιον τῆς πατρίδος αὐτοῦ, συνοδικῶς ἐνεκρίθη νὰ ἐκφρασθῇ αὐτοῖς ἐγγράφως ἡ εὐαρέσκεια καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας.

Ἑκατονταετηρὶς θεολγ. σχολῆς Πετρουπόλεως.—Ἠγγέλθη ὑπὸ τῆς θεολογικῆς ἀκαδημίας Πετρουπόλεως εἰς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ὅτι, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑκατονταετίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς ἱερᾶς ταύτης σχολῆς, τελεταὶ γενήσονται τῇ 15, 16 καὶ 17 ἀρξαμένου δεκεμβρίου μηνὸς, αἱ μὲν δύο ἱεραὶ, πρὸς μνήμην τῶν ἱδρυτῶν, διδασκάλων καὶ μαθητῶν, ἡ δὲ τῆς 17 πρὸς ἀνακοίνωσιν ἐπιστολῶν εὐχετικῶν καὶ συγχαρητικῶν. Καὶ ἡ μὲν Ἐκκλησία θέλει γράψει τὸ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἀπαιτούμενον γράμμα· πιστεύομεν δὲ ὅτι καὶ τὰ παρ' ἡμῖν ἐπιστημονικὰ σωματεῖα καὶ οἱ μαθηταὶ τῆς ἀκαδημίας θέλουσι παράσχει τεκμήρια τῆς πρὸς τὸ αἰωνόβιον ἵδρυμα τιμῆς. Ἡ ἀκαδημία συνιστᾷ νῦν, ἀπὸ κοινῶν ἐράνων, κεφάλαιον, οὗ οἱ τόκοι θέλουσι συντελεῖ εἰς τὴν διαρκῆ ἔκδοσιν ἐπιστημονικῶν διατριβῶν τῶν ἐλλογίμων διδασκάλων αὐτῆς.

Ἅγιον Ὄρος. — Εἰς τὴν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει βατοπεδινὴν σκήτην τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Σεραγίου, πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ διαγνώμῃ, ἀπεστάλη δῶρον ἱερὸν ἡ εἰκὼν τοῦ πρωτοκλήτου τῶν ἀποστόλων, ἀντίγραφον παλαιοτέρας εὑρισκομένης ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, φυλακτήριον μὲν τῶν ἐν αὐτῇ συνασκουμένων εὐλαβῶν ρώσσων, ὑπόμνημα δὲ ἐκκλησιαστικῆς εὐμενείας πρὸς τὸ ἱερὸν σεμνεῖον, ὅπερ ἐχρημάτισεν ἄλλοτε κελλίον τῶν ἀειμνήστων οἰκουμενικῶν πατριαρχῶν Ἀθανασίου Πατελλαρίου καὶ Σεραφείμ.

Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια.—Ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Χριστουπόλεως κ. Ἰακώβου συνεστήθη ἐν Σμύρνῃ τετραμελὴς ἐπιτροπεία μετὰ φιλογενοῦς προθυμίας ἀναλαβοῦσα τὸ ἔργον τῆς ἐγγραφῆς συνδρομητῶν εἰς τὴν «Ἐκκλησ. Ἀλήθειαν» μεταξὺ τῶν ἀποτελούντων τὴν εὐσεβῆ καὶ φιλογενῆ σμυρναϊκὴν ὁμογενῆ κοινότητα. Τὴν ἐπιτροπείαν ἀποτελοῦσιν οἱ ἀξιότιμοι κ.κ. Ἀντ. Ἀθηνογένης, Ἡρακλ. Βοσταντζόγλους καὶ Χρ. Φωτιάδης, ἀρκετὰ δὲ γράφουσιν αἱ τῆς Σμύρνης ἐφημερίδες ἐπικαλούμεναι τὴν ἀντίληψιν τῶν ὁμογενῶν ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου φύλλου, ὅπερ εὐχαριστεῖ αὐταῖς ἐπὶ τούτῳ.

Ἡ διὰ τηλεγραφημάτων ὑποβολὴ τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ παραπόνων ἢ κατηγοριῶν ἐναντίον τῶν πανιερ. ἀρχιερέων ἀπεδοκιμάσθη καὶ ἄλλοτε ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας· ἠγγέλθη δὲ κατὰ καιροὺς εἰς τοὺς οὕτωσιν ἀναφερομένους ὅτι καταγγελίαι κατὰ τῶν πνευματικῶν

ποιμένων ὑποβαλλόμεναι τηλεγραφικῶς εἰσὶν ἀπαράδεκτοι. Ἡ γενομένη διὰ τηλεγραφημάτων γνωστοποίησις οἱαςδήποτε κατηγορίας σημαίνει τὸ ἐπεῖγον, ὡς συμβαίνει κατὰ τὸ πλεῖστον διὰ τὴν ἔνσκηψιν φυσικοῦ τινὸς ἀτυχήματος, ἢ συμπλοκῶν, ἤ τινος ἐκτάκτου γεγονότος, ἢ θανάτου προσώπου κεκτημένου θέσιν ὑπέροχον· ἀκατανόητος ὅμως ἀποβαίνει ὅταν γίνηται κατὰ πνευματικῶν ποιμένων συντόμως καὶ μάλιστα κατὰ τρόπον ἀοριστότατον καὶ γενικὸν καὶ ἐκ μέρους πολλῶν ἰδιωτῶν ἢ κοινοτήτων δῆθεν, ὧν τὴν ταὐτότητα καὶ τὴν εὐθύνην ἀδύνατον νὰ καθορίσῃ καὶ ἐξελέγξῃ οἱαδήτις ἀρχὴ, οὔτε τὴν ἀξιοπιστίαν, ἥτις ἀποτελεῖ, κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας, τὸ πρῶτον προσὸν τῶν κατηγόρων τοῦ ἐπισκόπου. Ἀλλὰ πᾶσα διὰ τηλεγραφικῆς ὁδοῦ κατηγορία κατ'οὐδὲν βοηθεῖ τοὺς οὕτω κατηγοροῦντας, διότι δέον ἡ τῆς ὑποθέσεως διεξαγωγὴ νὰ ἀκολουθήσῃ ταῖς ἐπὶ τούτῳ καθωρισμέναις διατυπώσεσι τῶν ἱερῶν ὡς καὶ τῶν πολιτικῶν νόμων, καὶ τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν Κανονισμῶν.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί.—Τῇ δευτέρᾳ, 30 λήξαντος ἡ Α.Θ.Π. ἠύξατο τὰ δέοντα διὰ τοῦ πανοσλγ. Μ. πρωτοσυγκέλλου τῷ ἐκ Μερσίνης ἐνταῦθα παρεπιδημοῦντι ἀξιοτίμῳ κ. Ἀνδρέᾳ Μαυρομμάτῃ—χθὲς δὲ ἐπεσκέψατο τὸν ἐκ τὸν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτην Διδυμοτείχου κ. Φιλάρετον, ἄγοντα τὴν ὀνομαστικὴν ἑορτὴν αὐτοῦ καὶ δεχθέντα τὰς συγχαρητικὰς προσρήσεις τῶν τε σεβασμ. ἀρχιερέων καὶ πολλῶν ἐγκρίτων λαϊκῶν καὶ κληρικῶν.

Μονὴ Σφιντζας. — Ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐπεκυρώθη ἡ ὑπὸ τῶν ὁσιωτάτων μοναχῶν τῆς ἱερᾶς σταυροπηγιακῆς μονῆς ἁγίου Ἀθανασίου Σφιντζας ἐκλογὴ τοῦ πανοσ. ἱερομονάχου κ. Διονυσίου ὡς ἡγουμένου αὐτῆς, ἀντὶ τοῦ μετὰ τεσσαρακονταετῆ ἡγουμενείαν παραίτησιν ὑποβαλόντος ὁσιωτ. ἱερομονάχου κ. Χρυσάνθου, ᾧ ἐξεφράσθησαν αἱ εὐχαὶ καὶ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας.

Πρὸς τοὺς ἐν Ρουμανίᾳ δημοσιολόγους τοὺς ζητοῦντας ἀφορμὰς φυλετικῶν ἐρίδων καὶ πρὸς τοῦτο δραττομένους τῆς πρὸς τὴν Α.Θ.Π.τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην κατὰ τὸν ἰούλιον τοῦ ἔτους τούτου γενομένης ἐπισκέψεως τοῦ ρουμάνου καθηγητοῦ κ. Δραγομήρου Δημητρέσκου, συνιστῶμεν μὲν τὰ γραφέντα ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» τῇ 4 παρελθόντος νοεμβρίου, διαβεβαιοῦμεν δ' ὅτι, ψευδεστάτη ἐστὶν ἡ ἐν ταῖς ἐφημερίσιν εἴδησις ὅτι ὅτε, κατὰ ἰούλιον, ὁ ἄλλογ. κ. Δημητρέσκος ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ἐπέδωκεν αὐτῷ μετάφρασιν ἑλληνικὴν τοῦ νέου συνοδικοῦ νόμου τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας—ὡς καὶ ὅτι, οὔτε λόγος ἐγένετο ὅτι ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ρουμανίας πρόκειται ν' ἀντικαταστήσῃ διὰ τοῦ ἑβραϊκοῦ κειμένου τὴν Καινὴν Διαθήκην ἀντὶ τῆς εἰθισμένης μεταφράσεως τῶν Ἑβδομήκοντα, τοῦ τοιούτου ὄντος ὅλως ἀκατανοήτου.

Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας

Ναὸς ἁγίου Γεωργίου.—Τῇ 1 νοεμβρίου παρελθόντος ἐτελέσθησαν ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, συνιερουργούντων τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν Χαλεπίου καὶ Ἀξώμης, τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς ἱερᾶς ἐν Παλαιῷ Καΐρῳ μονῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἧς ἡγούμενον, μετὰ τὸ πέρας τῆς ἱερᾶς τελετῆς, ἐχειροθέτησε τὸν ὁσιώτατον ἀρχιμανδρίτην κ. Νεόφυτον. Ἐπὶ τούτῳ ἐκδίδοται ἐν προσαρτήματι τοῦ 8 ἀριθμοῦ τοῦ περιοδικοῦ «Πανταίνου» κατάλογος τῶν ἐν Καΐρῳ πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ συνεισενεγκόντων εὐσεβῶν, ὧν αἱ εἰσφοραὶ συμποσοῦνται εἰς 671, 328 γρ. κατὰ τὴν αἰγυπτιακὴν διατίμησιν, εἰς εἴδη δὲ εἰς 78, 264, ἤτοι τὸ ὅλον εἰς 749, 592. Ἐν ἰδίῳ τεύχει τοῦ «Πανταίνου» ἀναγραφήσονται καὶ ἕτεραι εἰσφοραὶ ἐν τῷ Παλαιῷ Καΐρῳ, εἰς εἴδη τε καὶ χρήματα γενόμεναι.

Η ΑΓΙΟΤΑΦΙΤΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

(συνέχεια ἀπὸ τοῦ 47 τεύχους)

Ε΄.

ΜΕΡΙΜΝΑΙ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

(Ἀριθμὸς τῶν ὀρθοδόξων τῆς Παλαιστίνης καὶ οἱ ὑπὲρ αὐτῶν ἀγῶνες τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος — Ἐγκαθίδρυσις τῶν προπαγανδῶν ἐν Παλαιστίνῃ — Πάλη τῆς ἁγιοταφιτικῆς ἀδελφότητος πρὸς τοὺς προτεστάντας καὶ τοὺς λατίνους — Οἱ ρῶσσοι ἐν Παλαιστίνῃ—Προσηλυτευτικὴ κίνησις ἐν Παλαιστίνῃ ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ΙΘ' αἰῶνος—Δαπάναι τῆς ἀδελφότητος ὑπὲρ τοῦ ὀρθοδ. ποιμνίου τῆς Παλαιστίνης—Αἱ ἀξιώσεις τῶν ἀραβοφώνων— Γενικὸν συμπέρασμα)

Συμποσοῦνται δὲ σήμερον οἱ χριστιανοὶ τῆς Παλαιστίνης εἰς 60,000 περίπου, ὧν ἱκανὸν μέρος πρόσκειται τοῖς ἀλλοδόξοις, μάλιστα τοῖς λατίνοις καὶ προτεστάνταις. Κατ' ἀρχὴν πάντες οἱ ἀγῶνες τῆς Ἀδελφότητος ἀπέβλεψαν εἰς τὴν περιφρούρησιν τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανισμοῦ ἐν τοῖς Ἁγίοις Τόποις καὶ πρὸ τοῦ ΙΣΤ΄ αἰῶνος καὶ μετ' αὐτόν, ἀνομολογεῖται δὲ σήμερον ὑπὸ ρώσσων καὶ ἄλλων ἐπιστημόνων ὅτι, κατ' ἀνθρωπίνους ὑπολογισμούς, ἄνευ τῆς Ἀδελφότητος τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τῇ κοιτίδι αὐτοῦ καὶ τῆς ὀρθοδοξίας, ὁ κίνδυνος θὰ ἦτο μέγιστος. Αὐτὸς ὁ ὑπὲρ τῶν Προσκυνημάτων ἀγὼν ἀπὸ τοῦ ΙΣΤ΄ αἰῶνος καὶ ἑξῆς ὑπῆρξε κατ' ἐξοχὴν ἀγὼν ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας, διότι ἐὰν κατελάμβανον τὰ Προσκυνήματα οἱ ἀλλόδοξοι βεβαίως οὐδ' ἴχνος ὀρθοδοξίας σήμερον θὰ ὑπῆρχεν ἐν Παλαιστίνῃ καὶ ταῖς παρακειμέναις αὐτῇ χώραις. Οἱ ἀλλόδοξοι εἶχον ὄπισθεν αὐτῶν τὴν Εὐρώπην ὁλόκληρον, οἱ δ' ἕλληνες ἁγιοταφῖται μοναχοὶ καὶ οἱ πατριάρχαι Ἱεροσολύμων ἠναγκάζοντο ὡς ἀλῆται νὰ περιέρχωνται τὰς ὀρθοδόξους χώρας ἀπὸ τοῦ πτωχοῦ ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ λαοῦ συλλέγοντες ἐράνους ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ τῆς ὀρθοδοξίας. Εὐθὺς μετὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα ἤρξατο ὁ προσηλυτισμὸς τῶν ὀρθοδόξων τῆς Παλαιστίνης ὑπό τε τῶν λατίνων καὶ τῶν προτεσταντῶν, προσηλυτιζόντων καὶ τοὺς τῶν λοιπῶν ἑλληνικῶν χωρῶν ὀρθοδόξους, ἡ δὲ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης, ἀδιάλειπτον διεξάγουσα ἀγῶνα, μόλις ἴσχυε, τῇ βοηθείᾳ τοῦ ἔθνους, ἱδρύου-

σα σχολεῖα ἀνὰ τὴν Παλαιστίνην, κατηχοῦσα καὶ διδάσκουσα τὸν λαόν, νὰ συγκρατῇ αὐτὸν ἐν τῇ ὀρθοδοξίᾳ.

Μετὰ τὴν προσωρινὴν Αἰγυπτιακὴν κατοχὴν τῆς Παλαιστίνης, οἱ εὐρωπαῖοι, μεσοῦντος τοῦ ΙΘ'. αἰῶνος, ἔστρεψαν εἰδικώτερον τὴν προσοχὴν αὐτῶν εἰς Παλαιστίνην· μὴ δυνηθέντες δ' εἰς συμφώνου αὐτὴν νὰ καταλάβωσι στρατιωτικῶς καὶ πολιτικῶς, ἤρξαντο τῆς ἠθικῆς αὐτῆς κατακτήσεως. Τῷ 1847 ὁ πάπας Ρώμης Πῖος IX (1846—1878) ἐπανίδρυσε τὸ λατινικὸν Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων καὶ ἀπέστειλεν ὡς πατριάρχην τὸν Ἰωσὴφ Βαλέργαν († 1 δεκεμβρίου 1872), ἵνα ἐργασθῇ ὑπὲρ τοῦ προσηλυτισμοῦ τῶν ὀρθοδόξων τῆς Παλαιστίνης. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶχον πρότερον οἱ φραγκισκανοί, διαμένοντες ἐν τοῖς Προσκυνήμασιν, ἐπῆλθε δὲ σύγκρουσις μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ λατίνου πατριάρχου. Ἀλλ' οὗτος μὲν περιωρίσθη εἰς μόνον τὸ ἔργον τοῦ προσηλυτισμοῦ, οἱ δὲ φραγκισκανοί, ὅλως ἀνεξάρτητοι ἀπ' αὐτοῦ, ἔχοντες ἀρχηγὸν διοριζόμενον ὑπὸ τοῦ τάγματος αὐτῶν, περιωρίσθησαν ἐν τοῖς Προσκυνήμασιν. Οὕτως ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης τῶν φραγκισκανῶν δὲν συνεχωνεύθη μετὰ τοῦ νέου λατινικοῦ Πατριαρχείου, καὶ ὁ πατριάρχης οὐδὲν ἔχει δικαίωμα ἐπὶ τῶν Προσκυνημάτων. Βραδύτερον ἐγκαθιδρύθησαν ἐν Παλαιστίνῃ καὶ ἕτερα μοναχικὰ τάγματα λατίνων ἱεραποστόλων, καθ' ὧν ἔδει ν' ἀντιπαλαίσῃ ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης. Ἡ πάλη ἀπέβη δυσχερεστέρα, διότι καὶ πολυώνυμοι προτεστάνται ἱεραπόστολοι ἐγκαθιδρυθέντες ἐν Παλαιστίνῃ, καὶ ὑπὸ πολλῶν, ὁμοίως τοῖς λατίνοις, ὑποστηριζόμενοι ἐν Εὐρώπῃ Παλαιστινείων Συλλόγων, ἀνέλαβον νὰ ἐξαφανίσωσι τὴν ὀρθόδοξον χριστιανικὴν πίστιν. Κατ' ἀρχὰς μάλιστα οἱ προτεστάνται ἀπεφάσισαν νὰ ἐργασθῶσιν ὑπὸ κοινὸν ἐπίσκοπον, τὸν ἐξ ἑβραίων Ἀλέξανδρον († 1847), ἀλλὰ διαφωνήσαντες ἀπετέλεσαν ἰδίας κοινότητας, ὧν μόνη ἡ ἐπισκοπιανὴ ἀγγλικὴ κοινότης, ἴδιον ἔχουσα ἐπίσκοπον, ἐφάνη μέχρι σήμερον ξένη πρὸς τοὺς τρόπους τῆς ἐνεργείας τῶν ἄλλων. Ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης, διὰ τῶν ἀσθενῶν αὐτῆς δυνάμεων, ἀντιπαλαίσασα πρὸς τοὺς ἀντιπάλους, εἶδε μετὰ πολλῶν ἐλπίδων ἐγκαθιδρυμένους καὶ τοὺς ὀρθοδόξους ρώσους ἐν Παλαιστίνῃ, διότι ἀείποτε ἐν τῷ παρελθόντι ἡ Ρωσία, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ὁμόδοξοι, παρέσχε τὴν ἠθικὴν αὐτῆς καὶ ὑλικὴν ὑποστήριξιν. Δυστυχῶς τὰς ἀγαθὰς τῆς Ρωσίας προθέσεις διέστρεψαν ὁ ἐπίσκοπος Πορφύριος Οὐσπένσκης († 19 Ἀπριλίου 1885) καὶ ὁ Κύριλλος ἐπίσκοπος Μελιτουπόλεως († 1866) προϊστάμενοι τῆς ρωσικῆς ἀποστολῆς ἐν Ἱεροσολύμοις. Τὰς ὀλεθρίους αὐτῶν διὰ τὴν ὀρθοδοξίαν ἐν Παλαιστίνῃ ἰδέας ἠσπάσθη καὶ ἡ Παλαιστίνειος Ἑταιρεία, βραδύτερον δ' ἔμελλε νὰ καταδειχθῇ, πόσον ὑπ' αὐτῶν ἠδικήθη ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης, ἥτις ὡς φρουρὸς τῶν πανσέπτων τῆς ὀρθοδοξίας Προσκυνημάτων, ἀγωνιζομένη ἐν αὐτοῖς πρὶν ἢ οἱ ρῶσοι προσέλθωσιν εἰς τὸν χριστιανισμόν, ἠξιοῦτο ἐν τῷ παρελθόντι τῆς ὁλοπροθύμου αὐτῶν συμπαθείας, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ὀρθοδοξίας. Ἄλλως τε, καὶ πρὸς τὴν ὅλην μὲν ὀρθόδοξον Ἀνατολὴν στενοὶ δεσμοὶ συνδέουσι τὴν ὀρθόδοξον Ρωσίαν, ἰδικίτατα ὅμως πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἱεροσολύμων καὶ πρὸς τοὺς πατριάρχας αὐτῆς, οἵτινες κατὰ τὸν ΙΖ'. αἰῶνα ὑπῆρξαν χειραγωγοὶ καὶ εὐεργέται τῆς Ρωσίας.

Οὕτω λοιπὸν ἐν Παλαιστίνῃ, ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ΙΘ' αἰῶνος, παρουσιάσθη νέα κίνησις, ἐπικίνδυνος διὰ τὴν ὀρθοδοξίαν. Ἄπειρα τῶν ξένων σχολεῖα καὶ ναοί, νοσοκομεῖα καὶ φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα, κατεπλημμύρισαν τὴν χώραν. Ἱεραπόστολοι πολυάριθμοι διέτρεξαν αὐτήν, ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, κέντρα ἐδημιουργήθησαν ποικίλης δράσεως, τὸ ἥμισυ τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ προσηλυτίσθη εἰς τὸν παπισμὸν ἢ τὸν προτεσταντισμόν, παρεισέδυ δὲ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν λοιπὸν ὀρθόδοξον πληθυσμόν, διὰ τῆς μορφωθείσης ἐν ταῖς ξέναις σχολαῖς νεολαίας, ὁ ὀλέθριος μασσονισμός, καὶ ἐνὶ λόγῳ ἐδημιουργήθη φοβερὸν θρησκευτικὸν χάος. Ἐπὶ χρήμασι κατέκτων οἱ ξένοι ἱεραπόστολοι ὀπαδούς, ἀφειδῶς παρέχοντες ἄλλας εὐκολίας θρησκευτικάς, ἠθικὰς καὶ ὑλικάς. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐπέδραμον τὴν Παλαιστίνην καὶ ἰουδαῖοι, κατὰ χιλιάδας ἀποικιζόμενοι ἐν αὐτῇ καὶ καταλαμβάνοντες τὸ ἐμπόριον εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὁ δὲ ὀρθόδοξος πληθυσμὸς περιήρχετο εἰς μεγάλην ἔνδειαν, μέγαν πειρασμὸν πάντοτε ἔχων τὰς παρὰ τῶν ξένων ὠφελείας ἵν' ἀποσκιρτᾷ ἀπὸ τῆς ὀρθοδοξίας.

Ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης ἔπραξε πᾶν ὅ,τι ἠδυνήθη ὑπὲρ τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ, εἰς μεγίστας ὑποβληθεῖσα καὶ ὑποβαλλομένη δαπάνας. Αἱ πρόσοδοι αὐτῆς εἶνε πάντοτε ἀβέβαιοι καὶ ἀόριστοι, προερχόμεναι ἐκ τῶν ἰδιοκτησιῶν αὐτῆς καὶ ἐκ τῶν διαφόρων προσφορῶν τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν. Ἡ ἰδιοκτησία δ' αὐτῆς εἶνε πρὸ παντὸς ἀγροτική, ἧς τὸ μεῖζον μέρος ἀποτελοῦσι τὰ ἐν Βεσσαραβίᾳ κτήματα αὐτῆς. Σπουδαῖον ὅμως μέρος ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἀστικὴ ἰδιοκτησία, ἧς σημαντικωτέρα εἶνε ἡ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Ἰόππῃ κτηματικὴ περιουσία. Τὰ κτήματα ταῦτα ἀνεγερθέντα ἰδίως ὑπὸ τοῦ σκευοφύλακος Εὐθυμίου, διὰ τῶν προσόδων τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ἠδύναντο νὰ ἐξασφαλίσωσι παγίαν τινὰ πρόσοδον, ἥτις ἐκ τῶν προτέρων ἤδη ζῶντος τοῦ ἱδρυτοῦ διετέθη ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἀδελφότητος, διότι τῶν κτημάτων τούτων αἱ πρόσοδοι, εἰσερχόμεναι εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον, παρέχονται σήμερον εἰδικῶς εἰς ἀπόσβεσιν τοῦ χρέους. Μεγάλη κτηματικὴ περιουσία τῆς Ἀδελφότητος ἐν Ρουμανίᾳ κατακρατεῖται ἔτι ὑπὸ τῆς ἐπιτοπίου κυβερνήσεως, ἡ δὲ ἐν Βουκοβίνῃ ἐξεποιήθη ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἀποσβέσεως χρέους. Παρημελημένη εἶνε ἡ ἀγροτικὴ ἐν Παλαιστίνῃ ἰδιοκτησία τῆς Ἀδελφότητος, μὴ ἀποφέρουσα σήμερον, οὐδεμίαν πρόσοδον. Ἀόριστοι δὲ καὶ ὅλως ἀβέβαιοι αἱ ἐκ τῶν προσφορῶν τῶν προσκυνητῶν πρόσοδοι οὖσαι ἐνισχύθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὑπὸ τῶν ἐράνων καὶ ὑπὸ τῶν ἀναρτηθέντων ἐν τοῖς ναοῖς τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου κυτίων.

(ἕπεται τὸ τέλος)

Ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑ-ΙΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ Λ'

ΑΡΙΘ. – 49

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιτραμμ. τῆς Ἱ Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον κ. Μ. Βασιλείου Β γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου. Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ γράμματα — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Λύσις ἀπορίας περὶ κωλύματος γάμου ἕνεκα οἱονεὶ ἀγχιστείας ἐκ διαζυγίου —Κυριακὰ καὶ νυκτερινὰ σχολεῖα — Ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν μακαριώτατον πατριάρχην Ἱεροσολύμων

Μακαριώτατε καὶ Ἁγιώτατε Πατριάρχα τῶν Ἱεροσολύμων καὶ πάσης Παλαιστίνης, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Δαμιανέ, τὴν φίλην ἡμῶν σεβασμίαν Αὐτῆοῦ Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενος ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἀπὸ τῆς ἐνφανίσεως πρό τινος καὶ ἐμφαντικωτέρας ἐκδηλώσεως τοῦ οὕτω λεγομένου ζητήματος τῶν αὐτόθι εὑρισκομένων ἀραβοφώνων ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ζωηρὰ, ὡς εἰκός, ἐστράφη πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ ἡ ἡμετέρα ἀδελφικὴ προσοχὴ, οὐ μόνον διὰ τὰς γενομένας ἡμῖν ἐπανειλημμέναςροιτικὰς ἀνακοινώσεις, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν φύσιν αὐτὴν τοῦ ζητήματος, ἀφορῶντος καὶ σχέσιν ἔχοντος οὐχὶ πρὸς ἐσωτερικὰς ἁπλῶς τοῦ ἀδελφοῦ ἁγιωτάτου πατριαρχικοῦ θρόνου ὑποθέσεις, ἀλλὰ πρὸς προνόμια καὶ συμφέροντα σπουδαιότατα τῆς καθόλου ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν γένους. Ὅθεν καὶ παρηκολουθοῦμεν καθηκόντως τὰ συμβαίνοντα, πρόθυμοι ὄντες πάντοτε ἵνα προφρόνως ὀρέξωμεν χεῖρα βοηθείας, καὶ ἀδελφικῶς συναντιλαβωμεθα εἰς πᾶσαν εὔκαιρον καὶ πρόσφορον ἐνέργειαν τῆς σεβασμίας Αὐτῆς Μακαριότητος καὶ τῆς γεραρᾶς Ἀδελφότητος ὑπὲρ τῆς περιφρουρήσεως τοῦ αἰωνοβίου καθεστῶτος καὶ τῶν ἀπαραγράπτων ἱερῶν δικαίων τοῦ εὐλογημένου ἡμῶν Γένους, ἐπὶ τῶν ἱερῶν Προσκυνημάτων. Πλὴν διδόμενα ἤδη τινὰ τῆς ἐνεργείας τῆς σεβασμίας Αὐτῆς Μακαριότητος καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν Ἱερᾶς Συνόδου κατάδηλον ποιοῦσιν ὅτι οὐχ' ὁμοίως ἀντιληπτὴ ἐστὶν αὐτόθι ἡ σπουδαιότης τοῦ γενικοῦ τούτου ζητήματος καὶ οἱ πολλαπλοῖ διὰ τὸ ὅλον κίνδυνοι οἱ ἐνδεχόμενοι ἵνα προκύψωσι καὶ ἐκ τῆς ἐλαχίστης παρακεκινδυνευμένης περὶ αὐτοῦ ἀποφάσεως καὶ ἐνεργείας. Ἥ τε γὰρ ληφθεῖσα ὑπ' Αὐτῆς καὶ τῆς περὶ αὐτὴν Ἱερᾶς Συνόδου μονομερὴς ἀπόφασις περὶ παραπομπῆς τοῦ ζητήματος πρὸς διευθέτησιν ἐν τῇ Βασιλευούσῃ ὑπὸ τῆς ὁρισθησομένης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐπιτροπῆς, καὶ ἡ γενομένη ἤδη ἀποδοχὴ τῆς συμμετοχῆς ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ταύτῃ διὰ τῆς ἐκ[illegible]γῆς καὶ ἀποστολῆς ἰδίας ἐπὶ τούτῳ τριμελοῦς ἐπιτροπῆ[illegible], περὶ ὧν πάντων τελεσθέντων ἤδη καὶ ἐνεργηθέντων ἔγραψεν εἶτα καὶ ἡμῖν διὰ τῆς ἀπὸ α' ἰουλίου ἀδελφ[illegible] Αὐτῆς ἐπιστολῆς, μαρτύρια εἰσὶ προφανῆ τῆς τοιαύτης διαφόρου ἀντιλήψεως, ἥτις ὅμως κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀδελφικὴν γνώμην οὐκ ἔρρωται καὶ πολλαχῶς ἐπιζήμιος ἀποβῆναι δύναται. Κύριος γὰρ ὁ Θεὸς μόνος οἶδε τί δύναται ἵνα προκύψῃ διά τε

τὰ αὐτόθι καὶ τὰ τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας πράγματα ἐκ τῆς εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων ἀναθέσεως τῆς διευθετήσεως τῶν ἡμετέρων ζητημάτων, καὶ μάλιστα ὁπόταν περὶ τιμαλφῶν καὶ ἱερωτάτων ὁ λόγος. Ἐφ' ᾧ καὶ τὴν λύπην καὶ ἀπορίαν ἡμῶν τε καὶ τῶν περὶ ἡμᾶς δύο Σωμάτων ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἐσπευσμένῃ ἀποφάσει καὶ ἐνεργείᾳ ἐκφράζοντες, διατυποῦμεν τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἀδελφικὴν παράκλησιν καὶ ἀξίωσιν ὅπως εἴ τι μὲν ἐσπευσμένον ἐν τῇ προκειμένῃ περιστάσει καὶ μὴ προσῆκον ἐγένετο ἐπανορθωθῇ, εἰ δυνατόν, καὶ προληφθῶσιν αἱ ἐνδεχόμεναι ἐπιζήμιοι συνέπειαι, εἴ τι δὲ τὸ δέον γενέσθαι καὶ σωτήριον φαίνεται, ἀποφασισθῇ καὶ ἐνεργηθῇ μετὰ βαθείαν καὶ δὴ καὶ κοινὴν ἀδελφικὴν σκέψιν, ἵνα ἀλώβητος περισωθῇ ἡ ἱερὰ καὶ τιμαλφὴς παρακαταθήκη, δι' ἣν μεγίστην οἱ πάντες ἀπέναντι τοῦ γένους καὶ τῆς ἱστορίας τὴν εὐθύνην ὑπέχομεν. Ἰδίᾳ δὲ ἐν τῇ παρούσῃ τῶν πραγμάτων καταστάσει ἀναγκαῖον καὶ ἐπείγον ὑπολαμβάνομεν ἵνα δι' ἀπ' εὐθείας συννενοήσεως πρὸς τοὺς ἀραβοφώνους ὀρθοδόξους χριστιανοὺς ἐξευρεθῇ τις καὶ ἐπέλθῃ πρόσφορος καὶ περισώζουσα τὰ δίκαια τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους συμβιβαστικὴ λύσις, πρὶν ἢ ἡ διορισθεῖσα κυβερνητικὴ ἐπιτροπὴ ἐξενέγκῃ ὁριστικήν τινα ἀπόφασιν. Ταῦτα ἀδελφικῶς, ἀποφάσει τῶν Δύο περὶ ἡμᾶς Σωμάτων, τῇ περιποθήτῳ ἡμῖν σεβασμίᾳ Αὐτῆς Μακαριότητι διὰ τῆς παρούσης ἐπιστολῆς ἀνακοινούμενοι καὶ οὐδόλως ἀμφιβάλλοντες ὅτι αἱ ἀδελφικῇ τῷ θάρρει καὶ ἐκ καθήκοντος ὑπέρ ὑπερτάτων συμφερόντων γενόμεναι ὑποδείξεις αὗται προφρόνως ὑπὸ τῆς ὑμετέρας τε ἀγάπης καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν γεραρᾶς Ἀδελφότητος ἐκτιμηθήσονται καὶ ἀποδεκταὶ γενήσονται, ἐπ' ἀγαθῷ, κατασπαζόμεθα Αὐτὴν καὶ αὖθις ἐν φιλήματι ἁγίῳ καὶ διατελοῦμεν

ἀπὸ' σεπτεμβρίου ε'.

Τῆς περισπουδάστου ἡμῖν σεβασμίας
Μακαριώτητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
καὶ ὅλως πρόθυμος
† Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΙΩΑΚΕΙΜ.

ΣΗΜ. Προσεχῶς θέλομεν ἐκδόσει τὴν ἐπιστολὴν τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἱερασολύμων, σχετικὴν πρὸς τὴν σήμερον ἐκδιδομένην.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπισκέψεις ἐπίσημοι.—Τῇ παρελθούσῃ πέμπτῃ ἐπεσκέψατο τὴν Α.Θ.Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἡ Α.Ἐξ. ὁ παρὰ τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς κυβερνήσεως στρατηγὸς φὸν Δὲρ Γὸλτς πασᾶς, γενόμενος δεκτὸς μετὰ τῶν εἰς τὴν στρατιωτικὴν αὐτοῦ περιωπὴν ἀνηκουσῶν τιμῶν οὗ πρὸς ἀντεπίσκεψιν ἡ Α. Θ. Π. μετέβη τὴν ἐπιοῦσαν.

Αὐτοκρατορικὴ ἑορτή.—Τῇ κυριακῇ, κατὰ τὴν ἀγομένην ὀνοματικὴν ἑορτὴν τῆς Α. Α. Μ. τοῦ τσάρου πασῶν τῶν Ρωσσιῶν Νικολάου Β', γενομένης δοξολογίας καὶ δεξιώσεως ἐν τῇ ἐνταῦθα αὐτοκρ. ρωσσικῇ Πρεσβείᾳ, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διεβίβασε τῷ ἐξ πρεσβευτῇ κ. Ν. Τσαρίκωφ τὰς ὑπὲρ εὐζωΐας καὶ δόξης τοῦ ἑορτάζοντος εὐσεβεστάτου μονάρχου εὐχὰς αὐτοῦ διὰ τοῦ πανοσλγ. Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Βενιαμὶν καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Α' πατριαρχικοῦ γραφείου κ. Χρ. Παπαϊωάνου. Παρῆσαν ἐν τῇ τελετῇ καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ἁγίων Τόπων.

Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον.—Ἐπανακάμψας πρὸ ἑβδομάδος ἐξ Ἐσπερίας ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ.Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ἐξοχ. Ἀλέξ. Παντζίρη βέης ἐπανέλαβε τὰ ἐν τῷ Συμβουλίῳ καθήκοντα αὐτοῦ.

Κεντρικὴ Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπή.—Ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ὠνομάσθη μέλος ἐκπροσωποῦν αὐτὸ ἐν τῇ Πατριαρχ. Κεντρικῇ Ἐκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὁ ἀξιότιμος κ. Π. Ἀλ. Καραθεοδωρῆ, ἀντικαθιστῶν τὸν ὑποβαλόντα παραίτησιν ἀπὸ τῶν τοιούτων καθηκόντων ἀξιότιμον κ. Γ. Θεοχαρίδην.

Νομικὸς σύμβουλος τῆς ἱερᾶς Συνόδου διωρίσθη κατὰ τὴν συνοδικὴν τῆς χθὲς συνεδρίαν ὁ πρῶτος γραμματεὺς τοῦ Ἐκκλησ. δικαστηρίου καὶ διδάκτωρ τὰ νομικὰ ἑλλ. κ. Ἁρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος.

Πατριαρχικὰ γραφεῖα.—Κατὰ τὴν συνοδικὴν συνεδρίαν τοῦ παρελθόντος σαββάτου διωρίσθη τρίτος γραμματεὺς τοῦ Α' πατριαρχικοῦ γραφείου, ἀντὶ τοῦ ἑλλογ. κ. Νεοπτολέμου Καρατζᾶ, προαχθέντος, ὁ ἐκ τῶν ἑλλογίμων διδασκάλων κ. Σωτήριος Γ. Ζώης, ἀρχαῖος τελειόφοιτος τῆς πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς. —Ὑπὸ τῆς πατριαρχ. κεντρικῆς Ἐκπαιδ Ἐπιτροπῆς διωρίσθη χθὲς γραμματεὺς αὐτῆς ὁ ἐκ τῶν δοκίμων τελειοφοίτων τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἑλλ. κ. Σταμ. Χατζόπουλος, διακούσας ἐπί τινα χρόνον καὶ μαθήματα ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.— Τῇ πέμπτῃ, πατριαρχικῇ ἐντολῇ ἡρμήνευσαν τὰς συλλυπητικὰς προσρήσεις τῆς Α.Θ.Π. τῷ ἐξοχ. πρεσβευτῇ τοῦ Βελγίου ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ βασιλέως τῶν βέλγων Λεοπόλδου ὁ πανοσλγ. Μ. πρωτοσύγκελλος μετὰ τοῦ πρώτου γραμματέως τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου. Τὸ αὐτὸ καθῆκον ἐξεπλήρωσαν ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος μετὰ τοῦ κ. Παπαϊωάννου καὶ ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ ρωσσικῇ πρεσβείᾳ προχθές, ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Μ. δουκὸς Μιχαὴλ Νικολάγιεβιτς, θείου τοῦ μεγαλειοτάτου αὐτοκράτορος Νικολάου Β'.

Χοροστασίαι.—Εἰς δύο τῶν πανηγυριζόντων τῇ κυριακῇ, ὁ ἀρξαμένου, ἱερῶν ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ πάτρωνος αὐτῶν ἁγίου Νικολάου, ἡ Α.Θ.Π. ἐχοροστάτησεν ἐν μέσῳ πυκνοτάτου ἐκκλησιάσματος, ἐν μὲν τῷ ἐν Γαλατᾷ, κατὰ τὸν ἑσπερινόν, ἐν δὲ τῷ τοῦ Τζιβαλίου κατὰ τὴν ἐνιαίαν λειτουργίαν.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί.—Τῇ κυριακῇ, τὸν ἄγοντα τὴν ὀνοματικὴν ἑορτὴν αὐτοῦ πανιερ. μητροπολίτην Μαρωνείας κ. Νικόλαον ἐπεσκέψατο καὶ συνεχάρη ἡ Α.Θ.Π. τῇ δ' ἐπαύριον τηλεγραφικῶς συνεχάρη τῷ ἑορτάζοντι πανιερ. μητροπο-

λίτη Νεοκαισαρείας κ. Ἀμβροσίφ. Ἀμφοτέροις οἱ τε σεβ. ἀρχιερεῖς καὶ πολλοὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ἠύξαντο τὰ δέοντα. —Ἐπίσης ηὔξατο ἡ Α.Θ.Π. τὰ πρόσφορα τῇ ἑορτῇ διὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου τοῖς ἐξ. Ν. Κοσμᾷ πασῇ, καὶ Ν. Σγουρίδῃ ἐφέντῃ, καὶ τοῖς ἐριτίμοις κκ. Ν. Δ. Φωτιάδῃ καὶ Ν. Ἠλιάσκῳ, τοῖς δὲ λοιποῖς τῶν ἐγκρίτων ὁμογενῶν τοῖς ἑορτάζουσι διὰ τῶν ἱερολ. πατριαρχικῶν διακόνων.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΡΓΙΑ.—Ψηφισθέντος ἐν τῇ βουλῇ τῶν ἑλλήνων τοῦ νόμου περὶ κυριακῆς ἀργίας, οὗ ἦν εἰσηγητὴς ὁ ἐντιμολ. Μ. ρεφερενδάριος τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ βουλευτὴς Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς κ. Κωνστ. Παπαμιχαλόπουλος, τινὰ τῶν δημοτικῶν ἐν τῷ βασιλείῳ συμβουλίων καὶ πολλὰ σωματεῖα ὑπέβαλον τῇ κυβερνήτει τὴν παράκλησιν, ὅπως ἐφαρμοσθῇ καὶ παρ' αὐτοῖς ὁ νόμος· διότι, κατὰ τὸ 20 ἄρθρον αὐτοῦ, νῦν ἐφαρμοσθήσεται ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ καὶ Βόλῳ. Ἐνῷ δ' ἔν τισι πόλεσιν ἡ τοῦ νόμου ζητεῖται ἐφαρμογή, ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Κερκύρας κ. Σεβαστιανὸς καὶ διὰ συγγραφῆς καὶ διὰ κηρύγματος, ἔργῳ τε καὶ λόγῳ δῆλον οὖν, μοχθεῖ ὑπὲρ τῆς καθιερώσεως τῆς χρησιμοποιήσεως ὅλης τῆς ἡμέρας τῆς κυριακῆς πρὸς ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν οἰκοδομήν, καὶ πνευματικὴν ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων τῆς ποιμαντικῆς αὐτοῦ δικαιοδοσίας. Διότι, καθὰ καὶ ἐν ἄρθρῳ προγενεστέρῳ εἴπομεν, ἡ διδασκαλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς παραινεῖ τὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναπαύσεως ἐπιδίωξιν τῶν μέσων τῆς ψυχικῆς ἡμῶν ἀνάπτυξεως καὶ τῆς ἐποικοδομῆς, πάντοτε κατὰ τὰ δόγματα καὶ τὰς παραδόσεις καὶ τὰ διδάγματα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Ἐὰν δὲ καὶ ζητῶσι καὶ ἐπιθυμῶσι τὴν τοιαύτην ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἐν Χριστῷ παιδαγωγίαν οἱ πτωχοὶ ἐργάται, οἱ κερδαίνοντες ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου αὐτῶν τὸν ἐπιούσιον, οἱ τὸν ἁγιασμὸν τῆς κυριακῆς θέλοντες, καθῆκον κρίνομεν τῶν ἐργοστασιαρχῶν καὶ τῶν κυρίων τῶν καταστημάτων, ἐν οἷς οὗτοι ἐργάζωνται, νὰ ἀφήσωσιν αὐτοὺς ἐλευθέρους τὴν μίαν τῆς ἑβδομάδος ἡμέραν, ἐλαφρύνοντες τὸ ἄχθος τῶν ἐργατῶν καὶ μὴ ἐμποδίζοντες αὐτοὺς τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανοῦ. Μέγας ἀριθμὸς ἐργατῶν τοιούτων, ὑπηρετούντων ἰδίως ἐν παντοπωλείοις, οἰνοπωλείοις καὶ κρεοπωλείοις, παρακαλοῦσι τὴν Α.Θ.Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἵνα συντελέσῃ πρὸ ἀπαλλαγὴν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐν κυριακαῖς ἐργασίας, ἥτις ἀπομακρύνουσα αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἱερῶν ναῶν κινδυνεύει ν' ἀποξενώσῃ τῆς ὁλομελείας τῶν χριστιανῶν, ἀφοῦ οὔτε ὁ ἐλάχιστος ἀπομένει καιρὸς πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν πρωτίστων χριστιανικῶν αὐτῶν καθηκόντων.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΜΥΡΝΑΙΟΥΣ.—*Σημείωσις ἀκριβὴς, ἐκ Σμύρνης ἀποσταλεῖσα, ἀναγράφει φοιτῶντας εἰς ξένας σχολὰς, ἐν Σμύρνῃ καὶ τοῖς περὶξ* **ἑπτακοσίους ὀγδοήκοντα πέντε** *ἑλληνόπαιδας· τούτων εἰσὶν ἄρρενες μὲν 467, θήλεις δὲ 318.— Ἑπτακόσιαι ὀγδοήκοντα πέντε ὑπάρξεις ἀθῶαι, αἵτινες θέλουσιν ἀναδειχθῇ ἡμέραν τινὰ ἀρχηγοὶ οἰκογενειῶν καὶ κοινοτήτων ἴσως, κινδυνεύουσι νὰ λάβωσιν ἀνατροφὴν καὶ μόρφωσιν οὐχὶ τὴν ἐπιβαλλυμένην ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν παραδόσεων, ἀλλὰ ξένην ἡμῖν καὶ πιθανώτατα ἐπιζημίαν τοῖς καθόλου συμφέρουσιν ἡμῶν, ὡς μελῶν τῆς μεγάλης ἑλληνικῆς ἐθνότητος. Οὔτε οἱ 183 ἄρρενες καὶ οἱ 180 θήλεις μαθηταὶ τῶν γαλλικῶν ἐν Σμύρνῃ σχολείων τῶν καλογηρικῶν ταγμάτων, οὔτε τῶν ἰταλικῶν καὶ τῶν γερμανικῶν οἱ 175, οὔτε τῶν ἀμερικανικῶν οἱ 247 δύνανται ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὴν κοινωνίαν τὸν ἑλληνόπαιδα τοιοῦτον, οἷον παρέλαβον. Ὅσον καὶ ἂν ὑποτεθῶσι πλήρεις σοφίας οἱ διδάσκαλοι αὐτῶν, οὐδέποτε δύνανται νὰ λαλήσωσιν εἰς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τῶν ἑλληνοπαίδων μεθ' ἑλληνικοῦ συναισθήματος, θρησκευτικοῦ καὶ πατριωτικοῦ.— Καλὸν 'να ληφθῇ καὶ ἐν Σμύρνῃ φροντὶς περὶ συστάσεως σχολῆς τῶν γλωσσῶν, ἵνα μὴ καταβάλλωμεν τόσον οἰκτρὸν φόρον τῆς ἀναλγησίας ἡμῶν πρὸς τὰ πάτρια. Ἐλπίζομεν ὅτι θέλομεν ἀκούσει μετ' ὀλίγον τὴν ἵδρυσιν παιδευτικοῦ τινὸς ἱδρύματος μεταδίδοντος εἰς τοὺς ἐν Σμύρνῃ φιλομαθεῖς νέους καὶ γνῶσιν γλωσσῶν καὶ γνῶσιν τῶν πρὸς τὸ ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν καθηκόντων, οἱ δὲ φιλογενέσταται σμυρναῖοι ἀναμνησθήσονται βεβαίως ὅσων πρὸ ἐννενήκοντα σχεδὸν ἐτῶν ὁ μέγας ἱεροκήρυξ καὶ διδάσκαλος Κωνσταντῖνος ὁ ἐξ Οἰκονόμων ἔλεγε πρὸς τοὺς πάππους αὐτῶν. «Ὁ τῶν ὅλων δημιουργὸς σοὶ ἐχάρισε τὸ θειότατον αὐτοῦ ὄνομα, νὰ ὀνομασθῇς σὺ καὶ πατὴρ εἰς τὴν γῆν, καθὼς ἐκεῖνος εἰς τὸν οὐρανόν. Πρώτιστον καὶ τελευταῖόν σου, λοιπὸν, ἔργον ἂς εἶναι νὰ παραστήσῃς τὸ χάρισμα αὐτοῦ ἄσπιλον καὶ ἀμόλυντον, ὅταν σὲ ζητήσῃ αὐτό».

ΕΘΝΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΣΥΣΣΙΤΙΟΝ.—Μετὰ πολλῶν ἐλπίδων ἀγαθῶν, ὑπὸ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας τὰς διαθέρμους ἐγκαινισθέν, ἐπιτελεῖ λίαν ἀποτελεσματικῶς τὸν φιλάνθρωπον αὐτοῦ σκοπὸν τὸ δαπάναις τῶν ἐριτίμων κ. κ. Εὐσταθίου καὶ Μαρίας Εὐγενίδου, εἰς μνήμην τοῦ υἱοῦ αὐτῶν Παντιᾶ, συστηθεν Ἐθνικὸν Οἰκονομικὸν Συσσίτιον. Ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τῆς φιλοπτώχου δεσποίνης κ. Εὐγενίδου, καὶ τῇ ἐκ τοῦ σύνεγγυς φροντίδι ἑλληνίδων αἰσθανομένων τὸ πρὸς τὴν ταλαιπωρουμένην ἀνθρωπότητα πᾶσι τοῖς χριστιανοῖς ἐπιβαλλόμενον καθῆκον, ἄριστα τὸ Συσσίτιον ἐκπληροῖ τὸν εὐεργετικὸν αὐτοῦ προορισμόν. Ἀντὶ ποσότητος χρηματικῆς εὐτελεστάτης ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους μέχρις ἐννεακοσίων, ἀπόρους σιτίζει καθ' ἑκάστην εὐλογοῦντας τὰ ὀνόματα τῶν ἱδρυτῶν, εὐχομένους πρὸς τὸν Θεὸν τοῦ ἐλέους καὶ τῶν οἰκτιρμῶν, ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ υἱοῦ αὐτῶν. Τῶν ἐν τῷ Συσσιτίῳ μετεχόντων καθημερινῆς τροφῆς ἀπόρων, μαθηταὶ μὲν εἰσὶν οἱ πλείονες ὡς καὶ μαθήτριαι πολυάριθμοι δὲ ἐργάται καὶ ἐργάτριαι καὶ ἄλλων ἐπαγγελμάτων· 554 (κατώτερος ἀριθμὸς) ἀναγράφονται οἱ πραγελθόν-

τες τῇ 23 νοεμβρίου λήξαντος, 959 οἱ τῆς 1 δεκεμβρίου καὶ ὀλιγώτεροι κατὰ τὰς ἄλλας ἡμέρας ταύτας (757 τῇ 5 τοῦ μηνὸς τούτου). Ὁ μέγας οὗτος ἀριθμὸς τῶν διὰ τοῦ φιλανθρωπικοῦ τούτου καθιδρύματος εὐεργετουμένων λαλεῖ λίαν εὐγλώττως ὑπὲρ τοῦ θεσμοῦ τῶν τοιούτων Συσσιτίων, ἡ δὲ ἐν τῇ ὁμογενεῖ κοινωνίᾳ λειτουργία αὐτῶν συνιστᾷ τὸ ἡμέτερον ἔθνος εἰς τὰ σύνοικα ὡς ἐπιδιῶκον τὴν βελτίωσιν, κατὰ τὸ δυνατόν, τῆς οἰκονομικῆς κακοδαιμονίας τῶν πασχόντων ἀδελφῶν ἡμῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΣΚΑΝΔΑΛΟΝ.—Ἀπὸ τῶν ἑλληνικῶν ἐφημερίδων ἤδη κατέστη γνωστὸν τὸ δημιουργηθὲν ἐν Λαρίσσῃ σκάνδαλον. ἕνεκα τῆς ἀποστολῆς ἐξάρχου τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ἐνυποστάτου ἢ ἀνυποστάτου κατηγοριῶν τινῶν κατὰ τοῦ πανιερ. ἐπισκόπου Λαρίσσης κ. Ἀμβροσίου. Καὶ τὴν ἄφιξιν καὶ τὴν ἐργασίαν τοῦ συνοδικοῦ ἐξάρχου ἠδύνατο νὰ παρέλθῃ ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Λαρίσσης, ἐπιστέλλων τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ καθ' τρόπον πᾶς ἀρχιερεὺς ὀφείλει νὰ γράφῃ πρὸς σύνοδον ἱεράν, ἣν ὅ τε συνοδικὸς τόμος τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ ὁ νόμος ὁ πολιτικὸς ἀναγνωρίζουσι διοικητικὴν ἀρχὴν τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας. Εἶχε δικαίωμα νὰ ὑποβάλῃ μυρίας τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ παρατηρήσεις καὶ παράπονα καὶ διαμαρτυρίας ἐναντίον τῶν κατ' αὐτοῦ, καθ' ἃ διατείνεται, βυσσοδομούντων. Ἀλλὰ τὸ ἄτοπον τῆς διὰ τῶν ἐφημερίδων ἐκπομπεύσεως ὀνομάτων καὶ πράξεων μάλιστα, δι' ἃς ἑτέρους ἐγκαλεῖ, θέλει συνομολογήσει μεθ' ἡμῶν βεβαίως ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος κ. Ἀμβρόσιος ὅταν παρέλθωσιν αἱ ἀμέσως γεννώμεναι στιγμιαῖαι ἐξάψεις καὶ ἀγανακτήσεις. Ἐπίσης ἑαυτὸν θέλει κατακρίνει κατὰ καιρὸν διὰ τὰς οὐχὶ φρονίμως δοθείσας συνεντεύξεις πρὸς δημοσιογράφους, οἵτινες ἀκολούθως παραδίδουσιν εἰς τὸ δημόσιον τὰ λεχθέντα μετά τινων σχολίων καὶ κρίσεων, ἂν ὄχι καὶ μετ' ἀφαιρέσεων ἢ προσθηκῶν. Πάντα ὅσα ἐγράφησαν οὕτως ἢ ἐν «ἀνοικταῖς ἐπιστολαῖς» καὶ πάντα ὅσα ἐλέχθησαν ἔπρεπε νὰ λεχθῶσιν ἐν συνεδρίᾳ τῆς ἱερᾶς Συνόδου, οὐχὶ δὲ νὰ δημιουργήσωσι σκάνδαλον, δυνάμενον νὰ δώσῃ τοῖς πολεμίοις ἡμῶν λαβὴν εἰς μομφὰς ἢ κατηγορίας.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων

Συνοδικὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων διωρίσθησαν ἐσχάτως οἱ πανοσλγ. ἀρχιμανδρῖται κκ. Γεράσιμος ὁ παρασκευοφύλαξ τοῦ πανιέρου ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, Ἀγαθάγγελος ἡγούμενος τῆς ἱερᾶς μονῆς Γαλιλαίας, Παντελεήμων πρώην ἔξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου ἐν Ταγανίῳ καὶ Ἰάκωβος Ἀρχατζικάκης, διευθυντὴς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει σχολῆς.

Ἔξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου ἐν Κύπρῳ διωρίσθη συνοδικῶς ὁ ὁσιολογ. διάκονος κ. Δαμασκηνός, ἀντὶ τοῦ τέως τοιούτου πανοσ. ἀρχιμ. κ. Γενναδίου Ζερβουδάκη.

Ἀρχιγραμματεὺς τοῦ ἱεροῦ Κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου διωρίσθη συνοδικῶς ὁ τέως ὡς ἀναπληρωτὴς ἐργαζόμενος ἐν τῇ θέσει ταύτῃ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Κελαδίων.

Ἔφορος τοῦ νοσοκομείου τοῦ ἱεροῦ Κοινοῦ διωρίσθη ὁ πανοσ. ἀρχιμ. καὶ δραγουμάνος κ. Εὔδωρος.

Ἀφίκοντο εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν περὶ τὰ μέσα σεπτεμβρίου ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ναζαρὲτ κ. Θεοφάνης —περὶ τὰς ἀρχὰς δ' ὀκτωβρίου παρελθόντος ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Ἰορδάνου κ. Μελέτιος.

Σπήλαιον τῆς Γεννήσεως.— Ἐκ τοῦ τελευταίου τεύχους τῆς ἐπισήμου «Νέας Σιὼν» τῶν Ἱεροσολύμων μανθάνομεν ὅτι, τῇ 26 προπαρελθόντος ὀκτωβρίου, μετὰ προηγηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐξοχ. διοικητοῦ τῆς Ἁγίας Πόλεως δήλωσιν, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἁγίαν Βηθλεὲμ ὁ διερμηνεὺς τῆς διοικήσεως Πισάρας ἐφέντης, οἱ δραγουμάνοι τοῦ ἡμετέρου, λατινικοῦ καὶ τοῦ ἀρμενικοῦ μοναστηρίου καὶ ὁ διερμηνεὺς τοῦ γενικοῦ προξενείου τῆς Γαλλίας, ἐπὶ παρουσίᾳ δ' αὐτῶν καὶ τοῦ μουδίρου Βηθλεὲμ καὶ τῶν προϊσταμένων τῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τριῶν μοναστηρίων, ἐγένετο ἐν τῷ Σπηλαίῳ τῆς Γεννήσεως ὑπὸ εἰδικοῦ τῆς δημαρχίας ὑπαλλήλου ἡ στερέωσις ἑνὸς ἐκ τῶν πλαγίων ἤλων τῶν πρὸς τὸ βάθος τοῦ Ἀστέρος.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Ἐπισκοπὴ Λευκάδος Ἰθάκης. — Ὑπὲρ τῆς αὐστηρᾶς τηρήσεως τῶν τυπικῶν διατάξεων μεριμνῶν ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Ἰθάκης καὶ Λευκάδος κ. Δανιὴλ Σουλίδης συνέταξε κανονισμόν, ὃν ὑποχρεοῦνται νὰ τηρῶσιν οἱ ἐν τοῖς ναοῖς τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ λειτουργοῦντες ἱερεῖς. Ἐν τῷ κανονισμῷ τούτῳ καθορίζεται καὶ περὶ τῶν ἱεροψαλτῶν ὅτι ὀφείλουσι νὰ παρευρίσκωνται τακτικῶς ἐν ταῖς ἀκολουθίαις ψάλλοντες πάντοτε κατὰ τὸ σεμνὸν βυζαντινὸν ὕφος, ὑπακούοντες δὲ ταῖς ὑπὸ τῶν εὐλαβεστάτων ἐφημερίων διδομέναις εἰς αὐτοὺς ὁδηγίαις.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ

Ἑλληνικαὶ κοινότητες ἐν Ἀμερικῇ. — Ἀπὸ τῶν ἐφημερίδων ἐμάθομεν ὅτι διωρίσθησαν ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προϊστάμενοι τριῶν ἑλληνικῶν ἐν Ἀμερικῇ κοινοτήτων ὁ πανοσιολγ. ἀρχιμ. κ. Ἄνθιμος Ἰωαννίδης τῆς ἐν **Μάντζιστερ**—ὁ ὁσιολ. ἱερομόναχος καὶ ἐκ τῶν ἀδελφῶν τῆς ἐν Πάτμῳ γεραρᾶς μονῆς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου κ. Παρθένιος Κολώνης τῆς ἐν **Μιλγουόκῃ**, ἀντικαταστήσας τὸν εἰς Μάντζεστερ μετατεθέντα —καὶ τῆς ἐν **Δένβερ** νεοσυντάκτου κοινότητος ὁ ἐκ τῶν ἀδελφῶν τῆς ἱερᾶς βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς μονῆς τοῦ Μ. Σπηλαίου καὶ διδάκτωρ τῆς θεολογίας πανοσ. ἀρχιμ. κ. Θεόφιλος Τσεκούρας.

ΛΥΣΙΣ ΑΠΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΚΩΛΥΜΑΤΟΣ ΓΑΜΟΥ ΕΝΕΚΑ ΟΙΟΝΕΙ ΑΓΧΙΣΤΕΙΑΣ ΕΚ ΔΙΑΖΥΓΙΟΥ

Ἐρώτησις

§ 1.

«Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Παύλου **Πέτρος** εἶχε σύζυγον τὴν **Ἑλένην,** τὴν ὁποίαν διεζεύχθη. Ἡ **Ἑλένη,** μετὰ τὴν διάζευξίν της, ἔλαβε δεύτερον σύζυγον τὸν **Μάρκον,** μεθ' οὗ ἔτεκε θυγατέρα τὴν Σοφίαν. Δύναται ὁ Παῦλος νὰ λάβῃ νομίμως εἰς γάμον τὴν Σωφίαν;

Κατὰ τὴν ταπεινήν μου γνώμην, ὑπάρχει ἀγχιστεία μεταξὺ τοῦ Παύλου καὶ τῆς Σοφίας εἰς βαθμὸν τρίτον· καθ' ὃν δὲν ἐπιτρέπεται ὁ γάμος. Δύο ἀδελφοὶ Παῦλος καὶ Πέτρος δὲν δύνανται νὰ λάβωσι μητέρα (Ἑλένην) καὶ θυγατέρα (Σοφίαν)».

Ἀπάντησις

§ 2.

Πρὸς λύσιν ζητήματος ἀφορῶντος κώλυμα γάμου ἕνεκα συγγενείας, δέον νὰ ὁρίζωμεν

α΄) τὸ εἶδος τῆς συγγενικῆς σχέσεως, ἥτις ὑφίσταται μεταξὺ τῶν προσώπων, ὧν μελετᾶται ἡ γαμικὴ ἕνωσις

β΄) τὸν βαθμὸν τῆς σχέσεως ταύτης καὶ

γ΄) ἂν ἐν τῷ παρουσιαζομένῳ βαθμῷ ἐπιτρέπηται ὁ γάμος.

Πρὸς τοῦτο ὅμως ὀφείλομεν νὰ γινώσκωμεν καλῶς τὰ διάφορα εἴδη τῆς συγγενείας, τὰ περὶ βαθμολογίας καὶ ἐν γένει τὰ περὶ κωλυμάτων τοῦ γάμου.

Γενικαὶ γνώσεις καὶ πρόχειρος ἀνάγνωσις τοῦ σχετικοῦ πρὸς τὸ ζήτημα κεφαλαίου, οὐδαμῶς ἐπαρκοῦσι· ἀπαιτεῖται ἐπισταμένη καὶ ἐμβριθὴς μελέτη.

§. 3

Ἐπὶ τοῦ ἀπασχολοῦντος ἡμᾶς θέματος, ὀφείλομεν νὰ μελετήσωμεν πρὸς τοῖς ἄλλοις, εἰδικῶς καὶ ἐπισταμένως καὶ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ, τὰ περὶ ἀγχιστείας καὶ οἱονεὶ ἀγχιστείας ἐκ διαζυγίου· ἰδίᾳ δὲ νὰ κατανοήσωμεν καλῶς καὶ ἐντελῶς

Α΄) τὸν ὁρισμὸν τῆς ἀγχιστείας

Β΄) ἂν ἀναιρῆται ἡ ἀγχιστεία

Γ΄) τὸν ὁρισμὸν τῆς οἱονεὶ ἀγχιστείας ἐκ διαζυγίου

Δ΄) μεταξὺ τίνων προσώπων περιορίζεται τὸ κώλυμα γάμου, ἐν τῇ οἱονεὶ ἀγχιστείᾳ ἐκ διαζυγίου.

Καὶ εἰς τὴν μελέτην ταύτην βαίνομεν ἤδη.

§. 4

Α΄) Περὶ τοῦ ὁρισμοῦ τῆς ἀγχιστείας.

Ἀγχιστεία λέγεται ἡ ἐκ τοῦ γάμου προκύπτουσα σχέσις μεταξὺ τοῦ ἑνὸς τῶν συζύγων καὶ τῶν συγγενῶν τοῦ ἑτέρου· πρὸς δὲ ἡ μεταξὺ τῶν συγγενῶν τοῦ ἑνὸς τῶν συζύγων καὶ τῶν συγγενῶν τοῦ ἑτέρου.

Λ. χ. ἀγχιστεία ἐστὶν ἡ σχέσις τοῦ γαμβροῦ πρὸς τὸν πενθερόν του· πρὸς τὴν γυναικαδέλφην του· πρὸς τὴν ἀνεψιὰν τῆς γυναικός του· πρὸς τὴν ἐξαδέλφην τῆς γυναικὸς του· καὶ καθεξῆς.— Ἡ σχέσις τῆς ἀδελφῆς, πρὸς τὸν πενθερὸν τῆς ἀδελφῆς της· πρὸς τὸν ἀνδράδελφον τῆς ἀδελφῆς της, καὶ καθεξῆς.

Πρὸς εὐκολωτέραν δὲ κατανόησιν, ἔστω καὶ τὸ ἑξῆς παράδειγμα.

Λάβωμεν τὸ ἀνδρόγυνον **Πέτρον** καὶ **Ἑλένην.** Ὁ **Πέτρος** εἶνε ἀγχιστεὺς τῶν γονέων, πάππων, ἀδελφῶν, θείων, ἀνεψιῶν, ἐξαδέλφων καὶ λοιπῶν συγγενῶν τῆς γυναικός του **Ἑλένης**· προσέτι δὲ καὶ οἱ γονεῖς, πάπποι, μάμμαι, ἀδελφοί, ἀδελφαί, θεῖοι, θεῖαι, ἀνεψιοί, ἀνεψιαί, ἐξάδελφοι, ἐξαδέλφαι καὶ λοιποὶ συγγενεῖς τοῦ **Πέτρου** εἰσὶν ἀγχιστεῖς, πρός τε τὴν **Ἑλένην** καὶ πρὸς ὅλους τοὺς εἰρημένους καὶ λοιποὺς συγγενεῖς αὐτῆς, καὶ τἀνάπαλιν.

§. 5

Β΄) Ἂν ἀναιρεῖται ἡ ἀγχιστεία.

Ἡ **ἀ**γχιστεία δὲν ἀναιρεῖται διὰ τοῦ θανάτου, ἢ διαζυγίου, ἢ ἄλλως γενομένης λύσεως τοῦ γάμου, ἐξ οὗ παρήχθη.

Χάριν σαφηνείας, καὶ πρὸς εὔκολον κατανόησιν τούτου, ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ **Πέτρος** σύζυγος τῆς **Ἑλένης** ἀπέθανεν.

Ἡ ἀγχιστία τῶν συγγενῶν αὐτοῦ, πρὸς τὴν χήραν του **Ἑλένην** καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῆς, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται, ἄνευ οὐδενὸς περιορισμοῦ, καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀλλοιώσεως. Ὑφίσταται δε, οὐ μόνον μεταξὺ τῶν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ **Πέτρου** ὑπαρχόντων συγγενῶν τῶν δύο οἰκογενειῶν του ἀνδρογύνου (**Πέτρου** καὶ **Ἑλένης**), ἀλλὰ καὶ τῶν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, γεννηθέντων· **μηδαμῶς ἐξαιρουμένων καὶ τῶν τέκνων τῆς Ἑλένης** ἅτινα ἔτεκεν αὕτη μετ' ἄλλου ἀνδρὸς, ὃν ἔλαβε μετὰ **τὸν θάνατον** τοῦ **Πέτρου**.

Τοιουτοτρόπως ὁ **Παῦλος**, ἀδελφὸς τοῦ ἀποθανόντος **Πέτρου**, δὲν δύναται νὰ λάβῃ εἰς γάμον τὴν **Ἄνναν,** ἀδελφὴν τῆς νύμφης του Ἑλένης. Βαθμὸς 4ος· — Οὔτε τὴν **Θέκλαν**, θυγατέρα τῆς Ἑλένης, ἣν ἔτεκεν αὕτη μετ' ἄλλου ἀνδρὸς, ὃν ἔλαβε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πρώτου συζύγου της **Πέτρου**. Βαθμὸς 3ος· — Οὔτε τὴν Μάρθαν, θυγατέρα τῆς Θέκλης. Βαθμὸς 4ος.

Ἐπίσης ἡ ἀγχιστεία ἐξακολουθεῖ ὑφυσταμένη μεταξὺ τῶν συγγενῶν τῶν δύο οἰκογενειῶν, (τοῦ Πέτρου καὶ τῆς Ἑλένης) καὶ μετὰ τὸ **διαζύγιον** τοῦ Πέτρου καὶ τῆς Ἑλένης. Τῶν τε πρὸ τοῦ διαζυγίου ὑπαρχόντων καὶ τῶν μετὰ ταῦτα γεννηθέντων. **Ἐξαιρουμένων τῶν προσώπων μεταξὺ τῶν ὁποίων γεννᾶται οἱονεὶ ἀγχιστεία,** περὶ ἧς κατωτέρω.

(τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχές)

† Ὁ Παμφίλου ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΑ ΚΑΙ ΝΥΚΤΕΡΙΝΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Τὸ παλαιότερον νυκτερινὸν σχολεῖον εἶναι, δὲν ἀμφιβάλλω, ἑλληνικῆς ἐφευρέσεως.

Τὸ ἀπεθνάτισε τὸ δημῶδες ποιημάτιον, τοῦ ὁποίου τοὺς ἀφελεῖς στίχους ἐμάθομεν ὅλοι ἀπὸ τοὺς γονεῖς μας καὶ τὸ ὁποῖον ἐνέπνευσε τὸν ὀνομαστότερον τῶν νεωτέρων ἑλλήνων ζωγράφων—τὸν Γύζην—διὰ νὰ ἱστορήσῃ τὸ «μυστικὸν σχολεῖον».

Εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν ἐβασίλευε ζοφερώτατον τὸ σκότος τῆς δουλείας, καθ' ὃν χρόνον οὔτε πετρέλαιον ὑπῆρχε, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον φωταέριον ἢ ἠλεκτρικὸν φῶς ἢ λαμπτῆρες λοὺξ διὰ νὰ φωτίζῃ τὰς διττῶς σκοτεινὰς νύκτας, οἱ πρόγονοι ἡμῶν δὲν ἐδίσταζον νὰ διασχίζωσι τὰς ἀτραποὺς τῶν πόλεων ἢ τῶν χωρίων των, μὲ μόνον ὁδηγὸν καὶ προστάτην τὸ φέγγος τῆς σελήνης, διὰ νὰ φθάσωσι τὴν πτωχικὴν Ἐκκλησίαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἢ παρὰ τὴν ὁποίαν ὁ γεραιὸς ρασοφόρος τοὺς ἀνέμενε διὰ νὰ τοὺς διδάξῃ, ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς κανδήλας ἢ τοῦ κηρίου, τὰ γράμματα καὶ τὰ πράγματα τοῦ Θεοῦ!

Οἱ χρόνοι ἐκεῖνοι παρῆλθον τώρα. Μεγαλοπρεπῆ καὶ ὑπερήφανα, ὑπὸ τὸ ἄπλετον φῶς τοῦ ἡλίου, λειτουργοῦσι σήμερον τὰ σχολεῖα τοῦ Γένους, σκορπίζοντα φῶς περισσὸν εἰς τὰ τέκνα του. Δὲν ἔχομεν ἄδικον νὰ ἐξαίρωμεν τὴν πρόοδον ἡμῶν ταύτην καὶ δὲν ἀπέχει πολὺ τῆς ἀληθείας ὁ Fischer—ὁ γερμανὸς γεωγράφος τῆς ἑλληνικῆς χερσονήσου,—ἰσχυριζόμενος ὅτι παρ' ἡμῖν ἀνάγκη νόμου ἐπιβάλλοντος τὸ ὑποχρεωτικὸν τῆς παιδεύσεως δὲν ὑφίσταται, ἀφοῦ τόσον μέγας εἶναι ὁ πρὸς αὐτὴν ἔρως ἡμῶν.

Καὶ ὅμως! Μεθ' ὅλα ταῦτα ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναλφαβήτων μας καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μόλις δυναμένων νὰ ἀναγινώσκωσι ἢ νὰ γράφωσι καὶ μηδεμίαν ἄλλην ἐχόντων μόρφωσιν δὲν εἶναι μικρός· χρέος δὲ ἔχομεν πάντες νὰ συντελέσωμεν ὅπως ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς φθάσῃ εἰς τὸ μηδέν. Πρὸς τοῦτο οὐδὲν ἄλλο σχεδὸν μέσον ὑπάρχει διὰ τοὺς ἤδη προκεχωρηκότας τὴν ἡλικίαν, εἰμὴ ἡ ἵδρυσις νυκτερινῶν καὶ κυριακῶν σχολείων.

Τοιαύτην εἶχε τὴν ἀρχὴν καὶ ἡ ἵδρυσις τοῦ πρώτου κυριακοῦ σχολείου ἐν ἔτει 1780 ἐν Ἀγγλίᾳ, χώρᾳ, ἐν τῇ ὁποίᾳ σχετικῶς πολὺ ἀργὰ ἐνομοθετήθη τὸ ὑποχρεωτικὸν τῆς σχολικῆς φοιτήσεως. Τοὐναντίον ἐν Γερμανίᾳ, ὅπου πολὺ ἐνωρίτερον ἡ ἀνάγκη τοῦ ὑποχρεωτικοῦ τῆς παιδεύσεως ἀνεγνωρίσθη καὶ ἐθεσπίσθη, τὰ κυριακὰ καὶ νυκτερινὰ σχολεῖα, τὰ ὁποῖα ἐπίσης πολὺ πρότερον ἱδρύθησαν ἢ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ, εἶχον ἐξ ἀρχῆς σκοπὸν οὐχὶ τὴν διάδοσιν τῶν στοιχείων τῆς μαθήσεως εἰς τοὺς ἐνήλικας ἀγραμμάτους, ἀλλὰ τὴν ἐπανάληψιν καὶ στερέωσιν τῶν μεμαθημένων καὶ τὴν ἐπέκτασιν καὶ εὔρυνσιν αὐτῶν, εἰς τοὺς ἐκ τῆς δημοτικῆς σχολῆς ἀποφοιτήσαντας. Τοιοῦτον χαρακτῆρα φέρουσι σήμερον καὶ τὰ νυκτερινὰ σχολεῖα ἐν Γερμανίᾳ, τὰ ὁποῖα καὶ ὀνομάζονται πλέον συμπληρωματικὰ τῆς μορφώσεως σχολεῖα (Fortbildungsschule), ἐνῷ τὰ—κατὰ τὸ ἀμερικανὸν πρότυπον—κυριακὰ λεγόμενα δὲν εἶναι εἰμὴ εἰδικὴ διὰ τὰ παιδία θρησκευτικὴ ἀκολουθία καὶ διδασκαλία.

Ἡμεῖς ἀπόλυτον καὶ ἐπείγουσαν ἀνάγκην ἔχομεν τῶν ἱδρυμάτων τούτων ὑπ' ἀμφοτέρας αὐτῶν τὰς μορφάς: καὶ τῶν μελλόντων νὰ παράσχωσι τὰ στοιχεῖα ἀναγνώσεως, γραφῆς, ἀριθμητικῆς καὶ θρησκευτικῆς διδασκαλίας, καὶ ἐκείνων, ἅτινα προώρισται νὰ ἐπεκτείνωσι τὰς γνώσεις τῶν ὁπωσδήποτε κεκτημένων μόρφωσίν τινα.

Ἀμφότερα τὰ εἴδη ταῦτα τῶν νυκτερινῶν καὶ κυριακῶν σχολῶν δὲν εἰσάγονται διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν.

Ἐπὶ δεκαετηρίδας ἤδη λειτουργοῦσι, χάρις εἰς τὴν ποιητικὴν καὶ φιλάνθρωπον ψυχὴν τοῦ Βασιλειάδου, τὰ νυκτερινὰ σχολεῖα τῶν ἀπόρων παίδων ἐν τῷ «Παρνασσῷ», ἀπὸ οὐκ ὀλίγου δὲ ἐτῶν ἐν Μακροχωρίῳ, χάρις εἰς τὸν ἀκάματον ζῆλον τοῦ ἱερατικῶς προϊσταμένου, ἐργάζεται παρομοία σχολή, ἧς ὁμοία ἱδρύθη ἀργότερον ἴσως ἐν Σάμῳ, ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐν Ναούσῃ, ἐν Καβάλλᾳ (ὅπου, ὡς καὶ ἐν Ναούσῃ, καὶ κυριακὴ σχολὴ ἔζησεν ἐπί ἔτος χάριν τῶν ἐν τοῖς ἐργοστασίοις ἀπασχολουμένων θυγατέρων τοῦ λαοῦ), ἐν Κοζάνῃ καὶ, πέρυσιν, ἐν Σταυροδρομίῳ (ὑπὸ τοῦ Ἑλλην. Φιλολογ. Συλλόγου) Τῆς δευτέρας κατηγορίας νυκτερινὰς σχολὰς ἵδρυσε καὶ συντηρεῖ ἡ ἐν Ἀθήναις Βιοτεχνικὴ Ἑταιρεία, ἀποβλέπουσα ἰδίως εἰς μικροβιομηχάνους, καὶ τὸ ἐνταῦθα Ζωγράφειον, διοργανῶσαν νυκτερινὴν διδασκαλίαν, ἐπὶ ἰδίοις διδάκτροις, τῆς ἀγγλικῆς, τῆς γαλλικῆς καὶ τῆς καταστιχογραφίας. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ πρὸ ἐτῶν ὁ Ἀπόστολος Φωτιάδης ἐδίδασκε δωρεὰν τὴν νύκτα τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν, ὡς πολὺ πρὸ αὐτοῦ ἐπὶ πενταετίαν ὁ Στέφανος Νούκας διετήρει ἀφιλοκερδῶς κυριακὴν σχολὴν (τοῦ πρώτου εἴδους) ἐν Μουχλίῳ τῆς Πόλεως.

Εἴπομεν ὅτι ἡ ὑπὲρ τῶν νυκτερινῶν σχολῶν κίνησις δὲν εἶναι νέα οὔτε ἐν τῷ κλίματι ἡμῶν. Ἀλλὰ διὰ τῆς προτάσεως τοῦ γεραροῦ ἡμῶν πατριάρχου, ἣν ὁμοθύμως ἀπεδέχθη καὶ υἱοθέτησεν ἡ Κεντρικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπή, αἱ σχολαὶ αὗται ἐπισημοποιοῦνται καὶ τίθενται ὑπὸ τὴν ἄμεσον προστασίαν καὶ ἀντίληψιν τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν ἀρχῶν.

Καθῆκον νῦν ὅλων τῶν κατὰ τόπους φιλοτίμων πολιτῶν εἶναι νὰ συνδράμωσι τὸ ἔργον τοῦτο.—Ὄχι διὰ χρηματικῶν εἰσφορῶν· τὸ δι' ἑκάστην νυκτερινὴν σχολὴν ἀπαιτούμενον χρῆμα εἶναι τόσον μηδαμινὸν (15—20 λίραι ἐτησίως!)—μικρά τις ἀντιμισθία εἰς τὸν διδάσκαλον καὶ τὸν ἐπιστάτην καὶ ἡ δαπάνη τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς θερμάνσεως—ὥστε οὐδὲ λόγος περὶ αὐτῶν δύναται νὰ γίνῃ. Ἀλλά, εἶναι ἀνάγκη νὰ κατανοηθῇ ὅτι δὲν εἶναι οὐτοπία ἡ ἵδρυσις καὶ συντήρησις νυκτερινῶν καὶ κυριακῶν σχολείων καὶ ὅτι τοὐναντίον εὐκολώτατα διὰ τῆς ἀποκτήσεως τοιούτων ἱδρυμάτων θ' ἀπαλλάξωμεν ἐκ τῆς ἀμαθείας μὲν μυριάδας ἀνθρώπων, θὰ σώσωμεν δ' ἐκ φθοροποιῶν κέντρων χιλιάδας ψυχῶν καὶ θὰ δείξωμεν εἰς ἐκείνους, οἵτινες τὰ πάντα περιμένουσιν ἐκ τῶν συνήθων σχολείων, ὅτι, παρὰ τὴν ἐπιβαλλομένην αὐτῶν σύνταξιν καὶ μεταρρύθμισιν, ἀπαιτοῦνται πολλὰ ἄλλα πράγμα-

τα διὰ νὰ πλησιάσωμεν τὰ ἀποτελέσματα, εἰς τὰ ὁποῖα φθάνουσιν οἱ ἐσπέριοι λαοὶ μετ' αἰώνων ἐλευθέραν ζωὴν καὶ δρᾶσιν, ἐν μέσῳ περιέχοντος λογίου καὶ ἀνεπτυγμένου. —Ἐὰν ἐν Γερμανίᾳ, ἔνθα — πλὴν τῆς Βαυαρίας, ὅπου τὰ ἔτη τῆς ὑποχρεωτικῆς σχολικῆς φοιτήσεως εἶναι ἑπτὰ— μετὰ ὀκταετῆ ὅλην γενικὴν παίδευσιν, κρίνωνται ἀναγκαῖα καὶ ὑποχρεωτικὰ τὰ συμπληρωματικὰ σχολεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ διδασκαλία τῆς γλώσσης καὶ πάλιν δὲν κατέχει μικρὸν μέρος, τί πρέπει νὰ εἴπωμεν ἡμεῖς οἱ ἀπαιτοῦντες τὰ πάντα παρ' ἀτελεστάτων σχολείων μὲ ἑξαετῆ τὸ πολὺ φοίτησιν, μὲ πανεπιστημιακὰς διακοπὰς καὶ μὲ ἀτελεστάτην ἐπίβλεψιν;

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν εἰς τοὺς χρόνους τῆς βαθυτάτης δουλείας ἡ νυκτερινὴ σχολὴ ἦτο ἡ σχολὴ τῶν ἑλλήνων, εἶναι ἆρά γε βαρὺ ν' ἀπαιτήσῃ τις σήμερον ὡς συμπλήρωμα τῆς σχολῆς τῆς ἡμέρας τὴν σχολὴν τῆς νυκτός; Καὶ ὅπου ἀκόμη τὰ μέσα τοῦ φωτισμοῦ τῶν ὁδῶν εἶναι ἀτελῆ, τὸ φεγγαράκι καὶ τὸ κηράκι εἶναι ἕτοιμα νὰ μᾶς φέγγωσι, νὰ πηγαίνωμεν εἰς τὸ σχολεῖον διὰ νὰ μανθάνωμεν τὰ πράγματα τοῦ Θεοῦ! Ἀρκεῖ μόνον νὰ ἔχωμεν φλόγα ἐντὸς τῆς ψυχῆς ἡμῶν!

Σ.

Η ΑΓΙΟΤΑΦΙΤΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

(συνέχεια ἀπὸ τοῦ 48 τεύχους καὶ τέλος)

Δαπανᾷ δὲ ἡ Ἀδελφότης πολλῷ πλείονα τῶν προσόδων αὐτῆς, ἔχουσα ἐτήσιον προϋπολογισμὸν δαπανῶν ἐξ 80,000 περίπου λιρῶν, ἐνῷ αἱ σταθεραὶ αὐτῆς πρόσοδοι δὲν ὑπερβαίνουσι τὰς 40—50,000 λιρῶν. Ἐντεῦθεν συμπληροῖ μέν ἐν μέρει τὸ ὑπόλοιπον τῶν δαπανῶν ἐκ τῶν ἐκτάκτων προσφορῶν τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ ἐτησίου ἐλλείμματος, καταβαρύνεται ὑπὸ δυσβαστάκτου χρέους, μικρὸν ἀνακουφισθεῖσα ἐσχάτως ἐκ τοῦ δανείου τοῦ ὁμογενοῦς κ. Γ. Ζερβουδάκη, ἐκ τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται ἡ ἀπαλλαγὴ τῆς Ἀδελφότητος ἀπὸ τοῦ πιέζοντος αὐτὴν χρέους. Μέγα μέρος τῶν δαπανῶν τῆς Ἀδελφότητος ἀπαιτεῖ ἡ ποιμαντικὴ διακυβέρνησις τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ, διότι ἐν Παλαιστίνῃ δὲν συμβαίνει ὅ,τι ἐν ἄλλαις χώραις, διότι ἡ Ἐκκλησία συντηρεῖ τὸν λαόν. Ἐν Παλαιστίνῃ ἡ Ἀδελφότης παρέχει χορηγίας καὶ βοηθήματα, εἰς στρατιωτικοὺς φόρους τῶν ὀρθοδόξων, εἰς καθημερινὴν βοήθειαν ἄρτου, εἰς τακτικὰς μηνιαίας χορηγίας τῶν πενεστέρων, εἰς ἔκτακτα βοηθήματα καὶ ἐλέη, εἰς ἐνοίκια διὰ τὰς κατοικίας τῶν ὀρθοδόξων τῆς Ἱερουσαλήμ. Μόνον διὰ τὰ ἐνοίκια ταῦτα, δαπανᾷ ἡ Ἀδελφότης ἐπέκεινα τῶν 6,000 λιρῶν ἐτησίως, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν μοναστηριακῶν οἰκιῶν, ἐν αἷς πλούσιοι καὶ πένητες διαμένουσι δωρεάν. Τούτων τινὲς ἔχοντες οἰκίας ἐνοικιάζουσιν αὐτὰς εἰς τὸ μοναστήριον καὶ λαμβάνουσι πάλιν παρ' αὐτοῦ χρήματα δι' ἐνοίκιον. Μέγα ποσὸν χρημάτων ἀπαιτεῖται ἐπίσης διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ναῶν καὶ τοῦ κλήρου τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν ἐπαρχιῶν. Ἡ Ἀδελφότης ἱδρύει καὶ συντηρεῖ τοὺς ναούς, μισθοδοτοῦσα τοὺς εἰς 150 περίπου ἀνερχομένους ἐγγάμους ἱερεῖς ἐν 22 ἐπαρχίαις. Ἡ Ἀδελφότης ἐπίσης δαπανᾷ διὰ τὰ νοσοκομεῖα καὶ φαρμακεῖα καὶ διὰ πάντα πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ παροικιῶν τὰ σχολεῖα, μισθοδοτοῦσα τοὺς διδασκάλους. Συντηροῦνται δὲ ὑπ' αὐτῆς καθ' ὅλην τὴν Παλαιστίνην ἐπέκεινα τῶν 80 σχολείων. Οὕτως ὥστε ἡ Ἀδελφότης ἔχει ἀνάγκην ἐκτὸς τῶν ἐκτάκτων δαπανῶν, περὶ τὰς 25,000 λιρῶν τακτικῆς δαπάνης χάριν τοῦ λαοῦ. Ἐπίσης ἔχει ἀνάγκην δαπανῶν πρὸς συντήρησιν τῶν Προσκυνημάτων, μοναστηρίων καὶ τῶν ἐκτὸς τῆς Παλαιστίνης μετοχίων καὶ ἐξαρτημάτων, πρὸς περιποίησιν τῶν προσκυνητῶν καὶ τὴν περίθαλψιν τῶν ἀπόρων ἐξ αὐτῶν, οἵτινες πολλάκις καὶ τὸν ναῦλον λαμβάνουσιν ἐπιστρέφοντες, πρὸς συντήρησιν τῆς ἰδιοκτησίας καὶ πρὸς πληρωμὴν φόρων εἰς τὴν Κυβέρνησιν, πρὸς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας, διεξαγομένην διὰ τῶν ἐπιτροπειῶν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, ἐπὶ τῶν κτημάτων, ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως, καὶ τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς διοικήσεως τῆς Ἀδελφότητος. Σχετικῶς ἐλαχίστη εἶνε ἡ δαπάνη πρὸς συντήρησιν τῶν ἀδελφῶν, ἡ δὲ διεξαγωγὴ προσκυνηματικοῦ τινος ζητήματος ἐν Ἱερουσαλὴμ ἢ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπαιτεῖ ἑκάστοτε δαπάνην, ἥτις εἶνε ἀδύνατον νὰ προϋπολογισθῇ, ἕνεκα τῆς διαφόρου φύσεως τῶν παρουσιαζομένων ἀξιώσεων παρὰ τῶν ἑτεροδόξων.

Ἀδύνατον δὲ καθόλου εἶνε νὰ ὑπολογίσῃ τις καὶ ἐπακριβῶς ἐκτιμήσῃ τὴν ἀξίαν τῶν θυσιῶν αἵματος καὶ χρήματος πρὸς διάσωσιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἐν τοῖς ἁγίοις Τόποις καὶ τῶν Προσκυνημάτων. Ἀλλὰ τ' ἀνωτέρω εἰρημένα ἱκανῶς ὑποδεικνύουσι τοῖς ἀγαπῶσι τὴν ἀλήθειαν καὶ μὴ παραπλανωμένοις ὑπὸ τοῦ ψεύδους πόσον ἄδικοι εἶνε αἱ κατηγορίαι, ἃς ἐκσφενδονίζουσι κατὰ τῆς Ἀδελφότητος τῆς Ἁγιοταφιτικῆς ἄνθρωποί τινες ὁλεθριωτάτους ἐπιδιώκοντες σκοπούς. Ἡ Ἀδελφότης ἔχει ἐλλείψεις, ὧν δὲν εἶνε ἀπηλλαγμένος, δυστυχῶς, ὁ κλῆρος καθόλου, ἀλλ' αἱ ἐλλείψεις αὗται δὲν δικαιολογοῦσι τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἱεροσολύμων ἀπ' αἰώνων κρατοῦντος καθεστῶτος, εἰς τὸ ὁποῖον ὀφείλουσιν οἱ ὀλίγοι ὀρθόδοξοι τῆς Παλαιστίνης τὴν ἐν τῷ χριστιανισμῷ καὶ ἐν τῇ ὀρθοδοξίᾳ παραμονὴν αὐτῶν. Οἱ δὲ ζητοῦντες τὴν κατάλυσιν αὐτοῦ, ὑφ' οἱανδήποτε πρόφασιν, καὶ παροξύνοντες τὸν ἀδικαιολόγητον ἐν Παλαιστίνῃ φυλετικὸν ἀγῶνα ζητοῦσι ν' ἀνατρέψωσιν ἐκ βάθρων τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν Ἱεροσολύμων.

Τούτου ἕνεκα τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν γένος καὶ σύμπασα ἡ Ὀρθοδοξία δὲν θ' ἀνεχθῶσι τοιαύτην ἀνατροπήν. Αἱ ἐσχάτως παρουσιασθεῖσαι ἀξιώσεις τῶν ἀραβοφώνων, οὓς ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης πάντοτε ὡς ἀδελφοὺς περιέθαλψε καὶ ἐπροστάτευσεν, ἔχουσι σημεῖά τινα χρήζοντα προσοχῆς, οἷον τὸ περὶ βελτιώσεως τῆς παιδείας καὶ τῆς καταστάσεως τοῦ κλήρου καὶ εἴτι παρόμοιον. Δὲν δύναται ὅμως νὰ γίνῃ ἀνεκτὸν πᾶν τὸ δυνάμενον ν' ἀλλοιώσῃ τὸ σύστημα τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς μοναστηριακῆς αὐτῆς περιουσίας. Ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων εἶνε «πατριάρχης τοῦ Ἁγίου Τάφου» κατ' ἐξοχήν, ὁ δὲ ὀρθόδοξος λαὸς τῆς Παλαιστίνης ἀποτελεῖ μετὰ τῶν προσκυνητῶν τοῦ

Ἁγίου Τάφου πολιτευόμενον αὐτοῦ, καὶ συμμετέχει διὰ τῶν ἐφημερίων τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ, ἐξαρτωμένης κυρίως ἐκ τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος, ἧς εἶνε ἡγούμενος. Ἡ Ἀδελφότης δὲν εἶνε ἐπιτόπιον σωματεῖον, δέον δὲ νὰ καταρτίζηται πάντοτε ἐλευθέρως καὶ ἀνεπηρεάστως, καθ' ὃν τρόπον ἀνέκαθεν κατηρτίζετο, προσλαμβάνουσα ὡς μέλος αὐτῆς πάντα χρήσιμον ἐκ παίδων ἐν αὐτῇ ἀνατρεφόμενον. Σήμερον ἔχει τίμια αὐτῆς μέλη, ὧν ἡ εἰς αὐτὴν εἴσοδος ὑπ' οὐδενὸς ἐπεβλήθη. Ἡ περιουσία τοῦ Ἁγίου Τάφου, ὡς μοναστηριακὴ περιουσία, ἀπαρτισθεῖσα ἐκ τῶν εὐσεβῶν δωρεῶν τοῦ γένους ἡμῶν ἢ ἐκ τῶν κόπων ἁγιοταφιτῶν, δὲν εἶνε κοινοτικὴ περιουσία, δυναμένη νὰ ὑπαχθῇ ὑπὸ ἔλεγχον λαϊκῶν, τὴν ὑπάρχουσαν δὲ τυχὸν κοινοτικὴν περιουσίαν ἐν ταῖς πόλεσιν ἢ ἐν τοῖς χωρίοις τῆς Παλαιστίνης θὰ ἐποπτεύῃ τὸ ἑκασταχοῦ ὑφιστάμενον κατὰ τὸ 111 ἄρθρον τοῦ συντάγματος, κοινοτικὸν συμβούλιον. Παρόμοιόν τι συμβούλιον ἡ ἐφορία δύναται νὰ βοηθῇ τὴν Ἁγιοταφιτικὴν Ἀδελφότητα ἐν τῷ ἐκπαιδευτικῷ ἢ φιλανθρωπικῷ αὐτῆς ἔργῳ. Οἱ ἐπίσκοποι ἐκλέγονται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων, συνῳδὰ τῷ διαγραφομένῳ ὑπὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ κανονισμοῦ τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων τρόπῳ, οἱ δὲ ἡγούμενοι διορίζονται ὑπὸ τοῦ πατριάρχου καὶ τῆς ἱερᾶς Συνόδου. Ἡ μισθοδοσία αὐτῶν καὶ ἡ συντήρησις τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου ἔσται, ὡς πρότερον, ἔργον τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος. Ὁμοίως ἡ συντήρησις τῶν φιλανθρωπικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν καθιδρυμάτων καὶ ἡ βοήθεια τῶν πτωχῶν. Ἀλλὰ πάντοτε αἱ δαπάναι ἔσονται ἀνάλογοι πρὸς τὰς προσόδους τῆς Ἀδελφότητος. Τὸ ζήτημα δὲ τῶν ἐνοικίων τῶν ὀρθοδόξων τῆς Ἱερουσαλὴμ δέον νὰ κανονισθῇ, ἅπαξ διὰ παντός, καθ' οἱονδήποτε τρόπον. Ἄλλαι τινὲς ἀξιώσεις, οἷον ἡ περὶ ἱδρύσεως ἐσωτερικῶν σχολῶν, δέον νὰ ἐξαρτηθῶσιν ἐκ τῶν πραγματικῶν τῆς Ἀδελφότητος προσόδων. Πάντοτε δὲ ἡ Ἀδελφότης ἐφιλοτιμήθη ν' ἀναπληρώσῃ πᾶσαν τοῦ ἀδελφοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ ἀνάγκην καὶ ν' ἀμιλληθῇ, διὰ τῶν ὀλίγων αὐτῆς μέσων, πρὸς τοὺς πολυδυνάμους προπαγανδιστὰς ἀντιπάλους, ἐπὶ αἰῶνας μακροὺς ταλαιπωρηθεῖσα ἐν τῷ ἀγῶνι αὐτῆς ὑπὲρ τῶν ἱερῶν Προσκυνημάτων καὶ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας ἐν Παλαιστίνῃ.

Γενικῶς δ' ἐπισκοποῦντες τὸν ἀγῶνα τοῦτον δυνάμεθα νὰ διαπιστώσωμεν τὴν ἀλήθειαν ὅτι, ἄνευ αὐτοῦ ὅλως διάφορος θὰ ἦτο σήμερον ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων ἐν τῇ κοιτίδι τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ὁ ὀρθόδοξος κόσμος θὰ ἦτο ἀπεξενωμένος ἀπ' αὐτῆς. Ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων ὡς «πατριάρχης τοῦ Ἁγίου Τάφου» κατέλαβε μέν, μικρὸν κατὰ μικρόν, ἐξέχουσαν θέσιν ἐν τῇ σειρᾷ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων, ἀλλὰ τὴν σημασίαν αὐτοῦ διέσωσε πάντοτε ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἱερὰ Προσκυνήματα. Ἐντεῦθεν προὐκάλεσε τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ὅλως ἐξαιρετικὴν προσοχὴν τῶν ὀρθοδόξων ἡμῶν βασιλέων καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁλοκλήρου ἡμῶν τοῦ εὐσεβοῦς γένους. Εἰς τὴν προσοχὴν ταύτην καὶ μέριμναν ὀφείλεται ἡ διάσωσις τοῦ Πατριαρχείου διὰ μέσου τῶν μεγάλων αὐτοῦ περιπετειῶν, κατὰ τοὺς μέσους χρόνους, ἡ ἐν αὐτῷ δὲ ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως δρῶσα Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης ἀνέλαβεν, ἰδίως κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας, ἀνεκδιήγητον ἀγῶνα ὑπὲρ τῶν Προσκυνημάτων.

Κατακυρώσασα τὰ ἐπ' αὐτῶν δίκαια τοῦ ἡμετέρου γένους διὰ τουλτανικῶν φιρμανίων ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΣΤ' μέχρι τοῦ ΙΘ' αἰῶνος ἡ Ἀδελφότης γενναίως ἐπάλαισε πρός τε τοὺς λατίνους καὶ πρὸς τοὺς ἁρμενίους, περισώσασα τὰ ἱερὰ Προσκυνήματα. Ἠρύσθη δὲ τὰς πρὸς τοῦτο ὑλικὰς καὶ ἠθικὰς δυνάμεις παρὰ σύμπαντος τοῦ γένους, ὅπερ προθύμως συνέδραμεν εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτῆς, χάριν τῶν Προσκυνημάτων. Ἰσχυρὰ ἐξωτερικῶς ἡ Ἀδελφότης, διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ γένους, ἐνίσχυεν ἑαυτὴν ἐσωτερικῶς ἑκάστοτε διὰ κανονισμῶν καὶ διατάξεων, δι' ὧν ἐρύθμιζε τὸν βίον αὐτῆς, ἀναλόγως τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀποστολῆς.

Συνίστατο δὲ ἡ ἀποστολὴ αὕτη κυρίως μὲν εἰς τὴν φρούρησιν τῶν ἱερῶν Προσκυνημάτων, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ εἰς τὴν διάσωσιν τῆς ὀρθοδοξίας ἐν τῷ ἀδελφῷ ἡμῖν λαῷ τῆς Παλαιστίνης, καθ' οὗ ἐξαπελύθησαν διάφοροι προπαγάνδαι. Τούτου ἕνεκα ἐπετέλεσεν ἡ Ἀδελφότης καὶ ποιμαντικὰ καθήκοντα, δι' ἰδίων ἀναλωμάτων μεριμνήσασα περὶ πάσης τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ ἀνάγκης. Σήμερον δ' ἔτι μυρίας ἔχει ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ φροντίδας καὶ μεγάλα ἐξ ἰδίων δαπανᾷ ποσὰ ἵνα ἐπαξίως τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς διαφυλάξῃ τὴν ὑπὸ μυρίων ἐχθρῶν ἐπιβουλευομένην ὀρθοδοξίαν. Ὑπάρχει δ' ἐλπὶς ὅτι αἰσίως θὰ διευθετήσῃ καὶ τὸ ἀναφυὲν ἐσχάτως ζήτημα τῶν ἀραβοφώνων ὀρθοδόξων, οἵτινες τὰ πάντα εἰς αὐτὴν ὀφείλουσι.

Ἐν περιπτώσει ὅμως δυσκατανικήτων δυσχερειῶν, εἰς τὴν Ἀδελφότητα, ἐνδείκνυται ἡ θέσις αὐτῆς ἐν τοῖς Προσκυνήμασιν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ μεγάλου αὐτῆς ἱστορικοῦ παρελθόντος. Ἐὰν οἱ ὀρθόδοξοι τῆς Παλαιστίνης, ἐπιθυμοῦντες διάφορον τοῦ ἰσχύοντος νῦν τρόπου ποιμαντικῆς διοικήσεως, δὲν θελήσωσι τὰς περαιτέρω μερίμνας τῆς Ἀδελφότητος, αὕτη ἔχει μέγα στάδιον ἐνεργείας, ὑπὸ τὸν πατριάρχην αὐτῆς καὶ ἡγούμενον, ἐν τοῖς Προσκυνήμασιν, ἐλευθέρα οὖσα καὶ πρὸς πνευματικὴν καθόλου καὶ πρὸς ἱεραποστολικὴν δρᾶσιν. Ἐπίγνωσις σαφὴς τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος, πεποίθησις ἐπὶ τὴν μεγάλην ἀποστολήν, ἀγάπη μέχρις αὐτοθυσίας πρὸς τὸ «Ἅγιον Ὄσπήτιον», τὸ μοναστήριον, πνευματικὴ ἀνάπτυξις καὶ ἠθικὴ μόρφωσις, βίου καθαρότης καὶ αὐστηρὰ τήρησις τῶν μοναχικῶν διατάξεων καὶ τῶν κανονισμῶν εἰσὶ τὰ μόνα ἐχέγγυα ἀσφαλείας τῆς ἱερᾶς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος. Εἴθε, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Ἁγίου Τάφου, τὸ μέλλον τῆς Ἀδελφότητος ν' ἀποβῇ ἀπρόσκοπτον καὶ ἔνδοξον, ἐπαξίως τῶν μεγάλων αὐτῆς παραδόσεων καὶ τοῦ ἐνδόξου ἱστορικοῦ παρελθόντος.

Ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ Λ'
ΑΡΙΘ.—50

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιτραμμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον κ. Μ. Βασιλείου Β γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου. Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγίδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπισκέψεις ἐπὶ ταῖς μωαμεθανικαῖς ἑορταῖς τῶν θυσιῶν — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἀποσημειώματα Γερασίμου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας — Λύσις ἀπορίας περὶ κωλύματος γάμου ἕνεκα οἱονεὶ ἀγχιστείας ἐκ διαζυγίου — Περὶ μαθητικῶν ποινῶν — Ὁ ἱερὸς κλῆρος καὶ ἡ πρὸς τὸν γάμον σχέσις αὐτοῦ ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησία — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΑΙΣ ΜΩΑΜΕΘΑΝΙΚΑΙΣ ΕΟΡΤΑΙΣ ΤΩΝ ΘΥΣΙΩΝ

Τῇ παρελθούσῃ πέμπτῃ ἤρξαντο αἱ παρὰ μωαμεθανοῖς ἑορταὶ τοῦ κουρβὰν—βαϊραμίου, διαρκέσασαι μέχρι τῆς ἑσπέρας τῆς κυριακῆς. Τὰς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ταύταις συγχαρητικὰς προσρήσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ὑπέβαλεν εἰς τὴν Α. Α. Μ. τὸν σουλτάνον, ἐντολῇ πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ, ὁ σεβ. μητροπολίτης Πισιδείας κ. Κωνσταντῖνος, ᾧ συνώδευεν ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Βενιαμὶν, ὡς καὶ ὁ ἄρχων καπουκεχαγιᾶς κ. Οἰκιάδης. Τὰς προσρήσεις τῶν μὴ μωαμεθανικῶν κοινοτήτων αἵτινες ἐξεπροσωποῦντο, δι' ἀπεσταλμένων, ἐκτὸς τοῦ σοφολ. ἀρχιρραβίνου, παραστάντος αὐτοπροσώπως, ἡρμήνευσεν ὁ προεξάρχων αὐτῶν μητροπολίτης Πισιδείας διὰ τῆς προσφωνήσεως ταύτης

Μεγαλειότατε,

Ἱερὸν καθῆκον ἐκπληροῦντες, παριστάμεθα σήμερον ἐνώπιον τῆς Υ. Α. Μεγαλειότητος ἐν ὀνόματι τῶν ἐθνῶν, ὧν πνευματικῶς προϊστάμεθα, ἵνα ὑποβάλωμεν εἰλικρινῆ συγχαρητήρια τῇ Ὑμ. Α. Μεγαλειότητι, καταξιωθείσῃ πανηγυρίσαι σήμερον θείᾳ συνάρσει τὴν μεγάλην ἑορτὴν τοῦ Βαϊραμίου. Ὅθεν, ἐπὶ τῇ εὐσήμῳ ταύτῃ εὐκαιρίᾳ, εὐλαβεῖς εὐχὰς καὶ δεήσεις ἀναπέμπομεν πρὸς τὸν Ὕψιστον Θεὸν, ἵνα διατηρῇ τὴν Α. Μ. τὸν πρῶτον ἡμῶν συνταγματικὸν βασιλέα ὑγιᾶ καὶ μακροημερεύοντα ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ θρόνου τῶν Ὀσμανιδῶν καὶ διαφυλάττῃ Αὐτὸν ἀπὸ πάσης ἐγκοσμίου θλίψεως, ἐπ' ἀγαθῷ μὲν τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος, χαρᾷ δὲ τῶν τὴν κραταιὰν Αὐτοῦ βασιλείαν συναπαρτιζόντων λαῶν.

Εἴησαν τὰ ἔτη τῆς Υ. Μεγαλειότητος παρὰ Θεοῦ πάμπολλα.

Μετὰ τὴν εἰς τὴν τουρκικὴν μετάφρασιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἐξοχ. καπουκεχαγιᾶ, ὁ μεγαλειότατος ἄναξ, εὐμενῶς ζητήσας καὶ λαβὼν τὸ τουρκικὸν κείμενον τῆς προσφωνήσεως, ἐξέφρασε τὴν ἄκραν Αὐτοῦ εὐαρέσκειαν διὰ τὰς εὐχὰς τῶν ἐθναρχῶν.

*

Διὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου ἡρμηνεύθησαν αὐθήμερον αἱ πατριαρχικαὶ προσρήσεις τῷ μεγάλῳ βεζίρῃ, τῷ νῦν καὶ τῷ πρώτῃ σεηχουλισλάμῃ, τοῖς προέδροις τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, τῷ πρωην μεγάλῳ βεζίρῃ Φερὴτ πασᾷ—τῇ δὲ ἐπιούσῃ τῷ ἐξοχ. πρεσβευτῇ τῆς Περσίας καὶ τοῖς ὑφυπουργοῖς—εἰς τὰ λοιπὰ μέλη

τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὅσοι ἔτυχον ἐκτὸς τῶν μεγάρων αὐτῶν, κατέλιπεν ὁ πατριαρχικὸς ἀπεσταλμένος ἐπισκεπτήριον, δηλοῦν τὴν ἐπίσημον ἀποστολὴν αὐτοῦ.

*

Διὰ τοῦ ἀρχιγραμματέως τῶν ἀνακτόρων ἡ Α.Α.Μ. διεβίβασε καὶ δημοσίᾳ τὴν ἄκραν αὐτοκρατορικὴν εὐαρέσκειαν καὶ τὰς εὐχαριστίας ἐπὶ ταῖς συγχαρητικαῖς προσρήσεσι τῶν πνευματικῶν προϊσταμένων τῶν μὴ μωαμεθανικῶν κοινοτήτων, τῶν ὑπουργῶν καὶ τῶν ἐν τέλει.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Νέοι μητροπολῖται.— Τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν τριμηνίαν ἀναδειχθέντων μητροπολιτῶν ἀνεχώρησαν εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν οἱ πανιερ. Δρυϊνουπόλεως καὶ Δελβίνου κ. Βασίλειος καὶ Ροδοπόλεως κ. Κύριλλος, τῷ σαββάτῳ μὲν ὁ πρῶτος, τῇ προχθὲς δὲ δευτέρᾳ ὁ δεύτερος. Ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου προέπεμψεν αὐτοὺς ὁ ἱερολογ. τριτεύων κ. Καλλλίνικος, τὸν δὲ πανιερ. μητροπολίτην Δρυϊνουπόλεως καὶ οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Ἰωαννίνων καὶ Ξάνθης.

Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια.— Ἡ ἀξιότιμος δημογεροντία Μιτυλήνης, ἀναγνωρίζουσα τὴν ἀνάγκην τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ ἡμετέρου φύλλου καὶ τὴν διάδοσιν αὐτοῦ εἰς εὐρύτερον κύκλον, ἀνέθηκεν εἰς ἐπιτροπείαν ἐκ τῶν κκ. Δ. Σάλτα, Δ. Βαρδοπούλου καὶ Ι. Φωτίου, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πανοσ. πρωτοσυγκέλλου τῆς μητροπόλεως, τὴν φροντίδα τῆς ἐγγραφῆς συνδρομητῶν μεταξὺ τῶν εὐσεβῶν καὶ φιλογενῶν μιτυληναίων.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.—Ἐπὶ ταῖς ἀγομέναις χθὲς καὶ σήμερον καὶ αὔριον ἑορταῖς τῆς ἑκατονταετηρίδος τῆς Θεολογ. ἀκαδημίας Πετρουπόλεως ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμ. πατριάρχης, συμμετέχων νοερῶς αὐτῶν, τηλεγραφικῶς συνεχάρη σήμερον τῇ ἀκαδημίᾳ, εὐχόμενος τὰ δέοντα.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί.—Τῷ σαββάτῳ, 12 μεσοῦντος, ἡ Α. Θ. Π. τηλεγραφικῶς συνεχάρη τοῖς τὴν ὀνοματικὴν αὐτῶν ἑορτὴν ἄγουσι τῷ τε ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου σχολάζοντι μακαριωτάτῳ πατριάρχῃ κ. Σπυρίδωνι πρώην Ἀντιοχείας καὶ τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης—τῇ δὲ κυριακῇ, 13, τῷ ἐπίσης ἑορτάζοντι πανιερ. μητροπολίτῃ Καρπάθου καὶ Κάσσου κ. Εὐγενίῳ δι' ἐπιστολῆς, ἅτε μὴ ὑπαρχούσης τηλεγραφικῆς συγκοινωνίας μεταξὺ τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν δύο τούτων νήσων.

Ἐφημερίδες. — Ἀπὸ τριῶν ἑβδομάδων ἤρξατο τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς ἐφημερὶς ἑλληνικὴ νέα τὸ «Θάρρος», καθημερινή, γραφομένη καὶ ἐκδιδομένη ὑπὸ τοῦ ἔλλογ. κ. Ἀντ. Οἰκονομίδου, δοκίμου χειριστοῦ τῆς γραφίδος. Εἰς σχῆμα μέγα ἐκτυπουμένη γράφεται καλῶς, διακρινομένη διὰ τὸν πλοῦτον τῆς ὕλης. Εὐχόμεθα πᾶσαν αὐτῇ προκοπὴν — τὴν αὐτὴν δ' εὐχὴν ποιούμεθα καὶ ὑπὲρ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ νέας ἑλληνικῆς ἐφημερίδος «Συντάγματος», ἣν διακρίνει πρὸς τῷ πλουσίῳ περιεχομένῳ καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ αὐτῆς ἐκτύπωσις.

Σωματεῖα. — Τῇ κυριακῇ, ἡ εἰς Ταταῦλα Φιλόπτωχος Ἀδελφότης, ἡ μετὰ διετίαν πεντηκονταετίαν εὐεργετικοῦ βίου συμπληροῦσα, ἑώρτασε τὴν ἐπέτειον αὐτῆς, ἱερουργοῦντος τοῦ ἐκ τῶν σεβ. συνοδικῶν μητρ. Πισιδείας, ἐκπροσωποῦντος δὲ τὸν παναγιώτατον οἰκουμενικὸν πατριάρχην. Ἐν τῇ συνελεύσει τῶν μελῶν, τῇ γενομένῃ μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, παρῆσαν ὁ ἐξ. πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος, ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐξ. πρεσβευτοῦ τῆς Ρωσσίας, ὁ ἐνδοξ. διοικητὴς τοῦ Πέραν Μουχιεδδὶν βέης καὶ πολλοὶ τῶν τιμώντων τὸ ἦτς Ἀδελφότητος ἔργον. Ἡ λογοδοσία τοῦ διοικ. συμβουλίου ἀπέδειξεν ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Σταυροδρομίου Φιλόπτωχον Ἀδελφότητα τάττεται ἡ εἰς Ταταῦλα, ἐξοδεύσασα κατὰ τὸν μέχρι τοῦδε βίον αὐτῆς ἐπέκεινα τοῦ ἑνὸς καὶ ἡμίσεως ἑκατομμυρίου γροσίων ὑπὲρ ἔργων εὐποιΐας. Ὁ πατριαρχικὸς ἀντιπρόσωπος ἐξέφρασε τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας, ὁ δὲ ἐξ. πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος τὰς προσρήσεις αὐτοῦ.

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΕΝ ΡΩΣΣΙΑ.—Ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς ἑλληνικῆς ἐν Ροστοβίῳ κοινότητος, ἃ πρὸ τριμηνίας σχεδὸν ἐτελέσθησαν, ἠγγέλθη μετὰ χαρᾶς ἡ ἀναγνώρισις καὶ ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς τοῦ τόπου κύρωσις τῶν δικαίων τῆς ὁμογενοῦς ταύτης κοινότητος. Κυριώτερον τούτων ἐστὶν ὅτι οἱ ἱερεῖς τοῦ ναοῦ, διοριζόμενοι καὶ παυόμενοι κατ' ἀπόφασιν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς κοινότητος, ἔσονται ἕλληνες καὶ θέλουσιν ἱερουργεῖ ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ· ὅτι κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπείας τοῦ ναοῦ, ἐκλογεῖς καὶ ἐκλέξιμοι ἔσονται ἕλληνες, οἱανδήποτε κἂν ἔχωσιν ὑπηκοότητα· ὅτι ὁ ναὸς ἐπὶ δεκαετίαν ἔσται ἀπηλλαγμένος οἱασδήτινος φόρου, οἱ δὲ ἐπίτροποι αὐτοῦ θέλουσιν ὑπέχει εὐθύνας, ἐπὶ τῇ διαχειρίσει τοῦ ἱεροῦ χρήματος, ἐνώπιον τῆς κοινότητος.—Τὰς προόδους τῶν ἑλληνικῶν ἐν Ρωσσίᾳ κοινοτήτων ἀναγράφει συνηθέστερον ἡ ἐν Ὀδησσῷ ἑλληνικὴ ἐφημερὶς «Κόσμος» μετὰ χαρᾶς ἀναγγέλλουσα καὶ δωρεάς, ἃς ποιοῦνται τὰ μέλη τὰ ταύτας ἀποτελοῦντα, ὑπέρ τε τῶν παρ' ἑκυταῖς ἱερῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων καὶ ὑπὲρ τῶν ἐν ἑτέραις ἑλληνικαῖς πόλεσιν. Εὐμενείᾳ δὲ τῶν κατὰ τόπους κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῇ ἐπινεύσει καὶ εὐλογίᾳ τῶν πανιερ. ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων, ἀκμαῖον διατηρεῖται τὸ πατριωτικὸν ἰδίως συναίσθημα παρὰ ταῖς ἑλληνικαῖς παροικίαις, ὧν ἀεί-ποτε τὰ συμφέροντα, ὑλικὰ καὶ ὑθικά, προστατεύουσα προήγαγεν ἡ μεγάλη καὶ εὐσεβὴς αὐτοκρατορία τῶν τσάρων.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων

Ὀφφίκια καὶ σταυροί. — Ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων ἀπενεμήθη τὸ ὀφφίκιον μὲν τοῦ λογοθέτου τῆς Ἐκκλησίας ταύτης τῷ ἐξοχ. πρώην ἡγε-

μόνι τῆς Σάμου Κωνσταντίνῳ Βαϊάννῃ ἐφέντῃ, διορισθέντι καὶ εἰς τὴν θέσιν νομικοῦ συμβούλου τοῦ πατριαρχικοῦ τούτου θρόνου.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ὁ πατριαρχικὸς ἐπόπτης τῶν σχολῶν εὑρίσκεται ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Π. Κ. Ἐκπανδ. Ἐπιτροπῆς (τέως τῆς Μοναστηριακῆς) τὸ σάββατον μ.μ. (ὥρ. 1—4 1|2) καὶ τὴν τρίτην π.μ. (8—12).

Ἐκ τοῦ γραφείου τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς

ΑΠΟΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ

πατριάρχου Ἀλεξανδρείας

Ἐκ παλαιοῦ κώδηκος τῆς τέως ἐπισκοπῆς Μετρῶν (πρὸ εἰκοσιπενταετίας μεταγραφεῖσαν) ἐξέδωκα βραχεῖαν ἀναγραφὴν τῶν μεγάλων διερμηνέων τῆς Υ. Πύλης· σήμερον, ἐκδίδων ἀποσημειώματά τινα Γερασίμου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας περὶ τῶν κατ' αὐτὸν χρόνων, ἀνάγκη 'ν' ἀναγγείλω ὅτι τὰ κυριώτερα τοῦ τότε σωζομένου κώδηκος μετέγραψεν, ἐμῇ αἰτήσει, ὁ τότε διδάσκαλος ἐν Μέτραις Γ. Χαρισιάδης, εἰς ὃν ἐπέβαλε τὴν μεταγραφὴν (1884) ὁ κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου μητροπολίτης Ἡρακλείας (ὁ ἀπὸ Σερρῶν) Γρηγόριος.

Τὴν ἀμάθειαν, ἣν ὁ Γεράσιμος Ἀλεξανδρείας ἐλεεινολογεῖ ἐν τῷ σήμερον ἐκδιδομένῳ ἀποσπάσματι, παριστᾶ διὰ ζοφερωτέρων χρωμάτων ὁ Κούμας ἐν τῷ ΙΒ' τόμῳ τῆς «Ἱστορίας τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων». Ἐκεῖνο δ' ὅπερ κερδαίνομεν νῦν ἐκ τοῦ ἀποσημειώματός ἐστιν ἡ γνῶσις τοῦ ὀνόματος τοῦ «πρὸ ἑκατὸν ἐνεννήκοντα ἐτῶν» χρηματίσαντος ἐπισκόπου Μετρῶν Γερμανοῦ. Ἐπειδὴ ὁ Γεράσιμος ἔγραφε τῷ 1775, συνάγομεν ὅτι Γερμανὸς ὁ Μετρῶν ἔζη τῷ 1585.

Περὶ τῶν παλαιοτέρων ἐπισκόπων Μετρῶν ὀλίγιστα γινώσκομεν. Ὀλίγα μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔτη, καθὼς συνεπέρανα παλαιὸν ἐξετάζων ἔγγραφον, ἣν ἡ ἐπισκοπὴ κατηργημένη καθὸ συγχωνευθεῖσα τῇ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀρχιεπισκοπῇ μετὰ τῆς μητροπόλεως Δέρκων, ἢ τουλάχιστον χωρίων τινῶν αὐτῆς. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων ἄρα μετὰ τὴν ἅλωσιν ἐπισκόπων Μετρῶν, γνωρίζεται ὁ Γερμανὸς, διότι παρὰ Regel ἀναφέρεται Μετρῶν Θεωνᾶς τῷ 1590 ἐν σελ. 90 τῶν «Γραικοβυζαντινῶν Ἀναλέκτων», ἐκ δὲ τῆς «Τουρκογραικίας», ἐν ᾗ ἐκδίδοται ἡ καθαίρεσις Ἰωάσαφ πατριάρχου τοῦ Μεγαλοπρεποῦς (σελ. 174), μανθάνομεν ὅτι τῷ 1565 ἐπίσκοπος ἦν ὁ Προκόπιος. Ἐκ τῶν κατὰ τὴν ΙΖ' ἑκατονταετηρίδα γινώσκομεν τὸν κατὰ αὔγουστον τοῦ 1675 θανόντα Τιμόθεον καὶ τὸν ἀμέσως ἐκλεγέντα Ραφαὴλ, οὗ τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς εὕρηται ἐν τῇ «Νομικῇ Συναγωγῇ», ὡς καὶ τὸν κατὰ μάϊον τοῦ 1695 ψηφισθέντα Μακάριον, ἀντὶ τοῦ παραιτησαμένου τὸν θρόνον Γεδεών, οὗ ἡ τὴν ἐκλογὴν καὶ χειροτονίαν ἀγγέλλουσα πρᾶξις τοῦ Νεοφύτου, μητροπολίτου Ἡρακλείας σώζεται ἐν τῷ 487 χαρτίνῳ κώδηκι τῆς πατριαρχικῆς τῶν Ἱεροσολύμων βιβλιοθήκης.

Περὶ τοῦ Γερασίμου Ἀλεξανδρείας ἀπὸ τοῦ Δαπόντε (ἐν Καταλόγῳ τῶν ἐπισήμων ρωμαίων) γινώσκομεν ὅτι ἐγεννήθη ἐν τῇ νήσῳ Λέρῳ, ἐν ᾗ καὶ ἕτεροι διαπρεπεῖς ἐγεννήθησαν ἱεράρχαι. Ἴσως ἐχειροτονήθη Μετρῶν κατ' αὔγουστον τοῦ 1760, ὅτε Μεθόδιος ὁ Μετρῶν ἐψηφίσθη μητροπολίτης Ἡρακλείας. Ἐν μηνὶ ἰουνίῳ, 1783, θανόντος Κυπριανοῦ τοῦ Ἀλεξανδρείας, ἐξελέγη πατριάρχης ὁ Γεράσιμος, ἀπὸ Μετρῶν μετατεθεὶς, τῶν κανονικῶν ψήφων γενομένων ἐν τῷ ναῷ τῶν Ἀσωμάτων ἐν Μεγάλῳ Ρεύματι. Μετὰ πέντε ἔτη, τῇ 6 αὐγούστου 1788 ἀπεβίωσεν ὁ Γεράσιμος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Τί ἔπραξεν ἐν Αἰγύπτῳ ὑπὲρ τῆς ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἐκείνης ἀπόκειται τοῖς κληρικοῖς τοῦ θρόνου τούτου 'να ἐρευνήσωσι καὶ διδάξωσιν ἡμᾶς. Ἀπὸ τῆς «Ἱεροσολυμιτικῆς Βιβλιοθήκης» (τόμου Α', ἐν Πετρουπόλει, σελ 412) μανθάνομεν ὅτι ὁ Γεράσιμος ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν διδάσκαλον τοῦ νεοσυστάτου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σχολείου, Γεράσιμον καὶ τοῦτον καλούμενον, ἴσως δὲ τὸ σχολεῖον τοῦτο συνεστήθη ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Γερασίμου.

Ἕτερά τινα σημειώματα τοῦ Γερασίμου, ἀναφερόμενα εἰς τὸν πρὸ τῆς συνθήκης τοῦ Κιουτσοὺκ Καϊναρτζῆ ρωσσοτουρκικὸν πόλεμον, ἀδύνατον 'να ἐκδοθῶσιν ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ».

Μ. Ι. Γ.

Ἡ κατάστασις τῶν προγεγονότων ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν τῶν κατὰ τὴν ἐπισκοπὴν Μετρῶν μεγίστην ἐμφαίνει τὴν ἀμάθειαν, ὡς μηδενὸς τῶν ἤδη παλινγκαπήλων[;] διαφέρειν, Καὶ ἔστιν ἀλήθεια. Ἡ γὰρ τοῦ ἑλληνικοῦ γένους μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀθλιότης καὶ ἀπευκταία κατάστασις δῆλον καὶ τοῖς ἀγραμμάτοις αὐτοῖς. Θαῦμα πῶς οὐκ ἐξέλιπεν ὅλως ἡ καθομιλουμένη κοινὴ τῶν [ἑλλήνων γλῶσσα ἐκ τῆς Ἑλλάδος αὐτῆς ὑπὸ βαρβάρων τελούσης καὶ καταπολεμουμένης*· πῶς δὲ καὶ χριστιανοὶ εὑρίσκονται φυλάσσοντες τὰ ἔθιμα τῶν χριστιανῶν. Ὁρῶμεν γὰρ τοὺς ἐν τῇ Ἀνατολῇ καταλειφθέντας ὀλιγαρίθμους χριστιανοὺς μηδ' ὁπωσοῦν εἰδότας μὴ ὅτι γε γράμματα, ἀλλ' οὐδὲ τῆς καθομιλουμένης γλώσσης τῆς κοινῆς τὴν γνῶσιν· διὸ οὐδὲ ξένον καὶ ἐν τοῖς πρὸ ἡμῶν καὶ μεθ' ἡμᾶς χρόνοις· ἀμαθεῖς καὶ ἀγράμματοι γίνονται ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς . . . . . καίτοι γε τῶν πραγμάτων ἄλλην μορφὴν δεξαμένων, συγχωρούντων ἐν διαφόροις τόποις διδασκάλους καὶ σχολεῖα εἶναι, μισθουμένων τῶν μαθητῶν.

Ἡ τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν ὑπαρξάντων ἀρχιερέων ἐνταῦθα κατάστασις δῆλον ἐκ τῶν καταγεγραμμένων ἀρχιερατικῶν ἰδιοχείρων· τὰ γὰρ τοῦ κὺρ Γερμανοῦ ἰδιόχειρα, ὡς ἑκατονεννενήκοντα ἤδη ὄντος, καὶ τὰ τῶν μετὰ τοῦτον τῆς παρελθούσης καὶ ἐνεστώσης ἑκατονταετηρίδος, ὁποῖοί τ' ἐγέ-

νοντο καὶ τίνες ὑπῆρξαν ἐν τῇ ἐπιδόσει οἱ προκατάρξαντες ἐπίσκοποι Μετρῶν φανερόν ἐστιν. Ἀλλ' ἐκείνους μὲν οὐκ ἐμέλησεν ἐπιδόσεως γραμμάτων, ἢ ἐπιστημῶν· ἡμῶν δὲ σκοπὸς ἡ μάθησις τοῦ διαφέρειν ἐκείνων λόγοις καὶ γράμμασιν; Ἄπαγε. Ἐν ἡμῖν τέλος, κλπ.

Ἀλλὰ τί οὐκ ἂν εἴποι τις περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν, τῆς τε παρεληλυθείας καὶ τῆς ἐνεστηκυίας; Τῶν γὰρ χρόνων ἐξ ὅτου ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τοῖς ἁπανταχοῦ ἔθνεσιν ἔδει καὶ βίου καὶ λόγου ἀξίους εἶναι τοὺς τὰ πρῶτα τῆς πίστεως θεμέλια καταβάλλοντας, ὡς ἂν ἡ τοῦ κηρύγματος πρόοδος ὁ καλὸς εἴη καὶ εὔδρομος [ἀγών;] τοῖς τρέχειν ἐθέλουσι. Ταύτῃ καὶ ὁ Κύριος αὐτὸς ἐκ πάντων τοὺς δώδεκα ἐξελέξατο· οὐ γὰρ οἱ μαθηταὶ τὸν διδάσκαλον ἐζητήσαντο, ἀλλ' αὐτὸς ἔργοις τε καὶ λόγοις πρὸς ἑαυτὸν τούτους ἐφειλκύσατο, ὡς ἡ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἀληθὴς ἱστορία ἡμῖν παραδίδωσι. Τούτους γὰρ τοὺς δώδεκα, ἀμαθεῖς καὶ ἀγραμμάτους ὄντας, σοφοὺς τῇ τελεσιουργῷ τοῦ παναγίου Πνεύματος δυνάμει πεποίηκεν, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ βαστᾶσαι ἐναντίον τῶν ἐθνῶν τὸν εὐσεβῆ καὶ ἀληθῆ τοῦ Κυρίου λόγον καὶ ἐπισυνάξαι ἅπαντα τοῦ λογικοῦ ἀγροῦ τὰ δράγματα ἐν τῷ νοητῷ τῆς πίστεως ἅλωνι. Λευκαὶ γὰρ ἦταν καὶ πρὸς θερισμὸν ἕτοιμοι αἱ τοῦ Χριστοῦ μου ἄρουραι καὶ μόνον τῶν θεριστῶν ἐδέοντο. Αὐτοὺς τοίνυν ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον κηρύττοντας τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπιστρέφοντας τοὺς πεπλανημένους πρὸς τὴν ἀληθῆ τῆς ἀμωμήτου πίστεως ἡμῶν γνῶσιν, ἐπιστηρίζειν τε αὐτοὺς λόγοις καὶ γράμμασιν, ἀλλὰ καὶ διαδόχους καταλείπειν ἀξίους, τῷ αὐτῷ ζήλῳ στοιχοῦντας καὶ πολιτευομένους, ἀράβδους, ἀπήρους, ἀσθενεῖς, μόνῃ τῇ τοῦ Θεοῦ ὁδηγίᾳ θαρροῦντας ἕπεσθαι. Οὗτοι ὑπῆρξαν τὰ πρῶτα τῆς πίστεως ἡμῶν θεμέλια, οἱ λόγοις καὶ γράμμασι τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ρυθμίσαντες καὶ κοσμήσαντες, τούτων οἱ λόγοι νόμοι τινὲς καὶ ὅροι τοῖς μετ' ἔπειτα παρεδέχθησαν, τούτοις καὶ ἡμεῖς πάντες ὑπείκομεν, καὶ οὐδὲ κεραίαν καταδεχόμεθα παραλιπεῖν ἢ ἐπιθεῖναι τοῖς ὅσα ἡμῖν παραδεδώκασι· δι' αὐτῶν οἱ ὅσιοι, οἱ μάρτυρες καὶ πάντες οἱ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ τιμήσαντες αἵμασί τε καὶ ἀγῶσι προήχθησαν ἐπὶ τῇ τοῦ ἀγαθοῦ προόδῳ, ὅπλοι πρὸς ὡπλισμένους καὶ πρῷοι πρὸς θρασεῖς καὶ ἄδοξοι κατὰ τῶν ἐνδόξων· οὕτω καθοπλίσαντες ἑαυτοὺς καὶ ἀντιπαραταξάμενοι, πάντας, τῇ τοῦ ἐνδυναμοῦντος Χριστοῦ χάριτι, τοὺς ἐναντίους ὑπέταξαν. Ἀλλ' ἦταν ταῦτα τῶν πρώτων, καὶ τὰ τῆς Ἐκκλησίας καλῶς προέβαινον

(μιμνήσκεται κατόπι τῶν αἱρέσεων καὶ τῶν καταβαλόντων αὐτὰς ἁγίων πατέρων, εἶτα δὲ τῶν λατινικῶν καινοτομιῶν, καὶ γράφει)

ἡμεῖς γὰρ ἕτοιμοι ἐσμέν, τὴν προσθήκην τοῦ θείου συμβόλου καὶ τὴν τοῦ πάπα ἄλογον ἀρχὴν μετὰ τῆς τῶν ἀζύμων καινοτομίας παραιτησαμένους καὶ μεταμεληθέντας, παραδέξασθαι κἂν πολλὰ καὶ ἄπειρα ἡμῖν κακὰ ὠνειδίζοντο*. Οἴδασι πάντες, κἂν μὴ γράφωμεν, τοὺς φόνους, τὰς δημεύσεις, τὸν λατινικὸν διωγμόν, καὶ τὰς βιαίας ὑπογραφάς, ἐξ ὧν ἡ δυστυχία τοῦ ἡμετέρου γένους. Ἐξέλιπον πόλεις, ἄρδην ἠφανίσθησαν ἐπαρχίαι· ἔρημοι πάντων τῶν καλῶν ἐγενόμεθα· λιμοκτονοῦμεν δουλεύοντες κατὰ τοὺς ἰσραηλίτας τῷ πηλῷ καὶ πλινθίᾳ·

(ἀριθμεῖ φορολογίας καὶ τὰ παρόμοια καὶ προστίθησι)

αὕτη τοίνυν ἐστὶ ἡ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς τῆς Ἐκκλησίας κατάστασις, εἰς ἔσχατον ἀφορώσης κίνδυνον· καὶ εἰ μὴ Θεὸς τάχιον ἐπικουρήσει, ἀδύνατος ἄλλως διατηρηθῆναι. Ὁρῶμεν γὰρ τοῦτον τὸν πόλεμον τῶν πώποτε γεγονότων ὀλεθριώτερον. Διὸ εἰ καὶ ἀμαθεῖς καὶ ἀγράμματοι οἱ τῆς Ἐκκλησίας προστάται κατὰ τοὺς ἐνεστῶτας χρόνους, οὐ παρὰ τοῦτο μεμπτοὶ οὐδὲ παρορατέοι, τῆς ἀληθείας ἀδεκάστως κρινούσης.

ᾳψοε', σεπτεμβρίου ιϐ'.

ΛΥΣΙΣ ΑΠΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΚΩΛΥΜΑΤΟΣ ΓΑΜΟΥ ΕΝΕΚΑ ΟΙΟΝΕΙ ΑΓΧΙΣΤΕΙΑΣ ΕΚ ΔΙΑΖΥΓΙΟΥ

(συνέχεια ἀπὸ τοῦ 49 τεύχους καὶ τέλος).

§. 6

Γ') Περὶ τοῦ ὁρισμοῦ τῆς οἱονεὶ ἀγχιστείας ἐκ διαζυγίου.

Οἱονεὶ ἀγχιστεία ἐκ διαζυγίου καλεῖται ἡ ἐκ τοῦδιαζυγίου παραγομένη σχέσις μεταξὺ τοῦ ἑνὸς τῶν διεζευγμένων συζύγων, καὶ τῶν τέκνων τῶν γεννηθέντων παρὰ τοῦ ἑτέρου μετ' ἄλλου συζύγου, μετὰ τὴν διάζευξιν.

Πρὸς εὔκολον κατανόησιν τοῦ ὁρισμοῦ τούτου, ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ **Πέτρος** διεζεύχθη τὴν σύζυγόν του **Ἑλένην,** ὅτι αὕτη μετὰ τὸ διαζύγιον ἦλθεν εἰς δευτέρου γάμου κοινωνίαν μετὰ τοῦ **Μάρκου**, μεθ' οὗ ἔτεκε θυγατέρα τὴν **Σοφίαν** (κατὰ τὴν ἐρώτησιν). Οἱονεὶ ἀγχιστεία ἐκ διαζυγίου ὑφίσταται μεταξὺ τοῦ **Πέτρου** καὶ τῆς **Σοφίας**.

Ἡ σχέσις δὲ αὕτη τῆς οἱονεὶ ἀγχιστείας περιορίζεται μόνον μεταξὺ τῆς **Σοφίας** καὶ τοῦ Πέτρου, μὴ ἐπεκτεινομένη εἰς οὐδένα συγγενῆ τούτου. Οὕτως οὐδεμία συγγενικὴ σχέσις ὑφίσταται μεταξὺ τῆς Σοφίας καὶ τοῦ πατρὸς τοῦ Πέτρου, τοῦ υἱοῦ (ὃν ἀπέκτησε μετ' ἄλλης γυναικὸς καὶ οὐχὶ μετὰ τῆς Ἑλένης), τοῦ ἀδελφοῦ ἀνεψιοῦ, καὶ ἄλλου συγγενοῦς τοῦ Πέτρου.

§. 7

Δ') Μεταξὺ τίνων προσώπων περιορίζεται τὸ κώλυμα γάμου ἐν τῇ οἱονεὶ ἀγχιστείᾳ ἐκ διαζυγίου.

Τὸ κώλυμα τοῦ γάμου ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς καὶ ἐκ τοῦ εἰρημένου ὁρισμοῦ συνάγεται, περιορίζεται μεταξὺ τοῦ διαζευχθέντος συζύγου καὶ τῶν τέκνων, ἅτινα ἔτεκε μετ' ἄλλου ἀνδρὸς, μετὰ τὴν διάζευξιν, ἡ διαζευχθεῖσα.

Συνεπῶς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος περίπτωσιν, ὑπάρχει κώλυμα γάμου μόνον μεταξὺ τοῦ **Πέτρου** καὶ τῆς **Σοφίας**.

Μεταξὺ τῆς Σοφίας δὲ καὶ τοῦ πατρὸς τοῦ Πέτρου. τοῦ υἱοῦ (ὃν ἀπέκτησε μετ' ἄλλης γυναικὸς καὶ οὐχὶ μετὰ τῆς Ἑλένης), τοῦ ἀδελφοῦ, τοῦ ἀνεψιοῦ, καὶ ἄλλου συγγενοῦς τοῦ Πέτρου, οὐδὲν κώλυμα ὑπάρχει· μὴ ὑπαρχούσης καὶ οὐδεμιᾶς συγγενικῆς σχέσεως, ὡς προείρηται.

Ἑπομένως ἀκωλύτως λαμβάνουσιν εἰς γάμον νομίμως τὴν **Σοφίαν**.

ὁ πατὴρ τοῦ Πέτρου
ὁ υἱὸς τοῦ Πέτρου (κατὰ τὰ ἐκτεθέντα)
ὁ **ἀδελφὸς τοῦ Πέτρου** (περὶ οὗ ἡ ἐρώτεσις)
ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Πέτρου
ὁ υἱὸς τοῦ Πέτρου καὶ καθεξῆς.

§. 8.

Φρονοῦμεν ὅτι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν εἰρημένων κάλλιστα διεφωτίσθη καὶ ἐντελῶς κατενόησεν ὁ ἀναγνώστης, χωρὶς νὰ ὑπολείπηται οὐδεμία ἀμφιβολία καὶ περὶ ἐλαχίστης λεπτομερείας

1) τί ἐστὶν ἀγχιστεία
2) ὅτι δὲν ἀναιρεῖται αὕτη
3) τί ἐστὶν οἱονεὶ ἀγχιστεία ἐκ διαζυγίου καὶ
4) μεταξὺ τίνων προσώπων περιορίζεται αὕτη.

Ὁ **Παῦλος** ἀκωλύτως λαμβάνει εἰς γάμον τὴν **Σοφίαν**.

§. 9.

Λαβόντες ἀφορμὴν ἐκ τῆς ὑποβληθείσης ἡμῖν ἐρωτήσεως, περὶ τοῦ ἀπασχολήσαντος ἡμᾶς ὡς ἄνω περισπουδάστου καὶ ἀξίου ἰδιαιτέρας μελέτης θέματος, προέβημεν εἰς τὴν λεπτομερῆ μετὰ διασαφητικῶν παραδειγμάτων ἀνάπτυξιν τούτου, δημοσίᾳ, καθόσον αὕτη λύει μὲν τὴν ἀπορίαν, δύναται δὲ νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ὡς διδασκαλία καὶ ὁδηγὸς, πρὸς λύσιν ἀπορίων περὶ κωλυμάτων τοῦ γάμου, πανθομολογουμένως πολυπλόκων, πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως.

† Ὁ Παμφίλου ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΣ

ΠΕΡΙ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΠΟΙΝΩΝ

Ἀπό τινος τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Τμῆμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἀπασχολεῖ τὸ ζήτημα τῶν μαθητικῶν ποινῶν καὶ ἀμοιβῶν. Δὲν θεωρῶ διὰ τοῦτο ἄσκοπον νὰ μεταφράσω προχείρως τὸ σχετικὸν περὶ ποινῶν ἄρθρον τῆς περιφήμου Παιδαγωγικῆς Ἐγκυκλοπαιδείας τοῦ σεβαστοῦ μου καθηγητοῦ Γουλιέλμου Rein(1). Ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Ackermann καὶ καταλαμβάνει τὰς σελ. 917—927 τοῦ ς΄ τόμου (τῆς Α΄ ἐκδόσεως) Σ.

Α΄. Τὸ ἀναπόφευκτον τῆς ποινῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ ἡ διάφορος αὐτῆς ἐκτίμησις. Ἀνάγκη ἀκριβοῦς γνώσεως τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἐνεργείας τῆς ποινῆς. Ἡ ποινὴ ἔπαιξε πάντοτε σπουδαῖον πρόσωπον ἐν τῇ ἀγωγῇ. Ἐν ποίῳ βαθμῷ, ὑποδεικνύει ἤδη τὸ γεγονὸς ὅτι παρὰ τῇ κοινῇ συνειδήσει τιμωρία καὶ ἀγωγὴ, εἶναι σχεδὸν ταὐτόσημοι ἔννοιαι, καὶ ὅτι αἱ ἔννοιαι «τιμωρεῖν» καὶ «παιδαγωγεῖν» συμπίπτουσιν ἐντελῶς. Περισσότερον ἀκόμη παρὰ μὲ τὴν διὰ τῆς ἀμοιβῆς ἐπιτυγχανομένην ἀνταπόδοσιν τῆς συμφώνου πρὸς τὸ καθῆκον διαγωγῆς, ζητεῖ τὸ φυσικὸν συναίσθημα τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς ἐναντίας πρὸς το καθῆκον διαγωγῆς, τὴν ἐξίσωσιν διὰ τῆς τιμωρίας. Ἐνταῦθα προστίθεται περισσότερον ἢ ἐκεῖ, καίτοι οὐδαμῶς ἐν τῇ αὐτῇ ἐντάσει εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις καὶ εἰς ὅλα τὰ πρόσωπα, ἅτινα ἐφαρμόζουσι τὰς ποινὰς, ἡ συναίσθησις τῆς παιδαγωγικῆς αὐτῶν σημασίας. Ὅτι αὕτη δὲν ἔτυχε πάντοτε τῆς αὐτῆς ἐκτιμήσεως, διδάσκει ἡμῖν ἡ ἱστορία τῆς παιδαγωγικῆς, ἐκθέτουσα ὅτι, «γενεὰς ξυλισθέντων ἠκολούθησαν γενεαὶ κακοσυνειθισμένων» καὶ ἀντιθέτως. Ἀναγνωρίζεται σχεδὸν γενικῶς καὶ ἀρκετὰ συχνὰ ἐκφράζεται ἡ λύπη, διότι ἀπέναντι τῆς σημερινῆς ἡμῶν νεότητος κυριαρχεῖ τὸ κακοσυνείθισμα. Ἐκεῖνος ὅστις, θεωρεῖ τὴν κατηγορίαν ταύτην ὡς δεδικαιολογημένην καὶ ἐντεῦθεν, τοὐλάχιστον ἐν μέρει, νομίζει ὅτι ὀφείλει νὰ ἐξηγήσῃ τὸ ἀνάγωγον εὑρέων στρωμάτων τοῦ λαοῦ, δὲν εἶναι ἀνάγκη βεβαίως νὰ ἐπιθυμῇ διὰ τοῦτο τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὰς βαρβάρους συνηθείας παρελθόντων χρόνων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὀλίγα ἤθελον κατορθωθῇ μὲ τὴν γενικὴν ἀξίωσιν νὰ γίνῃ ἀντίδρασις κατὰ τῆς αὐξούσης κακοανατροφῆς δι' ἐντονωτέρων μέσων τιμωρίας. Δὲν προχωρεῖ τις μὲ τόσον γενικὸν κανόνα, ὅταν πρόκειται νὰ παράσχῃ συμβολὴν εἰς τὴν μεταβολὴν καὶ βελτίωσιν ἐκείνου, ὅπερ ἐστερεώθη ὡς συνήθεια, ὡς συνέπεια εὐρέως διαδεδομένων ἀντιλήψεων. Καὶ παιδαγωγικαὶ συνήθειαι καὶ ἀντιλήψεις μεταβάλλονται, μόνον ὅλως βαθμηδὸν, ἀποτελεσματικώτερον διὰ τῆς ἐξαπλώσεως καλλιτέρων ἰδεῶν. Ὅτι περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ποινῆς, ἐὰν, ἐννοεῖται, πρόκειται νὰ δώσῃ τις τοῦτον μᾶλλον ὡρισμένως ἢ διὰ τῆς φράσεως ὅτι δέον αὕτη νὰ βοηθῇ τὴν ἀνατροφὴν, καὶ ἀκόμη περισσότερον περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς ποινῆς, δηλ· περὶ τῶν συνεπειῶν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ τιμωρουμένου, δὲν βασιλεύει ἀκόμη πολλαχῶς ἡ ἀναγκαία σαφήνεια οὔτε παρὰ τοῖς ἐξ ἐπαγγέλματος παιδαγωγοῖς, ἀποδεικνύουσι τὰ συχνὰ λάθη ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ παιδαγωγικοῦ τούτου μέσου, λάθη ἅτινα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συνίστανται μόνον εἰς τὸ παρὰ πολὺ ἢ εἰς τὸ πολὺ ὀλίγον. Καὶ ἐπὶ τῆς ποι-

(1) Encyklopaedisches Handbuch der Paedagogik. Langensalza (Beyer et Soehne) 1899.

νῆς δύναται νὰ ἔλθῃ πλήρες φῶς μόνον διὰ θεωρίας ἀρκούντως βασίμου καὶ μεμορφωμένης.

Β'. Αἱ διάφοροι θεωρίαι διὰ τὰς ὑπὸ τοῦ κράτους ἐφαρμοζομένας ποινὰς καὶ ἡ ἀξία αὐτῶν διὰ τὴν παιδαγωγικήν. Ἀπόλυτος καὶ σχετικὴ ποινικὴ θεωρία. Ποιναὶ ἐκφοβισμοῦ, σωφρονισμοῦ, βελτιώσεως. Εἶναι φυσικὸν, ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐδόθη ἀφορμὴ πρὸς μόρφωσιν ἀκριβοῦς θεωρίας διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ κράτους, τῆς ὀργανωμένης κοινωνίας, ἀσκουμένης ποινικῆς ἐξουσίας. Ἐπειδὴ δὲ, πασιφανῶς ὑφίσταται ὁμοιότης τις μεταξὺ τῆς ὑπὸ τοῦ κράτους ἀσκουμένης ποινικῆς ἐξουσίας, καὶ τῶν ὑπὸ τῆς παιδαγωγίας χρησιμοποιουμένων ποινῶν, θὰ πράξῃ καλῶς ἐκεῖνος ὅστις θέλει νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ὀρθὴν ἄποψιν διὰ τὴν κρίσιν τοῦ μέρους τούτου τῆς παιδαγωγικῆς ἐνεργείας, νὰ συμβουλευθῇ τὴν θεωρίαν ἐκείνην.

Ἐκεῖ συναντῶσιν ἡμᾶς πρὸ παντὸς δύο θεωρίαι, ἡ ἀπόλυτος καὶ ἡ σχετικὴ περὶ ποινῆς θεωρία. Ἐκείνη ἀναχωρεῖ ἀπὸ τῆς προϋποθέσεως, ὅτι ἡ ποινὴ δέον ἐν ἑαυτῇ νὰ ἔχῃ τὸν σκοπόν της. Ὁ σκοπὸς οὗτος εἶναι ἡ ἀνταπόδοσις. Ἀνταπόδοσις ὡς ποινὴ, εἶναι ἐπιστροφὴ τῆς λύπης ἥνπερ ὁ κακοποιὸς ἐπέφερεν εἰς ἄλλους. Μετὰ τῆς ἀποδόσεως ταύτης, ἀντὶ τῆς ὁποίας ὑπό τινας περιστάσεις δύναται νὰ εἰσέλθῃ καὶ ἐκουσία τις ἀπόδοσις, ἐκπληροῦται ἡ ἐξιλέωσις τοῦ παραπτώματος. Ἡ ἐξιλέωσις αὕτη ἔχει ἀντικειμενικὴν καὶ ὑποκειμενικὴν ὄψιν. Ἡ πρώτη συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ τιμωρηθεὶς διὰ ταύτης συμφιλιοῦται πάλιν μὲ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς κοινωνίας καὶ ἰδίως μὲ τὰ τρωθέντα, διὰ τῆς διαγωγῆς του. Ἡ δευτέρα ἐν τούτῳ, ὅτι ὁ τιμωρηθεὶς ὑποστὰς τὴν ποινὴν, αἰσθάνεται ἐλάφρυνσιν τῆς συνειδήσεώς του. Τοῦτο συμβαίνει πράγματι τότε μόνον, ὅταν ἡ ποινὴ ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τοῦ τιμωρηθέντος ὡς ἐπαξία καὶ ἕνεκα τούτου ἐπιδοκιμάζεται. Ἡ ὑποκειμενικὴ αὕτη ἐξιλέωσις στηρίζεται ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ συναισθήματος, ὅπερ ἀπαιτεῖ ἀνταπόδοσιν τόσον διὰ τὴν ὑπ' ἄλλων, ὅσον ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου γενομένην ἀδικίαν, συναίσθημα, ὅπερ ὅμως προϋποθέτει ἠθικήν τινα μόρφωσιν. Ἡ ἐξήγησις τοῦ φυσικοῦ τούτου συναισθήματος εἶναι ἔργον τῆς ἠθικῆς ἥτις ἀνάγει τὰς ἠθικὰς ἀπαιτήσεις εἴς τινας γενικάς, ἰδεώδεις σχέσεις βουλήσεων, τὰς ἠθικὰς ἰδέας(1), ἐν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτῆς, τῆς ἀνταποδιδούσης δικαιοσύνης.

Ἡ σχετικὴ περὶ ποινῆς θεωρία θεωρεῖ τὴν ποινὴν μόνον ὡς μέσον, ὅπως ἐπιτευχθῇ διὰ τούτου ἕτερόν τι. Τὸ ἕτερον τοῦτο εἶναι τριπλοῦν: ἐκφοβισμός, σωφρονισμός, βελτίωσις.

1. Ὁ συγγραφεὺς ἐννοεῖ τὴν ἠθικὴν νοῦ Ἐρβάρτου, ἥτις στηρίζεται ἐπὶ τῆς διδασκαλίας ταύτης τῶν ἰδεῶν. Σ.

Μεταξὺ τῆς ἀπολύτου καὶ τῆς σχετικῆς περὶ ποινῆς θεωρίας δὲν ὑφίσταται ποσῶς ἀντίφασίς τις, ὥστε ἡ παραδοχὴ τῆς μιᾶς ν' ἀποκλείῃ τὴν τῆς ἄλλης. Ἡ μία εἶναι, πολλῷ μᾶλλον, ἀναγκαία συμπλήρωσις τῆς ἄλλης ἐν τῇ ἐννοίᾳ, ὅτι μόνον ἔχων τις πρὸ ὀφθαλμῶν ἀμφοτέρας τὰς ἀπόψεις ἀποκτᾷ σαφῆ ἰδέαν τῆς βάσεως καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ποινῆς. Κατὰ τὴν ἑκάστοτε παρουσιαζομένην περίπτωσιν, ἥτις καθιστᾷ ἀναγκαίαν τὴν χρῆσιν τῆς ποινῆς, γίνεται φανερόν, ἂν ἡ ἀπόλυτος ἢ ἡ σχετικὴ περὶ ποινῆς θεωρία καὶ ποῖος εἰδικώτερον ὁ ἐκ τῶν τριῶν σκοπῶν, τοὺς ὁποίους ἡ τελευταία προβάλλει, κυρίως ἢ καὶ ἀποκλειστικῶς ἔχει σημασίαν.

Κατὰ πόσον τὰ μέχρι τοῦδε διὰ τὰς περὶ ποινῆς θεωρίας λεχθέντα, συμβιβάζονται μὲ τὰς ποινὰς, τὰς ὁποίας ἐπιβάλλει ὁ ὑπὸ τοῦ κράτους ὡρισμένος ποινικὸς δικαστής, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συζητηθῇ ἐνταῦθα. Ἡμῖν πρόκειται μόνον περὶ τῆς ἀγωγῆς τῆς νεότητος, περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ παιδαγωγοῦ χρησιμοποιουμένων ποινῶν. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος παρακολουθεῖ τὰς ἀνωτέρω σκέψεις ἐν σχέσει πρὸς ἐκείνας, θὰ δυνηθῇ εὐκόλως νὰ κερδίσῃ τι καὶ διὰ τὴν κατανόησιν τῆς ὑπὸ τοῦ κράτους ἐφαρμογῆς τῶν ποινῶν ὡς π. χ. διὰ νὰ ἐννοήσῃ τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς κυρίως ποινῆς καὶ τῆς ἀστυνομικῆς.

Εἶναι συνέπεια τῆς οὐσίας τῆς ἀγωγῆς ὅτι εἰς τὰς ποινὰς αὐτῆς τὸ σπουδαιότερον πρόσωπον παίζει ἡ σχετικὴ περὶ ποινῆς θεωρία. Τῇ ἀληθείᾳ καὶ διὰ νὰ προετοιμάσθῃ ἀκόμη ὀρθὴν ἀντίληψιν ἐκείνου, ὅπερ θὰ διδάξῃ ἀργότερον εἰς τὸν μαθητὴν ἡ ἰδία αὐτοῦ πεῖρα, εὐκαιρίας δοθείσης δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ τὸ σημεῖον τῆς ἀνταποδόσεως· ἀλλ' ἐπειδὴ πάντα τὰ μέτρα αὐτῆς ἐπὶ τέλους ὑπηρετοῦσι τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν ἀνατρεφομένων, ἀποδίδουσιν ὀλιγωτέραν βαρύτητα εἰς τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ἔχει καθ' ἑαυτὴν ἡ ποινὴ, παρὰ εἰς ἐκεῖνο, δι' ὃ ποινὴ εἶναι μόνον μέσον.

Ἀληθῶς καὶ ὁ ἐκφοβισμός, ὁ σωφρονισμὸς καὶ ἡ βελτίωσις δὲν εἶναι σκοποί, οἵτινες καθ' ὁλοκληρίαν ἀποκλείουσιν ἀλλήλους. Ἀμφότεροι οἱ πρῶτοι ὀφείλουσιν ἐν τέλει νὰ συνεισφέρωσιν εἰς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζητεῖ ἡ τελευταία. Ἡ διαφορὰ εἶναι μόνον αὕτη, ὅτι αἱ ἐκφοβιστικαὶ καὶ σωφρονιστικαὶ ποιναὶ ζητοῦσι νὰ βοηθήσωσι τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἠθικῆς βελτιώσεως ἐμμέσως, ἐνῷ ἡ ἐνέργεια τῆς βελτιούσης ποινῆς δέον νὰ εἶναι ἄμεσος. Δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ δώσῃ τις σημασίαν τινα ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ταύτης, ἐὰν μὴ εἶχεν αὕτη ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ εἴδους τῶν ποινῶν καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν, καὶ δὴ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἡ ἐνέργεια αὐτῶν νὰ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ βαθμοῦ, καθ

ὃν ὁ παιδαγωγὸς ὑπολογίζει τὴν ἐπιρροὴν ἐκείνων. Τοῦτο δύναται νὰ καταστήσῃ σαφὲς μόνον ἀκριβεστέρα ἐξέτασις τῶν ρηθεισῶν τριῶν ποινῶν.

(Ἕπεται συνέχεια)

Σ.

Ο ΙΕΡΟΣ ΚΛΗΡΟΣ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΑΜΟΝ ΣΧΕΣΙΣ ΑΥΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΟΡΘΟΔΟΞΩ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς μεταβαίνοντες ἤδη εἰς τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξετάζοντες τὴν ἱστορίαν τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων παρατηροῦμεν ὅτι, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἡμέτερον ζήτημα, τὸ ἐλεύθερον πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Παύλου δὲν εἶχον λησμονηθῇ ἐν τῇ πράξει τῆς Ἐκκλησίας. Ἀντιθέτως ὅμως καὶ παρὰ τὰς ὑγιεῖς ταύτας ἀρχὰς τάσεις. Τάσεις ἀσκητικαί, σύμφυτοι ἄλλως τε τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει, ἀνεφάνησαν καὶ ἐντὸς τοῦ χριστιανικοῦ περιβόλου. Τὸ μὲν ἐκ μονομεροῦς ἑρμηνείας τῶν περὶ ἀγαμίας γνωστῶν τῆς Κ. Δ. χωρίων, τὸ δὲ ἐπὶ τῇ βάσει ἀρχαίων φιλοσοφικῶν συστημάτων καὶ θεοσοφικῶν ἀρχῶν ἐμορφώθη ὑπό τινων ἡ σφαλερὰ δοξασία ὅτι ὁ ἄγαμος βίος αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὑπερτερεῖ τοῦ ἐγγάμου, ὅστις ἐπὶ πλέον διεβλήθη ὡς ἔργον Σατανικὸν καὶ ἀκάθαρτον. Τὰς πεπλανημένας ταύτας τάσεις ἡ Ἐκκλησίας κατέκρινε καὶ ἤλεγξεν ἐν τῷ προσώπῳ τῶν διασημοτέρων αὐτῆς ἀντιπροσώπων.

Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τῶν ἐσφαλμένων τούτων περὶ γάμου θεωριῶν, οἱ τὴν ἀγαμίαν ἀσκοῦντες ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ «ἐλπίδι τοῦ μᾶλλον συνέσεσθαι τῷ Θεῷ», κατὰ τὴν φράσιν τοῦ ἀπολογητοῦ Ἀθηναγόρου ἦσαν οὐκ ὀλίγοι καὶ διὰ τιμῆς πολλῆς ἤγοντο[1]. Ἂν δὲ ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως ὡς ἀπέχοντες δηλ. τοῦ γάμου, οὐδόλως διέφερον τῶν αἱρετικῶν, θεωρητικῶς διϊσταντο τούτων, διότι οἱ μὲν αἱρετικοὶ ἀπεῖχον τοῦ γάμου «διὰ βδελυγμίαν» οἱ δὲ ὀρθόδοξοι «δι' ἄσκησιν». Ἀπὸ τοιαύτης περιωπῆς ἐξεταζόμενος ὁ γάμος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ κατ' ἀρχὴν ὡς κώλυμα ἱερωσύνης καὶ δὴ ὁ ἔγγαμος βίος ὡς μὴ συμβιβαζόμενος πρὸς τὰ καθήκοντα τοῦ κληρικοῦ. Οὕτω Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς (γεν. περὶ τὰ 150—160) ὑποστηρίζων τὴν περὶ γάμου θεωρίαν τῆς Ἐκκλησίας ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς αἱρετικὰς περὶ τοῦ ζητήματος τούτου δοξασίας τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ λέγει, ὅτι πᾶσα ἐκτὸς τοῦ νομίμου γάμου γαμικὴ σχέσις λογίζεται καὶ εἶναι κατακριτέα καὶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία «τὸν τῆς μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα »πάνυ ἀποδέχεται κἂν πρεσβύτερος ᾖ, κἂν διάκονος »κἂν λαϊκὸς, ἀνεπιλήπτως γάμῳ χρώμενος[2]». Παρατιθέμενος δὲ καὶ ἑρμηνεύων τὰς περὶ γάμου γραφικὰς μαρτυρίας προστίθησιν ὁ ἱερὸς συγγραφεὺς «τί πρὸς » ταύτας εἰπεῖν ἔχουσι τὰς νομοθεσίας οἱ τὴν σπο- » ρὰν καὶ τὴν γένεσιν μυσαττόμενοι; ἐπεὶ καὶ τὸν » ἐπίσκοπον τοῦ οἴκου καλῶς προϊστάμενον νομοθε- » τεῖ τῆς Ἐκκλησίας ἀφηγεῖσθαι· οἶκον δὲ κυριακὸν » μιᾶς γυναικός συνίστησι συζυγία[1]». Εἶναι εὐνόητον ὅτι, ἐὰν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κλήμεντος ἐθεωρεῖτο τὸ ὁ γάμος ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἱερωσύνην οὐδόλως θὰ προσήγετο ὁ ἔγγαμος βίος τῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἰσχυρὸν κατὰ τῶν βδελυσσομένων τὸν γάμον ἐπιχείρημα.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Ὠριγένης, ἐὰν τὸ ἐν Λατινικῇ μόνον μεταφράσει τοῦ Ρουφίνου σωζόμενον κείμενον εἶναι ἀξιόπιστον, συσχετίζων τὴν πρὸς τοὺς ἐγγάμους ὑπὸ τοῦ Παύλου γενομένην παραίνεσιν (Α΄ Κορ. ζ΄ 5) πρός τινα χωρία τῆς Π. Διαθήκης, γνωματεύει ὅτι ἂν οἱ κοινωνοῦντες τῆς θείας εὐχαριστίας ἀπέχουσι τῶν γαμιτῶν αὐτῶν, οἱ προσφέροντες τὴν θυσίαν ταύτην ὀφείλουσι νὰ ἀφιερῶσιν ἑαυτοὺς ὅλως εἰς συνεχῆ καὶ ἀδιάκοπον ἁγνότητα[3]. Λίαν ἀμφίβολον ἂν δὲν θεωρεῖται ἁγνότης (castitas) ἡ τῶν συζύγων ἔννομος γαμικὴ σχέσις ὑπὸ τοῦ Ὠριγένους ὅστις, ἐν ἑρμηνευτικῷ αὐτοῦ ἀποσπάσματι εἰς τὴν Α΄ Κορ., νεωστὶ ἐκδοθέντι ὑπὸ τοῦ κ. Jenkins λέγει. «Ἐπεί τι- » νες οἴονται τὸν ἄγαμον πλέον τι ἔχειν κατὰ τοῦτο » τοῦ γεγαμηκότος, τὸν δὲ γεγαμηκότα ἧττόν τι ἔχειν » παρ' αὐτὸ τὸ γεγαμηκέναι τοῦ ἀγάμου, θέλομεν, » φήσι, διδάξαι ὅτι τῷ ἰδίῳ λόγῳ ἡ ἀγαμία ἀδιάφο- » ρόν ἐστιν, καὶ τῷ ἰδίῳ λόγῳ ὁ γάμος ἀδιάφορόν » ἐστιν, δύναται γὰρ καὶ ὁ ἄγαμος ὢν καὶ ἀληθῶς » καθαρεύων ἀπὸ πάσης μίξεως, ἄλλως δὲ κακῶς » βιοὺς. μὴ ὠφελεῖσθαι ἀπὸ τῆς ἀγαμίας, δύναται δέ » τις ἐν γάμῳ ὢν καὶ τὰ τοῦ γάμου πράττων τάξει δὲ » καὶ καιρῷ αὐτὰ ποιῶν, τὴν ἄλλην πολιτείαν σώζων, » μὴ ἐλάττων εἶναι τοῦ ἀγάμου[4]». Ἀλλαχοῦ ὁ αὐτὸς διδάσκαλος ἑρμηνεύων τὸ γνωστὸν τοῦ Παύλου χωρίον «δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον εἶναι μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα» καὶ ἐπιζητῶν τὸν λόγον δι' ὃν ὁ Ἀπόστολος προτιμᾷ τὸν μονόγαμον τοῦ διγάμου λέγει «τὶς οὖν »οὐκ ἂν εὐλόγως ἐπαπορῇ τί δήποτε, ζητουμένου τοῦ »ἄρχοντος τῆς Ἐκκλησίας,τὸν μὲν τοιόνδε δίγαμον οὐ »καθίσταμεν διὰ τὰς τοῦ γάμου λέξεις· τὸν δὲ μονό- »γαμον, καὶ ἐν τύχοι μέχρι γήρως συμβιῶσαι τῇ γυ- »ναικὶ,κρατοῦμεν ἄρχοντα,ἔσθ' ὅτε μηδὲ γυμνασάμε- »νον εἰς ἁγνείαν καὶ σωφροσύνην[1]». ἐξ οὗ δείκνυται

(1) Ἰγνατ. Ἐπιστολ. πρὸς Πολυκ. § 5. Ἰουστῖν. Ἀπολ. I κεφ. 15 καὶ 29 Ἀθηναγ. Πρεσβ. § 33.—Μινουκ· κεφ· 31 Θεοφιλ. Ἀντιοχ. πρὸς Αὐτολυκ. III, 16. Ὠριγεν. κατὰ Κέλσου V, 49· κ.τ.λ·

(2) Στρωμ. III, 12.

(1) Στρωμ. III. 18· — (2) Certum est quia impetidur sacrificium indesinens iis qui conjugalibus necessitaditus ser viunt. Unde videtur mihi quod illius est solius offerre sacrificium indesinens, qui indesinenti et perpetuae se devoverit castitati (Num Homil. 23 § 3)

(3) «The journal of Theol. Studies» Ἰουλ. 1908 σελ. 507.

(4) Ὑπομν. εἰς Ματθ. Minge 13 σ. 1241.

ὅτι παραδείγματα ἐγγάμων κληρικῶν καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν εἰς τοὺς ἀνωτέρους τῆς Ἐκκλησίας βαθμοὺς προηγμένων δὲν ἦσαν σπάνια ἐν τῇ πράξει τῆς Ἐκκλησίας. Πρὸς δὲ ἡ ἱστορία τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων τῆς Ἐκκλησίας διέσωσεν ἡμῖν ἱκανὰ ὀνόματα ἐγγάμων κληρικῶν[1].

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ μεμονωμένη μνεία γυναικὸς ἢ τέκνου πρεσβυτέρου τινὸς δὲν δύναται νὰ προσαχθῇ ὡς μαρτυρία πρὸς ἀκαταγώνιστον ἀπόδειξιν ὅτι τὸ μνημονευόμενον τέκνον δέν ἐγεννήθη πρὸ τῆς εἰς τὸν κλῆρον εἰσόδου τοῦ πατρὸς καὶ ὅτι αἱ γαμικαὶ σχέσεις ἐξηκολούθουν ὑφιστάμεναι καὶ μετὰ τὴν χειροτονίαν, τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ, ἕνεκα τῆς εἰς τὴν ἀγαμίαν ἀποδιδομένης ἐξόχου τιμῆς, ἔστιν ὅτε ὁ ἐκ συμφώνου χωρισμὸς τῶν ἐγγάμων κληρικῶν ἢ καὶ ἡ κατάπαυσις τῶν συζυγικῶν αὐτῶν σχέσεων «ἵνα, κατὰ τὸ Ἀποστολικὸν, καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας,ὡς μὴ ἔχοντες ὦσι» δὲν ἦτο ἀπίθανος. Ἐν τούτοις ἐπίσης εἶναι βέβαιον, ὅτι τὸ παράδειγμα τοῦ ἐν Καρθαγένῃ πρεσβυτέρου Νοβάτου, οὗτινος ἡ σύζυγος, συνεπείᾳ βαναύσου διαγωγῆς αὐτοῦ τοῦ Νοβάτου, ὑπέστη ἔκτρωσιν[2], καὶ δι' ὅπερ ἠλέγχθη ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Κυπριανοῦ, δείκνυσιν. ὅτι οὐδεὶς γραπτὸς ἢ ἄγραφος νόμος ἀπηγόρευεν εἰς τοὺς ἐγγάμους κληρικοὺς τὸ συζῆν μετὰ τῶν οἰκείων γαμετῶν, τὰς ὁποίας πρὸ τῆς χειροτονίας ἠγάγοντο διότι, ὡς ὀρθῶς ὁ Bingham παρατηρεῖ «ὁ Κυπριανὸς δὲν ἐλέγχει τὸν Νοβάτον, ὡς συζῶντα μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ ἢ καὶ τεκνοποιοῦντα μετὰ τὴν χειροτονίαν, ἀλλ' ὡς ὑπαίτιον τοῦ φόνου τῶν τέκνων, ἅτινα ἐγέννησε[3].

Φαίνεται ὅμως ὅτι κληρικοί τινες ἔγγαμοι ἐξ εἰλικρινοῦς ἢ καὶ ἐξ ἐπιπλάστου εὐλαβείας ζηλώσαντες τὴν ἐκ τῆς ἀγαμίας καρπουμένην ἐκτίμησιν τῶν συναδέλφων αὐτῶν, προέβησαν εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκείνου ὅπτρ οὗτοι ἐθεώρουν ὡς ἀπάδον πρὸς τὴν ἱερότητα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ αὐτῶν ὑπουργήματος, καὶ ἀπέβαλον οὕτω τὰς ἑαυτῶν συζύγους. Τοιαύτη ὅμως αὐθαίρετος τῶν δεσμῶν τοῦ γάμου διάσπασις, συνήθης παρὰ τοῖς ἐθνικοῖς, ἀντέκειτο προδήλως εἰς τὴν περὶ τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου χριστιανικὴν διδασκαλίαν καὶ οὐδαμῶς ἠδύνατο νὰ τύχῃ τῆς ἐπιδακιμασίας τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν. Αἱ ὑγιεῖς τῆς Ἐκκλησίας ἀρχαὶ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου διαφαίνονται ἔν Ἀποστολικῷ κανόνι ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ ἱερότης τοῦ γάμου ὑποστηρίζεται καὶ αἱ ψευδεῖς ἀσκητικαὶ τάσεις αὐστηρῶς κατακρίνονται. Ὁ κανὼν ἔχει οὕτω: «Ἐπίσκοπος ἢ Πρεσβύτερος ἢ Διάκονος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα μὴ ἐκβαλλέτω προφάσει εὐλαβείας, ἐὰν δέ ἐκβάλῃ, ἀφοριζέσθω· ἐπιμένων δὲ καθαιρείσθω[1]».

Αὗται εἰσιν αἱ περὶ τῆς σχέσεως τοῦ ἱεροῦ κλήρου πρὸς τὸν γάμον μαρτυρίαι, τὰς ὁποίας παρέχει ἡμῖν ἡ περίοδος τῶν τριῶν πρώτων τῆς Ἐκκλησίας αἰώνων καὶ ἐκ τῶν ὁποίων συνάγεται πρὸ παντὸς, ὅτι οὐδεμία ἱστορικὴ αὐθεντία ἀπαντᾷ ἀποδεικνύουσα, ὅτι ὁ γάμος ἐλογίζετο ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἱερωσύνην.

(Ἕπεται συνέχεια).

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΝΗΤΗΣ
Ἀρχειοφύλαξ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

(1) Βλέπε ταῦτα παρὰ Bingham Christian Antiqu. IV. 5· § 9·
(2) Κυπριανοῦ ἐπιστ· 52 Minge 3 σελ. 752·
(3) Αὐτοθ. IV § 6.

(1) Καν. 5· βλπ. ἐπίσης Καν Ἀποστ· 51.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΚΑΒΑΛΛΑΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Καλεῖται ὁ Γεώργιος Γκαγκλαμάνης, καπνεργάτης, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, ἐκ κάτω Τζουμαγιᾶς τῆς ἐπαρχίας Μελενίκου καταγόμενος, πρώην κάτοικος Καβάλλας, νῦν δ' εἰς Βουλγαρίαν ἀποδημήσας καὶ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως ἐμφανισθῇ αὐτοπροσώπως, ἢ διὰ πληρεξουσίου,τὴν πρώτην δικάσιμον ἡμέραν τετάρτην καὶ ὥραν 8ην τουρκιστὶ, μετὰ παρέλευσιν δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς παρούσης,ἐνώπιον τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Καβάλλας ἑδρεύοντος πνευματικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγουτου Γραμματικῆς τὸ γένος Νικολάου Κολορίνα, κατοίκου Καβάλλας, ἐπὶ διαλύσει τοῦ γάμου των λόγῳ ἐγκαταλείψεως. Ἐὰν δὲν ἐμφανισθῇ, θέλει δικασθῇ ἐρήμην.

Ἐν Καβάλλᾳ τῇ 5 δεκεμβρίου 1909.

Ὁ πρόεδρος 1
Ὁ τοῦ ἁγίου Ξάνθης ἐπίτροπος — Ὁ ἀρχιγραμματεὺς
† Ὁ Πέτρας **Αἰμιλιανὸς** — **Ι. Α. Αναστασιάδης**

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Τρύφων Μ. Μαρκοβίτσης, ὑπάλληλος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς,ὁρμώμενος ἐκ Ναούσης τῆς ἐπαρχίας Βερροίας καὶ Ναούσης νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην τετάρτην καὶ ὥραν 8ην τῆς ἡμέρας τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν μιᾶς καὶ ἑξήκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως,ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν Ναούσῃ ἑδρεύοντος βου τμήματος τοῦ Μ. Ἐκκλησ. δικαστηρίου τῆς Ι. Μητροπόλεως Βερροίας καὶ Ναούσης αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τοῦ Εὐριπίδου Γρηγ Τσιώμη, κατοίκου Ναούσης,ἐπὶ ἀποδόσει ὑπεσχημένης καὶ συμπεφωνημένης προικός. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Νεολόγου» καὶ «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ «Νέας Ἀληθείας».

Ἐν Ναούσῃ τῇ 23 νοεμβρίου 1909

Ὁ πρόεδρος 1
Ἀρχιδιάκονος **Πολύκαρπος** — Ὁ χρέη γραμματέως ἐκπληρῶν **Νικ. Ἀγ. Βέρδος.**

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ Λ'
ΑΡΙΘ.–51

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 23 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιτραμμ. τῆς Ἱ Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον κ. Μ. Βασιλείου Β γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου. Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς — Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικὰ — Περὶ μαθητικῶν ποινῶν. — Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Κυπρίου — Συμβολαὶ εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐπισκόπων Μετρῶν καὶ Ἀθύρων — Μέριμνα περὶ λειτουργικῶν βιβλίων — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

ΕΠΙ ΤΑΙΣ ΕΟΡΤΑΙΣ

Προσηγγίσαμεν καὶ πάλιν εἰς τὴν θείαν ἑορτὴν τῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τῷ ὁρατῷ ἐπιφανείας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ Θεοῦ, καὶ μετὰ διήμερον τὰ πλήθη τῶν ὀρθοδόξων θέλουσιν ὑμνολογεῖ μετὰ πίστεως ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τὸν τὴν φθαρτὴν ἡμῶν φύσιν περιβληθέντα Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Τῆς ἄκρας συγκαταβάσεως, τὴν ὁποίαν ἔδειξεν εἰς τὰ λογικὰ δημιουργήματα Αὐτῆς ἡ θεότης, ὑμνηταὶ θεσπέσιοι καὶ συγγραφεῖς ἐγκωμίων εὐσεβεῖς, πατέρες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τῶν πρώτων αἰώνων τῆς χριστιανικῆς ἱστορίας ἀνεδείχθησαν ἄπειροι, διδάσκοντες εἰς τοὺς πιστοὺς τὸ τῆς ἀνθρωπίνης ἀπολυτρώσεως μυστήριον. Εὐλογοῦσι πάντες, καὶ οἱ διδάσκοντες καὶ οἱ ἀκούοντες, καὶ οἱ μαθόντες καὶ οἱ διδασκόμενοι, τὴν θείαν εὐδοκίαν, καὶ πανηγυρίζουσι τὴν μεγάλην ἑορτὴν τῆς μεθαύριον. Διότι πρώτη τῶν ἑορτῶν αὕτη· ἀναμιμνήσκουσα τοῖς πιστοῖς ὅπερ οὔτε ἀπ[illegible]νων ἐγένετο, οὔτε εἰς αἰῶνας θέλει ἐπαναληφθῇ· διότι νεκρῶν μὲν ἀναστάσεις εἶδον οἱ πρὸ Χριστοῦ αἰῶνες, ἐκ παρθένου δὲ γέννησιν οὔτε μέχρι τῆς ἐνσαρκώσεως εἶδον, οὔτε μετὰ τὴν ἐνσάρκωσιν τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος θέλουσιν ἰδεῖ.

Ὑμνοῦμεν τὸ μέγα γεγονός, τὸ ὑπερφυές, τὸ καὶ ἀγγέλοις ἀκατάληπτον, τῆς μετ' ἀνθρώπων ἀναστροφῆς τοῦ καθημένου ἐν οὐρανοῖς, τοῦ θεώσαντος τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν, τοῦ καταργήσαντος τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν πλάνην, τὴν «ἄσεμνα βακχεύουσαν, τὴν ἀγριωπὸν, τὴν γαυρουμένην ἀκρατῶς», ὡς ψάλλει ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός. Ὑμνοῦμεν τὴν πλήρωσιν τῆς πρὸς τὸ λογικὸν Αὐτοῦ δημιούργημα, ὑπὲρ νοῦν καὶ λόγον, ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, περιβληθέντος τὴν μορφὴν ἡμῶν, ὁμοίου γενομένου κατὰ πάντα πρὸς ἡμᾶς, ἐκτὸς ἁμαρτίας. Ὑμνοῦμεν τὸν «ἀπὸ Θεοῦ» γεννηθέντα ἡμῖν κατὰ τὸν οὐρανοβάμονα Παῦλον, «ἁγιασμὸν καὶ δικαιοσύνην καὶ σοφίαν», δι' οὗ τέκνα τοῦ Θεοῦ, κατὰ τοὺς ἱεροὺς ἐξηγητὰς, ἐγενόμεθα, σωθέντες διὰ τῆς εἰς Αὐτὸν πίστεως καὶ πρὸς τὴν ἠθικὴν ἡμῶν τελειότητα σπεύδοντες. Ὑμνοῦμεν, δεύτεροι καὶ τρίτοι, μετὰ τοὺς ἀγγέλους τοὺς ἀπὸ τῶν οὐρανῶν δοξολογήσαντας, ἐν τῇ νυκτὶ τῆς Γεννήσεως, τὴν ἐπὶ γῆς εἰρήνην, τὴν ἐπιφοιτήσασαν ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίαν, τὸ προηγούμενον δῆλα δὴ θέλημα τοῦ Θεοῦ,

τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Λόγου. Ὑμνοῦμεν τὸν ἄγγελον τῆς μεγάλης τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς βουλῆς, τὸν εἰρήνην παρεχόμενον ἡμῖν, δι' οὗ εἰρηνεύσαμεν μετὰ τοῦ Θεοῦ, μετὰ τῶν οὐρανίων δυνάμεων, μετὰ τῶν ὁμοίων ἡμῖν ἀνθρώπων, μεθ' ἡμῶν αὐτῶν.

Γενεαὶ γενεῶν οὕτως ὕμνησαν τὸ μέγα γεγονὸς τῆς τοῦ Δημιουργοῦ συγκαταβάσεως, κενώσαντος ἑαυτὸν, δούλου μορφὴν, ἤτοι κτήσματος μορφὴν λαβόντος, πρὸς τὸ Θεοῦ τέκνα ἀναδεῖξαι, τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύοντας. Ἐκκατομμύρια πιστῶν ὑμνοῦντα ἐπίστευον εἰς τὸν ἐκ τῆς πλάνης τῆς εἰδωλολατρείας ἢ τῆς ἀτελοῦς εἰς Θεὸν πίστεως ἡμᾶς σώσαντα, ἐκ νυκτὸς ἀσεβείας ὁδηγήσαντα πρὸς τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας. Ἄπειρα πλήθη πιστῶν εἰς τὴν Ἐκείνου θεότητα πιστεύοντα, πρὸς τὴν διδασκαλίαν Ἐκείνου ρυθμίζοντα καὶ ποθοῦντα νὰ ρυθμίζωσι τὴν ζωὴν αὐτῶν, πρὸς βίον ἀμείνονα τὰ βήματα αὐτῶν κατευθύνον, ἀπολύτρωσιν ἀπὸ δεινῶν ἐπιγείων ἀπεκδεχόμενα, ἀπαλλαγὴν ἀπὸ κινδύνων εὐχόμενα καὶ ζητοῦντα σωτηρίαν ἐλπίζοντα τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς αὐτῶν ὑποστάσεως ἀπ' Ἐκείνου, οὗ ἐν χειρὶ κεῖνται αἱ τύχαι τῶν, εὐσεβῶν ἐθνῶν. Ἑκατομμύρια πιστῶν, ὀρθῶς περὶ θεότητον δοξάζοντα, τὸν ἐκ τῆς δουλείας τοῦ διαβόλου λυτρωσάμενον ἡμᾶς ὑμνοῦντα, Αὐτὸν ἐπίστευον, Αὐτὸν πιστεύουσ διέποντα τὰς τύχας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἀνθρωπότητος συμπάσης. Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως ἐζήτουν ἀπ' Αὐτοῦ δεινῶν ἀπαλλαγὴν, λυτρωτὴν αὐτὸν κηρύττοντα καὶ Σωτῆρα, λυτρούμενον ἐκ κακῶν τοὺς πιστοὺς καὶ ἀπὸ εἴκοσιν αἰώνων γενεαὶ γενεῶν εὐσεβεῖς καὶ μέχρι σήμερον τὴν αὐτὴν εἰς Αὐτὸν πίστιν τρέφουσι. Γινώσκουσιν ἀπὸ πολλῶν παθημάτων καὶ γεγονότων, ἅτε καὶ εὐσεβεῖς, ἐμβλέποντες εἰς ἀρχαίας γενεὰς, τὸ τοῦ προφήτου, καὶ διδαχθέντες, ὡς εἶπεν ὁ θεῖος ἀπόστολος (Ἐφεσ. α', 19- «τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως Αὐτοῦ), εἰς ἡμᾶς, τοὺς πιστεύοντας, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος Αὐτοῦ, ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς, καὶ ἐξουσίας, καὶ δυνάμεως, καὶ κυριότητος».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος.— Ἐχορηγήθη συνοδικῶς ἄδεια τῷ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτῃ 40 Ἐκκλησιῶν κ. Ἀνθίμῳ νὰ μεταβῇ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγεννῶν καὶ Θεοφανείων εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ.

Κανονικαὶ ψῆφοι.—Τῇ πέμπτῃ, 17 μεσοῦντος, ψήφων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ πρὸς ἀνάδειξιν μητροπολίτου Σβορνικίου, ἀντὶ τοῦ πρὸς Κύριον μεταστάντος Γρηγορίου, ἐκ τῶν τεθέντων ὑποψηφίων πανοσιολ. ἀρχιμ. κκ. Ἱλαρίωνος Ράδονιτς Ἀμβροσίου Πλειανθίδου καὶ Μελετίου Χρηστίδου προεκρίθη ὁ πρῶτος.

Εὐλογία Ρωσσικῆς Ἐκθέσεως.—Τῇ κυριακῇ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ἱκανοποιῶν πόθον ὅσιον ὑποβληθέντα αὐτῷ ὑπὸ τῶν ἀξιοτίμων διευθυντῶν τῆς ἐντὸς τοῦ ἀτμοπλοίου «Αὐτοκράτορος Νικολάου Β'» καταρτισθείσης θαυμασίας ἐκθέσεως προϊόντων τῆς ἐν Ρωσσίᾳ τέχνης καὶ βιομηχανίας, ἐπεσκέψατο τὴν πλωτὴν ταύτην ἔκθεσιν καὶ πυλόγησεν αὐτήν. Τῷ παναγιωτάτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ συνώδευον οἱ πανοσλ. Μ. πρωτοσύγκελλος, ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου, Μ. ἀρχιδιάκονος, καὶ οἱ ἱερολ. ὑπογραμματεὺς καὶ κωδηκογράφος, καὶ ὁ ἀρχειοφύλαξ διερμηνέως δὲ χρέη ἐξεπλήρου ὁ διευθυντὴς τοῦ Α' πατριαρχ. γραφείου κ. Χρ. Παπαϊωάννου. Πρὸ τῆς ἐκ τοῦ ἀτμοπλοίου ἀπελεύσεως ἡ Α.Θ.Π. προσεφώνησε δεόντως τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τὸ πλήρωμα τῆς πλωτῆς ἐκθέσεως, ὑπέμνησε τοὺς συνδέοντας τὴν Μ Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς ρώσσους στενοὺς θρησκευτικοὺς δεσμοὺς καὶ πυλόγησε τὸ λαμπρὸν ἔργον τῶν ὑποστηριξάντων τὴν ἔκθεσιν.

Ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου τὴν ἀπὸ πέρυσιν ἀγγελθεῖσαν ἐκ πέντε λιρῶν Τουρκίας συνδρομὴν ἀπέστειλε καὶ ἐφέτος ὁ ἐν Πέτρᾳ τῆς Μιτυλήνης ἀξιότιμος κ. Παντελῆς Ἐλευθεριάδης.—Εὐχαρίστως εἴδομεν ἐν ταῖς ἐφημερίσι τῆς Ἀμερικῆς ὅτι ὁ ἐν Νέᾳ Υόρκῃ Λεσβιακὸς Σύνδεσμος ἔκκλησιν ποιεῖται πρὸ τοὺς συνιστάντας αὐτὸν ἑταίρους ἵνα καὶ πάλιν ἀποστείλωσιν εἰς ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπείαν τὰς ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου συνδρομάς, αἵτινες θέλουσιν ἐπαναλαμβάνεσθαι κατ' ἔτος, ἀφοῦ καὶ αἱ ἀνάγκαι τοῦ κοινοῦ Ταμείου καὶ θεραπείας δέονται καὶ παρὰ πᾶν ἔτος αὐξάνονται.

Ἐπισκέψεις ἐπίσημοι.— Τῇ δευτέρᾳ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ὁ παρὰ τῇ Υ. Πύλῃ νέος ἐπιτετραμμένος τοῦ Μαυροβουνίου κ. Πόποβικ. ἀποδοθεισῶν αὐτῷ τῶν ἀνηκουσῶν τιμῶν. Ἡ ἐπίσκεψις ἀπεδόθη σήμερον ὑπὸ τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου.

Ἱερατικὴ σχολὴ Βεροίας — Ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἵνα τῇ κατὰ Βέρροιαν ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Τιμίου Προδρόμου λειτουργούσῃ Ἱερατικῇ Σχολῇ χορηγῶσιν αἱ ἱεραὶ σταυροπηγιακαὶ μοναὶ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ, Κανάλων καὶ Πέτρας ἀνὰ χίλια γρόσια κατ' ἔτος, συντελοῦσαι τοιουτοτρόπως δι' εὐτελοῦς ἑκάστη χρηματικοῦ ποσοῦ εἰς ὑλικὴν αὐτῆς ὑποστήριξιν. Τὴν τοιαύτην ὑλικὴν ἀρωγὴν εὐχόμεθα καὶ ἕτερά τινα τῶν παρ' ἡμῖν ἱερῶν σεμνείων νὰ θεωρήσωσι καθῆκον, ἐὰν κοινὸς πόθος ὁμολογῆται ἡ προπαρασκευὴ κλήρου ἐνοριακοῦ εὐπαιδεύτου.

Ἐπιτροπεία ἐλεῶν.—Ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, κατὰ τὴν τελευταίαν διοικητικὴν αὐτοῦ συνεδρίαν,

ὠνομάσθησαν μέλη τῆς ἐπὶ τῶν ἐλεῶν ἐπιτροπείας ὁ ἐκ τῶν κληρικῶν μελῶν αὐτοῦ σεβασμ. μητροπολίτης Σωζοαγαθοπόλεως κ. Δωρόθεος καὶ ὁ ἐκ τῶν λαϊκῶν ἀξιότιμος κ. Χαρ. Κιοσέογλους. Τὸ κατὰ τὰς ἑορτὰς ταύτας διανεμηθησόμενον ποσὸν ἀνέρχεται εἰς εἴκοσι σχεδὸν χιλιάδας γροσίων.

Γλάδστωνος ἑκατονταετηρίς.—Ὁ παρ' ἡμῖν Ἑλλην. Φιλολογ. Σύλλογος ἑώρτασε δημοτελέστατα κατὰ τὴν παρελθοῦσαν κυριακὴν τὴν ἑκατονταετηρίδα τῆς γεννήσεως τοῦ μεγάλου πολιτευτοῦ τῆς Μ. Βρεττανίας Οὐίλλιαμ Γλάδστωνος, συμπληρωθεῖσαν κυρίως τῇ 16 δεκεμβρίου. Τὴν Α.Θ Π. κατὰ τὴν πανηγυρικὴν ταύτην συνεδρίαν ἐξεπροσώπουν ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος καὶ ὁ ἱερολογ. ἀρχειοφύλαξ, παρῆσαν δὲ καὶ οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Δράμας, Ξάνθης, Ἐλασσῶνος, Προικοννήσου καὶ 40 Ἐκκλησιῶν, ὁ ἔξοχ. πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος, ὁ Α' γραμματεὺς τῆς Ἀγγλικῆς πρεσβείας μετὰ τοῦ γεν. προξένου τῆς Μ. Βρεττανίας, ὁ γεν. πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, τινὲς ἐκ τῶν ἐντίμων συμβούλων τοῦ ἔθνους καὶ τῶν ἑλλήνων βουλευτῶν. Μετὰ τὸν πρόλογον τοῦ προέδρου τοῦ Συλλόγου, ὡμίλησαν ἀγγλιστὶ μὲν ὁ πολυμαθέστατος δικηγόρος κ. Πήαρς, ἑλληνιστὶ δὲ ὁ φερέπονος δημοσιογράφος κ. Κ. Σπανούδης, προηγηθείσης πασῶν τῶν ὁμιλιῶν τούτων τῆς ἀναγνώσεως σεπτοῦ πατριαρχικοῦ πιττακίου, δι' οὗ ἡ Α. Θ. Π. ἐδήλου ὅτι συμμετέχει νοερῶς ἑορτῆς, ἐπὶ τῇ μνήμῃ συγκροτηθείσης τοῦ ἀλησμονήτου τῶν ἀδικουμένων ἐθνικοτήτων ὑπερασπιστοῦ.

Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας

Κανονικαὶ ψῆφοι.—Τῇ 20 παρελθόντος νοεμβρίου, συνοδικῶς ἐγκριθείσης τῆς ἐκλογῆς μητροπολίτου Μέμφιδος, ἐγένοντο αἱ ἐπ' αὐτῇ κανονικαὶ ψῆφοι τῇ ἐπιούσῃ, 21 τοῦ μηνὸς τούτου, ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Σάβα (ἐν Ἀλεξανδρείᾳ), ἀναδειχθέντος τοιούτου τοῦ τέως μητροπολίτου Χαλεπίου κ. Νεκταρίου. Ὁ πανιερ μητροπολίτης Μέμφιδος συνεπλήρωσε πρὸ εἴκοσιν ἐνὸς ἐτῶν ἐν τῇ θεολογικῇ σχολῇ τοῦ Σταυροῦ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ, καὶ τῷ 1892, κατὰ μάϊον, ἐχειροτονήθη μητροπολίτης Χαλεπίου.

Ἡ μονὴ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἡ ἐν Καΐρῳ, ἧς ὁ ναός, ἀνοικοδομηθείς, ἐγκαινίσθη πρὸ μηνὸς ἑνὸς καὶ ἡμίσεως, ἀνιδρύθη ἐπὶ τῶν ἐρειπίων ναοῦ παλαιοτέρου μικρῷ μετὰ τὸ ἔτος 1349, κατά τινα σύντομον ἱστορικὴν ὑπόμνησιν, ἐκδεδομένην ἐν τῷ φύλλῳ τοῦ «Πανταίνου» τῆς 26 νοεμβρίου.

Κήρυγμα.—Προνοίᾳ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Φωτίου ὡρίσθησαν ὅπως κηρύττωσιν ἐν τοῖς ἐν Ἀλεξανδείᾳ καὶ Καΐρῳ καὶ Μανσούρᾳ καὶ Τάντᾳ καὶ ἀλλαχοῦ ναοῖς οἱ κεκτημένοι τὴν ἄδειαν τοῦ κηρύττειν πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι. Ἐπίσης κηρύττουσι τακτικῶς ὅ τε μακαριώτατος πατριάρχης καὶ οἱ πανιερώτατοι μητροπολῖται τοῦ πατριαρχικοῦ τούτου θρόνου Μέμφιδος, Ἀξώμης καὶ Λεοντοπόλεως.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων

Σταυρὸς τοῦ παναγίου Τάφου.— Ἀπενεμήθη ὁ Σταυρὸς τῶν ἱπποτῶν τοῦ Παναγίου Τάφου ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Πισιδείας κ. Κωνσταντίνῳ, τῇ κυρίᾳ Μαριάνθῃ Γ. Μελαχροινοῦ ἐφέντῃ, τέως προέδρου τῆς ἐν Χάλκῃ γυναικείας Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος, καὶ τῷ ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ πατριαρχικοῦ γραφείου τῆς τουρκικῆς ἀλληλογραφίας κ. Θεοδώρῳ Φαρμακοπούλῳ.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Θεάρεστος πρᾶξις.— Ἀνταπόκρισις ἐκ Κορίνθου πρὸς τὴν ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα «Σκρίπ» ἀγγέλλει ὅτι ὁ παν. ἀρχιεπίσκοπος Κορινθίας κ. Βαρθολομαῖος Γεωργιάδης ἀφιέρωσε τὴν λαμπρὰν ἐν Ἀθήναις οἰκίαν αὐτοῦ, τρισχιλίων δραχμῶν ἐτήσιον ἀποφέρουσαν εἰσόδημα, τῷ τε ἐν Κορίνθῳ καθεδρικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου, κατὰ μείζονα μοῖραν, καὶ τῷ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ Ἀκράταιναῷ. Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον κορινθίων, εὐγνωμονοῦν ἐπὶ τῇ θεαρέστῳ δωρεᾷ, μετωνόμασε μίαν τῶν κεντρικωτέρων ὁδῶν τῆς πόλεως Κορίνθου «ὁδὸν Βαρθολομαίου Γεωργιάδου».

Ἐκκλησία Σερβίας

Στατιστικὴ ἐκκλησιαστική, εἰς τὴν Σερβίαν ἀναφερομένη, ἐξεδόθη ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τοῦ «Ἱεροῦ Συνδέσμου» ὑπὸ τοῦ σέρβου πρεσβυτέρου πανοσιολ. κ. Γαβριὴλ Δόζιτς, ἐν Ἀθήναις τὰς θεολογικὰς αὐτοῦ σπουδὰς συμπληρώσαντος· καὶ κατὰ τὴν στατιστικὴν ταύτην, ἐκτὸς τοῦ μητροπολίτου Βελιγραδίου, τοὺς ἐν Σερβίᾳ πιστοὺς ποιμαίνουσιν ἐπίσκοποι τέσσαρες· ὁ Νίσσης, ὁ Ζίτσης, ὁ Τιμὸκ καὶ ὁ Σάμπατς. Ἐτήσιος μισθὸς τοῦ ἀρχιεπισκόπου Βελιγραδίου καὶ μητροπολίτου Σερβίας ὥρισται 15000 φράγκων, τῶν δὲ ἐπισκόπων ἀνὰ 10000.—Αἱ ἐνορίαι δέον νὰ περιλαμβάνωσιν οἰκογενείας οὐχὶ περισσοτέρας τῶν τετρακοσίων, οὔτε τῶν τριακοσίων ὀλιγωτέρας. Ὁ κατ' ἔτος ὑπὲρ τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου καταβαλλόμενος ὑφ' ἑκάστου τῶν ὀρθοδόξων φόρος ἀνέρχεται εἰς δύο φράγκα. Ἐν γένει ἔκ τε τούτου καὶ τῶν τυχηρῶν λεγομένων ἀπολαυῶν ἕκαστος ἐφημέριος εἰσπράττει σχεδὸν 194 φράγκα κατὰ μῆνα. Ὁ ἐνοριακὸς κλῆρος παρίσταται ἀρκετὰ μεμορφωμένος. Ἡ διατριβὴ ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1907 ὁ τῶν ἐφημερίων ἀριθμὸς ἀνήρχετο εἰς 975. —Οἱ διάκονοι, χρησιμεύοντες εἰς τὴν ἐν ναοῖς ὑπηρεσίαν, εἰς τὰ πνευματικὰ δικαστήρια, εἰς τὰ γραφεῖα τῶν ἐπισκοπῶν ἢ εἰς διδασκαλίαν εἴς τισι σχολείοις, ἀπολαμβάνουσι κατ' ἔτος μέχρι δισχιλίων φράγκων ἕκαστος. — Οἱ κληρικοὶ ἐν Σερβίᾳ κέκτηνται τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγωνται βουλευταί.

ΕΛΛΗΝ. ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΕΝ ΑΥΣΤΡΙΑ.—Προϊστάμενος τῆς ἑλληνικῆς ἐν Τεργέστῃ κοινότητος ἐκλήθη ὁ εὐρυμαθὴς διδάκτωρ τὰ νομικὰ καὶ θεολόγος πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἰεζεκιὴλ Βελανιδιώτης, ὁ γνωστὸς συγγραφεὺς πολλῶν διατριβῶν ἀναφερομένων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν μετὰ τὴν ἅλωσιν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν ἱστορίαν.

Χρήσιμον βιβλίον.—"Γαλλικὴ ἐμπορικὴ ἀλληλογραφία,, ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ ἐλλογίμου κ· Διονυσίου Π. Κοντογεώργη εἰς τεῦχος ἑκατοντασέλιδον. Διά τε τοὺς σπουδάζοντας ἐν τοῖς σχολείοις ἡμῶν καὶ τοὺς ὑπαλλήλους ἐμπορικῶν καὶ τραπεζιτικῶν καταστημάτων τὸ βιβλίον τοῦ λογίου συγγραφέως ἀποβαίνει βοήθημα χρησιμώτατον, ὡς ἐνέκριναν αὐτὸ δοκιμώτατοι καθηγηταὶ τῆς γαλλίκης διαλέκτου, δυνάμενοι νὰ κρίνωσιν αὐστηρῶς καὶ δικαίως. Ὁ κ· Κοντογεώργης καὶ ἐξ ἑτέρων αὐτοῦ πονημάτων γνωστὸς εἰς τοὺς ἑλλογίμους διδασκάλους ἀποδεικνύει καὶ πάλιν ὅτι τὰ πορίσματα τῆς πείρας καὶ γλωσσομαθείας αὐτοῦ κατὰ τὸ ἐνὸν χρησιμοποιεῖ ὑπὲρ τῶν παρ' ἡμῖν φιλομαθῶν.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ
ΠΕΡΙ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ

Ἐκ βραχυτάτης ἀνασκοπῆς τῶν ὑπὸ ἑλλήνων ἐκτυπωθέντων λειτουργικῶν βιβλίων γενήσεται κατα φανὲς ὄχι πότε ἡ ἁγία Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, ἰδία ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπενέβη παρὰ τοῖς ἐκδόταις αὐτῶν ἐπὶ συμπληρώσει ἢ ἀνακαθάρσει αὐτῶν, ἀλλὰ κατὰ πόσον ἡ φροντὶς, ἣν πρὸς τοῦτο κατέβαλεν, ἐστέφετο, τὸ δὴ λεγόμενον, ὑπὸ ἐπιτυχίας. Κυρίως, πρὸς τὴν ἀνεύρεσιν τῶν ἰχνῶν τῆς φροντίδος ταύτης, πρεπει ἵνα ἐξετάσωμεν τὴν χρονικὴν σειρὰν καὶ πρόοδον τῆς ἐκτυπώσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόψεως, τοῦ Μ. Ὡρολογίου καὶ τοῦ Εὐχολογίου.

Ἡ παροῦσα διατριβὴ, ὑποτιθεμένη ὅτι πληροῖ τὸ ἓν τρίτον τῆς ποθουμένης ἐρεύνης, ἀναφέρεται εἰς το χρησιμώτατον τοῖς ἱερεῦσι βιβλίον τοῦ Εὐχολογίου, οὗ τόσον εἰσὶν αἱ ἐκδόσεις πολλαὶ, ὥστε ἵνα θεωρηθῶσι κατὰ συνθήκην γραφόμεναι αἱ λέξεις πρώτη, τρίτη, πέμπτη καὶ καθ' ἑξῆς. Ἐπὶ τοῦ παρόντος, μόλις δυνάμεθα ἵνα ἀριθμήσωμεν πρώτην τὴν τῇ 12 δεκεμβρίου 1545 συντελεσθεῖσαν καὶ ὑπὸ Legrand ἀναφερομένην, ἐπιμελείᾳ τριῶν ἑλλήνων Μάρκου Σαμαριάρου, Νικολάου Σοφιανοῦ καὶ Ἀντωνίου Ἐπάρχου, καίτοι ἐπιτρέπεταί μοι ἵνα ζητήσω, ταύτης ἀρχαιοτέραν.

Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἱερᾶς τοῦ Βατοπεδίου μονῆς ἀνέγνων Εὐχολόγιον ἔντυπον, ὅπερ φρονῶ παλαιότερον τοῦ παρὰ τῷ Legrand ἀναφερομένου. Δυστυχῶς ἡ προμετωπὶς ἦν ἀποκεκομμένη καὶ οὐδεὶς διαγινώσκει τἀληθὲς τῆς ἐκδόσεως ἔτος, ἀλλ' ἡ διάπλασις καὶ μορφὴ τῶν στοιχείων δύναται ἵνα βεβαιώσῃ τοὺς τῶν τοιούτων εἰδήμονας ὅτι τὴν βατοπεδινὴν βίβλον ἐτεχνούργησέ τι τῶν ἐν Βενετίᾳ ἢ τῇ Ρώμῃ τυπογραφείων. Ἐὰν δὲ γινώσκωμεν γενομένας ἤδη τῷ 1509 ἐν Βενετίᾳ, ἐπιμελείᾳ καὶ δεξιότητι Ζαχαρίου Καλλιέργου τοῦ ἐκ Κρήτης, ἐκδόσεις, «Ἐξαψαλμάτων» —εἴδους τινὸς Ἱερᾶς Συνόψεως —καὶ Μεγάλου Ὡρολογίου, φανήσεται βεβαίως εἰς πάντας παράξενον ὅτι τοῦ ἐπίσης ὠφελίμου βιβλίου τοῦ Εὐχολογίου ἡ ἐκτύπωσις ἀνεβλήθη τριάκοντα καὶ ἓξ ἔτη κατόπιν τῶν Ἐξαψαλμάτων.

Τὸ περιεχόμενον τοῦ βατοπεδηνοῦ ἀντιτύπου, τοῦ κατ' ἐμὴν γνώμην ἀρχαιοτέρου τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1545, ὁμοιόν ἐστι τοῖς ἐκδεδομένοις εἰς ἔπειτα. Ὁ προτατόμενος πίναξ τῶν περιεχομένων παραπέμπει εἰς κεφάλαια, οὐχὶ δ' εἰς σελίδας. Τὰ κεφάλαιά εἰσι ρκβ΄ ὧν τελευταῖον ἡ «Ἀκολουθία νεκρώσιμος εἰς νήπια τελευτήσαντα». Εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῶν νεκρωσίμων ἀκολουθιῶν τὸ παλαιότατον Εὐχολόγιον τοῦτο ὑπερτερεῖ τῶν λοιπῶν, καθὸ ἐν κεφαλαίῳ ρκα΄ παρενεῖρον «ἀκολουθίαν εἰς κοιμηθεῖσαν γυναῖκα». Οὔτε δ' ἡ ἀκολουθία εἰς ἐγκαίνια ναοῦ ὑπάρχει, οὔτε ἡ ἀπαραίτητος ἐν ταῖς ἐκδόσεσι τῆς ΙΗ΄ ἑκατονταετηρίδος καὶ τῆς ΙΘ΄ «ἑρμηνεία τοῦ τίνα τὰ δεξιὰ τοῦ ἁγίου Ἄρτου». Διότι ἡ περὶ τῶν «δεξιῶν» τούτων ἔρις ἀνεφύη μεταξὺ τῶν ἁγιορειτῶν μοναχῶν περὶ τὰ μέσα πάντως τοῦ ΙΖ΄ αἰῶνος.

Ἡ δευτέρα —κατὰ συνθήκην— ἔκδοσις τοῦ Εὐχολογίου ἡ παρὰ Legrand ἀναγράφεται εἰς τὸ ἔτος 1578 παρὰ Βεργῇ, ἐγένετο δ' ἐν Βενετίᾳ, ἐπιμελείᾳ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ ἐκ Τρικκης, ἐπιτρόπου τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου. Ἡ ἐκδοσις αὕτη φέρει ἔξωθεν τὸ κατόπιν ἀγυρτικῶς ἐπαναλαμβανόμενον ὅτι διωρθώθη δῆθεν· «ἐπιδιορθώσει ἀναγκαιοτάτῃ ἔν τε ταῖς ἱεραῖς λειτουργίαις καὶ ἐν ἄλλοις».

Ἐπὶ τούτῳ καυχᾶται καὶ ἡ ἔκδοσις τοῦ 1585, ἄγνωστος παρὰ Legrand (ἐν τοῖς 2 πρώτοις τόμοις τῆς Βιβλιογραφίας αὐτοῦ). Ὁ τίτλος τῆς ἐκδόσεως ταύτης, τρίτης —δῆθεν— ἔχει ὧδε «Εὐχολόγιον | ἡ παρούσα βίβλος νεωστὶ ἐτυπώθη, ἐνετίησιν ἐκ | τῶν τύπων Κουνάδου· ἀνεθεωρήθη δὲ μετὰ | πλήστης ἐπιμελείας | (ἐν μέσῳ τῆς προμετωπίδος τὸ ἔμβλημα) ἔτι ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας· αφπε΄».

Τὸ βιβλίον, ἐν τῇ βατοπεδηνῇ βιβλιοθήκῃ φυλαττόμενον, ἀριθμεῖ φύλλα σγε΄ (295) πλὴν 8 φύλλων, ἃ καταλαμβάνουσιν ἡ προμετωπὶς καὶ ὁ πίναξ τῶν περιεχομένων. Περιλαμβάνει τὴν αὐτὴν ὕλην, ἀτάκτως τεθειμένην· ἐνῷ, λόγου χάριν, ἀπὸ φύλλου ρκ΄—ρνε΄ ἐκτείνονται αἱ νεκρώσιμοι ἀκολουθίαι, ἡ εἰς τελευτήσαντα νήπια τάττεται ἐν φύλλῳ σπη΄· μετ' αὐτὴν ἀντίφωνα τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν.

Ἡ ὑπόσχεσις τῆς «ἀναθεωρήσεως» οὕτω μένει ἀπραγματοποίητος, ὡς καὶ ἐν μεταγενεστέραις ἐκδόσεσι.

Ἡ τετάρτη—κατὰ συνθήκην—ἔκδοσις τοῦ Εὐχολογίου σημειοῦται ὑπὸ τοῦ γάλλου βιβλιολόγου γενομένη τῷ 1652 ἐν Βενετίᾳ, τύποις τῶν Ἀντωνίου τοῦ Πινέλλου κληρονόμων, ἐπιμέλειᾳ δὲ Μαξίμου ἐπισκόπου Κυθήρων τοῦ Μαργουνίου, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα μὴ προφθάσαντος τῆς ἐπιμελείας αὐτοῦ ἵνα ἴδῃ τὴν ἔκβασιν.

Ἐντεῦθεν γίνονται συνεχέστεραι αἱ ἐκδόσεις. Τῷ 1613 γίνεται ἡ πέμπτη—δῆθεν— ἔκδοσις, δαπάνῃ μὲν Ἀντωνίου Πινέλλου, διορθώσει δὲ Θεοφάνους ἱερομονάχου τοῦ Ξενακίου, ἐν Βενετίᾳ ὅπου ἐγένετο καὶ ἑτέρα τῷ 1619, δαπάνῃ Πινέλλου καὶ πάλιν, ἐπιμελείᾳ δὲ Νικηφόρου Πασχαλέως ἱερομονάχου. Τὴν γνῶσιν τῆς ἐκδόσεως ὀφείλομεν εἰς τὸν ἀείμνηστον Ἰωάννην Βελούδην, ἀναφέροντα αὐτὴν ἐν προλεγομένοις τῆς ἐκδόσεως τοῦ Εὐχολογίου ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1854 ἐπιμελείᾳ αὐτοῦ τούτου. Ὁ Βελούδης ἀναφέρει καὶ ἔκδοσιν ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1622, ἐπιμελείᾳ Θεοφυλάκτου ἱερομονάχου τοῦ Ζανφουρννρου.

Ἑτέραν ἔκδοσιν, ἴσως ἕκτην—κατὰ συνθήκην—γινώσκομεν τὴν ἐν Βενετίᾳ τῷ 1638 γενομένην, δαπάνῃ μὲν Ἰωάννου Πινέλλου, ἐπιμελείᾳ δὲ τοῦ αὐτοῦ Θεοφυλάκτου. Καὶ ἐν τούτοις αἱ ἐκδόσεις ἔμενον ὅμοιαι, ἐνῷ οἱ τούτων ἐπιμελούμενοι καὶ ἀνακαθαίροντες καὶ διορθοῦντες ἦσαν ἄνθρωποι πεπαιδευμένοι. Σημαίνει λοιπὸν ἡ πομπώδης τῆς «ἐπιμελείας» ἀγγελία τὴν φροντίδα καὶ διεξαγωγὴν τῆς διορθώσεως τῶν τυπογραφικῶν δοκιμίων, καίτοι τοῦτο δυνατὸν ἵνα λεχθῇ, κατά τινα τρόπον, ὑπὸ αἵρεσιν.

Ὑπὸ σημείωσιν λαμβάνω μίαν καλλίστην ἔκδοσιν τοῦ Εὐχολογίου, γενομένην ἐν Βενετίᾳ τῷ 1639, παρηλλαγμένον φέρουσαν τὸν γνωστὸν τίτλον· «Ἡ θεία | Λειτουργία,—ἑρμηνεμένη, | παρὰ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γερμανοῦ πα | τριάρχου Κωνσταντινουπόλεως: | Μετὰ καὶ ἄλλων τινῶν | ἀναγκαίων τάξεων ἀνηκουσῶν τῷ ἱερεῖ: τυπωθεῖσα παρὰ Ἰωάννῃ | Ἀντωνίῳ τῷ, Ἰουλιανῷ: | Ἐνετίησιν, | ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας· ,αχλθ΄». Τὸ βιβλίον τοῦτο καταλαμβάνει 254 σελίδας καὶ ὀκτὼ ἐν ἀρχῇ, περιεχούσας τὸν τίτλον τὴν προσφώνησιν καὶ τὸν πίνακα τῶν περιεχομένων, πάσας εἰς σχῆμα ὄγδοον.

(Ἕπεται συνέχεια).

Μ. Ι. Γ.

ΔΗΛΩΣΙΣ

ΤΟΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ἀγγέλλομεν ὅτι ἔληξε τὸ ἔτος 1909, καὶ παρακαλοῦνται οἱ συνδρομὴν μίαν ἢ πλείονας ὀφείλοντες ὅπως ὅσον τάχιον ἐξοφλήσωσιν αὐτάς. — Συνίσταται δ' ἐπίσης αὐτοῖς, ἐὰν ἀλλάσσωσι διαμονῆς τόπον, νὰ πληροφορῶσι τὴν διεύθυνσιν τοῦ γραφείου.

ΠΕΡΙ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΠΟΙΝΩΝ

(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου φύλλου)

Ἡ ἐκφοβιστικὴ[1] ποινὴ ἀνήκει τῇ σφαίρᾳ τῆς παιδαγωγικῆς ἐνεργείας, ἣν ἡμεῖς μετὰ τοῦ Ἔρβάρτου ὀνομάζομεν διοίκησιν (Regierung). Τὸ ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν αὐτῆς ἐξέθεσεν ἐν ἐκτάσει τὸ σχετικὸν ἄρθρον. Ἐνταῦθα δέον ἁπλῶς νὰ ἐξορθῇ, ὅτι ἡ διοίκησις δὲν ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἤδη ἐσχηματισμένην θέλησιν τοῦ ἀνατρεφομένου, ἀλλὰ μόνον μὲ ἐπιθυμίας, αἵτινες ἴσως μὲν ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἠθικῆς εἶναι ἐντελῶς ἀθῶαι, ἐξ ἄλλου ὅμως δι' οἱονδήποτε λόγον δέον νὰ ἐμποδισθῶσιν ἢ παραμερίσωσιν, ὡς καὶ μὲ τὰς ἐκδηλώσεις τῶν ἐπιθυμιῶν τούτων. Τὸ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἔσχατον μέσον εἶναι ἡ ποινή, τὴν ὁποίαν ἕνεκα τούτου δύναταί τις νὰ ὀνομάσῃ καὶ ποινὴν διοικητικήν. Ἡ διοίκησις ἀπαιτεῖ ἀπόλυτον, τυφλὴν ὑπακοήν. Ταύτην δέον νὰ ἐξαναγκάσῃ ἡ ποινή, ἐὰν δὲν δύναται νὰ πράξωσι τοῦτο τὰ ἄλλα μέσα. Ὅσῳ ταχύτερον τοῦτο συμβαίνει, τόσῳ καλλίτερον. Ἐὰν ἡ ποινὴ ἐπιτυγχάνῃ τούτου τοῦ σκοποῦ, τὸ ζήτημα εἶναι λελυμένον. Ὅλοι οἱ μακροὶ λόγοι, πᾶσα αἰτιολογία, διατὶ ἐπιβάλλεται ποινή, πᾶσα μνησικακία, θὰ ἦτο κακὸν, πᾶσα ἀναβολὴ ἄλογος. Διότι δὲν ἀποβλέπει εἰς τὸ μέλλον, ἀλλ' ἐν τῷ παρόντι κεῖται ὁ σκοπὸς αὐτῆς· Ἡ ἐσφαλμένη πορεία τῶν σκέψεων δέον νὰ διακοπῇ, ἡ καθ' ἑαυτὴν οὐχὶ ἀνήθικος, ἀλλὰ μὴ ἐπιτρεπομένη ἐνέργεια, δέον νὰ ἐμποδισθῇ· Προβάλλουσα ὑπό τινα ἔποψιν μὲ στοιχειώδη ἰσχὺν, ἐνεργεῖ ἐνταῦθα περισσότερον ἡ ποινή. Βεβαίως οὕτως ἐκπληροῖ ὡς ἄριστα τὸ ἔργον αὐτῆς, νὰ ἐκφοβίσῃ πρὸ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἀκριβῶς τώρα εἶναι ἄτοπον. Εἶναι εἰς τὴν θέσιν της παρὰ ταῖς ἀναγωγίαις, αἵτινες συχνὰ συνβαίνουσι, «πολὺ περισσότερον ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ τοῦ οἰκιακοῦ βίου ἢ ἐν τῇ κανονικῇ πορείᾳ τῆς ἐργασίας ἐν τῇ σχολῇ, παρὰ τοῖς ὑγιεστάτοις, εὐφυεστάτοις, τοῖς πνευματικῶς μᾶλλον δραστηρίοις, οἵτινες συγχρόνως περιέργως ταράττουσι τοὺς κύκλους». Ἡ ποινὴ δέον ἐνταῦθα νὰ ἐνεργῇ ὡς «ψῦξις τῆς παροδικῆς, οὕτως εἰπεῖν, φλογώσεως τοῦ κύκλου τῶν σκέψεων, τῆς συνειδήσεως, τῆς καρδίας», ὡς μέσον κατὰ τῶν ἰσχυρῶν τούτων ἐκδηλώσεων ὑπερβολικῆς ζωϊκῆς δυνάμεως, νεανικῆς ὑπεροψίας, ἐν ᾗ τὸ παιδίον οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ συνείδησιν πραγματικῆς τινος ἀδικίας, διότι δὲν πρόκειται τοιαύτη τις, καὶ πράττει τοῦτο, καὶ ὅταν ἡ ψυχικὴ ἐξέγερσις τοῦ παιδαγωγοῦ ἐντελῶς ἐλλείπει ἢ τοὐλάχιστον δὲν ἐκδηλῶται, ἐπιφυλασσομένη δι' ἄλλας περιπτώσεις

(1) Ὁ ἀποθανὼν καθηγητὴς Χρῆστος Παπαδόπουλος ἐν τῇ Ἠθικῇ αὐτοῦ (σελ. 113) διὰ τὸν ἐκφοβισμὸν μεταχειρίζεται τὴν λέξ. ἀποδειμάτωσιν. Σ.

τὴν παιδαγωγικὴν αὐτῆς ἐπίδρασιν. Εἶναι προφανὲς, ὅτι παρὰ τῇ διοικητικῇ ποινῇ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἀνταποδόσεως. Διότι δὲν πρόκειται παρ' αὐτῇ περὶ ἀγῶνος κατὰ τῆς κακῆς θελήσεως καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς πηγαζούσης ἀδικοπραγίας καὶ διὰ τοῦτο ἐπίσης οὐχὶ περί τινος ὅπερ δέον νὰ ἐξιλεωθῇ[1].

Ἡ τυφλὴ ὑποταγὴ ὀφείλει βαθμηδὸν νὰ μεταβληθῇ εἰς ἐλευθέραν ὑπακοήν. Ἡ ἐλευθέρα ὑπακοὴ, ἡ ὁδὸς αὕτη πρὸς ἠθικὴν αὐθυπαρξίαν, προϋποθέτει τὴν ὀρθὴν ἀντίληψιν ἐκείνου, ὅπερ διατάσσεται, καὶ πηγάζει ἐκ τῆς βουλήσεως, τοῦ νὰ θέλῃ τις καὶ νὰ πράττῃ συμφώνως, πρὸς τὴν ἀντίληψιν ταύτην.

Πρὸς μόρφωσιν τῆς ἀντιλήψεως ταύτης καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀνταποκρινομένης πρὸς αὐτὴν βουλήσεως, δέον νὰ συντελέσῃ ὑπό τινας περιστάσεις καὶ ἡ ποινή. Τὸ πρῶτον σκοπεῖ ἡ σωφρονιστικὴ ποινὴ, ἥντινα καὶ παιδαγωγικὴν ποινὴν ὠνόμασαν, τὸ δεύτερον ἡ βελτιοῦσα ἢ ἠθικὴ ποινή.

Ἐν τῇ παιδαγωγικῇ ποινῇ πρόκειται περὶ τούτου, νὰ συνετισθῇ ὁ ἀνατρεφόμενος διὰ βλάβης τινος Καλλίτερον ἢ διὰ τῆς βλάβης, τὴν ὁποίαν δοκιμάζουσιν ἄλλοι, διδάσκεται τοῦτο διὰ τῆς ἰδίας πείρας, εἰς τὰς ἐπιβλαβεῖς συνεπείας τῶν ἰδίων πράξεων. Ἡ εὐαισθησία, ἥτις συνδέεται, μετ' αὐτῶν ἀπονέμει τῇ διδασκαλίᾳ ἥτις κεῖται ἐν αὐτῇ, τὴν σημασίαν της. Ἡ ἐνέργεια αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς κατανοήσεως τῆς αἰτιώδους σχέσεως μεταξὺ τῆς πράξεως καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς. Ἡ σωφρονιστικὴ ποινὴ ὀφείλει τούτου ἕνεκα, ἐὰν θέλῃ νὰ κατορθώσῃ τι, νὰ μιμηθῇ τὴν φυσικὴν πορείαν τῶν πραγμάτων, ὅταν ταῦτα δὲν φέρωσιν ἀφ' ἑαυτῶν ἢ φέρουσι καὶ διὰ τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν παρὰ πολὺ ἀργὰ τοιαύτην διδασκαλίαν. Πράττει τοῦτο, ὅταν περιορίζῃ τὴν ἐλευθερίαν ἐκείνου, ὅστις καταχρᾶται αὐτῆς, ὅταν οὐδέν ἐμπιστεύηται τῷ ἀπροσέκτῳ καὶ ἐπιπολαίῳ ὅταν καταισχύνῃ τὸν κομπαστὴν, ὅταν ταπεινώνῃ τὸν ὑπερήφανον, ὅταν βραχύνῃ τὰς ὥρας τῆς ἀναψυχῆς τοῦ ὀκνηροῦ, ὅταν στερῇ τῆς ἐπιθυμητῆς ἀπολαύσεως τὸν ἀδιάκριτον καὶ λαίμαργον, ὅταν ἐμποδίζῃ τὸν ἐπίμονον ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς θελήσεώς του, ὅταν ἀπαγορεύῃ εἰς τὸν ἀσυμβίβαστον ἐπί τινα χρόνον τὰς σχέσεις μετὰ τῶν συντρόφων. Ὅσῳ περισσότερον τοιαῦται ποιναὶ παρουσιάζονται ὡς φυσικαὶ συνέπειαι τῆς ἐναντίας πρὸς τὸ καθῆκον διαγωγῆς, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἐπιτυγχάνουσιν αὗται τοῦ σκοποῦ αὐτῶν. Τῇ ἀληθείᾳ κατ' ἀρχὰς οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν οὗτος, ἢ ὅ ὁ ἀνατρεφόμενος, ἴσως ἐκ φρονήσεως, ἀποφεύγῃ τοιαύτην, ἀντίθετον πρὸς τὸ καθῆκον, διαγωγήν. Ἐὰν ἐκ τῆς παιδαγωγικῆς ποινῆς δὲν ἐλλείπῃ καὶ τὸ σημεῖον τῆς ἀνταποδόσεως, βεβαίως δὲν ὑπάρχει παρ' αὐτῇ ἡ ἄμεσος ἐνέργεια ἐπὶ τοῦ αἰσθήματος, ἐπὶ τῆς βουλήσεως. Ὁ σωφρονισμὸς, ὃν αὕτη ἐπιφέρει, χρησιμεύει ἴσως μόνον ὅπως ὁ ἀνατρεφόμενος γίνῃ ἐπιτηδειότερος, ὅπως περισώζῃ τὰ φαινόμενα. Ἡ αὔξουσα φρόνησις, ἀναγκάζει ἴσως ἐπίσης αὐτὸν, νὰ ζυγίζῃ τὸ εὐχάριστον τῆς παραβάσεως μετὰ τοῦ δυσαρέστου τῆς ποινῆς, τὴν ὁποίαν πρὸς τούτοις ὁ εὐφυέστατος περισσότερον δικαιοῦται νὰ ἐλπίζῃ ὅτι θὰ διαφύγῃ, διὰ νὰ τολμήσῃ πάλιν ἐκεῖνο, ἐὰν ἡ ἀπόφασις εἶναι ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν μόνον ἐκ φρονήσεως, ἐκ φόβου ἀπὸ τῶν κακῶν συνεπειαν τῆς παραβάσεως παραλείπηται ἡ ἐπανάληψις αὐτῆς, ἐπέρχεται καὶ οὕτως ἤδη ἔμμεσος ὠφέλεια διὰ τὴν μόρφωσιν τῆς βουλήσεως, διότι ἡ κακὴ βούλησις, διὰ τῆς προφυλάξεως ἀπὸ ἐπανειλημμένης ἐνεργείας, προασπίζεται, ἀπὸ τῆς ἄλλως ἐπερχομένης ἐνισχύσεως.

Ἐπὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ φρονήματος ὑπολογίζει, καίτοι μόνον, ὡς ἀργότερον ἀποδειχθήσεται, ἐν περιωρισμένῳ κύκλῳ, ἡ ἠθικὴ ποινή. Μεγάλην σημασίαν ἔχει παρ' αὐτῇ, ἕνεκα τῆς ἐπιδράσεως, ἣν ἀκριβῶς δέον αὕτη νὰ ἐξασκῇ, ἡ ἐν τῇ ποινῇ ταύτῃ κρυπτομένη ἀνταπόδοσις. Ὄχι ὑπὸ τὴν ἔποψιν ὅτι ἐπὶ τοῦ δράστου τῆς ἀδικίας ἐξωτερικῶς ἐπιστρέφει ἴσον μέτρον λύπης. Μόνον εἰς σπανίας περιπτώσεις εἶναι τοῦτο δυνατόν· οὕτω π· χ. ἐὰν ὠμός τις νεανίας, ὅστις ἐτυράννησεν ἕν ζῷον ἢ ἐκακομεταχειρίσθη ἓν παιδίον, λάβῃ αἰσθητὴν σωματικὴν τιμωρίαν. Τοιαύτη ἐξωτερικὴ ἀπόδοσις τῆς λύπης δὲν εἶναι εἰς τὰς περισσοτέρας περιπτώσεις ἕνεκα πολλῶν λόγων οὔτε δυνατὴ, οὔτε, ἂν εἶναι δυνατὴ, ἠθικῶς ἐπιτετραμμένη. Ἐνδιαφέρει πολὺ περισσότερον ὅπως, εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἠδίκησεν, ἀναπτυχθῇ ἡ συναίσθησις τῆς ἀδικίας, ἡ ἐπ' αὐτῇ λύπη. Καὶ τοῦτο δὲν εἶναι εἰσέτι μόνον τὸ παιδαγωγικῶς ἀποτελεσματικὸν, ὅτι τοιουτοτρόπως ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ τυμωρουμένου ἐπέρχεται ἐξίσωσίς τις, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ὅτι διὰ τῆς ἐπαξίας καὶ ὡς ἐπαξίας ἀναγνωριζομένης ποινῆς ἐπέρχεται αἰδὼς καὶ μετάνοια καὶ οὕτω δημιουργοῦνται αἱ προϋποθέσεις διὰ τὴν πρὸς βελτίωσιν ἀπόφασιν, διὰ τὴν πρόθεσιν, νὰ μὴ γίνῃ ἐκ νέου ἔνοχος ὁμοίας παραβάσεως. Ἐντεῦθεν, ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἠθικὴ ποινὴ ὀφείλει νὰ παράγῃ ἠθικὰς συγκινήσεις, νὰ παρακινῇ εἰς τὴν βούλησιν τοῦ ἀγαθοῦ, ἐλαβε τὸ ὄνομα αὐτῆς.

(ἕπεται συνέχεια)

Σ.

(1) Ἀκριβῶς ἡ διδασκαλία περὶ τῆς διοικητικῆς ταύτης ποινῆς, ὡς ἐπιράθημεν νὰ σχεδιάσωμεν αὐτὴν, εἶναι κατάλληλος νὰ ἀποδείξῃ τὴν ὀρθότητα τῆς διακρίσεως διοικήσεως καὶ ἀγωγῆς ἐν στενωτέρᾳ ἐννοίᾳ (Zucht), ἥτις, τελευταία, ζητεῖ νὰ ἐπιδράσῃ ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τῆς μορφώσεως τῆς βουλήσεως, διακρίσεως, ἣν συνιστᾷ ὁ Ἔρβαρτος (Herbart) καὶ ἥτις ἐν τούτοις πάντοτε πολεμεῖται.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΟΥ

Ἡ σήμερον ἐκδιδομένη ἐπιστολὴ τοῦ μακαρίου πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Κυπρίου ἀποσπᾶται ἐκ τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ σὺν Θεῷ προσεχῶς ἐκδοθησομένου «Ἀρχείου τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας». Ἐν αὐτῷ ταμιευθήσεται κυρίως ὕλη ἀναγομένη εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἡμετέρας, ἰδίᾳ κατ' Ἀνατολήν, Ἐκκλησίας καὶ ἰδιαίτατα τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας Κωνσταντινοπόλεως.

Ἀναγραφὴ τοῦ περιεχομένου τοῦ πρώτου τεύχους διανεμηθήσεται μετ' ὀλίγας ἡμέρας.

Ἡ μετὰ χεῖρας ἐπιστολὴ ἀναφέρεται εἰς ἱερὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει μονὰς, συμπληροῦσα πιθανῶς τὰς περὶ τῶν ἱερῶν τούτων σεμνείων μέχρι σήμερον ἐγνωσμένας εἰδήσεις· ἔχει δ' οὕτω·

Τῷ μεγάλῳ λογοθέτῃ.

Ἔοικεν ὁ θαυμάσιος τοῦ φοσσάτου κριτὴς, ὁ πανσέβαστος, παλαιάν τινα πρὸς τὸν τροπαιοφόρον τρέφειν δυσμένειαν, ὥστε καὶ ὡς ἐξουσίας νῦν ἐπελάβετο, οἷα δὴ πολλὰ παρὰ τὸ εἰκὸς τῷ μακρῷ γίνεται χρόνῳ, τὸν οὐρανὸν ἄντικρυς ἀράσσει τῇ κεφαλῇ καί πως τὸν τηλικοῦτον ἀμύνεσθαι οὐκ ὀκνεῖ· διαπορήσει τις ἴσως πῶς ὅ δε χοῦς ὢν, παχύς τε καὶ γάστρων καὶ κατωβριθὴς, ἀμύνεται τὸν οὐράνιον· ἀλλ' ἔγωγε τὴν πρᾶξιν ἐρῶν λύσιν οἶμαι παρέξειν αὐτάρκη τῇ ἀπορίᾳ· Ἔστιν ἡ τῶν Φριγάνων μονὴ, μονὴ διαφερόντως τοῦδε τοῦ μάρτυρος· ἔστι γεμὴν τοῦ αὐτοῦ καὶ ἡ τῶν Μεσαμπέλων λεγομένη· ἔστι δὴ τρίτη κἀκείνη, ἣν οἱ πρώην τοὔνομα θέντες Τριχιναρίας καλέσαντες καὶ ἡμῖν οὕτως ὀνομάζειν ἀφῆκαν· Τῆς μὲν οὖν δευτέρας καὶ μέσης προὔστη ὁ ἀδελφὸς καὶ ρύεταί γε, ἀδελφὸς ὢν καὶ αἰδέσιμος τῷ κριτῇ· αἱ δέ που δύο καὶ τὸν κατὰ τῆς ἀδελφῆς παρὰ τοῦ κριτοῦ ἀνεδέξαντο χόλον· χθὲς μέντοι καὶ πρότριτα τῇ τῶν Φρυγανῶν μονῇ ἐπιτεθειμένος ἐκεῖνά γε αὐτὴν, ἃ πάντως σχεδόν τι ἴσασι δρᾷ, καὶ πάντες ἀντὶ τούτων καταρῶνται αὐτῷ· νῦν σφοδρῶς ἐπέσκηψε καὶ τῇ τρίτῃ, καὶ αὐτὴν ὡς τὴν πρώτην εἰς τὸ μηδὲν συνελάσαι πειρᾶται. Οὐ στήσεσθε κατὰ τοῦδε πάντες ὁμοῦ, ὅσοι τὸν ἀθλητὴν ἀγαπῶντές ἐστε καὶ ὅσοι τὴν ἐκείνου συμμαχίαν ὡς Θεοῦ δὴ συμμαχίαν ἐν πᾶσι πράγμασιν ἐπικέκλησθε; Οὐ πείσειν τὸν ἄφρονα Μονομάχον ὡς ἔστι Θεὸς γνῶναι, ὁμοῦ δὲ γνῶναι καὶ ὅτι ζῶσιν οἱ μάρτυρες καὶ οὐρανόθεν μετέρχονται τοὺς πηλίνους αὐτῶν καταφρονητάς; Ὑπὲρ τοῦ δημοσίου τις ἴσως φαίη τάδε μονομαχεῖν καὶ μαίνεσθαι τὸν κριτήν· ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, εἰπέ μοι, κατὰ τοῦ τοσούτου τῶν βασιλέων συμμάχου τε καὶ προμάχου καὶ τῶν κοινῶν συνδιοικητοῦ καὶ ὑπερασπιστοῦ ταῖς πρεσβείαις; Εἴθε δὴ τούτων ἕνεκεν ἡ πρᾶξις ὑπῆρχεν αὐτῷ· Νυνὶ δὲ δέδοικα μὴ πάτροκλος ταῦτα πρόφασις ᾖ, ὁ δὲ λωβόμενος τὰ κοινὰ τὰ ἴδια παντὶ σθένει ὀνίνησι· καὶ ὡς οὐκ ἔξω λόγου εἰς τόνδε τὸν φόβον ἐλήλυθα, πάρεστιν οὐκ ἀμυδρὰν καὶ ἐξ ἑνὸς τοῦδε λαμβάνειν ἀπόδειξιν· Ἀγρόν τινα κτᾶται περίπου ποταμὸν τὸν Ὄφιν λεγόμενον· πότε μὲν καὶ ὅπως οὐκ οἶδα· ἀλλ' ὡς ἐκτήσατό γε καὶ τὴν ἀρχὴν ἐπέβη τοῦ τόπου δράκων τις ἔδοξεν εὐθὺς ἀμήχανος τοῖς ἐκεῖσε κατά τι θεῖον μήνυμα ἐπιστῆναι ἀγρόταις· καὶ νῦν μὲν τῷ δ' ἐπιπίπτων, νῦν δὲ τῷδε, ἐκείνους μὲν ἄλλον ἀλλαχοῦ διεσκέδασεν, αὐτούς τε καὶ γυναῖκας καὶ τέκνα καὶ θρέμματα νέμεσθαι ἀφεὶς ἐν τῷ μηδενί· ἀρούρας δὲ τὰς ἐκείνων καὶ εἴ τι γ' ἕτερον ἔτυχον ἀκίνητον ἔχοντες μάλα ἀγαπητῶς πεποίηκεν ἑαυτοῦ· ὡς ἂν δὲ μή τινες δεῦρο πρὸς τὴν μόνην καταφυγὴν, τὸν θεῖον δέ φημι βασιλέα, ἰόντες βοῶσί τε καὶ τῆς τοῦ κριτοῦ ἀδικίας καταβοῶσι, γῆν δίδωσιν αὐτοῖς ἀντὶ γῆς, καὶ ἔστιν, ἣν δίδωσι, τῆς τῶν Τριχιναρίων μονῆς, ἧς Ἰωαννίκιος ἐξηγούμενος ὧδε ἄνω καὶ κάτω φοιτᾷ εἰς ἐπικουρίαν παρακαλῶν τοὺς τοῦ μάρτυρος ἐραστάς. Φιλόμαρτυς εἶ διαφερόντως αὐτός· οἶδα τοῦτο ἐγώ· ἔχεις δὴ καὶ βασιλέα καὶ ἔχοις γε, βασιλέων ἁπάντων νικητικώτατόν τε καὶ μακροβιώτατον, τοὺς μαρτυρικοὺς ἄθλους, ὡς οὐκ οἶδ' εἴτις ἕτερος, θαυμάζοντα καὶ τιμῶντα· εἰπέ τινα λόγον· ἱκέτευσον ὑπὲρ τῶν Μοναστηρίων, ἀντίπνευσον καὶ μικρόν τι τοῦ ζήλου καὶ τῶν ἐμπύρων τοῦ δράκοντος Χειλᾶ φυσημάτων ὑπέρτερα βεβαίως ποιήσεις αὐτά· εἶπω καὶ τἀπὶ τούτοις κελεύεις; ἡμᾶς τε δείξεις οὐ μικρόν τι παρὰ βασιλεῖ ὑπὲρ τῶν δικαίων πρὸς βασιλέα λέγοντας, δυναμένους, εἰ δ' ἧττονος τοῦτο λόγου, καίτοι βασιλέως τοῦτ' ἔπαινος, οὐχ ἡμέτερος, ἀλλὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀπολογήσῃ, τῷ γὰρ δὴ Θεῷ ἀπολελόγησαι πάλαι, ὡς ταῦτά τε καὶ τὰ τοιαῦτα οὔτε βασιλεὺς ὁ δικαιότατος καὶ φιλανθρωπότατος βούλεται καὶ προστάσσει, οὔτε τις οὐδεὶς εἰσηγεῖται, ἀλλ' ἔστι μόνης τῆς μοχθηρᾶς ἐκείνου ψυχῆς ἔργα καθαρῶς καὶ γεννήματα βουλομένης ἀεί τι κακὸν ἐκφέρειν ἐν βίῳ, ἐπειδὴ καλὸν ποιεῖν οὐ μεμάθηκε.

ΣΥΜΒΟΛΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΑΘΥΡΩΝ

Ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ὁ Μέγας χαρτοφύλαξ κ. Μ. Ι. Γεδεὼν ἐδημοσίευσεν ἀποσημειώματα τοῦ ἐπισκόπου Μετρῶν Γερασίμου τοῦ κατὰ τὸ 1783 ἀναδειχθέντος Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, ἐντεῦθεν ἀφορμηθεὶς ὁ φιλόπονος συγγραφεὺς ποιεῖται μνείαν ἐν τῇ διατριβῇ ταύτῃ, ἀρυόμενος ἐξ ὧν ἔχει πηγῶν, καὶ περὶ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ δὴ τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν ἐπισκόπων Μετρῶν, συμβαλλόμενος οὕτω εἰς διασάφησιν καὶ πληρεστέραν κατανόησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν Ἱστορίας τῶν κάτω χρόνων.

Εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Ι. Γεδεὼν μνημονευομένους ἐπισκόπους Μετρῶν καὶ Ἀθύρων παρατίθεμεν ἐνταῦθα συμπληρωματικῶς καὶ ἕτερα ὀνόματα ἐπισκόπων ἀρχιερατευσάντων ἐν Μέτραις, τὰ ὁποῖα ἡ ἔρευνα τῶν Ἀρχείων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῆς ἐπισήμου τοιαύτης πηγῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμῶν Κέντρου, παρέχει ἡμῖν.

Οὕτω ἐκ τῶν κατὰ τὴν ΙΖ΄. ἑκατονταετηρίδα χρηματισάντων ἐπισκόπων Μετρῶν ἀναφέρονται καὶ οἱ ἑξῆς: **Ἰωάσαφ** τις τοῦ ὁποίου ἡ ὑπογραφὴ φέρεται ἔν τινι ἐγγράφῳ τοῦ Πατριάρχου Νεοφύτου τοῦ Β΄ (Κωδ. Α΄, 59). Τὸ ἔγγραφον τοῦτο εἶναι μὲν ἀχρονολόγητον, ἀλλ' ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ ὀνόματος τὸ ὁποῖον φέρει καὶ ἐκ τῆς ἐν τῷ κώδικι θέσεως αὐτοῦ εἰκάζεται, ὅτι ἐξεδόθη τῷ 1612.

Ἕτερος ἐπίσκοπος μνημονεύεται ὁ **Νεόφυτος**, ὑπογεγραμμένος ἐν Σιγιλλίῳ ἀπολυθέντι ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Τιμοθέου τοῦ Β΄ τῷ 1618, ὡς καὶ ἔν τινι ἐπιστολῇ πρὸς τὸν τότε μητροπολίτην Ρόδου, τοῦ αὐτοῦ Πατριάρχου, γραφείσῃ κατὰ Μάϊον τοῦ 1620 (Κωδ. Α΄, 13.483).

Ἀλλὰ καὶ ἐν ἐν τῇ «Νομικῇ Συναγωγῇ» Δοσιθέου Ἱεροσολύμων, ἀποκειμένῃ ἐν τῷ ἐνταῦθα Ἁγιοταφιτικῷ Μετοχίῳ, εὕρηται πλὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Γεδεὼν ἀναφερομένου, καὶ ἕτερον ὑπόμνημα (σελ. 236) καθ' ὃ, θανόντος τοῦ ἐπισκόπου Μετρῶν καὶ Ἀθύρων **Ἰγνατίου**, ἐξελέγη κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1650 ὁ **Δανιήλ**.

Ὅτε δὲ τῇ 19 Φεβρουαρίου 1697 ἐγένετο ἡ ἀτυχὴς ἐκλογὴ τοῦ Μετρῶν **Μακαρίου** ὡς μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης, αὐθημερὸν ἐψηφίσθη ἐπίσκοπος Μετρῶν ὁ ἱερομόναχος **Νεῖλος** (Κωδ. Γ΄, 19).

Ἐκ τῶν κατὰ τὴν ΙΗ΄ ἑκατονταετηρίδα χρηματισάντων ἐπισκόπων Μετρῶν ἀναγράφουσιν οἱ Κώδικες (Δ΄, 80.93) **Σίλβετρόν** τινα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου ἐψηφίσθη τὸν Μάϊον 1744 ὁ ἱερομόναχος **Δωρόθεος** καὶ τούτου μετὰ δέκα καὶ ὀκτὼ μηνῶν ποιμαντορίαν οἰκειοθελῶς παραιτησαμένου τὸν θρόνον, ἐξελέγη τῇ 16 Ἰανουαρίου 1746 «ὁ ὁσιώτατος καὶ λογιώτατος ἐν ἱερομονάχοις **Μεθόδιος**», τῆς κανονικῆς ἐκλογῆς ἀμφοτέρων γενομένης ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἔξω τοῦ κυνηγοῦ, ἤτοι τοῦ ἐν Μπαλατᾷ Σιναϊτικοῦ Μετοχίου.

Ἐὰν δὲ ἀληθεύῃ ὅτι ὁ **Γεράσιμος** (ὁ εἶτα Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας γενόμενος) διεδέξατο τὸν εἰς τὴν μητρόπολιν Ἡρακλείας προαχθέντα Μεθόδιον, ἡ χειροτονία τοῦ Γερασίμου δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ κατ' Αὔγουστον τοῦ 1760, ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ διατριβῇ, διότι κατὰ τὸ ὑπόμνημα τὸ κατακεχωρισμένον ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. ϛ΄ Κώδικι (σελ. 11) ὁ Μετρῶν Μεθόδιος ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἡρακλείας τῇ 6 Νοεμβρίου 1760.

Τὰ βραχέα ταῦτα περὶ τῶν κατὰ τὴν ΙΖ΄ καὶ ΙΗ΄ ἑκατονταετηρίδα διατελεσάντων ἐπισκόπων Μετρῶν καὶ Ἀθύρων, ἐκ τῶν πατριαρχικῶν Ἀρχείων ἐρανισθέντα, δημοσιεύοντες, ἀφίεμεν εἰς τοὺς ἀμέσωτερον μετὰ τῆς ἤδη εἰς Μητρόπολιν προαχθείσης ἐπαρχίας ταύτης συνδεομένους τὴν συμπλήρωσιν, ὅσον ἔνεστι, τῶν ὑπαρχόντων κενῶν καὶ τὸν καταρτισμὸν πληρεστέρου καταλόγου τῶν ἐν αὐτῇ ἀρχιερατευσάντων.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ Κ...ΗΤΗΣ

Ἀρχειοφύλαξ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΚΑΒΑΛΛΑΣ
Πνευματικὸν δικαστήριον

Καλεῖται ὁ Γεώργιος Γκαγκλαμάνης, καπνεργάτης, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, ἐκ κάτω Τζουμαγιᾶς τῆς ἐπαρχίας Μελενίκου καταγόμενος, πρώην κάτοικος Καβάλλας, νῦν δ' εἰς Βουλγαρίαν ἀποδημήσας καὶ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως ἐμφανισθῇ αὐτοπροσώπως, ἢ διὰ πληρεξουσίου, τὴν πρώτην δικάσιμον ἡμέραν τετάρτην καὶ ὥραν 8ην τουρκιστὶ, μετὰ παρέλευσιν δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς παρούσης, ἐνώπιον τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Καβάλλας ἐδρεύοντος πνευματικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγουτου Γραμματικῆς τὸ γένος Νικολάου Κολορίνα, κατοίκου Καβάλλας, ἐπὶ διαλύσει τοῦ γάμου των λόγῳ ἐγκαταλείψεως. Ἐὰν δὲν ἐμφανισθῇ, θέλει δικασθῇ ἐρήμην.

Ἐν Καβάλλᾳ τῇ 5 δεκεμβρίου 1909.

Ὁ πρόεδρος 2

Ὁ τοῦ ἁγίου Ξάνθης ἐπίτροπος Ὁ ἀρχιγραμματεὺς

† Ὁ Πέτρας **Αἰμιλιανὸς** **Ι. Α. Αναστασιάδης**

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ
Πνευματικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Τρύφων Μ. Μαρκοβίτσης, ὑπάλληλος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, ὁρμώμενος ἐκ Ναούσης τῆς ἐπαρχίας Βερροίας καὶ Ναούσης νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην τετάρτην καὶ ὥραν 8ην τῆς ἡμέρας τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν μιᾶς καὶ ἑξήκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν Ναούσῃ ἐδρεύοντος βου τυήματος τοῦ Μ. Ἐκκλησ δικαστηρίου τῆς Ι. Μητροπόλεως Βερροίας καὶ Ναούσης αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τοῦ Εὐριπίδου Γρηγ Τσιώμη, κατοίκου Ναούσης, ἐπὶ ἀπολύσει ὑπεσχημένης καὶ συμπεφωνημένης προικός. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Νεολόγου» καὶ «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ «Νέας Ἀληθείας».

Ἐν Ναούσῃ τῇ 23 νοεμβρίου 1909

Ὁ πρόεδρος 2

Ἀρχιδιάκονος **Πολύκαρπος** Ὁ χρέη γραμματέως ἐκπληρῶν

Νικ. Ἀγ. Βέρσος.

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΤΟΣ Λ'
ΑΡΙΘ. – 52

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ
Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
† Ὁ Ἐλασσῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
† Ὁ ἀρχιγραμμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον κ. Μ. Βασιλείου Β γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου. Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ ἑορταὶ — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Καταστατικὴ τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐργασιῶν κατὰ τὸ 1909 — Πατριαρχικὴ μέριμνα περὶ ἐκδόσεως βιβλίων λειτουργικῶν — Ἀνάμικτα σημειώματα — Περὶ Μαθητικῶν ποινῶν.

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

Αἱ ἑορταὶ τῆς τοῦ Σωτῆρος γεννήσεως διεξήχθησαν ἐν χαρᾷ πνευματικῇ ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων, ἔν τε τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις, συνέρρευσαν δ' ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων καὶ τὰς πρὸ αὐτῆς καὶ μετ' αὐτὴν οἱ πιστοί, πρὸς αἶνον τοῦ μεγάλου ὀνόματος Ἐκείνου, ὃς ηὐδόκησε νὰ χορηγήσῃ πᾶσι τοῖς ὀρθοδόξοις εἰρήνην τὴν πρὸς ἑαυτοὺς καὶ σθένος καὶ καρτερίαν ἀπέναντι τῶν ἔξωθεν ἐπιγενομένων ἡμῖν δοκιμασιῶν. Ὁ ἐκ στόματος θηλαζόντων καὶ θηλαζουσῶν καὶ νηπίων καταρτιζόμενος αἶνον, ὁ καμπτόμενος ἐκ τῶν ἱκεσιῶν καὶ δεήσεων μητέρων καὶ πατέρων καὶ παιδίων πασχόντων τε καὶ ταλαιπωρουμένων ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος Αὐτοῦ ἐχορήγησε τὴν μεγάλην ἀρετὴν τῆς ὑπομονῆς εἰς ἀπειράριθμα πλήθη χριστιανῶν, εὐλογοῦντα τὸν Λυτρωτὴν τῆς ἀνθρωπότητος· εὐλογοῦντα τὸν ἀπὸ καταστροφῆς ρυόμενον ἔθνη πιστὰ καὶ φυλὰς εὐσεβεῖς, ἀκολουθούσας Αὐτοῦ τῷ θείῳ νόμῳ, τηρούσας τὰς θεοδιδάκτους διατάξεις θρησκείας οὐκ' ἐξ ἀνθρώπων προελθούσης τε καὶ διδαχθείσης. Ἐδόξασαν καὶ πάλιν ἐξόχως ἐν ναοῖς ἱεροῖς, ἐντὸς μεγαλοπρεπῶν ἢ καλαμοστεγάστων εὐκτηρίων, ἐν συναισθήσει τῆς μεγάλης τοῦ αἰωνίου Κριτοῦ βουλῆς τε καὶ δυνάμεως, ἢ ἀνεπιγνώστως, ἄσοφοί τε καὶ σοφοί, ἀνεπτυγμένοι καὶ ἀπαίδευτοι, τὸν Θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν. Καὶ διὰ μέσου τῶν ἑορτῶν καὶ ἐπὶ τῇ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀνατολῇ τοῦ νέου ἔτους, ἀνεμνήσθησαν ὅτι, ὁ σώσας τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τῆς δουλείας, ὁ ἐκ σκότους ἑλκύσας εἰς τὸ φῶς πρὸ εἴκοσιν αἰώνων, Αὐτὸς ἔσωσε καὶ σώζει τοὺς πιστοὺς Αὐτοῦ ὀπαδοὺς καὶ μαθητὰς εἴκοσιν ὅλας ἑκατονταετηρίδας, δικιμάζων μὲν αὐτῶν τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπομονήν, ἐπιτρέπων νὰ διέλθωσι διὰ μυρίων δοκιμασιῶν —«διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος»—ἀλλ' οὐχὶ παραπέμπων ἐπ' ἄπειρον τοὺς πειρασμούς, καὶ κατὰ τὸ γραφικὸν—«ἐξάγων εἰς ἀναψυχήν».

Ἐπὶ τῇ λήξει τοῦ ἔτους 1909 ζωηρότερον ἐπαναφέρομεν εἰς, τὴν μνήμην ἡμῶν πάντες οἱ πιστοὶ τὰ τελεσθέντα πάλαι τε καὶ νῦν. Ἀποτελοῦμεν μέλη μιᾶς θεοφυτεύτου κοινωνίας, ἧς τῶν τυχῶν δεσπόζει καὶ

διέπει ὁ «πρὸ τῶν αἰώνων γεννηθεὶς ἐκ πατρὸς, ἐπ' ἐσχάτων δ' ἐκ Παρθένου σαρκωθεὶς Θεός». Τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας Αὐτοῦ γινώσκομεν τὴν θείαν σύστασιν, τὸν προορισμὸν, τὰ παθήματα· μιμνησκόμεθα καὶ τοῦ παρελθόντος αὐτῆς, καὶ ἀπ' αὐτοῦ λαμβάνομεν τὰ πορίσματα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἔχωμεν διαρκῶς ἐνώπιον ἡμῶν, ἐνόσῳ διαπλέομεν τοῦ βίου τοῦ ἐπιγείου τὴν ἁλμυρὰν θάλασσαν. Μιμνησκόμεθα τῶν παθημάτων τῆς χριστιανικῆς ταύτης κοινωνίας, τῆς ὁποίας τὰ μέλη ἐδοκίμασαν πικρίας θλίψεων, ὑπέστησαν κινδύνους καὶ καταδρομὰς ἐκ ψευδαδέλφων καὶ ἀλλοθρήσκων, ἐθυσίασαν τὴν γεηρὰν αὐτῶν ὑπόστασιν, ὅπως θεμελιώσωσι τὸ θεοπαγὲς οἰκοδόμημα τῆς Ἐκκλησίας. Πολλοὶ καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη ἐδοκίμασαν ὁμοια παθήματα, καὶ ἡ πίστις ἡ ὀρθόδοξος ἠρίθμησεν ὁμολογητὰς καὶ μάρτυρας ἐν καιρῷ κινδύνων τοῦ αὐτονόμου πολιτεύματος τῆς Ἐκκλησίας καὶ μέχρι χθὲς καὶ πρώην ἐν καιρῷ προσβολῆς τοῦ ὀρθοῦ δόγματος. Ἐπεσφράγισαν οὗτοι βίον εὐσεβῆ διὰ τοιούτου τέλους, ἐγένοντο παράδειγμα ζῶν εὐσεβείας εἰς τοὺς συγχρόνους, καὶ κατέλιπον εἰς τοὺς ἐπιγενησομένους ἄϊδιον τὴν μνήμην τῆς εἰς τὴν πίστιν τῶν πατέρων ἡμῶν θερμῆς ἀφοσιώσεως. Ἐπένθησαν γονεῖς καὶ συγγενεῖς καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἐθλίβησαν οἱ φίλοι καὶ συνίστορες ἐπὶ τοῖς παθήμασι καὶ τῇ πρὸς Κύριον μεταστάσει τῶν προαποιχομένων. Ηὔξατο ἡ Ἐκκλησία καὶ εὔχεται ὑπὲρ αὐτῶν· καὶ κήδεται καὶ μεριμνᾷ ὑπὲρ τῶν ζώντων, ἀγαλλομένη μὲν ἐπὶ τῇ εὐσεβείᾳ τῶν φιλοστόργων τέκνων αὐτῆς, ἀλλὰ γινώσκουσα ἀπὸ τῆς θείας αὐτῆς συστάσεως, κατὰ τὴν φρᾶσιν ἐπιφανοῦς αὐτῆς καὶ τοῦ γένους ἡμῶν διδασκάλου, ὅτι καὶ ρομφαία δι' αὐτὴν ἡτοίμασται, καὶ τόξον διωκτῶν ἐντείνεται, καὶ ξῖφος ἀκονίζεται κατ' αὐτῆς, παρὰ πᾶσαν ὥραν καὶ στιγμὴν, ἀπ' ἀνατολῶν τε καὶ δυσμῶν καὶ ἀπὸ νότου.

*

Ἐπὶ τῇ αὔριον ἀνατολῇ τοῦ 1910, εὔχεται πᾶσιν ὑπομονήν, εὔχεται πᾶσι καρτερίαν. Καθὼς συνεχίζονται αἱ στιγμαὶ τοῦ χρόνου, αἱ ὧραι καὶ αἱ ἡμέραι, σταθμοῦ μὴ ὑπάρχοντος ἐν τῇ ροῇ τοῦ χρόνου, οὕτω συνεχίζεται καὶ ὁ ἀγὼν ἡμῶν ὁ ἐπὶ γῆς, ὁ τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν αὐτῶν, τῆς ὑπάρξεως τῶν κατὰ μέρος κοινοτήτων καὶ τῶν εὐσεβῶν ἐθνικοτήτων, ὁ ὑπὲρ εὐκλείας καὶ τῆς εὐσταθείας τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, τῆς εὐλογούσης τὰ τῶν πιστῶν ἔργα, τῆς περιεπούσης αὐτῶν τὴν καθόλου σωτηρίαν. Καθὼς δὲ ἐπὶ αἰῶνας πολλοὺς ἐπηρεάσθη ποικιλοτρόπως ἡ πίστις, καθὼς ἐκινδύνευσαν οἱ διὰ τῆς πίστεως ταύτης ἁγιαζόμενοι καὶ σωζόμενοι, οὕτω θέλουσιν ἐπηρεασθῇ καὶ πάλιν, οὕτω θέλουσι κινδυνεύσει. Διωγμῶν ἐγένοντο μάρτυρες, διωγμῶν πρωτερχομένων ἀπὸ ἰσχυρῶν καὶ ἀπὸ ἀδυνάτων, ἀπὸ ἀπαιδεύτων καὶ ἀπὸ τῶν νομιζόντων ἑαυτοὺς πεπαιδευμένους, ἀπὸ τῶν βαρβάρων καὶ τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς πεπολιτισμένους. Ἐντούτοις «ἐμβλέψωμεν εἰς ἀρχαίας γενεάς». Διῆλθον ἐκεῖναι καιροὺς δυσχειμέρους, ὑπέφερον τὰς ἐπιφορὰς τῆς δεκακυμίας τῶν παθῶν, τῶν μερικῶν τε καὶ τῶν γενικῶν, τῶν προσωπικῶν καὶ τῶν φυλετικῶν. Ἐθωρακίζοντο διὰ πίστεως ζώσης· καὶ ἡ ἐλπὶς εἰς τὸν σώζοντα τὴν Ἐκκλησίαν Αὐτοῦ ἐγλύκαινε τὰς τοῦ βίου τοῦ ἐπιγείου πικρίας, ὡς πάλαι τὸ ξύλον ἐκεῖνο τῆς Μερρᾶς. «Ἐμβλέψατε εἰς ἀρχαίας γενεάς»· ἐπαναλαμβάνομεν τὸ τοῦ σοφοῦ τῆς Βίβλου. Διδάσκουσιν ἐκεῖναι ὅτι οἱ ὑπὲρ εὐγενῶν ἰδεῶν ἀγωνιζόμενοι, καθὼς τὸ ἔθνος ἡμῶν, ἐξηκολούθουν μὲν τὸν ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ εὐγενῆ ἀγῶνα ἀλλ' ἐνεπίστευον ἅμα ἑαυτοὺς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐδέποτε κατῃσχύνοντο. Διδάσκουσιν ἐκεῖναι ὅτι οἱ ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν πίστεως κροτοῦντες πολέμους ἐναντίον ἀφανῶν καὶ φανερῶν διωκτῶν ἐπολιτεύοντο μὲν ἐν φόβῳ Θεοῦ, ἐμμείνοντας δ' ἐν αὐτῷ οὐδέποτε κατέλειπεν αὐτοὺς ὁ σώζων τὸν περιούσιον λαὸν Αὐτοῦ Κύριος. Ἐμβλέποντες εἰς ἀρχαίας γενεὰς, καὶ μανθάνοντες μὲν πῶς οἱ τοῦ Θεοῦ διῶκται «συμποδίσθησαν καὶ ἔπεσον», ἀλλ' ἀντεχόμενοι ἅμα καὶ πάσης πατρίου παραδόσεως καὶ διδασκαλίας καὶ τοῦ παρελθόντος ἡμῶν ἐν γένει, θέλομεν τύχει τοῦ ἐν τῇ Ἱστορίᾳ ἀφθίτου κλέους, οὗ ἔτυχον οἱ κρατήσαντες ὃ εἶχον καὶ, κατὰ τὸ γραφικὸν, μὴ δόντες «ἑτέρῳ τὴν δόξαν αὐτῶν καὶ τὰ συμφέροντα αὐτῶν ἔθνει ἀλλοτρίῳ».

*
* *

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Χριστουγέννων ἐτελέσθη ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ συλλειτουργούντων τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Νικαίας, Διδυμοτείχου, Σάμου, Σωζοαγαθουπόλεως, Ξάνθης, Ἐλασσῶνος, Προικοννήσου καὶ Ἡλιουπόλεως. Παρῆσαν ἐν τῷ ναῷ οἱ ἐκ τῶν ἀνατολικῶν ἀρμενίων ἐπίσκοποι, ὁ τῶν ἐν Ρουμανίᾳ ἐκκλησιῶν καὶ ὁ τῶν Ταξιαρχῶν ἐν Παλατᾷ, ὁ ἐξ. Μ. λογοθέτης κ. Σ. Ἀριστάρχης, οἱ διοργανωταὶ καὶ ἔμποροι τῆς πλωτῆς ρωσσικῆς ἐκθέσεως, καὶ πλῆθος εὐσεβῶν.

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ, τὸν παναγιώτατον οἰκουμ. πατριάρχην ἐπεσκέψαντο καὶ συνεχάρησαν οἱ συνοδικοὶ καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες μητροπολῖται, ὡς καὶ ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Δέρκων, οἱ ἐπίτροποι τῶν Ἁγίων Τόπων μετὰ καὶ τοῦ ἐν Κιέβῳ σιναΐτου ἐπιτρόπου κ. Ἀμφιλοχίου, οἱ ἐξοχ. πρεσβευταὶ Ἑλλάδος, Σερβίας καὶ ὁ ἐπιτετραμμένος τοῦ Μαυροβουνίου, ἀντιπρόσωποι τῶν πατριαρχείων τοῦ τῶν ἀνατολικῶν καὶ τοῦ τῶν καθολικῶν ἀρμενίων, ὁ ἐξ. ὑπουργὸς

τῶν μεταλλείων καὶ δασῶν Ἀριστείδης πασᾶς Γεωργαντζόγλους, ὁ πρόεδρος τῆς Ὀθωμ. βουλῆς ἐνδοξ. Ἀχμὲτ. Ριζᾶ βέης, ὁ ὑφυπουργὸς τῆς δικαιοσύνης, οἱ πρώην ἡγεμόνες Σάμου κκ. Μαυρογένης, Βαϊάνης καὶ Βιθυνὸς, οἱ ἕλληνες γερουσιασταὶ καὶ βουλευταὶ, τὰ μέλη τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, οἱ γραμματεῖς καὶ διερμηνεῖς τῶν πρεσβειῶν Ἑλληνικῆς καὶ Σερβικῆς, ὁ πρώην ἐν Θεσσαλονίκῃ γεν. πρόξενος τῆς Ρωσίας κ. Κοχμάνσκυ, αἱ ἐπιτροπεῖαι καὶ ἐφορίαι τῶν ἱερῶν ναῶν καὶ σχολείων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, οἱ τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς ὑπάλληλοι καὶ πάντες οἱ τὰ κοινὰ παρ' ἡμῖν πράττοντες καὶ οἱ ἐν ταῖς ἐπιστήμαις καὶ τοῖς γράμμασι καὶ ἐν τῷ τραπεζιτικῷ κόσμῳ διακρινόμενοι.

Τηλεγραφικῶς καὶ δι' ἐπιστολῶν συνεχάρησαν οἱ μακαριώτατοι πατριάρχαι πρώην Ἀντιοχείας κ. Σπυρίδων καὶ πρώην τῶν ἀνατολικῶν ἀρμενίων κ. Μαλαχίας Ὀρμανιὰν, οἱ πανιερ. ἀρχιερεῖς, οἱ πανοσ. ἡγούμενοι σταυροπηγιακῶν τινῶν μονῶν, ἐπαρχιακά τινα σωματεῖα καὶ σημαίνοντές τινες ὁμογενεῖς, ἐν οἷς ὁ ἐν Σόφιᾳ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Ζαλοκώστας.—Ἡ Α. Θ. Π. ἀπήντησεν πᾶσιν ἁρμοδίως, ἀπέδωκε δὲ τὰς ἐπισκέψεις αὐτοπροσώπως τοῖς σεβασμ. μητροπολίταις, συνοδικοῖς τε καὶ παρεπιδημοῦσι, τοῖς παν. ἀρχιεπισκόποις τῆς Ἱεροσολυμικῆς Ἐκκλησίας Νεαπόλεως καὶ Λύδδης, τῷ ἐνδοξ. προέδρῳ τῆς Βουλῆς, τῷ ἐξ. πρεσβευτῇ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῷ ἐντίμῳ βουλευτῇ πρωτευούσης κ. Π. Κοσμίδῃ.

Εἰς τὸ Πατριαρχεῖον τῶν καθολικῶν ἀρμενίων ἡ Α. Θ. Π. μετέβη, πρὸς ἀπόδοσιν τῆς ἐπισκέψεως, τῇ κυριακῇ, μετὰ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Σωζοπόλεως καὶ Προικοννήσου, τῶν ἐντίμων μελῶν τοῦ Δ· Ε. Μ. Συμβουλίου κκ. Τσαούσογλου καὶ Κιοσέογλου καὶ τοῦ ἄρχοντος καπικεχαγιᾶ κ. Α. Οἰκιάδου.

Πανηγύρεις εὐποιΐας.—Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ 27 λήξαντος, ἀγομένης τῆς ἐπετείου πανηγύρεως τῆς Ἀδελφότητος «Ἁγίου Μηνᾶ», τῆς συντηρούσης ἐν Σταυροδρομίῳ Συσσίτιον, ἐν ᾧ σιτίζονται σχεδὸν ἑκατὸν πεντήκοντα πτωχὰ τέκνα τοῦ λαοῦ, προέστη ἐπευλογῶν τὰς φιλανθρώπους τῆς Ἀδελφότητος ἐργασίας ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν σεβασμ. Φιλιππουπόλεως, Σωζοπόλεως καὶ Προικονήσου. Κατὰ τὴν πανήγυριν ταύτην παρῆσαν καὶ ὁ ἐξ. πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς ἐριτίμου αὐτοῦ συζύγου, τῆς ὑπὲρ τοῦ συσσιτίου ἀποτελεσματικῶς ἐργαζομένης.—Αὐθήμερον, ἀπὸ πρωΐας, ἑορτάζοντος τοῦ ἐν Τζιβαλίῳ Συσσιτίου τῶν ἐν τοῖς Ζαφειροπουλείοις σχολείοις διδασκομένων, ἐξεπροσώπει τὴν Α. Θ. Π., καταλλήλως προσφωνήσας, ὁ πανοσιολ Μ. πρωτοσύγκελλος προσενεγκὼν ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. συνδρομὴν δίλιρον.

Χθὲς ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο τὸ ἐν Σταυροδρομίῳ Ἐθν. Οἰκονομ. Συσσίτιον Παντιᾶ Εὐγενίδου καὶ ηὐλόγησε τὸ γεῦμα, εἰς ὃ ἔλαβε μέρος, παρακαθίσαντος καὶ τοῦ ἐξ. πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ Συσσιτίῳ παρῆν καὶ ὁ ἐρίτιμος ἱδρυτὴς αὐτοῦ καὶ χορηγὸς κ. Ε. Εὐγενίδης.

Μνημόσυνον.—Τῇ τετάρτῃ, τελουμένου ἐν τῷ ναῷ τῆς αὐτοκρ. Ρωσσικῆς πρεσβείας ἱεροῦ μνημοσύνου ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ μεγάλου δουκὸς Μιχαὴλ Νικολάεβιτς, παρέστη κατ' αὐτὸ ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὁ πανοσλγ. Μ. πρωτοσύγκελλος μετὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Α' πατριαρχ. γραφείου κ. Χρ. Παπαϊωάννου, ἑρμηνεύων τῷ ἐξ. πρεσβευτῇ τὰς ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ πρὸς Κύριον μεταστάντος πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ δεήσεις.

Νέοι μητροπολῖται.—Τῇ παρελθούσῃ πέμπτῃ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Μετρῶν καὶ Ἀθύρων κ. Γρηγόριος.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί.—Τοῖς ἑορτάζουσι κατὰ τὰς δύο ἡμέρας τῶν Χριστουγέννων ὡς καὶ τῇ τρίτῃ (μνήμῃ τοῦ ἁγίου Στεφάνου) ἡ Α. Θ. Π. ηὔξατο τὰ δέοντα τηλεγραφικῶς καὶ διὰ τῶν ἱερλγ. πατριαρχικῶν διακόνων—τηλεγραφικῶς δὲ συνεχάρη τῇ 27 λήξαντος τοῖς πανιερ. μητροπολίταις Μεθύμνης καὶ Βοδενῶν.

Πατριαρχικαὶ εὐχαί.—Τῇ κυριακῇ, τελουμένου ἐν τῷ κατὰ τὸ Τζιβάλιον ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου, ὑπὸ τῆς συνοικίας, τοῦ μνημοσύνου τοῦ ἀειμνήστου Ρωμύλου Σπαθάρη, πολλὰ πράξαντος ὑπὲρ τῶν κοινωφελῶν καταστημάτων τῆς ἐνορίας, ἡ Α. Θ. Π. ἡρμήνευσε διὰ τοῦ πανοσολγ. πρωτοσυγκέλλου τοῖς πενθοῦσιν οἰκείοις τοῦ μνημονευομένου τὰς ὑπὲρ ἀναπαύσεως αὐτοῦ πατριαρχικὰς εὐχάς.

Τῆς Ἐκκλησ. Ἀληθείας τὸ προσεχὲς φύλλον, πρῶτον τοῦ τριακοστοῦ τόμου, ἐκδοθήσεται, ἕνεκα τῶν ἑορτῶν, τῇ προσεχεῖ παρασκευῇ 8 ἰανουαρίου. Μετὰ τῶν προσεχῶν τευχῶν ἀποσταλήσονται οἱ πίνακες τῶν περιεχομένων τῶν τόμων ΚΘ' καὶ ΚΗ' καὶ αἱ προμετωπίδες.

Ἐκκλησιαστ. δίκαια καὶ προνόμια.—Ἐξετυπώθη ἐν τῷ πατριαρχ. τυπογραφείῳ πρὸ μικροῦ «Βραχεῖα Σημείωσις περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν δικαίων», ἀποτελοῦσα βιβλίον εὐσέλιδον· Ἐξεδόθησαν ἀντίτυπα ἰσάριθμα τοῖς προαγγελθεῖσι συνδρομηταῖς.— Συμπλήρωμα τοῦ βιβλίου ἔσται ἡ Συλλογὴ τῶν ἐπισήμων τουρκικῶν γραμμάτων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν δίκαια— καὶ ἡ διατριβὴ «Φύσις καὶ φάσεις τοῦ παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικοῦ (προνομιακοῦ) ζητήματος».

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Βιβλιοθῆκαι μοναστηριακαί.— Κατὰ τὴν ὁμώνυμον ἐφημερίδα τῆς Σερίφου, ὁ πανοσιολ. ἡγούμενος τῆς ἱερᾶς ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ μονῆς τῶν Ταξιαρχῶν κ. Ἀμβρόσιος, φροντίζων περὶ τῶν ἐν τῇ μονῇ βιβλίων καὶ περισώζων εἴ τι ἐκ τῆς παλαιᾶς ἔμεινε βιβλιοθήκης, διέταξε πᾶν ὅπερ εἰς τοῦτο συντελεῖ. Ἐκ τῶν ἄλλοτε σωζομένων βιβλίων καὶ ἐγγράφων, μένουσι σήμερον δύο πατριαρχικὰ σιγίλλια καί τινες ἐκδόσεις ἐκ Βενετίας.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ

Κοινότης ἑλλην. Μιννεαπόλεως.—Τῇ 13 δεκεμβρίου, ἡμέρᾳ κυριακῇ, ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς ἑλληνικῆς ἐν Μιννεαπόλει τῆς Ἀμερικῆς κοινότητος, ἤτοι ἡ ἔναρξις τῶν λειτουργιῶν, ἱερουργήσαντος τοῦ

πανοσιολ. ἐφημερίου αὐτῆς ἀρχιμ. κ. Κυρίλλου Βαφειαδάκη, παριστάμένου τοῦ ἐφημερίου τοῦ αὐτόθι ρωσσικοῦ ναοῦ καὶ τοῦ χοροῦ τῶν ψαλτῶν, ὅστις ἔψαλλεν ἑλληνιστί. Ὁ ναὸς ᾠκοδομήθη διὰ δαπάνης 150000 φράγκων, ὧν ἡ κοινότης ὀφείλει μόλις τὸ ἓν ὄγδοον. Ἐν τῇ συγκινητικῇ τελετῇ ὡμίλησαν ὁ πανοσιολ. προϊστάμενος καὶ ὁ ἀξιότιμος πρόεδρος τῆς κοινότητος κ. Π. Μπουτσάλης, προσενεγκὼν ὑπὲρ τοῦ ταμείου τοῦ ναοῦ 500 φράγκα. Αἱ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν γενόμεναι δωραιαὶ ἀνῆλθον εἰς πεντακισχίλια φράγκα, πολλοστὸν οὖσαι τεκμήριον τῆς διαπνεούσης τὰς ἑλληνικὰς ἐν Ἀμερικῇ κοινότητας φιλογενείας.

Κοινότης Σικάγου. — Εἰς τὴν «Πανελλήνιον» τῆς Νέας Ὑόρκης ἐπιστέλλουσιν ἐκ Σικάγου ὅτι οἱ ἔρανοι οἱ διενεργουμένοι μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς ἐκεῖ ἑλληνικῆς κοινότητος πρὸς ἀνέγερσιν ἑλληνικοῦ δευτέρου ναοῦ κατὰ τὸ βόρειον τμῆμα τῆς πόλεως ταύτης ἀνῆλθον εἰς ἑβδομήκοντα καὶ πέντε χιλιάδας φράγκων.

ΔΗΛΩΣΙΣ

ΤΟΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ἀγγέλλομεν ὅτι ἔληξε τὸ ἔτος 1909, καὶ παρακαλοῦνται οἱ συνδρομὴν μίαν ἢ πλείονας ὀφείλοντες ὅπως ὅσον τάχιον ἐξοφλήσωσιν αὐτάς. — Συνίσταται δ' ἐπίσης αὐτοῖς, ἐὰν ἀλλάσσωσι διαμονῆς τόπον, νὰ πληροφορῶσι τὴν διεύθυνσιν τοῦ γραφείου.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 1909

Α' ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Συνεδρίαι καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἐγένοντο	121
Ἔγγραφα ποικίλης ὕλης εἰσήχθησαν καὶ διεξεπεραιώθησαν	3175
Ἀποφάσεις δικαστικαὶ ἐξεδόθησαν	15
Ἐγκύκλιοι ἀπελύθησαν	10
Σιγίλλια ἐξεδόθησαν	1
Κανονισμοὶ κοινοτήτων καὶ σωματείων ἐνεκρίθησαν	11

Β' Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

δικαστικαὶ συνεδρίαι ἐγένοντο	35
διοικητικαὶ	41
δύο Σωμάτων ἀπὸ κοινοῦ	26
ἀποφάσεις δικαστικαὶ ἐξεδόθησαν	21

Πράξεις Συμβολαιογραφείου

Καταθέσεις διαθηκῶν	25
δημοσιεύσεις »	6
συντάξεις »	2
ἐπικυρώσεις διαφόρων ἐγγράφων	289

Γ' ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Κατὰ τὸ ἔτος 1909 τὸ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικὸν δικαστήριον συνεκρότησε τριάκοντα καὶ τέσσαρας (ἀριθ. 34) συνεδρίας, κατὰ τὰς ὁποίας ἐξεδίκασε τάς τε ἀπὸ τῶν προηγουμένων ἐτῶν ἐν ἐκδικάσει καὶ ἀνενεργήτους ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων διατελούσας διαφόρου ὕλης ἀγωγὰς καὶ αἰτήσεις ἀνερχομένας εἰς 42, (περὶ ὧν παράβλ. «Ἐκκλησ. Ἀλήθειαν» τῆς 10 Ἰανουαρίου 1909) 42

καὶ τὰς ἁρμοδίως ἐνώπιον αὐτοῦ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο (1909) παραπεμφθείσας ὑποθέσεις, ἤτοι

α')	Ἀγωγὰς περὶ διαζυξέως ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἀνδρὸς	23
β')	» » » » » τῆς γυναικὸς	28
γ')	» » ἀκυρώσεως γάμου	2
δ')	» » τοπικῆς διαστάσεως καὶ διατροφῆς	21
ε')	» » παρακολουθήσεως	5
στ')	» » μνηστείας	7
ζ')	Ἀνακοπὰς	2
η')	Αἰτήσεις περὶ ἀναγνωρίσεως γάμου	4
θ')	» διαφόρου ὕλης	10= 102
	ἤτοι ἐν ὅλῳ ἀγωγὰς καὶ αἰτήσεις	144

Α') Ἐξεδικάσθησαν ἐξ αὐτῶν

α')	Ἀγωγαὶ περὶ διαζυξέως ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἀνδρὸς	27
β')	» » » » » τῆς γυναικὸς	19
γ')	» » ἀκυρώσεως γάμου	2
δ')	» » τοπικῆς διαστάσεως καὶ διατροφῆς	14
ε')	» » παρακολουθήσεως	4
στ')	» » μνηστείας	5
ζ')	Αἰτήσεις περὶ ἀναγνωρίσεως γάμου	6
η')	» » ἀποδόσεως τέκνου	1
ἐφ' ὧν καὶ ἐξεδόθησαν **ἰσάριθμοι ὁριστικαὶ ὁποφάσεις**		78

Β') Συνεξεδικάσθησαν μετ' ἀνταγωγῶν ἀγωγαὶ καὶ ἀνακοπὴ 4

Γ') Ἐπερατώθησαν αἰτήσεις διαφόρου ὕλης 10

Δ') Συνεβιβάσθησαν καὶ διεγράφησαν

α')	Ἀγωγαὶ περὶ διαζυξέως ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἀνδρὸς	2
β')	» » » » » τῆς γυναικὸς	6
γ')	» » παρακολουθήσεως	1
δ')	» « διατροφῆς	3
ε')	» » μνηστείας	3
στ)	Ἀνακοπὴ περὶ μνηστείας	1
	Ἤτοι ἐπερατώθησαν ἐν ὅλῳ ἀγωγαὶ, ἀνακοπαὶ καὶ αἰτιάσεις	108

Ε') Ἐν ἐκδικάσει εὑρίσκονται ἀγωγαὶ διαφόρου ὕλης 7

ΣΤ') μένουσιν ἀνενέργητοι ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἀγωγαὶ κλπ. 29

144

ΣΗΜ. Ἀποφασισθέντος ὑπὸ τῆς Ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ἵνα δημοσιεύωνται τὰ ὀνόματα ἐκείνων, ὧν ὁ γάμος ἀνεγνωρίσθη, ἀναφέρομεν ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1909 ἀνεγνωρίσθησαν δι' ἀποφάσεως οἱ γάμοι τῶν 1) Ἀνδρ. Παπαδάκη καὶ Εὐρ. Κωνσταντινίδου 2) Ι. Ἀδαμαντίδου καὶ Δεσπ. Δημητριάδου (κατὰ παραπομπὴν ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου)· 3) Θ. Παπορίδου καὶ Αἰκατ. Ἀναστασίου 4) Στ. Μεταξᾶ καὶ Ἀρίστης Μεταξᾶ 5) Ζωῆς Παντελῆ καὶ Χρήστου Π. Κούρτεβιτς καὶ 6) Πέτρου Μεϊμαρίδου καὶ Σεβαστῆς Καρπίνα.

Δ' ΓΡΑΦΕΙΟΥ Μ. ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΛΙΑΣ

Ἐκ τοῦ γραφείου τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας κατὰ τὸ ἔτος 1909 ἀπελύθησαν διαφόρου φύσεως ἔγγραφα, ἤτοι

α') Ἐγκύκλιοι	24
β') Ἄδειαι ἐράνων	47
γ') Ἐξώδικοι κλήσεις	138
δ') Ἐξώδικα διαλυτήρια μνηστείας	32
ε') Διάφοροι, ἤτοι ἐπιστολαὶ, συστάσεις κτλ.	3150
ἐν ὅλῳ	3391

Κατὰ τὸ ἔτος 1909 ἀπελύθησαν ἐκ τοῦ γραφείου τοῦ Πνευματικοῦ δικαστηρίου μετ' ἀποφάσεις τελεσιδίκους

α') Διαζύγιά	32
β') Διαλυτήρια μνηστείας	1
	33

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ
ΠΕΡΙ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ

(συνέχεια ἀπὸ τοῦ 51 τεύχους) *

Τὸ Εὐχολόγιον τοῦ 1639 περιέχει, μετὰ τὰς τρεῖς λειτουργίας, ἀκολουθίας ἑσπερινοῦ καὶ ὄρθρου, ἀποστολοευαγγέλια εἰς μνήμας ἁγίων, μικρὸν ἁγιασμὸν, παρακλητικὸν κανόνα, ἀκολουθίαν εἰς ἀρραβῶνα καὶ στεφάνωμα, καὶ σύνολον τὸ πλήρωμα τῶν ἐν χρήσει σήμερον Εὐχολογίων· περιλαμβάνονται οἱ «μακαρισμοὶ τῶν ὀκτωχῶν», εὐχαὶ ἐπὶ κολύβων καὶ εἰς πᾶσαν ἀρρωστίαν, εὐχαὶ εἰς λεχὼ, εἰς τὸ σφραγίσαι παιδίον τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ κλπ. αἱ ἑπτὰ Σύνοδοι, πρόχειρον (δηλ. διάγραμμα), τὸ περὶ συγγενείας καὶ ἡ Μυστικὴ Θεωρία Γερμανοῦ Κωνσταντινουπόλεως.

Πλουσίαν ἐνέχει καὶ τοῦτο τὴν ὕλην, πῶς δὲ καὶ τίνες οἱ λόγοι τῆς ἐκτυπώσεως αὐτοῦ ἀναγγέλλει ὁ πρόλογος ὁ προσφωνούμενος εἰς Ἀθανάσιον Βαλεριανὸν, μητροπολίτην Φιλαδελφείας. Καλὸν 'να ἐκδοθῇ ἐνταῦθα διὰ πολλοὺς λόγους, ἔχων οὕτως·

Τῷ | πανιερωτάτῳ | καὶ σοφώτατῳ | μητροπολίτῃ Φιλαδελφείας | κυρίῳ Ἀθανασίῳ | τῷ Βαλλεριανῷ· | ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ | τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου. Τὴν ὀφει | λομένην αἰδῶ, καὶ εὐλαβείαν.

Ἀπὸ ὅλα ὅσα συντελοῦσι καὶ συμπληροῦσι τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, πανιερώτατε, καὶ σοφώτατε δέσποτα. πρῶτον καὶ μεγαλλήτερον εἶναι τὸ μυστήριον τῆς ἱερᾶς καὶ ἀναιμάκτου θυσίας. Διὰ τῆς ὁποίας πρῶτον λαμβάνομεν τὴν Ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν μας, ἔτι δὲ ἑνούμεθα μετὸν Χριστὸν, κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του ὁποῦ | εἶπεν. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. Διὰ τοῦτο μὲ δίκαιον τρόπον εἶναι πολλὰ χρήσιμος ἡ ἑρμηνεία τῆς θείας ἱερουργίας, οὐ μόνον εἰς τοὺς Ἑλλογίμους, καὶ Μαθηματικοὺς ἱερεῖς, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἀμαθεῖς, διὰ νὰ καταλαυβάνουσι τὸ μεγαλεῖον τοῦ μυστηρίου, ὁποῦ λατρεύουσιν, καὶ νὰ τὸ διδάσκουν εἰς τὸν λαὸν τοῦ Χριστοῦ. ὅτι κατὰ τὸν θεῖον Γρηγόριον, τὸ τελεῖως ἄληπτον, ἀνέλπιστον, καὶ ἀνεπιχείρητον. Τὸ δὲ ἀμυδρῶς ληπτὸν ἕλκει πρὸς ἑαυτὸ, καὶ θαυμάζηται. Θαυμαζόμενον δὲ ποθεῖται πλέον. ποθούμενον δὲ καθαίρῃ. Καθαῖρον δὲ θεοειδεῖς ἐργάζηται. τοῦτο ἀναλογιζόμενος ὁ ἐν ἁγίοις Πατὴρ ἡμῶν, Γερμανὸς Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον, ζῆλῳ θείῳ κινούμενος. μὲ κόπον μεγάλον, ἡρμήνευσε τὴν θείαν μυσταγωγίαν, Σοφώτατα, καὶ ἁγιώτατα, καὶ ἐπαρέδωκέντην εἰς τὸν κόσμον, διὰ ἀΐδιον μνήμην, καὶ ἐτυπώθη, καὶ ἄλλην βολὰν, ἀλλ' ὁ πολὺς καιρὸς ἔγινεν αἰτία, καὶ δὲν εὑρίσκεται νῦν νὰ τὴν ἀποκτίσουν ὅσοι τὴν ἐπιθυμοῦν. καὶ ἐπειδὴ ἀνάμεσα εἰς τὰ Βιβλία μου εὑρέθη ὁ αὐτὸς θησαυρὸς, ἐζήτησάντον νὰ τὸν τυπώσουν διὰ ὠφέλειαν κοινὴν, ὁ ἐν Ἱερομονάχοις αἰδέσιμος κύριος Φιλόθεος Βαλλεριανὸς. καὶ Ἱερομνήμων τῆς ἁγιωτάτης Ἐπισκοπῆς Κυθήρων, καὶ ὁ τιμιώτατος, καὶ χρησιμώτατος ἐν ἄρχουσι, κύριος Ἐπιφάνιος Ἡγούμενος, ἐξ Ἰωαννίνων. Καὶ ἐγὼ τὸν ἔδωκα μετὰ | χαρᾶς, καὶ ἐτύπωσάντον διὰ ψυχικήντους σωτηρίαν, καὶ διὰ νὰ φανερώσουν τὴν περὶ τὸν πλησίον ἀγάπην, δὲν ἐψήφησαν ἔξοδον, ἢ κόπον, ἀλλὰ μὲ προθυμίαν ἔδωσαν τὸ αὐτὸ Βιβλίον, (ἤγουν τὴν θείαν Λειτουργίαν ἐξηγημένην) εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κυρίου Ἰωάννου Ἀντωνίου Ἰουλιανοῦ. Ἐκ προγόνων Τυπογράφου, καὶ ἐτύπωσάντην εἰς δόξαν Θεοῦ. Δὰ αὐτὸ τὸ τέλος, ὅτι νὰ ἔχουση μνημόσυνον ἀπὸ τοὺς ἐντευξομένους παρὰ καλοῦντες τοὺς, νὰ μὴν ἀστοχοῦν τὰ ὀνόματά τους εἰς τὰς ἁγίας αὐτῶν προσευχὰς. προσετέθησαν δὲ καὶ ἕτεραι Ἀκολουθίαι ἀνήκουσαι τῷ ἱερεῖ καθ' ἑκάστην ἀναγκαῖαι, ὡς ἐν τῷ Πίνακι φέρεται. Ὠνομάσθη δὲ τὸ παρὸν Βιβλίον Λειτουργεία ἑρμηνεμένη: Τὸ ὁποῖον ἠθέλησα νὰ τὸ ἀφιερώσω τῆς σοφωτάτης, καὶ παναρέτουσου ψυχῆς. πανιερώτατε δέσποτα, τὴν ὁποίαν δικαιολογημένα πρέπει νὰ τὴν βλέπομεν ὡσὰν μίαν στήλην ἐκ πασῶν συγκειμένην τῶν ἀρετῶν. ἔστοντας νὰ εἶναι ὡσὰν λείψανον, καὶ ἀπεικόνισμα τῶν μακαρίων πατέρων ἡμῶν, καὶ διδασκάλων κατὰ πάντα ὅμοιον. Κατάτε εὐσέβειαν, καὶ ἐνάρετον πολιτείαν. Δέξου λοιπὸν τὸν πόθον, καὶ τὴν εὐλάβειαν, ἣν ἔχει πρὸς τὴν σὴν πανιερώτητα ὁ δοῦλος σου, καὶ διαμέρισον μὲ τὸν ψυχοφελῆτης λόγον, τοῦτον τὸν πλοῦτον πᾶσι τοῖς τοῦ Χριστοῦ ἱεροθύταις, καὶ διδασκάλοις τοῦ χρυστωνύμου λαοῦ, ὡς γνήσιος ἐπίτροπος, καὶ ἔξαρχος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Ἔξεις δὲ | τὸν ἄξιον μισθὸν παρὰ τοῖ πλουτοδότου Θεοῦ. ὃν ἱκετεύω τοῦ διαφυλάττειν τὴν σὴν πανιερώτητα, εἰς ἐτῶν πολλῶν περιόδους. Εἰς σύστασιν τοῦ ὑπὸ σοῦ ποιμαινομένου λαοῦ.

Ἐρῤῥωσω ᾧ ἱερᾷ κεφαλῇ, καὶ ὑπερεύχυμοι.
Μαρτίῳ, ιβ'. αχλθ'.
Ὁ τῆς σῆς πανιερώτητος πιστὸς δοῦλος ἐν
ἱερεῦσιν ἐλάχιστος
Ματθαῖος Κιγάλας ὁ Κύπριος.

Ἀθανάσιος ὁ Βαλεριανὸς προέστη τῆς ἑλληνικῆς ἐν Βενετίᾳ κοινότητος καὶ τῶν ὀρθοδόξων ἐν Ἰστρίᾳ καὶ Δαλματίᾳ παροικιῶν ἀπὸ τοῦ 1635 1656, πρότερον διατελέσας Κυθήρων ἐπίσκοπος· Ἡ ὑπὸ τὸν πρόλογον ὑπογραφὴ δεικνύει βεβαίως ὅτι Ματθαῖος ὁ Κιγάλας ἦν ἐπιστάτης καὶ ἐπιμελητὴς τῆς ἐκδόσεως·

Ὀγδόην ἢ ἐννάτην — οὔτε κατὰ συνθήκην — ἀριθμῶ τὴν ἔκδοσιν τοῦ 1648 καὶ ταύτην ἐν Βενετίᾳ, πωρὰ τῷ αὐτῷ Ἰουλιανῷ, ἐπιμελείᾳ δὲ τοῦ ἱερομονάχου Θεοφυλάκτου Ζανφουρνάρου. Ἡ κατὰ συνθήκην ἐνάτη ἔκδοσις, ἧς εἶδον ἀντίτυπον ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ Βατοπεδίου, ἐγένετο μετὰ δέκα τέσσαρα ἔτη. Ὁ τίτλος αὐτοῦ ἐν μέσῳ πλαισίου, περιστεφομένου ὑπὸ δεκαὲξ προφητῶν, ὧν ὑπέρκειται εὐλογῶν ὁ Σωτὴρ, ἔχει ὧδε· Εὐχολόγιον | ἐκ πολλῶν | ὧν πρότερον εἶχε σφαλμάτων . . . . * ἀνακαθαρθὲν | καὶ τὰ προστεθὲν τῶν νηπίων κανόνα καί τινας | ἑτέρας εὐχάς· | Τυπωθὲν μὲν παρ' Ἰωάννῃ Πέτρῳ τῷ Πινέλλῳ ἀναλώ | μασι τοῖς αὐτοῦ· | Ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας· ,αχξβ'. Εἰς σχῆμα τέταρτον, διακρίνεται ἐπὶ τῇ τῶν περιεχομένων ἀταξίᾳ· ἐν τέλει, λόγου χάριν, μετὰ τὰς ἀπολύσεις τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν ἀναγινώσκομεν τὴν εὐχὴν εἰς μετάληψιν σταφυλῆς, τῇ 6 αὐγούστου.

Πρέπει να' παρατείνωμεν τὴν ἐπισκόπησιν πολλῶν ἐκδόσεων τοῦ Εὐχολογίου, ἕως οὗ εὕρωμεν μίαν, ἥτις, πράγματι, κατ' ἀντιβολὴν πρὸς τὰς ἄχρις αὐτῆς συντελεσθείσας, δυνατὸν 'ν' ἀποκληθῇ καλὴ καί πως ἀνακεκαθαρμένη. Ἐν τούτοις, δεκάτην ἢ δεκάτην πρώτην, ἢ καὶ δεκάτην δευτέραν εὑρίσκω τὴν παρὰ Ἀνδρέᾳ Ἰουλιανῷ ἐν Βενετίᾳ γενομένην τῷ 1666, ἧς οἱ τιτλοφορούμενοι παρ' ἑτέραις «ἐπιμεληταὶ» καὶ «ἀνακαθάρται» μένουσιν ἡμῖν ἄγνωστοι, ἐμοὶ δ' ὁ τίτλος μόνον γνωστὸς ἐξ ἑτέρας μαρτυρίας — ἐξ ὁμοίας δ' ἔγνωσταί μοι καὶ ὁ τίτλος τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1673,

* ἐν σελ. 405 (προγηηθέντος τεύχους) στήλῃ α', πρὸς τῷ τέλει, ὁ τῶν σελίδων τοῦ περιγραφομένου βιβλίου ἀριθμὸς ἐτέθη 254, ἐνῷ ἔπρεπε 'να τεθῇ 252.

* λέξεις τινὲς, ἕνεκα τῆς πολυκαιρίας, ἐξηλείφθησαν τέλεον ἐκ τῆς προμετωπίδος τοῦ βιβλίου.

γενομένης ἐν Βενετίᾳ, παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων.

Κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσιπενταετίαν τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ἤρξατο ἡ γόνιμος εἰς παραγωγὴν τοιούτων βιβλίων ἅμιλλα τῶν ἑλληνικῶν ἐν Βενετίᾳ τυπογραφείων. Καὶ ἐνῷ Νικόλαος ὁ Γλυκὺς ἐξέδιδεν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Βελούδης ἐν προλεγομένοις τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδόσεως (τοῦ 1854), τὸ Εὐχολόγιον τῷ 1691, διορθοῦντος Ἰωάννου διακόνου Ἀβραμίου τοῦ Κρητὸς, ὁ Νικόλαος Σάρος ἐξέδιδεν αὐτὸ μετὰ ἓν ἔτος. Ἡ ἔκδοσις αὕτη — ὑποτεθείσθω δωδεκάτη — περιλαμβάνει σελίδας 484, πλὴν ὀκτὼ κατεχουσῶν τὴν προμετωπίδα καὶ τὸν πίνακα τῶν περιεχομένων, προταττόμενον, καὶ φέρει τίτλον, ἐντὸς θυρεοῦ περιστεφομένου ὑπὸ τῶν προσωπογραφιῶν τῶν δεκαὲξ προφητῶν, τοῦτον· Εὐχολόγιον | σὺν Θεῷ ἁγίῳ. | Νεωστὶ μετατυπωθὲν μετά τινων ἀναγκαίων προσθέ | σεων, τῶν Ὀφφικίων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τῆς Χει | ροτονίας τοῦ Ἐπισκόπου, καὶ περὶ τῶν ἐξομολογου | μένων. Πρὸς δὲ τούτοις, καὶ ποικίλαις ἑτέ | ραις τάξεσι, καὶ Εὐχαῖς κεκοσμηθὲν, — ὡς ἐν τῷ τέλει ἐστὶν ἰδεῖν. | Ἐπιμελείᾳ καὶ διορθώσει Γεωργίου Ἱεροδιακό | νου Μαϊώτου, τοῦ ἐκ Κυδωνίας τῆς Κρήτης | . Ἐνετίησι, 1692. | Παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ, ,αχγβ'.

Περίεργον ὅτι ἐν τέλει φέρει τὸν ὀπισθότιτλον τοῦτον, ἀνευ θυρεοῦ μὲν, ἀλλὰ κοσμούμενον ἐν μέσῳ διὰ τοῦ ἐμβλήματος τοῦ οἴκου Σάρου· ἀπαριθμοῦντα πόσα τῶν τυπογραφικῶν φύλλων εἰσὶ τετράδια (Quaderni) καὶ πόσα δυάδια Duerno) καὶ ἀναγράφοντα ἔτος τῆς ἐκδόσεως τὸ 1691. Ἡ δὲ «ἐπιμελείᾳ καὶ διορθώσει» λογίμου κρητὸς ἔκδοσις αὕτη τοῦ Σάρου διαψεύδει τὴν ἐν προμετωπίδι μεγάλην ταύτην ἐπαγγελίαν, καὶ λάθη τινα, λίαν ὄντα χονδροειδῆ, ἀσχημίζουσι τὸ βιβλίον· ἐν διατάξει τῆς χειροτονίας ἐπισκόπου (σελ. 471) γράφονται· «Εἶτα δίδωσιν αὐτῷ ὁ Ἀρχιερεὺς τὴν Ἀρχιερατικὴν ράβδον, λέγων οὕτω πρὸς αὐτόν· Λάβε τὴν ράβδου ἵνα ποιμαίνῃς τὸ ἔμπροσθέν σοι ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ τοῖς μὲν εὐποιθόσιν ἔστι αὐτοῖς ὑπόσου βακτηρία» κλπ. . . . . «Εἷς τῶν Ἀρχιερέων τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον ἀνανεώξας» κλπ. Ταῦτα ἐκ πολλῶν ὀλίγα, ἀποδεικνύοντα ὅτι λόγοι ἐμπορικοῦ συναγωνισμοῦ καὶ ἀμίλλης παρώθουν τοὺς ἐκδότας εἰς τὰς πομπώδεις ἐπαγγελίας τῆς «ἀνακαθάρσεως» καὶ «ἐπιμελείας», ἀγνοῶ δὲ πῶς ἐπέτρεπον οἱ λόγιμοι διορθωταὶ τὴν ἀναστήλωσιν τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ὡς διορθωτῶν ἐπὶ προμετωπίδων βιβλίων ἀδιορθώτων καὶ ἀκοσμήτων, καίτοι διεκήρυττον οἱ ἐκδόται ὅτι ταῦτα προσφέρουσιν εἰς τοὺς φιλομαθεῖς «κεκοσμηθέντα».

(Ἕπεται συνέχεια).

ὁ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

ΑΝΑΜΙΚΤΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ*

Α'.

Βοῦλλα μολυβδίνη **Ἀθανασίου τοῦ Α'** πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (1), οὗ τὴν μνήμην γεραίρει ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν τῇ 28 ὀκτωβρίου, ἐκδέδοται ἐν τῇ **Νομισματικῇ Ἐπιθεωρήσει τῶν Παρισίων** (2). Ἡ βοῦλλα αὕτη διάμετρον ἔχουσα 39 χιλιοστομέτρων εἰσήχθη εἰς τὴν Συλλογὴν τῶν Παρισίων, εἶναι δὲ ἀνέκδοτος.

Ἐπὶ τῆς ἐμπροσθίας προσόψεως εἰκονίζεται ἡ Παναγία κατ' ἐνώπιον καθημένη ἐπὶ εὐρέος θρόνου, ἔχουσα ἐπὶ τῶν γονάτων τὸν παῖδα Ἰησοῦν, ἐπὶ δὲ τῆς ἄλλης φέρεται τὸ ὄνομα καὶ ὁ συνήθης πατριαρχικὸς τίτλος ἐν **ἑπτὰ** γράμμασι. Τίς οἶδε πόθεν ἡ βοῦλλα ἀπεσπάσθη καὶ ὁποῖον δὲ γράμμα κατησφάλιζε, διότι πρὸ ὀκτὼ μόλις ἐτῶν ἐγένετο ἡ ἀγορά.

Β'.

Γερμανικὸν Μουσεῖον ἐν Νυρεμβέργῃ. Πατριάρχης **Ἀλεξανδρείας, Ἰωακεὶμ,** Ἡγούμενος **Σινᾶ, Σέργιος,** Γερμανοὶ περιηγηταί· Aufzaehlung der Orte, welche Christoph Fuerer aus Nuernberg im Orient desuchte, unterzeichnet von Prior des Moenchskloster, aüf der Sinai—1565 ὅ ἐστι—Ἀπαρίθμησις τῶν μερῶν, ἅτινα ὁ ἐκ Νυρεμβέργης Christoph Fuerer ἐπεσκέψατο ἐν Ἀνατολῇ· Ἔγγραφος ἀπόδειξις τοῦ ἡγουμένου τοῦ ἐν Σινᾷ μοναστηρίου.

Τὸ ἔγγραφον ἄρχεται :

Ἰωακεὶμ ἐλέῳ Θεοῦ πάπας καὶ πατριάρχης τῆς Μεγάλης Πόλεως Ἀλεξανδρείας, καὶ κριτὴς πάσης τῆς Οἰκουμένης.

† « Ἐκ πολλῶν καιρῶν πιεζόμενός μοι τὴν στοργὴν ἵνα » θεάσωμαι τοὺς ἁγίους τόπους . . . ἔγω γε **Χριστόφο-** » **φορος, Φοῦρερ** ὑπὸ τὴν ὁριμπερίαν» . . .

τελευτᾷ δὲ : «ἐπὶ ἔτους **ζοδ'** ἰνδ. **Θης** ἐν μηνὶ δεκεμ- » βρίῳ εἰς τὴν α' ἡμέραν σαββάτου, ἔτει ἀπὸ τῆς θεογο- » νίας ,αϕξε'».

Ἰωακεὶμ κλπ. ὡς ἄνωθι· ἀμέσως δὲ κατωτέρω ἕπεται:

« Ὁ καθηγούμενος τῆς θείας καὶ ἱερᾶς βασιλικῆς καὶ » μεγάλης μονῆς τοῦ ἁγίου καὶ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ » **Σέργιος** ἱερομόναχος καὶ οἱ συν ἐμοὶ ἀδελφοὶ τῆς μονῆς » ἡμῶν».

Ἡ ἔγγραφος αὕτη ἀπόδειξις ἡ τῇ ὑπογραφῇ τοῦ τε πα-

---

* τὰ ἀποσημειώματα ταῦτα ἀπέστειλεν ἡμῖν ὁ ἐλλογ. καθηγητὴς κ. Μυστακίδης «ἄνευ ἀξιώσεων» καθὼς ἐδήλωσεν. Ἐν τούτοις συλλογαὶ σημειώσεων τοιούτων ὑπὸ φιλοπόνων λογίων γινόμεναι εἰσὶν εἰονεὶ λιθάρια χρησιμεύοντα πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ οἰκοδομήματος τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας. Σ. σ. Ε. Ἀλ.

(1) Γεδεὼν Π. Π. σ. 402-404 καὶ 405-411. Δὶς ἐπατριάρχησε τῷ 1289-1293 καὶ 1303-1311 ἔνθ' ὅρα καὶ τὰ περὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ.

(2) Revue Numismatique, Paris, 1903, σ. 285.

τριάρχου τῆς Ἀλεξανδρείας **Ἰωακεὶμ** καὶ τοῦ ἡγουμένου **Σεργίου** κεκυρωμένη ἐπὶ κοινοῦ χάρτου εὑρηται κατατεταγμένη ὑπ' ἀριθ. 2397 εἰς τι ἑρμάριον ἐν τοῖς πρὸς θέαν ἐκτεθειμένοις χειρογράφοις τοῦ **Γερμανικοῦ Μουσείου** (Germanischen Mnseums) ἀνὰ τὴν LXXIII αἴθουσαν. Ἡ αἴθουσα δ' αὕτη ὡς καὶ ἡ προσεχὴς LXXIV ἦσαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμῆς πρὸς μελέτην ἐπισκέψεως, τῷ 1889, προωρισμέναι πλὴν ἄλλων εἰς τὴν ἔκθεσιν χειρογράφων παντοίου περιεχομένου αὐτοκρατορικῶν τε π. χ. καὶ παπικῶν ἐγγράφων, ἐντύπων βιβλίων τῆς πρώτης τέχνης (Γουτεμβεργίου), ξυλογραφιῶν, χαλκογραφιῶν καὶ τοιούτων ἀπὸ τοῦ 10 μέχρι τοῦ 18 αἰῶνος (1).

Τὸ ἔγγραφον δὲν ἠδυνήθην δυστυχῶς καθ' ὁλοκληρίαν ν' ἀντιγράψω, εἰ καὶ μὴ ἐκτενές, διότι ἦτο ἔγκλειστον ὑπὸ ὑαλίνῃ προθήκῃ, ἀπῃτεῖτο δὲ καὶ πρὸς αἴτησιν ἀδείας καιρός, οὗ ἐστερούμην, σπεύδων νὰ ἐπανέλθω εἰς τὰ ἴδια.

Ἀντέγραψα τῇ 1)13 ὀκτωβρίου τοῦ 1889, κατὰ τὰς παρ' ἐμοὶ σημειώσεις.

β'.

Ἐνταῦθα ἄξια ἐν συντομῇ νὰ σημειωθῶσι·

1) ὅτι περὶ τοῦ πατριάρχου τῆς Ἀλεξανδρείας **Ἰωακεὶμ** ἱκανὰς σημειώσεις περικλείει ἡ Turcograecia ἐν σ. 229-230. Μάλιστα ἐν τῇ σπουδαιοτάτῃ ταύτῃ βίβλῳ τοῦ μακαρίτου Κρουσίου φέρεται τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου ὁμοία μαρτυρικὴ ἀπόδειξις ἐκ Καΐρου (testimonium) δοθεῖσα τῷ κόμητι Λεουαιστενίῳ Ἀλβέρτῳ τῇ 26 δεκεμβρίου 1561, ἀναπαρίσταται δ' ἐν πανομοιοτύπῳ καὶ ἡ ὑπογραφὴ αὐτοῦ.

Κατὰ περίεργον σύμπτωσιν, τὸ κείμενον τῆς ἀποδείξεως ταύτης εὗρον δημοσιευόμενον ἑλληνιστί τε καὶ λατινιστὶ ἐν σπανιωτάτῳ βιβλίῳ, ὅπερ ἐπιγράφεται Davidis Chytraei, Oratio de Statu Ecclesiarum hoc tempore in Graecia. . . . . Wittembergae 1580 ἐν σ. 135.

Τὸ ἑλληνιστὶ κείμενον ἐκ τῆς σελ. 81-82 παραλαμβάνων ὡς ἔχει παρατίθημι ὧδε:

PATRIARCHAE ALEXANDRINI
literae testini Alberto comiti
à Lewenstein datae
anno 1561.

Ὁμολογῶ ἐγὼ Ἰωακείμ, πάπας καὶ πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ κριτὴς τῆς οἰκουμένης· ὁμοῦ μετὰ τοῦ πανοσιωτάτου καθηγουμένου τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ: Πῶς ἦλθε καὶ προσεκύνησεν, οὗ: ἁγίους καὶ σεβασμίους τόπους: τὸ ἅγιον ὄρος τὸ Σίναιον, ἤγουν τὴν ἁγίαν κορυφήν, ἐν ᾗ ὁ προφήτης Μωϋσῆς τὸν νόμον ἐδέξατο: καὶ τὴν ἁγίαν βάτον, ἐν ᾗ τῆς ἁγίας καὶ ἀεὶ Παρθένου προετυπώθη μυστήριον: καὶ τὴν ἁγίαν μεγαλομάρτυρα καὶ πάνσοφον **καθαρίνην** (οὕτω)· καὶ ἅπαντα τὰ προσκυνήσιμα: ὁ ἐντιμότατος ἀρχὸς, Ἀλμπρέχθος, γρὸφ τζοῦκ λεβεστάννι, βαρῶν ἔν σάρφενεκ (1) καὶ ὅστις διαγνώσεται τὴν γραφὴν αὐτήν: δότω αὐτοῦ πίστιν, καὶ μηδεὶς αὐτῇ ἀντιστῇ, οὐδὲ ἀντείπῃ, ὥσπερ ἂν εἴη μὴ ἀληθές· καὶ εἰς πίστωσιν καὶ τῆς ἀληθείας ἀσφάλισιν, κάτωθεν ὑπεγράψαμεν ταῖς ἰδίαις ἡμῶν χερσὶ· ἔτει **ᾳφξα** (οὕτω) Χριστοῦ: ἀπὸ δὲ Ἀδὰμ, **͵ζ ο**, δεκεμβρίῳ **κ σ'** ἐγράπτη· (οὕτω)

Ἰωακεὶμ ἐλέῳ Θεοῦ πάπας καὶ πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας.

Σημ. Ἄλλας σημειώσεις ἐξ ἄλλων βιβλίων οὐ τοῦ παρόντος σημειώματος καὶ τοῦ καιροῦ. Αἱ ὀρθογραφίαι διατηροῦνται ὡς ἐν τῷ ἐντύπῳ.

γ'.

Τοῦ περιηγητοῦ **Φοῦρερ** ὑπάρχει γνωστόν μοι σπάνιον τὸ βιβλίον τόδε:

CHRISTOPH FUERERI ab Haimendorf Itinerarium Ægypti, Arabiae, Palaestinae, Syriae, aliarumque regionum Orientalium. Cum figuris, ἐν αὐτῇ τῇ Νυρεμβέργῃ ἐκδεδομένον τῷ 1620, εἰς 4ον.

Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ

ΠΕΡΙ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΠΟΙΝΩΝ

(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου φύλλου)

Ὁ σκοπὸς, ὃν ἐπιδιώκει ἡ ἠθικὴ δύναμις, καὶ ὅστις, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν διοικητικὴν ποινὴν, κεῖται ὀλιγώτερον ἐν τῷ ἀμέσῳ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι, παρέχει αὐτῇ καὶ ἄλλον χαρακτῆρα ἐκείνου ὅστις κατεδείχθη ἀναγκαῖος διὰ τὴν ἐκφοβιστικὴν ποινήν. Ἐὰν αὕτη δέον νὰ ἐπέλθῃ ἀμέσως, δι' ἐκείνην συνιστᾶται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀναβολὴ, διότι ἡ ὑπὸ τῆς ἠθικῆς ποινῆς σκοπουμένη βελτιοῦσα ἐπίδρασις ἐπὶ τοῦ φρονήματος τοῦ ἀνατρεφομένου, ἴσως μᾶλλον ἐξασκεῖται διὰ τοῦ φόβου ἀπὸ τῆς ποινῆς, ἢ διὰ τῆς λύπης, ἣν αὕτη προκαλεῖ. Ἐὰν παρ' ἐκείνῃ ἁρμόζῃ ὁ «τραχὺς τόνος», διότι οὗτος ὡς τάχιστα ἀποκαθιστᾷ τὴν ταραχθεῖσαν ἡσυχίαν καὶ τάξιν, ἐξαρτᾶται ἐνταῦθα ἡ ἐνέργεια μᾶλλον ἀπὸ τῆς μακροτέρας διαρκείας τοῦ κακοῦ τῆς ποινῆς ἢ ἀπὸ τῆς ταραχῆς, ἣν τοῦτο ἐπιφέρει. Ἐὰν ἐκεῖ ἡ ποινὴ τελειώνῃ, ἀφοῦ ἐξαναγκασθῇ διὰ τῆς ποινῆς ἡ ἐπιζητουμένη τυφλὴ ὑπακοὴ, ἐξαρτᾶται ἐνταῦθα ἡ ἐλπιζομένη ἐπιτυχία τῆς βελτιώσεως ἴσως ἀκριβῶς πρὸ παντὸς ἀπὸ μακρᾶς ἀπη-

(1) Τὰ ἀρχαιότερα, ἅπερ εἶδον τότε, ἦσαν βεβαιωτήριον ἔγγραφον βασιλέως Γερμανίας, Λουδοβίκου τοῦ Παιδὸς, τῷ 905, ἐκδεδομένον καὶ ἄλλα τῶν τριῶν Οθώνων διάφορα δωρητήρια. Ἔχω νῦν ὑπ' ὄψιν μου νεώτερον κατάλογον **Ὁδηγὸν τοῖς τὰς Συλλογὰς τοῦ ἀρχαίου τούτου Μουσείου ἐπισκεπτομένοις** (1899) ἀλλ' οὐδεμίαν σχετιζομένην ὁδηγίαν εὑρίσκω. ὡς οὐδὲ ἐν τῇ δεκάδι ἄλλων καταλόγων παρεμφερεστέρων τῶν συλλογῶν, ἃς αἱ 83 μεσαι[illegible] καὶ αἰθουσαι ἐγκρύπτουσι πρὸς διδασκαλίαν τοῦ κ[illegible]οῦ γερμανικοῦ λαοῦ διὰ μέσου τοσούτων αἰώνων.

[1] Εἶναι ὁ Albertus Gpolf zu Lewenstein, Baro in Scharpfneck.

χήσεως τῆς δυσαρμονίας μεταξὺ ἀνατρέφοντος καὶ ἀνατρεφομένου, δι' ἣν ἡ ἐπιβαλλομένη ποινὴ ἦτο μόνον ἡ αἰσθητὴ ἔκφανσις. Ἐὰν ἐκεῖ ὅλαι αἱ μακραὶ ποινικαὶ ἀγορεύσεις καὶ ἀναπτύξεις τῆς γενομένης ἀδικίας εἶναι ὄχι μόνον περιτταὶ, ἀλλὰ καὶ, ἕνεκα τῆς ἀμβλυνούσης αὐτῶν ἐνεργείας, ἐπιβλαβεῖς, δικαιοῦται τις ἐνταῦθα ν' ἀναμένῃ συμβολὴν εἰς τὴν ἠθικὴν σωτηρίαν, ἣν ὀφείλει νὰ προσφέρῃ ἡ ποινὴ, τότε μόνον, ὅταν ἐν ἐκτάσει συζητηθῇ μετὰ τοῦ ἀνατρεφομένου ἡ παράβασις, καὶ αὐτὸς οὗτος προκληθῇ εἰς τὴν σκέψιν, τί ἔπρεπε νὰ πράξῃ, διὰ νὰ φανῇ δίκαιος πρὸς τὰς ἠθικὰς ἀπαιτήσεις. Μάλιστα εἴς τινας περιπτώσεις θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ περιορισθῇ ἡ ποινὴ εἰς τοιαύτας ἀναπτύξεις καὶ εἰς τὸν ἐξαναγκασμὸν πρὸς ὁμολογίαν αὐτοῦ τοῦ ἀνατρεφομένου περὶ τῆς ἀδικίας. Ἰδίως τότε, ὅταν τὸ πρῶτον δίδεται τοιαύτη αφορμή.

Ταῦτα ὑποδηλοῦσι συγχρόνως τὴν διαφορὰν, ἥτις ὑφίσταται μεταξὺ τῆς ἠθικῆς καὶ παιδαγωγικῆς ποινῆς. Ἐνῷ ἡ ποινὴ αὕτη δέον νὰ ἐμφανίζηται ὡς φυσικὴ συνέπεια τῆς μὴ ὀρθῆς πράξεως[1], παρὰ ταύτῃ δὲ (τῇ ποινῇ) ἀκριβῶς τούτου ἕνεκα τὸ πρόσωπον τοῦ παιδαγωγοῦ δὲν ἔχει μεγάλην σπουδαιότητα, παρ' ἐκείνῃ τὸ πρόσωπον ἔχει τὴν μεγαλειτέραν σημασίαν. Ἡ σημασία αὕτη συνίσταται ἐν τούτῳ, ὅτι ἡ ἐνέργεια τῆς ποινῆς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ παιδαγωγοῦ, ἀπὸ τὴν αὐθεντίαν, ἧς οὗτος ἀπολαύει, καὶ ἀπὸ τὴν ἀγάπην, δι' ἧς ὁ ἀνατρεφόμενος γινώσκει ἑαυτὸν μετ' αὐτοῦ συνδεδεμένον. Ἐὰν ἡ σχέσις αὕτη εἶναι οἵα ὀφείλει νὰ εἶναι, τότε μία ἠπία ποινὴ κατορθώνει περισσότερα ἢ ἡ τραχεῖα ποινὴ παιδαγωγοῦ τινος, ὅστις στερεῖται ἀμφοτέρων τούτων τῶν σπουδαιοτάτων προϋποθέσεων πάσης ἐπιτυχοῦς παιδαγωγικῆς ἐνεργείας. Μόνον ὅταν ἔχῃ τις πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν διαφορὰν ταύτην, δύναται νὰ εὕρῃ τὴν ὀρθὴν θέσιν πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν ἐν τῇ ποινῇ ἐπιτρέπηται νὰ γίνηται δήλη ἢ οὔ, ἡ δυσαρέσκεια τοῦ παιδαγωγοῦ. Ἐν τῇ σωφρονιστικῇ ποινῇ ἡ ἐκδήλωσις τῆς δυσαρεσκείας εἶναι δυνατὸν τοσούτῳ μᾶλλον νὰ λείπῃ, ὅσῳ καλλίτεραν μιμεῖται αὕτη τὴν φυσικὴν συνέπειαν τοῦ παραπτώματος. Καὶ ἡ ἐκφοβιστικὴ ποινὴ δὲν ἔχει ἀνάγκην αὐτῆς. Ἐπιτυγχάνει τὸν σκοπόν της ὡς ἄριστα, ὅταν ἐκτελεῖται μετὰ φαινομενικῆς ψυχρότητος καὶ ἀδιαφορίας. Ἡ ἀπαίτησις ὅμως ὅπως καὶ ἡ ἠθικὴ ποινὴ ἐκτελεῖται ψυχρότατα, ἀντίκειται τόσον εἰς τὸ φυσικὸν συναίσθημα, ὥστε ἤδη τούτου ἕνεκα φαίνεται μὴ ἐπιτρεπομένη. Ἀλλὰ μόνον ἡ κατανόησις τῆς οὐσίας τῆς ἠθικῆς ποινῆς ἐπιτρέπει νὰ ἐννοήσῃ τις, διατὶ ἀκριβῶς ἐν τῇ διὰ τῆς ποινῆς ἐκδηλωθείσῃ ἀγανακτήσει συνίσταται μέρος τῆς ἐπιδράσεως αὐτῆς. Ἀποτυγχάνει τοῦ σκοποῦ αὐτῆς, ἐὰν αὕτη, ἥτις περισσότερον ἀκόμη τῶν δύο ἄλλων ποινῶν δέον νὰ πηγάζῃ ἐκ τῆς θέρμης τοῦ αἰσθήματος, ἐκτελεῖται μετὰ πλήρους ἡσυχίας τῆς καρδίας ἢ μάλιστα καὶ μετὰ ψυχρότητος, ἀφοῦ ἡ ἐκδήλωσις τῆς λύπης διὰ τὸ παράπτωμα τοῦ ἀνατρεφομένου ὑπὸ εὐνοϊκὰς συνθήκας εἶναι τὸ ἀποτελεσματικώτερον μέρος τῆς ποινῆς. Μόνον μέχρι πάθους δὲν πρέπει ν' αὐξήσῃ ἡ δυσαρέσκεια, ἤδη διὰ τοῦτο ὄχι, διότι τὸ πάθος πάντοτε φέρει τὸν παιδαγωγὸν εἰς κίνδυνον, νὰ ὑπερβῇ τὸ ὡρισμένον μέτρον τῆς ποινῆς. Ἀληθῶς ἡ τήρησις ἀκριβῶς τῶν ὁρίων, ἅτινα χωρίζουσι τὴ φυσικὴν δυσαρέσκειαν τοῦ πάθους, εἶναι ἰδιαιτέρως δυσχερὴς τέχνη, ἣν δὲν δύνανται νὰ καυχῶνται ὅτι κατέχουσι πάντες οἱ κεκλημένοι εἰς τὴν ἀγωγήν. Καὶ ἀκριβῶς ἡ σπουδαιοτάτη ἰδιότης τοῦ παιδαγωγοῦ, ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν ἀνατρεφόμενον, δυσχεραίνει τὴν τέχνην ταύτην. Ἄλλως δὲν θὰ ἔσφαλλε τόσον συχνὰ ἀκριβῶς ἡ οἰκιακὴ ἀγωγὴ ἐν τῇ παραβάσει τοῦ νόμου τούτου.

Δύναταί τις νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι ἡ ἀφηρημένη διάκρισις τῶν τριῶν εἰδῶν τῶν ποινῶν δὲν εἶναι δυνατὸν πάντοτε ἐν τῇ παιδαγωγικῇ πράξει νὰ τηρῆται αὐστηρῶς. Οὐχὶ ἁπλῶς διότι καὶ ἡ ἐκφοβιστικὴ ποινὴ, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ σωφρονιστικὴ ἐπὶ τέλους, καίτοι μόνον ἐμμέσως, ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν βελτίωσιν τοῦ ἀνατρεφομένου, ἀλλὰ διότι καὶ ἡ ποινὴ, ἥτις πρὸ παντὸς ἔδει μόνον νὰ ἐκφοβίζῃ, καὶ ἡ ποινὴ, ἥτις ζητεῖ νὰ συνετίζῃ, ἴσως συγχρόνως δίδει καὶ εἰς τὴν βούλησιν διεύθυνσίν τινα πρὸς τὸ δίκαιον, καὶ διότι δὲν ἐλλείπει ὅλως ἀπὸ τῆς ἠθικῆς ποινῆς ἡ ἐκφοβιστικὴ ἢ ἡ σωφρονιστικὴ ἐνέργεια. Ἐν τούτοις καὶ ἐνταῦθα καθαρὰ ἐξέλιξις ἐννοιῶν παρέχει τὸ προτέρημα, ὅτι διαδίδει μόνη περὶ τῆς παιδαγωγικῆς πράξεως τὴν σαφήνειαν, δι' ἧς οἱ ταύτην κατέχοντες προφυλάσσονται ἀπὸ ἀστοχημάτων. Εἰς τοιαῦτα ὑπόκειται ἐν τῇ παιδαγωγικῇ ἐνεργείᾳ ἐκεῖνος, ὅστις ἀγνοεῖ τὰς λειτουργίας αἵτινες διὰ τῶν διαφόρων ποινῶν εἶναι δυνατὸν καὶ πρέπον νὰ προζενηθῶσιν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ παιδός. Μόνον ἀπὸ τοιαύτης γνώσεως ἀναπτύσσεται ἡ κρίσις, τίνας ποινὰς δέον νὰ ἐκλέγωμεν καὶ κατὰ ποῖον τρόπον νὰ χειριζώμεθα αὐτάς.

(ἕπεται συνέχεια)

1. Ὡς γνωστὸν ὁ Rousseau θέλει ταύτην τὴν ποινὴν μόνην ἰσχύουσαν. Λέγει περὶ τούτου: «Ἐξεφράσθην ἀρκούντως σαφῶς περὶ τούτου, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὁρίζῃ τις ποινὴν εἰς τὰ παιδία ὡς τοιαύτην, ἀλλ' ὅτι αὕτη ὀφείλει πάντοτε νὰ ἔρχεται ὡς φυσικὴ συνέπεια τῆς κακῆς αὐτῶν διαγωγῆς». Rousseau Αἰμίλιος. Μεταφρ. γερμαν. τοῦ E. von Sallwürk. Βιβλίον σ. 240.

Ὑπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ